

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

24 වන ග්‍රන්ථය

කුද්දන්සහිසේ දසවැනි වූ

ජාතකපාලී

ප්‍රථම භාගය

සිංහලානුවාදය

මහරගම සිරි වජිරඤ්ඤා ධර්මායතනාධිපති

මඩිගේ සිරි පඤ්ඤාසිහාභිධාන

මහානායක සඨරියන් වහන්සේ විසිනි

ශ්‍රී බු. ව. 2550

රාජ්‍ය වර්ෂ. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 30

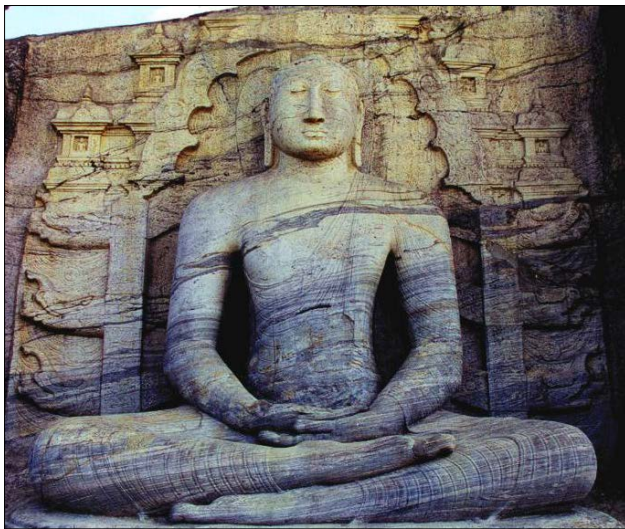
The Twenty-fourth Book in the
Suttanta-Pitaka
Khuddaka-Nikāya (7)

24

JĀTAKA PĀLI (I)

With the Sinhala translation by

The Venerable
Madihe Siri Paññāsīha Mahā Nāyaka Thera
The Principal of Siri Vajirañāna
Dharmāyatanaya, Maharagama

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් ආයතනවල දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට ආයතනවල දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.

නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (13) සටහන් කර යොමු වන්න.

සුත්‍රාන්තපිටකේ බුද්දකනිකායෙ

ජාතකපාලි

පඨමො භාග්‍යො

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි කුද්දගන්ඨයේ

ජාතකපාලි

ප්‍රථම භාග්‍ය

පටුන CONTENTS

	පිටු
සංස්කාරක නිවේදනය	xiii
මුලික සමපාදක මණ්ඩලය	xv
සංකීර්ණ නිරූපණය	xvii
පාළු හෝඩිය	xix
විසය සූචි	xxi-xxxvii
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-535
ගාලාදීපාදනුකකමණිකා	537-580
සංකීර්ණාමානුකකමණිකා	581-584
විසයසපදනුකකමණිකා	585-598

සංස්කාරක නිවේදනය

අප නිලෝගුරු සම්මාසම්බුදුන් බුද්ධත්වයට පැමිණ පන්සාලිස් හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි ආකාශගඛයාප්තයක් සෙයින් දේශනා කොට වදළ වතුරසිතියහසුසංඛ්‍ය වූ ධර්මසකන්ධය ශාසනාශාසන නම් වෙයි. ශාසනාශාසනය වූකලී ‘සුඤ්ඤායා’ දී අඛණ්ඩ නවයෙකින් පරිමිත කොට බුදුරදුන් විසින් මැ නානාස්ථානයෙහි ලා වදරන ලද්දේ ය. නවාඛණ්ඩයන් කෙරෙහි සත්වැනි අඛණ්ඩය වූයේ ජාතකාඛණ්ඩය යි. සාර්ධපඤ්ඤාසන ජාතකයෙකින් පරිමිත වූ ජාතකාඛණ්ඩය බුදුරදුන් වදළ සත්දහසකට ආසන්න වූ ගාථායෙන් හා අතීත කථායෙන් ද යුක්ත වෙයි. ජාතකපාළියෙහි අපේක්ෂාකරය දුෂ්කර යැ, බුද්ධානුමත වූ අරී කථාව මැ වහල් කොටගෙන ජාතකාරී නභාගතයුතු වෙයි. සිංහල ජනතාවගේ සද්භාවය සඳහා ජාතක කථායෙන් ලැබෙන පිටුවහල සලකා වීරසිංහප්‍රතිරාජයන් විසින් ජාතකධර්මකථා ඇසිරී කොට සිංහල ජාතක පොත නිපදවන ලද්දේ ය. ජාතකාරීවශෝධය සඳහා රාජ- මුරාරීන් ලියූ ජාතක සන්නයකුදු එසේ මැ අන්‍යතර ආචාර්යවරයන් විසින් නිපදවන ලද ජාතක ගැටපදය හා වෙසතුරුද සන්නයද ඇත. මේ හැම කරුණෙකින් මැ ඇත අතීතයෙහි සිට සිංහල ජනතාව සම්භාවනා පූර්වක වැ ජාතක කථා පරිශීලනය කළබව සැලකිය යුතු වේ.

දෙදහස්පන්සියයේ බුද්ධජයකභී අනුසමරණය සඳහා පිහිටුවනලද ලක්‍ෂ්‍ය බෞද්ධ මණ්ඩලය මගින් ආරම්භ කළ ක්‍රියාපද්ධතියෙහි විශිෂ්ටතම වූයේ පාළි ත්‍රිපිටක බුද්ධචරිතය සියබසට නභා පළකරවා ලීමේ අති දුෂ්කර කාර්යය වේ. ඒ සඳහා ප්‍රයුක්ත වූ ත්‍රිපිටක මණ්ඩලය විසින් ජාතකපාළිය ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි 30, 31, 32 ග්‍රන්ථ වශයෙන් අංකිත වැ ඇත. එහි සිංහල පරිවර්තනය සඳහා ආරාධනා ලැබුවාහු මහරගම සිරිවර්ධනාඤ්ඤාණ ධර්මායතනාධිපති මඩිනේ සිරි පඤ්ඤාසිභාහිධාන මහනායක සථවිරයන් වහන්සේ යි.

වකිමාන ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයෙහි ධර්මර මහතෙරවරුන් විසින් ජාතකපාළි පාඨශෝධනය ද කරමින් එහි සිංහල අනුවාදය ද මහත් පරිශ්‍රමයෙන් ශෝධනය කොට මුද්‍රණයට සකස්කරන ලද්දේ ය. එසේ ම ධර්මවෙෂකයනට එලවත් වූ ගාථාදීපාද සූචිය ද සංඥානාම හා විශේෂපදනුක්‍රමණිකා ද පිළියෙළ කොට ඇත. ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලායෙහි 30 වැනි ග්‍රන්ථය වූ ජාතකපාළි ප්‍රථම භාගය ප්‍රකාශයට පමුණුවාලීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අනුග්‍රහය ද සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍යාංශයේ අතිරේක ලේකම් තැන්පත් සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන්ගේ විශේෂ උදෙසාගය ද ලැබීම අගය කොට සලකමහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ශ්‍රී සද්ධම්මචාර්‍යාචරිය සඳහා ක්‍රියා කරන ගරු සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍ය තැන්පත් ඊ. ඇල්. ඩී. හුරුල්ලේ මැතිතුමාණන් ප්‍රමුඛ සංස්කෘතික අධිකාරියෙහි සුධිහු ද නිසර මුද්‍රණාලයෙහි කායාර්-මණ්ඩලය ද මේ සඳහා සහාය දෙන හැම පින්වත්හු ද ධර්මදායකත්වය සඳහා හේතුවෙන් සහමොක් සුව ලබන්වා යි ආශංසනය කරමිහ.

ජාතක දෙශනා පිළිබඳ විශේෂ ප්‍රස්තාවනාව තෘතීය භාගයෙහි ලා ප්‍රකාශ කරනු ලැබේ.

මේ වගට, ශාසනෝදයකාරී,

ලබ්‍රගම ලබ්‍යානඤ්ඤ

මහානායක ස්ථවිර

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සම්පාදක

2526

1983 අගෝස්තු 20 වැනි දින

115, මහානායක වාරිකාරාමයේ

ත්‍රිපිටක මණ්ඩලය,

විජේරාම මාවත,

කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක :

අභ්‍යන්තරාපණ්ණික, බ්‍රහ්මදේව ආනන්දමානන්දය මහානායක මහාසංචාරිකයන් වහන්සේ.

සභාපති :

අභ්‍යන්තර විද්‍යාවන්තරවිද්‍යාධිපති, ත්‍රිපිටකවාග්ගිකවරාච්ඡය, කෝට්ටේ ඉංග්‍රීසි භාෂාලෝක දක්ෂිණාලයයෙහි ප්‍රධාන සභානායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක :

මොල්ලිගොඩ ප්‍රවේශනාදය පරිවේණාධිපති ශ්‍රී මහාවිහාරවංශාලයකාර විමල කීර්ති ශ්‍රී ත්‍රිපිටකවාග්ගික, රාජකීය පණ්ණික ලබ්‍රහ්ම ශ්‍රී ලක්ෂ්මණ—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධම් මහාසභානායක මහානායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

සම්පාදක :

කිරුළපන පූර්වාරාමයෙහි හා නාරාහේන්පිට අභ්‍යාරාමයෙහි අධිපති අනුරාධපුර බුද්ධග්‍රාමක ධර්මපාලාධිපති, භාණ්ඩාර, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ණික, රද්දල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රභාලෝක — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධම් මහාසභානායකයෙහි අනුනායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

හෙරපියාවල ශ්‍රී සුධර්මාරාමාධිපති, භාණ්ඩාර, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ණික, වේදරුවේ ශ්‍රී අනුමදර්ශී කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධම් මහාසභානායකයෙහි අනුනායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ, මාකඩවර විහාරාධිපති, ශ්‍රී රෙවත පරිවේණාධිපති, රාජකීය පණ්ණික, කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සංචාරිකයන් වහන්සේ.

කොළඹ නිහිරිගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ණික, කරදන ශ්‍රී ප්‍රඥලක්කාර නායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධග්‍රාමක ධර්මපාලයෙහි ත්‍රිපිටක අංශයෙහි මහාවාග්ගි, භාණ්ඩාරාචාර්‍ය, රාජකීය පණ්ණික, ත්‍රිපිටකවාග්ගි උඩුවේ ජනානන්ද සංචාරිකයන් වහන්සේ.

ලේකම් :

කොළඹ බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ණික, දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල—කොළඹදිශායෙහි ප්‍රධාන සභානායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

- සි.මු. - සිහළකරවුණු පාතකපාළි
අට්ඨකරා - සිහළකරවුණු පාතකට්ඨකරා
ම.ජ.සං - මරණීයවේදය ජට්ඨකපාළි
සතා. - තායකරවුණු පාතකපාළි

ဇာ ဇာနိ စွဲ ဝိ ဇု ဇာပီ ဝဇ် ဇဝ်

කක	කක	ඔග	සග	වර			
චක	චක	ජක	ඤක	ඤක			
ඔක	ඔක	ඔක	ඔක	ඔක			
තක	තක	දක	ධක	නක			
පක	ඵක	බක	භක	මක			
යා	රා	ලා	වා	සා	හා	ළා	ආ
කක	කක	කිකි	කිකි	කුකු	කුකු	කෙකෙ	කෙකෙ
කක	කක	කිකි	කිකි	කුකු	කුකු	කෙකෙ	කෙකෙ
ගග	ගග	ගිගි	ගිගි	ගුගු	ගුගු	ගෙගෙ	ගෙගෙ

[illegible]

0 8 C i C I L A U } . . n @ ē @ o O

ජාතික පාලි

පඨමො භාගො

විසය සූචි

1. එකක නිපාතො 2 - 61

1. අපණ්ණකවග්ගො 2 - 5

ජාතික සංඛ්‍යා	ජාතිකනාම	පිටපිවකා
1.	1. අපණ්ණක ජාතිකං	2-3
2.	2. වණ්ණපථ	2-3
3.	3. සෙරිවාණිජ	2-3
4.	4. චූලලසෙට්ඨි	2-3
5.	5. තණ්ඩුලනාළි	4-5
6.	6. දෙව්ධම්ම	4-5
7.	7. කට්ඨභාරි	4-5
8.	8. ගාමණි	4-5
9.	9. මධාදෙව්	4-5
10.	10. සුඛවිභාරි	4-5

2. සිලවග්ගො 6 - 9

11.	1. ලක්ඛණමිථ ජාතිකං	6-7
12.	2. නිග්‍රොධමිථ	6-7
13.	3. කණ්ඩින	6-7
14.	4. වාතමිථ	6-7
15.	5. බරාදිය	6-7
16.	6. නිපලලසුමිථ	6-7
17.	7. මාඵත	8-9
18.	8. මතකභක්ක	8-9
19.	9. ආයාචිතභක්ක	8-9
20.	10. නළුපාන	8-9

3. කුරුඳුගවග්ගො 10 - 13

21.	1. කුරුඳුගමිථ ජාතිකං	10-11
22.	2. කුකකුර	10-11
23.	3. භොජාජාතිය	10-11
24.	4. ආජඤ්ඤ	10-11
25.	5. තිසු	10-11

විසය සූචි

1. එකක නිපාතො 2-61

3. කරුඛග වග්ගො 10-13

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටප්පිටකා
26.	6. මහිලාමුඛ ,, ..	.. 10-11
27.	7. අභිෂෙක ,, ..	.. 12-13
28.	8. නන්දවිසාල ,, ..	.. 12-13
29.	9. කණ්ණ ,, ..	.. 12-13
30.	10. මුනික ,, ..	.. 12-13

4. කුලාවකවග්ගො 14 - 17

31.	1. කුලාවක ජාතකං 	14-15
32.	2. නව්ව ,, ..	14-15
33.	3. සමමොදමාන ,, ..	14-15
34.	4. මව්ප ,, ..	14-15
35.	5. වච්චක ,, ..	14-15
36.	6. සකුණ ,, ..	16-17
37.	7. නිත්තර ,, ..	16-17
38.	8. බක ,, ..	16-17
39.	9. නාන්ද ,, ..	16-17
40.	10. බදිරබ්බාර ,, ..	16-17

5. අසුකාමවග්ගො 17 - 21

41.	1. ලොසක ජාතකං 	18-19
42.	2. කපොතක ,, ..	18-18
43.	3. වෙච්චක ,, ..	18-19
44.	4. මකස ,, ..	18-19
45.	5. රොහිණී ,, ..	18-19
46.	6. ආරාමදුසක ,, ..	18-19
47.	7. වාරුණිදුසක ,, ..	20-21
48.	8. වෙදබ්බ ,, ..	20-21
49.	9. නකබ්බ ,, ..	20-21
50.	10. දුමමෙධ ,, ..	20-21

6. ආසිංසවග්ගො 22 - 25

51.	1. මහාසීලව ජාතකං 	22-23
52.	2. චූළජනක ,, ..	22-23
53.	3. පුණ්ණපාති ,, ..	22-23
54.	4. කිම්බල ,, ..	22-23
55.	5. පඤ්ඤාමුඛ ,, ..	22-23
56.	6. කණ්ණිකානික ,, ..	22-23
57.	7. වානරික ,, ..	24-25
58.	8. තපොධම්ම ,, ..	24-25
59.	9. හෙරිවාද ,, ..	24-25
60.	10. සභිබ්බමන ,, ..	24-25

විසය සූචි

1. එකක නිපාතො 2-61

7. ඉන්ද්‍රියවග්ගො 26 - 29.

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටුවක
61.	1. අසාතමනා ජාතකං	26-27
62.	2. අනිභූත ,, ..	26-27
63.	3. තකක ,, ..	26-27
64.	4. දුරාජාත ,, ..	26-27
65.	5. අනභිරතී ,, ..	26-27
66.	6. මුදුලකඛණ ,, ..	28-29
67.	7. උච්ඡඛණ ,, ..	28-29
68.	8. සාකෙත ,, ..	28-29
69.	9. විසවනා ,, ..	28-29
70.	10. කුඤ්ඤ ,, ..	28-29

8. වරණවග්ගො 30 - 33

71.	1. වරණ ජාතකං	30-31
72.	2. සීලවනාගරාජ ,, ..	30-31
73.	3. සච්චිකිර ,, ..	30-31
74.	4. රුක්ඛධම්ම ,, ..	30-31
75.	5. මච්ඡ ,, ..	30-31
76.	6. අසඬකිය ,, ..	30-31
77.	7. මහාසුපින ,, ..	32-33
78.	8. ඉලලීස ,, ..	32-33
79.	9. බරසාර ,, ..	32-33
80.	10. භීමසෙන ,, ..	32-33

9. අපාසිමහවග්ගො 34 - 37

81.	1. සුරාපාන ජාතකං	34-35
82.	2. මිත්තවිඤ්ඤ ,, ..	34-35
83.	3. කාලකණ්ණි ,, ..	34-35
84.	4. අප්පසාදාර ,, ..	34-35
85.	5. කිම්පකක ,, ..	34-35
86.	6. සීලවීමංස ,, ..	36-37
87.	7. මඛල ,, ..	36-37
88.	8. සාරමහ ,, ..	36-37
89.	9. කුහක ,, ..	36-37
90.	10. අකතඤ්ඤ ,, ..	36-37

විසය සූචි

1. එකක නිපාතො 2-61

10. ලිපතවග්ගො 38 - 41

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටියවකා
91.	1. ලිපත ජාතකං	38-39
92.	2. මහාසාර ,, ..	38-39
93.	3. විඤ්ඤාසහොජන ,, ..	38-39
94.	4. ලොමහංස ,, ..	38-39
95.	5. මහාසුදස්සින ,, ..	38-39
96.	6. තෙලපත්ත ,, ..	40-41
97.	7. නාමසිඤ්ඤි ,, ..	40-41
98.	8. කුටවාණිජ ,, ..	40-41
99.	9. පරොසහසස්ස ,, ..	40-41
100.	10. අසාතරූප ,, ..	40-41

11. පරොසතවග්ගො 42- 45

101.	1. පරොසත ජාතකං	42-43
102.	2. පණ්ණික ,, ..	42-43
103.	3. ටෙරි ,, ..	42-43
104.	4. මිත්තවිඤ්ඤ ,, ..	42-43
105.	5. දුඛබලකට්ඨ ,, ..	42-43
106.	6. උද්ඤ්ඤිති ,, ..	44-45
107.	7. සාලිග්ගක ,, ..	44-45
108.	8. බාහිය ,, ..	44-45
109.	9. කුණ්ඩපුට්ඨ ,, ..	44-45
110.	10. සබ්බසංහාරක පඤ්ඤා ,, ..	44-45

12. භංසවග්ගො 46 - 49

111.	1. භද්‍රහ පඤ්ඤා	46-47
112.	2. අමරාදෙවී පඤ්ඤා ,, ..	46-47
113.	3. සිගාල ජාතකං	46-47
114.	4. මිත්තවිඤ්ඤ ,, ..	46-47
115.	5. අනුසාසික ,, ..	46-47
116.	6. දුඛව ,, ..	48-49
117.	7. නික්කර ,, ..	48-49
118.	8. වච්චක ,, ..	48-49
119.	9. අකාලරාභී ,, ..	48-49
120.	10. බන්ධනමොක්ඛ ,, ..	48-49

විසය සූචි

1. එකක නිපාතො 2-61

13. කුසනාළිවගෙහා 50 - 53

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටපත්
121.	1. කුසනාළි ජාතකං ..	50-51
122.	2. දුලෙමධ ,, ..	50-51
123.	3. නඩගලීස ,, ..	50-51
124.	4. අඛෙ ,, ..	50-51
125.	5. කටාහක ,, ..	50-51
126.	6. අසිලකකිණ ,, ..	52-53
127.	7. කලණ්ඩුක ,, ..	52-53
128.	8. බිලාරවක ,, ..	52-53
129.	9. අභික ,, ..	52-53
130.	10. කොසිය ,, ..	52-53

14. අසම්පදනවගෙහා 54 - 57

131.	1. අසම්පදන ජාතකං ..	54-55
132.	2. පඤ්චගරුක ,, ..	54-55
133.	3. සතාසන ,, ..	54-55
134.	4. ක්‍රිකානසොධන ,, ..	54-55
135.	5. චන්ද්‍ර ,, ..	54-55
136.	6. සුචණ්දිකං ,, ..	56-57
137.	7. බබ්බුක ,, ..	56-57
138.	8. ගොධ ,, ..	56-57
139.	9. උභතොභවට ,, ..	56-57
140.	10. කාක ,, ..	56-57

15. කකණ්ඩකවගෙහා 58 - 61

141.	1. ගොධ ජාතකං ..	58-59
142.	2. සිගාල ,, ..	58-59
143.	3. විරොචන ,, ..	58-59
144.	4. නඬුගුඩ් ,, ..	58-59
145.	5. රාධ ,, ..	85-59
146.	6. කාක ,, ..	58-59
147.	7. පුප්ඵරනන ,, ..	60-61
148.	8. සිගාල ,, ..	60-61
149.	9. එකපණ්ණික ,, ..	60-61
150.	10. සඤ්චිව ,, ..	60-61

විසය සූචි

2. දූතනිපාතො 62 - 123

1. දළාවග්ගො 62 - 69

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටප්වකා
151.	1. රාජොවාද ජාතකං ..	62-63
152.	2. සීගාල ..	62-63
153.	3. සුකර ..	62-63
154.	4. උරග ..	62-65
155.	5. ගග්ග ..	64-65
156.	6. අලිතවිත්ත ..	64-65
157.	7. ගුණ ..	64-65
158.	8. සුභනු ..	64-67
159.	9. මොර ..	66-67
160.	10. විනිලක ..	66-68

2. සන්ඨව වග්ගො 70 - 75

161.	1. ඉන්ද්‍රසමානගොත්ත ජාතකං ..	70-71
162.	2. සන්ඨව ..	70-71
163.	3. සුපිම ..	70-71
164.	4. ගිජ්ඣ ..	72-73
165.	5. නකුල ..	72-73
166.	6. උපසාලන ..	72-73
167.	7. සමිඳ්ධි ..	72-73
168.	8. සකුණංගි ..	74-75
169.	9. අරක ..	74-75
170.	10. කකණ්ඩක ..	74-75

3. කල්‍යාණධම්මවග්ගො 76 - 81

171.	1. කල්‍යාණධම්ම ජාතකං ..	76-77
172.	2. දද්දර ..	76-77
173.	3. මකකට ..	76-77
174.	4. දුතියමකකට ..	76-77
175.	5. ආදිව්‍යුපට්ඨාන ..	78-79
176.	6. කල්‍යාණධම්ම ..	78-79
177.	7. තිත්තක ..	78-79
178.	8. කච්ඡර ..	78-81
179.	9. සතධම්ම ..	80-81
180.	10. දුද්ද ..	80-81

විෂය සූචි

2. දුක නිපාතො 62-123

4. අසද්දිසවග්ගො 82 - 87

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටියුක
181.	1. අසද්දිස ජාතකං	82-83
182.	2. සංඛාලාවචර ,, ..	82-83
183.	3. වාළොදක ,, ..	22-83
184.	4. ගිරිදත්ත ,, ..	82-83
185.	5. අනභිරතී ,, ..	84-85
186.	6. දඬිවාහන ,, ..	84-85
187.	7. චතුමඬ ,, ..	84-85
188.	8. සිහකොත්ථික ,, ..	86-87
189.	9. සිහවලව ,, ..	86-87
190.	10. සිලානිසංස ,, ..	86-87

5. රුහකවග්ගො 88 - 93

191.	1. රුහක ජාතකං	88-89
192.	2. සිරිකාලකණ්ණි ,, ..	88-89
193.	3. චුල්ලපද්ම ,, ..	88-89
194.	4. මණිවොර ,, ..	88-91
195.	5. පබ්බතපඤ්ඤා ,, ..	90-91
196.	6. වලාහස්ස ,, ..	90-91
197.	7. මිත්තාමිත්ත ,, ..	90-91
198.	8. රාධ ,, ..	90-93
199.	9. ගහපතී ,, ..	92-93
100.	10. සාධුසීල ,, ..	92-93

6. නතංදළාවග්ගො 94 - 96

201.	1. ඛණ්ඩනාගාර ජාතකං	94-95
202.	2. කෙළිසීල ,, ..	94-95
203.	3. ඛණ්ඩවත්ත ,, ..	94-97
254.	4. වීරක ,, ..	96-97
205.	5. ගඤ්ඤා ,, ..	96-97
206.	6. කුරුඬුමිත්ත ,, ..	96-97
207.	7. අක්කක ,, ..	98-99
208.	8. සුංසුමාර ,, ..	98-99
209.	9. කසාර ,, ..	98-99
210.	10. කප්පගලක ,, ..	98-99

බීරණ්ඩුකවග්ගො 100-105

211.	1. සොමදාන ජාතකං	100-101
212.	2. උච්ඡිද්ධික ,, ..	100-101
213.	3. හරු ,, ..	100-101
214.	4. පුණ්ණානදී ,, ..	100-101
215.	5. කච්ඡප ,, ..	102-103

විෂය සූචි

2. දූත නිසානො 62-123

7. බීරණසම්භවගෙහො 100 - 105

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටපටයක
216.	6. මච්ඡ	.. 102-103
217.	7. සෙග්ගු	.. 102-103
218.	8. කුට්වාණ්ඡ	.. 102-105
219.	9. ගරභිත	.. 104-105
220.	10. ධම්මඤ්ඤ	.. 104-105

8. කාසාවචගෙහො 106 - 111

221.	1. කාසාව	.. 106-107
222.	2. වූළුනඤ්ඤ	.. 106-107
223.	3. පුට්භතක	.. 106-107
224.	4. කුමභිල	.. 108-109
225.	5. බන්ධනානුක	.. 108-109
226.	6. කොසිය	.. 108-109
227.	7. ගුප්තානුක	.. 108-109
228.	8. කාමනිත	.. 110-111
229.	9. පලාසි	.. 110-111
230.	10. දුතියපලාසි	.. 110-111

9. උපාහතවගෙහො 112 - 117

231.	1. උපාහත	.. 112-113
232.	2. විණාචුත	.. 112-113
233.	3. විකණ්ණක	.. 112-113
234.	4. අසිකාගු	.. 114-115
235.	5. වච්ඡනව	.. 114-115
236.	6. බක	.. 114-115
237.	7. සාකෙත	.. 114-115
238.	8. එකපද	.. 116-117
239.	9. හරිතමාතු	.. 116-117
240.	10. මහාපිඨගල	.. 116-117

10. සිංහලවගෙහො 118 - 123

241.	1. සබ්බද්ධ	.. 118-119
242.	2. සුතව	.. 118-119
243.	3. ගුණිල	.. 118-119
244.	4. විතිවච්ඡ	.. 118-121
245.	5. මූලපරියාය	.. 120-121
246.	6. තෙලොවාද	.. 120-121
247.	7. පාදඤ්ඤ	.. 120-121
248.	8. කිංසුකොපම	.. 120-123
249.	9. සාලක	.. 122-123
250.	10. කපි	.. 122-123

විසය සූචි

3. තිකනිපාටො 124 - 164

1. සඤ්ඤාපචග්ගො 124 - 131

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතක නාම	පිටියවුකා
251.	1. සඤ්ඤාපචග්ගො ජාතකං ..	.. 124-125
252.	2. නිලමුට්ඨි ,, ..	.. 124-125
253.	3. මණිකට්ඨි ,, ..	.. 124-127
254.	4. කුණ්ඩකකුට්ඨිසිංහව ,, ..	.. 126-127
655.	5. සුඤ්ඤා ,, ..	.. 126-127
256.	6. පරුද්දපාන ,, ..	.. 126-129
257.	7. ගාමණිවණ්ණ ,, ..	.. 128-129
258.	8. මණ්ඩාකු ,, ..	.. 128-129
259.	9. නිරිට්ඨවර්ණ ,, ..	.. 128-131
260.	10. දුත ,, ..	.. 130-131

2. පද්ධතංගො 132 - 137

261.	1. පද්ධතංගො ජාතකං ..	.. 132-133
262.	2. මුද්දපාණි ,, ..	.. 132-133
263.	3. මුද්දපාණිග්ගො ,, ..	.. 132-133
264.	4. මහාපණ්ණාසක ,, ..	.. 132-135
265.	5. මුද්දපාණි ,, ..	.. 134-135
266.	6. වාතානු ,, ..	.. 134-135
267.	7. කකකට්ඨි ,, ..	.. 134-135
268.	8. ආරාම දුසක ,, ..	.. 136-137
269.	9. සුජාත ,, ..	.. 136-137
270.	10. උදුක ,, ..	.. 136-137

3. අරකුද්දවග්ගො 138 - 145

271.	1. උදුකුද්දවග්ගො ජාතකං ..	.. 138-139
272.	2. වාතානු ,, ..	.. 138-139
273.	3. කට්ඨිපාණි ,, ..	.. 138-139
274.	4. මුද්දපාණි ,, ..	.. 140-141
275.	5. රුචිර ,, ..	.. 140-141
276.	6. කුරුඳුමුඛ ,, ..	.. 140-143
277.	7. රොමක ,, ..	.. 142-143
278.	8. මහිස ,, ..	.. 142-143
279.	9. සතපත ,, ..	.. 144-145
280.	10. මුද්දපාණි ,, ..	.. 144-145

විෂය සූචි

3. තික නිපාතො 124-161

4. අබන්තරවග්ගො 146 - 153

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටප්පිටක
281.	1. අබන්තර ජාතකං ..	.. 146-147
286.	2. ජෙය්‍යංස ,, ..	.. 146-147
283.	3. වඩ්ඪකිසුකර ,, ..	.. 146-149
284.	4. සිරි ,, ..	.. 148-149
285.	5. මණිසුකර ,, ..	.. 148-149
286.	6. සාලුක ,, ..	.. 150-151
287.	7. ලාභගරභ ,, ..	.. 150-151
288.	8. මව්ඤ්ඤන ,, ..	.. 150-153
289.	9. නානාවජ්ඣ ,, ..	.. 152-153
290.	10. සිලවීමංස ,, ..	.. 152-153

5. කුමභවග්ගො 154 - 16

291.	1. හද්‍රසට ජාතකං ..	.. 154-155
292.	2. සුපතන ,, ..	.. 154-155
293.	3. කායවිච්ඡද්ද ,, ..	.. 154-155
294.	4. ජමබ්බාදක ,, ..	.. 156-157
295.	5. අනන ,, ..	.. 156-157
296.	6. සමුද්ද ,, ..	.. 156-157
297.	7. කාමවිලාප ,, ..	.. 158-159
298.	8. උද්ධර ,, ..	.. 158-159
299.	9. කොමායපුත්ත ,, ..	.. 158-161
300.	10. වක ,, ..	.. 160-161

4. වතුකකනිපාතො 162 - 205

1. විවරවග්ගො 162 - 171

301.	1. චුලලකාලිඛ ජාතකං ..	.. 162-163
302.	2. මහාඅසුපාරොභ ,, ..	.. 162-165
303.	3. එකරාජ ,, ..	.. 164-165
304.	4. දඳුර ,, ..	.. 164-167
305.	5. සිලවීමංස ,, ..	.. 164-167
306.	6. සුජාතා ,, ..	.. 166-169
307.	7. පලාස ,, ..	.. 168-169
308.	8. ජවනසකුණ ,, ..	.. 168-169
309.	9. ජවක ,, ..	.. 170-171
310.	10. සයන ,, ..	.. 170-171

විසය සූචි

4. චතුක්ක නිපාතො 162-205

2. සුචිමඤ්චගො 172 - 179

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතක නාම	පිටියක
311.	1. සුචිමඤ්ච ජාතකං ..	.. 172-173
312.	2. කසපපමඤ්ච ..	.. 172-173
313.	3. ඛනචාදී ..	.. 172-175
314.	4. ලොහකුමභි ..	.. 174-175
315.	5. මංස ..	.. 174-175
316.	6. සස ..	.. 174-177
317.	7. මතරොදන ..	.. 176-177
318.	8. කණ්ඩෙර ..	.. 178-179
319.	9. තිත්තීර ..	.. 178-179
320.	10. සුවච්ඡ ..	.. 178-179

3. කුට්ඨසකචගො 180 - 187

321.	1. කුට්ඨසක ජාතකං ..	.. 180-181
322.	2. දද්දහ ..	.. 180-181
323.	3. බ්‍රහ්මදත්ත ..	.. 180-183
324.	4. චම්පසාටක ..	.. 182-183
325.	5. ගොධ ..	.. 182-183
326.	6. කකකාරු ..	.. 182-185
327.	7. කාකාතී ..	.. 184-185
328.	8. අනනුසොචිය ..	.. 184-185
329.	9. කාළබාහු ..	.. 186-187
330.	10. සිලවිමංස ..	.. 186-187

4. කොකාලිකචගො 188 - 195

331.	1. කොකාලික ජාතකං ..	.. 188-189
332.	2. රජලච්ඡි ..	.. 188-189
333.	3. පකකගොධ ..	.. 188-191
334.	4. රාජොචාද ..	.. 190-191
335.	5. ජමබුක ..	.. 190-191
336.	6. බ්‍රහ්මජත්ත ..	.. 192-193
337.	7. පීඨ ..	.. 192-193
338.	8. උප්ප ..	.. 192-193
339.	9. බාටෙරු ..	.. 194-195
340.	10. විසයා ..	.. 194-195

විසය සූචි

4. චතුකක නිපාතො 162-205

5. චූළකුණාලවග්ගො 196 - 205

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටප්වකා
341.	1. කිත්තරී ජාතකං ..	.. 196-197
342.	2. වානර ' ..	.. 196-197
343.	3. කුන්තිනී ' ..	.. 198-199
344.	4. අමබ්වොර ' ..	.. 198-199
345.	5. ගජකුලි ' ..	.. 200-201
346.	6. කෙසව ' ..	.. 200-201
347.	7. අයකුට ' ..	.. 200-203
348.	8. ආරණ්‍ය ' ..	.. 202-203
349.	9. සන්ධිතෙද ' ..	.. 202-205
350.	10. දෙවතාප ' ..	.. 204-205

5. පඤ්චකනිපාතො 206 - 233

1. මණිකුණාලවග්ගො 206 - 217

351.	1. මණිකුණාල ජාතකං ..	.. 206-207
352.	2. සුජාත ' ..	.. 206-207
353.	3. ධොනසාඛ ' ..	.. 208-209
354.	4. උරග ' ..	.. 210-211
355.	5. සත ' ..	.. 210-213
356.	6. කාරණ්ඩිය ' ..	.. 212-213
357.	7. ලවුකික ' ..	.. 214-215
358.	8. චූළබ්බවපාල ' ..	.. 214-215
359.	9. සුවණණ්ඵග ' ..	.. 216-217
360.	10. සුසන්ධි ' ..	.. 216-217

2. වණණාරොහවග්ගො 218 - 227

361.	1. වණණාරොහ ජාතකං ..	.. 218-219
362.	2. සීලවීමංස ' ..	.. 218-219
363.	3. හිරි ' ..	.. 220-221
364.	4. ඛජ්ජාපණක ' ..	.. 220-221
365.	5. අභිකුණ්ඩික ' ..	.. 222-223
366.	6. ගුලික ' ..	.. 222-223
367.	7. සාලිය ' ..	.. 224-225
368.	8. තවසාර ' ..	.. 224-225
369.	9. මිත්තවිඤ්ඤ ' ..	.. 226-227
370.	10. පලාස ' ..	.. 226-227

විසය සූචි

5. පඤ්චකනිපාතො 206-233

3. අඩ්ඨවග්ගො 228 - 233

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටප්පිටක
371.	1. දීඛිතිකොසල ජාතකං ..	.. 228-229
372.	2. මීගපොතක " ..	.. 228-231
373.	3. මුසික " ..	.. 230-231
374.	4. චූලලඤ්ඤාන " ..	.. 230-233
375.	5. කපොත " ..	.. 232-233

6. ඡක්කනිපාතො 234 - 263

1. අචාරියවග්ගො 234 - 249

376.	1. අචාරිය ජාතකං ..	.. 234-235
377.	2. සෙතකෙතු " ..	.. 233-237
378.	3. දරිමුඛ " ..	.. 236-239
379.	4. නෙරු " ..	.. 238-239
380.	5. ආසඩන " ..	.. 238-241
381.	6. මීගාලොප " ..	.. 240-241
382.	7. සිරිකාලකණ්ණි " ..	.. 242 245
383.	8. කුකුල " ..	.. 246-247
384.	9. ධම්මප " ..	.. 246-249
385.	10. නන්දියමි " ..	.. 248-249

2. සෙනකවග්ගො 250 - 263

386.	1. බරපුතක ජාතකං ..	.. 250-251
387.	2. සූචි " ..	.. 250-253
388.	3. තුණ්ඩිල " ..	.. 252-253
389.	4. සුවණ්ණකකාටක " ..	.. 254-255
390.	5. මයතක " ..	.. 256-257
391.	6. ධජවිහෙය " ..	.. 256-259
392.	7. හිසපුප් " ..	.. 258-259
393.	8. විසාස " ..	.. 260-261
394.	9. වට්ඨක " ..	.. 260-261
395.	10. කාක " ..	.. 262-263

විෂය සූචි

7. සත්තකනිපාතො 264 - 301

1. කුසකුටගො 264 - 281

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටියටුකා
396.	1. කුසකු ජාතකං	264-265
397.	2. මනෝජරා	266-267
398.	3. සුතනු	266-269
399.	4. ගිජකං	268-269
400.	5. දබ්භ	270-271
401.	6. දසණ්ණක	272-273
402.	7. සතකුහසන	272-275
403.	8. අට්ඨසෙන	274-277
404.	9. කපි	276-279
405.	10. බකට්ඨකං	278-281

2. ගන්ධාරවගො 282 - 301

406.	1. ගන්ධාර ජාතකං	282-283
407.	2. මහාකපි	282-285
408.	3. කුමහකාර	284-287
409.	4. දළබමම	286-289
410.	5. සොමදත්ත	288-289
411.	6. සුසිම	290-291
412.	7. කොට්ඨිකෙලි	292-293
413.	8. ධුමකාරි	292-295
414.	9. ජාගර	294-295
415.	10. කුමාරසපිණ්ඩ	296-299
416.	11. පරන්තප	298-301

8. අට්ඨකනිපාතො 302 - 323

1. කඨානිවගො 302 - 323

417.	1. කඨානි ජාතකං	302-305
418.	2. අට්ඨසඤ්ඤා	304-305
419.	3. සුලසා	306-307
420.	4. සුමඛල	306-311
421.	5. ගබ්බමාල	310-313
422.	6. වේනිය	312-315
423.	7. ඉන්ද්‍රිය	314-317
424.	8. ආදිත්ත	316-319
425.	9. අට්ඨන	318-321
426.	10. දීපි	320-323

විසය සූචි

9. නවකනිපාතො 324 - 347

2. ගීජකිවග්ගො 324 - 347

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතක නාම	පිටියුකා
427.	1. ගීජකි ජාතකං ..	.. 324-325
428.	2. කොසලක " ..	.. 326-327
429.	3. මහාසුක " ..	.. 328-331
430.	4. චුලලසුක " ..	.. 330-333
431.	5. හාරිත " ..	.. 332-333
432.	6. පදමාණවක " ..	.. 334-335
433.	7. ලොමසකසසප " ..	.. 336-337
434.	8. වසන්තවක " ..	.. 336-339
435.	9. හළිඳ්දිරාග " ..	.. 340-341
436.	10. සමුග්ග " ..	.. 342-345
437.	11. පුතිමංස " ..	.. 344-345
438.	12. නිතතිර " ..	.. 344-347

10. දසකනිපාතො 348 - 387

439.	1. චතුර්ධාර ජාතකං ..	.. 348-349
440.	2. කණ්ණ " ..	.. 348-351
441.	3. චතුරපොසථික " ..	.. 352-355
442.	4. සඬ්ඬ " ..	.. 354-357
443.	5. චුලලබොධි " ..	.. 358-361
444.	6. කණ්ණදීපායන " ..	.. 360-363
445.	7. නිග්‍රොධ " ..	.. 364-365
446.	8. තක්කල " ..	.. 366-369
447.	9. මහාධම්මපාල " ..	.. 368-371
448.	10. කුකුඤ්ච " ..	.. 372-373
449.	11. මව්වතුණුවලි " ..	.. 374-375
450.	12. ධීළාරකොයිය " ..	.. 376-377
451.	13. වසන්තවක " ..	.. 378-379
452.	14. හුරිපණ්ණ " ..	.. 380-383
453.	15. මහාමඩ්දල " ..	.. 382-385
454.	16. සතපණ්ණිත " ..	.. 384-387

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. එකාදසකතිපාතො 388 - 411

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටප්පිටක
455.	1. මාතුපොසක ජාතකං	388-389
456.	2. ජුෂ්ණක "	390-393
457.	3. ධජජ "	392-395
458.	4. උදය "	396-401
459.	5. පානිය "	400-403
460.	6. යුධකුණ්ඩ "	402-405
461.	7. දසරජ "	404-407
462.	8. සංවර "	406-409
463.	9. සුප්පාරක "	408-411

12. ද්වාදසකතිපාතො 412 - 441

464.	1. චූළකුණාල ජාතකං	412-415
465.	2. හද්දසාල "	414-417
466.	3. සමුද්දවාණිජ "	416-421
467.	4. කාම "	420-423
468.	5. ජනයඤ්ච "	422-425
469.	6. මහාකණ්ණ "	424-427
470.	7. කොසිය "	426-431
471.	8. මෙණ්ඩකපඤ්ඤ "	432-435
472.	9. මහාපද්ම "	434-437
443.	10. මිණ්ණාමිණ "	438-441

13. තෙරසකතිපාතො 442 - 475

474.	1. අඬක ජාතකං	442-445
475.	2. එන්දන "	446-449
476.	3. ජවනභංස "	448-451
477.	4. චූලලනාරජ "	450-453
478.	5. දුත "	452-455
479.	6. කාලිඛකබොධි "	456-461
480.	7. අකිත්ති "	460-465
481.	8. නක්කාරිය "	464-467
482.	9. රුරුමිභ "	468-471
483.	10. සරහමිභ "	470-475

විසය සූචි

පකි-භූකතිපාතො 476 -535

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටප්පිටක
484.	1. සාලිකෙදර ජාතකං	476-479
485.	2. වජ්‍රකිකකර "	478-485
486.	3. මහාඋතකුස "	486-491
487.	4. උභ්‍යුලක "	490-493
488.	5. භිස "	494-499
489.	6. සුරුච්චි "	500-503
490.	7. පණ්ඩුපොසර "	504-509
491.	8. භිමාමොර "	508-513
492.	9. තච්ඡපුකර "	512-517
493.	10. මහාවාණිජ "	516-519
494.	11. සාධින "	520-523
495.	12. දසප්‍රාහමණ "	524-531
496.	13. භිකෂාපරපෙර "	532-535

සුභනතපිටකේ බුද්ධකතියායො

ජානකපාලී

පඨමො භාගො

ජාතකපාලි

(පඨමො භාගො)

තමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමා සම්බුද්ධසස.

එකකනිපාතො

1. අපඤ්ඤාකවග්ගො

1. අපඤ්ඤාකං යානමෙකෙ දුතියං ආහු තතකිකා,
එතදඤ්ඤාය මෙධාවී තං ගණෙන යදපඤ්ඤාකතී¹.

1. අපඤ්ඤාකජාතකං.

2. අකිලාසුතො වණ්ණපථෙ² ඛණනතා
උදඛගණෙ තත්ත පපං අවිජ්ඣං,
එවං මුතී විරියබ්බපපතො³
අකිලාසු විජෙඤ්ඤාය සතතිතති.

2. වණ්ණපථජාතකං⁴.

3. ඉධ වෙ හි නං⁵ විරාධෙසි සඤ්ඤාය නියාමකං⁶,
විරං තං අනුතපෙසසසි⁷ සෙරිවායංව වාණිජොති.

3. සෙරිවාවාණිජජාතකං⁸.

4. අපතකෙනපි මෙධාවී පාහතෙන විවකකිණො,
සම්බුද්ධාපෙති අත්තනං අණුං අග්ගිංව සන්ධමතී.

4. පුලලසෙට්ඨිජාතකං⁹

-
1. තං ගණෙන යදපඤ්ඤාකං - මජ්ඣං.
 2. වණ්ණපථෙ - මජ්ඣං.
 3. මුතී විරිය - මජ්ඣං, සතා.
 4. වණ්ණපථ - මජ්ඣං.
 5. ඉධවෙනං - මජ්ඣං, සතා.
 6. නියාමකං - මජ්ඣං, සතා.
 7. අනුතපෙසසසි - මජ්ඣං, සතා.
 8. සෙරිවං, සතා. සෙරිවාණිජ. - මජ්ඣං.
 9. පුලලක - මජ්ඣං, සතා.

ජාතක පාලි

(ප්‍රථම භාගය)

ඒ භගවත් අතීත් සමා සම්බුද්ධජාණන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.

ඵකකනිපාතය.

1. අපණ්ණක චර්ගය.

1. බෝධිසත්ත්වාදී නුවණැති සමහර කෙනෙක් අවිරුඳු වූ
කාරණය (අපණ්ණක ප්‍රතිපදාව=නිසි මඟ) ගත්හ. (තම තමන්ගේ
උත්ප්‍රේක්ෂායෙන් කල්පනා කරන) තාර්කිකයෝ සාපරාධ වූ දෙවැනි
කාරණය (නො මඟ) ගත්හ. ප්‍රශස්ත බුද්ධි ඇත්තේ මේ මඟ
නො මඟ දැනගෙන නිසි මඟ මැ ගත්තේ යැ.

1. අපණ්ණක ජාතකය.

2. පටන් ගන්නා ලද වියඹ ඇති උත්තමයෝ අඩංගු
සඬුභාන අනාවර්තක භූමිප්‍රදේශ ඇති වැලිමහෙහි බිම සාරන්-
නාහු ඒ වාලුකාමාර්ගයෙහි ජලය ලදහ. එපරිද්දෙන් වියඹයෙහු
කායබල ඥානබලයෙහු යුක්ත වූ වියඹවත් තපස්වී තෙමේ සිතට
හා හෘදයට ද ගීතලභාව කරණයෙන් ඹාන්ති නම් වූ (ධ්‍යානවිදර්ශනා-
අභිඤ්ඤ අර්හත්මාර්ග සඬුභාන) ආයඨධර්මය ලබන්නේ යැ.

2. වණ්ණපට ජාතකය.

3. මේ ශාසනයෙහි සඳර්මයට ප්‍රතිනියත වූ ඒ ශ්‍රෝත ආපක්ඛ
මාර්ගය යම් හෙයකින් (වියඹ නොවැඩීම නිසා) වැරදවූයෙහි නම්
තෝ බොහෝ කාලයක් තැවෙන්නෙහි ය. සේරිවා නම් වෙළෙන්දා
(ලක්ෂ්‍යයක් අගනා) ස්වණී පාත්‍රය නො ලැබීමෙන් යම්සේ තැවුණේ ද
එලෙසිනි.

3. සේරිවාචාණිජ ජාතකය.

4. වෙළෙඳාමෙහි දක්ෂ වූ නුවණැත්තේ ස්වල්ප වූ බඩු මිලයෙන්
(මහත් ධනය ද යශස ද උපදවා) තමන් (උසස් තැනැ) පිහිටුවයි.
ඒ කෙසේ ද යත්: මුඛ වාතයෙන් පිඹ දල්වා ගන්නා වූ මදවූ
ගින්නක් මෙනි.

4. වුලලසෙය් ජාතකය.

4 ජාතකපාළි - එකකතිපාතො

5. කිමසෙති¹ තණ්හුලනාළිකාය
අසසාන මූලාය විදෙහි රාජා,
බාරාණසිං සන්නරබාහිරතො²
අයමගසති තණ්හුලනාළිකාති.*

5. තණ්හුලනාළිජාතකං.

6. හිරිඞ්ග්ගසමසන්නා සුඤ්ඤාදිමසමාහිතා,
සනෙතා සත්ථුරියා ලොකෙ දෙවධම්මාති වුවුවරෙති.

6. දෙවධම්මජාතකං.

7. පුතො තායාහං මහාරාජ කිං මං පොස ජනාධිප,
අශ්වෙෂි දෙවො පොසෙති කිං දෙවො සකං පජතති.

7. කට්ඨභාරිජාතකං.

8. අපි අතරමානානං ඵලාසාව සමීජකති,
විපකකුඤ්චරියොසම් ඵලං ජානාහි ගාමකීති.

8. ගාමකීජාතකං.

9. උක්ඛමඛගරුහා මග්ගං ඉමෙ ජානා වියොහරා,
පාතුහුතා දෙවදුතා පබ්බජායමයො මමාති.

9. මබාදෙව්ජාතකං.

10. යඤ්ච අශ්වෙෂ්ඨනරකකති යො ව අශ්වෙෂ්ඨ න රකකති,
ස වෙ රාජ සුඛං සෙති කාමෙසු අනපෙබ්බාති.

10. සුඛවිහාරිජාතකං.

අපඤ්ඤාකවග්ගො පඨමො.

තස්සදුතො:

විරාජණ්ණකවණ්ණපථසෙරිවරො
සුච්චකඤ්ඤානණ්හුලනාළිකස්සං,
හිරිපුත්තවරුත්තගාමකීනා
යො ව න රකකති තෙන දස.

1. කිං අගසති - මජ්ඣං.

2. රාජා. - මජ්ඣං.

3. බාරාණසි සන්නරබාහිරතො - මජ්ඣං.

4. කට්ඨභාරි - මජ්ඣං.

5. දෙවදුත. සයා. මසදෙව - මජ්ඣං.

* සයා. කිම්ගාති තණ්හුලනාළිකාව බාරාණසි අනාරබාහිරාති, අසාපඤ්ඤාසන්නාති රතා තණ්හුලනාළිකාති.

5. රජතුමනි, (පත්සියයක්) අසුන්ගේ මිල සඳහා වූ සහල් නැළිය කුමක් අගනේ දැයි කිව මැනවැයි. අස් වෙළෙඳ කෙමේ රජහට කියේ ය. නැවත රජු විසින් විමසනු ලැබූ බඩු මිල කරන්නා මේ සහල් නැළිය අගනුවරත් ගම් නියම් ගමුත් සහිත බරණැස් රාජ්‍යය ම අගනේයැයි කී ය.

5. කණ්ඩුලනාළි ජාතකය.

6. (දුසිරිතෙහි පිළිතුර ඇති කරන) තිරියෙන් ද (දුසිරිතෙහි) බියෙන් ද සම්පූර්ණ වූ, කුශල ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත වූ ශාන්ත වූ සත්පුරුෂයෝ සත්ත්ව ලෝකයෙහි දේවධර්ම ඇත්තෝ යැයි කියනු ලැබෙත්.

6. දේවධර්ම ජාතකය.

7. මහරජ, මම ඔබගේ (අනුජ) පුත්‍රයෙමි. ජනප්‍රධානය මා පෝෂණය කර. රජතෙමේ සේවක මිනිසුන් හා තිරිසනුන් ද යන අන්‍යයන් පෝෂණය කෙරෙයි. ස්වකීය ප්‍රජාව වූ මා කුමක් නිසා පෝෂණය නො කරන්නේ ද?

7. කට්ඨභාරි ජාතකය.

8. නුවණැත්තන්ගේ අවවාදයෙහි පිහිටා, ඉක්මන් නොවී උපාය ක්‍රමයෙන් කම්පාන්තයෙහි යෙදෙනවුන්හට ප්‍රාඥ්‍යා කළ ප්‍රයෝජනයෙහි ආශාව නොහොත් බලාපොරොත්තු වූ ඵලය සමාධි වේ ම ය. (සතර සභිග්‍රහ වස්තු මූලක යශා සම්පත්තීන් මුහුකරවා සිටි බැවින්) පරිපක්ව බ්‍රහ්මවිජ්‍යා ඇත්තෙමි වෙමි. ගාමණිය, (ඔබ උසස් බවට පැමිණි සැටි) මෙසේ දනුව.

8. ගාමණිවණ්ඩ ජාතකය.

9. මාගේ උක්තමාඛනයෙහි (හිසෙහි) හටගන්නා වූ වයස හැර ගන්නා වූ මේ නර (පැසුණු) කෙස්සු උපත්ත. මරණයට ළඟ බව කියන නරකෙස් නම් වූ දෙවදුතයෝ පහළ වූහ. දන් මාගේ පැවිද්දට කාල යැයි.

9. මබ්බදේව ජාතකය.

10. සෙසු බොහෝ පුද්ගලයෝ යමකු රක්‍ෂා නො කෙරෙත් ද මහරජ ඒ පුද්ගල තෙමේ (වස්තුකාම ක්ලෙශකාමයන්හි) අපේක්‍ෂා නැත්තේ ඒකාන්තයෙන් ම කායච්චේක විනාච්චේක සැපයෙන් වාස කෙරෙයි.

10. සුබ්බභාරි ජාතකය.

පළමු මන අපර්ණක වර්ගයයි.

එහි උද්දා:

උතුම් අපර්ණක-වණ්ණපථ-උතුම් සෙරිවා (වාණිජ) සුවිචක්ඛණ (වුල්ලයෙට්ඨි) තණ්ඩුලනාළි-හිරි (දේවධර්ම) පුක්‍ෂා (කටඨභාරි) වරුක්ක (මබ්බදේව) ගාමණි යොව නරකකිති (සුබ්බභාරි) යන්න හා දස ජාතකයෝ ය.

2. සිලවගො

11. හොඳි සිලවතං අපො පටිසංචාර¹වුනිනං,
ලක්ඛණං පසං ආයනං ඤාතිසංචාරසුරසකිතං
අර පසංසිමං කාලං සුවිනිනංව ඤාතිනිති.

1. ලක්ඛණමිගජාතකං².

12. නිග්‍රොධමෙව සෙවෙය්‍ය න සාබ්බපසංවසෙ³,
නිග්‍රොධසමිං මතං සෙය්‍යො යසෙඤ්ඤි සාබ්බසමිං ජිවිතනති.

2. නිග්‍රොධමිගජාතකං⁴.

13. ධිරස්සු කණ්ඩිතං සලලං පුරිසං ගාලොවෙධිනං,
ධිරස්සු තං ජනපදං යජ්ඣජී පරිනායිකා,
තෙ වාපි⁵ ධිතකිතා සත්තා යෙ ඉස්සීතං වසං ගතාති.

3. කණ්ඩිතජාතකං⁶.

14. න කිරස්සී රසෙහි පාපියො
ආවසෙහි වා සජ්ජවෙහි වා,
වාතමිගං ගෙහනිසසිනං⁷
වසමානෙයි රසෙහි සඤ්ජයොති.

4. වාතමිගජාතකං

15. අට්ඨචුරං⁸ බරාදියෙ මිගං වඩ්ඪාතිවඩ්ඪිතං,
සත්තති කලාහනිකකණ්ණං⁹ න තං ඔවදිතුසසගෙති.

5. බරාදියජාතකං.

16. මිගං නිපලලස්මනෙකමායං
අට්ඨචුරං අධිස්සරතාවපායිං¹⁰,
එකෙන සොනෙන ජමාසසසෙනො
ජති කලාහනිහොති භාගිනෙයොති.

6. නිපලලස්මිගජාතකං¹¹.

-
1. පටිසංචාර - මිජසං.
2. ලක්ඛණජාතකං - මිජසං, ස්‍යා,
3. නාසාමං උපසංවසෙ - ස්‍යා,
4. නිග්‍රොධජාතකං - මිජසං, ස්‍යා,
5. තෙවාපි - ස්‍යා,
6. කණ්ඩිජාතකං - මිජසං,
7. ගෙහනිසසිනං - මිජසං, ස්‍යා,
8. අට්ඨචුරං - මිජසං, ස්‍යා,
9. සත්තති කලාහනිකකණ්ණං - ස්‍යා, සත්තකාලෙහනිකකණ්ණං - මිජසං,
10. අට්ඨචුර අධිස්සරතාවපායිං - මිජසං, ස්‍යා,
11. නිපලලස්මිගජාතකං - මිජසං.

2. සිල වර්ගය

11. සිල්වත් වූ හෙවත් ආචාර සම්පන්න වූ (ආර්ථික පරිසාරයේ ධර්ම පරිසාරයෙන් යන) පිළිසඳර පෙවෙතින් යුක්ත වූවන්ට අභිවෘද්ධි (සිද්ධි) වන්නේ ය. ඥාති සමූහයා විසින් පිරිවරන ලදුව එන්නා වූ ලක්ෂණ (මෘග) යා බලව. වැළි දු නැයන්ගෙන් විශේෂයෙන් භීත වූ මේ කාල (මෘග) යා බලව. මේ දෙදෙනා දෙස බැලීමෙන් සිල්වත් බව හා පිළිසඳර පෙවෙත හා දෙකේ වෙනස දනගේ යැ යු සේ යි.

1. ලක්ෂණමිග ජාතකය.

12. (දියුණුව කැමැත්තේ වී නම්) න්‍යශ්‍රොධ මෘගාරාජයා සේවනය කරන්නේ ය. සාබ මෘගයා කරා නො එළඹෙන්නේ ය. සාබ මෘගයා සම්පයෙහි යම් ජීවත් වීමෙන් ඇද්ද (එයට වඩා) න්‍යශ්‍රොධ මෘගාරාජයා පාමුලැ (වැදගෙව) මිය යෑම උතුම් වන්නේ ය.

2. න්‍යශ්‍රොධමිග ජාතකය.

13. කණ්ඩිත නම් ශරය ඇති දැඩි කොට වීදිනා වූ පුරුෂයාට නින්දා වේවා ! යම් ජනපදයෙකි ස්ත්‍රියක් නොමෝ පරිණාසිකා වන්නී ද ඒ ජනපදයට නින්දා වේවා ! යම් කෙනෙක් ස්ත්‍රීන්ගේ වසයට ගියාහු ද ඒ සත්ත්වයෝ ද නින්දිතයහ.

3. කණ්ඩිත ජාතකය.

14. නිරන්තර වාසස්ථාන වූ ආවාසයෙහි ද ජීත්‍ර සන්ධිවයෙහි ද (ජතුරාගය) ලාමක ය. දිව්ට දුනෙන රසයෙහි ජතුරාගය යටැ කී දෙකරුණෙහි ඇල්මට වඩා ලාමකතරය. ඊට වඩා අධික ජතුරාගයක් නො ම ඇත්තේල. සඤ්ජය නම් උයන්පලු තෙමේ වනගහන ස්ථානයෙහි වූ වාතමෘගයා රසයෙන් පොලොබවා තමාගේ වසයට පැමිණැවිය.

4. වාතමිග ජාතකය.

15. බරාදිය නමැත්තිය කුර අටක් ඇති මුලින් වක් වූ අ ඇති හෙයින් වඩකානිවඩකින වූ අවවාද කාලසකක් ඉක්මවා සිටි අකීකරු ඒ මෘගයාට අවවාද කරන්නට උත්සාහ නැත්තෙමි.

5. බරාදිය ජාතකය.

16. සහෝදරිය, ත්‍රිවිධාකාරයකින් ශයනය කරන්නා වූ අට කුරයක් ඇති බොහෝ මෘගමායා දන්නා වූ මඤ්චාම රාත්‍රියෙහි පැත් බොන්නා වූ (බැනණු) මෘගයාට (මෘගමායා) හොඳින් ඉගැන්වීමි. (ඒ කෙසේ ද යත්) යට වූ එක් නාසිකා ශ්‍රෝතසකින් පොළොවට ආශ්වාස හරනේ සවැදැරුම් මෘගමායා කලාවෙන් බැනණු තෙමේ වැද්ද වංචා කරන්නේ ය.

6. නිපල්ලස්මිග ජාතකය.

8 ජාත්‍යන්තර - ජාත්‍යන්තර

17. කාලය¹ වා යදි වා ප්‍රණය යද වායති මාලයො,
වාතජාති හි භික්‍ෂාති උපොක්‍ෂමපරාජිතාති.

7. මාලයන්තරය.

18. එවකදී සත්‍යා ජාත්‍යන්තරය දුක්ඛය ජාතිකමයවො.
න පාණො පාණිනං හඤ්ඤ පාණසාති හි පසාවතීති.

8. මතකහත්‍යන්තරය.

19. සචෙ මුණෙහි පෙරට මුණෙහි මුළුමානො හි බජ්ඣති,
නභෙවං ධිරා මුළුමනක් මුත්ති බාලසා බන්ධන'නති.

9. ආයාචිතහත්‍යන්තරය.

20. දිස්වා පදමනුකරණය දිස්වා නොතරිතං පදං,
නලෙන වාරිං පිච්ඡාමං නෙව මං තිං⁴ වධිසසසි'ති.

10. නලපානජාත්‍යන්තරය.

සිලවග්‍රන්ථය.

කසුප්පානං:

අචලකම්මසාබධිරත්තපුත්ත
නකිරජීරසෙතිබරාදියා,
අතිහොතිරසමාලුපපාණ
මුළුමනනලඅභියසනොත හවිතති දස.

1. කාලය - මජ්ඣං, සං.

2. සචෙ මුණෙහි පෙරට මුණෙහි, - මජ්ඣං,

3. පිච්ඡාමං.

4. න ව මං තිං, - මජ්ඣං.

17. කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි වේවයි ශුක්ල පක්ෂයෙහි වේවයි යම් කාලයෙක්හි වාතය හමා ද (එසමයෙහි ශීත වේ. කුමක් හෙයින් ද යත්:) ශීතයෝ නම් වාතයෙන් හටගන්නාහු ය. එහෙයින් මේ වාදයෙහි ලා සිංහ ව්‍යාඝ්‍ර තෙපි දෙදෙනා ම නො පැරදුණාහුය.

7. මාලුක ජාතකය.

මී

18. මේ (ඒ ඒ තන්හි) ඉපැදීම ද වැඩීම ද (ජරා ව්‍යාධි මරණාදි) දුකට කාරණාවනුයෙන් දුක් වන්නේය යි. සත්ත්වයෝ මෙසේ දන්නාහු නම්, ප්‍රාණයෙක් අත් ප්‍රාණයකු නො නසන්නේ ය. යම් හෙයකින් ප්‍රාණ විනාශය කරන්නේ ශෝක කරන්නේ වේ ද එහෙයින්.

8. මානසානුකූල ජාතකය.

19. ඉදින් අත්තරාශවලින් මිදෙනු කැමැත්තේ වී නම් යම්යේ පරලොවහි කම්බන්ධනයෙන් නො බැඳේ ද එපරිද්දෙන් මිදෙව. (ප්‍රාණවධාදී දුශ්චරිත කොට දන්) මිදෙන්නේ එකාන්තයෙන් ම (මතු පාප පාශයෙන්) බැඳෙන්නේ ය. නුවණැත්තෝ එපරිද්දෙන් නො මිදෙන්නාහු ම ය. බාලයාගේ මිදීම (තවත්) බැඳීමෙනි. යමෙක් ප්‍රාණවධ කොට අත්තරාශයෙන් මිදේ ද හේ පරලොව පාප පාශයෙන් නො මිදෙන හෙයින් මිදුණත් බැඳුණාහු නම් වෙති.

9. ආයාචිකානුකූල ජාතකය.

20. දියෙන් ගොඩට නො නැගී පියවර දකැ (දියෙන් ගොඩට නැගී පියවර නොදකැ යු සේ යි.) දියට බට පියවර(ම) දකැ බට නළින් ජලය බොන්නෙමු. තෝ මා නො නසන්නෙහි ය (නසනු නො හැක්කෙහි ය).

10. නළපාන ජාතකය.

දෙවැනි සීල වර්ග යි.

එහි උද්දත :

ලක්ඛණ මිග, සාධ න්‍යශ්‍රොධ මිග. ධිරත්ථු (කණ්ඩිත) නකිරත්ථි රග (වාතමිග) බරාදිස අතිහොති (තිපල්ලක්ථමිග) මාලුක පාණ(මතක හත්ත) මුච්ච (ආයාචික හත්ත) නළපාන යන මේ නම් ඇති දසය යි.

3. කුරුඬගවග්ගො

21. ඤාතමෙතං කුරුඬගස්ස යං නිං පෙපණ්ණි සෙයාසි,
අඤ්ඤං සෙපණ්ණිං¹ ගච්ඡාමි න මෙ තෙ රුච්චතෙ ඵලකස්.

1. කුරුඬගමීගජාතකං.

22. යෙ කුකඤ්ඤා රාජකුලභි වඤ්ඤා²
කොලෙයාකා විණ්ණඤ්ඤාපපත්තා,
තෙ'මෙ න වජ්ඣා මයමසම වජ්ඣා
නායං සසව්වා³ දුබ්බලඤ්ඤානායතත්.

2. කුකඤ්ඤාජාතකං.

23. අපි පසෙසන සෙමානො සලෙථි සලලිකතො,
සෙයො ව චළවා භොජෙජා⁴ යුඤ්ඤ මඤ්ඤව සාරථී⁵ති.

3. භොජාජාතීයජාතකං⁵.

24. යද යද යත් යද යත් යත් යද යද,
ආජඤ්ඤා කුරුතෙ වෙගං භායනති තත් වාළවා⁶ති.

4. ආජඤ්ඤාජාතකං.

25. අඤ්ඤමඤ්ඤති තිත්තභි අස්සං පායෙති සාරථී,
අවාසනස්ස පුරිසො⁷ පායාසස්සපි තපනී⁸ති.

5. තිත්තජාතකං.

26. පුරාණවොරාත වචො නිසමම
මහිලාමුමො පොථයමානුවාරි^{*}
පුසඤ්ඤානානං හි වචො නිසමම
ගජ්ඣතමො සබ්බගුණෙසු අට්ඨාති.

6. මහිලාමුමජාතකං.

1. සෙපණ්ණි - මජ්ඣං, සායං.
2. රාජකුලභි වඤ්ඤා - සායං.
3. සසව්වා - මජ්ඣං.
4. භොජො සායං, භොජෙජා, - මජ්ඣං.
5. භොජාතීයජාතකං - මජ්ඣං.
6. පුරිසො - මජ්ඣං.
7. පොථයමනවාරි - මජ්ඣං.
8. අනවධාරි අයමෙව වා පායෙති අට්ඨකරා.

3. කුරුඹන වර්ගය

21. එම්බා ඇද්දෙමට රුක, තෝ යම් හෙයකින් (ඉදිරියෙහි පල) විසුරුවනු වූයෙහි ද මේ කාරණය කුරුඹන මෘගයා දන්නා ලදී. අන් ඇද්දෙමට රුකක් කරා යම්. තාගේ පල මට නො රුස්තෝ ය.

1. කුරුඹගමිග ජාතකය.

22. වර්ණයෙන් හා කායබලයෙන් යුක්ත වූ රාජකුලයෙහි උපන් රජගෙයි වැඩුණු යම් බලු කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ මේ බල්ලෝ වධයට සුදුස්සෝ නො වෙති. අපි වධයට (විනාශයට) සුදුසුවම්හ. මේ වධය ප්‍රබල වධ නම් නො වේ. මේ දුර්වල වධ නම් වේ.

2. කුකකුර ජාතකය.

23. ශරයෙන් විදින ලද එහෙයින් ම එක පාර්ශ්වයෙකින් හෝනා ද වූ, හොජාජාතීය වූ ජාති සෛන්ධවයා ම බලුඛය අශ්වයාට (සින්ධු දෙශයෙන් අන්‍ය දෙශයෙහි උපන් කුඩා අශ්වයාට වඩා) උතුම්, සාරථීය, මා මැ යුධයෙහි යොදව.

3. හොජාජාතීය ජාතකය.

24. (පෙරවරු ආදී) යම් යම් කාලයෙක්හි වේවා, ග්‍රාමාදී යම් තැනෙක්හි වේවා, යම් ඝණයෙක්හි වේවා, (යුධ මණ්ඩලාදී) යම් යම් ස්ථානයෙක්හි වේවා, උපහාර ලැබුම් ආදී යම් යම් කාලයෙක්හි වේවා (සාරථීයාගේ අභිප්‍රාය දන්නා සුලු) උතුම් සෛන්ධවයා ම වියඹ කිරීමට පටන්ගනී ද එහි දී බලුඛය අශ්වයෝ පිරිහෙත්. (පසුබසින්)

4. ආජඤ්ඤ ජාතකය.

25. සාරථීය අනෙක් අනෙක් කොටෙකින් අශ්වයා පොව. (නහවිට) පුරුෂ තෙමේ අධික කොට කැමෙන් මිහිරි පායාසයෙන් ද තෘප්ත වේ. (මතු නොකනු කැමැත්තේ වේ.)

5. කීර්ති ජාතකය.

26. මහිලාමුඛ නම් ඇතා පළමු සොරුන්ගේ (රෝද) වචනය අසා (හමු වූවන්) මරමින් සොරුන්ගේ වචනය අනුවැ හැසුරුණේ ය. සුසංයත වූ සිල්වතුන්ගේ මෘදු මොළොක් තෙපුල් අසා උත්තම භස්තියා (පළමු තමා තුළ තුබුණු) සියලු ගුණයෙහි (නැවත) පිහිටියේ ය.

6. මහිලාමුඛ ජාතකය.

12 ජාතකපාළි - එකකනිපාතො

27. නාලං කබලං¹ පදනවෙ
න ව පිණ්ඩං න කුසෙ න සංසිතුං,
මඤ්ඤම් අභිඤ්ඤාදස්සනා
නාගො සිනෙතමකාසි² කුසකුරෙති.

7. අභිඤ්ඤාජාතකං.

28. මනුඤ්ඤමෙව භාගෙය්‍ය නාමනුඤ්ඤං කුදවනං
මනුඤ්ඤං භාගමානස්ස ගරුභාරං උද්ධරි,
ධනඤ්ඤි නං අලබ්භෙති තෙනවත්තමනො අහු³ති.

8. නන්දිවිසාලජාතකං.

29. යතො යතො ගරුධුරං යතො ගමිතරිවත්තනී,
තදත්ථ¹ කණ්ණං යුඤ්ඤති ස්වාත්ථ නං වතෙන ධුරත්තී.

9. කණ්ණජාතකං.

30. මා මුනිකස්ස පිහයි ආකුරන්තානි භුඤ්ඤති,
අපෙසාත්ථෙ සත්ථා භුසං බාද එතං දීසායුලකඛණ්ණති.

10. මුනිකජාතකං.

කුරුඛගවග්ගො තතියො.

තඤ්ඤාදානං:

කුරුඛගස්ස කුසකුරගොපවරො
පුත වාළචස්ස සිරිවයතො,
මහිළාමුඛනාමනුඤ්ඤවරො
වතෙන ධුරමුනිකෙන දස.

1. කබලං - මජ්ඣං.

2. පිණ්ඩං - මජ්ඣං.

3. අහු - මජ්ඣං සත්ථා.

27. (බතව පළමුව දෙන) කවුක බෙහෙත් පිණිස ගන්නට හෙවත් අනුභව කරන්නට නො සමත් ය. බත් පිඩු ගන්නට ද නො සමත්ය. තෘණ ගන්නට ද නොසමත්ය. (නභවන වෙලෙහි) ඇඟ උළාලීමෙහි ද නොසමත් ය. ඇත් තෙමේ නිතර දැකීමෙන් බල්ලා කෙරෙහි ස්නෙහ කෙළේ ය යි හඟිමි.

7. අභිණත ජාතකය.

28. මනොඤ්ඤ වචනයක් ම කියන්නේ ය. කිසි කලෙක්හිදු අමනෝඤ්ඤ කොට නො බණන්නේ ය. මනොඤ්ඤ කොට බණන්නහුගේ (ප්‍රමාණ වශයෙන් ගැල් සියයක්) බරවූ සකට භාරය ඉදිරියට ඇදපී ය. එයින් බමුණා ධන ද ලැබෙයි. සතුටු සිතැත්තේ ද විය.

8. නන්දිවිසාල ජාතකය.

29. යම් තැනෙක්හි (ගැල්) ධුරය ඉතා බරවේ ද යම් තැනෙක්හි (දිය හා මඩ ඇති බැවින්) ගැඹුරු වූ මාර්ගයෙක් වේ ද එකල්හි කණන නම් බලිවර්දයා (ගොනා) යොදත්. හෙතෙමේ ඒ ධුරය උසුලන්නේ ය.

9. කණන ජාතකය.

30. මුනික නම් අකරයාගේ භෝජනය ප්‍රාථමික නො කරව. (කුමක් හෙයින් ද යත්) මුනික අකර තෙමේ මරණ භෝජන අනුභව කරයි. (මධුරාභාරය) අලොක්සුක ව තමා වීසින් ලබන තෘණපත් අනුභව කරව. මෙය දීර්ඝායු ලක්ෂණයෙකි.

10. මුනික ජාතකය.

තෙවෙනි කුරුඹන වග්ගය.

එහි උද්දත:

කුරුඹනමිත කුක්කුර ගොජාජාතීය වාළව (ආජඤ්ඤ) සිරිවය (තිත්) මහිලාමුඛ නාග (අභිණත) මනු ඤ්ඤවර (නන්දිවිසාල) වහනෙ (කණන) මුනික යන දසයයි.

4. කුලාවකවග්ගෝ

31. කුලාවකා මාතලි සිඤ්ඤිකම්.
රියාමුඛෙන පරිවජ්ජයසසු,
කාමං වජාම අසුරෙසු පාණං
මාසීමෙ දිජා විකුලවා අහෙසු'තති'.

1. කුලාවකජාතකං.

32. රුදං මනුඤ්ඤං රුචියා' ව පිඬි
වෙළුරියවණ්ණපනිභා වා ශීවා,
ව්‍යාමමනානි ව පෙඬුණානි'
නථෙවන තෙ ධිතරං නො දුමී'ති.

2. නවජාතකං.

33. සමමොදමානා ගව්ජනති ජාලමාදය පකඛිනො,
යද තෙ විවදිසසහති තද එභිතති මෙ වස'හති.

3. සමමොදමානජාතකං.

34. න මං සිතං න මං උණං න මං ජාලසම්බාධනං,
යඤ්ච මං මඤ්ඤතෙ මව්ඤ්ඤ අඤ්ඤං සො රතියා ගතො'ති.

4. මව්ජාතකං.

35. සතති පසාං අපතනා සහති පාද අවඤ්චනා,
මානා පිතා ව නිකඛිතො ජාතවෙද පටිකකමා'ති.

5. වට්ඨකජාතකං.

-
1. මාමෙ දිජා විකුලවා අහෙසු. - මජ්ඣං.
2. රුචියා - මජ්ඣං.
3. වෙළුරිය වණ්ණපනිභා ව - මජ්ඣං.
4. පෙඬුණානි - සතා.

4. කුලාවක වර්ගය

31. මාතලිය, සුපර්ණ පොතකයෝ (ගුරුළු පැටව්) ඉඹුල් වෙනෙහි එළි භාවිතී. ඔවුන් රථ ශීර්ෂයෙන් දුරු කරව. (ඔවුන්ගෙන් රථ ශීර්ෂය දුරු කරව යු සේයි.) අසුරයන් කෙරෙහි ප්‍රාණය හරිමිහ. මේ සුපර්ණ පොතකයෝ කැදුල්ලෙන් පහවුවාහු නො වෙත්වා.

1. කුලාවක ජාතකය.

32. මයුරය තාගේ ශබ්දය මනොඥ ය. පිට ද සිත්කලු ය. ශ්‍රීවය ද වෛද්‍යයා මාණික්‍යයෙහි වර්ණය හා සමාන ය. පිල් ද බලයක් පමණ ය. (මෙසේ රූපී වුවද ලජ්ජා හය නැති) නැටීම හෙතු කොට තට මාගේ ද්‍රව නො දෙමි.

2. නවව ජාතකය.

33. වවු පක්ෂීහු සමගි වූවාහු වෙත්. විවාද නො කරන්නාහු දල ඔසවාගෙන යෙති. ඔවුහු යම් කලෙකි විවාද කෙරෙත් ද එකල්හි මාගේ වසයට එති.

3. සම්මොදමාන ජාතකය.

34. ශීතල මා පෙළන්නේ නො වෙයි. උෂ්ණය මා පෙළන්නේ නො වෙයි. දළෙහි බැඳීම ද මා පෙළන්නේ නො වෙයි. යම් හෙයකින් මා නො දක්නා වූ මත්ස්‍යයෙකු තොමෝ හේ (මත්ස්‍යයා) අන්‍ය මත්ස්‍ය යෙකුට හා කාමරතිය පිණිස ගියේ යැ යි සිතා ද එය මේ සියලු දුකට වඩා මා පෙළන්නේ ය යි.

4. මව්ප ජාතකය.

35. මාගේ පියාපත් ඇත. (එහෙත්) පියාසර කරන්නට අසමත් ය. පාදයෝ ඇත. (එහෙත්) පියවර ගමනින් යන්නට අපොහොසත් ය. මැණියෝ ද පියාණෝ ද මා හැඳ ගියහ. ජාතවේදය (ගින්න) පහවව (නවතුට)

5. වට්ටක ජාතකය.

36. යං නිසිද්ධා ජගතිරුහං විහිංගමා
සවායං අභිං පට්ඨිකේති,
දිසා හජරි වසකඛා'
ජාතං සරණංගො හයනති.

6. සංකල්පජාතකං.

37. යෙ විද්වත්පට්ඨායකා නරා ධම්මස්ස කොථිද,
දිට්ඨොපි ධම්මෝ පාසංසා සම්පරායෙ ව සුග්ගති'ති.

7. තිත්තිරජාතකං.

38. නාවලංගං නිකතිපසංඝේඤ්ඤා නිකතා සුඛමෙධති,
ආරාධෙති නිකතිපසංඝේඤ්ඤා ඛතො කසකට්ඨාමිවා'ති.

8. බන්ධනජාතකං.

39. මහේඤ්ඤා සොචණ්ණඤ්ඤා රාසි සොචණ්ණමාලා ව නන්දකො,
යත්තදසො ආමජාතො ධිකො ධුලානි ගජජති'ති.

9. නන්දජාතකං.

40. කාමං පතාමි නිරයං උද්ධපාදෙ අවංසිරො,
නානාරියං කපිසාමි හන්ද පිණ්ඩං පට්ඨග්ගහා'ති.

10. බද්ධිකාරජාතකං.

කුලාවතවග්ගො වතුපො.

කසුප්පානං:

සිරිමානලිඨිතරපක්ඛිවරො
රතිරාගතොමාතාපිතා ව පුත,
ජගතිරුහද්වුද්ධස්සකකට්ඨකො
තරා නන්දකපිණ්ඩවරෙන දස.

1. වසකඛා - සා.

2. දිට්ඨොපි ව - සා.

36. පක්ෂිහු යම් රුකක් ආශ්‍රය කළෝ ද ඒ රුක මැ හිනි හරනේ යැ. පක්ෂිනි, සරණසානයෙන් හෙවත් පිහිටවනසාන-යෙන් හය උපති. (එහෙයින්) දිශා හඳුනා කරව (රුක හැර යව).

6. සකුණ ජාතකය.

37. (වැඩිහිටියන් සැලැකීම නම් වූ) ගුණධර්මයෙහි දක්ෂ වූ යම් කෙනෙක් ගුණයෙන් ද වයසින් ද වැඩිහිටියන් පුදත් ද ඔවුහු මෙලොව දී ම පැසැසියයුතු වෙති. පරලොවිහි ද සුගතිය වෙයි.

7. තිත්තිර ජාතකය.

38. වඤ්ඤා බුද්ධි ඇත්තේ තමාගේ ම වංචා හේතුවෙන් නිත්‍යයෙන් සුව නො වඩයි. කිසි සුවයෙක්හි නො පිහිටයි. වඤ්ඤා බුද්ධි ඇත්තේ (තමා කළ වැරදිවල කටුක වීජාක) ලබයි. කකුළුවාගෙන් (ගෙල සිඳගත්) කොකා වෙති.

8. බක ජාතකය.

39. කුලජාත දසියගේ පුත්‍ර වූ නන්දක දස තෙමේ යම් තැනෙක්හි සිටියේ පරුෂ කොට ගර්ජනා කෙරේ ද (බෙණේ ද) ස්වර්ණරාශිය ද ස්වර්ණමාලා ද එතැන්හි යැ යි හඟිමි.

9. නන්ද ජාතකය.

40. උර්ධවපාද ඇත්තෙමි. අධිකෘත හිස ඇත්තෙමි. එකාත්-තයෙන් නරකයෙහි වැටෙමි. (එතෙකුදු වුවත් දන් නොදීම සිල් නොරැකීම ආදී) අනායාස ක්‍රියාවක් නො කරමි. එබැවින් පිණබ නම් ලද බක පිළිගන්නේ මැනවි.

10. බදිරඛාර ජාතකය.

සිවුවැනි කුලාවක වර්ගය යි.

එහි උද්දත :

සිරිමාතලී (කුලාවක) ධීවර (නව්‍ය) පක්ෂිවර (සමෝදමාන) රතීරාගගත (මච්ඡ) මාතෘපිතා ව පුත (නැවත වට්ටක) ජගති රුහ (සකුණ) වුද්ධසු (තිත්තිර) කසතට (බක) තථා නන්දක (එසේම නන්ද) පිණබවර (බදිරඛාර) යන්න සමග දසය යි.

5. අත්කාමවගන්තිය

41. යො අත්කාමය හිතානුකම්පිතො
ඔව්ජ්ජමානො න කරොති සාසනං.
අපියා පාදමොලොකා
මිත්තකො විය සොවතිති.

1. ලොසකජාතකං.

42. යො අත්කාමය හිතානුකම්පිතො
ඔව්ජ්ජමානො න කරොති සාසනං,
කපොතකස්ස වචනං අකඤ්ඤා
අමිත්තභක්තභක්තොව සෙති'ති.

2. කපොතකජාතකං.

43. යො අත්කාමය හිතානුකම්පිතො
ඔව්ජ්ජමානො න කරොති සාසනං,
එවං සො නිපතො සෙති
වෙච්ඡක්ඛා යථා පිතා'ති.

3. වෙච්ඡකජාතකං.

44. සෙයො අමිත්තො මනියා උපෙතො
නනෙව මිත්තො මනිවිසමිතො,
මකසං වධිසසනති හි එළමුගො
සුත්තො පිතු අබ්බිද උත්තමඛණ්ඩි.

4. මකසජාතකං.

45. සෙයො අමිත්තො මෙධාරී යඤ්ඤා බාලානුකම්පකො,
පස්ස රොහිණිකං ජමිං මාතරං හභ්භාන සොවති'ති.

5. රොහිණිජාතකං.

46. න වෙ අත්තකුසලෙන අත්චරියා සුඛාවහා,
භාපෙති අත්තං දුමමධො කපි ආරාමකො යථා'ති.

6. ආරාමදුස්සකජාතකං.

1. අපාස පාදමොලොකා - මජ්ඣං.

5. අත්කාම වර්ගය

41. අභිවෘද්ධි කැමැතිවැ හිත විඤ්ඤායෙන් අනුකම්පා කරන්න-
හුගේ ඒ අනුශාසනය අවවාද ලබන යමෙක් නො කෙරේ ද (එසේ වූ
පුරුෂ තෙමේ) එළියගේ පය ගෙනූ ශෝක කරන මිත්ත විෂ්කයා
මෙන් ශෝක කරයි. (මිත්ත විෂ්කයා ගොක කළාක් මෙන්
ශෝක කරයි.)

1. ලොසක ජාතකය.

42. අක්ඛයක් කැමැතිවැ හිතවිඤ්ඤායෙන් අනුකම්පා කරන්නහුගේ
ඒ අනුශාසනය අවවාද ලබන යමෙක් නො කෙරේ ද පරවියාගේ
වචනය නො කොට අමිත්‍ර වූ සුදයාගේ (අරක්කැමියා) අතට ගිය
කාකයා මෙන් (ව්‍යසනයට පැමිණූ) හෝතේ ය.

2. කපොක ජාතකය.

43. දියුණුව කැමැත්තා වූ හිතවිඤ්ඤායෙන් අනුකම්පා කරන-
නක්හුගේ අනුශාසනය ඔවා ලබන යමෙක් නො කෙරේ ද හෙතෙමේ
වෙළක නම් සර්පයාගේ පියා යම්සේ ද එපරිද්දෙන් නෂ්ට ව
හෝතේ ය.

3. වෙළක ජාතකය.

44. ප්‍රඥයෙන් සුක්ත වූ අමිත්‍ර තෙමේ උතුම් වේ. ප්‍රඥයෙන්
විප්‍රභීණ වූ (නුවණ නැති) මිත්‍ර තෙමේ උතුම් නො වේ මැ යි (කුමක්
හෙයින් යත්) මුඛ (කෙළතොලු) උත්‍ර තෙමේ මදුරුවා මරම් යි
පියාගේ හිස පැළී ය.

4. මකස ජාතකය.

45. අනුකම්පා කරන යම්බඳු බාලයෙක් ඇද්ද (ඔහුට වඩා)
නුවණැත්තා වූ අමිත්‍රයා උතුම් වේ. බාලවූ රෝහිණි නම් නුවණ
නැත්තිය බලව (මැස්සන් මරම් යි) මව මරා ශෝක කරන්නී ය.

5. රොහිණි ජාතකය.

46. අනාභියෙහි දක්ෂයා විසින් කරන ලද අක්ඛියඛාව සුව
එළවන්නී නො වේ. නුවණ නැති බාලයා දියුණුව පිරිහෙළයි.
(කවරක්හු මෙන් ද යත්) උයන බැලීමෙහි යෙදුණු ව්‍යාකරයා මෙනි.

6. ආරාමදූෂක ජාතකය.

20 ජාතකපාළි - එකකතිපාතො

47. න වෙ අනඤ්ඤාසලෙන අඤ්ඤාසලො සුඛාවහා,
 හාපෙති අඤ්ඤාසලො සුඛාවහා නොඤ්ඤාසලො වාරුණිං යථාති.

7. වාරුණිද්වයකජාතකං.

48. අනුපායෙන යො අඤ්ඤාසලො ඉවජති යො විහංගොති,
 වෙනා හනිංසු වෙදබ්බො¹ සබ්බෙ තෙ වාසනමජ්ඣගුති

8. වෙදබ්බජාතකං².

49. නකඛිකං පතිමානෙත්තං අඤ්ඤාසලො උපච්චයා,
 අනෙතා අඤ්ඤාසලො නකඛිකං කිං කපිසසසති තාරකා'ති.

9. නකඛිකජාතකං.

50. දුමමධානං සහසෙසෙන යඤ්ඤාසලො උපයාවිතො,
 ඉදති බොහං යථිසොමි බහු අධමමකො ජනො'ති.

10. දුමමධජාතකං.

අඤ්ඤාසලො යො පඤ්ඤාසලො.

පඤ්ඤාසලො පඤ්ඤාසලො.

තඤ්ඤාසලො:

අඤ්ඤාසලො යො පඤ්ඤාසලො
 තඤ්ඤාසලො යො පඤ්ඤාසලො,
 කපිවාරුණිවෙනවරා ව පුන
 තඤ්ඤාසලො යො පඤ්ඤාසලො.

1. වෙදබ්බො - මජ්ඣිම, සං.

2. වෙදබ්බො - මජ්ඣිම, සං.

47. අනාභියෙහි දක්‍ෂයා විසින් (අභියෙහි අදක්‍ෂයා විසින්) කරන ලද අභිව්‍යාපිත සුව ඵලවන්තී නො වේ. නුවණ නැති බාලයා දියුණුව පිරිහෙළයි. (කවරක්හු මෙන් ද යත්) සුරාව නැසු කොණ්ඩකුඳකු නම් ශිෂ්‍යයා මෙනි.

7. වාරුණි ජාතකය.

48. යමෙක් අනුපායයෙන් (වැරදි මගින්) අභිවෘද්ධි කැමැති වේ ද හෙතෙමේ (ඵසින්) විනාශ වෙයි. වෙනිය නම් රටවැසි සොරු (වෙදදර්භ නම් මන්ත්‍රය හෙතෙමාටගෙන) වෙදකු නම් බමුණා නැසුන. ඒ සොරු සියලු දෙනා ද (බඩුනොවුන් ඇත කොටාගෙන) විනාශයට පැමිණියෝ ය.

8. වෙදබ්බ ජාතකය.

49. අභිය නැතත් බලන අභ්‍යාසය ඉක්මැ යෙයි. අභිය (අභිජට ප්‍රතිඵල ලාභය ම) බලාපොරොත්තු වන අභිවෘද්ධිය ලැබීම ම නැතක වේ. තාරකාවෝ කවර නම් අභියක් යොදත් ද (නො යොදත් ම ය.)

9. නකබ්බ ජාතකය.

50. මා විසින් නුවණ නැති මිනිසුන් දහයෙකින් (යාගයක් කරමි යි දේවතාවන් වෙතට ගොස්) ආරාධනා කරන ලදි. මම දන් යාගය කෙරෙමි. කුමක් නිසා ද යත් අධාර්මික ජනයා බහුලය (ඵහෙයිනි.)

10. දුමමේධ ජාතකය.

පස්වැනි අත්‍යකාම වර්ග යි.

පළමු පණ්ණාසක යි.

එහි උද්දන :

මිත්තක (ලොසක) කපොත වෙඵක ඵලමුග (මකය) රොහිණි කපි (ආරාම දුසක) වාරුණි වෙනවරා (වෙදබ්බ) තාරක (නකබ්බ) යඤ්ඤවර (දුමමේධ) යන දසය යි.

6. ආසිංසවග්ගො

51. ආසිංසපෙට්ඨ¹ පුරිසො න නිබ්බිදෙය්‍යා පණ්ඩිතො,
පසසාමී වොහං අත්තානං යථා ඉච්ඡං තථා අහුනි

1. මහාසීලවජාතකං.

52. වායමෙපෙට්ඨ පුරිසො න නිබ්බිදෙය්‍යා පණ්ඩිතො,
පසසාමී වොහං අත්තානං උදකා ථලමුඛත'නභි.

2. වුළුප්පනකජාතකං.

53. තපෙට්ඨ පුණ්ණසාතිසො අඤ්ඤායං වත්තතෙ කථා,
ආකාරකෙන ජානාමී න වායං හඤ්ඤා² සුරාති.

3. පුණ්ණසාතිජාතකං.

54. නායං රුකෙඛා දුරාරුහො නපි ගාමනො ආරකා,
ආකාරකෙන ජානාමී නායං සාදුඵලො දුමොති.

4. කිංඵලජාතකං³.

55. යො අලිනෙන චිත්තෙන අලිනමනසො නරො,
භාවෙති කුසලං ධම්මං යොගකෙකම්සස් පක්ඛියා
පාපුණෙ අනුපුට්ඨෙන සබ්බසංයෝජනකම්යනභි.

5. පඤ්චාවුධජාතකං.

56. යො පහලෙඨන චිත්තෙන පහට්ඨමනසො නරො
භාවෙති කුසලං ධම්මං යොගකෙකම්සස් පක්ඛියා
පාපුණෙ අනුපුට්ඨෙන සබ්බසංයෝජනකම්යනභි.

6. කඤ්චනකම්යධජාතකං.

1. අසිංසපෙට්ඨ - මජ්ඣ.
2. තෙවාසා හඤ්ඤා - ස්වා.
3. ඵලජාතකං - සීද්ධි, ස්වා.

6. ආසිංස වර්ගය

51. පුරුෂ තෙමේ (පටන්ගන්නා ලද ක්‍රියාවෙහි නිමාවට පැමිණෙනු සඳහා) ආශා කරන්නේ මැ ය. නුවණැත්තේ (විශ්ව වඩනුයේ) උකටලි නො වන්නේ යැ. බලාපොරොත්තුව නො සිදු ගන්නේය.) යම්සේ බලාපොරොත්තු වීම ද, එසේ මැ වී. මම (එයින් රාජ සම්පන්නයට පැමිණි) තමා දක්මි.

1. මහාසීලට ජාතකය.

52. පුරුෂ තෙමේ වෑයම් කරන්නේ මැ යැ. නුවණැත්තේ (අපෙක්ෂාව සාදගතහැකි දෑ සි) උකටලි නො වන්නේ ය. මම (විශ්වයෙන් සාගරය පිතා) දියෙන් ගොඩට නැංගා වූ තමා දක්මි.

2. වූළුජනක ජාතකය.

53. පුරා පාත්‍රයේ එසේ මැ (මා යන කලා තුළුසේ මැ) පිරුණාහ. යම් මේ (පුරාවර්ණනා) කතාවක් පවතී ද (මේ) අනෙකක් මැ යැ. (බොරුවෙක් මැ යැ.) ආකාරයෙන් දනිමි. එකාන්ත-යෙන් මේ සුරාව යහපත් නො වේ යැයි.

3. පුණ්ණපාති ජාතකය.

54. මේ වෘක්ෂය දුකසේ නැංග පුත්තේ නො වෙයි. (සුවසේ නැඟියැහෙයි.) ගමින් දුරුවූයේ ද නො වෙයි. (ඉදින් මිහිරි එල ඇත් නම් එක ද පලයක් ඉතිරි නො වේ. එයින්) මේ වෘක්ෂය මිහිරි පල ඇත්තේ නො වෙයි (මේ කරුණ) ආකාරයෙන් දනිමි.

4. කිංඵල ජාතකය.

55. (වතුර්විධ) යෝග්‍යත්වයට හෙවත් නිවනට පැමිණෙනු සඳහා උදර වූ අදහස් ඇති යම් මනුෂ්‍යයෙක් නො පසුබට වූ සිතින් කුශල ධර්මයන් වඩා ද හෙතෙමේ පිළිවෙළින් සියලු සංයෝජනයන්ගේ ඝෛරවයට හෙවත් රහත්ඵලයට පැමිණෙයි.

5. පඤ්චාචුධ ජාතකය.

56. යෝග්‍යත්වයට හෙවත් නිවනට පැමිණෙනු සඳහා දුරු කළ නීවරණයන් ඇති සිතින් (එහෙයින් ම) නිර්මල වූ සිත් ඇති යම් මනුෂ්‍යයෙක් කුශලධර්මයන් වඩා ද හෙතෙමේ සියලු සංයෝජනයන්ගේ ඝෛරවයට හෙවත් රහත්ඵලයට පිළිවෙළින් පැමිණෙයි.

6. කඤ්චනකබන්ධ ජාතකය.

24 ජාත්‍යන්තර-චක්‍රාංගය

57. යම්කිසිවක් වතුරේ ධර්මය වාර්තා කර, සුවය ධර්මය බිඳී වාගේ දිවය යො අතිවිකෘති'නි.

7. වාර්තා ජාත්‍යන්තරය.

58. යම්කිසිවක් තමාගේ ධර්මය වාර්තා කර, අනිකුත් සුවය පසුදු දිවය යො අතිවිකෘති'නි.

8. තමාගේ ධර්මය ජාත්‍යන්තරය.

59. ධර්ම ධර්ම නාතිධර්ම අතිධර්ම හි පාපක, ධර්මයාගේ හි සත්‍ය ලක්ෂණ අතිධර්මය නාතික'නි.

9. භෞමික ජාත්‍යන්තරය.

60. ධර්ම ධර්ම නාතිධර්ම අතිධර්ම හි පාපක, ධර්මයාගේ හි සත්‍ය ලක්ෂණ අතිධර්මය නාතික'නි.

10. සත්‍ය ධර්මය ජාත්‍යන්තරය.*

ආශ්වාසයෙන් පැමිණි.

තර්කය:

යථාතර්කය නිර්වචනාත්මක
සුරැකුණු ධර්මය වාර්තා කර,
සත්‍ය ධර්මය වතුරේ ව තමා
සත්‍ය ධර්මයෙන් වෙනස්.

-
1. යම්කිසිවක් ව. - මෙය, සත්‍ය
 2. ධර්මය අ. ධර්මය - සත්‍ය.
 3. සත්‍ය ධර්මය - මෙය.
 4. ආශ්වාසයෙන් - මෙය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

57. වානරෙන්නය, වාක්සකය, පරික්ෂාඥනය, ධෛර්යය, ක්‍රියාය යන මේ සතර ධර්මයෝ (සතර ගුණයෝ) තට මෙන් යමකුට විද්‍යාමාන වෙද්ද හෙතෙමේ සතුරා ඉක්මවා යේ. (සතුරා මැඩ පවත්වයි.)

7. වානරිත්ද ජාතකය.

58. වානරෙන්නය, දක්ෂභාවය ද, නිර්භයභාවය ද, උපාය කෝශලාඥනය ද යන මේ ත්‍රිවිධ ධර්මයෝ තට මෙන් යමකුට ඇත් ද හෙතෙමේ සතුරා ඉක්මවා යේ.

8. කයොධම්ම ජාතකය.

59. බෙර ගසන්නේ ය. බෙර ගසන්නේ ය. (ප්‍රමාණය ඉක්මවා) අභිශික්ෂිත නො ගසන්නේ ය. නිරන්තරයෙන් බෙර ගැසීම ලාමක ය. (අනර්ථකර ය.) බෙර ගසන්නහු විසින් (කභවඤ්ඤ) සියයක් ලබන ලද (කාලය නො බලා) නිරන්තරයෙන් බෙර වයන්නහු විසින් (ඒ ධනය නසන ලදී.)

9. හෙරිවාද ජාතකය.

60. සක් පිඹින්නේ ය. සක් පිඹින්නේ ය. (කල් නො බලා) අධික කොට නො පිඹින්නේ ය. අධික කොට පිඹීම ලාමක ය. (අනර්ථකර ය) සක් පිඹින්නහු විසින් හෝගයෝ ලබන ලදහ. (අපගේ) පියා නැවත නැවත සක් පිඹින්නේ ඒ හෝගය විනාශ කෙළේ ය.

10. සධ්ධධමන ජාතකය.

සමෑනි ආසිංස වර්ග සි.

එහි උද්දන :

යථා ඉච්ඡං තථා අහු (මහාසීලව) දකථල (මූලජනක) සුරා (සුභංඝපාති) සංඝථල (කිංථල) අලිනමනො (පංචාචුඩ) සමපහට්ඨමනො (කංඝනකඛන්ධ) වතුරො (වෘතරිඤ්ඤ) තයො (තයොධම්ම) සතලඤ්ඤ (හෙරිවාද) භොගධන (සංඛධමන) යන දසය සි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. ඉපට්ඨග්ගො

- 61 අසා¹ ලොකීත්ථියො නාම වෙලා තාසං න විජ්ජති,
සාරතො ව පගග්ගා² ව සිටී සබ්බසංසො යථා;
තා භික්ඛා පබ්බජ්ජිත්වා විවෙකමනුශ්‍රිතයතති.

1. අසාතමනජාතකං.

62. යං බ්‍රාහ්මණො අවාදෙයි විජං යමුඛවෙයිතො,
අනිභුතා භතා භරියා තාසු කො ජාතු වික්ඛසෙ'ති.

2. අනිභුතජාතකං³.

63. කොධතා අකතඤ්ඤ ව පිසුනා ව විභද්ධා,
බ්‍රහ්මවරියං වර භික්ඛු සො සුඛං න භොභිසිති.*

3. කකකජාතකං⁵.

64. මා සු නන්දි ඉච්ඡති මං මාසු සොචී න ඉච්ඡති,
රීතං භාවො දුරාජාතො මච්ඡස්සවොදකෙ ගතනති.

4. දුරාජාතජාතකං.

65. යථා නදී ව පජෙථා ව පානාගාරං සභා පපා,
ඵටං ලොකීත්ථියො නාම තාසං කුජ්ඣිකති පඤ්ඤිත

5. අනභිරතිජාතකං.

-
1. අසාසං - සරා.
 2. පගග්ගාමි - මජ්ඣං.
 3. අනිභුතා භතජාතකං - මජ්ඣං.
 4. ජාතකවත්තු. පිසුණාමිත්තද්ධිකා. මජ්ඣං. පිසුණා මිත්තභෙදිකා.
 - * න පටිභාභිසිති පාඨො අසමෙවිඤ්ඤා, අධික්ඛා.
 5. කකකපඤ්ඤිතජාතකං - මජ්ඣං.
 6. නච්ඡිත්ති - මජ්ඣං.

7. ස්ත්‍රී වර්ගය

61. ලෝකයෙහි ස්ත්‍රීහු නම් ලාමකයහ. නොහොත් තමන් කෙරෙහි ඇලුණුවනට දුක් දෙන්නාහු ය. ඔවුනට (කෙලයොත්පත්ති නිවාරණයට) මර්යාදාවක් නැත. සංරක්තයහ, ප්‍රගල්භයහ, සියල්ල කාදම්න ගින්න මෙන් පුරුෂයන් විශේෂයෙන් සෙවුණාහ. (එසේ වූ) ඔවුන් හැඳ විවේකය වඩන්නෙමි පැවිදි වෙමි.

1. අසාතමන්ත ජාතකය.

62. බමුණු තෙමේ යම් කාරණයෙකින් (සනවස්ත්‍රයෙකින් මුඛය සමග වෙළුන ලද්දේ) විණාව වැසී ද (එසේ ඔහු රැවටූ තැනැත්තිය කෙසේ වූ බැමිණියක් ද යත්) මවුකුසැ හොත් කල්හි මැ ආරක්ෂා කොට පෝෂණය කළා වූ භාය්‍යාව යැ. එබඳු (පෙරළෙනසුලු) භාර්යාවන් කෙරෙහි කවර නම් නුවණැත්තෙක් ඒකාන්තයෙන් විශ්වාස තබන්නේ ද? (නො තබන්නේ මැ යැ.)

2. අනබ්‍රතජාතකය.

63. (ස්ත්‍රීහු නම්) කීපෙන සුල්ලහ. කළ ගුණ නො දන්නෝ ද වෙති. ප්‍රියභාවය ගුණ කරන්නා වූ ද මිත්‍රයන් හෙද කරන්නා වූ ද කරා කරන ස්වභාව ඇත්තාහු ය. මහණ, බ්‍රහ්මචර්යාවෙහි හැසිරෙව. බබසර හැසිරෙන තෝ සුවයෙන් නො පිරිහෙන්නෙහි ය.

3. තක්ක ජාතකය.

64. (මේ ස්ත්‍රීය) මා කැමැත්තිය යි සතුටු නො වෙව, මා නො කැමැත්තිය යි ශෝක නො කරව. දියෙහි මත්ස්‍යයාගේ ගමන මෙන් ස්ත්‍රීන්ගේ ස්වභාවය නො දත හැකි යැ. දියෙහි මත්ස්‍යයාගේ ගමන් සටහන මෙනි.

4. දුරාජාන ජාතකය.

65. ගංගාව ද, මහාමාර්ගය ද, සුරාහල ද ඉසුඹුහල ද, පින්පැන් මඩුව ද, යම්සේ සියලු දෙනාට සාධාරණයෝ ද ලෝකයෙහි ස්ත්‍රීහු ද එසේ (වූ පැවැතුම් ඇත්තෝ) වෙති. පණ්ඩිතයෝ මේ ස්ත්‍රීන්ට නො කීපෙත්.

5. අනභිරත ජාතකය.

66. එකා ඉවසා පුරෙ ආසි අලඳා මුදලකඩන,
යනො ලඳා අලාරකඩ ඉවසා ඉවසා විජයපානි.

6. මුදලකඩන ජාත්‍යන්තර.

67. උවසනෙ දෙව මෙ පුනෙ පපෙ ධාවනනියා පති,
තඤ්ඤ දෙසා න පසසාමි යනො සොදරියමානමෙති.

7. උවසන ජාත්‍යන්තර.

68. යඤ්ඤ මනො නිවිසති විහං වාසි පසිදති,
අදිට්ඨපුබ්බකො පොසෙ කාමං තඤ්ඤිති විහංගෙති.

8. සාමන්තපාරාමික ජාත්‍යන්තර.

69. ධර්මා නං විසං වනං යමහං ජීවිතකාරණං,
වනං පච්චාදිත්තං මහං මෙ ජීවිතා වරහති.

9. විසවන ජාත්‍යන්තර.

70. න තං ජිතං සාධු ජිතං යං ජිතං අවජිතං,
තං චො ජිතං සාධු ජිතං යං ජිතං නාවජිතං.

10. කුසල ජාත්‍යන්තර.

ඉන්ද්‍රියවර්ගයා සන්තමො.

නස්සුද්දනං:

සිති සන්ධිසංසාපි ව විඤ්ඤා
පිසුනම්හනෙදිකානදිනදි,
මුදලකඩනසොදරියාවමනො
විසසාධුජිතෙන භවනති දස.

-
1. සොදරියානමො - මග්ග.
 2. විහංගොසි - මග්ග, සං.
 3. පච්චාදිත්තං - මග්ග.

66. මුද්‍රලක්කණ නම් දේවිය නො ලදින් පූර්වයෙහි එක් තෘෂ්ණාවක් වුව. විශාලතෙත්තු ඇති ඇය යම් තැනෙක පටන් ලබන ලද ද (පූර්වයෙහි වූ ඒ) තෘෂ්ණාව (ගෘහොපකරණ රැස්කිරීම් ආදී අනෙක් ම) තෘෂ්ණාවක් ඉපදවිය.

6. මුද්‍රලක්කණ ජාතකය.

67. දේවයෙනි, පුත්‍ර තෙමේ මාගේ ඇකයෙහි මැ යැ. (ඉණට කඩා ගන්නා පලාමෙන් සුලභයහ.) මගෙහි යන්නා වූ මට ස්වාමීපුරුෂයෝ ද සුලභයහ. යම් දේශයෙකින් සහෝදරයකු ගෙන එම ද (මවුපියන් නැති බැවින්) ඒ දේශය (මවකුස) නො දකිමි.

7. උච්ඡඩා ජාතකය.

68. යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි සිත පිහිටා ද, (දුටු පමණෙකින්) සිත පහදී ද පෙර නුදුටුවීරු ඒ පුරුෂයා කෙරෙහි ඒකාන්තයෙන් විශ්වාසය තබන්නේ ය. (හෙවත් විශ්වාසයට පැමිණෙන්නේ ය.)

8. සාකෙත ජාතකය.

69. යම් විෂයෙක් හරන ලද ද, ඒ වමනය කළ විෂ මම ජීවිතයාගේ පැවැත්ම සඳහාවත්, නැවත හැරැගනිමි ද, ඒ විෂට නින්ද වේවා. (වමනය කළ විෂ නැවත හැරැගෙන) ජීවත්වීමට වඩා මිය යාම උතුම්.

9. විසවන්ත ජාතකය.

70. යම් ජයක් (සතුරන් විසින්) පරදවනු ලැබේ ද ඒ දිනුම මනා කොට දිනුවා නම් නො වේ. යම් ජයක් (සතුරන් විසින්) පරදවනු නො ලැබේ ද, ඒ දිනුම ම මනා කොට දිනුවා නම් වේ.

10. කුද්දල ජාතකය.

සත්වැනි ස්ත්‍රීවර්ග සි.

එහි උද්දත :

සිව්සබ්බසංඝා (අසාතමණ්ණ) විණුවරො (අනභ්‍යන්ත) පිසුනමිත්ත-
විභෙදිකා (තසා) නන්දී (දුරාජාන) නදී (අනභීරත) මුද්‍රලක්කණ
සොදරිය (උච්ඡඩා) මනො (සාකෙත) විස (විසවන්ත)
සාධුරිත (කුද්දල) යන දසය සි.

8. වරණවගෝ

71. යෝ පුබ්බෙ කරණියාති පච්ඡා යො කාතුමිවන්ති,
වරණ¹ කට්ඨභණ්ණෝව ස පච්ඡාමනුතප්පතිති.

1. වරණජාතකං.²

72. අකතඤ්ඤස්ස පොසස්ස නිව්වං විවරදස්සිනෝ,
සබ්බඤ්ඤා පඨවීං දජ්ජා නෙව තං අභිරාධයෙති.

2. සීලවනාගරාජ³ජාතකං.

73. සච්චං කිරෙවමාහංසු නරා එකවරියා ඉධ,
කට්ඨං විජ්ජාවිතං⁴ සෙය්‍යො නතෙවෙකච්චියො තරොති.

3. සච්චංකිරජාතකං.

74. සාධු සම්බුද්ධා ඤාති අපි රුක්ඛා අරඤ්ඤජා,
වාතො වහනි එකට්ඨං බ්‍රහ්මභූමි වතස්සතින්ති⁵.

4. රුක්ඛධම්මජාතකං.

75. අභිතථනය පජ්ජන්ත නිධිං කාකස්ස නාසය,
කාකං සොකාය රතෙති මඤ්ඤා සොකා පමොවයා'ති.

5. මව්ජජාතකං.

76. අසඬ්ඤායොමති භාමඤ්ඤා අරඤ්ඤා නත්ථි මෙ භයං,
උජ්ජමග්ගං සමාරුද්දො මෙත්තාය කරුණාය වාති.

6. අසඬ්ඤාජාතකං.

-
1. වරණ. ස්‍යා. වරුණකට්ඨ - මජ්ඣ.
 2. වරුණජාතකං - මජ්ඣ, ස්‍යා.
 3. සීලවහනී. ස්‍යා. සීලවනාග - මජ්ඣ.
 4. නිජ්ජවිතං. ස්‍යා. නිපට්ඨිතං - මජ්ඣ.
 5. වතස්සති. - මජ්ඣ, ස්‍යා.

8. වරණ වර්ගය

71. යමෙක් පළමු කටයුතු දැ පසුව කරන්නට කැමැති වේ ද හෙතෙමේ ලුණුවරණදැඩි බිඳි මාණවකයා මෙන් පසුව නැවෙයි. (ශෝක කරයි.)

1. වරණ ජාතකය.

72. කළ ගුණ නො දන්නා වූ නිරතුරු (අනුන්ගේ) සිදුරු (වැරදි) දක්නා වූ පුරුෂයාට ඉදින් මුළු පොළොව හෙවත් සක්විති රජකම දුන්නේ වී නමුදු ඔහු සතුටට පමුණුවනු නො හැක්කේ ය.

2. සිලවතාගරාජ ජාතකය.

73. ගඟදියෙහි පාවෙන දරදඩු (නගා ගොඩ තබන ලද්දේ) උතුම් වේ. (කළ ගුණ නො දන්නා) සමහර පුරුෂයෙක් (නගා ගොඩ තබන ලද්දේ) උතුම් නො වේ මැ යි. මෙ ලොවැ ඇතැම් පණ්ඩිත කෙනෙක් සැබවක් ම කීහු ල.

3. සව්වංකිර ජාතකය.

74. බොහෝ වූ නැයෝ (සමග වැ වෙසෙන්නාහු) ශෝභන වෙති. අරණ්‍යයෙහි හටගත් වෘක්ෂයෝ පවා (ඝන වැ සිවියාහු) ශෝභන වෙත්. වාතය එකලා වැ සිවියා වූ අතුපතර ඇති මහත් වූ වනදෙටු රූක ද මුලිනුපුටා හෙළයි.

4. රුක්ඛධම්ම ජාතකය.

75. මෙසය ගර්ජනා කරව. කාක සමූහයාගේ (මත්සා) නිධානය නසව. කපුටුමුළුව ශෝකයට පමුණුව. නැයන් හා මා ද ශෝකයෙන් මුදව.

5. මව්ජ ජාතකය.

76. ගමෙහි ද නිහැකයෙම වෙමි. අරණ්‍යයෙහි මට බියෙක් නැත. ගමෙහියෙන් ද කරුණාවෙන් ද සෘජු වූ (බ්‍රහ්මලොක හා දිව්‍යලොකයාම) මාර්ගයට නැංගෙමි.

6. අසංකිය ජාතකය.

77. උසභා රුක්ඛා ගාවියො ගාවා ව,
අසෙසා කංසො සිගාලී ව කුමෙහා,
පොකඛරණී ව අපාකවඤ්ඤා

ලාසුනි සීදන්ති සිලා පලවන්ති.
මණ්ඩුකියො කණ්ණසපො ගිලන්ති.
කාකං යුවණණං පරිවාරයන්ති.
තසාවකා එළකානං හයා හි
විපරියාසො¹ වන්තති ත ඉධමස්සීති.

7. මහාසුපිනජාතකං.

78. උභො බඤ්ඤා උභො කුණි උභො විසමවන්ඩුකා,
උභින්නං පිළකා ජාතා නාහං පසසාමි ඉලලිසන්ති.

8. ඉලලිසජාතකං.

79. යතො වීලුක්ඛා ව හතා ව ගාවො
දඬුනි ගෙහාති ජනො ව නීතො,
අපාගමා පුත්තභතාය පුතො
බරසාරං දෙණ්ඩිමං² වාදයන්තාති.

9. බරසාරජාතකං.

80. යතෙත පච්ඤානං³ පුරෙ
අථ තෙ පුත්තිසරා සරන්ති පච්ඡා,
උභයං න සමෙති හීමසෙන⁴
යුඤ්ඤා ව ඉදං ව තෙ විහංගන්ති.

10. හීමසෙනජාතකං⁵.

වරණ්ඩවග්ගො අට්ඨමො.

තස්සද්දනං :

වරණ්ඩ අකතඤ්ඤාවරෙසුසව්චරං සවනසාතිනා ව අභිකම්පය,
කරුණාය සිලාපලවඤ්ඤාසතො පුත දෙණ්ඩිමසුතිසරෙන දස.

1. විපරියාසො - මජ්ඣ., ගා.
2. දිඤ්ඤිමං - මජ්ඣ.,
3. විකාසනීයං - මජ්ඣ.,
4. හීමමසෙන - මජ්ඣ.,
5. හීමමසෙනජාතකං - මජ්ඣ.,
6. වරුණ - මජ්ඣ., සා.

77. (යුද නො කොට ගිය) වෘක්කයෝ යැ, (මල් පලගත් කුඩා) වෘක්කයෝ යැ, (එදවස උපන් වස්සන්ගේ කිරි බොන) දෙන්නු යැ, (වියෙහි යොදන නහඹු) ගවයෝ යැ, (දෙපස මුඛ ඇති) අශ්ව යැ, (ජර සිවලකුට මෙහි මු කරව යි පැ සිය දහසක් අගනා) රන්තලිය යැ, (අඹරන රැහැන කාදමන) සිවලී යැ, (හිස් කළ අතුරෙහි තුඩු දිය පිරුණු) කළය යැ, (ගැඹුරු තැන දිය කැලැඹුණු) පොකුණ යැ, (එක් මැ සැළෙහි නිසි සේ) නො පැසුණු බතයැ, (කුණුමෝරු වලට විකුණන සියදහසක් අගනා) රත්සදුන්හර යැ, යන සිහින ද-

හිස් ලබුකබල්හු දියෙහි ගැලෙති, සන පාෂාණයෝ (නැව් මෙන්) දියෙහි පාවෙති, මැඩිපැටියෝ කෘෂ්ණ සර්පයන් ගිලිති, ස්වර්ණ හංසයෝ කවුඩුවකු පිරිවරති, වෘක්කයෝ එළුවන්ට බියෙන් තැති ගනිත්. මෙයේ විපයාසයෙක් පවතී, දන් වැලිත් මේ පුරුෂ යුගයෙහි (මේ සිහිනයන්ගේ) විපාක දීමෙන් නැති යි.

7. මහාසුපින ජාතකය.

78. දෙදෙනා ම පිඵ ය. දෙදෙනා ම කොරු ය. දෙදෙනා ම වමරැයි ය. දෙදෙනාගේ ම හිස (සමාන වූ) පිළිකාවෝ ජාතයහ. (එහෙයින්) මම ඉල්ලිය නො දකිමි.

8. ඉල්ලිය ජාතකය.

79. යම් කලෙක්හි ගවයෝ පැහැර ගන්නා ලද්දහු ද, (මස් පිණිස) නසන ලද්දහු ද, ගෘහයෝ දවන ලද්දහු ද, ජනයෝ ද බැඳූ ගෙන යන ලද්දහු, එකල්හි නැසුණු දරුවන් ඇති මවගේ නිර්ලජ්ජ වූ පුත්‍රයා අමුරු වූ ශබ්ද ඇති පටහබෙරය වාදනය කෙරෙමින් ආවෙ ය.

9. බරස්සර ජාතකය.

80. හිමසේනය, තොප විසින් පෙර සංග්‍රාමයෙහි යමක් කියන ලද ද නැවත පසුව හෙවත් යුද්ධයෙහි දී තාගේ පුත්ඝර නම් වූ සිරුරුමල වැගිරෙති. තොපගේ යුද්ධ (පිළිබඳ ඔදවැඩි) කතා ද මේ පිඩාව ද යන දෙ කරුණු සම නො වේ.

10. හිමසේන ජාතකය.

සත්වැනි වරණ වර්ගය යි.

එහි උද්දන :

වරණ අකතඤ්ඤ (සිලවනාගරාජ) සච්චර (සච්චාකිර) වනස්පති (රුකබ්බම) අභිත්ථනය (මච්ඡ) කරුණාය (අසභිකිය) සිලාඤ්ච (මහාසුපින) ඉඤ්ඤ (ඉල්ලික) දෙශ්ඨිම (බරස්සර) පුත්ඝර (හිමසේන) යන දසය යි.

9. අප්‍රාධිකාරිකවරුන්ගේ

81. අප්‍රාධිකාරික අනවිච්ඡිත අප්‍රාධිකාරික රුද්ධිමත් ව,
විසඳුණුකරණය¹ පිළිබඳ දිව්‍යා නාමික වාතරා² නි.

1. සුරාපානජාතකය.

82. අතිශයින්ම රමණීය සද්‍රවණයක දුහකය,
සාධි පාසාණමාසිනෝ යසමා ජීවිත මොකකි³ නි.

2. මිත්‍රවිඥානජාතකය.

83. මිත්‍රතා හවෙ සත්‍යපදන⁴ හොඳි
සහායෝ පන ආදායකෙන් හොඳි,
මාසද්‍රවණයෙන් ව සැති හොඳි
තතුණරි. අත්‍යයමොපි හොඳි.
සොහො කලං අත්‍යයුග්‍රහණ හෙතු⁵
විරසනද්‍රවණ⁶ කාලකණය⁷ ජනෙයා නි.

3. කාලකණයජාතකය.

84. අප්‍රාධිකාරිකවරුන් පරමණු ලාභ
සිලකේ දුර්ධානුමතය සුතකේ,
ධර්මානුමතය ව අලිංගක ව⁷
අත්‍යය දුර්ධාන පමුණා ජලෙන⁸ නි.

4. අත්‍යයද්‍රවණජාතකය.

85. අත්‍යයද්‍රවණ නාමිකය යෝ කාමෙ පතිපෙවති,
විසඳුණුකරණ හතනනි නං කිංපකමිව හකුණනනි.

5. කිංපකමිවජාතකය.

1. විසඳුණුකරණය - මජ්ඣිම, සූ. 1.
2. පිළිබඳ - මජ්ඣිම.
3. දුහකය - මජ්ඣිම.
4. සත්‍යපදන - මජ්ඣිම.
5. අත්‍යයුග්‍රහණ - මජ්ඣිම.
6. විරසනද්‍රවණය - මජ්ඣිම.
7. ධර්මානුමතයක අලිංගක - මජ්ඣිම.
8. ජලෙන - මජ්ඣිම.

9 අපායිමනවග්ගො

81. සුරා පිම්භ, (අත් ලෙළවමින්) නැවුම්භ. මහභවින් ශී කීමභ, (සුරාපානය නපුරු යයි පසුව) හැඩුම්භ. පිහිසන් නැති කරන රා බී (යම් භෙයෙකින්) වදුරෝ නො වුවමෝ ද එය ම මැනැවි (යි තමාගේ කුඹුණ කීවේ ය.)

1. සුරාපාන ජාතක යි.

82. පළිඟු පභය ද රිදී පභය ද මැණික් පභය ද ඉක්ම තෙපි (පාපක්‍ෂය වන තෙක්) ජීවත් වන්නහු (යම් උරවක්‍රයෙකින්) නො මිඳෙන්නහු ද එබඳු පාෂාණ උරවක්‍රයෙකින් මධනා ලද්දහු.

2. මිත්තවිතද ජාතක යි.

83. එක් වැ සත්පියවරක් යෑමෙන් මිත්‍රයෙක් වන්නේ ය. දෙළොස් දිනක් එක් වැ විසීමෙන් යහළුවෙක් වන්නේ ය. මසෙකින් ද අඩමසෙකින් ද නැයකු හා සම වන්නේ ය. එයින් අධික කාලයක් එක් වැ විසීමෙන් ප්‍රාණසමයෙක් ද වන්නේ ය. ඒ මම තමාගේ සුවය කරණ කොටගෙනැ බොහෝ කාලයක් එක් වැ වාසය කොට පුරුදු වූ කාලකණ්ඨි නම් යහළුවා කෙසේ හරනෙමි ද?

3. කාලකණ්ඨි ජාතක යි.

84. ආරෝග්‍ය නම් වූ උතුම් ලාභය කැමැති වන්නේ ය, ආචාර ශීලය ද (ගුණයෙන්) වැඩිහිටියන්ගේ අනුමතය ද බහුශ්‍රැතබව ද ධර්මය අනුවැ පැවැත්ම ද විනාශාගේ නො හැකුළු බව ද යන මේ සඳෙන දියුණුවට ප්‍රධාන වූ ද්වාරයෝ ය.

4. අත්ථසාද්වාර ජාතක යි.

85. මතු වන්නා වූ දේශය නො දන යමෙක් කාමයන් පෙවුනේ ද කන ලද කිමසක නම් විෂඵලය මෙන් (ඒ කාමයෝ) ඒ පුරුෂයා විපාක සංඛ්‍යාත අත්තයෙහි (නිරයෙහි නොයෙක් දුක් දී) නසත්.

5. කිමසක ජාතක යි.

36 ජාත්‍යන්තර-ඒකකනිපාතන

86. සිලං කිරිව කලාණං සිලං ලොකෙ අනුකරං,
පසං සොරවිසො නාගො සිලවාති න භද්දකි'ති.

6. සිලවිමංසජාතකං.

87. යසං මඛලා සමුහතා
උපපාතා පුපිතා ච ලක්ඛණා ච,
සමඛලදෙසවිතිවිකේනා¹
සුගයොගාධගතො න ජාතුමෙතිති.

7. මඛලජාතකං.

88. කලාණිමෙව මුණ්ණියා නහි මුණ්ණියා පාපිකං,
මොසෙඛා කලාණියා සාධු මුත්වා තපති² පාපිකතති.

8. සාරමහජාතකං.

89. වාචාව කිර තෙ ආපි සණ්ඨා සච්චුණිකො,
තිණමකෙ අසප්පිකො නො ච නිකාසතං හරන්ති.

9. කුහකජාතකං.

90. යො පුට්ඨෙ කතකලාණං කතතො නාවුජිකිති,
පච්ඡා කිට්ඨෙ සමුසංකො කතාරං නාධිගච්ඡති.

10. අකතඤ්ඤජාතකං.

අපාසිමහවග්ගො නිවමො.

කසුද්දනා:

අපාසිමහ ච දුහකසකපදං
ඡළආර ච ආයතිනා ච පුත,
අභිසිලවමඛලපාපිකසං
සතනිකකතතථවරෙන දස.

1. සොමඛල - සො.

2. තපති - ඡපසං, ගො.

86. ආචාර සිලය ම යහපත් ල, ලෝකයෙහි සිලය ශ්‍රේෂ්ඨ ය. බලව, නපුරු වීෂ ඇති සර්ප තෙමේ සිල්වත් වෙමී යි (අත්‍යයනට) හිංසාවක් නො කෙරේ.

6. සිලවීමංස ජාතක යි.

87. යම් රහත් කෙනකුගේ (දිට්ඨ-සුත-මුත ආදී) මංගලයෝ ද (සුයඹ්‍රහණාදී) උපසාතයෝ ද සච්ඡනයෝ ද ලක්ෂණයෝ ද මනාකොට නසන ලද්දහු ද මංගලදෙසයන් ඉක්ම සිටියේ ද සුගධර්මයන් ද යොගධර්මයන් ද යටපත් කොට සිටියේ ද ඒ රහත් උතුමා එකාන්තයෙන් (ප්‍රතිසහධි වශයෙන් මේ ලෝකයට) නො එන්නේ යි.

7. මංගල ජාතක යි.

88. කල්‍යාණ වූ වචන ම කටින් නිකුත් කරන්නේ ය. ලාමක වචනයක් නො ම නිකුත් කරන්නේ ය. කල්‍යාණ වචනයාගේ (බිඹිම) යහපති, ලාමක තෙපුල් බැණූ (දෙලොව) තැවෙන්නේ යි.

8. සාරම්හ ජාතක යි.

89. මාදු වූ තෙපුල් බණන්නා වූ තොපගේ වචන ම මට සිලිවි වී, තණකෙන්නදක් පමණෙකු නො ඇලුණෙහි ය, (එහෙත්) නිෂ්ක සියයක් හැර ගෙන යන්නේ නො වෙහි ද?

9. කුහක ජාතක යි.

90. යමෙක් පෙර කරන ලද උපකාර ඇති වූ නිෂාදිත කෘත්‍ය ඇත්තේ (කළ උපකාරය) නො දනී ද පසුව කටයුත්තක් පැමිණි කල්හි (ඔහුට) එය කැරදෙන්නකු නො ලබා යි.

10. අකතඤ්ඤ ජාතක යි.

නවමැනි අපායිමහ වර්ග යි.

එහි උද්දන :

අපායිමහ (සුරාපාන) දූහක (මිත්තවිඤ්ඤ) සත්‍යපද (කාලකණ්ණි) ඡළද්වාර (අසංකෘත ද්වාර) ආයති (කම්පකක) අභිසිලව (සිලවීමංස) මංගල පාපික (සාරම්හ) සතනික (කුහක) කතතථවර (අකතඤ්ඤ) යන දසය යි.

10. ලිපිකරණය

91. ලිපිකරණය පරමාණුක තත්ත්වය
හිමිකරණය ප්‍රතිපත්ති, නිවැරදි,
හිමි රේ හිමි පාපදායක
පවරා තෙ කටයුතු හිමිකරණය.

1. ලිපිකරණය.

92. උපකරණය ප්‍රතිපත්ති හිමිකරණය අනුකරණය,
පියවර අනුකරණය අනුකරණය ජාත්‍යන්තර ව පවරා තත්ත්වය.

2. මහාසාරාංශය.

93. නිවැරදිකරණය අනුකරණය විකරණය නිවැරදිකරණය,
විකරණය හිමිකරණය හිමිකරණය හිමිකරණය.

3. විකරණය පවරා තත්ත්වය.

94. සොයා ගන්නා සොයා ගන්නා ජාත්‍යන්තර හිමිකරණය විකරණය
නිවැරදිකරණය නිවැරදිකරණය ජාත්‍යන්තර පවරා තත්ත්වය.

4. ලොව පුරා පවරා තත්ත්වය.

95. අනුකරණය විකරණය උපකරණය හිමිකරණය,
උපකරණය නිවැරදිකරණය තෙසා දිවයින පවරා තත්ත්වය.

5. මහාසාරාංශය පවරා තත්ත්වය.

10. ලිඛන වර්ගය

91. මහාතෙජස් ඇති හලාහලවිෂයෙන් රැදුණු පසඟුට ගිලින්නා වූ පුරුෂ තෙමේ (එහි විෂ රැදුණු බව) නො දනී, නිවය, (පසඟුට) ගිලී, පාපධුනිය ගිලී, පසුව හෙවත් මෙය ගිලූ කලා තට කවුක විපාකයෙක් වන්නේ ය.

1. ලිඛන ජාතක යි.

92. එළඟයිවි යුධයෙහි හෙවත් යුධයක් පැමිණි කල්හි ශුරයා (නිර්භය පුරුෂයා ද) මනත්‍රණය කරන කල්හි (රහස් හෙළි නො කරන හෙයින්) අකුතුහල පුරුෂයා ද මධුරාහරාදීන් එළවූ කල්හි (එක් වැ වළඳනා) ප්‍රියයා ද (ප්‍රඥා විසර්ජනාදී) අරියක් උපන් කල්හි පණ්ඩිතයා ද කැමැති වෙති. (පැතිය යුත්තේ ය.)

2. මහාසාර ජාතක යි.

93. (පෙර විශ්වාසයෙන් සිට පසුව) අවිශ්වාස වූවහු කෙරෙහි විශ්වාසය නො කරන්නේ ය. (පෙර අවිශ්වාස ව සිට) විශ්වාස වූවහු කෙරෙහි විශ්වාස නො කරන්නේ ය. එබඳු විශ්වාසයෙන් මිච්ඡින (මෘගමාතෘ) ගෙන් සිංහයාට මෙන් හය පැමිණේ.

3. විශ්වාස හෝජන ජාතක යි.

94. (හිරුරැසින්) විශේෂයෙන් තැවුණෙමි, (හිමදියෙන්) විශේෂයෙන් තෙත් වූයෙමි, බියකරු වෙතෙහි හුදකලා වූයෙමි, නග්න වූයෙමි, ගිනි සමීපයෙහි නො හිඳිනෙමි. (බ්‍රහ්මවිශ්වාස) සෙවීමෙහි යෙදුණෙමි. (මුනිභාවය පිණිස පිළිපන්නෙකු යි) ලොකයාගේ සැලකුම් ලැබිමි.

4. ලොමහංස ජාතක යි.

95. සංස්කාරයෝ හෙවත් හේතුප්‍රත්‍යයයෙන් හටගත් වස්තූහු ඵ්කාන්තයෙන් අනිත්‍යයහ. ඉපද නස්නා ස්වභාවය ඇත්තාහ. ඉපැද නැති වෙති. ඒ සංස්කාරයන්ගේ සන්තිදීම නම් වූ නිවන ම සුව ය යි.

5. මහාසුදස්සන ජාතක යි.

96. සමතිකතිකං අනවසෙසකං¹
තෙලපතං යථා පරිහරෙය්‍ය,
එවං සවිතමනුරකෙඛ
පක්‍යානො දිසං අගතපුබ්බතං.

6. තෙලපතජාතකං.

97. ඵ්වකඤ්ච මතං දිස්වා ධනපාලිඤ්ච දුග්ගතං*,
පඤ්ඤාඤ්ච වතෙ මුළුතං පාපකො පුනරාගතො'ති.

7. නාමසිද්ධිජාතකං.

98. සාධු ඛො පඤ්ඤිතො නාම නතෙව අතිපඤ්ඤිතො.
අතිපඤ්ඤිතෙන පුතෙන මනමිහි* උපකුලිතො'ති,

8. කුටවාණිජජාතකං.

99. පරොසහසසමපි සමාගතානං
කඤ්ඤයුග්ගං* තෙ වසසසතං අපඤ්ඤ,
එකොව සෙයොයා පුරිසො සපඤ්ඤ
යො භාසිතස්ස විජානාති අස්'නති.

9. පරොසහසජාතකං.

100. අසාතං සාතරුපෙන පියරුපෙන අපපිශං
දුක්ඛං සුඛස්ස රුපෙන පමත්තමතිවත්තති'ති.

10. අසාතරුපජාතකං.

ලිඛනවග්ගො දසමො.

කසුප්පානං:

ථිලමඤ්ඤකුහලමාතුකස්සා
මුනිනා ව අනිවච්ඡපක්චරං,
ධනපාලිවරො අතිපඤ්ඤිතකො
සපරොසහස්සඅසාන දස.

මජ්ඣිමනිකායෙ සංකො.

1. අනවසෙකං - මජ්ඣ., සං. 2.
2. දුග්ගතං - මජ්ඣ., සං. 3.
3. ධනමිහි උපකුලිතො - සං. 4. මනමිහි උපකුලිතො - මජ්ඣ., සං. 4.
4. කඤ්ඤයුග්ගො - සං. 4.

96. මුවවිට දක්වා සමට පිරුණු නො වැගිරෙන්නා වූ තලතෙල් පාත්‍රය යම්සේ ගෙන යන්නේ ද, එසේ ම නො ගියවිරු නිවන් දියාව පතන්නේ ස්වකීය ශිත (භාවනාවේක යොදා) විසිර යා නො දී රක්තේ ය.

6. තෙලපතක ජාතක යි.

97. ජීවකයා ද මළහු දක ධනපාලි ද දුගී වූවා දක පණ්ඩිතයා ද වෙනෙහි මංමුළා වූවහු දක පාපක නමැත්තා නැවත (ආපසු) ආවේ ය.

7. නාමසිද්ධි ජාතක යි.

98. පණ්ඩිතයා නම් යහපත, උතුම් ය. (නාම මාත්‍රයෙන්) අති පණ්ඩිතයා උතුම් නො වේ ම ය. අතිපණ්ඩිත පුත්‍රයා විසින් ඇසිල්-ලෙකින් දවන ලද්දෙම් වෙමි.

8. කුටවාණිජ ජාතක යි.

99. රැස්වූවන් අතුරෙහි දහසකට අධික වූ ප්‍රඥා රහිත වූ ඔවුහු අවුරුදු සියයක් හඬන්නාහු නමුදු (කාරණය වටහා නො ගනිති. එහෙයින් උතුම් නො වේ.) යමෙක් ප්‍රකාශිත වචනයාගේ අර්ථය දැනී ද ඒ එක ප්‍රඥවත් පුරුෂ තෙමේ ම උතුම් වේ.

9. පරොසහසස ජාතක යි.

100. අමවුරය (අකුශලකම් විපාක දෙන තුරු) මධුර ස්වරූපයෙන් ද අප්‍රියවස්තුව ප්‍රියස්වරූපයෙන් ද දූෂය සුඛස්වරූපයෙන් ද ප්‍රමත්ත (මුළාසිහි ඇති) පුරුෂයා යටපත් කෙරෙයි.

10. අසාතරූප ජාතක යි.

දසවැනි ලික්ක වග්ගී යි.

එහි උද්ගත :

ශීලමක්ඛ (ලික්ක) අකුතුහල (මහාසාර) මාතුක (විසාස හොජන) මුනි (ලොමහංස) අනිච්චත (මහාසුද්ධස්සන) පතථවර (තෙල පතක) ධනපාලිවර (නාමසිද්ධි) අතිපණ්ඩිත (කුටවාණිජ) පරොසහසස සාත (රූප) යන දසය යි.

මජ්ඣිම පණ්ණාසක යි.

11. පරොසනවග්ගො

101. පරොසනකෙද්ධිසි සමාගතානං
 ක්කායෙය්‍යං තෙ වසසසතං අපඤ්ඤ,
 එකොව සෙයො පුරිසො සපඤ්ඤ
 යො භාසිතස්ස විජානාති අත්තනි.

1. පරොසනජාතකං.

102. යො දුක්ඛථුට්ඨාය හවෙය්‍ය තාණං
 යො මෙ පිතා දුග්ථි¹ වනෙ කරොති,
 සා කස්ස කඤ්ඤි වනස්ස මජ්ඣෙ
 යො තාධිතා යො සහසා කරොතිති.

2. පණ්ණිකජාතකං.

103. යත්ත වෙරි තිවසති න වයෙ තත්ත පණ්ණිකො,
 එකරතං දිරතං වා දුක්ඛං වසති වෙරිසුති.

3. වෙරිජාතකං.

104. චතුර්තිඅට්ඨජ්ඣගමා අට්ඨාති-පි ව යොළස,
 යොළසාති ව ඛත්තංස අත්තිව්. චක්ඛමාසදො.
 ඉච්ඡාහතස්ස පොසස්ස වක්ඛං හමති මත්තකෙති.

4. මිත්තවිජුජාතකං.

105. ඛුං පෙතං වනෙ කට්ඨං වානො හඤ්ඤති දුක්ඛල
 තස්ස වෙ භාසසි නාග කියො නුත හවිසස්සිති.

5. දුක්ඛලකට්ඨජාතකං.

1. දුග්ථි - මජ්ඣං, සං.

11. පරොසත වර්ගය

101. රැස්වුවන් අතුරෙහි සියයකට අධික වූ ද ප්‍රඥා රහිත වූ ඔවුහු අවුරුදු සියයක් පරික්ෂා කොට බලන්නාහු නමුදු (කාරණය වටහා නො ගනිති. එහෙයින් උතුම් නොවේ.) යමෙක් ප්‍රකාශිත විවතයාගේ අරිය දැනී ද ඒ ප්‍රඥවත් එක පුරුෂයා ම උතුම් වේ.

1. පරොසත ජාතක යි.

102. යමෙක් දුකින් පහරන ලද තැනැත්තියට පිහිට වන්නේ ද මාගේ ඒ පියා වෙනෙහි මිත්‍රප්‍රාති කර්මය කෙරෙයි. වෙනෙහි මැද ඒ මම කවරක්හට (පිහිට සොයා) හඬමි ද, යමෙක් (මට) පිහිට වන්නට සුදුසු ද හෙතෙමේ ම සාහසික කර්මයක් කෙරෙයි.

2. පණ්ණික ජාතක යි.

103. යම් තැනෙක්හි වෙවරි පුද්ගලයා වෙසේ ද එතන්හි නුවණැත්තේ නො වසන්නේ ය. (කුමක් හෙයින් ද යත්:) එක දවසක් හෝ දෙකක් හෝ වෙවරින් අතුරෙහි (වසන්නේ) දුකින් (ම) වෙසේ.

3. වෙරි ජාතක යි.

104. සතර දෙනකුන්ගෙන් අසන්නුෂ්ට වැ අටදෙනකුන් කරා ගියේ ය. අටදෙනකුන්ගෙන් අසන්නුෂ්ට වැ සොළොස්දෙනකුන් කරා ද සොළොස්දෙනකුන්ගෙන් අසන්නුෂ්ට වැ දෙකිස්දෙනකුන් කරා ද ගියේ ය. (ලද දෙයින් නො සතුටු වැ) වැඩියක් පතන්නේ උරවක්‍රයට පැමිණියේ ය. තෘෂ්ණාවෙන් පෙළන ලද පුරුෂයාගේ මස්තකයෙහි උරවක්‍රය (නැවත නැවත වැටීමෙන්) බමයි.

4. මිත්තවිත්ත ජාතක යි.

105. වෙනෙහි බොහෝ වූ (යම්) මේ දුර්වල කාෂ්ටයක් (දණ්ඩක්) සුළඟ බිඳී ද, නාගය, ඉදින් එයට බියපත් වෙහි නම් එකාන්තයෙන් කෘෂ වුවෙක් වන්නෙහි ය.

5. දුබ්බලකට්ඨ ජාතක යි.

106. සුසුඛං වත මං ජීවන්තං¹ පවමානා උදඤ්චිති,
චොරී ජායපථවාදෙන තෙලං ලොණංඤ්ච යාවතීති.

6. උදඤ්චිතීජාතකං.

107. සාධු චො සිප්පකං නාම අපි යාදිසකීදිසං,
පස්ස ඛඤ්ජපභාරෙතං² ලද්ධා ගාමා චතුඤ්ඤාති.

7. සාලිතතකජාතකං.

108. සිකෙඛයා සිකඛිතඛොති සතති සච්ඡදිතො ජනා,
බාහියා හි සුභතොතනං³ රාජානමභිරාධයිති⁴.

8. බාහියජාතකං⁵.

109. යථනෙතා පුරිසො හොති තථනතා කස්ස දෙවතා,
අභරෙතං කණං පුච්චං මා මෙ භාගං විනාසයාති

9. කුණ්ඩපුච්ජාතකං.

110. සබ්බසංභාරකො නත්ථි සුද්ධං කඩගු පවායති,
අලිකං භාසන යං ධුතී සච්චමාහ මහලලිකාති.

10. සබ්බසංභාරකපඤ්ඤා.

පරොසනවග්ගො ථිකාදසමො.

කසුප්පාදිතං:

සපරොසනකායිකවෙරී පුන
භමවකකථ නාගසිරිවහයනො.
සුඛකඤ්චවතසිප්පකබාහියා
කුණ්ඩපුච්චමහලලිකකා ව දස.

1. සුසුඛං වත මං ජීවං - මජ්ඣ.
2. ඛජ්ජපභාරෙතං - මජ්ඣ.
3. බාහිරා හි සුභදෙන - මජ්ඣ.
4. රාජානං අභිරාධයි - සනා.
5. බාහිරං - මජ්ඣ.
6. කුණ්ඩපුච්චං - මජ්ඣ, සනා.

106. එකාන්තයෙන් ඉතා සුවසේ ජීවත්වන්නා වූ මා පෙළන්නාවූ දිය ඉස්නා සටිකාවක් මෙන් අත්සතු දෑ පැහැර ගන්නා වූ භායානාමයෙන් යුක්ත සෙරක් තෙල් ද ලුණු ද (ආදී කැමැති කැමැති වස්තුව) ඉල්ලයි.

6. උදඤ්චනී ජාතක යි.

107. යම්කම් වූ ශිල්පය නමුදු යහපත් ම ය. බලව කොරා ගේ (එඵබ්බේ) ගැසීමෙන් සතර දිගින් සතරක් ගම්හු ලබන ලදහ.

7. සාලිතතක ජාතක යි.

108. භික්ෂමෙන්නට පුදුසු ශිල්පයන් භික්ෂමෙන්නේ ය, (ඉගෙන ගන්නේය) ඒ ඒ ශිල්පයෙහි කැමැති ජනයෝ ඇත්තාහ. යම් හෙයකින් බිහි ජනපදයෙහි උපන් ස්ත්‍රී මනා කොට කළ පුරිෂසර්ගයෙන් රජහු සිත් ගත්තී ද (එහෙයිනි).

8. බාහිය ජාතක යි.

109. පුරුෂ තෙමේ යම්බඳු ආභාරයක් ඇත්තේ වේ ද ඔහු ගේ දේවතාවා ද එබඳු ම ආභාර ඇත්තේ ය, මේ කුඩුපුව (කුඩුකැවුම) ගෙනෙව, මාගේ කොටස නො තසව.

9. කුණ්ඩපුව ජාතක යි.

110. මෙහි සථිසංභාර (සියල්ල එකතු වූ) පුවද නැත්තේ ය. (අනෙක් පුවදෙකින් අමිශ්‍ර හෙයින්) පිරිසුදු පුවඟුමල්පුවද ද විහිදෙයි. වූනි වූ මෝ තොමෝ බොරු කියයි. මහල්ලිකා (මැහැලි) තොමෝ සැබවක් කීව.

10. සබ්බසංභාර ජාතක යි.

එකලොස්වැනි පරොසත වර්ග යි.

එහි උද්දත :

පරොසත - තායිත (පණ්ණික) වෙරි හමවනක (මිත්තවිඤ්ඤා) නාගසිරි (දුබ්බලකට්ඨ) සුඛ (උදඤ්චනී) සිසාක (සාලිතතක) බාහිය කුණ්ඩපුව මහලලික (සබ්බසංභාරක) යන දසය යි.

12. හංසවග්ගො

111. හංසි තිං¹ එවමංඤ්ඤි
සෙයොතා පුතෙතන පිතාති රාජසෙට්ඨ,
භක්ඛස්සතරස්ස නෙ අයං
අස්සතරස්ස හි ගද්දො පිතා²ති.

1. ගද්දපඤ්ඤා.

112. යෙන සකඤ්ඤිලඛයා ච දිගුණ පලාසො ච පුප්ඵතො,
යෙනාද්ථි තෙන වද්ථි යෙන නාද්ථි න තෙන වද්ථි
එස මග්ගො යව මජ්ඣිකස්ස එතං ජත්තපථං විජානාතීති.

2. අමරාදෙවීපඤ්ඤා.

113. සද්දහාසි සිගාලස්ස³ පුරාපිත්තස්ස බ්‍රාහ්මණ,
සිප්ඵිකානං සතං නස්සී තුතො කංසසතා ද්‍රවෙති.

3. සිගාලජාතකං⁴.

114. ඛණ්ඩිතස්සී අපච්ඡිතස්සී ච උගො ජාලෙ අඛජ්ඣරෙ,
මිත්ථිතස්සී අමොචෙසි⁵ උගො තස්ස සමාගතා⁶ති.

4. මිත්ථිතස්සීජාතකං.

115. යායඤ්ඤමනුසාසති⁷ සයං ලොලුප්පවාටිණි,
සායං විපකඨිකා සෙති භතා චකෙතන සාළිකාති⁸.

5. අනුසාසිකජාතකං⁹.

1. හක්ඛිතුවං - මජ්ඣං.
2. සිගාලස්ස - මජ්ඣං.
3. සිගාල - මජ්ඣං.
4. පමොචෙසි - මජ්ඣං.
5. යායඤ්ඤ - මජ්ඣං.
6. සාළිකා - මජ්ඣං.
7. ලොලුප්පාසික - මජ්ඣං.

12. භංග වර්ගය

111. රාජෝක්තමය, ඉදින් තෙපි පුතාට වඩා පියා උතුමා යි මෙසේ භගනාහු ද එබැවින් නොපගේ අශ්වතරයාට වඩා මේ කොටඵවා උතුම් වන්නේ ය. යම් හෙයෙකින් කොටඵ තෙම අශ්වතරයාට පිය වූයේ ද එහෙයිනි.

1. ගද්‍යපඤ්ඤා ජාතක යි.

112. යම් තැනෙක්හි අත්සුණු ද කාඩ් ද වීකුණන අංගානි-යෙක් (කඩපිළක්) ඇද්ද, යම් තැනෙක්හි පිපුණා වූ දෙකක් ව මැදින් බෙදී ගිය පත් ඇති කොබෝලිල රුක ද යම් අතකින් බුදිම ද ඒ (දකුණු) දිසාවෙන් මග කියමි. යම් අතකින් නො බුදිම ද ඒ (වම්) දිසාවෙන් (මග) නො කියමි. යවමැදුම්ගමැ පිහිටි අපගේ ගෙට මේ මාර්ගය ය. මේ සඟවා කී කාරණය දනැගනුව.

2. අමරාදෙව්පඤ්ඤා ජාතක යි.

113. බ්‍රාහ්මණය, සුරා බොන ලද හිටලාගේ වචනය අදහන්-නෙහි ද (මා ළඟ) බොල්ලන් (සිප්පි) සියයකුදු නැත, කහවණු දෙසියයක් කොයින් ද?

3. සිඟාල ජාතක යි.

114. බහුවිත්ති නම් මත්ස්‍යයා ද අපචිත්ති නම් මත්ස්‍යයා ද යන දෙදෙනා ම දූලෙහි බැදුණාහ. මිතවිත්ති නම් මත්ස්‍යයා (ඔවුන්) දූලෙන් මිදී ය. බහුවිත්ති අපචිත්ති දෙදෙනා ම දියෙහි මිතවිත්ති හා එක්වූහ.

4. මිතවිත්ති ජාතක යි.

116. යමක් තොමෝ ලොල් වැ හැසිරෙන්නී අන්‍යයනට අනුශාසනා කරන්නී ද ඒ මේ සැළලිහිණි රියසකින් නසන ලද්දී පහවූ පියාපත් ඇති වැ මාර්ගයෙහි හෝනී ය.

5. අනුසාසික ජාතක යි.

116. අතිකරමකරාවරිය මඤ්ඤෙසං න රුච්චති,
වතුසෝ ලබ්භයිත්වාන පඤ්චමියස්මි¹ ආවුතොති².

6. දුබ්බවජාතකං.

117. අච්චුග්ගතා³ අතිබලතා අතිවෙලං පභාසිතා,
වාවා හනති දුලභෙධං තිත්තිරංවාතිවසසිත⁴නති

7. තිත්තිරජාතකං.

118. නාවිනකයනොතා පුරිසො වීසෙසමධිගව්ඡති,
විනතිතස්ස එලං පස්ස මුත්තොස්මි වධබන්ධනා⁵ති.

8. වධකජාතකං.

119. අමාතාපිතරී⁶ සංවදො අනාවරියකුලෙ⁷ වසං,
නායං කාලං⁸ අකාලං වා අභිජානාති කුඤ්ඤවො⁹ති.

9. අකාලරාවිජාතකං.

120. අබ්භා¹⁰ තත්ථ බජ්ඣනී යත් බාලා පභාසරෙ,
බ්භාපි තත්ථ මුච්චතී යත් ධීරා පභාසරෙ¹¹ති.

10. බන්ධනමොක්ඛජාතකං.

ගංඝවග්ගො ද්වාදසමො.

කඤ්ඤාදානං:

අරගද්‍රහසත්තු වකංසසතං
බහුවිනතීසාසිකායාතිකර,
අතිවෙලවීසෙසමනාවරියො ව
ධීරපභාසරතෙන දස.

1. පඤ්චමියසි - මජ්ඣ., සෘ.

2. ආවුතො - මජ්ඣ.

3. අච්චුග්ගතා - මජ්ඣ.

4. අමාතාපිතර - සෘ., මජ්ඣ.

5. අනාවෙර - මජ්ඣ.

6. කාලමකාලං වා - සෘ.

7. අබන්ධා - මජ්ඣ.

116. ආවායාය, තොපට නො පිළිවන් වූ අධික වූ ක්‍රියාවක් කෙළෙහි ය. මට ඒ කාරණය නො රුස්සයි. සතරවැනි යස්ත්‍රයෙහි (නොවැටී සිරුර) පත්වා පස්වැන්නෙහි ඇවිණි ගියෙහි ය.

6. දුබ්බව ජාතක යි.

117. ඉතා උස්වූ (ඉතා මහත් කොට කියන ලද්ද වූ) ඉතා බලවත් වූ ප්‍රමාණය ඉක්මවා ප්‍රකාශිත වචනය ප්‍රමාණය ඉක්මවා හැඩ වටුවා මෙන්, නුවණ නැත්තහු නසයි.

7. කිකතිර ජාතක යි.

118. පුරුෂ තෙමේ (පැමිණි දුකින් මිදීමට උපාය) නො සිතන්නේ දුකින් මිදීම නම් වූ විශේෂයට නො පැමිණේ, (එසේ) වින්තික කම්යාගේ ප්‍රයෝජනය බලව. මම මරණයෙන් ද බන්ධනයෙන් ද මිදුණෙමි.

8. වටටක ජාතක යි.

119. මවුපියන් සම්පයෙහි නො වැඩුණු ආවායාකුලයෙහි නො වුසු මේ කුකුළා හැඩුවමනා කාලය හෝ නො හැඩුවමනා කාලය හෝ නො දනී.

9. අකාලරාවි ජාතක යි.

120 යම් තැනෙකහි අභූතයෝ බෙණෙද්ද එතැනහි බන්ධනයට නුසුදුස්සෝ ද බැඳෙති. යම් තැනෙකහි නුවණැත්තෝ බෙණෙද්ද එතැනහි බන්ධනයට සුදුස්සෝ ද මිඳෙති.

10. බන්ධනමොක්ඛ ජාතක යි.

දෙලොස්වැනි හංස වර්ග යි.

එහි උද්දතය :

ගද්‍ය - සත්තු (අමරාදෙවිපඤ්ඤා) කාසසත (සිගාල බහුවිනති (මිතවිනති) සාසික (අනුසාසිත) අතිකර දුබ්බව අතිබල (තිකතිර) විසෙස (වට්ටක) අනාවරිය (අකාලරාවි) ධීරාපහාසර (බන්ධන-මොක්ඛ) යන දසය යි.

13. කුසනාළිවගෙගා

121. කරෙ සරිකෙඛා අථවාපි සෙට්ඨො
නිභිතකො වා'පි කරෙය්‍ය එකො,
කරෙය්‍යං¹ කෙ ව්‍යසනෙ උත්තමත්තං
යථා අභං කුසනාළි රුචාය'නති

1. කුසනාළිජාතකං.

122. යසං ලඤ්ඤාන දුමමෙධො අනත්තං වරති අත්තනො,
අත්තනො ච පරෙයඤ්ඤා භිංසාය පටිපජ්ජති'ති.

2. දුමමෙධ ජාතකං.

123. අසඬ්ඬත්ථාමිතිං වාවං බාලො සඬ්ඬත්තං භාසති,
නායං දධිං වෙදි න නඩ්ඨාලිසං දධිමපයං² මඤ්ඤති නඩ්ඨාලි-
සනති.

3. නඩ්ඨාලිසජාතකං.

124. වායමෙට්ඨ පුරිසො න නිබ්බිඤ්ඤාය පණ්ඩිතො,
වායාමස්ස එලං පස්ස භුක්තා අමො අනිතිහනති.

4. අමොජාතකං.

125. බහුමපි සො විකප්ඨොයා අඤ්ඤං ජනපදං ගතො,
අනවාගන්තොන දුසෙය්‍ය භුක්ඤ්ඤා භොගෙ කවාහකාති.

5. කවාහකජාතකං.

1. කරෙය්‍ය - මජ්ඣං, ස්‍යා.

2. දධිමපයං. (මෙකෙ.) - මජ්ඣං, ස්‍යා.

13. කුසනාළි වර්ගය

121. (ජාතනාදීන්) සමාන වූයේ ද ශ්‍රේෂ්ඨ වූයේ ද (මිත්‍රධර්මය) කරන්නේ ය. එකෙක් හීන වූයේ ද (මිත්‍රධර්මය) කරන්නේ ය. ඒ මිත්‍රයෝ විපතේයෙහි දී උතුම් වූ අරියක් ම (යහපතක් ම) කරන්නාහු ය. බුරුදගස උපන් මා ද දියබෙරලිය ගස උපන් කුසනාළි ද මෙනි.

1. කුසනාළි ජාතක යි.

122. නුවණ නැත්තේ යශස් (පිරවර සම්පත්) ලැබූ තමනට අනරිය පිණිස හැසිරෙයි. තමහට ද මෙරමාහට ද හිංසා පිණිස පිළිපදී.

2. දුමමධ ජාතක යි.

123. නුවණ නැත්තේ හැම තැනට ම නුසුදුසු තෙළුල් හැම තන්හි ම බෙණෙයි. මේ තෙමේ දී ද (දීකිරි ද) නඟුලිය ද නොදන්නේ ය. (යම්යේ) දීකිරි ද නඟුලිය යයි සිතා ද එහෙයිනි.

3. නඩගුලිය ජාතක යි.

124. නුවණැති පුරුෂ තෙමේ වැයම් කෙරේ ම ය. නොකලකිරෙන්නේ ය. වැයම් කිරීමේ ප්‍රයෝජනය බලව (රස) මෙයේ ද වී යැ යි මෙයේ ද වී යැ යි ඇසීම මාත්‍රයෙන් නොවැ (ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් ම) අභි අනුභව කරන ලදහු ය.

4. අමබ ජාතක යි.

125. ඒ පුරුෂ තෙමේ අනෙක් ජනපදයකට ගියේ බොහෝ කොට ම (පරිභව හා වංචා වචන) බණන්නේ ය. නැවත අවුදින් (තමාගේ ස්වාමියා) දූෂණය කරන්නේ ය. කටාභකය (අනාවාර ගති හැඳපියා) සම්පත් අනුභව කරව.

5. කටාභක ජාතක යි.

126. තපේවිකසීය¹ කලාණං තපේවිකසීය පාපකං,
තසමා සබ්බං න කලාණං සබ්බං වාපි න පාපකනති.

6. අසිලකඛණජාතකං.

127. තෙ දෙසා තානි වස්සුනි අහඤ්ච වනගොවරො,
අනුච්චිච චො තං ගණෙනය්‍යං පිබ්බං ධීරං කලණ්ඩකානි.

7. කලණ්ඩකජාතකං.

128. යො වෙ ධම්මං ධජං කතා නිගුලෙනා පාපමාවරො,
විසසාසසිතො භූතානි බිළාරං නාම තං වතනති.

8. බිළාරවතජාතකං².

129. නායං සිඛා පුඤ්ඤහෙතු සාසහෙතු අයං සිඛා,
න'ඛුට්ඨගණනං යාති අලතොතො හොතු අග්ගිකානි.

9. අග්ගික'ජාතකං.

130. යථා වාචා ව භුඤ්ජස්ස යථාභුක්ඤ්ච ව්‍යාහරො,
උහයං තෙ න සමෙති වාචාභුක්ඤ්ච කොසියෙති.

10. කොසියජාතකං.

කුසනාළිවගෙහා³ තෙරසමො.

තස්සද්දනං:

කුසනාළිසිරිවිහරයනො ව යසං
දධිමඛෙකවාහකපඤ්චමකො,
අථ පාපක ධීරධිළාරවතං
සිවිකොසියසවිහරයනො දසං.

1. තපේවිකසීය - "අයමෙව වා පාදො, දුතියපදෙපි එවෙවනගො" අවධානතො.
2. පිබ්බං මජ්ඣං-සරා.
3. මුසිකජාතකං-සරා.
4. අග්ගිකභාග්‍යවාර - මජ්ඣං.
5. සරිකඛවගො-මජ්ඣං.

126. එකකුහට හේ ම (එය ම) කලාණය (යහපත් ය) එකකුහට හේ ම ලාමක ය. එහෙයින් සියල්ල කලාණ නො වේ. සියල්ල ලාමක ද නො වේ.

6. අසිලකකණ ජාතක යි.

127. (තා උපත් මවුකුස නම් වූ) දේශය ද (මවු ගැබ නම් වූ) වස්තුව ද වනගොවර වූ (කිරිසත් වූ) මම ද දනිමි. (යාමිවරු) තා දනෑ ගැඹගන්නාහ. කලණකුසය කිරි බෝව.

7. කලණකුස ජාතක යි.

128. යමෙක් එකාත්තයෙන් (දශකුශල) ධර්මයන් ධර්මයක් කොට (මතු කොට පෙන්නා) සත්ත්වයන් (ලවා මේ සිල්-වනෙකු යි) විශ්වාස ඇති කරවාගෙනෑ තමන් තතු සහවාගත්තේ පවි සිදු කෙරේ ද ඔහුගේ ඒ පැවැත්ම බිළාර නම් වුනය යි.

8. බිළාරවත ජාතක යි.

129. මේ සිබාව (භිසූ මුදුනෙහි බැඳි කෙස් රොද) පින් පිණිය නො වේ. මේ සිබාව අනුන් කනු සඳහා ය. (මේ මූසික සමූහයා) ඇඟිළි ගණනට නො යේ. අග්භිකය තාගේ (මියන් ගිණිම) මේ පමණ වේවා.

9. අග්භික ජාතක යි.

130. කොසියාව (ලෙඩෙමි යන) වචනයට අනුකූල වූ අනුභව කරව. කෑ දෙයට අනුකූල වූ මෙහෙ කරව. කීගේ (ලෙඩෙමි යන) කීම ද අනුභව කිරීම ද යන මේ දෙකරුණ සම නො වේ.

10. කොසිය ජාතක යි.

තෙලෙස්වැනි කුසනාළි වර්ග යි.

එහි උදහන:

කුසනාළි - යසං (දුමෙමඩ) දඩි (නඩගලිය) - අඹ - කටාහක - පාපක - (අසිලකකණ) බීර (කලණකුස) බිළාරවත - සිව් (අග්භික) කොසිය යන දසය යි.

14. අසම්පන්නවගනා.

131. අසම්පන්නවගනා
බලය මනනා කලීවනනි,
තනා හරා මි අසං අධිමානං
මා මෙ මිනි ජිවිතා¹ සසනායනනි.

1. අසම්පන්නවගනා.

132. කුසලපදෙසෙ ධිනියා දුක්ඛාය ව
අවසානකා² හයිරුතාය ව,
න රකවසිනං වසමාගමිතං³
ස සොජිභාවො මහතා හයෙන මෙනි.

4. පසුබලාගතවගනා.

133. මෙමං යනි තන අරි උදිරිතො
උදකසා⁴ මජ්ඣෙ ජලතෙ සතාසනො,
න අජ චාසො මනියා මහිරුතෙ
දියා හරවෙනා සරණජනො හයනනි.

3. සතාසනවගනා.

134. යෙ සකුඤ්ඤො තෙපි දුග්ගතා
යෙපි අසකුඤ්ඤො තෙපි දුග්ගතා,
එතං උභයං විචජ්ජය
තං සමාපත්තිසුඛං අනඛණං⁵ නනි.

4. කොන්තොධනවගනා.

135. වජ්ඣං සුරියාහණො යොධි පඤ්ඤාය ගාධති,
අවිතකෙතන කොන්තො තොති ආහසාරුපගොති.

5. වජ්ඣවගනා.

1. ජිවිතා - මරණ, සත්‍ය.
2. අවසානකා - මරණ.
3. වසමාගමිතං - මරණ.
4. උදකසා - මරණ, සත්‍ය. (පසුබලාගතවගනා.)
5. අනඛණං - මරණ, සත්‍ය.

14. අසම්පදන වර්ගය

131. කිසියම් භීත වූ ද උතුම් වූ ද වස්තුවක් නො ගැනීම නිසා අනුවණයාගේ මිතුරෝ කිලුටු වෙත්. (හෙවත් බිඳෙත්.) එහෙයින් (මිත්‍රත්වය රකිනු පිණිස) මිතුරා දෙන ලද බොල් කුරුණි සතර ගනිමි. මගේ මිත්‍රත්වය නො පිරිහේවා, මිත්‍රත්වය සද පවතීවා.

1. අසම්පදන ජාතක යි.

132. දක්ෂ වූ (පසේබුදුවරයන්ගේ) අවවාදයෙහි දැඩි වැ පිහිටි හෙයින් ද භය භීරුතායෙන් නො නැවති හෙයින් ද යකින්නන්ගේ වයයට නො පැමිණියමහ. මට මහත් වූ බියෙන් ඒ සෙන් බව වී.

2. පඤ්චගරුක ජාතක යි.

133. යම් තැනෙකැ නිර්භය ද එ නැත සතුරා නැඟිසිටියේ ය. දිය මැද ගිනි දිලියෙයි. පොළෝ තෙලෙහි වූ රුක්හි අද වායයෙන් නැත. අන් දෙසෙක යවු අපට පිහිට වූ තැනින් අද බිය උපන.

3. සතාසන ජාතක යි.

134. සිතැති යම් සත්ත්ව කෙනෙක් වෙත් ද ඔහු ද දිළිඳු වෙති. සිත නැති යම් සත්ත්ව කෙනෙක් වෙත් ද ඔහු ද දිළිඳු වෙති. සිත ඇති සිත නැති භවයන් දුරු කරව, ඒ අරූප සමවත් සුව නිදෙයි.

4. ක්ෂාන්තයොධන ජාතක යි.

135. මෙ ලොවැ යමෙක් ඔදනකසිණය ද පිතකසිණය ද නුවණින් වඩාද, මේ දෙයාකාරයෙන් වැඩු විතර්ක රහිත දැනැතින් (දෙවැනි දැනැතින්) ආභසාර බඹ ලොවට පැමිණියේ වෙයි.

5. වජ්‍ය ජාතක යි.

136. යං ලභං තෙන තුට්ඨංඛං අතිලොභො හි පාපකො,
හංසරාජං ගහෙතොන සුවණ්ණං පරිභායරාති.

6. සුවණ්ණහංසජාතකං.

137. යතෙට්ඨො ලහතෙ ඛබ්බු දුතියො තත්ථ ජායති,
තතියො ච චතුස්ථො ච ඉදං තෙ ඛබ්බුකා බිලනති.

7. ඛබ්බුකජාතකං.

138. කීනෙත ජට්ඨාහි දුලෙඛධ කීනෙත අජීනසාවියා,
අඛතනතරං තෙ ගහනං බාහිරං පරිමජ්ජයිති.

8. ගොධජාතකං.

139. අකඛි භික්ඛා පටො නටෙය්‍ය සබ්බි ගෙහෙ ච හණ්ඨනං,
ලහතො පදුට්ඨකල්ලනො උදකමි ඵලමි වාති.

9. ලහතොහට්ඨජාතකං.

140. නිව්චං උබ්බිග්ගහදයා සබ්බලොකවිහෙසකා,
තසමා තෙසං වයා නත්ථි කාකානත්ථාක ඤාතීන'හති.

10. කාකජාතකං.

අසමපද්‍යනිවගෙහො චුද්දසමො.

කණ්ණද්‍රුතං:

ඉතරිතරරසකසිට්ඨේයො ච
පරොසතපඤ්ඤාන ආහස්සරො පුන,
අථ හංසවරුත්තමඛබ්බුජටං
පටනට්ඨකකාතවරෙන දස.

136. යමක් ලැබුණේ ද එයින් (ලද දෙයින්) සතුටු විය යුතු ය. අධික ලෝභය ලාබ්‍යය ය. (රන් වැඩියක් ලබනු රිසි ව) ස්වර්ණ-ස රාජයා අල්ලා ගැනීම නිසා රනින් පිරිහුණේ ය. (ලැබෙන්නට තුබූ රන් ද නො ලැබුණේ ය.)

6. සුවණ්ණ-ස ජාතක යි.

137. යම් තැනෙකු බළලෙක් (ගොදුරක්) ලබා ද එතැනැ දෙවෙනි බළලෙක් උපදී. තෙවැන්නෙක් ද සිවුවැන්නෙක් ද උපදී. මේ තිගේ බබ්බුකා බිලය යැ. (පළිඟු ගුහාව යැ.)

7. බබ්බුකා ජාතක යි.

138. මෝඩය, ජවයෙන් තට කවර ප්‍රයෝජනයක් ද? අඳුන් දිව් සමෙන් තට කවර ප්‍රයෝජනයක් ද? තාගේ හිත රාගාදී කෙලෙස් කසළින් පිරී ඇත. පිටත (සිරුර) තවුස්වෙස් දරා පිරිමදනෙහි ය.

8. ගොඩ ජාතක යි.

139. නේත්‍රයෝ බුන්ත, පටය (වස්ත්‍රය) නවුයේ ය. (නැති විය) යෙහෙළිය හා තාගේ බිරිය ගෙයි කලහ යැ. දිය ගොඩ දෙතැන්හි දුෂිතකම්පානත ඇත්තෙහි යැ.

9. උභතොහට්ඨ ජාතක යි.

140. සතතයෙන් නැතිගත් සිත් ඇතියහ. සියලු ලෝචුස්සන් වෙහෙසන්නාහ. එහෙයින් අපගේ නැසියන් වූ ඒ කවුඩනට වුරුණුතෙල් නැත.

10. කාක ජාතක යි.

තුදුග්වැනි අසම්පදන වර්ග යි.

එහි උද්දන:

ඉතරිතර (අසම්පදන) යැ රක්ඛසී (පඤ්චගරුක) යැ මෙම් (සතාසන) යැ පරොසතපඤ්ඤ (කුමානසොධන) යැ ආහංකාර (වන්දාහ) යැ හංසවරුතගම් යැ බබ්බු යැ ජවා (ගොඩ) යැ පටනට්ඨක (උභතොහට්ඨ) යැ කාක යැ යි ජාතක දසයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15. කාකණ්ඩකවග්ගො.

141. න පාපජනසංසෙවී අවිනාසුමමෙධි,
ගොධාකුලං කකණො'ව *කලිං පාපෙති අනානනි.

1. ගොධජාතකං.

142. එතං හි තෙ දුරාජාතං යං සෙසි මතසායිකං,
යසස තෙ කඛ්ඞමානස්ස හත්ථා දණ්ඩො න මුච්ඡති'ති.

2. සිගාලජාතකං.

143. ලසී ව තෙ නිසුලිතා මඤ්ඤො ව විදලිතො,
සධ්ධා තෙ එඤ්ඤා හග්ගා අජ්ඣ ඛො ඤං විරොවසි'ති.

3. විරොවනජාතකං.

144. ඛණ්ණමෙතං අසඬ්ඨි ජාතවේද
යං තං වාලධිනා හි පුජයාම,
මංසාරහස්ස නඤ්ඤා මංසං
නඬගුට්ඨමි හවං පටිග්ගහාතු'ති.

4. නඬගුට්ඨජාතකං.

145. න ඤං රාධ විජානාසි අඛරතෙත අනාගතෙ,
අව්වායතං විලපසි විරතො කොසියායතෙ'ති.

5. රාධජාතකං.

146. අපි නු හනුකා යනා මුඛෙණි පටිපුසසති,
ධරමාම න පාරෙම පුරතෙව මහොදධි'ති.

6. කාකජාතකං.¹

*. පාළියං පන එලං පාපෙති ලිඛනී, තං වාඤ්ජනං අධිකරාග නඤ්ඤා අපෙති පිසස න පුජති. තස්මා යථාමුත්තමෙව ගහෙතස්මිං, අධිකරා.

1. සමුදාකාකජාතකං.

15. කකණ්ඩක වර්ගය

141. පාපජනයා සෙවුනා පුද්ගල එකාන්තයෙන් සුව නො වඩයි. (නො ලබයි.) කකණ්ඩකයා (කටුස්සා) කෙරෙන් ගොඩාතුලය මෙන් තමා ද තමා හා එක් වුවහුදු විනාශයට පමුණුවයි.

1. ගෝඨ ජාතක යි.

142. යම් කාරණයෙකින් මළ එකක්හු මෙන් හෝනෙහි ද? තොපගේ මේ කාරණය නො දතහැකි ය. (කවර හෙයින් ද යත්:) දඬුකෙළවර අදනා කල්හි තොපගේ අතින් මුගුරුදණ්ඩ නො මිදේ ද (එහෙයිනි.)

2. සිගාල ජාතක යි.

143. තාගේ හිස්මුල් ද පිටතට නික්මුණේ ය. හිසද පළන ලද්දේ ය. තාගේ සියලු ඉළඇට බිඳුණේ ය. අද වූකලී තෝ බබළන්නෙහි ය.

3. විරෝවන ජාතක යි.

144. අසත්පුරුෂ වූ ගිනිදෙවිය, යම් හෙයෙකින් තා වාලබියෙන් පුදමෝද මෙ පමණකුදු (තමනට අයිති දේ රැකගත නොහැකි තොපට) බෙහෙව මාංසානුභවයට සුදුසු තොපට අද මස් නැත. පින්වත නඟට ද පිළිගනීවා.

4. නඩගුට්ඨ ජාතක යි.

145. රාධය, තෝ මධ්‍යමරාත්‍රිය නො ආ කල්හි (මෙතෙක් දෙනා ආවාහු යයි) නො දන්නෙහි ය. (එසේ වූ තෝ පරපුරුෂයන් වළකනුව) අව්‍යක්ත වූ විලාපයක් බණන්නෙහි ය. බැමිණිය බමුණා කෙරෙහි නො ඇලුණා ය.

5. රාධ ජාතක යි.

146. අපගේ හනු (හකු) විඩාවට පැමිණියේ ය. මුඛය ද වියළෙයි. මුහුදු දිය ඇදලන්නට වියා කරමහ. දිය හිස් කළ නො හෙමහ. මහමුහුදු පිරේ ම ය.

6. කාක ජාතක යි.

147. න ඉදං දුක්ඛං අදං දුක්ඛං යං මං තුදති වායසො
යං සාමා පුප්ඵරකොනන කතතිකං නාතුභොග්ගතීති.

7. පුප්ඵරජාතකං.

148. නාහං පුනං න ච පුනං න වාපි අපුනපපුනං.
හත්ථිබොඤ්ඤිං පචෙක්ඛාමි. නපා හි භයතජ්ජනෝති.

8. සිගාලජාතකං.

149. එකපණ්ණො අයං රුක්ඛො න භූමිං චතුරධ්‍යුලො,
එලෙන විසක්ඛපෙන මහායං කිං භවිස්සතීති.

9. එකපණ්ණජාතකං.

150. අසනතං යො පගණ්හාති අසනතස්සුපසෙවති,
තමෙව සාසං තුරුතෙ ව්‍යග්ගො සඤ්චිකො යපාති.

10. සඤ්චිජාතකං.

කිකණ්ඨකචගෙගා¹ පණ්ණරසමො.

තස්සද්දනං:

සුඛමෙධතිදණ්ඩවරො ච පුන
ලභිවාලධිපඤ්චරාධවරො,
සමභොදධිකතතිකමොඤ්ඤි පුන
චතුරධ්‍යුලධ්‍යාග්ගවරෙන දස.

උපරිමපණ්ණාසකො.

එකකනිපාතො නිට්ඨිතො.

තත්‍ර වග්ගද්දනං:

අපණ්ණකං සිලවග්ගතුරුභිග්ග
තුලාවකං අත්ථකාමෙනපඤ්චමි.,
ආසිංසොඉත්ථිවරුණං අපාසි.
ලික්ඛවග්ගෙන තෙරස,
පරොසතං හංසිසරිකං
අසමපදංකකණ්ඩවග්ගො.

1. පාපගෙවනවග්ගො - මඡ්ඤ.

147. කවුඩු තෙම (හුල නියා සිටින) මා තුඩින් වීදින්නේ ය. යන යම් දුකක් ඇද්ද, මෙය මට දුක් නො වෙයි. (මාගේ අඹු) සාමා වනුක් මලින් රැදු වස්ත්‍රයෙන් සැරසී කාර්තියොත්සවශ්‍රීය නො වීදී යන යමක් ඇද්ද, එය මට දුක් වේ.

7. පුළුරුණ ජාතක යි.

148. මම ඇත්තද තුළට නැවත නො යෙමි, නැවත ද නො යෙමි, නැවත නැවත ද නො යෙමි. ඒ එසේ මැ ය. එපමණම හයින් තැනී ගත්තෙම වෙමි.

8. සිගාල ජාතක යි.

149. මේ (නොසම) ගස (දෙපසෙහි) එක එක පත් ඇත්තේ ය. බිමින් සතරගුලක් වැඩියේ ද නො වෙයි. හලාහල වීස සමාන වූ පත්‍රයෙන් යුක්ත ය. මහත් වැ වැඩුණේ කුමක් නම් වන්නේ ද,

9. එකපණණ ජාතක යි.

150. යමෙක් අසත්පුරුෂයාට සත්කාර සම්මාන කෙරේ ද අසත්පුරුෂයා සෙවන හෝ කෙරේ ද, (ඒ අසත්පුරුෂයා) ඔහු ම ගිලගනී. (විනාශයට පත් කෙරෙයි) ව්‍යාඝ්‍ර සංජීවක දෙදෙනා මෙනි.

10. සඤ්ච ජාතක යි.

පසලොස් වැනි කකණ්ටක වර්ග යි.

එහි උද්දතය:

සුඛමෙධ (ගොඩ) දණ්ඩවර (සිගාල) ලසි (විරොචන) වාලයි (නඩුවට) පස් වැනි රාධ මහොදධි (කාක) කකණික (පුළුරුණ) බොඤ්ඤි (සිගාල) වතුරඩුවල (එකපණණ) ව්‍යාඝ්‍ර (සංජීව) යන දසය යි.

උපරිම පණණිසක යි.

එකක නිපාතය නිමි.

එහි වග්ගය:

අපණණික - සිලව - කුරුඹය - කුලාවක - පස්වැනි අසාකාම - ආසිංස - ඉඤ්ඤි - වරණ - අපාසිමිත - දස වැනි ලිඛන - පරොසන - හංසි - පරිකව (කුසනාළි) අසමපදන - කකණ්ටක යනු යි.

දුකනිපාතො

1. දළාවග්ගො

151. දළාං දළාසං විපති මලලිකො¹ මුදුනා මුදුං
සාධුමපි සාධුතා ජෙති අසාධුමපි අසාධුතා,
එතාදියො අයං රාජා මග්ගා උය්‍යාහි සාරථී.
152. අසෙකාධෙත ජිනෙ කොධං අසාධුං සාධුතා ජිනෙ,
ජිනෙ කදරියං දනෙන සචෙවන අලිකවාදීනං²
එතාදියො අයං රාජා මග්ගා උය්‍යාහි සාරථී.

1. රාජොවාදජාතකං.

153. අසමෙකතිතකමමනං තුරිතාහිනිපාතිනං,
සාති කමමාති තපෙතති උණං විජෙකාහිතං මුඛෙ.
154. සීහො ව සීහනාදෙන දදුරං අභිනාදමි,
සුඛා සීහස්ස නිග්ගොසං සිගාලො දදුරෙ වසං
භිතො සන්තාසමාපාදි හදයඤ්ඤස්ස අපථලිති.

2. සිගාලජාතකං.

155. චතුසස්ස අහං සමම තමමි සමම චතුසස්ස,³
එහි සීහ නිවක්කස්සු කිනත්තු භිතො පලායසි.
156. අසුචි සුත්ලොමොසි දුග්ගජෙධා වාසි සුකර,
සචෙ සුජක්ඛකාමොසි ජයං සමම දුලි තෙති.

3. සුකරජාතකං.

157. ඉධුරගානං පචරො⁴ පච්චෙධා
සෙලස්ස විජෙණ්ණෙන පමොක්ඛමිවජං,
බුහමඤ්ඤි වණ්ණං අපවායමානො
බුහුක්ඛිතො නො වීසහාමි. හොතතුං.

1. බසතිකො-මජ්ඣං, බලලිකො-යනා.
2. සඤ්ඤානාලිකවාදීනං-මජ්ඣං, සනා.
3. සමම - මජ්ඣං, සනා.
4. පචරං-සීමු.

දුකනිපාතය

1. දළභ වර්ගය

151. මලලික නම් රජ දඩ් (තද) අයට තදින් පහර දෙයි. මෘදු අය මෘදුභාවයෙන් දිනයි. සත්පුරුෂයා සාධු ගුණයෙන් ද අසත්පුරුෂයා අසාධු ගුණයෙන් ද දිනයි. මෙ රජ මෙබඳු ගති ඇත්තේ ය. රථාවාය්, මාර්ගයෙන් පහව යා (යි මලලික රජුගේ රථාවාය්‍යා බරණැස් රජුගේ රථාවාය්‍යාට කී ය.)

152. ක්‍රොධ කරන්නා ක්‍රොධ නො කිරීමෙන් (මෙමන්ත්‍රියෙන්) දිනයි. අසත්පුරුෂයා සාධු ගුණයෙන් දිනයි. තදමසුරා (තදමසුරාබව) දීමෙන් දිනයි. බොරු කියන්නා සත්‍යවචනයෙන් දිනයි. මෙ රජ මෙබඳු ගුණ ඇත්තේ ය. රථාවාය්, මාර්ගයෙන් පහව යා (යි බරණැස් රජුගේ රථාවාය්‍යා මලලික රජුගේ රථාවාය්‍යාට කී ය.)

1. රාජොවාද ජාතක යි.

153. මනා කොට පරික්‍ෂා නො කොට කරන ලද කම්මානන ඇති, (නොවිචාරා) වහා කටයුතු පටන් ගන්නා, උණු අහරක් මුඛයෙහි තැබීමෙන් මුඛය දූවෙන්නා සේ තමාගේ ක්‍රියාවෝ (ඔහු) තවත්. (ස්වකීය ක්‍රියාවලින් ඔහු තැවෙයි, දූවෙයි.)

154. සිංහ තෙමේ ද සිංහනාදයෙන් පර්වතය එකනාද කෙළේ ය. පර්වතයෙහි වසන්නා වූ හිටලා සිංහයාගේ මහභව අසා (මරණ බියෙන්) බියපත් වූයේ තැනිගැන්මට පැමිණියේ ය. ඔහුගේ හෘදය ද පැළඳෙයි යි.

2. සිගාල ජාතක යි.

155. යහළුව, මම සිවුපායෙහි. යහළුව, තෝ ද සිවුපායෙහි. සිංහය මෙහි එව, නවතුට, බියපත් වූයේ කුමට පලායෙහි ද?

156. (තෝ) අපවිත්‍ර වූ කුණු වූ ලොම් ඇත්තෙහි ය, දුගඳ හමන්නෙහි ය. ගුහරය, ඉදින් මා හා යුද කරනු කැමැත්තෙහි නම් යහළුව තට ජය දෙමි.

3. සුකර ජාතක යි.

157. මිදීමක් කැමැත්තා වූ සර්පරාජ තෙමේ ශෛල වර්ණයෙන් මේ චල්කලාවට හෙවත් තවුස් පොරෝණය ඇතුළට පිවිසියේ ය. මම තොප වහන්සේගේ බ්‍රහ්මවර්ණය පුදන්නෙමි (බඩගිනි ඇත්තෙමි) කනු කැමැත්තෙමි නමුදු කන්නට නො පොහොසත් වෙමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

158. යො භුමමගුණො චිරමෙව ජීව
දිබ්බා¹ ච නෙ පානුභවනතු භක්ඛා,
යො භුමච ඡණ්ණං² අපවායමානො
බුභුක්ඛිතො නො වීසභාසි භොක්ඛානි.

4. උරගජාතකං.

159. ජීව වක්ඛසතං ගග්ග³ අපරාති ව වීසති.
මා මං පිසාවා බාදනතු ජීව කං සරදෙසතං.
160. කමච්චි වක්ඛසතං ජීව අපරාති ව වීසති,
වීසං පිසාවා බාදනතු ජීව කං සරදෙසතකති.

5. ගගගජාතකං.⁴

161. අලීනවික්ඛං නික්ඛාය පහට්ඨා මහති වමු,
කොසලං සෙනාසනතුට්ඨං ජීවගාහං⁵ අගාහයි.
162. ඵට්ඨං නික්ඛායසමපකො භික්ඛු ආරදධිවිරියො,
භාවයං කුසලං ධම්මං යොගකෙඛමස්ස පක්ඛියා.
පාපුණෙ අනුපුබ්බෙන සබ්බසංයොජනකඛයනති.

6. අලීනවික්ඛජාතකං.

163. යෙන කාමං පණාමෙති ධම්මො බලවතං මිගී,
උත්තරදන්තී වීජානාති ජාතං සරණතො හයං.
164. අපි චෙපි දුබ්බලො මිත්තො මිත්තධම්මෙසු නිට්ඨති,
යො ඤාතකො ච බන්ධු ච යො මිත්තො යො ච මෙ සබ්බා
ද්ධිති මාතිමඤ්ඤිකො⁶ සිගාලො මම පාණදෙති.

7. ගුණජාතකං.

165. න ඉදං වීසමසිලෙන සොණෙන සුභනුස්සිභ,
සුභනුපි තාදිසොයෙව යො සොණස්ස ස ගොවරො.

1. දිබ්බාව - මජ්ඣං, ස්ථා.
2. භුමං වක්ඛං - මජ්ඣං.
3. ගග්ග - මජ්ඣං, ස්ථා.
4. වීසති - මජ්ඣං, ස්ථා.
5. ගග්ගජාතකං - මජ්ඣං, ස්ථා.
6. ජීවගාහං - අට්ඨකථා, මජ්ඣං, ස්ථා.
* උත්තරදන්තීපි පාඨොයෙව.
7. මාතිමඤ්ඤිකො - මජ්ඣං, ස්ථා මාතිමඤ්ඤිකො.

158. උක්තම වර්ණයට පුදන්තා වූ කනු කැමැත්තා වූ ද යමෙක් අනුභව කරන්නට නොපොහොසත් ද (ඒ තෝ) බ්‍රිහතියා විසින් රක්තා ලද්දෙහි ය. බොහෝ කලක් මැ ජීවත් වේවා! තට දිවාහෝජනයෝ පහළ වෙත්වා!

4. උරග ජාතක යි.

159. ගග්ගය තෙපි එක්සිය විසි වසක් ජීවත් වව, පියාවයෝ මා නොකත්වා, තෙපි ශරත් සෘතු සියයක් (එක්සියවිසි වසක්) ජීවත් වව. (ශරත් සෘතු සියය නම් අවුරුදු සියයයි.)

160. තෙපි දු එකසිය විසිවසක් ජීවත් වව. පියාවයෝ හලාහල විෂය කත්වා, තෙපි ශරත් සෘතු සියයක් ජීවත් වව.

5. ගග්ග ජාතක යි.

161. අලීනවික්ක කුමාරයා නිසා ඉතා සතුටු වූ මහත් වූ සෙනා නොමෝ ස්වකීය රාජායෙන් සතුටු නො වූ (පරරාජාලොභයෙන් පැමිණි) කොසොල් රජු ජීවග්‍රාහයෙන් අල්වාගත්තී ද,

162. මෙසේ නිශ්ශ්‍රය සම්පන්න වූ චතුර්විධ යොගයාගේ ඤාමයට හෙවත් නිවනට පැමිණෙනු සඳහා සත්තිය බොධිපාක්ෂික කුශලධර්මයන් වඩන්නා වූ පටන් ගන්නා ලද වියඬ ඇති මහණ පිළිවෙළින් සියලු සංයෝජනයන්ගේ ඤාමයට (රහත්බවට) පැමිණේ.

6. අලීනවික්ක ජාතක යි:

163. උක්තත වූ දළ ඇති මෘගරාජය, ඊශ්වර තෙමේ යම් දිශාවෙකින් සේවකයා පහ කරනු කැමැති ද ඒ දිශාවෙන් ඒකාන්තයෙන් පහ කෙරෙයි. බලවතුන්ගේ ස්වභාවධර්මය මෙසේ දැනුව, නොහොත් උස් වූ නාද ඇති සිංහධෙනුව යම් කාරණයකින් ඒකාන්තයෙන් හිංසා කෙරේ ද එපරිදි තී දනුව. යම් හෙයකින් පිහිට වැ සිටි තොප කෙරෙත් හය උපන්නේ ද එහෙයින් යම්හ.

164. ඉදින් දුර්වල වූ මිත්‍ර තෙමේ මිත්‍රධර්මයෙහි පිහිටියේ නම් හෙතෙමේ නෑයා ද, බන්ධු ද, මිත්‍ර ද, යහළුවා ද වේ. සිංහිය අවමන් නොකරව, හිවලා මාගේ ප්‍රාණදයක මිත්‍ර වේ.

7. ගුණ ජාතක යි.

165. සුභනු නම් අශ්ව තෙමේ යෝණ නම් අශ්වයා සමඟ යම් ප්‍රේමයක් කෙරේ ද එය තමාගේ විෂම ස්වභාවයෙන් නො වේ. යම් සුභනු නම් අශ්වයෙක් යොණ අශ්වයා හා සමාන ගොවර ඇත්තේ ද සුභනු නම් අශ්වයා ද එබඳු මැ යි.

166. පක්ඛන්දිනා පගබෙහන¹ නිව්වං සන්දනබාදිනා
සමෙති පාපං පාපෙන සමෙති අසතා අසනති².

8. සුභනුජාතකං.

167. උදෙනයං වක්ඛුමා එකරාජා
හරිස්සවණණං පඨවිපභාසො,
තං තං නමස්සාමි හරිස්සවණණං පඨවිපභාසං
තයජජ ගුණා විහරෙමු දිවසං.

168. යෙ බ්‍රාහ්මණා වෙදගු සබ්බධෙව
තෙ මෙ නමො තෙ ව මං පාලයන්තු,
නමන්ති බුද්ධානං නමන්ති බොධියා
නමො විමුක්තානං නමො විමුක්තියා.
ඉමං සො පරිත්තං කන්ධා මොරො වරති එසනා.

169. අපෙනයං වක්ඛුමා එකරාජා
හරිස්සවණණං පඨවිපභාසො,
තං තං නමස්සාමි හරිස්සවණණං පඨවිපභාසං
තයජජ ගුණා විහරෙමු රතතිං.

170. යෙ බ්‍රාහ්මණා වෙදගු සබ්බධෙව
තෙ මෙ නමො තෙ ව මං පාලයන්තු,
නමන්ති බුද්ධානං නමන්ති බොධියා
නමො විමුක්තානං නමො විමුක්තියා.
ඉමං සො පරිත්තං කන්ධා මොරො වාසමකපයි³ති.

9. මොරජාතකං.

1. පගබෙහන-මර්ගය.
2. සතනති-සතා.

166. අශ්වයන් මතුයෙහි පනින පියව් ඇති කායප්‍රගල්භකාදි-
යෙන් යුක්ත වූ නිතර (තමා බැඳි) රැහන කන ස්වභාව ඇති
පාපස්වරූපඇතියහු හා දුශ්ශීලත්වය සමාන වන්නේ ය. (එසේම)
අසත් පුරුෂයා අනාවාරයෙන් යුක්තයා හා සමාන වන්නේ යි.

8. සුභනු ජාතක යි.

167. (අත්ධකාර විධමන කොට දකුම ලබා දෙනුයෙන්)
වක්ෂුස්මත් වූ (සක්වළ මුළුල්ලේ ආලෝකය පතුරුවන්නන් කෙරෙන්
ශ්‍රේෂ්ඨ හෙයින්) එකරාජ වූ ස්වර්ණවර්ණ වූ පොළොව ඛුච්ච
වන්නා වූ මේ සූර්යයා උදවේ. එහෙයින් රන්වන් වූ පොළොව
ඛුච්චවන්නා වූ කොපට නමස්කාර කෙරෙමි. කොප විසින් ආරක්ෂා
කරන ලද්දෙමෝ අද දවහල වාස කරමහ.

168. සියලු (ස්කන්ධාදි) ධර්මයන් සිය නැණින් දැනූ
ගන්තා වූ යම් (ක්ෂීණාසුව) බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් ඇද්ද ඔවුනට
මාගේ නමස්කාරය වේවා, ඒ උතුමෝ මා පාලනය කෙරෙත්වා,
බුදුවරයනට මාගේ නමස්කාරය වේවා, බෝධිඥනයට ද මාගේ
නමස්කාරය වේවා, අරහත්ඵලවිමුක්තීන් විමුක්තයනට ද මාගේ
නමස්කාරය වේවා, (තදඛ්‍යාදි පඤ්ඤා) විමුක්තියට ද මාගේ නමස්-
කාරය වේවා, ඒ මයුරයා මේ පිරිත කොට ගොදුරු සෙවීම පිණිස
හැසිරේ.

169. වක්ෂුස්මත් වූ එකරාජ වූ ස්වර්ණවර්ණ වූ පොළොව
ඛුච්චවන්නා වූ සූර්යයා අස්තයට යෙයි. එහෙයින් රන්වන් වූ
පොළොව ඛුච්චවන්නා වූ ඔබට නමස්කාර කෙරෙමි. කොප
විසින් ආරක්ෂා කරන ලද්දෙමෝ රාත්‍රියෙහි වාස කරමහ.

170. සියලු ධර්මයන් සිය නැණින් දැනූ ගන්නා වූ යම්
(ක්ෂීණාසුව) බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් ඇද්ද ඔවුනට මාගේ නමස්කාරය
වේවා, ඒ උතුමෝ මා පාලනය කෙරෙත්වා, බුදුවරයනට මාගේ
නමස්කාරය වේවා, බෝධිඥනයට ද මාගේ නමස්කාරය වේවා
අරහත්ඵලවිමුක්තීන් විමුක්තයනට ද මාගේ නමස්කාරය වේවා,
විමුක්තියට ද මාගේ නමස්කාරය වේවා. ඒ මයුරයා මේ පිරිත
කොට වාසය කෙළේ යි.

9. මොර ජාතක යි.

171. එවිමෙව නුන' රාජානං වෙදෙහං මිටීලග්ගහං,
අසසා වහනති ආජඤ්ඤ යථා භංසා විතීලකං.
172. විතීල දුග්ගා භජසි අභුමිං තාත සෙවසි,
ගාමනකිකානි² සෙවස්සු එතං මාතාලයං තවා'ති.

10. විතීලකජාතකං.

දළුභවගෙගා පඨමො.

තස්සුද්දනං:

විරමලලිකදද්දරසුකරකො
උරගුණම පඤ්ඤිම ගග්ගවරො,
මහති වමු යා ව සිගාලවරො
සුභනුනමමොරවිතීල දස.

1. එවිමෙවනු-මජ්ඣ. (කානි).

2. ගාමනකරානි-මජ්ඣ. ගාමනක සඟ්ග.

171. කාරණාකාරණ දත්තා වූ භංසයෝ යම්යේ විනිලක නම් වූ මා උසුළද්ද එමෙන් මැ විදේහාධිපති වූ මීසුලු නුවර රජු අශ්වයෝ උසුළත්.

172. විනිලය, තෝ පර්වත දුර්ගය සෙවුනෙහි දරුව, තව භූමි නො වූ පර්වත විෂමසානය සෙවුනෙහි ග්‍රාමාන්තයෙහි වූ (කසළගොඩ අවුසොහොන් ආදී) යානයෝ යෙවන කර. තෙල තොප මවගේ වාසසානයයි.

10. විනිල ජාතක යි.

පළමුවැනි දළ්භ වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

උතුම් මලලික (රාජොවාදක) යැ, දඳුර (සිගාල) යැ, ඉකර ජාතක යැ, උරගජාතක යැ, පස්වැනි ගගනජාතක යැ, මහාසෙනා ඇති (අලීනවික්ක) ජාතක යැ, සිගාල (ගුණ) ජාතක යැ, සුභනු ජාතක යැ, උතුම් වූ මොර ජාතක යැ, විසිලික ජාතක යැ, යන දසය යි.

2. සන්ධිවලගෙය

173. න සන්ධිවල කාපුරිසෙන කසිරා
අරියො හි අරියෙන පජානමකං.
චිරානුචුක්ඛාපි කරොති පාපං.
ගජො යථා ඉන්ද්‍රසමානගොත්තං.
174. යංකෙව් ජඤ්ඤ සද්ධියො මමනති
සිලෙන පඤ්ඤාය සුතෙන වාසි.
තෙනෙව මෙත්තං කසිරාථ සද්ධිං,
සුඛාවතොස් සපුරිසෙන සබ්බමොති.

1. ඉන්ද්‍රසමානගොත්තජාතකං.

175. න සන්ධිවලා පරමස්ස පාපියො
යො සන්ධිවො කාපුරිසෙන ගොති,
සන්ධිවලා පරමස්ස පාපියො
කිට්ඨා කතං පණ්ණාසකං අද්ධංගි.
176. න සන්ධිවලා පරමස්ස සෙයො
යො සන්ධිවො සපුරිසෙන ගොති,
සිහසන වාග්ගසන ව දීපිතො ව
සාමා මුඛං ලෙභති සන්ධිවෙනා'ති.

2. සන්ධිවජාතකං.

177. කාළා මිභා සෙනදන්තා තව ඉමෙ
පරොසතං ගෙමජාලාභිසංකප්පනා,
තෙ තෙ දදමිති සුසිම චුඤ්ඤ
අනුසාරං පෙත්තිපිතාමහානා.
178. කාළා මිභා සෙනදන්තා මම ඉමෙ
පරොසතං ගෙමජාලාභිසංකප්පනා,
තෙ තෙ දදමිති වදමි මාණව
අනුසාරං පෙත්තිපිතාමහානාති.

3. සුසිමජාතකං.

1. යදෙව - සතා.
2. සුඛොග්ගෙව - මිත්තං, සතා.
3. පාපාසෙන - මිත්තං, සතා.
4. කවිමෙ - මිත්තං, සතා.
5. ජාලාභිසන්තා - මිත්තං, සතා.
6. මමිමෙ - සතා. මමිමෙ-මිත්තං.

2. සන්ථව වර්ගය

173. අර්ථය දන්නා වූ (ආචාර) ආර්ය පුද්ගල තෙමේ අන්තර්ගත වූ කුන්සිත පුද්ගලයා හා සහවාසය නොකරන්නේ ය. (කුමක් හෙයින් ද යත්) බොහෝ කාලයක් එක් වැ වාසය කළත් පවා කරන්නේ ය. බොහෝ කාලයක් එක් වැ වාසය කළ ඉඤ්ඤාසමානගොත්ත නම් තාපසයා මැරූ හස්තියා මෙනි.

174. ශීලයෙන් ද ප්‍රඥාවෙන් ද ශ්‍රැතයෙන් ද යම් තැනැත්තකු මා හා සදාශ යයි දන්නේ ද ඔහු හා සමග ම චිත්‍රත්‍වය කරන්නේ මැනවි. සත්පුරුෂයා හා එක් වැ වාසය සුව එළවන්නේ යි.

1. ඉන්ද්‍රියසමානගොත්ත ජාතක යි.

175. කුන්සිත පුරුෂයා සමග යම් සහවාසයෙක් වේ ද ඒ සහවාසයට වඩා අධික වූ අත් නපුරෙක් නැත. (කුමක් හෙයින් ද යත්) ගිතෙලින් කිරිබත් සහකාරිපිත වූ හෙවත් පුදනු ලැබූ ගින්න දුකගේ කරන ලද (ඒ කිරිබත පිසූ) අතුපැල දව් ද (එහෙයිනි.)

176. සත්පුරුෂයා හා යම් සහවාසයෙක් වේ ද ඒ සහවාසයට වඩා අධික වූ අත් උතුම් බවෙක් නැත. (කුමක් මෙන් ද යත්) සහවාසය කරණ කොටගෙනා සාමා මාගධෙකුට සිංහයාගේ ද ව්‍යාසුරයාගේ ද දිවියාගේ ද මුහුණ ලොව්. (එමෙනි.)

2. සන්ථව ජාතක යි.

177. සුසීම මහරජ, තොපගේ මේ සියයකට අධික වූ සුදු දළ ඇති කළුපැහැ ඇත්තු රන්දලින් සාදන ලදහ. තෙල ඇතුන් පියමුතුන් සිරිත් සිහි කෙරෙමින් ඔවුනට (අත් බමුණනට) දෙමි යි කියෙහි සැබැවෙක් ද?

178. මාණවකය, මාගේ මේ සියයකට අධික වූ සුදු දළ ඇති කළුපැහැ ඇත්තු රන්දලින් සාදන ලදහ. ඔවුන් පියමුතුන් සිරිත් සිහි කෙරෙමින් ඒ බමුණනට දෙමි යි කීමි.

3. සුසීම ජාතක යි.

179. යනතු භිජේඛා යොජනසතං කුණපානි අවෙසකි,
කසමා ජාලකුචි පාසකුචි ආසජාපි න බුජකිසි.

180. යද පරාභවො භොති පොසො ජිවිතසබ්බසො,
අප ජාලකුචි පාසකුචි ආසජාපි න බුජකිසි'ති.

4. ගිජකිජාතකං.

181. සන්ධිං කන්ධා අමිතෙතන අණ්ඩපේත ජලාබුජ,
විවරිය දාං සෙසි කුතො තං¹ භයමාගතං.

182. සබ්බකප්පෙ අමිතකසම් මිතකසම්බු න විසසසො,
අභයා භයමුපපන්නං අපි මුලානි කන්තකි'ති.

5. නකුලජාතකං.

183. උපසාලාකන්තාමානං සහස්සානි චතුද්දස්ස,
අසම් පදෙසෙ දඩ්ඨානි නත්ති ලොකෙ අනාමතං.

184. යමහි සච්චකුචි ධම්මො ච අභිංසා සංයමො දමො,
එතද්වියා සෙවනති එතං ලොකෙ අනාමතනති.

6. උපසාලාජාතකං.

185. අභුජා හිකබ්බි හිකබු න හි භුජාන හිකබ්බි,
භුජාන හිකබු හිකබ්බස්ස මා තං කාලො උපච්චගා.

186. කාලං වොභං න ජානාමි ජනෙතා කාලො න දිස්සති,
තසමා අභුජා හිකබ්බි මා මං කාලො උපච්චගාති.

7. සම්භිජාතකං.

1. තෙ - මජ්ඣං, සං.

179. ගිණුම්වලින් යොදන සියයක් ඉක්මවා සිටියා වූ ද කුණපයන් දකී. (එහෙත්) මරුදලටත් මලසුටුවටත් පැමිණ ද කුමක් හෙයින් එය නො දක්නි ද.

180. ජීවිතාවසානය පැමිණිය යම් කලෙක්හි විනාශය වන්නේ ද එකල්හි යන්න තෙමේ මරුදලට ද මලසුටුවට ද පැමිණත් (ජීවිත විනාශ කාරණය) නො දනී.

4. ගිණුම් ජාතක යි.

181. ජලාබුජය (මුගටිය) සතුරු වූ අණ්ණජයා (සර්පයා) සමඟ මිතුරුකම් කොට දළ විවෘත කැරගෙනා හෝනෙහි ය. තට බිය කොයින් ආගේ ද,

182. සතුරා කෙරෙහි දු සැක කරන්නේ මැ ය. මිතුරා කෙරෙහි දු විශ්වාස නො කරන්නේ ය. මිත්‍ර වූ අභයසානගෙන් උපන් බිය මුල් ද කපා විනාශ කරන්නේ ය.

5. නකුල ජාතක යි.

183. උපසාළ්භක නමින් තුණ් දහස් දෙනෙක්. මේ ප්‍රදේශයෙහි දවන ලදහ. මේ ලොවහි අමෘතසානගෙන් නැත.

184. යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි සත්‍යය ද බර්මය ද අවිනිශ්චය ද භීලසංයමය ද ඉන්ද්‍රියදමනය ද යන මේ ගුණයෝ වෙත් ද ආර්යයෝ මේ සානග සේවනය පිණිස එළඹෙත්. ලොවහි මේ ගුණසමූහය (අමෘතභාවය සිදු කරනුයෙන්) අමෘතසාන නම් වේ.

6. උපසාළ්භක ජාතක යි.

185. මහණ, යොවුන් වියෙහි කාමයන් අනුභව නො කොට භික්ෂුවෙහි හැසිරෙහි. කාමයන් අනුභව කොට භික්ෂුවෙහි නො හැසිරෙන්නෙහි. මහණ, තරුණ කාලයෙහි කාමයන් අනුභව කොට මහලු වියෙහි භික්ෂුවෙහි හැසිරෙව. (කාමයන් අනුභවයට සුදුසු කාලය තොප නො ඉක්මව්වා).

186. මම (ඔබ කියන) කාලය නො දනිමි. කාලය සැඟවුණේ නො දක්නා ලැබෙයි. එහෙයින් කාමයන් අනුභව නො කොට භික්ෂුවෙහි හැසිරෙමි. මා තපස්කාලය නො ඉක්මව්වා.

7. සමිද්ධි ජාතක යි.

187. සෙනො බලසා පතමානො ලාප ගොවරයායිනං,
සහසා අජක්ඛසනො මරණං තෙනුපාගමී.
188. සොභං නයෙන සමපනෙයා පෙතතිකෙ ගොවරෙ රතො,
අපෙතසකඛු මොද සමප සංඝංචී අපච්චන්තනොති.

8. සකුණග්ගිජාතකං.

189. යො වෙ මෙතෙතන වීතෙතන සබ්බලොකානුකම්පති,
උඤ්ඤං අධො ව තිරියඤ්ඤා අපමාණෙන සබ්බසො.
190. අපමාණං හිතං වීතං පරිපුණ්ණං සුභාවිතං,
යං පමාණකතං කම්මං න තං තත්‍යාවසිසංකතී'ති.

9. අරකජාතකං.

191. නායං පුරෙ උත්තමති' තොරණගෙහ කකණ්ඩකො,
මහොසධ වීජානාහි කෙන ථද්දො කකණ්ඩකො.
192. අලඤ්ඤබ්බං ලඤ්ඤානං අඤ්ඤාසං කකණ්ඩකො,
අතිශෙඤ්ඤති රාජානං වෙදෙහං මිටීලග්ගහතති.

10. කකණ්ඩක ජාතකං.

සනථචච්ඡග්ගො දුතී සො.

කඤ්ඤානං.

අර ඉන්ද්‍රසමානසපණ්ණකුටි
සුසිමුත්තමගී ජක්ඛරලාබ්‍රජකා,
උපසාලාකම්බු සලාපවරො
අර මෙත්තවරො දස උත්තමතීති.

1. ඕනමිති - අධ්‍යක්ෂා දූතනිපාත.

*. මොදම් මග්ගජාතකෙ.

187. වෙගයෙන් දිවෙන උතුරු ගෝවරයෙහි සිටියා වූ කිරිල්ල වෙතට වහා පැමිණියේ ඒ ශීඝ්‍ර ගමනින් මරණයට පැමිණියේ ය.

188. නීතියෙන් සම්පූර්ණයෙන් පිය පරපුරෙන් ආ ගෝවරයෙහි ඇලුණෙහි. පහ වූ සතුරා ඇති ඒ මම තමනට අර්ථයක් බලාපොරොත්තුවෙමින් සතුටු වෙමි.

8. සතුණගිසි ජාතක යි.

189. යමෙක් ඒකාන්තයෙන් මැ අප්‍රමාණ වූ මෙමත්‍රී සිතින් උඩින් ද යටින් ද සරසින් ද සි සර්වප්‍රකාරයෙන් සකල ලෝකයා කෙරෙහි අනුකම්පා කෙරේ ද.

190. අප්‍රමාණ වූ භික්‍ෂු වූ මෙමත්‍රී වික්‍රමය සම්පූර්ණ කොට මනා වැ වඩන ලද ද, (එසේ මැ) ප්‍රමාණවත් වැ කරන ලද (යම් කාමාවචර) කුශලකර්මයක් වේ ද ඒ කර්මය මෙමත්‍රී වික්‍රමයෙහි නො සිටිනේ ය. (අර්පණාප්‍රාප්ත මෙමත්‍රී වික්‍රමය කාමාවචර කුශල කර්මය යටපත් කොට සිටි යනු අදහසය.)

9. අරක ජාතක යි.

191. තොරණෙහි අගැ සිටින මේ කටුස්සා පූර්වයෙහි උඩඟු නො වී ය. මහෙෂ්ඨය, කටුස්සා කවර හෙයින් උඩඟු වී ද සි දනුව.

192. කටුස්සා පෙර නො ලද විරූ අඩමස්සක් ලදින් මියුලු නුවර වේදේහ රජු ඉක්මවා සිතා යි.

10. කකණ්ටක ජාතක යි.

දෙවෙනි සන්ථව වර්ග යි.

එහි උද්දනය :

පණ්ණකුටිය දවු සන්ධිජාතකය සමග ඉන්ද්‍රියමාන ගොතන ජාතකය යැ. උතුම් වූ සුසීම ජාතක යැ. ගිජ්ඣ ජාතක යැ. (ජලාබුජක) නකුල ජාතක යැ. උපසාළහක යැ. (හිකුඹු) සම්භූ ජාතකයැ. (ලාප) සතුණගිසි ජාතක යැ. (මෙත් වැඩු) අරක ජාතක යැ. (උත්තමනය ඇති) කකණ්ටක ජාතකය යන දසය වෙත්.

3. කලාණ්ඩමමමගො

193. කලාණ්ඩමමමගො යද ජනිත
ලොකෙ සමඳෙකු අනුපාදුණාති,
තසමා න භියෙථ නරො සපඳෙකු
භිරියාපි සනෙකු ධුරමාදියනති.
194. සායං සමඳෙකු ඉධ ම'ජුපකා
කලාණ්ඩමමමගො ජනිත ලොකෙ,
තා'හං සමෙකං ඉධ පබ්බජිතං.
න භි ම'ඤ්ඤ ජනෙ ඉධ කාමභොගෙ'ති.

1. කලාණ්ඩමමජාතකං.

195. කො නු සඳොන මහතා අභිනාදෙති දඟුරං,
කිං සිභා නපට්ඨනන්ති කො නාමෙකො මිභාධිභු
196. අධමො මිභජාතං සිභාලො තාත වසනති,
ජාතිමසා ජිභුට්ඨනා තුණ්හි සිභා සමච්ඡරති.

2. දඟුරජාතකං.

197. තාත මාණවකො ඵයො තාලමුලං අපසසිකො,
අගාරක ඤච්ඡං අඤ්ඤ හන්ද ඳෙමසා'ගාරකං.
198. මා මො තං තාත පසෙකාසි දුසෙයා නො අගාරකං,
නෙතාදිසං මුඛං භොති ඉභාමණසා සුසිලිනො'ති.

3. මකකටජාතකං.

199. අදමෙ තෙ වාරි පඤ්ඤරුපං¹
සමමාභිතතසාස පිපාසිතසා,
සොදනි පිපාන කිකිං කරොසි
අසංගමො² පාපජනෙන සෙයො.
200. කො තෙ සුතො වා දිට්ඨො වා සිලවා නාම මකකටො,
ඉදනි කො තං උභව්ව³ ඵයා අකමාක ධම්මතා'ති.

4. දුත්ඨමකකටජාතකං.

1. ත සිභා පටිකාදානි-මජ්ඣං. තං සිභා නපට්ඨනන්ති.-සා.
2. ධුරුපාදං - මජ්ඣං. ධුරුපාදං-සා.
3. සභිකමො තං-සා.
4. උභවං - මජ්ඣං. මහඤ්ඤං-සා.

3. කලාණ්ඩම් වර්ගය

193. නිරිද්‍රනි, ලොවිහි යම් කලෙකැ කලාණ්ඩම් ඇත්තේ යයි සම්මතයට පැමිණි ද නුවණැති මනුෂ්‍ය තෙමේ ඒ යොදුරුබව නො පිරිහෙළයි. විළිබියෙන් යුත් සත්පුරුෂයෝ පැවිද්ද ලබාගනිත්.

194. නිරිද්‍රනි, ලොවිහි කලාණ්ඩම් යයි යමක් ඇත්තේ ද ඒ මේ ප්‍රඥප්තිය මා විසින් අද ලබන ලද ද ඒ ප්‍රඥප්තිය මම බලන්නෙමි, පැවිදි වන්නෙමි, කාමානුභවයෙහි කැමැත්තක් නැති.

1. කලාණ්ඩම්ම ජාතක යි.

195. මෘගරාජය, මේ රිදී පර්වතය මහත් ශබ්දයෙන් ගුහුරු-වන්නේ කවරෙක් ද කවර හෙයින් සිංහයෝ ප්‍රතිනාද නො කෙරෙත් ද මේ තෙමේ කිනම් ඇත්තෙක් ද.

196. පුත්‍රය, මෘගජාතීන්ට අධිම වූ සිව්ලා හඬයි. මොහුගේ ජාතිය පිළිකුල් කෙරෙමින් සිංහයෝ නිහඬ වූ හිඳිත්.

2. දද්දර ජාතක යි.

197. පියාණෙනි, තෙල මාණවක තල්ගසමුලැ ඇසුරු කොට සිටී. මේ ගෙය ද ඉඩ ඇත. එබැවින් මොහුට අපගේ ගෙය ඉඩ දෙවු.

198. දරුව, ඔහු නො කැඳව, අපගේ ගෙය දූෂණය කරන්නේ ය, සුසිල්වත් බමුණකුගේ මුහුණ මෙබඳු නො වේ.

3. මකකට ජාතක යි.

199. හිරු රැසින් තැවී පිපාසිත වූ තට බොහෝ ජලය දුනිමි. හේ තෝ ජලය බී දැන් කිං කිං (යි වදුරු ශබ්ද) කෙරෙහි ය. පාපජනයන් හා එක් නොවීම ශ්‍රේෂ්ඨ යි.

200. කවර නම් වදුරෙක් සිල්වතැ යි තා විසින් අසන ලද ද දක්නා ලද ද, දන් තා හිසැ වර්වස් හෙළා කිලිටි කෙරෙමි. මෝ තොමෝ අපගේ ධර්මතා යි.

4. දුතියමකකට ජාතක යි.

201. සමබ්බසු කිර භූතෙසු සතති සිලසමාහිතා,
පසස සාධා මිගං ජමමං ආදිවවුපතිට්ඨති.
202. නාසස සිලං විජානාට අනඤ්ඤය පසංසට
අගගිහුක්කඤ්ඤා උභතතං¹ දොව ච හිතතා කමණ්ඩු²ති.

5. ආදිවවුපට්ඨානජාතකං.

203. බාලො වතායං දුමසාබගොවරො
පඤ්ඤා ජනීඤ නයිමසං විසසති,
කළායමුට්ඨිං අවකිරිය කෙවලං
එකං කළායං පතිතං ගවෙසති.
204. එවමෙව මයං රාජ යෙ වඤ්ඤා අතිලොභිනො,
අපොපන බහු ජියාමං³ කළායෙනෙව වානරොති.

6. කළායමුට්ඨිජාතකං.

205. ධත්තාසු කළාපෙති නෙත්තිංසවරධාරිති,
සමනතා පරිකිණ්ණානා කටං මොකෙඛා හවිසසති.
206. අපොපව බහුකිව්වානං අපො ජායෙට කොචි නං,
අපච්චි රුක්ඛස්ස අච්ඡිතං ඛජ්ජතඤ්ඤෙව තිජ්ජකන්ති.

7. තිජ්ජකජාතකං.

207. ජනිත්තමෙම හවිත්තමෙම³ ඉති පඤ්ඤා අවසාසිං,
තං මං පඤ්ඤා අජ්ඣාභවි යථා දුබ්බලකං තථා
තං තං වද්ධි හග්ගව සුඤ්ඤාති වට්ඨනං මම.

1. උභයං-මජ්ඣං. උභතං - සයා.
2. බහුං ජෙසාමි - සයා.
3. ජනිතං මෙ හවිතං මෙ - සයා.

201. සියලු භූතයන් (සත්ත්වයන්) කෙරෙහි සිල්වත් එකඟ සිතැත්තෝ ඇත්ල. භීත වූ වදුරා බලව. (හෙතෙමේ) සුර්යයා වදිමින් පිවි.

202. මොහුගේ ශීලය නො දන්නහු ය, නො දනූ ප්‍රශංසා කරන්නහුය. (මොහු විසින්) ගීනිදෙව් පුදන කෙණෙස්ස ද වර්චසින් කිලිටි කරන ලද, දෙ කුණ්ඩිකාවෝ ද බිඳින ලදහ.

5. ආදිවවුපට්ඨාන ජාතක යි.

203. ජනේශ්වරය, වෘක්කශාඛාවන්හි හැසිරෙන මේ වදුරා එකකින් මැ අඤ්ඤා ය, මොහුට තුවණ නැත. කළුමැමිට බිම හෙළා බිමහුණු එක් මැ මැඟුටය සොයයි.

204. එපරිද්දෙන් මැ මහරජ, දැඩි ලොභී වූ අපි ද යම් අනෙක් කෙනෙක් ද යි යන සියල්ලෝ මැ මැඟුට මිටින් වදුරා මෙන් බෙහෙවින් පිරිහෙමු.

6. කළායමුට්ඨි ජාතක යි.

205. දුනු භියවුරු ගත් දුනුවායන් විසින් ද උතුම් කඩු ගත් යෝධයන් විසින් ද භාත්පසින් පිරිවරනලද්දම්හ. මෙයින් මිදීමක් කෙසේ නම් වන්නේ ද.

206. බොහෝ කටයුතු ඇතියනට කිසි අර්ථයක් උපන්නේ වී නම් යෙහෙක. කිසිවි ගසෙහි එල නො කැඩූ තැන් ඇත. තිත්දුක එල කන්නට ලැබේවා.

7. තිත්දුක ජාතක යි.

207. මාගේ උපන් බිම ය කියා ද වැඩුණු බිම ය කියා ද මඩෙහි වැදූ හොත්තෙමි. මා ඒ මඩ දුර්වලවූවකු යම්සේ ද එසේ මැ විනාශයට පැමිණෙමි ය. භාරගවය, එහෙයින් තට කියමි. මාගේ වචන අසව.

208. ගාමෙ වා යදි වා රථෙකෙකු සුමං යත්‍රාධිගම්‍යති,
තං ජනිතං හරිතකං¹ පුරිසස්ස පජානතො,
යමිං ජීවෙ තමිං² ගවෙස් න නිකෙතභතො සියාති.

8. කවිපජාතකං.

209. තකං අපතකං උච්ඡිධං තකං කිවෙස්න නො අද,
සොභං ප්‍රාග්මිණජාතිකො මං භුක්තං තමිං උග්ගතං.
210. එවං ධම්මං නිරං කතං යො අධම්මෙන ජීවති,
සතධම්මොව ලාභෙන ලද්ධනපි න නන්‍යති³ති.

9. සතධම්මජාතකං.

211. දුද්දං දදමානානං දුක්ඛං කම්මකුසුධං,
අසනෙතො නානුකුසුධනම් සතං ධම්මො දුරන්තයො.
212. තකං සතකං අසතකං නානා භොති ඉතො ගති,
අසනෙතො නිරයං යනම් සනෙතො සත්තපරායණා⁴ති.

10. දුද්දජාතකං.

කල්‍යාණධම්මවග්ගො තතිසො.

තසුද්දනං:

සුසම්‍යකිම්‍ගාධිගු මාණවකො
වාරිපත්‍රතරුපාදිච්ඡෙපවරානා,
සකළායසතිස්සකපඛා පුන
සතධම්ම සුද්දදකෙන දස.

1. තං ජනිතං හරිතකං “ජනිතං-සා,
හාරිතනම් දිග්වසෙනාපි පාඨො සොපයවතො අධාතරා
2. යමිං ජීවෙ තමිං ගවෙස්-සා,
3. නො නන්‍යති-සා,
4. සත්තපරායණා-සා,

208. ගමෙහි වේවයි අරණයෙහි වේවයි යම් තැනෙක්හි සුව පැමිණියේද ඒ ස්ථානය කරුණු දන්නා වූ පුරුෂයාට උපන් තැන ද වැඩුණු තැන ද වේ. යම් තැනෙක්හි ජීවත්වියහැක්කේ ද එතැනට යන්නේ ය. වසනතැන නැති වූයේ නො වන්නේ යි.

8. කවිජප ජාතක යි.

209. ඒ බත ද ස්වල්පය (මඳ ය), ඒ මඳබත ද ඉඳුල් ය, ඒ මඳ වූ ඉඳුල් වූ බත දුකයේ දින (ලැබිණ). ඒ මම පිරිසුදු බමුණුකුල ඇත්තෙමි. මා විසින් කත ලද එකී ආභාරය ද ලේන් සමඟ උඩට නැඟිණ (වමනය විය).

210. එලෙසින් (ආජීව පාරිශුද්ධි ශීල නම් වූ) ධර්මය දුරු කොට යම් මහණෙක් අධර්මයෙන් ජීවත් වේ ද හේ සතධර්ම බ්‍රාහ්මණයා මෙන් ලද අහරින් තුටු නො වේ. (දුකට පැමිණේ.)

9. සතධම්ම ජාතක යි.

211. අසත්පුරුෂයෝ (හැම දෙනා විසින් මැ නො කළ හැකි හෙයින්) දුද්දද නම් වූ දන් දෙන්නවුන් ද දුෂ්කර ක්‍රියා කරන්නවුන් ද අනුකරණ නො කෙරෙති. (එසේ මැ) සත්පුරුෂයන්ගේ ස්වභාව සභිකාන දනය (මෙ බදු එලව්පාක ඇතැයි) නො දත හැකි වෙති.

212. එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ද අසත්පුරුෂයන්ගේ ද මෙයින් මතු හවයෙහි ප්‍රතිසන්ධිය වෙනස් වෙයි. අසත්පුරුෂයෝ නිරයට යෙති. සත්පුරුෂයෝ ස්වර්ගපරායණ වෙත්.

10. දුද්දද ජාතක යි.

නෙවන කලාණ වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

සුසමංකුකු කලාණධම්ම ජාතක යැ (මිඟාධිභූ) දද්දර ජාතක යැ, (මාධවක) මකකට ජාතක යැ, (වාරි පහුත) දුතිය මකකට ජාතක යැ, ආදිවුපට්ඨාන ජාතක යැ, කළායමුට්ඨි තිත්තුක ජාතක සහිත වූ (පවස) කවිජප ජාතක යැ, සතධම්ම ජාතකය හා දුද්දද ජාතකයෙන් දසය වේ.

4. අසදිසවගෙනා

213. ධනුශ්‍රතො අසදියො රාජපුතො මහබ්බලො,
දුරෙපාති¹ අක්කණ්ඩෙයි මහාකායපපදලනො.
214. සබ්බාමිනෙත රණං කතා න ච කිංකරී විභයයි,
භාතරං සොඤ්ඤිං කතාන සංඤ්ඤාමං අපඤ්ඤාමාගමී²ති.

1. අසදිසජාතකං.

215. සබ්බාමාවචරො සුරො බලවා ඉති විසසුතො,
කිත්තු තොරණමාසජ්ජ පටික්කමසි කුඤ්ජර.
216. ඔමඤ්ඤා විසං පළිසං ඵසිකානි ච අබ්බහ³,
තොරණානි⁴ පමඤ්ඤා විසං පටිස කුඤ්ජරාති.

2. සබ්බාමාවචරජාතකං.

217. *වාළොදකං අපරසං නිභිතං
පිතා මදෙ ජායති ගුහානං,
ඉමඤ්ඤා පිතාන රසං පඤ්ඤාමං
මදෙ න සංඤ්ඤායති සිත්ථිවානං.
218. අපං පිටිතාන නිභිතජ්වෙතා
සො මජ්ඣති⁵ තෙන ජනිතූ ඵ්ථෙය්ඤ,
ධොරණසිලො ච කුලමිති ජාතො
න මජ්ඣති අභ්‍යරසං පිටිතා⁶ති.

3. වාළොදකජාතකං.

219. දුසිතො ගිරිදනෙතන භයො සාමසස පණ්ඩුවො,
පොරාණං පකතිං භිතා තසෙසව අනුච්ඡියති.
220. සවෙ ව⁷ තනුපො පොසො සිබරාකාරකජිතො,⁷
ආනතෙ තං ගහෙතාන මණ්ඩලෙ පරිවත්තයෙ
විසමෙව පහතාන තසෙසව අනුච්ඡියති.

4. ගිරිදනජාතකං.

1. දුරෙපති - සිඹු.
2. විභයයි - මජ්ඣ.
3. අබ්බහ - මජ්ඣ. උබ්බහ-සා.
4. තොරණානි ච - මජ්ඣ.
5. මජ්ඣති - මජ්ඣ.
6. සවෙ ව - මජ්ඣ.
7. සිබරාකාර - සා.
- * වාළොදකජිති පාඨය. - අට්ඨකරා.

4. අසදාශ වර්ගය

213. මහත් වූ බල ඇති සර (රීතල) දුරට විදිනා වූ ඉලක්ක නො වරදවා විදින මහාකායයන් පළන්නා වූ අසදාශ නමැති රාජ පුත්‍ර ධනුර්ධර තෙමේ;

214. සියලු සතුරන් යුද කොට පලවා හැර කිසිවක්හු නො පෙළී ය. මලඤ්චත් සුවපත් කොට ශීලසංයමයට හෙවත් පැවිද්දට පැමිණියේ යි.

1. අසදිස ජාතක යි.

215. යුද මැඩ හැසිරෙන ඉර වූ එඩි ඇති බලවතෑ යි කියා ප්‍රසිද්ධියෙහි ය. හස්තිය, වාසල් දෙරටුවට පැමිණ කවර හෙයින් පසුබසිති ද?

216. යතුරු අඟුල වහා මඩිනු, එසිකාස්තම්භයන් ද (අඟුලකණුව) වහා උදුරව. හස්තිරාජය, වාසල් දෙරටුව මැඩෑ වහා (නුවරට) පිවිසෙව.

2. සඬහාමාවචර ජාතක යි.

217. (නියද කඩින් පෙරු) අල්ප වූ භීත වූ රස ඇති ජලය බී කොටඵවනට මද හටගනී. ප්‍රණීත වූ මේ රසය බී සෛන්ධවයනට මද නො හටගනී. (මීට කාරණා කිම ද යි විචාළේ ය.)

218. ජනෙන්ද්‍රය, භීතජාති ඇති ඒ භීතභාවයෙන් පහස ලැබූ හෙතෙමේ රසමද ජලය බී මත් වෙයි. ධුරවහනසුලු උසස් කුලයෙහි උපන් (හෙයින්) සෛන්ධවයා අග්‍ර වූ මිදිරස බී ද මත් නො වේ.

3. වාලෝදක ජාතක යි.

219. සාම රජුගේ පණුවා නම් අශ්වයා ගිරිදක්ක නම් කොර අස්පලුවා විසින් දූෂණය කැරිණ. පුරාණ (නො කොර) ස්වභාවය හැර අස්පලුගේ කොරය අනු වැ හික්මේ.

220. ඉදින් ඕහට අනුරූප වැ උපන් සොදුරු බැවින් කල්පිත වූ (යැදුම් ලත්) පුරුෂයෙක් මුවලනුව ගෙනෑ අසු අශ්වමණ්ඩලයෙහි ඇවිද්ද වී නම් කොරබව හැර වහා මැ අශ්වයාගේ උකුම් ස්වභාවය අනු වැ හික්මේ.

4. ගිරිදත්ත ජාතක යි.

221. යථොද්‍රව්‍ය ආවිලේ අසාසනෙක
න පසසති සිප්පියමුක්. මව්ගුමෙ.
එවං ආවිලේ හි විකේත
න පසසති අනන්තයං පරස්සං.

222. යථොද්‍රව්‍ය අවේච්චිපසනෙක
සො පසසති සිප්පියමුක්. මව්ගුමෙ.
එවං අනාවිලේ හි විකේත
සො පසසති අනන්තයං පරස්සං.

5. අනන්තර්ජාත්‍යන්තරය.

223. වංශිකයාගේ අනන්තර්ජාත්‍යන්තරය අනන්තර්ජාත්‍යන්තරය,
තමෙව පුත්‍රං ලභමානො කේතමො කට්ඨකප්පො.

224. පුත්‍රිමන්තර්ජාත්‍යන්තරය අනන්තර්ජාත්‍යන්තරය දේවිභාගන,
මුලං මුලෙන සංසර්ථං සාමා සාමා නිසේවරො
අසනං සනතිවාසෙන තේතමො කට්ඨකප්පො'ති.

6. දේවිභාගනජාත්‍යන්තරය.

225. උච්චිච්චිප්ථි මාරුග්ග මන්තර්ජාත්‍යන්තරය රහෝගතො,
නිවේ මාරුග්ග මන්තර්ජාත්‍යන්තරය මිගරාජාපි සොසසති'.

226. යං සුප්පච්චිකං සුප්පච්චිකං¹ දෙවො දෙවෙන මන්තර්ජාත්‍යන්තරය,
කිං තෙසං² චතුමට්ඨසස ඛිලං³ පරිස ජමුකාති.

7. චතුමට්ඨජාත්‍යන්තරය.

1. අනන්තර්ජාත්‍යන්තරය - මජ්ඣං සූත්තං.
2. සාමා සාමා නිසේවරො - මජ්ඣං සූත්තං.
3. චිට්ඨි - මජ්ඣං සූත්තං.
4. පුත්‍රිකා - මජ්ඣං සූත්තං.
5. සුප්පච්චිකං සුප්පච්චිකං - මජ්ඣං සූත්තං.
6. කිං තෙසං - සූත්තං, සී.
7. චිලං - සූත්තං.

221. යම්සේ මඩින් මිශ්‍ර වූ නො පැහැදුණු පලයෙහි රත්වත් බෙල්ලන් ද වටබෙල්ලන් ද මසුන් ද (බලන්තේ නමුදු) නො දකී. එමෙන් මැ සිත කැලඹුණු කල්හි ද ආත්මාර්ථ පරාර්ථයන් නො දකී. (නො පෙනේ.)

222. යම්සේ නො කැලඹුණු පැහැදුණු දියෙහි රත්වත් බෙල්ලන් ද මසුන් ද හේ (බලන පුරුෂයා) දකී ද එමෙන් මැ හිත (ලොභාදියෙන්) නො කැලඹුණු කල්හි ආත්මාර්ථය ද පරාර්ථය ද හේ (රාශාදීන් දුරු කළ සිතැති පුරුෂ) දකී.

5. අනභිරත ජාතක යි.

223. මේ අභිරුක පූර්වයෙහි වර්ණයෙන් ද සුවඳින් ද රසයෙන් ද යුක්ත වූයේ වී ය. පූර්වයෙහි කළ සැලැකිලි දැනුදු ලබමින් මේ අභිරුක කවර හෙයින් තිත්ත වූ එල ඇත්තේ වී ද?

224. දඩ්වාහන රජුනි, ඔබේ අභිරුක කොහොඹ රුක් පිරිවර කොට ඇත්තේ මූලයෝ මූලින් එක් වැ සිටියහ. ශාඛාවෝ ශාඛාවන් හා සෙවුනාහ. ඒ අමධුර වූ කොහොඹ රුක් හා සහවාසයෙන් මිනිසු අභිරුක අමිනිසු පල ඇත්තේ වී ය.

6. දඩ්වාහන ජාතක යි.

225. උස් ගසෙකැ වෙළපට නැඟී (නොපි) රහසේ මන්ත්‍රණය කරන්නාහු ය. ගසින් බැසැ බිමැ සිට මන්ත්‍රණය කරවූ. එවිට මෘගරාජයා ද එය අසයි.

226. යම් කරුණෙකින් භංසයා භංසයා හා ද දෙවියා දෙවියා හා ද මන්ත්‍රණ කෙරේ ද ඒ මන්ත්‍රණයෙහි ශරීර යැ ජාති යැ ස්වර යැ ශ්‍රණ යැ යන සතර කරුණෙකින් හීන වූ තට කවර නම් ප්‍රයෝජනයක් ද, ජම්බුකය (සිඟාලය) බිලයට පිවිසෙව.

7. වතුමටට ජාතක යි.

227. සීහඬුලි සීහනබො සීහපාදපතිට්ඨිනො,
සො සීහො සීහසඬුමඤ්චං තො නදති අඤ්ඤාපා.

228. මා ඤං නදී රාජපුත්ත අපසංසෙද්ධි වනො වස,
සරොන්¹ බො තං ජානෙය්‍යං න හි තෙ පෙතතිකො සරො²ති

8. සීහකොත්ථකජාතකං.

229. නෙතං සීහස්ස නදිතං න ව්‍යග්ගස්ස³ න දීපිනො,
පාරුතො සීහවම්බෙන ජම්බො නදති ගුහො.

230. වීරමපි බො තං බාදෙය්‍ය ගුහො හරිතං යවං,
පාරුතො සීහවම්බෙන රවමානොව දුසසී⁴ති.

9. සීහවම්බජාතකං.

231. පස්ස සඤ්ඤාය සීලස්ස වාගස්ස ව අයං ඵලං,
නාගො නාවාය වණ්ණෙන සඤ්ඤං වහති උපාසකං⁵.

232. සබ්බිරෙව සමාසෙර සබ්බි කුබ්බථ සඤ්ඤං,
සතං හි සනතිවාසෙන සොඤ්ඤං ගච්ඡති *නභාපිතො⁶ති.

10. සීලානිසංසජාතකං.

අසද්ධිසම්මොගො චතුර්ත්වො.

තස්සුඤ්ඤා:

ධත්තුගතභකුඤ්ඤාපරිභාසරසො
ගිරිදත්තමනාවිලච්ඡිකාවරං,
දධිවාහනපඤ්ඤාසීහනබො
හරිතයවනාගවරෙන දස.

1. සරොන මාතං - මජ්ඣං.

2. බාගස්ස න වීදිනො - මජ්ඣං.

3. වහනුපාසකං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

4. නභාපිතො පාදො - අධ්මකරා.

227. සිංහයනට බඳු ඇඟිලි ඇති සිංහයනට බඳු නිය ඇති සිංහ පාදයන්ගෙන් පිහිටී මේ සිංහ තෙමේ සිංහ රළෙහි හුදෙකලා වූ අනෙක් පරිද්දෙකින් (සිඟාල) නාද කෙරේ.

228. සිංහරාජ පුත්‍රය, තෝ නාද නො කර. නිහඬ වූ වෙනෙහි (සිංහයන් අතරෙහි) වාසය කරව. තා ස්වරයෙන් (සිවල් බව) දැනගන්නාහු ය. තට පියාගේ ස්වරය නැත.

8. සිහකොත්ථුක ජාතක යි.

229. මේ සිංහයකුගේ නාදය නො වෙයි. ව්‍යාසුයකුගේ ද දිවියකුගේ ද නාදය නො වෙයි. සිංහහම් පොරවන ලද ලාමක වූ කොටඵවා නාද කෙරේ.

230. කොටඵවා සිංහහම් පොරවන ලද වූ බොහෝ කාලයක් තිල්වින් යව කෑවේ ය. තමාගේ කොටඵ හඬ නඟන්නේ (ජාතිය ප්‍රකාශ කොට) දූෂණයට (විනාශයට) පැමිණියේ යි.

9. සිහවම්ම ජාතක යි.

231. ශ්‍රඬාවෙහි ද ශීලයෙහි ද ත්‍යාගයෙහි ද ඵලය (අනුසස්) බලව. දිව්‍යනාගයා නැවත ආකාරයෙන් ශ්‍රඬාවත් උපාසකයා උසුලයි.

232. පණ්ඩිතයන් හා එක් වූ වාසය කරවු. සත්පුරුෂයන් හා මිතුරුකම් කරවු. සත්පුරුෂයන් හා සහවාසයෙන් කරනැහැවියා සුවයේ යයි.

10. සිලානිසංස ජාතක යි.

සිවුවැනි අසද්දාය වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

(ධනුග්‍රහ) අසදිස ජාතක යැ, (කුඤ්ඤ) සඛ්‍යාමාවචර ජාතක යැ, (අපාරස) වාළොදක ජාතක යැ, ගිරිදක්ක ජාතක යැ, (අනාවිලචිත්ත) අනභිරත ජාතක යැ, දධිවාහන ජාතක යැ, (ජම්බුක) වතුමට ජාතක යැ, (සිහ හඬ) සිහ කොත්ථුක ජාතක යැ, (හරිතයව) සිහවම්ම ජාතක යැ, (නාගවරෙන) සිලානිසංස ජාතකය යන මෙයින් ජාතක දසය වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. රුහකවග්ගො

233. අමෙහා රුහක¹ ජිකාපි ජියා සන්ධියතෙ පුන,
සන්ධියස්ස පුරාණියා මා කොධස්ස වසං ගම්
234. විජ්ජමානාසු² මරුවාසු විජ්ජමානෙසු කාරුසු,
අශ්ශං ජියං කරිස්සාම අලංකෙඤ්ච පුරාණියා³ති.

1. රුහකජාතකං.

235. ඉජ්ඣී සියා රුපවතී සා ව සීලවතී සියා,
පුරිසො තං න ඉවෙජ්ජාස සද්දහාසි මහොසධ.
236. සද්දහාමි මහාරාජ පුරිසො දුබ්බගො සියා,
සිරි ව කාලකණ්ණි ව න සමෙනති කුද්වනනති.

2. සිරිකාලකණ්ණි ජාතකං.⁴

237. අයමෙව සා අහමි සො අනංකෙඤ්ඤ
අයමෙව සො හස්වජ්ජෙනො අනංකෙඤ්ඤ
යමාහ කොමාරපතී⁵ මමනති
වජ්ජනීජීයො නඤ්ඤ ඉජ්ජිස්ස සච්චං.
238. ඉමඤ්ඤ ජච්චං මුසලෙන හන්තවා
බුද්ධං ජච්චං පරදරුපසචී,
ඉමිස්සා ව නං පාපපතිබ්බතාය
ජීවනතියා ජිකුඨ කණ්ණිනාසනති.

3. වුලපදුමජාතකං.

239. න සනති දෙවා පවසනති නුත
නභ නුත⁶ සනති ඉධ ලොකපාලා,
සහසා කරොන්තානං අසඤ්ඤිතානං
නභ නුත සනති පටිසෙධිතාරො⁶.

1. අපිරුහක - මජ්ඣ. - සිඬු.

2. විජ්ජමානෙසු වානෙසු - මජ්ඣ.

3. මහාලම්භගජාතකෙ.

4. යමෙහු කොමාරි - මජ්ඣ. සා. යමෙහුකො මරිපතීකෙ "යමෙහුකුමාරපතීසි, සාධො අධිකාරා.

5. නඤ්ඤ - මජ්ඣ. සා.

6. පටිසෙධිතාරො - මජ්ඣ.

5. රූහක වර්ගය

233. රූහකය, සිඳි ගිය දුන්නේ ලැබූ ද නැවැත සන්ධි කරනු ලැබේ. (එපරිද්දෙන්) නා පුරාණී නම් බිරිය හා සමඟි වෑ වස. ක්‍රෝධයාගේ වසයට නො යව.

234. (දුනු දිය තනන) මරුවනම් වැහැරී ඇති කල්හි දුනු දිය කරන්නවුන් ඇති කල්හි අනෙක් දුනුදියක් කරන්නෙමු. පුරාණී බිරිය නො කැමැත්තෙමි.

1. රූහක ජාතක යි.

235. ස්ත්‍රිය රූ ඇත්තී වන්නී ය, ඒ රූමත් ස්ත්‍රිය ආචාරශීලී ද වන්නී ය. පුරුෂයෙක් එබඳු ස්ත්‍රිය ද නො කැමැත්තේ ය. මහෙෂ්ඨයෙනි, (මේ කරුණ ඔබ) අදහන්නෙහි ද යි (රජ විවාළේ ය).

236. මහරජ, එය අදහමි. පුරුෂයා පින් නැත්තේ වී නම් ශ්‍රියත් (වාසනාවත්) කාලකණ්ණියත් අවාසනාවත් කිසි කලෙකත් එකතු නො වේ.

2. සිරිකාලකණ්ණි ජාතක යි.

237. හෝ (මා විසින් පොෂණය කරනු ලැබූ) තැනැත්තී මෑ ය. මම ද (මෑ පොෂණය කළ තැනැත්තා විනා) අනෙකෙක් නො වෙමි. අත් සිඳින ලද මේ කොටා ද අනිකෙක් නො වේ. මාගේ කුමාර කලෑ හිමියා යි යමක් කී ද ඔ තොමෝ මෑ ය. ස්ත්‍රීහු වධයට සුදුසු ය. ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි ඇත්තක් නැත.

238. රොදු වූ නිර්ගුණභාවයෙන් මළකඳක් බඳු වූ පරදරයන් සෙවුනා ලාමක වූ මේ කොටා ද මොහොලින් තලා (දමවූ). නින්දිත පතිවුනා ඇති ජීවත් වන්නා වූ මෑ මෑගේ කන් නැහැ කපවූ.

3. චුල්ලපදුම ජාතක යි.

239. (සිල්වකුන් රක්තා) දෙවියෝ නැතැ යි සිතමි. (එබඳු කටයුතුවලින්) බැහැර යෙහි යි සිතමි. මෙලොව ලෝකපාලක දෙවියෝ ද නැතැ යි සිතමි. අපරික්ෂාකාරී වෑ දරුණු කම් කරන්නා වූ දුශ්ශීලයන්ගේ දරුණු ක්‍රියා වළකන්නෝ ද නැතැ යි සිතමි.

340. අකාලෙ වසන්ති තස්ස කාලෙ තස්ස න වසන්ති,
ගහනා ච වචනිට්ඨානා නත්‍ර යො තාවතා හතො'ති.

4. මණිවොරජාතකං.

241. පබ්බතපස්සිමෝ රමෙම පාතා පොඤ්ඤාසිංසි වා,
තං සිගාලො* අපාපාසි ජාතං සිහෙන රක්ඛිතං.
242. පිච්ඡනති වෙ* මහාරාජ සාපදනි මහානදිං
න තෙන අනදී හොති බමසසු යදි තෙ පියා'ති.

5. පබ්බතපස්සරජාතකං.*

243. යෙ න කාහනති ඔවාදං නරා බුද්ධෙන දෙසිතං,
ව්‍යසනං තෙ ගමිස්සනති රක්ඛිතිව වාණිජා.
244. යෙ ච කාහනති ඔවාදං නරා බුද්ධෙන දෙසිතං,
සොඤ්ඤා පාරං ගමිස්සනති වලාහෙනෙව වාණිජා'ති.

6. වලාහස්සජාතකං.

245. න නං උමකයතෙ* දිස්වා න ච නං පටිනාඤ්ඤා,
වතබ්බනි වසස් න දදති පටිලොමඤ්ඤා වතනති.
246. එතෙ* හවනති' ආකාරා අමිත්තස්මිං පතිට්ඨිතා,
යෙහි අමිත්තං ජාතෙය්‍යා දිස්වා සුඤ්ඤා ච පඤ්ඤා නි

7. මිත්තාමිත්තජාතකං.

247. පවාසා ආගතො තාත ඉදති න වීරාගතො,
කච්ඡිනත්‍ර තාත තෙ මාතා න අඤ්ඤාමුපසෙවති.

-
1. පබ්බතපස්සර - මජ්ඣං.
 2. සිගාලො අපාපාසි - මජ්ඣං.
 3. පිච්ඡනති වෙ - කප්පි.
 4. පබ්බතපස්සර - මජ්ඣං.
 5. උමකයතෙ - මජ්ඣං.
 6. යෙතෙ අ.
 7. හමනති නා.

240. (නො දැහැමි රජුගේ විජිතයෙහි) නො කල් වැසි වසී, ඒ රටෙහි කාලයෙහි නො වසී. ඒ නො දැහැමි රජ දෙවලොවින් මීදෙ යි. (අපායයෙහි ඉපිද) ඒකාන්තයෙන් විනාශයට පත්වී ය.

4. මණිවොර ජාතක යි.

241. සිත්කලු වූ හිමාලය පර්වත සමීපයෙහි සිහිල් දියැති පොකුණක් වී ය. ඒ පොකුණ සිංහයකු විසින් රක්ෂා කරන ලද බව දන්නා සිව්ලෙක් බැසූ පැන් බි ගියේ ය.

242. මහරජ, ඒකාන්තයෙන් මැ සිවුපාවෝ මහානදියෙහි දිය බොත් මැ ය. එයින් (ඒ නදී) අනදී වූයේ නො වේ. ඉදින් තොපට ඒ අඩුව ප්‍රිය වී නම් (ඇමැතිත් ප්‍රිය වී නම් දෙදෙනාට ම) කමා කරව.

5. පබ්බතූපත්ථර ජාතක යි.

243. යම් කෙනෙක් බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද අවවාද නො කෙරෙත් ද ඔවුහු රාක්ෂසින්ගෙන් විනාශයට පැමිණි වෙළෙඳුන් මෙන් වනයට පැමිණෙත්.

244. යම් කෙනෙක් බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද අවවාද කෙරෙත් ද ඔවුහු වලාහක කුලයෙහි උපන් අශ්වරාජයා නිසා කැමැති තැනට පැමිණි වෙළෙඳුන් මෙන් සුවයේ පරතෙරට (නිවනට) පැමිණෙත්.

6. වලාහස්ස ජාතක යි.

245. ඔහු දකු සිනහ පහළ නො කෙරේ නම් වචනයට යතුටු නො වේ නම් ඔහු දෙස සෘජුව නො බලා නම් ඔහුට විරුද්ධ වූ පවතී.

246. යම් ආකාරයකින් පණ්ඩිතයා දකු ද අසා ද අමිත්‍රයා (හතුරා) දැනගනී ද මේ ආකාරයේ සතුරා කෙරෙහි පිහිටියාහු වෙති.

7. මිත්තාමිත්ත ජාතක යි.

247. දරුව, විදේශයෙන් ආයෙම් බොහෝ කල් නො වෙමි. කීමක් ද කොපගේ මව අනිකකු සේවනය නො කරා ද?

248. න ටො පනත. සුභං ගිරං සච්ඡිපසංභිතං,
සයෙථ පොඨිපාදෙව මුමුරෝ¹ උපකුසිතො^{*}ති.*

8. රාධජාතකං.

249. උභයං මෙ න ධමනී උභයං මෙ න රුච්චි,
යා වායං කොට්ඨමොතිණ්ණා න දසසං² ඉති භාසති,
250. තං තං ගාමපති චූමි කදරෙ අපසම් ජීවිතෙ,
ඥෙ මාසෙ කාරං කන්ධානං³ මංසං ජරණවං කිසං,
අපතතකාලෙ වොදෙසි තඤ්ඤි මණා න රුච්චිති.

9. ගහපතිජාතකං.

251. සරිරදව්‍යං වඤ්ච්‍යං⁴ සොජච්චං සාධුසිලියං^{*},
බ්‍රාහ්මණනොධි පුච්ඡාම කං⁵ නු තෙසං වණ්ණසෙ.
252. අපොඤ්ඤා අපි සරිරණං වඤ්ච්‍යං⁶ නමො කරෙ,
අපොඤ්ඤා අපි සුජාතසම් සිලං අසමාක රුච්චිති.

10. සාධුසිලජාතකං.

රුහකවගෙහා පඤ්චමො.

කසුප්පදානං.

අමෙහාරුහකරුපවතීම්බසලො
පවසනති සපඤ්චමපොක්ඛරණි,
අථ මුත්තිමවාණිජ උමකයතෙ
චිරආගත කොට්ඨ සරිර දස.

-
1. මංසුරෙ ස්‍යා, මුමුරෝ - මජ්ඣං.
 - * උපකුසිතොති පාදො අසමෙව අපො අධිකරං.
 2. නද්දං - මජ්ඣං.
 3. සංකරංකන්ධා - මජ්ඣං. සභිග්ගං කන්ධා ස්‍යා.
 4. වුඤ්ච්‍යං - මජ්ඣං, ස්‍යා.
 - * සුජවිනතිපිපාසො. අධිකරං.
 5. කීනනු - මජ්ඣං, ස්‍යා.
 6. වුඤ්ච්‍යං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

248. සත්‍යයෙන් යුක්ත වූ මේ වචනය ඇති සැටියෙන් කීව යුතු නො වේ. (ඉදින් ඇති සැටියෙන් ප්‍රකාශ කළ කෙනෙක් වෙත් නම්) ගිනි මුහු අලුයෙහි දවා භාවන ලද පොට්ටුපාදයා මෙන් හෝනේ මැ යි.

8. රාධ ජාතක යි.

249-250. දෙබස මැ මට සිහිය නො හෙයි. දෙබස මැ මට රිසි නො වෙයි. මේ තැනැත්තී (වී නැති බව කැලෑ මැ දන්නී) කොටුවට බටුවා වී නො දක්මි යි (නැතැ යි) කිය යි. එකරුණින් ගම්පතිය, තොපට මෙය කියමි: කණ්ටතර වූ අල්ප ජීවිතය පවත්නා කල්හි වී පිණිස මස් දෙන්නේ දෙමසකට සත්‍යකාර කොට (ගිවිසා) කෘශ වූ ගොන්මාල්ලා දී දෑන් නො පත් කල්හි ඉල්ලයි එ ද මට නො රුස්නේ යි. (තොප දෙදෙනාගේ වඤ්ඤා ප්‍රයෝග දැනීමි'යි සේ යි.)

9. ගහපති ජාතක යි.

251. එකකුගේ සුරූපී බව ඇත. එකකුගේ වෘඳි භාවය ඇත. එකකුගේ කුලවත් බව ඇත. එකකුගේ ආචාරශීලී බව ඇත. බ්‍රාහ්මණය තොප විචාරමි. මොවුනකුරෙන් කවරක් හු කැමැති වමෝ ද?

252. මනොඤ්ඤා ශරීරයෙහි ද අභිවෘද්ධියෙන් ඇත් මැ ය. වෘඳි භාවයට නමස්කාර කෙරෙමි. උසස් කුලයෙහි උපන්න හු කෙරෙහි ද වැඩෙක් ඇත. (එහෙත්) ආචාරශීලය මැ අපට රුස්නේ යි.

10. සාධුසීල ජාතක යි.

පස්වැනි රූහක වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

රූහක ජාතක යැ (රූපවතී) සිරිකාලකන්නි ජාතක යැ, මොහොලින් තැළීම පනවන වුලපදුම ජාතක යැ, ප්‍රවාසය සිතන මණ්ඩවාර ජාතක යැ පස්වැනි පොකරණින් යුත් පබ්බතපඤ්ඤා ජාතක යැ යළි වෙළුනේ ගේ මිදීම දක්වන වලාහස්ස ජාතක යැ, උම්භයනෙ යනු පවසන මිත්තා මිත්ත ජාතක යැ, (වීරාගත) රාධ ජාතක යැ, (කොට්ඨ) ගහපති ජාතක යැ, අභිරූප ශරීරය පවසන සාධුසීල ජාතක යැ යන දසය යි.

6. නතං දළ්භවිතො

253. න තං දළ්භං ඛන්ධනමාහු ධීරා
යද්දසං දුරුජං ඛබ්බජ්ඣ,¹
සාරත්තරත්තා මඤ්ඤාණවලෙසු
පුත්තෙසු දුරෙසු ච යා අපෙඛා.
254. එතං දළ්භං ඛන්ධනමාහු ධීරා
ඔභාරිතං සිථිලං දුස්සව්ඤ්ඤි,
එතම්භි ඡෙත්වාන වජ්ජනී ධීරා
අනපෙක්ඛිතො කාමසුඛං පභායාති.

1. ඛන්ධනාගාරජාතකං.

255. භංසා කොඤ්ඤා මයුරා ච භජ්ඣයො² පසද්³ මීගා,
සබ්බෙ සිහසුන භායනාති නත්ති කායසම්මි⁴ තුල්යතා.
256. එවිමෙව මනුසෙසසු දහරො වෙයි පඤ්ඤවා
සො හි තත්ථ මහා භොති නෙව බාලො සරීරවා⁵ති.

2. කෙළිසිලජාතකං.

257. විරූපකෙති මෙ මෙත්තං මෙත්තං ඵරාපථෙති මෙ,
ඡබ්බායාපුත්තෙති මෙ මෙත්තං මෙත්තං කණ්ණාගොතමකෙති ච.
258. අපාදකෙති මෙ මෙත්තං මෙත්තං දිපාදකෙති මෙ,
චතුසථෙති මෙ මෙත්තං මෙත්තං බහුසථෙති මෙ.
259. මා මං අපාදකො තිංසි මා මං තිංසි දිපාදකො,
මා මං චතුසථෙති තිංසි මා මං තිංසි බහුසථෙති.
260. සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණා සබ්බෙ භූතා ච කෙවලා,
සබ්බෙ හද්දාති පසස්සනතු මා කඤ්ඤි⁶ පාපමාගමා.

1. දුරුජපබ්බජ්ඣ - මජ්ඣ. සා.

2. භජ්ඣයො - මජ්ඣ.

3. සි, සපද - මජ්ඣ., වසද.

පසදමීගාතිසි පායො, පසදමීගාති අත්තො, අවික්කරො.

4. කිව්වි - මජ්ඣ. සා.

6. නතංදළ්භ වර්ගය

253. අයෝමය ඛනිකය ද දරුමය ඛනිකය ද වැහැරි ආදී-
යෙන් කළ ඛනිකය ද දළ බැඳුම් යයි නුවණැත්තෝ නො කියත්.
මණිකුණුවලයන්හි දැඩි ඇල්මක් ඇද්ද අඹුදරුවන් කෙරෙහි යම්
අපේක්ෂාවක් ඇද්ද-

254. (යට කී) මේ ඛනිකය දැඩි යයි නුවණැත්තෝ කියත්.
ඔබ්බොබ ඇදූහෙළෙන්නා වූ සිථිල වූ මුදුලිය නො හැක්කා වූ යම්
ක්ලේශ ඛනිකයෙක් ඇද්ද එය ද සිඳූ කාමයන්හි අපේක්ෂා නැති
නුවණැත්තෝ කම්සුව හැරපියා තපසට යෙති.

1. බන්ධනාගාර ජාතක යි.

255. භංසයෝ ද කොස් ලිහිණියෝ ද මොණරු ද ඇත්හු ද
එඵවෝ ද වෙනත් මෘගයෝ ද යන මේ සියල්ලෝ සිංහයාට බිය
වෙත්. ශරීරයෙහි සමාන බවක් නැත. (ශරීරයෙහි උස් මිටි බව
කරුණක් නො වේ යනු අදහස යි.)

256. එපරිද්දෙන් මැ මනුෂ්‍යයන් අතර ද ඉදින් වයසින් බාල-
නමු දු නුවණැත්තෝ වී නම් හේ මැ එහි මහත් වන්නේ ය. මහත්
ශරීර ඇත්තේ නමුදු අභ්‍යාසා මහත් නො වන්නේ යි.

2. කේළිසිල ජාතක යි.

257. වීරූපකම්බ නම් නාකුලය සමඟ ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ.
එරාපථ නම් නාකුලය සමඟ ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ. ජබ්‍යාපුක්ක
නම් නාකුලය සමඟ ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ. කණ්ඞාගොතමක
නම් නාකුලය සමඟ ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ.

258. පා නැතියන් හා ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ. දෙපාවන්
හා ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ. සිවු පාවන් හා ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ.
බහුපාවන් හා ද මාගේ මෙමත්‍රිය වේ.

259. අපාදක සතෙක් මට හිංසා නො කෙරේවා. දෙපා සතෙක්
මට හිංසා නො කෙරේවා. සිවුපා සතෙක් මට හිංසා නො
කෙරේවා. බහුපා සතෙක් මට හිංසා නො කෙරේවා.

260. සියලු සත්ත්වයෝ ය, සියලු ප්‍රාණිහු ය, සියලු භූතයෝ ය
යන සියල්ලෝ මැ යහපතක් මැ දකිත්වා. කිසිවකු කරා දුකෙක්
නො ඒවා.

261. අපමාණො බුද්ධො අපමාණො ධම්මො අපමාණො
සමාණවත්තානි සිරිංසපානි¹ සමෙකා,
අති විවික්කා සතපදී උණ්ණනාභි සරඬු² මුසිකා.
262. කතා මෙ රක්ඛ කතා මෙ පරිත්තා පටිසනාමනතු භූතානි,
සොභං නමො භගවතො නමො සක්කන්තං සම්මාසම්බුද්ධා-
නභි³.

3. බන්ධවත්තජාතකං.

263. අපි වීරක පසෙක්ඛි සකුණං මඤ්ජුගාණකං⁴,
මයුරගීවසධ්‍යාසං පතිං මඤ්ඤං⁵ සවිට්ඨකං.
264. උදකථලවිරසස පසතිනො නිව්ටං ආමකමච්ඡභොජිනො,
තස්සානුකරං සවිට්ඨකො සෙවාලෙ⁶ පළිභුණ්ධිනො⁷ මනො⁸ති.

4. වීරකජාතකං.

265. සොභති⁹ මච්ඡා ගඬෙය්‍යො අපො සොභති යාමුතො,
චතුපදයං¹⁰ පුරිසො නිග්‍රොධපරිමණ්ඩලො,
ථිසකායතගීවො ච සචෙඛව අතිරොචති.
266. යං පුළුච්ඡිනො නං තං අසක්ඛ අඤ්ඤං අසක්ඛාති¹¹ පුළුච්ඡිනො,
අක්කපසංසකො පොසො නායං අසමාක රුච්චිති¹².

5. ගඬෙය්‍යජාතකං.

267. ඉඬ්ඛ වද්ධමයං¹¹ පාසං ජිඤ්ඤා දන්තති කච්ඡප,
අභං තථා කරිස්සාමි යථා නෙහිති ලුඤ්ඤො.
268. කච්ඡපො පාචිසි වාරිං කුරුඬෙය්‍ය සචිසි වනං.
සතපතො දුමග්ගකො දුරෙ පුතො අපානයිති.

6. කුරුඬගම්ගජාතකං.

1. සරිසපානි-මජ්ඣං.
2. සරඬු-කප්ඵි.
3. මුසිකපරිත්තං - සයං.
4. මඤ්ජුගාණකං-මජ්ඣං.
5. පතිමඤ්ඤං-කප්ඵි.
6. සෙවාලෙභි-සයං.
7. පළිභුණ්ධිනො-මජ්ඣං.
8. මනොනාභි මච්ඡා සී. ගඬෙය්‍යො අපො සොභති යමුතා, සයං.
9. චතුපදයං-මජ්ඣං.
10. අසක්ඛාති. අ.
11. වද්ධමයං - මජ්ඣං.

261. බුදුරද (අනන්ත ගුණානිසේන) අප්‍රමාණය. ධර්මය අප්‍රමාණය. සංඛ්‍යා අප්‍රමාණය. දීර්ඝජාතීහු ද නයි ද ගෝනුස්සෝ ද සියපාවෝ ද (පත්තායෝ ද) මකුඵවෝ ද සික්කාපු ද මියෝ ද ප්‍රමාණවත්හ.

262. මා විසින් (රුවන්තියා ගුණ බෙලෙන්) ආරක්‍ෂාව කරන ලද්ද. මා විසින් පරිත්‍රාණ ද කරන ලද්ද. (මම අභිත වූ) භූතයෝ පහවෙත්වා. හේ මම භාග්‍යවතුනට නමස්කාර කෙරෙමි. (විපසී ආදි) සත් බුදුවරුනට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

3. ඛන්ධවත්ත ජාතක යි.

263. චිරකය, මියුරු කොට හඬන මොණර කරකට බදු පැහැති මාගේ වල්ලභයා වන සවිට්ඨක නම් පක්ෂියා දක්විද?

264. දියෙහි ද ගොඩ ද හැසිරෙන නිත්‍යයෙන් අමු මස් කන ඒ පක්ෂියාට අනු වැ ක්‍රියා කරන (තී සැම) සවිට්ඨක නම් කවුඩා සෙවෙලෙහි වෙළී මෙළේ යි.

4. චිරක ජාතක යි.

265. ගංගාවෙහි උපන් මත්ස්‍යයා ද හොබනේ ය. යමුනාවෙහි උපන් මත්ස්‍යයා ද හොබනේ ය. නිග්‍රොධ පරිමණ්ඩලකාය ඇති රියභිසක් සේ දික් වූ ග්‍රීවා ද ඇති පා සතරක් ඇති මේ සත්ත්ව තෙමේ (මේ ඉදිබුවා) සියල්ලන් මැ (කොප දෙදෙනා මැ) ඉක්මවා බබළ යි.

266. යමක් ඇසි ද එය නො කියේ ය. විචාරන ලද්දේ අනෙකක් කිය යි. ආත්මප්‍රශංසා කරන මේ සත්ත්වයා (මේ ඉදිබුවා) අපට නො රුස්නේ ය.

5. ගඬෙගයා ජාතක යි.

267. එබැවින් ඉදිබුව, (මුවා බැඳුණු) වරපටින් ඇඹරු මලපුඩුව දකින් කපව. වැදී යම සේ නො ඒ ද මම එසේ කෙරෙමි. (වැද්දගේ ගමන වළක්වමි.)

268. ඉදිබුවා දියට පිවිසියේ ය. මුවා වනයට පිවිසියේ ය. ශතපත්‍රයා (කැරලා) තමා හුන් අතු අඟින් දරුවන් ගෙනෑ අඳුරට ගියේ යි.

6. කුරුඩගමිභ ජාතක යි.

269. අයමසසකරාජෙන දෙසො විවරිතො මයා,
අනුකාමයානුකාමෙන¹ පියෙන පතිනා සහ.
270. නවෙන සුඛදුකෙඛන පොරාණං අපිටියති²,
තස්මා අසසකරඤ්ඤව කිට්ඨො පියතරො මමනති.

7. අසසකජාතකං.

271. අලමෙනෙහි අබ්බෙහි ජඬුෙහි පනසෙහි ව,
යානි පාරං සමුද්දාස වරං මය්හං උදුබ්බරො.
272. මහති වත තෙ බොඤ්ඤි න ව පඤ්ඤා තදුපිකා,
සුංසුමාර වඤ්ඤිතො මෙසි ගච්ඡන්ති යථා සුමනති.

8. සුංසුමාරජාතකං.

273. දිට්ඨා මයා වනෙ රුක්ඛා අසසකණ්ණචීඨිටකා³,
න තානි එවං සකකනති යථා තිං රුක්ඛ සකකසී.
274. පුරාණකකතරො⁴ අයං භෙත්වා පඤ්ඤරමාගතො,
කුසලො වාළපාසානං අපකමති භාසති⁵ ති.

9. කකකරජාතකං.

275. අමෙහා කො නාමයං රුකෙඛා සිනපතෙසා සකණ්ටකො⁶,
යස ඵකපහාරෙන උක්ඛමඛං විසාටිතං.
276. ආචරිතායං⁷ විතුදං වනානි
කට්ඨඛගරුකෙඛසු අසාරකෙසු,
අථාසද්ධිදිරං ජාතසාරං
යසඛිතිද්ධි ගරුලො උක්ඛමඛනති.

10. කඤ්ඤකජාතකං.

නභංදලභවග්ගො ජ්ඣට්ඨා.

කස්සද්දානං.

දළභබ්බිනහංසවරො ව සුන
විරූපකඛි සච්චිකමච්ඡවරො,
සකුරුඛගසඅසසකඅබ්බවරො
සුන කකකරකො ගරුලෙන දස.

1. අනුකාමයමානෙන - මිඡසං. ස.සං.
2. අපිටියති - මිඡසං.
3. අසසකණ්ණචීඨිටකො - මිඡසං. ස.සං.
4. පුරාණකකතරො - මිඡසං.
5. භාසතපතො - ස.සං. සිනපතො.
6. අභාටිකො - ස.සං.

269. ඔහු කැමැත්තා වූ මා විසින් කැමැති වූ ප්‍රිය වූ ස්වාමී වූ අස්සක නම් රජු හා පෙර මේ ප්‍රදේශය හැසිරෙන ලද.

270. අළුත් වූ සුවදුක් දෙකින් පැරණි සුවදුක් දෙක මුවහ කරනු ලැබේ. එහෙයින් අස්සක නම් රජුට වඩා මේ ගොම පණුවා මැ මට අතිශයින් ප්‍රිය වේ.

7. අස්සක ජාතක යි.

271. ගඬකාවෙන් එතෙර යම් මිනිරි එලයෙක් දක්නා ලද ද ඒ අඹ පලයෙන් ද දඹ පලයෙන් ද වැළවිරකායෙන් ද මට කම් නැත. මාගේ උදුම්බර වෘක්ෂය මැ (මට) උතුම්.

272. සුංසුමාරය, තාගේ සිරුර එකකින් මහත් වේ. ඒ සිරුරු පමණට නුවණ නැත. මා විසින් වංචා කරන ලද්දෙහි ය. දන් කැමැති පරිදි නැඟී යව.

8. සුංසුමාර ජාතක යි.

273. වෘක්ෂය, මා විසින් වෙනෙහි දක්නා ලද අශ්වකර්ණ නම් වූ ද බුළු නම් වූ ද වෘක්ෂයෝ වෙති. ඒ රුක්හු තෝ යම් සේ ඔබ්බෙනාඛ හැසිරෙන්නෙහි ද එසේ නො ඇවිදිත්.

274. මැදිරිය බිඳූ ගෙනෑ ආ මේ පුරාණ කක්කරයා (සේවවුවා) වාලයෙන් ඇඹරූ පාසයෙන් ගැළැවීමෙහි දක්ෂ වූයේ පලා යයි. (මිනිස් බසින්) බණන්තේ ය.

9. කකකර ජාතක යි.

275. පින්වත, යම් රුකෙක්හි එක් පහරින් මුදුන බිදින ලද ද කුඩා පත් ඇති කටු සහිත වූ මේ කවර නම් ඇති රුකෙක් වේ ද?

276. (ඉඹුල් ආදී) හර නැති කාෂ්ට අවයව ඇති වෘක්ෂයන් විදිමින් මේ කඤ්ඤලකයා ඇවිදින ලද්දේ ය. පසුව පක්ෂියා යම් රුකෙක්හි ඇත හිස පළා ගත්තේ ද එසේ වූ හර ඇති කිහිටි රුකට පැමිණියේ යි.

10. කන්දගලක ජාතක යි.

සමෑති නතංදළුන වර්ග යි.

එහි උද්දනය;

දළාබන්ධන-බන්ධනාභාර ජාතක යැ* හංසාදීන් පවසන කෙළිසිල ජාතකය ද යළි වීරූපකඛාදී නම් ඇති බන්ධවක්ත ජාතක යැ සවිට්ඨක නම් කටුඩා පවසන වීරක ජාතකයැ, (මව්පවර) භෛරවයා ජාතක යැ, කුරුඛගමීය ජාතකය හා අසසක ජාතකය සහිත අඹපල සඳහන් කරන සුංසුමාර ජාතකය කකකර ජාතක යැ, (ගරුළ) කඤ්ඤක ජාතකය යන මෙයින් දසය වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. බිරණත්මනක වගෙහා

277. අකාසි යොගං¹ ධුවමසමකො
සංචරුරං බිරණත්මනකසම්,
ව්‍යාකාසි සඤ්ඤා² පරිසං විග්ගා
න නියතමො³ තායති අප්පඤ්ඤා.
278. ද්වයං⁴ යාවනකො තාන සොමදකත නිගච්ඡති,
අලාභං ධනලාභං වා එවං ධම්මා හි යාවනා⁵ති.

1. සොමදකත ජාතකං.

279. අඤ්ඤා උපරිමො විණෙණා අඤ්ඤා විණෙණවි ගෙට්ඨිමො
බ්‍රාහ්මණං තෙව පුට්ඨාමි කිං හෙට්ඨා කිඤ්ඤා උපාරි.
280. අහං නටොසම් හදුනොති භික්ඛකොසම් ඉධාගතො,
අයං හි කොට්ඨමොතිණෙණා අයං සො යං ගවෙසයිති.

2. උච්ඡිධ්වතකජාතකං.

281. ඉසිනමනතරං කච්ඡා හරුරාජාති⁵ මෙ සුතං,
උච්ඡිනොතා සහ රට්ඨන⁶ ස රාජා විහවං ගතො
282. තසමා හි ඡන්ද ගමනං නසංසනති පණ්ඩිතා,
අද්වට්ඨිකොතො භාසෙය්‍ය ගිරං සඤ්ඤපසංභිතනති.

3. හරුජාතකං⁷.

283. පුණ්ණං නදිං යෙන ව පෙය්‍යමාහු
ජාතං යවං යෙන ව ගුග්ගමාහු,
දුරං ගතං යෙන ව අවිග්ගනති
සොත්තාගතො හන්ද ව භුන්දු බ්‍රාහ්මණ.
284. යතො මං සරති රාජා වායසමපි පහෙතවෙ:
භංසා⁸ කොඤ්ඤා මයුරා ව අසතිසෙව පාපියාති.

4. පුණ්ණනදීජාතකං.

1. යොගං - මජ්ඣං.
2. ව්‍යාකාසි අඤ්ඤා - මජ්ඣං සුඛං.
3. නියමො - මජ්ඣං, නිසංසමො කඤ්ඤා.
4. ද්වයං - මජ්ඣං.
5. ඤාතරාජාති - මජ්ඣං.
6. රට්ඨන - මජ්ඣං, යනා.
7. ඤාතරාජාතකං - මජ්ඣං.
8. භංසකොඤ්ඤාමයුරානං අසතිසෙව පාපියො - මජ්ඣං, "අභිකරායං පත භංසකොඤ්ඤාමයුරානති පාපියො යො සුඤ්ඤාගරො"

7. බිරණසූචික වර්ගය

277. බිරණසූචික සොහොනෙහි අවුරුද්දක් අප්‍රමාද වැ නිරතුරු පුහුණු කෙළේ ය. පිරිස් අතරට වැදී ඒ සංඥාව විකෘත කෙළේ ය. උත්සාහය ප්‍රඥා නැත්තහු නො රකී.

278. පුත සොමදක්‍ෂය, ඉල්ලන්නේ අලාභයට ද ධනලාභයට ද යි දෙකකට පැමිණෙයි. යාවිඤ්ඤාව නම් මෙබදු ස්වභාව ඇත් මැ ය.

1. සොමදක්‍ෂ ජාතක යි.

279. මතු භාගයෙහි අහර අත් අයුරෙකි. යට භාගයෙහි අහර අත් අයුරෙක් මැ යැ. බැමිණිය නී මැ විචාරම්. යට කවර නම් බතෙක් ද උඩ කවර නම් බතෙක් ද යි.

280. ස්වාමීනි, මම නළයෙක්මි. අහර සොයන්නෙමි මෙහි ආයෙමි. තෙපි යමකු සොයවු ද ඇගේ සොර සැමි වූ හේ කොටුවට බැසූ ගත්තේ ය.

2 උච්ඡිට්ඨභක්‍ෂ ජාතක යි.

281. හරු නම් රජ සෘෂිතට අනතුරු කොට රාජ්‍යය හා සමඟ උසුන් වූ ඒ රජ විනාශයට ගියේ ය යි මා විසින් අසන ලදී.

282. එහෙයින් ජන්තූන්ගේ පණ්ඩිතයෝ ප්‍රශංසා නො කෙරෙති. අදුෂ්ට වූ (මෙමුත්‍රී) සිතැත්තෝ සත්‍යයෙන් යුක්ත වූ තෙපුල් බණන්තෝ ය.

3. හරු ජාතක යි.

283. පිරුණා වූ නදිය යමකු විසින් පිය යුතු ය යි කියා ද, වැඩුණා වූ යව (සසායන්) යමකු විසින් සැඟවීමට සුදුසු ය යි කියා ද, දුර ගිය ප්‍රියයකු පැමිණීම යමකු කරණ කොටගෙනැ කියා ද, හේ තොපට ගෙනෙන ලදී. එබැවින් බ්‍රාහ්මණය අනුභව කරව.

284. රජ තෙමේ කාකමාංශයකු දු එවකු පිණිස යම් කලෙකැ මා සිහි කෙරෙයි ද භංසයෝ ය කොස් ප්‍රිතිණියෝ ය මයුරයෝ ය යන මොවුන් ලද කල්හි කිම සිහි නො කෙරෙයි ද, එසේ සිහි නො කිරීම ම ඉරාමක ය.

4. පුණණනදී ජාතක යි.

1. කොපරි වැඩක් මැ වෙවයි - රාජපුරාණි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

285. අවධි වත අත්තානං කච්ඡපො ව්‍යාහරං¹ ශීරං,
සුග්‍රහිතස්මිං කච්ඡස්මිං වාචාය සකියාවධි.

286. එතමපි දිස්වා නරචීරියසෙඬං²
වාචං පමුණෙඬා කුසලං නාතිවෙලං
පසස්සි බහුභාණෙන
කච්ඡපං ව්‍යසනං ගතනති.

5. කච්ඡපජාතකං.

287. න වායමණි තපති න සුලො සාධු තච්ඡතො,
යඤ්ච මං මඤ්ඤති මච්ඡ අඤ්ඤං සො රතියා ගතො.

288. සො මං දහති රාගභි විතං චූපතපෙති මං,
ජාලිතො මුණ්ඤ්චරධිරා මං න කාමෙ හඤ්ඤතෙ සවච්ඡිති.

6. මච්ඡජාතකං.

289. සඤ්ඤා ලොකො අත්තමතො අහොසි
අකොච්ඡි ගාමධිච්ඡස්ස සෙඤ්ඤ,
කොමාරිකො නාම තච්ඡජධිච්ඡො
යං ඤං ගහිතා පචනෙ පරොදසි.

290. යො දුක්ඛච්ඡිද්ධාය හවෙය්‍ය තාණං
සො මෙ පිතා දුභි වනෙ කරොති,
යා කස්ස කඤ්ඤි වනස්ස මඤ්ඤා
යො තාධිතා සො සහසා කරොති'ති.

7. සෙගගුජාතකං.

291. සධස්ස සාධෙය්‍යමිදං සුචිතතිතං
පචෙච්චාධිතිතං පතිකුටස්ස කුටං,
චාලකෙඬා අදෙය්‍යුං³ මුසිකා
කඤ්ඤා කුමාරං කුලලා නො හරෙය්‍යුං⁴

1. කච්ඡපො සො පඤ්ඤාහරං - මජ්ඣිම. කච්ඡපෙව පඤ්ඤාහරං, ස්‍යා.

2. නරචීරසෙඬං - මජ්ඣිම. ස්‍යා.

3. ඛාදෙය්‍යුං - මජ්ඣිම. ස්‍යා.

4. හරෙය්‍යුං - මජ්ඣිම. න.

285. කැපුළු තෙමේ බස් තෙපලනුයේ ඒකාන්තයෙන් තමා නැසිය. මුවින් මනාකොට බැහැගත් දඩුකඩ ඇති කල්හි තමාගේ තෙපුලෙන් තෙමේ මැ තමා නැසී.

286. මිනිසුන් කෙරෙහි වියතියෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහරජ, තෙල කරුණ දක (පණ්ඩිත පුරුෂ) සත්‍යාදීන් ප්‍රතිසංයුක්ත හෙයින් කුශල වූ තෙපුල කල්යල් නො ඉක්මවා බණන්ගේ යැ, බොහෝ කොට බිණිමෙන් වනයට පැමිණි කපුළුවා දක්නෙහි යයි.

5. කවිජ ජාතක යි.

287. මේ ගීන්ත මා නො තවයි, මැනවින් සස්නා ලද හුල ද නො තවයි, මැසිනි 'හේ කාම රතී හේතුයෙන් අන් මැසින්තක වෙත ගියේ වනැ' යි මා ගෙන සිතා නම්-(එය මා තවයි.)

288. ඒ රාග නැමැති ගීන්ත මා දවයි, ඒ රාගසම්ප්‍රයුක්ත සිත ද මා තවයි, ස්වාමී වූ කෙටුලෙති, මා මුද්‍රියව, කාම විෂයෙහි සිටි නොහොත් කාම හේතුයෙන් හැසිරෙන කිසිවෙක් (තොට වැනියන් විසින්) නො තසනු ලැබේ.

6. මව්ජ ජාතක යි.

289. සියලු ලෝවැසි තෙම කාමසේවන හේතුයෙන් සතුටු විය, සෙත්තු, තෝ ග්‍රාමධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වුව, ද්‍රව කුමරිය, යම් හෙයෙකින් මහවෙතෙහි (කාම සෙවන පිණිස) අත ගන්නා ලද තෝ හබ්බි ද දන් තිගේ ස්වභාව කෙ නම් වී ද?

290. යමෙක් දුකින් පහස්නා ලද්දියට පිහිට වන්නේ ද, ඒ මාගේ පියෙ වෙතෙහි ද්‍රෝහිකම් කෙරෙයි. ඒ මම වනමැද කවරක්තට හබ්බි ද, යමෙක් රක්‍ෂා කරනුයේ වී නම් හේ සැහැසිකම් කෙරේ යයි.

7. සෙගු ජාතක යි.

291. ශබ් (කෙරාටික) වුවහුට මේ ශබ්බව මොනවට සිතන ලද, කුට (කපටී) වුවහුට පෙරළා කපටී බව මනාකොට අවචන ලද, ඉදින් මියෝ සිවැල් කැවාහු නම් කුමක් හෙයින් උකුස්සෝ කුමරු නො ගෙන ගියාහු ද?

292. කුටුස්ස හි සනති කුටකුටා
හවති වාපි නිකතිනො නිකතො,
දෙති පුතනවධ ඵලනවධස්ස ඵල-
මා තෙ පුතනමහාසි ඵලනවධෝ'ති.

8. කුටවාණිජජාතකං.

293. හිරණ්ණං මෙ සුචණ්ණං මෙ එසා රත්තංදිවා කපා,
දුමමධානං මනුස්සානං අරියධමමං අපස්සතං.
294. දො දො ගහපතයො ගෙහෙ එකො තත් අමසුකො,
ලම්බකුතො වෙණිකතො අපො අඛිතිකණ්ණකො.
කිතො ධනෙන ඛුනා සො තං විතුදතෙ ජනනි.

9. ගරභිතජාතකං.

295. සුඛං ජීවිතරූපොසි රට්ඨා විවනමාගතො,
සො එකකො අරණ්ණකම් රුකඛමුලෙ කපණො විය ක්කියසි
296. සුඛං ජීවිතරූපොසම් රට්ඨා විවනමාගතො,
සො එකකො අරණ්ණකම්.
රුකඛමුලෙ කපණො විය ක්කියාමි
සතං ධමමං අනුස්සරතී

10. ධමමධජජාතකං.

බිරණ්ණජාමහකවගො සත්තමො.

තසුද්දනං:

අර බිරණ්ණජාමහවරො ච නවො
හරුරාජවරුත්තමපුණ්ණනදී,
ඛුනාණි අග්ගි පවනෙ මුසිකා
සහලම්බකුතො කපණෙන දස.

292. කුට (කපටි) වුවහුට කුටාභිකුටයෝ ඇත, නැවත වංචකයා-
හට වංචාවෙන් යුක්ත වූයෙක් වේ මැය, පුත්‍රයා නට තැනැත්ත, සිවුල්
නට තැනැත්තවුට සිවුල් දෙව, සිවුල් නට තැනැත්තේ තාගේ
පුතු තහමක් ගෙනයේවා.

8. කුටවාභිජ ජාතක යි.

293. මාගේ මසුරු මාගේ රත්රන යි ආයාධර්මය නො දක්නා
ප්‍රඥා රහිත මිනිසුන්ගේ රෑ දවලා පැවැති තෙල කපාව වෙයි.

294. ගෘහයෙහි ගැහැටියෝ දෙදෙනෙක් දෙදෙනෙක් වෙති, ඔවුන්
කෙරෙහි එකෙක් දළිරවුළු නැත්තේ යැ, එල්බෙන තන ඇත්තේ යැ,
සකස් කළ කෙස්කලබ ඇත්තේ යැ, යළි වීදුනා ලද කන් ඇත්තේ යැ,
බොහෝ ධනයෙන් විකිණි ගන්නා ලද්දේ යැ, හේ ඒ (දස්කම්කරු ආදී)
ජනයා මුව සැකින් වීදුනේ යි.

9. ගරහිත ජාතක යි.

295. සුවසේ ජීවත්වූ ස්වභාව ඇතියෙහි රටින් නික්මා නිර්ජල
වනයට ආයෙහි ඒ තෝ එකලා වූයෙහි වනයෙහි ගස්මුලෙක
කෘපණයක්හු සෙයින් (සිහිවිලි) සිතති. (ඒ කුමක් හෙයින්ද?)

296. ඒ මම සුවසේ ජීවත්වූ පියවී ඇතියෙහි, සිය රටින් නික්මා
නිරුද්ධ වනයට ආයෙහි එකලා වැ බැහැපත් වුවකු සෙයින් බුද්ධාදි
සත්පුරුෂයන්ගේ (අටලෝ) දහම සිහි කෙරෙමින් ධ්‍යාන කෙරෙමි යි.

10. ධම්මඤ්ජ ජාතක යි.

සත්වැනි බිරණසම්මතක වර්ග යි.

එහි උද්දහය:

බිරණසම්මතයෙහි සිට පුහුණු කළ සොමදහන ජාතක යැ, නළුවකු
ඇති උච්චිට්ඨහන ජාතකයැ, හරු ජාතකයැ, පුණ්ණනදී ජාතක යැ,
(බහුභාණි) කවුප ජාතකයැ, ගීනි සදහන් කළ මවු ජාතක යැ,
(පවන) සෙහෙ ජාතකයැ, සිවුල් මියන් කෑ කුටවාභිජ ජාතකයැ,
ලම්බන පැවැසු ගරහිත ජාතකය සමග (කපණෙන) ධම්මඤ්ජ
ජාතකයෙන් දසය වේ.

8. කාසාවචග්ගො

297. අනික්කසාවො කාසාවං යො වඤ්ඤා පරිදහෙස්සති,
අපෙතො දමසඤ්චිත න සො කාසාවමරහති.
298. යො ච වනනකසාවස්ස පිලෙසු සුසමාහිතො,
උපෙතො දමසඤ්චිත ස ථෙ කාසාවමරහති*ති.

1. කාසාවජාතකං.

299. ඉදං තදවරියවචො පාරාසරියො යදබ්බි*,
මා සු ඤං අකරා* පාපං යං ඤං පච්ඡා කතං තපෙ
300. යානි කරොති පුරිසො තානි අක්කති පස්සති,
කල්යාණකාරී කල්යාණං පාපකාරී ච පාපකං,
යාදිසං වපතෙ* ඛිජං තාදිසං භරතෙ ඵලනති.

2. චූළනඤ්ඤිජාතකං.

301. නමෙ නමනාස්ස භජෙ භජනං
කිම්මානුකුඛස්ස කරෙය්‍ය කිම්මං,
නානාඤ්ඤාස්ස කරෙය්‍ය අඤ්ඤං
අසම්මතජනමපි න සම්භජෙය්‍ය.
302. වජෙ වජනං වණ්ඨං න කඨිරා*
අපෙතවිකෙතන න සම්භජෙය්‍ය,
දිජො දුමං ඛිණ්ණඵලනති* ඤාඤා
අඤ්ඤං සමෙතකඛියා මහා හි ලොකොති.

3. පුට්ඨනකජාතකං,

-
1. පොරාණවරියොබ්බි - මඡස.
2. අකරි - මඡසං යා.
3. වපතෙ - මඡසං.
4. කාරියා න - මඡසං.
5. ඛිණ්ණං ව - යා.

8. කාසාව වර්ගය

297. ප්‍රභීණ නො කරන ලද කෙලෙස් කසට ඇති යමෙක් කාසාය වස්ත්‍රය (සිවුර) හඳුනේ පොරෝනේ ද ඉඤ්ඤ දමනයෙන් හා පරමාර්ථ සත්‍යයෙන් (වතුසත්‍යතාවබෝධයෙන්) පහ වූ හෙතෙමේ කසාවතට (සිවුරට) නුසුදුසු යි.

298. යමෙක් දුරු කරන ලද කෙලෙස් කසට ඇත්තේ ද හෙවත් කෙලෙස් නසන ලද්දේ ද (ලොකොත්තර - මාර්ගඵල) ඕලයෙහි මනාකොට පිහිටියේ ද ඉඤ්ඤ දමනයෙන් හා පරමාර්ථසත්‍යයෙන් යුක්ත ද හෙතෙමේ ඒකාන්තයෙන් කසාවතට (සිවුරට) සුදුසු යි.

1. කාසාව ජාතක යි.

299. පාරායරිය බමුණු තෙමේ, තෝ පාපය නො කරව, යම්බඳු පාපයක් කරන ලද ද තෝ පසුව තැවෙන්නෙහිය කියා යම් වචනයක් එකල්හි කියේ ද මේ ආචාර්යවචන යි.

300. පුරුෂ තෙමේ යම් ක්‍රියාවක් කෙළේ ද ඒ ක්‍රියාව තමා කෙරෙහි දකී. කල්‍යාණ ක්‍රියා කරන්නේ කල්‍යාණයක් ම දකී. පාපක්‍රියා කරන්නේ පාපයක් ම (අයහපතක් ම) දකී යම්බඳු බිඳුවටත් වපුරා ද එබඳු ම ඵලයක් ගෙනයන්නේ ය

2. වූලලනඤ්ඤ ජාතක යි

301. (ආචාර වශයෙන්) නමස්කාර කරන්නාහට නමස්කාර කරන්නේ ය. තමා සෙවුනහු සේවනය කරන්නේ ය. තමාගේ කෘතයට අනුව කටයුතු කරන්නාහට ප්‍රතිකෘතය (පෙරළා කටයුතු) කරන්නේ ය. අවැඩ කැමැත්තහට වැඩක් (අර්ථයක්) නො කරන්නේ ය. තමා හඳුනා නො කරන්නහු ද හඳුනා නො කරන්නේ ය.

302. තමා අත්හරින්නහු කෙමේ ද හරන්නේ ය. ඔහු කෙරෙහි තෘෂ්ණාව නො කරන්නේ ය. පහ වූ විඤ්ඤයෙන් (හෙවත් හිතවත්-කමින් සිත බැහැර වූ කල්හි ඔහු) නො සෙවුනේ ය. වෘක්ෂය ඵලයන්ගෙන් හීන යයි දැනගත් පක්ෂියා අත් රුකක් සොයා යන්නේ ය. ලෝකය මහත් ය, විශාලය. (ලෝකය මිනිසුන්ගෙන් පිරී පවත්නා බැවින් තමා කෙරෙහි ස්නෙහ නො කරන පුරුෂයා හැඳෑමා ස්නෙහ කරන පුරුෂයකු සොයා ගතයුතුය යනු කී සේයි.)

3. පුටහත්ත ජාතක යි.

303. යසෙසෙන චතුරො ධම්මා වානරිඤ්ඤ යථා තථ,
සච්චං ධම්මො ධිති වාගො දිට්ඨං සො අතිවක්කති.
304. යසෙස චෙතො න විජ්ජනති ගුණං පරමහඤ්ඤා,
සච්චං ධම්මො ධිති වාගො දිට්ඨං සො නාතිවක්කති¹ති.

4. කුමහිලජාතකං.

305. අපි මෙ පුරිසො ඉදං සබ්බකිලෙවසු ව්‍යාවථො,
තස්ස චෙකො පරාධස්සි තස්ස ජං කිනති මඤ්ඤයි.
306. අභොකමපස්සි¹ පුරිසො ඵදිසො ඉධ විජ්ජති,
දුලලොහො අබ්බසම්පන්නො චන්තිරසමාක රුච්චතිති.

5. චන්තිවණ්ණනාජාතකං.

307. කාලෙ නික්ඛමනා සාධු නාකාලෙ සාධු නික්ඛමො,
අකාලෙන හි නික්ඛමම ඵකකම්ඨි ඛුජ්ජනො,
න කිඤ්චි අත්ථං ජොතෙති ධංකසෙනාව කොසියං.
308. සිරො ව විධිවිධානඤ්ඤ පරෙසං විවරන්තගු,
සබ්බාමිතො වසිකත්වා කොසියොව සුථි සියා¹ති.

6. කොසියජාතකං.

309. සුරො සුරෙන සඛගම්ම වික්කන්තොන පභාරිනා,
ඵහි නාග නිවක්කසු කිනත්ති හිතො පලායසි?
පස්සන්තු අබ්ගමගධා මම තුස්සඤ්චි වික්කමං.
310. න තං පාද වධිස්සාමි න දන්තෙති න සොණ්ඨියා,
මිලොනන තං වධිස්සාමි සුති භඤ්ඤතු සුතිනා¹ති.

7. ගුප්තපාණකජාතකං.

1. අභොකඤ්චිති c.

303. වානරෙන්ද්‍රය, වාක්සත්‍යය ද පරික්ෂාඥානය ද මෙධයාය ද ත්‍යාගය ද යන මේ ධර්මයෝ සතර දෙන කට මෙන් යම් පුද්ගලයකුට විද්‍යාමාන වෙත් ද හෙතෙමේ සතුරා ඉක්මවා පවතී.

304. වාක්සත්‍යය ද පරික්ෂාඥානය ද මෙධයාය ද ත්‍යාගය ද යන මේ අතිසුඤ්ඤා වූ ගුණයෝ යමක්භට විද්‍යාමාන නො වෙත් ද හෙතෙමේ සතුරා ඉක්මවා නො පවතී.

4. කුමහිල ජාතක යි.

305. දේවයෙනි, මාගේ සියලු කෘත්‍යයන්හි ව්‍යාවෘත වූ පුරුෂයෙක් ඇත. ඔහුගේ ද එක් අපරාධයෙක් ඇත. ඒ අපරාධයෙහි ලා ඔබ කුමක් සිහන්තෙහි ද? (කවර නම් දඩුවමක් අනුමත කරන්නෙහි ද?)

306. අපගේ ද එබඳු පුරුෂයෙක් ඇත. (හේ) මෙනන්හි ම ඇත. (සිටී) සකලගුණාධාරයෙන් සැදුණු පුද්ගලයෝ දුර්ලභයහ (එහෙයින් මෙබඳු අවස්ථාවන්හිදී) අපට ඉවැසීම අභිමත යි (සුදුසුයි.)

5. බන්ධනවිඤ්ඤාන ජාතක යි.

307. සුදුසු කාලයෙහි නික්මීම නොහොත් පරාක්‍රමය යහපත් වේ. අකාලයෙහි (තම නිවාසස්ථානයෙන්) නික්මීම නොහොත් පරාක්‍රමය යහපත් නො වේ. අකාලයෙහි නික්ම නොහොත් චීරිය කොට කිසි දියුණුවක් නො බබළයි හෙවත් නො ලබයි. (නො කල්හි නික්මුණු) බකමුහුණුවා නැසු කාකයෙකුට මෙන් (නො කල්හි) හුදෙකලා වුවහු (වියා කළ ද) බොහෝ දෙනා වට කොට විනාශයට පමුණුවන්නාහු ය.

308. (පැරැණි පඬිවරුන් ව්‍යවස්ථා කොට තබන ලද) විධියගේ විධාන දන්නා වූ නොහොත් විධාන ක්‍රම දන්නා වූ අන්‍යයන්ගේ සිදුරු දන්නා වූ ප්‍රාඥයා සියලු සතුරන් විසඟ කොට තුවාලාති බකමුහුණා මෙන් සුවපත් වූයේ වන්නේ යි.

6. කෝසිය ජාතක යි.

309. ඉර ගුණයෙන් යුක්ත වූ වික්‍රම ස්වභාව ඇති පහර දෙන්නා වූ පුරුෂයා හා ඉර පුරුෂ තෙමේ එක්තැනට පැමිණ (ඔවුනොවුන් සටන් නො කොට කුමට යේ ද?) හස්තිය, මෙහි එව නවකුට. කුමට බිය වූයේ පළා යෙයි ද? මාගේ ද තාගේ ද වික්‍රමය අභූමගධ දෙරට වැස්සේ බලන්වා.

310. තා පාදයෙන් නො මරමි, දළ සහළෙන් නො මරමි, යොඬිනුන් නො මරමි. අභූවියෙන් ම තා මරමි, අභූවියෙන් අභූවිය නසනු ලැබේවා. (කුරුවැණියක් ඇතකු දකෑ සටනට කැඳවූ අවස්ථාවෙහි ඇකුට්ථස් පිණ්ඩයක් හෙළා කුරුවැණියා මැරූ සැටි දක්වේ.)

7. ගුටපාණක ජාතක යි.

311. තයො ගිරිං අනතරං කාමයාමී
පඤ්චාලා කුරුයො කෙකතෙ ව,
තතුත්තරිං¹ බ්‍රාහ්මණ කාමයාමී
තිකිට්ඨ මං බ්‍රාහ්මණ කාමනීතං.
312. කණ්ණාති දට්ඨස්ස කරොන්තී හෙතෙ
අමනුස්සවඤ්ඤස්ස කරෙ නති පඤ්ඤිතා,
න කාමනීතස්ස කරොති කොචි
ඔක්කන්තසුක්කස්ස හි කා තිකිට්ඨා'ති.

8. කාමනීතජාතකං.

313. ගජඤ්ඤමෙසෙති භයඤ්ඤමාලිති
රජුමිජාතෙති සරාහිවස්සති,
ථරුඤ්ඤභාවට්ඨදුලභපහාරිති
පරිවාරිතා තක්කසිලා සමන්තතො .
314. අභිධාවරා ව පතරා ව
විවිධවිනදිතා ව දන්තිහි,
වක්කතස්ස තුමුලො සොසො
යරා විජ්ජතා ජලධරස්ස ගජ්ජතොති.

9. පලාසිජාතකං.

315. ධජමපරිමිතං අනන්තපාරං
දුප්පසං ධට්ඨෙති සාගරමීව*,
ගිරිමීව අනිලෙන දුප්පසො
දුප්පසො අභමස්ස තාදිසෙන
316. මා ඛාලියං වීරපලපි න හික්ක තාදිසං
වීරඤ්ඤසෙ න හි ලභසෙ නිසෙධකං,
ආසස්සි ගජමීව එකවාරිතං
යො තං පාදු නළමිව පොට්ඨස්සති'ති,

10. දුතියපලාසිජාතකං⁴.

කාසාවම්භෙයො අට්ඨමො.

තසසුඤ්ඤානං:

වරවස්ථවචොදුමබ්බභථලං
වතුරො ධම්මවිරංජුරිසුක්කම,
ධම්මමගධා ව තයො ගිරිනාම
ගජඤ්ඤවරොධජවරෙන දස.

1. තදුක්කරි - මජ්ඣං.

2. පලාසිජාතකං - මජ්ඣං පලාසිජාතකං නා ස්‍යා.

3. සාගරං - මජ්ඣං. "අට්ඨකරායමිපත තෙතෙව යො නත්ථ සුතෙන ඛාද්ද්ධිසිපායො"

4. දුතියපලාසි - මජ්ඣං ස්‍යා, දුතියපලාසි නා.

311. බ්‍රාහ්මණය, උත්තරපක්ෂාලය ද කරුරට ද කෙකක නම් රට ද යන මේ තුන් රාජ්‍යයන්ගේ අන්තරය ද ප්‍රාර්ථනා කෙරෙමි. (මා අනුභව කෙරෙමින් සිටි) බරණැස් රජයට වඩා වැඩියක් ප්‍රාර්ථනා කෙරෙමි. බමුණ, කාමයෙන් විනාශයට පමුණුවන ලද මා (මට) පිළියම් කරව.

312. කෘෂ්ණ සර්පයන් විසින් දෂට කරන ලද්දහුට සමහර කෙනෙක් පිළියම් කෙරෙති. පඬිවරු අමනුෂ්‍යයන් විසින් මධ්‍යා ලද්දහුට පිළියම් කෙරෙති. කාමයෙන් හානියට පමුණුවන ලද්දහුට කිසිවෙක් පිළියම් නො කෙරෙති. (ඒ එසේ මැයි) කුලලධර්ම දුරු කොට අකුලලධර්මයෙහි පිහිටියාහට පිළියම් කවරේ ද?

8. කාමනීත ජාතක යි.

313. උත්තම හස්ති නැමැති මේසයෙන් ද අග්‍ර වූ තුරඬු මාලාවන්ගෙන් ද සර (රිතල) නමැති වර්ෂාවන් ඇති රට තරඬු මාලාවන්ගෙන් ද කඩුම්චි ඇත්තා වූ වේගයෙන් පරිත්‍රමණය කොට දඩි පහර දෙන යෝධයන්ගෙන් ද භාත්පසින් තක්සලා නම් නගරය වටකරන ලද්දේ ය.

314. නානාප්‍රකාරයෙන් මහානාද කරන්නා වූ තෙපි හස්තීන් හා සමග දුවවූ පනිවූ. අද මහත් වූ සෝභාවෙක් පවතීවා. ගර්ජනා කරන්නා වූ මේසයාගේ මුඛයෙන් නික්මෙන විදුලියක් මෙන් දුවන්නාහු නුවර වහා වට කරව.

9. පලාසි ජාතක යි.

315. රජයෙහි මයුරපාදයෙහි නගන ලද ධවජ අපමණය. මාගේ සේනාව කෙළවර නැත්තේ ය. සමුද්‍රොලලිඝනනයෙහි අසමත් කාකයා මෙන් සතුරන් විසින් මැඩපිය නො හැක්කේ ය. පර්වතවලනයෙහි අසමත් වාතය මෙන් මාගේ සේනාව තා විසිනුත් විනාශ කොට නො හැක්කේ ය. මම අද තාසේ වුවත් විසින් මැඩපිය නො හැක්කෙමි වෙමි.

316. (තාගේ) බාලභාවය ප්‍රකාශ නො කරව. තාසේ වූ පුරුෂයෝ රාජ්‍යය ගැත්මෙහි සමර්ථයෝ නො වෙත්. හුදෙක් ක්ලේශ දහයෙන් දවනු ලැබෙහි මා වළකන්නට නුසුදුස්සෙහි ය. හුදෙකලා ව හැසිරෙන ඇත් රජක්හු සම්පයට මෙන් එන්නෙහි ය. පාදයෙන් සුණු කළ හුණනළක් මෙන් හෙතෙමේ තා මැඩසුණු කෙරේ.

10. දුතිය පලාසි ජාතක යි.

අටමැති කාසාව වර්ග යි.

එහි උද්දතය:

උතුම් වස්ත්‍ර ඇති කාසාව ජාතකයැ, ආවායභිවචනය දක්වන වූළනාඥය ජාතක යැ, ක්ෂීණඵලවෘක්ෂය දක්වන පුටහඤ්ඤ ජාතකයැ. (වතුරොධමම) කුම්භිල ජාතක යැ, උතුම් පුරුෂයා දක්වන ඛනකිවණ්ණන ජාතක යැ, (වඬා) කොසිය ජාතක ය හා (මගධ) ගුරුපාණ ජාතක යැ, (තයොගිරි) කාමනීත ජාතක යැ, පලාසි ජාතකය හා දුතියපලාසි ජාතකයෙන් දසය වේ.

9. උපාහනවග්ගො

317. යථාපි කිතා පුරිසසුපාහනා
සුඛස්ස අප්ථාය දුට්ඨං උදබ්බතෙ,
සමමාභිතතා තලසා පසිළිතා
තස්සෙව පාදෙ පුරිසස්ස බාදරෙ.
318. එවමෙව දුක්ඛලිතො අනරියො
තමිතාකච්ඡස්සෙව සුභස්සමාදිය,
තමෙව සො තස්මි සුතෙන බාදති
අනරියො වුවන් පානද්වයොති¹.

1. උපාහනජාතකං.

319. එකච්ඡතියොව අයමස්සො බාලො අපරිනායකො,
න හි චුජෙජන වාමෙන හොති සංඛයනතුමරහසි.
320. පුරිසුසහං මණ්ණෙමානා අහං චුජ්ජමකාමසි.
සොයං සංඛුච්ඡතො යෙනි ජිනගතතස් යථා වුණාති.

2. විණාදුණජාතකං.

321. කාමං යහිං ඉච්ඡසි තෙන ගච්ඡ
විදෙධාසි මමමහි විකණ්ණකෙන,
තතොසි හතෙන සවාදිතෙන
ලොලො ව මවෙඡ අනුබ්භවිමානො.
322. එවමිපි ලොකාමීසං ඔපතනොතා,
විහංගෙති විතතවයානුවතති,
සො හංගෙති කුතියොනමජෙකි
මච්ඡානුගො සොරිව සුංසුමාරොති.

3. විකණ්ණකජාතකං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. උපාහන වර්ගය

317. පුරුෂයාහට සුවපිණිය යම්සේ මිලදී ගන්නා ලද (නපුරු කොට, කළ) උපාහනයෝ (පාවහන්) දුක් එළවත් ද, ශ්‍රීෂ්මයෙන් විශේෂයෙන් තැවුණා වූ පාදයෙන් පිඩිත වූවාහු ඒ පුරුෂයාගේ ම පාදයන් කා වණකරන්නාහ.

318. එපරිද්දෙන් යම් මැ හීන කුලයෙක උපන්නා වූ අනාර්ය පුද්ගලයා ආචාර්යවරයාගෙන් විද්‍යාව හා ශ්‍රැතය ද ගෙන එහි ශ්‍රැතයෙන් හෙතෙමේ එය ම කරන්නේ ය. අනාර්ය පුරුෂයා උපාහනයක් බඳුයි කියනු ලැබේ.

1. උපාහන ජාතක යි.

319. (මේ කුදු පුරුෂයා සමඟ පලාගිය මැනවැයි යන) මේ කාරණය හුදෙකලාව සිතන ලද ද (මේ කුදු ඥාතවර්ගයෙන්) බාලය. (ස්වශක්තියෙන් යන්නට අපොහොසත් හෙයින්) අපරිණායකය. පින්වතිය, කොර වූ අත්පා ඇති කුදු හා සමාගමයට සුදුසු නො වෙහි.

320. කුදු පුරුෂයන්හට උතුමෙකැයි සිතන්නා වූ මම කුදු පුරුෂයා කැමති වීම්. ඒ මා කැමති කුදු සිඳින ලද තත් ඇති විණාදණ්ඩක් මෙන් හැකුළුණේ හෝවී.

2. විණාදුන ජාතක යි.

321. ඒකාන්තයෙන් (නෝ) යම් තැනෙක්හි කැමැත්තෙහි නම් එහි යව. මර්මස්ථානයෙහි හීයෙන් විදුනා ලද්දෙහි ය. මත්ස්‍යයන් අනුව දුවන්නා වූ ලොල් වූ තෝ බෙරවැසුම් සහිත වූ බත කරණ කොටගෙනා නටුයෙහිය.

322. ලෝකාමියයැයි කියන ලද පක්‍ෂාකාමයට අනුව දුවන්නා වූ විඤ්චපී වැ පවත්නාවූ පුද්ගලයා එපරිද්දෙන් ම වැනැයේ. හේ මත්ස්‍යයන් අනුව දුවන්නා වූ සුංසුමාරයා මෙන් නැ මිතුරන් මධ්‍යයෙහි වැනැයේ.

3. විකණ්ණක ජාතක යි.

323. නිලව දැනීමකර යං කාමො ව්‍යගමා තයි,
සොයං අසාවිසන්ධිකො ඔරුජිතකංව චරෙරුකං.
324. අභිවිජා අභිලොභන අභිලොභමදෙන ව,
එවං භායති අකමිකො අභංව අසිතාභ්‍යා'ති.

4. අයිතාගුප්තකය.

325. සුඛා සරා වච්ඡනම් සතිරක්ඛණං සමොප්පාදා,
යත්ති භුක්තා ව පිත්තා වා සමෙය්‍යාරාථ අනුසසුකො.
326. සරා නානිභමානස්ස සරා නාභණ්ණො මුසා,
සරා නාදිනාකුණ්ඩස්ස පරෙසං අනික්ඛමිතො
එවං පිඤ්ඤං දුරභිභවං කො සරං පටිපජ්ජති'ති.

5. වර්තමාන තත්ත්වය.

327. හඳුනාගත වන යං පක්‍ෂී ද්වයයක් කුඩුළුවක් තිබේ. එය පසුපසින් පසුපසින් මතුවනු ලබන බව කියා ඇත.
328. නාසය සිලං විජයාගේ අනුමතය පසුපසින්, අනෙක් දිගේ නි පාලයක් තිබේ. පක්‍ෂී නිවැරදිව ඇත.

6. බිසාජාතකං.

329. කොටු බෝ හඟවා හෙතු එකවේව ඉඩ පුහුණල,
අනිව් හදයා නිබ්බානි වීක්කාමාපි පසිදැති.
330. පුබ්බෙව සනතිවාසෙන පච්චුප්පන්නතිතෙන වා,
එව්. තං ජායතෙ පෙමං උප්පට්ඨ යරොදකෝති.

7. සාකච්ඡා කර්තව්‍ය.

1. ලේඛන - මිත්තං, සතා.
2. භූතියිච්චිතා ව - මිත්තං, සතා.
3. සයෙයනාසි - සතා.
4. පටෙඤ්ඤි.

323. තා කෙරෙහි යම්බඳු වූ (මාගේ) කාමයෙක් (ධ්‍යාන බලයෙන්) පහවී ද ගුණවිශේෂය දැන් (මා නො කැමැති වූ කිහිපයකට පස්සේ දිවු) තෝ ම කෙළෙහි ය. කියතෙකින් සිදින ලද ඇත්දළක් මෙන් (ධ්‍යානයෙන් ඔබන ලද) ඒ මේ ක්ලේශකාමය ප්‍රතිසන්ධාන නො කොට හැකි වී.

324. ඒ ඒ වස්තුවෙහි ලෝභ කරන තැනැත්තේ අධික ලෝභයෙන් ද අතීලෝභ සම්බන්ධ පුරුෂමයෙන් ද අසිතාහු නම් රාජකන්‍යාව කෙරෙන් පිරිහුණු මා මෙන් අභිලාෂිතාර්ථයෙන් පිරිහේ.

4. අසිතාහු ජාතක යි.

325. වචනබය, මධුරාහාර අනුභව කොට ද මධුර පානයන් පානය කොට ද යම් සිරියහනෙක්හි උකටලී නො ව හෝනෙහි ය. එසේ හෙයින් තිරණා සහිත වූ ද හෝජන සහිත වූ ද ගෘහයෝ සුවයයි ගෘහ වර්ණා කළෝ.

326. උත්සාහවත් නො වන්නාහට ගෘහයෝ නැත. බොරු කියන්නාහට ගෘහයෝ නැත. නො ගන්නා ලද දඩු ඇති මෙරමාහට දඩුවම් නො කරන්නාහට ගෘහයෝ නැත. මෙකී පරිද්දෙන් ශ්‍රීද ඇති දුරාරාධ්‍ය වූ ගිහිගෙට කවරෙක් නම් පැමිණේ ද? (නො පැමිණෙන්නේ මැයි)

5. වචනබ ජාතක යි.

327. හෙළැඹුල පෙති බඳු පියාපත් ඇති මේ පක්ෂියා ඉතා යහපත් ය. සන්ත්‍රන් පියාපත් ඇතිව (මසුන් දෙය බලමින්) මදින් මද ඉතා දුබල එකතුමෙන් සිතයි.

328. මොහුගේ ආචාරසීලයක් නො ම දනුව නො දන ප්‍රශංසා කරව. පක්ෂියා අප නො රකී (මසුන්ගෙන් කවරකු අල්ලා ගනිමිද යි සිතන හෙයින්) පියා පත් නො සොලවයි.

6. බක ජාතක යි.

329. භාග්‍යවත්ති, මෙලොවැ ඇතැම් පුතුලකු දුටුමනින් හදවත ඉතා නිවී යයි. සිත ද පැහැදේ. මීට හේතු කවරේ ද?

330. පෙර හවයෙහි එක් වූ විසීමෙන් වේවයි මේ හවයෙහි කළ හිතයෙන් වේවයි, මෙසේ ඒ ප්‍රේමය හටගනී. (මඩක් දියත් නිසා) දිගේ උපුල් හටගන්නා මෙනි.

7. සාකෙත ජාතක යි.

331. ඉඛ්ඛ ඵකපදං තාත අනෙකක්ඛපදනිසසිතං,
කිංඤ්ච සඛ්ඛාතිකං චූඤ්ඤි යෙනතෙඤ්ඤි සාවයාමසෙ.
332. දසෙඛයොග්ගපදං තාත අනෙකක්ඛ පදසසිතං¹,
තඤ්ඤි සිලෙන සංයුතං ඛතති යා උපපාදිතං.
අලං මිනෙත පුබ්බාපෙතං අමිත්තානං දුබ්බාය වාති.

8. ඵකපදජාතකං.

333. ආසිවිසං මමං සන්තං පට්ඨං කුමිනාමුඛං,
රුච්චතෙ හරිතා මාතා යං මං බාදනති මච්ඡකා.
334. විදුමපතෙව පුරිසො යාවස්ස උපකප්පති,
යද වණ්ණෙඤ්ඤි විදුමපතති සො විදුතො විදුප්පති² ති³.

9. හරිතමාතුජාතකං.

335. සබ්බො ජනො භිංසිතො පිඛගලෙන
තස්මිං මතෙ පට්ඨයං⁴ වේදයනති,
පියො නු තෙ ආසි අකණ්ණනෙතො
කසමා නු ත්වං රොදසි ආරපාල.
336. න මෙ පියො ආසි අකණ්ණනෙතො
භායාමි පට්ඨාගමනාය තස්ස
ඉතො ගතො භිංසෙය්‍ය මච්ඡුරාජං
සො භිංසිතො ආනෙය්‍ය පුත ඉධ.
337. දඬෙභා වාහසහස්සෙති සිතො සට්ඨතෙති සො,
පට්ඨකිතා ව සා භුමි මා භාසි නාගමිස්සති⁵ ති.

10. මහාපිඬුලජාතකං.

උපාහනිවග්ගො නිවග්ගො.

තසසුද්දනං:

වරුපාහනවුජ්ජිකණ්ණකතො
අසිනාභුයා පඤ්ඤාම වච්ඡනබො,
දීජපෙමවරුඤ්ඤාම ඵකපදං
කුමිනාමුඛපිඬුලකෙන දසාති.

1. පදනිසසිතං - සිමු.

2. "විදුමපතෙති පියො, අයමෙවතො, විදුමපතති පට්ඨති තස්සතො න සමෙති"

අට්ඨකරා.

3. පට්ඨයං-සි.

4. අට්ඨකරායං පන, තස්මා ඔවනති පායො.

331. පියාණෙනි, අයදීම යම් පදයකින් දියුණුව අස්වන්නමෝ ද එබඳු අරුතැති පද සංග්‍රහ වූ එක පදයක් කිව මැනැව්.

332. දරුව (ඒ) ලාභෝත්පාදක ඥාන සම්ප්‍රසක්ත වීර්‍ය සංකීර්ණාන අනෙකාර්ථනීයත්‍රිත පදය යි එද සිලයෙන් සංයුක්ත වූයේ ඝණාතියෙන් සමුපේත වූයේ මිතුරන් සැපවත් කරන්නටත් සතුරන් දුක් පත් කරන්නටත් සමර්ථ වේ.

8. එකපද ජාතක යි.

333. විෂදළ ඇති මා කෙමිනවුවට (කෙමිනෙහි කටට) පිවිසි කලා යම්බඳු මා මාලුවෝ කන් ද, නිල්මැඩිදෙන මව කොට ඇතිය, තොපට එය රැස්තේ ද?

334. යම්කාක් ඔහුට ඵෙශ්වයර් සමෘද්ධිය ඇත් ද ඒ තාක් පුරුෂයා (මෙරමා) පහරෙන් මැයැ. යම් කලෙකැ සෙස්සෝ ඵෙශ්වයර්යෙහි සිට පහරින් ද. (එකල) පහරන ලද හේ පහරනා ලැබේ.

9. හරිතමාතු ජාතක යි.

335. පිංගල රජු විසින් සියලුදෙනා හිංසා කරනු ලැබිය. ඔහු මළ කලා (ජනයා) ප්‍රීත වෙත්. දෙරටුපාලය, පිඟුවන් ඇස් ඇත්තා තට ප්‍රිය වී ද? කවරහෙයින් තෝ හඬන්නෙහි ද?

336. පිඟුවන් ඇස් ඇති රජ මට ප්‍රිය නො වේ. ආපසු ඔහුගේ පෙරළා පැමිණීමට බිය වෙමි. මෙලොවින් හිමේ මෘත්‍යුරාජයාට (යමරජුට) හිංසා කරන්නේ යැ පිඬින වූ ඒ මෘත්‍යුරාජ යළි මෙහි ගෙනෙන්නේය.

337. හේ දර ගැල් දහසකින් දවන ලද්දේය. දිය කළ සියයකින් තෙමන ලද ඒ බිම ද සාරා දමන ලද, නො බව හේ පෙරළා නො එන්නේ යි.

10. මහාපිංගල ජාතක යි.

නවවැනි උපාහත වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

උපාහත ජාතක යැ, කුද උතුමැයි සිතු වීණායුත ජාතක යැ, විකණ්ණක ජාතක යැ, අසිතාභු ජාතක යැ, පස්වැනි වච්ඡනම ජාතක යැ, (දිජ) බක ජාතක යැ, උතතම ප්‍රේමය පවසන සාකෙත ජාතක යැ, එකපද ජාතක යැ, (කුමිනාමුඛ) හරිතමාතු ජාතකය හා මහාපිඬුල ජාතකයෙන් දසය වේ.

10. සිංහලවංශය

338. සිංහලා මානසේදොව පරිවාරන අසිකො,
සාප්ත මහතිං භූමිං රාජාසි සබ්බද්ධිනං.
339. එවමෙවං මනුෂ්‍යස්‍ය යො හොති පරිවාරවෘ,
යො හි තස්මි මහා හොති සිංහලො විය ද්‍රවින'නති.

1. සබ්බද්ධිජාතකං.

340. බාලො වතායං සුනතො යො වරතං න ඛාදති,
බන්ධනා ව පට්‍රිකෙඛයා* අසිතො ව සරං වපෙ.
341. අභිතං මෙ මනසීං මෙ අරො මෙ හදයෙ කතං,
කාලකෘති පතිකබ්බාමී යාව පස්සුපතු ජනොති.

2. සුනට්ඨජාතකං.

342. සත්තතතතිං සුමධුරං රාමණෙයාං අවාචයිං,
යො මං රබ්බච්ඡි අවෙහති සරණං මෙ හොති කොසිය.
343. අහං තං සරණං සමම අහමාවරිය පුපකො,
න තං ජයිසසති සිසෙසා සිසෙසමාවරිය ජෙසසසි'ති.

3. ගුත්තිලජාතකං.

344. යං පසසති න තං ඉච්ඡති
යඤ්ඤා න පසසති තං කිර ඉච්ඡති,
මඤ්ඤාමී වීරං වරිසසති
න හි තං ලච්ඡති යං යො ඉච්ඡති.

1. පරිවාරිකො-සි.

2. සබ්බද්ධි - සතා.

3. “පට්‍රිකෙඛයාති පමොචෙයා, අසමෙව වා පාපො.

10. සිංහල වර්ගය

338. පිරිවර නිසා මානසෙන් තද වූ සිවලා තව තවත් පිරිවර කැමති වූයේ, මහත් සම්පන්නියට පැමිණියේ ය. දළැති සියලු සතුන්ට රජ විය.

339. එපරිදි මැ මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි පිරිවර ඇත්තේ වේ ද, හේ දළ ඇතියන්ට රජ වූ හිවලා සේ ගරු කළයුතු වේ. (සිවල්හු සෙයින් පිරිවර නිසා වැනසේ යි සේයි)

1. සබ්බද්ධ ජාතක යි.

340. යමෙක් වරපට නොකා නම් ඒ මේ සුනඛ තෙම එකත්තෙන් මුළු වූයේ වෙයි. බන්ධනයෙන් මිදුණේ සුභිතව ගෙට යන්නේ යැ.

341. තොප කියන දය මාගේ සිත්හි පිහිටියේ යැ. යළි ඒ තොප විසින් මාගේ හෘදයෙහි කරන ලද පලා යන්නට නිසි කල් බලමි. යම්තාත් මේ ජනතෙමේ නිද්‍රෝපගත වෙවා.

2. සුනඛ ජාතක යි.

342. තත් සතක් ඇති ඉමිතිරි රමණිය වූ විණා ගායනය ඉගැන්විමි. ඒ (ශිෂ්‍යයා) මා රඟමඩලට (වාද පිණිස) කැඳවයි. ශක්‍රය මට පිහිට වන්න.

343. මිතුර, මම තොපට පිහිට වෙමි. මම ගුරුන් පුදන්තොක්මි ඒ ශිෂ්‍යයා නො දිනන්නේ ය. ඇදුරු තෙම (සිසුහු) දිනන්නේය.

3. ගුත්තිල ජාතක යි.

344. යමක් දකී ද එය නො කැමැති ය. යමක් නො දකී ද එය කැමැති ය. (ජලයෙන් විනිර්මුක්ත වූ ගඟාවක් සොයමින් බොහෝ කල් ඇවිදින්නේය යි සිතමි. යමක් හේ කැමැති ද එය නො ලබන්නේ ය.

345. යං ලහනි න තෙන තුස්සති
 යං පඤ්ඤානි ලභං හිලෙති,
 ඉච්ඡා හි අනන්තභාවො
 විනිවිජානං* නමො කරොමසෙති.

4. විනිවිජජාතකං.

346. කාලො සසති භූතානි සංඛාතොව සහසතනා,
 යො ව කාලසයො භූතො ස භූතපවතිං පථි.
 347. ඛෙදනි නරසීයානි ලොමසානි බ්‍රහ්මානි ව,
 ඡීවාසු පටිමුක්ඛානි කොට්ඨෙවෙසු කණ්ණිවොති.

5. මූලපරියායජාතකං.

348. භතඛා කඛඛා වධිඛා ව දෙති දුතං අසඤ්ඤතො,
 ඵදිසං භක්ඛං භුඤ්ජමානො ස පාපෙන උපලිප්පති.
 349. පුක්ඛදරමපි වෙ භතඛා දෙති දුතං අසඤ්ඤතො,
 භුඤ්ජමානොපි සප්පඤ්ඤා න පාපෙන උපලිප්පති*ති.

6. තෙලොවාදජාතකං².

350. අභ්වා පාදඤ්ජලි සබ්බෙ පඤ්ඤාය අතිරොචති,
 තථා හි ඔට්ඨං භඤ්ජනි උක්ඛරිං නූන පස්සති.
 351. නායං ධම්මං අධම්මං වා අත්ථානස්ථ බුද්ධානි,
 අඤ්ඤත්‍ර ඔට්ඨතිඤ්ඤායා නායං ජානාති කිඤ්ඤනති.

7. පාදඤ්ජලිජාතකං.

352. සබ්බෙහි කිංසුකො දිට්ඨො කිඤ්ඤෙසු³ විවික්ඛප්ථ,
 න හි සබ්බෙසු යානෙසු සාරථී පරිපුළ්භතො.

1. විනිවිජානං - සතා,
 2. තෙලොවාද - මිජසං සතා,
 3. කිඤ්ඤෙසු - නා.

345. යමක් ලබා දී ඉන් තුටු නොවේ, යමක් පතා ද ලද දෙය පිළිතුල් කරයි. ආසාව අනන්ත අරමුණු ඇත්තේ ය. පහ කළ ආසා ඇත්තවුන්ට නමස්කාර කරමු.

4. විනිවිස් ජාතක යි.

346. කාලය තමා හා සමග හැම සතුන් මැ කයි. කාලය කැ යම් සත්ත්වයෙක් ඇද්ද, ඒ සත්ත්වයා භූතපවති සම්බ්‍රාහ්ම කෘෂ්ණාව දරී.

347. බොහෝ ලෝම ඇති මහත් වූ ගෙල හා බැඳි නර ශීර්ෂයෝ බොහෝ වෙති. මොවුනතුරෙහි කිසිවෙක් මැ කන් (ප්‍රඥවන් නැණවන්හු) ඇත්තේ යි.

5. මූලපරියාය ජාතක යි.

348. දුශ්ශීලයා පහර දී, ක්ලාන්තකරවා මරා දන් දේ ද, එබඳු දන් වළඳන ඒ පුද්ගලයා ද පාපයෙන් තැවැරේ.

349. ඉදින් දුශ්ශීල තෙම අඹුදරුවනුද මරා දන් දේ ද, එය වළඳන ප්‍රඥවන්තයා පාපයෙන් නො තැවැරේ.

6. කේලෝවාද ජාතක යි.

350. පාදඤ්ඤි කුමාරයා ඒකාන්තයෙන් ම අප හැමට වඩා ප්‍රඥවන් ඉතා බබළයි. එය එසේ මැ යැ. කොල් බිඳියි, මතුයෙහි අන් කරුණක් ඒකාන්තයෙන් බලයි.

351. මේතෙම (පාදඤ්ඤි කුමාරයා) දහම ද නො දහම ද දියුණුව ද පිරිහීම ද නො දනී. කොල් බිඳීම වීනා අන් කිසිවක් නො දනී.

7. පාදඤ්ඤි ජාතක යි.

352. හැමදෙනා විසින් කැලගස දක්නා ලද. මේ කරුණෙහි කුමට සැක කරවූ ද? සියලු තන්හි (කැලගස පෙන්නු අවසරාවන්හි) රියැදුරා නො විචාරන ලදී.

353. එවි. සමෘද්ධි සමෘද්ධි යෙසං ධර්මා අපානිතා,
තෙ වෙ ධර්මසු කසිනිති කිංසුකස්මිං භාතරො'ති.

8. කිංසුකස්මිං භාතරො.

354. එකපුත්තකො හවිසසං
කං ව නො හෙසසං ඉසසරො කුලෙ,
ඔරොහ දුමසමා සාලක
එහි දති සරකං වජ්ජමසෙ.
355. නානු මං හදයෙති මඤ්ඤාසි
යඤ්ඤා මං හනාසි වෙච්චයා,
පක්කමඤ්ඤා රමාමසෙ
ගච්ඡ කං සරකං යථාසුඛතී.

9. සාලකස්මිං.

356. අයං ඉසි උපසමසංයමෙ රතො
සන්තිවත්ති සිසිරහසෙන අට්ඨිතො,
හන්ද අයං පච්ඡන්ති අභාරකං
විනෙතු සිතං දර්ශනෙ කෙවලං.
357. නායං ඉසි උපසමසංයමෙ රතො,
කපි අයං දුමවරසාධගොවරො,
සො දුසකො රොසකො වාපි ජලො
සවෙ වජ්ජ ඉමසි දුසයෙ සරතී.

10. කපිස්මිං.

සිංහලවග්ගො දසමො.

කසුප්පනං:

අප් රාජාසිංහලවරො සුනාමො
තථා කොසිය ඉවත්ති කාලසයො,
අප් දන්තවරොධස්සි සාරථිනා
පුනාපවනකො සිසිරකපි දස.

දුකතිපාතො නිට්ඨිතො.

වග්ගදාසනං:

දුකඤ්ඤා¹ වග්ගං අපරෙන සක්ඛං
කලාපානං සද්ධිසො ව රුහකං,
නතංදුකං² බිරතස්මිං පුන
කාසාච්ඡාපනසිංහලකෙන දසා'ති.

1. දුකඤ්ඤා-නා.

2. හතං--නා.

353. එපරිදි සියලු විදර්ශනා ඥානයෙන් යම් කෙනෙකුන් විසින් ස්පර්ශායතනාදී ධර්මයෝ නො දන්නා ලද ද ඔවුහු එකානායෙන් කැලගය පිළිබඳ සැකකළ සොහොයුරන් සේ ධර්මයන්හි සැක කරත්.

8. කිංසුකොපම ජාතක යි.

354. සාලකය, තෝ එකම පුතා වූයෙහි ය, අපගේ ගෙහි අධිපති වන්නෙහි ය. රුකින් බසිති, එව දුන් ගෙට යම්හ.

355. මා තොපගේ මිතුරෙකු යි සිතති ද? යම් හෙයකින් උණ යටියෙන් මා පහළෙහි ද, එ හෙයින් තොප හා නො එම්. විළිකුන් අඹ උයන්හි රමණය කරම්හ. තෙපි සුවසේ ගෙට යව.

9. සාලක ජාතක යි.

356. රාගාදී කෙලෙසුන් සන්සිදීමෙහි ඇලුණු මේ තවුස් සිතල නිසා හටගත් බියෙන් පෙළුණේ (ගෙදර) සිටී. අනේ මේ තවුස් මේ ගෙට පිවිසේවා! සියලු සිත පිඩා දුරු කෙරේවා!

357. මේ කෙලෙස් සන්සිදීමේ ඇලුණු තවුසෙක් නො වෙයි. මේ වෘක්කශාඛා ගෝවර කොට ඇති වදුරෙකි. හෙතෙම ගිය ගිය තැන මල මු කිරීම ආදියෙන් දූෂණය කරන්නෙකි, කිපෙන්නෙකි, ලාමකයෙකි. ඉදින් පිවිසියේ වී නම් මේ ගෙය ද දූෂණය කරන්නේ යි.

10. කපි ජාතක යි.

දහවැනි සිංහල වර්ගයි.

එහි උද්දනය

සිව්ලා රජ වූ සබ්බද්ධ ජාතක යැ, සුතඛ ජාතක යැ, එසේමැ (කොසිය) භුත්තිල ජාතක යැ, (ඉවුන්ති) විතිවුස් ජාතක යැ, (කාලසසො) මුලපරියාය ජාතක යැ, තෙලොවාද ජාතක යැ, (ඔට්ට) පාදඤ්චි ජාතක යැ, (සාරථීනා) කිංසුකොපම ජාතකයෙන් හා සාලක ජාතක යැ, කපි ජාතකය යන මෙයින් දසය වේ.

දුක නිපාණය නිමිසේ යි.

වර්ග උද්දනය:

දළුභ වර්ගය ද, අන්‍යා වූ සත්ත්ව වර්ගය ද, කල්‍යාණ ධර්මවර්ගය ද, අසදිස වර්ගය ද, රුහක වර්ගය ද, නතංදළුභ වර්ගය ද, යළි බිරණ-සාමක වර්ග ය ද, කාසාව වර්ගය ද, උපානන වර්ගය ද, සිංහල වර්ගය ද යන මෙයින් වර්ග දසය වේ.

හික්කිපාතෝ

1. සබ්බපපච්ඡෙය්‍යෝ

358. සබ්බපරාගධොතෙන චිත්තකනිසිතෙන ව,
නාලබ්බතෙන හද්දෙන න උසුකාරකතෙන ව.
359. න කණ්ණායනමුත්තෙන නපි මොරුපසෙව්නා,
තෙනමි හදයෙ වීදො සබ්බබ්බපරිද්දිනා.
360. ආවෙධක්ඛන පස්සාමී යතො රුහිරමස්සවෙ,
යාව අයොනියො වීත්තං සයං මෙ දුක්ඛමාහත'නති.

1. සබ්බපපජාතකං.

361. අජ්ජාපි මෙ තං මනසි¹ යං මං තං තිලමුට්ඨියා,
බාහාය මං ගහෙතාන ලට්ඨියා අනුනාළයි.
362. නනු ජීවිතෙ න රමසි යෙනාසි බ්‍රාහ්මණාගතො,
යං මං බාහං ගහෙතාන තික්ඛිතං අනුනාළයි.
363. අරියො අනරියං කුබ්බානං යො දණ්ණං නිසෙධති,
සාසනස්ථ² න තං වෙරං ඉති නං පණ්ඩිතා විදුති.

2. තිලමුට්ඨිජාතකං.

364. මමනසානං විපුලං උළාරං
උපපජ්ජතිමස්ස මණ්ඩස්ස හෙතු,
තං තෙ න දස්සං අතියාවකොසි
න වාපි තෙ අස්සමං ආගමිස්සං.
365. සුසු යථා සකරධොතපාණි
නාසෙසි මං සෙලං යාවමානො,
තං තෙ න දස්සං අතියාවකොසි
න වාපි තෙ අස්සමං ආගමිස්සං.

1. සරසි - මණ්ඩ.

2. සාසනං තං - මණ්ඩං, සතා.

නීතිනියාය

1. සභිකයා වර්ගය

358. කාමවිතර්ක සම්ප්‍රයුක්ත රාගජලයෙන් දෝනා ලද විතර්ක ශිලායෙහි මුවත් තැබූ, නො සැරසූ හි වඩුවකු විසිනුදු නො කළ -

359. දකුණු කන්සිඵව දක්වා ඇද නො හැරියාවූ ද මොනරපත් ආදියෙන් නො සාදන ලද සියලුම දවන්නා වූ ඒ කෙලෙස් ඊයෙන් (මගේ) හදවත විදින ලද්දේ -

360. විදිනා ලද තැනකුදු ලේ වැහිරෙන තැනකුදු නො දක්මි. ඉතා අනුවණ ලෙසින් සිත වැඩි ද එහෙයින් මා විසින් මේ දුක පමුණුවා ගන්නා ලදී.

1. සංකප්ප ජාතක යි.

361. තලම්ටක් නිසා මා අත්කරගත්වා තෙපි මා උණ ලියෙන් තැබුනු ද, අද දක්වා ඒ පහර මා සිත්හි ඇත.

362. බමුණ, යම්බදු මගේ අතකරගත්වා තෙවරක් තැබුනු ද, (මෙහි) පැමිණි හෙයින් ජීවිතයෙහි නො ඇලෙකි සිතමි.

363. යම් ආර්යයෙක් නො කටයුතු කරන්නහු දඩුවමින් වළකා ද එය හික්මවනු පිණිසය. වෙර පිණිස නො වේ යයි පඩිවරු දනිති.

2. තිලමුඬි ජාතක යි.

364. මේ මාණික්‍ය රත්නය නිසා මට උදර වූ බොහෝ ආහාරපාන උපදී. තොපට එය නො දෙමි. පමණ ඉක්ම යාවිඤ්ඤ කරව, එසේ හෙයින් තොපගේ අසපුවට ද යළි නො එන්නෙමි.

365. තෙල් පහණ උලා මුවහත් කළ කඩුවක් ගත් තරුණයකු මෙන් තෙපි මැණික්ගල ඉල්ලනුයේ මා තැනි ගැන්වුන, අධිකව යාවිඤ්ඤ කරව, තොපට එය නො දෙමි. තොපගේ අසපුවට ද යළි නො එන්නෙමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුලත් කර ඇත.

366. න තං යාචෙ යසා පියං ජිහිංසෙ
දෙසෙසා හොති අතිශාචනාය,
නාගො මණි යාචිතො බ්‍රාහ්මණෙන
අදක්‍ෂනංයෙව තදජ්ඣගමා'ති.

3. මණිකණ්ඩජාතකං.

367. භුඤ්ඤාති භුඤ්ඤාසං භුඤ්ඤා ආවාමකුණ්ඩකං,
එතං තෙ භොජනං ආසි කසමාදති න භුඤ්ඤාසි.
468. යඤ්ඤා පොසං න ජානනති ජාතියා වීතයෙන වා,
පත්ත තඤ්ඤා මහාබ්‍රහ්මණි අපි ආවාමකුණ්ඩකං.
369. තිඤ්ඤා මො මං පජානාසි යාදිසායං හස්සනමො,
ජානනො ජානමාගමො න තෙ හක්ඛාපී කුණ්ඩකභතී.

4. කුණ්ඩකකුච්ඡිපිට්ඨපාතකං.

370. යාච සො මත්තමඤ්ඤාසි භොජනස්මිං වීභඛගමො,
තාව අද්ධානමාපාදි මාතරඤ්ඤා අපොසයි.
371. යතො ව මො බ්‍රහ්මරං භොජනං අප්ප්‍රපාහරී
තතො තතෙව සංසිදි අමත්තඤ්ඤා හි හො අහු.
372. තඤ්ඤා මත්තඤ්ඤාසා යාචු භොජනස්මිං අභිද්ධතා¹.
අමත්තඤ්ඤා හි සිද්ධතා මත්තඤ්ඤා ව න සිද්ධතා.

5. සුක්ඛජාතකං.

373. ජරුදපානං ඛණ්ඩානා වාණිජා උදකජීවිකා,
අජ්ඣගංසු ආයො ලොහං තිප්පසිසඤ්ඤා වාණිජා;
රජතං ජාතරුපඤ්ඤා මුත්තා වෙච්චියා බ්‍රහ්ම.
374. තෙ ව තෙන අසත්තභාවා හිමයා හිමයා අබාණිසු,
තෙ තඤ්ඤාසිවිසො ඝොරො තෙජසස්මිං තෙජසා හතී.

1. “පාළියං පන අභිද්ධමාති ලිපිතං. තතො අයං අවධානමාපාදොව සුඤ්ඤාතරො”

2. තෙජසි - පිඬු.

366. යමකුට යමක් ප්‍රිය යයි දන්නේ ද එය නො ඉල්ලන්නේය. අධික යාවනයෙන් ආවේණික වෙයි. බමුණුහු විසින් මැණික අයදනා ලද නාරජ එතැන් පටන් නො දැක්මට මැ පැමිණියේ යි.

3. මැණිකණය ජාතක යි.

367. (අශ්ව වෘෂභාදීන්) කා ඉතිරි වූ තණ ද කැඳබත් ද කා වැඩුණ හෙයින් මෙය තට හෝජනය විය. දන් එය කුමක් හෙයින් නො කන්නේ ද?

368. බමුණුකුමනි, යම් තැනෙකැ බොහෝදෙනා උපතින් උසස් බව හා ආචාරශීලයෙන් යුතු බව නො දනිත් ද එහි දී කැඳවතුර ද කුඩු ද පරිභෝග කරමි.

369. ඔබ වනාහි මා ශ්‍රේෂ්ඨ අශ්වයෙකැයි හොඳින් දන්නෙහි ය. දන්නකු වන ඔබ වෙත පැමිණ දන්නෙක් වන මම ඔබෙ කුඩු නො කමි.

4. කුණ්ඩකකුට්ඨි සිත්ධව ජාතක යි.

370. ඒ කුරුල්ලා යම් තාක් ආහාරයෙහි පමණ මෙතරමය යි දන සිටියේ ද, එතෙක් ජීවත් විය. මා පියන් ද පෝෂණය කෙළේය.

371. යම් කලෙකැ ඒ කුරුල්ලා අභරෙහි පමණ නො දන්නේ ද අධික ලෙස ආහාර අනුභව කෙළේ ද, එකලා මුහුදෙහි ම හැලුණේය.

372. අභරෙහි පමණ නො දන්නෝ යම් හෙයකින් ගිලෙද් ද, දන්නෝ නො ගිලෙද්ද, එහෙයින් අභරෙහි පමණ දැනීමත් එහි ගිවු නො වීමත් මැනවි.

5. සුක ජාතක යි.

373. දියෙන් ප්‍රයෝජන ඇති වෙළෙන්දෝ පැරැණි ළිඳක් සාරන්නාහු කළුසකඩ, තඹ, රියම්, රිදී, රන්, මුතු හා දියමන්ති ද ලදහ.

374. එයින් අසතුටු වූ ඔවුහු වැඩි වැඩියක් සැරූහ. එහි (ළිඳෙහි) හුන් දරුණු තෙදුති නයා තෙදින් (වියෙන්) ඔවුන් නැසී ය.

375. තසමා බණ්ණ නාතිබණ්ණ අතිබාතං හි පාපකං,
බාතෙන ව ධනං ලඞ්ඛං අතිබාතෙන නාසිතන්ති.

6. ජරුදපානජාතකං.

376. නායං සරාතං කුසලො ලොලො අයං වලීචුටො,
කතං කතං බො දුසසයා ඵචං ධම්මචිදං කුලං.
377. නයිදං චික්ඛවතො ලොමං නායං අසාසාසිකො මිගො,
සසං මෙ ජනසන්ධන නායං කිංකරි චිජානති.
378. න මාතරං වා පිතරං භාතරං හගිණිං සං,
භරෙය්‍ය තාදියො පොසො සිට්ඨං දසරෙත මෙති.

7. ගාමණිවණ්ඩජාතකං¹.

379. යාවතා වඤ්චිමසුරියා පරිහරන්ති දිසාහන්ති විරොචනා,
සබ්බෙව දසා මජ්ඣානු යෙ පාණං පඨවිතිසිසිතා.
380. න කභාපණ්ඩවසෙකන තික්ඛි කාමෙසු චිජන්ති,
අපසාසාද දුට්ඨා කාමා ඉති විඤ්ඤාය පණ්ඩිතො.
381. අපි දිබ්බෙසු කාමෙසු රතිං සො නාධිගච්ඡති,
තණ්හකඛයරතො භොති සම්මාසම්බුද්ධසාවකො'ති.

8. මන්ධාතුජාතකං.

382. නධිමසා විජ්ජාමයමස්සී කිංකරි
න බන්ධුවො නො පන තෙ සභායො,
අථ කෙන වණ්ණණ්ණන තිරිට්ඨවෙජා
තෙදණ්ඩිකො භුඤ්ජති අග්ගපිණ්ඩං.

1. ගාමණිවතු - මජ්ඣං, ෩.

375. එහෙයින් සාරන්න. පමණට වඩා නො සාරන්න. පමණ ඉක්මවා සැරීම ලාමකය, (හෙවත් මෝඩ කමකි.) සැරීමෙන් ධනය ලදී. පමණට වඩා සැරීමෙන් නසන ලදී.

6. ජරාදායන ජාතක යි.

376. මේ විලිඳුවා නිවාස තනන්නට දක්ෂයකු නොවේ. මෙතෙම කළ කළ දේවල් දුෂණය කිරීමේ ලෝලයෙකි. මේ ව්‍යුරු කුලය නම් (කළ දෙය දුෂණය කිරීම වැනසීම යන) මෙබඳු ස්වභාව ඇත්තේය.

377. විමර්ශන ඝනයෙන් යුක්තයකුට මෙබඳු රළුලොම් නැත. මේ මෙරමා අස්වසන්නාවූ මෘගයකු නොවේ. මොහු කිසිත් නො දනිය යි ජනසංඛ්‍යා රජතුමා විසින් මට අනුසාසනා කරන ලදී. හෙවත් කියන ලදී.

378. එබඳු ව්‍යුරු ජාතික සත්ව තෙමේ මව, පියා, සහෝදරයා සහෝදරිය හෝ යහළුවකු පෝෂණය නො කරන්නේය යි දශරථ රජු විසින් මට මේ ශාස්ත්‍රය කියන ලදී.

7. ගාමණිවණ්ඩ ජාතක යි.

379. සඳහිරු දෙදෙනා යම් පමණ තැන් මෙර පැදකුණු කෙරෙද්ද යම් පමණ දිසා බමුළුවත් ද, යම් පමණ බබළන ස්වභාවය ඇත්තාහු ද ඒකාක් තන්හි පොළොව ඇසුරු කොට වෙසෙන යම් පමණ මනුෂ්‍ය ප්‍රාණිහු වෙත් ද ඔහු හැම දෙනා මනිනු රජුගේ දසයෝ යැ.

380. කහවත්තු වැස්සෙන් පවා කාමයෙහි තෘප්තියක් නො පෙනේ. කාමයෝ අල්ප ආස්වාද ඇත්තාහ යි ද, දුකට හේතු වන්නාහ යි ද මෙසේ පණ්ඩිත තෙම දනැ.

381. හේ (පණ්ඩිතයා) දිව්‍ය වූ කාමසම්පන්නෙහි දු ඇල්මට නො පැමිණේ. සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක නිවනෙහි ඇලුණේ වෙයි.

8. මහාමාතු ජාතක යි.

382. විද්‍යාවෙන් නිපද වූ කිසිවක් මේ තාපසයාට නැත. තොපගේ නැයෙක් හෝ යහළුවෙක් හෝ නොවේ. ත්‍රිදණ්ඩයක් ඇති තිරිඟුවර්ණ නම් වූ මෙතෙම කවර කරුණක් නිසා බොහෝ රසැති අග්‍රහෝජනය වළඳන්නේ ද.

383. ආපාසු මෙ යුද්ධපරාජිතස්ස
එකස්ස කඨා විවනස්මි ශොරෙ,
පසාරඨි කිව්ඡගතස්ස පාණිං
තෙනුදතාරිං දුබ්බමපරෙතො.
384. එකස්ස කිලෙචන ඉධානුපතො
වෙසායිතො විසයා ජිවලොකෙ,
ලාභාරභො තාත තිරිට්ඨවෙජ්ඣා¹
දෙරස්ස භොගං යජනඤ්ච ය ඤ්ඤිතති.

9. තිරිට්ඨවජ්ජාතකං.

385. යස්සඤ්ඤා දුරමායනති අමිත්තමපි යාචිතුං,
තස්සුදරස්සහං දුතො මා මෙ කුජ්ඣි රරෙසහ.
386. යස්ස දිවා ච රතො ච වසමායනති මාණවා
තස්සුදරස්සහං දුතො මා මෙ කුජ්ඣි රරෙසහ.
387. දදම් තෙ බ්‍රාහ්මණ රොහිණිනං
ගවං සහස්සං සහ පුබ්බවෙන,
දුතො හි දුතස්ස කරං න දජ්ජං
මයමපි තස්සෙව හවාම දුතා'ති.

10. දුතජාතකං.

සඤ්ඤාපට්ඨගහො පඨමො.

තස්සුදුතා:

උසුකාරවරො කිලවුට්ඨිමණි
හයරාජවිහබ්බමආසිවිසො,
ජනසකිකභාපණවස්ස පුත
තිරිට්ඨ පුත දුතවරෙන දස.

1. තිරිට්ඨ - මෙසං, තිරිට්ඨ - සහා.

383. සටනින් පරදවන ලද්දේ ජලය රහිත බියකරු වනයෙහි හුදෙකලාව විපතට පත් මට ආපදයෙහි ළිඳෙන් ගොඩ එන්නට අත දිගු කෙළේය. ඒ උපකාරය නිසා දුකින් පෙළුණු මම ගොඩ ආවෙමි.

384. මේ තාපසයාගේ උපකාරයෙන් මෙහි පැමිණියෙමි. පරලොවෙන් මිදී මෙලොව වසමි. දරුව, කිරිටවච්ඡ කවුසා ලාබ (සිවුපසය) ලබන්නට නිස්සෙකි. පරිභොග කටයුතු දේ ද, යාග කිරීමට ගන්නා යාගද්‍රව්‍ය ද දෙවු.

9. කිරිටවච්ඡ ජාතක සි.

385. යමක්හු සඳහා සතුරාගෙන් වුව ද යමක් ඉල්ලා ගන්නට දුරසානයකට වුව යෙත් ද, මම ඒ උදරයාගේ දූතයෙක්මි. රජතුමනි මට නො කීපුන මැනැවි.

386. සත්තියෝ රෑ දවල්හි යම් උදරයක්හුගේ වසඟයට යෙත් ද මම ඒ උදරයාගේ දූතයෙක්මි. රජතුමනි මට නො කීපුන මැනැවි.

387. බමුණ, වෘෂභ රාජයකු සහිතව රතු පැහැති ගවයන් දහසක් තොපට දෙමි. දූතයෙක් දූතයකුට කෙසේ නො දෙන්නේ ද? අපි ද ඔහුගේ ම (උදරයාගේ) දූතයෝ වෙමු.

10. දූත ජාතක සි.

පළමුවන සංකප්ප වර්ග සි.

එහි උද්දනය:

උසිකාරය පවසන සංකප්ප ජාතක යැ, නිලමුට්ඨි ජාතක යැ (මණි) කණ්ඩ ජාතක යැ, අස්ථරජකු ඇති කුණ්ඩකකු විෂ්ඨිකව ජාතක යැ, (විහබගම) සුක ජාතක යැ, ආශීවීෂයකු ඇති ජරුදපාන ජාතක යැ, ජනසකි රජු ඇති ගාමණිවිණ්ණ ජාතක යැ, යළි කභවනු වැසි සඳහන් මන්ඩාකු ජාතක යැ, කිරිටවච්ඡ ජාතක යැ, යළි දූත ජාතකයෙන් දසය වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. පද්‍රමවග්ගො

388. යරා කෙසා ව මසු ව ජිනා ජිනා විරුහති.
එවි රුහතු තෙ නාසා පද්‍රමං දෙති යාවිතො.
389. යරා සාරදිකං ඛිජං චෙකෙහ වුක්තං විරුහති,
එවි රුහතු තෙ නාසා පද්‍රමං දෙති යාවිතො.
390. උභොපි පලපනෙතනෙ අපි පද්‍රමානී දක්කති,
වජ්ජං වා තෙ න වා වජ්ජං නස්සි නාසාය රුහනා,
දෙති සමෙ පද්‍රමානී අහං යාවාමි යාවිතො.

1. පද්‍රමජාතකං.

391. පාණි වෙ මුද්‍රකො වක්ක නාගො වක්ක සුක්කාරිතො,
අජකිකාරො ව වසෙසයා අථ නුත කද සියා.
392. අනලා මුද්‍රකමාසා දුග්ගරා තා නදිසමා,
සිද්ධති නං විදිසාන අරකා පරිවජ්ජයෙ.
393. යං එතා උපසෙවනති ජකුසා වා ධනෙන වා,
ජාතවෙදෙව සංකයානං ටිපං අනුදත්තති නහති.

2. මුද්‍රපාණිජාතකං.

394. අභිජ්ජමානො වාරිකම් සයං ආගමම ඉභ්බියා,
මිසසිහාවිස්සියා ගතවා සංසිද්ධි මහණණ්ඩෙ.
395. ආවට්ටනී මහාමායා මුහම්මරියථිකොපනා,
සිද්ධති නං විදිසාන අරකා පරිවජ්ජයෙ.
396. යං එතා උපසෙවනති ජකුසා වා ධනෙන වා,
ජාතවෙදෙව සංකයානං ටිපං අනුදත්තති නහති.

3. වුලලප්පලොභනජාතකං.

397. පණ්ණාදො නාම සො රාජා යක්ක යුපො සුවණ්ණයො,
තිරියං සොළස පට්ටපට්ටං උච්චාසු සහස්සධා.

1. දුග්ගරා - මජ්ඣ.

2. පද්‍යම වර්ගය

388. යම් සේ භික්ෂකෙස්ස දැවුළු කැපු කැපුසේ යළි වැඩේද එලෙස නොපගේ නාසය නැවත හටගනීවා. ඉල්ලන ලද්දෙහි පියුමක් දෙව.

389. යම් සේ ශරත් සමයෙහි ගෙන තැන්පත් කළ සරු බිජුවට කෙතෙහි වසුළේ මනා සේ වැඩේද, එපරිදි ඔබේ නාසය නැවත හටගනීවා. ඉල්ලන ලද්දෙහි පියුමක් දෙව.

390. තුලුහු දෙදෙනාම මල් දෙන්නේයයි සිතා බොරු කියති. ඔහු කියත්වයි නො කියත්වයි. නාසිකාවගේ වැඩීමෙන් නැත මිතුර, ඉල්ලන ලද්දෙහි පියුම දෙව යි.

1. පද්‍යම ජාතක යි.

391. ඉදින් අත්තල මොළොක් වී නම්, හස්තියා පුයික්ෂිත වී නම්, රූප අභිරු වී නම් වැසි ද වස්තේ වී නම් අපගේ අදහස එකැතින් සඵල වන්නේ යි.

392. පුරුෂයන්ගෙන් තෘප්ත නො වන්නා වූ මාදු සම්භාෂණ ඇති පුරවන්නට බැරි ගහක් සමාන වූ ස්ත්‍රීහු තමාට වසභයන් අපායේ ගිල්ලති. මෙය දැන ඇය දුරින් දුරු කරන්න.

393. තෙල ස්ත්‍රීහු රුවියෙන් වේවයි ධන භේතුයෙන් වේවයි යම් පුරුෂයකු ඇසුරු කෙරෙත් ද තමා සිටි තැන දවන ගින්න සේ සේවනය කළහු ම වහා දවති.

2. මුද්‍රපාණිජාතක යි.

394. අභිදාමාන උදකයෙහි තෙමේ යාද්ධිබලයෙන් අවුත් ස්ත්‍රිය හා මිශ්‍රභාවයට ගොස් මහසයුරේ ගිලෙති.

395. මේ ඉතිරියෝ කාමයෙන් (පුරුෂයන්) පොළොඹවන්නෝය. මහාමායා ඇත්තෝය. බබ්සර නම් වූ උතුම් හැසිරීම නසා පුරුෂයන් අපායේ ගිල්වත්. මෙය දැන ඇය දුරින් ම දුරු කරන්නේ යැ.

396. තෙල ස්ත්‍රීහු කැමැත්තෙන් වේවයි ධන භේතුවීන් වේවයි යම් පුරුෂයකු ඇසුරු කෙරෙත් ද, තමා සිටි තැන දවන ගින්න සේ සේවනය කළහු ම වහා දවත්.

3. වුල්ලපලෝභන ජාතක යි.

397. යම් රජක්හුගේ ස්වර්ණමය වූ ප්‍රාසාදය ශරයින් සොළොස් භිසනක් පමණ වේ ද, උසින් දහස් භිසනක් පමණ වේ යයි කිහු ද එ රජ පණාද නම.

398. සහස්සකණ්ඩං සතහණ්ඩුං ධජාලු¹ හරිතාමයො,
අනච්ඡං තස්මිංගධිබ්බා ජසහස්සානි සන්තධා.

399. එවමෙතං තද ආසි යථා භාසසි හද්දථි,
සකෙතා අහං තද ආසිං වෙය්‍යාවච්චකරො තචන්ති.

4. මහාපණාදජාත්තං.

400. දිස්වා ධුරපෙඨ ධනුවෙගනුතෙත
බ්බෙග්ග ගභීතෙ තිබ්බෙතෙ තෙලධොතෙ,
තස්මිං භයස්මිං මරණෙ විශුලො
කසමා නු තෙ නාහු ජම්භිතත්තති.

401. දිස්වා ධුරපෙඨ ධනුවෙගනුතෙත
බ්බෙග්ග ගභීතෙ තිබ්බෙතෙ තෙලධොතෙ,
තස්මිං භයස්මිං මරණෙ විශුලො
වෙදං අලස්මිං විපුලං උළාරං.

402. සො වෙදජානො අජ්ඣාසවිං අමිතෙත
සුඛෙව මෙ ජීවිතමාසි වත්තං,
න හි ජීවිතෙ ආලයං කුඛමානො
සුරො කඨිරා සුරකිලිං කද්දවිති.

5. ධුරපපජාත්තං.

403. යෙනාසි කිසියා පණ්ඩු යෙන භත්තං න රුච්චති,
අයං සො ආගතො තාතො* කසමාදනි පලායසි.

404. සචෙ පනාදිකෙනෙව සඤ්චො නාම ජායති,
යසො භායති ඉස්සිනං තස්මා තාත පලායහං.

405. යසස්සිනං කුලෙ ජාතං ආගතං යා න ඉච්ඡති,
සොචති විරරක්කාය වාතග්ගම්ච කුඤ්චිති.

6. වාත්ගගජාත්තං.

406. සිඛති මිගො ආයතවකඛුනෙතෙතො
අට්ඨිත්තවො වාරිසයො අලොමො,
තෙතාභිභුතො කපණං රුද්ධි
මාගෙව මං පාණසමං ජහෙය්‍ය.

407. අය්‍ය² තං න ජභිස්සාමි කුඤ්ඤර සට්ඨිභායන³,
පථව්‍යා වාතුරන්තාය සුඨියො හොසි මෙ කුචං.

408. යෙ කුළිරා සමුද්දස්මිං ගඛාය නමුදය ව,
තෙසං ඤං වාරිජො සෙට්ඨො මුඤ්චි රොද්දන්තියා පතිතති.

7. කකකටකජාත්තං⁵.

1. "අට්ඨකරායං පත ක්කියාලුහරිතාමයොති පාඨො හරිතමියොති වාර්තවාචවාතපාතොති සම්මතාගතොති අපේදා. ක්කියාති කිර වාර්තවාච වාතපාතානං නාමි." අට්ඨකරා.
2. භත්තං - මිජ්ඣං, භත්තං - සත්තං.
3. අය්‍ය න තං. සත්තං.
4. කුඤ්ඤරං සට්ඨිභායනං - මිජ්ඣං සත්තං.
5. කුළිරජාත්තං - මිජ්ඣං, සුචරණකකකටක - සත්තං.

398. උසින් දහස්කඩ පමණ වූ ඒ මාලිගාව සියක් මහල් ඇත්තේ යැ යි ප්‍රසිද්ධ වූයේ යැ. නිල්මැණිකින් සදනලද්දේ යැ. එහි සඳහසක් තථවෝ සජ්තප්‍රකාර වැ නැවුහ.

399. හඳුර් යම් සේ කියා නම් එකල්හි තෙලපහය මෙසේ වී. එකල්හි කොපට (විස්කම් ලවා මාලිගාව කරවූ) වතාවත්කරු සක්දෙව රජ මම වීමි.

4. මහාපණ්ඩ ජාතක යි.

400. වාප (දුනු) වේගයෙන්, හරනා ලද මහනීතල ද තෙල් සණලා මුවහත් කළ කඩු ද දෑක මරණය එළැඹ සිටී ඒ හයෙහි තොපට කුමක් හෙයින් තැනිගැන්මෙක් නො වී ද.

401. වාපවේගයෙන් හරනාලද, ඊතලද, තෙල්සණලා මුවහත් කළ කඩු ද දෑක මරණය සමීප වැ සිටී ඒ හයෙහි උදර වූ මහත් සතුටක් ලදීම්.

402. ප්‍රීත වූ ඒ මම සතුරන් මැඩීමි. පළමු මාගේ ජීවිතය හරනාලද. ජීවිතයෙහි ආලය කරන ඉර තෙම කිසි කලෙක ඉරක්‍රියා නො කරන්නේ යි.

5. බුරජප ජාතක යි.

403. යම් කරුණෙකින් කෘෂ වැ පඩුවන් වී ද, යම් (ප්‍රේම) කරුණෙකින් ආහාර අරුවී වී ද, කී පතන ඒ ප්‍රියයා ආයේ යැ. දන් කුමට පලායෙහි ද?

404. පළමු මැ සංසර්ග මිත්‍රත්වය නො හටගනී. යම් හෙයකින් ස්ත්‍රීන්ගේ ගර්භ සංඛ්‍යාත යසස පිරිහේ ද, එහෙයින් දරුව, පලායෙමි.

405. යම් ස්ත්‍රියක් තමා සමීපයට ආ ප්‍රශස්ත කුලයෙහි උපන් පුරුෂයා නො කැමති වේද, ඒ නොමෝ “වාතභය” නම් අසු නො කැමැති වූ ‘කුඤ්චි’ නම් කොටළුදෙන මෙන් දිගුකලක් ශෝක කරන්නී යැ.

6. වාතගගසින්ධව ජාතක යි.

406. දිග ඇස් ඇති ඇට මැ හම ඇති දියෙහි වෙයෙන ලෝම රහිත වූ “සිංගිමිග” නම් කකුළුවෙක, ඔහු විසින් මඩනා ලද්දේම අසරණ වැ හබිමි. ප්‍රාණ සම වූ මා නො හැරපියව.

407. සැටවිය ඉක්ම ටාමහිත වූ කුඤ්ඤර ස්වාමීනී, විපතට පත් කොප නො හරින්නෙමි. සතර දිග පැතිරැගිය මුහුද අවසන් කොට සිටී මහපොළොවටත් වඩා කොප මට ප්‍රිය යැ.

408. මුහුදෙහි ද ගඬානදියෙහි ද නම්ද නදියෙහි ද යම් කකුළු කෙනෙක් ඇද්ද, එ හැමට වඩා ජලයෙහි උපන් තෙපි රුහුණයෙන් හා මහත්ත්වයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ වූවු යැ, හබින්නා වූ මාගේ සැමියා මුදව.

7. කකකටක ජාතක යි.

409. යො වෙ සබ්බසමෙනානං අනුචා සෙට්ඨසමමනො තසායං එදිඬි පඤ්ඤා කීමෙව ඉතරා පජා.
410. එවමෙව තුවං බ්‍රහ්ම අනඤ්ඤාය චිතින්ද්‍රසි, කරං මූලං අදිස්වාන රුක්ඛං ජඤ්ඤා පතිට්ඨිතං.
411. නාහං තුමෙක චිතින්ද්‍රමි යෙ වඤ්ඤා වානරා වනෙ, විසාසෙතොව ගාරහො යසාසො රුක්ඛරොපකා'ති.

8. ආරාමද්‍රව්‍යකපාතකං.

412. න හි වණ්ණණාන සමපනානා මඤ්ඤා පියදසානා, බරවාචා පියා හොනති අසමිං ලොකෙ පරමෙ ව.
413. නනු පසාසිමං කාලිං දුබ්බණ්ණං තිලකාහනං, කොකිලං සණ්කහාණෙන බ්‍රහ්මතං පාණිනං පියං.
414. තසමා සට්ඨවාටසා මහාහාණි අනුදානො, අසං ධම්මඤ්ඤා දිපෙති මධුරං තසා හාසිතනති.

9. පුජාතපාතකං.

415. සබ්බෙහි කිර ඤාතිහි කොසියො ඉසසරො කතො, සවෙ ඤාතිහනුඤ්ඤානො හණ්ඩායාහං එකවාචියං.
416. හණ්ඩ සමම අනුඤ්ඤානො අසමිං ධම්මඤ්ඤා කෙවලං, සනති හි දහරා පකම් පඤ්ඤාවනොතා පුතින්ද්‍රො.
117. න මෙ රුච්චති හදං වො උලුකසාහිසෙවනං, අකුදාසා මූලං පසා කරං කුදො කරිසාතිති.

10. උලුකපාතකං.

පද්ධමවග්ගො දුතියො.

තඤ්ඤානං:

පද්ධුක්ඛනාගසිරිව්‍යානො
සමහණණ්ඩපුපුරපාවරො,
අර කුඤ්ඤාකුඤ්ඤාපරරුක්ඛ පුන
බරවාටඋලුකවරෙන දසා'ති.

1. කොසියවග්ගො - අනිකරා

409. රැස් වූ හැමදෙනා අතුරෙහි යමෙක් ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨයා යි ප්‍රසිද්ධ වූයේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාව ද මෙබඳු විය, අන්‍යයන් ගැන කවර කරා ද?

410. බමුණ, තෙපි හේතු නො දැන මෙසේ නින්දා කරව. පොළොවට ඇද තිබෙන මූල නො දැක කෙසේ ගස අඳුනන්නහු ද?

411. මම තොපටත් වනයෙහි වෙසෙන අනෙක් වානරයන්ටත් නින්දා නො කරමි. තොප වැන්නවුන් ආරාමරොපක ධූරයට පත් කළ විශ්වසෙන රජතුමා මැ නින්දා කටයුතු වෙයි.

8. ආරාමද්‍රෂක ජාතක යි.

412. වර්ණවත් වූ මධුරනාද ඇති දකුම්කලු වූවා හු ද, රජබසින් යුතු වූවාහු නම් මෙලොව ද පරලොව ද කිසිවක්හුවත් ප්‍රිය නො වෙති.

413. කළුපැහැති දුර්වර්ණ වූ තලකැලැල් ඇති මේ කෙවිලිය සිලිවි බසින් බොහෝ වූ ප්‍රාණීන්ට ප්‍රිය වූවා නො දක්නෙහි ද?

414. එහෙයින් මටසිලිවි කරා ඇති වන්නේ යැ. නුවණින් පිරිසිදු කරා කරන මක්කභාණි වන්නේ යැ. උඩඟු නො වන්නේ යැ. ඔහුගේ මධුර භාෂිතය අර්ථයත් ධර්මයත් ප්‍රකාශ කරයි.

9. සුජාත ජාතක යි.

415. සියලු නැයන් විසින් මහමුහුණු රජ කරන ලද්දේ යැ, ඉදින් නැයන් විසින් අනුදන්නාලද්දේ නම් මම වචනයක් කියමි.

416. යහළුව, අප විසින් අනුදන්නා ලද්දෙහි යැ. හේතුව හා ප්‍රවේණි ධර්මය කියව, ප්‍රඥාවත් ප්‍රඥාලෝකයත් ඇති තරුණ පක්ෂීහු ඇත් මැ යි.

417. තොප හැමට සෙත් වේවා, මහමුහුණු අභිෂේක කරනු මට රිසි නො වෙයි. නො කිසියුමේ මුහුණ බලව. කිසියේ කුමක් කරන්නේ දැයි නො දනිමි.

10. උලුකජාතක යි.

දෙවැනි පද්මවර්ග යි.

එහි උද්දනය

පද්ම ජාතක යැ, මුද්‍රපාණි ජාතක යැ, සයුරෙහි ගැලීම කියන මූල-පලොභන ජාතක යැ, මහායුපය ඇති මහාපණ්ඩු ජාතකය හා මූරපා ජාතක යැ, යළි ශෝක කරන කුඤ්චිය ඇති වාතභ්‍රාසිංහව ජාතක යැ, (කුඤ්චර) කන්තවක ජාතක යැ, (රුකඩ) ආරාමද්‍රෂක ජාතක යැ, (බරවාච) සුජාත ජාතක යැ, උලුක ජාතක යැ යන දසය යි.

3. අරභයා වගකීම

418. අරභයා කණ්ඩායම්¹ ඉසිනො විරරක්කපසකිනො²,
කිසිවක් කතං උදපානං කරං සමථ අවහසි³.
419. එසබ්බෙමා සිගාලානං යමපිකා ඔහදමසෙ,
පිතුපිතාමහං ධම්මො න නං උපකාමාමරහසි.
420. යෙසං වො ඵදියො ධම්මො අධම්මො පන කිදියො,
මා වො ධම්මං අධම්මං වා අභ්භාසම⁴ කුදවනන්ති.

1. උදපානදුසකජාතකං.

421. යෙන මිත්තෙන සංසතො⁵ යොගසෙකමො⁶ විහිංසති,
දුඛධවජ්ඣානවනනසං රතෙක අකම්භි පණ්ඩිතො.
422. යෙන මිත්තෙන සංසග්ගා යොගසෙකමො පවිඨති,
කරෙය්‍යත්තසමං වුත්තිං සබ්බකිම්මෙසු පණ්ඩිතො.
423. එථ ව්‍යග්ගා නිවත්තමො පච්චමෙථ⁷ මහාවතං,
මා වතං⁸ ජිඤ්ඤි නිව්‍යග්ගං ව්‍යග්ගා මාගෙසු නිබ්බතා⁹ති.

2. ව්‍යග්ගජාතකං.

424. කො භු උඤ්ඤකතොව¹ පුරහස්ථාච ඩ්‍රාහමණො,
කහනත්තු භික්ඛං අවරි කං සඤ්ඤං උපසබ්බමි.
425. අහං කපිසම්² දුමමිමො අනාමාසානි ආමසිං,
කං මං මොවය හඤ්ඤොන චුත්තො ගවෙස්සා පබ්බතං.
426. කච්ඡපා කසසපා භොතති කොණ්ඩඤ්ඤං භොතති මසකපා,
මුඤ්ඤා කසසප කොණ්ඩඤ්ඤං කතං මෙදුරතකං තයා³ති.

3. කච්ඡපජාතකං.

1. අරභයා කණ්ඩායම් - මජ්ඣ.
2. විරරක්ක - මජ්ඣ.
3. අවහසි - සිද්ධි.
4. සංසග්ගා - සි.
5. යොගසෙකමා - සි.
6. පච්චමෙථ - මජ්ඣ, සා.
7. මා නො වතං - සා.
8. වච්ඡිත - සා, උච්ඡිත - මජ්ඣ.
9. කපිසම් - සා.

3. ආරණ්‍ය වර්ගය

418. යහළු ශාඛාලය, වනවැසි වූ බොහෝ කල් තපස් රක්ෂා වූ සෑහීන් විසින් දුකසේ කරන ලද ළිඳ කුමට මළ මුත්‍රයෙන් දුෂණය කෙළෙහිද?

419. යම් කැනෙකැ දිය බි එහි මල මුත්‍ර කරමෝ නම් තෙල සිවලුන්ගේ දහමෙකි. පිය මුත්‍රන්ගේ දහමෙකි. එයට දෙස් නගන්නට නො සුදුස්සෙහි.

420. ඒ තොපගේ දහම මෙබඳු වී නම් අදහම කෙබඳු වේද? තොපගේ දහමක් හෝ අදහමක් හෝ කිසි කලෙක අපි නො දක්මහ.

1. ලදපාන දුයක ජාතක යි.

421. යම්බඳු පාපමිත්‍ර සංසර්ගය හේතු කොටගෙන කායචිත්ත සුඛය පිරිහේ ද, පණ්ඩිත පුරුෂ තෙම ඒ පාපමිත්‍රයා විසින් අභිභවනය කළයුතු දෑ තමාගේ දෙ ඇස් මෙන් කැල මැ රැකගන්නේ යැ.

422. යම්බඳු කල්‍යාණමිත්‍රයකු සමග සංසර්ග හේතුවීන් කාය චිත්තසුඛය වැඩේද ඒ කල්‍යාණමිත්‍රයාගේ සියලු කටයුත්තෙහි පණ්ඩිත පුරුෂ තෙම පැවැත්ම තමා හා සම කරන්නේ යැ.

423. එව ව්‍යාඝ්‍රයෙනි, පෙරළා එව මහවනයට එළඹෙවු වගුන් රහිත වනය නො සිඳිවා ව්‍යාඝ්‍රයෝ වන චීරහින වුවාහු නො වෙත්වා.

2. ව්‍යග්ග ජාතක යි.

424. පිරු බත් පාත්‍රයක් ගත්තකු මෙන් (මේ) කවරෙක්ද? (කාර්තික සුජායෙහි ලද) පූර්ණ පාත්‍රයක් අතැති බමුණකු මෙන් (මේ) කවරෙක් ද? කවර පෙදෙසක පිඩු සිඟා හැසුරුනේ ද? කවර ශ්‍රද්ධාවන්තයකු කරා එළැඹියේද?

425. මම මුඛ වදුරෙක්මි. ස්පර්ශ නො කටයුතු තැන් ස්පර්ශ කෙළෙමි. තෙපි මා මුදනු මැනැවි. මිදුණෙමි පර්වතයට යමි. තොපට යහපතක් වේවා!

426. ඉදිබුටෝ කාණ්‍යප ගෝත්‍රය ඇත්තෝ වෙති. වදුරෝ කොණ්ඩකුඤ්ඤ ගෝත්‍ර ඇත්තෝ වෙති. කාශ්‍යපය, කොණ්ඩකුඤ්ඤයා මුදව, කාශ්‍යප ගෝත්‍රයෙහි උපන්නු විසින් කොණ්ඩකුඤ්ඤ ගෝත්‍රයෙහි උපත් මොහු හා නො සම මෙමුදුන කෘත්‍යයෙක් කරන ලදි.

3. කච්ඡප ජාතක යි.

427. කායං බලාකා සිඛිති වොරි ලඛ්ඛිපිතාමහා,
ඔරං බලාකෙ ආගච්ඡ වණ්ණො මෙ වායසො සධා.
428. නාහං බලාකා සිඛිති අහං ලොලොඤ්ඡි වායසො,
අකථා වචනං තුඤ්ඤං පස්ස දුනොඤ්ඡි ආගතො.
429. පුන පාපජ්ජසි සම්ම සිලං හි තව තාදිසං,
න හි මාත්‍රසකා භොගා සුභුඤ්ජා භොතති පක්ඛිනා'ති.

4. ලොලජාතකං.

430. කායං බලාකා රුචිරා කාකතිළඤ්ඡි¹ අච්ඡති,²
වණ්ණො කාතො සධා මඤ්ඤං තස්ස වෙතං කුලාවකං.
431. නත්‍ර මං සම්ම ජානාසි දිප සාමාකභොජන,
අකථා වචනං තුඤ්ඤං පස්ස දුනොඤ්ඡි ආගතො.
432. පුනපාපජ්ජසි සම්ම සිලං හි තව තාදිසං,
න හි මාත්‍රසකා³ භොගා සුභුඤ්ජා භොතති පක්ඛිනා'ති.

5. රුචිරජාතකං.

433. තව සඤ්ඤා සිලඤ්ඤා විදිත්වාන ජනාසිප
වණ්ණං අඤ්ජනවණ්ණණන කාලිඛ්ඤ්ඡි⁴ නිඵ්ඵගසෙ.⁵
434. අත්තභවතා ව භවතා ව යොධ උඤ්ඤා ගච්ඡති,
සඤ්ඤා මෙ අපථිකඛිපා⁶ පුබ්බාවරියවතො ඉදං.

1. නිඤ්ඤා - සා.
2. මච්ඡති - සා.
3. මාත්‍රසකා - මජ්.
4. කාලිඛ්ඤ්ඡි - මජ්.
5. නිඵ්ඵගසෙ - මජ්.
6. අපථිකඛිපා - මජ්.

427. සිඵ ඇති සෙරවු මේඝය මුතුන් කොට ඇති මේ කෙකිනි කවරක් ද? කෙකින්න මැනට නැඟිඵව, මාගේ මිතුරු කවුඩා වණ්ඩය.

428. මම සිඵ ඇති කෙකිනි නො වෙමි. මම ලොල් වූ කවුඩෙක්මි. තොපගේ වචනය නො කළ නිසා පියාපත් සිඳුනා ලද්දෙමි වෙමි. ගොදුරු බිමැ සිට ආයෙහි මා බලව.

429. යහඵව, මෙබඳු දුකකට නැවැත පත් වන්නෙහිය. තොපගේ ආචාරසීලය ඵවැනිය. මනුෂ්‍යයන්ගේ භොගයෝ පක්ෂියා විසින් සුවසේ බුදින්නට යොග්‍ය නො වෙත්.

4. ලොල ජාතක යි.

430. සිත්කලු වූ මේ කෙකිනි කවුඩු කැදුල්ලේ හිඳී. හෝ කවරක් ද? මාගේ මිතුරු කවුඩා නපුරුය. මේ ඔහුගේ කැදුල්ලය.

431. සබඳිනි පක්ෂිය, බොඩහමු බුදිනාව, මා අඳුනන්නෙහි නො වෙ ද? තොප කී අවවාද නො කොට පියාපත් සිඳුනා ලද්දෙමි වෙමි. ගොදුරු බිමැ සිට ආයෙහි මා බලව.

432. යහඵව, මෙබඳු දුකකට නැවැත පත්වන්නෙහිය. තොපගේ ආචාර සීලය ඵවැනිය. මනුෂ්‍යයන්ගේ භොගයෝ පක්ෂියා විසින් සුවසේ බුදින්නට යොග්‍ය නො වෙත්.

5. රුවිර ජාතක යි.

433. මහරජාණෙනි, නුඹ වහන්සේගේ ශ්‍රද්ධාව ද සීලය ද දූත අඳුන්වන් වූ මතුලැතු කරණ කොටගෙන කලිඟුරු සම්පයෙහි ඇතු ගෙන ඵමහයි ස්වර්ණරජකාදිය විනිමය වශයෙන් ගතූමහ.

434. කැඳබන් ආදි ආහාර අනුන්ගෙන් ලබා ජීවත් වන්නෝ ද, ඵයේ අනුන්ගෙන් නො ලබා ජීවත් වන්නෝ ද යන මොවුනතුරෙන් කිසිවෙක් කිසිවක් පතා කෙනතු කරා යේ නම් ඔවුන්ගේ අයැදුම් පිළිකෙටි නො කටයුතුය. මේ මවුපියන්ගේ වචනය යි.

435. දදුම් වො බ්‍රාහ්මණා නාගමෙතං
රාජාරහං රාජ භොග්ගං¹ යසසසිනං,
අලඛකං හෙමජාලාභිජනං
සසාරජිං ගච්ඡති යෙන කාම'නිති.

6. කුරුඳුමමජාතකං.

436. වසසානි පඤ්ඤාස සමාධිකානි
වසිංක සෙලසස ගුහාය රොමක,
අභවකමානා අභිනිබ්බතඤ්ඤා²
හත්තකමායනා මිමණ්ඩජා පුරෙ.
437. තෙදනි වසසඛා කිමසුමුසසුකා
හජතති අඤ්ඤං ගිරිකඤ්ඤං දිජා,
න නුත මඤ්ඤානි මම යථා පුරෙ
විරහවුත්තා³ අථවා න තෙ ඉමෙ.
438. ජානාම තං න මයමසම මුළුභා⁴
සොයෙව්⁵ කුටෙන මයමසම නාමඤ්ඤ,
වික්ඛානො තෙ අසමිං ජනෙ පදුට්ඨං
ආර්ථක තෙන තං උත්තසාමානි.

7. රොමකජාතකං.

439. කමසුමභිසන්ධාය⁶ ලහුවික්ඛාසස දුභිනො⁷,
සබ්බකාමදුහසෙසව්⁸ ඉදං දුක්ඛං තිතිකකිසි.
440. සිංහෙන නිහනාහෙතං පදසා ව අධිට්ඨහ,
භීයො ඛාලා පකුලෙක්ඛායුං නො වසස පටිසෙධනො.
441. මමෙවායං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤමෙපවං කරිස්සති,
තෙ තං තත්ථ වධිස්සනති සා මෙ මුක්ති භවිස්සති'ති.

8. මහිසජාතකං.

1. භොගං - මිත්තං.
2. අභිනිබ්බතඤ්ඤා - මිත්තං. සයා.
3. විරහවුත්තා - සයා විරහවුත්තා - මිත්තං.
4. සමුළුභා - සයා මයං සමුළුභා - මිත්තං.
5. සෙව්ව - මිත්තං. සයා.
6. කිමසු මහිසන්ධාය - මිත්තං. සයා.
7. දුභිනො - මිත්තං. සයා.
8. සබ්බකාම රහසෙසව් - මිත්තං.

435. බවුණෙනි, රජුන්ට සුදුසු රජුන්ගේ පරිහරනයට සුදුසු පිරිවර ඇති රන්දලින් අලංකාර කළ (හෙවත් රන් අබරණින් සැරසූ) ඇත්ගොව්වන් සහිත මේ ඇත්රජු තොපට දෙමි. කැමැති මහෙකින් ගෙන යවු.

6. කුරුධමම ජාතක යි.

436. පරෙවිය, පනස් අවුරුද්දකට වැඩි කලක් ගල්ගුහාවෙහි වීසුමහ. සත්සුන් සිතැති පක්ෂීහු මා සැක නො කරන්නෝ පෙර මගේ අත්පසට එති.

437. පක්ෂිය, දැන් ඒ පක්ෂීහු කුමට කලකිරුණාහු පර්වතයෙන් අත් හිරිකඳුරකට යෙත් ද? පෙර පරිදි මේ පක්ෂීහු මට ගරු නො කෙරෙතියි සිතමි. නැතහොත් දිගුකල් මොවුහු පිටත වැසෑ පැමිණි හෙයින් මේ ඔහු ම යයි නො හඳුනන්ද?

438. තොප දනුමහ. අපි මුස් නො වමහ. තෙපි ඒ තවුස් මය. අපිද ඔහු මය අන්‍යයෝ නො වමහ. තොපගේ මේ සිත පක්ෂි ජනයා කෙරෙහි දුෂ්ට ය. ආජීවකය, එහෙයින් තට බිය වමහ.

7. රෝමක ජාතක යි.

439. සැහැල්ලු සිතැති ජිත්‍ර ප්‍රේතියාගේ මේ දුක (හිංසාව) කැමැති හැමදේ දෙන ස්වාමියකු (කරන දෙයක්) සේ සිතා කවර හෙයින් ඉවසා සිටීන්නෙහි ද?

440. මොහු අභිත් ඇත නයව. පාදයෙන් මැඩ පියව. වළකනු-යෙක් නො වී නම් මෝඩයෝ බොහෝ කීපෙන්නාහ.

441. මෙතෙම (සෙස්සත්) මා මෙන්ය යි සිතන්නේ සෙස්සත්ට ද මෙසේ කරන්නේය. ඔහු එහිලා ඒ වදුරා මරන්නාහ. මට ඒ පවින් මිදීම වන්නේ ය.

8. මහිය ජාතක යි.

144 ජාතකපාළි-නිකායපාඨාන

- 442 යථා මාණවකො පඤ්ච සිගාලිං වනගොවරීං,
අඤ්ඤාමං පථෙදෙනති¹ අනඤ්ඤාමාති මඤ්ඤති
අනඤ්ඤාමං සතපන්නං අඤ්ඤාමොති මඤ්ඤති.
443. එවමෙව ඉධෙකවෙවා පුත්තලො හොති තාදිසො,
හිතෙහි වචනං වුත්තො පතිගණනාති² වාමනො.
444. යෙ ව ඛො නං පසංසකති හයා උක්කංසයන්ති වා³
තඤ්ඤි යො මඤ්ඤන්තෙ මිත්තං සතපන්නංව මාණවො⁴ති.

9. සතපන්නජාතකං.

445. අඤ්ඤා හි නුත මිගරාජා පුටකමුඤ්ඤා කොවිදො,
තථාහි පුටං දුසෙති අඤ්ඤං නුත කරිසසති.
446. න මෙ පිතා වා මාතා වා පුටකමුඤ්ඤා කොවිදො⁵,
කතං කතං ඛො දුසෙම එවං ධම්මමිදං කුලං.
447. යෙසං වො එදිසො ධම්මො අධම්මො පන කිදිසො⁶,
මා වො ධම්මං අධම්මං වා අඤ්ඤාම කුදුවන⁷ති.

10. පුටදුසකජාතකං.

අරඤ්ඤවග්ගො⁸ නතිභයා.

තසාදානං:

උදපානවරං වනබ්‍රහ්මකපි
සිව්ඨි ව බලාකරුවීරවරො,
සුරතාධිපරොමකදුස පුත
සතපන්නවරො පුටකමු දසා⁹ති.

1. පථෙදෙනති - මිත්තං, සතා.
2. පතිගණනාති - මිත්තං, සතා.
3. වා - මිත්තං, සතා.
4. කොවිද - සතා.
5. කිං දිසො - මිත්තං.
6. උදපානවග්ගො - සතා.

442. යම්සේ මාර්ගයෙහි මාණවක තෙම වනයෙහි හැසිරෙන වැඩ කැමැතිව කියන සිවල් දෙන අවැඩ කැමැතියකු යි සිතාද අවැඩ කැමැති කැරලා වැඩ කැමැත්තකු යි සිතාද.

443. එලෙසම මෙලොව ඇතැම් පුතුලෙක් එබඳු වේ. හිත කැමැතියන් විසින් වචනය කියන ලද්දේ නො කටයුතු කොට ගන්නේ යි.

444. යම් කෙනෙක් ඔහු බියෙන් පසසන්ද හුවා බෙණෙත්ද ඔවුන් මිතුරු යි හේ සිතයි. කැරලාගේ බස විශ්වාස කළ මාණවයා මෙනි.

9. භතපතන ජාතක යි.

445. ඒකාන්තයෙන් මාගරාජයා මල්ගොටු සෑදීමට දක්ෂ යයි හඟිමි. ඒ එසේමය. ලා පු මල්ගොටු දූෂණය කරයි, හෙවත් නසයි. මනාපතර අන් මල්ගොටු කරති හඟිමි.

446. මාගේ පියා හෝ මව හෝ මල්ගොටු කිරීමට දක්ෂ නො වෙති. කළ කළ දේ නසමහ. මේ වදුරු කුලය මෙබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය.

447. යම්බඳු වූ තොපගේ දහම මෙබඳු වී නම් නො දහම කෙබඳු වේ ද? තොපගේ දහම හෝ අදහම කිසිකලෙකත් නො දකුමහ.

10. පුට්ඨසක ජාතක යි.

තෙවැනි අරණ්‍යවර්ග යි.

එහි උද්දනය:

උද්දානසක ජාතක යැ, ව්‍යග්ග ජාතක යැ, (කපි) කච්ඡප ජාතක යැ, (සිව්නී) ලොල ජාතක යැ, රුවිර ජාතක යැ, (සුජනාධිප) කුරුධමම ජාතක යැ, රොමක ජාතක යැ, යළි (දූසක) මහිස ජාතක යැ, සතපතන ජාතක යැ, (පුටකමම) පුට්ඨසක ජාතක යැ යන අය යි.

4. අභ්‍යන්තරවගන්ති

448. අභ්‍යන්තර¹ නාම දුමො යසස දිබ්බමීදං එලං,
භුචා දෙහළිනි නාරි වක්ඛවත්ති වීජායති.
449. තඤ්ඤා² භද්ද මහෙසීසි සා වා³ සි පතීනො පියා,
ආහරිස්සති තෙ රාජා ඉදං අභ්‍යන්තරං එලං.
450. භක්ඛුරුඤ්ඤා පරක්කමොයා යං ධානමධිගච්ඡති,
සුරො අක්ඛපරිවොඨි ලභමානො භවාමහන්ති.

1. අභ්‍යන්තරජාතකං.

451. සෙය්‍යංසො සෙය්‍යංසො භොති යො සෙය්‍යමුපසෙවති,
එකෙන සන්ධිං කථාන සතං වජේඤ්ඤා අමොවසිං.
452. තස්මා සබ්බන්ත⁴ ලොකෙන සන්ධිං කථාන එකකො,
පෙව්ච සග්ගං නිගච්ඡෙය්‍ය ඉදං පුණොථ කාසයො⁵.
453. ඉදං වචා මහාරාජා⁶ කංසො ධාරාණසිග්ගහො,
ධනුං තුණ්ණි⁷ නික්ඛිපා සංයමං අජක්ඛුපාගමී⁸ති.

2. සෙය්‍යංසජාතකං⁹.

454. වරං වරං චං නිහනං පුරෙ වරි¹⁰
අසමිං පදෙසෙ අභිභුය්‍ය සුක්කරෙ,
සොද්දති එකො වාපගච්ඡි¹¹ ක්කායසි
බලනත්ත තෙ වායස න වජ්ජ වීජ්ජති.
455. ඉමෙ¹² සුදං යනති දිසොදිසං පුරෙ
භයට්ඨිකා ලෙණගච්ඡිතො පුට්ඨි,
තෙ දති සංගමම රසනති එකතො
යඤ්ඤා ධීතා දුප්පසහජ්ජ, මෙ මයා.

1. අභ්‍යන්තරො - ස්‍යා.
2. ඤ්ඤා - මජ්ඣිම, ඤා - ස්‍යා.
3. වාසි - ස්‍යා, මජ්ඣිම.
4. ලොකෙන සබ්බන්ත - මජ්ඣිම.
5. කාසියා - මජ්ඣිම, ස්‍යා.
6. ඉදං වචා සො රාජා - මජ්ඣිම, සි.
7. ධනුං තුණ්ණි - ස්‍යා, ධනුකණ්ණි - මජ්ඣිම.
8. අක්ඛපා ජාතකං - මජ්ඣිම, ස්‍යා.
9. වරං - සි.
10. ධාරාණසිග්ගහො - මජ්ඣිම, ධාරාණසිග්ගහො - ස්‍යා.
11. අක්ඛපායනති - මජ්ඣිම, ස්‍යා.

4. අබහනතරවර්ගය

448. යම් අභිගසෙකු එලය දිව්‍යභොජනයට සුදුසු ද අබහන්තර නමැති ඒ අභිගසෙහි අඹ කා දෙළ ඇති ඉතිරිය සක්විත්තකු ප්‍රසූත කරයි.

449. සොදුර, තී අගධියෝ වෙහි ඒ තෙපි සැමියාට ප්‍රියමනාප වූවහු ය. රජතෙම තිට මේ අබහන්තර නමැති අභිගසේ ගෙඩි ගෙනෙන්නේය.

450. මාතෘ පිතෘ ස්වාමි යන ත්‍රිවිධ ස්වාමීන්ට වැඩ පිණිස වෑයම් කරන්නාවූ ජීවිත පරිත්‍යාග කරන ශූර පුරුෂයා යම්බඳු ස්වර්ග සැපතකට පැමිණේ ද මම ද එය ලබන්නෙමි වෙමි.

1. අබහනතර ජාතක යි.

451. උසස් කුශල ධර්මයන්ගෙන් හෙබියාවූ පුභුලෙක් එබඳු කුශල ධර්මයට ආශා ඇති පුභුලකු ඇසුරු කෙරේ ද (එහෙයින්) හෙතෙම පැහැසුම් ලබන්නේ හෝ උතුම් වන්නේ හෝ වෙයි. එකකු යමග මෙන් වඩා මරණයට කැප වූ සියයක් පමණ එයින් මිදුවෙමි.

452. සියලු ලෝකවාසීන් සමග එක්ව (මෙමුඵ්භාවනා වඩා) කවර හෙයින් පරලොවැ ස්වර්ග ගාමී නොවන්නේද? කසි රට වැසියෙහි, මෙය අසව.

453. ධරණුස් නගරයේ වෙසෙන කංඝ නමැති මහරජ තෙමේ මෙවදන් කියා දුන්න හා තියවුර හැරපියා ශීලසංයමයට පැමිණියේ ය.

2. යෙය්‍යංඝ ජාතක යි.

454. ව්‍යාසුය තෝ පෙඳ මේ පෙදෙසේ සියලු හුරන් මැඩ ගෙන (හුරන් කෙරෙහි) උතුම් හුරන් මරමින් හැසිරුනෙහි ය. දන් තෝ තනිව බැහැරවැ සිතමින් සිටින්නෙහි ය. ව්‍යාසුය අද තාගේ කායශක්තිය නැත්තේ ද?

455. මේ හුරෝ පෙඳ හයින් පිඩිතවැ රැකෙන තැන් සොයන්නෝ වෙන් වෙන්වැ දිශාවෙන් දිශාවට යති. දන් ඔහු එක් රැස්වැ එක්වලා නාද කෙරෙති. යම් තැනෙක සිටියා වූ මොහු අද මා විසින් මැඩලිය නො හැකියෝ යි.

456. නමඤ්ච සඛ්‍යානං සමාගතානං
දිස්වා සයං සත්‍යං වදම් අබ්‍රුතං,
ව්‍යග්ගං මිඟා යත්ත පීනිංසු දධිනො
සාමඝ්ඤියා දධබලෙසු මුච්චුරෙති.

3. වඩ්ඪකීසුකරජාතකං.

457. යං උසස්සකා සඛ්‍යරතති අලකඛිකා බ්‍රහ්ම ධනං,
සියවනොතො අසිප්ප ව ලකඛිවා තාති භුඤ්ජති.
458. සබ්බත්ත කතපුඤ්ඤස්ස අතිවට්ඨෙඤ්ඤව¹ පාණිනො,
උපපජ්ජති බ්‍රහ්ම භොගා අප්පනායතනෙසුපි².
459. කුතඤ්චමණ්ණයො³ දණ්ඩා ඊයො ව පුඤ්ඤලකබ්ණො,
උපපජ්ජති අපාපස්ස කතපුඤ්ඤස්ස ජඤ්ඤානො⁴ති.

4. සිරිජාතකං.

460. දරියො⁵ සත්තවස්සාති නිංසමතො වසාමසෙ,
භගෙඤ්ජම⁶ මණිනො ආභං ඉති නො මනනිතං අහු.
461. යාවි⁷ යාව නිසංසාම භියොසා වොද්‍යතෙ මණි,
ඉදඤ්චද්දති⁸ පුට්ඨාම කිං කිත්ථං ඉධ මඤ්ඤපි.
462. අයං මණි වෙළුරියො අකාථො විමලො සුභො⁹,
නාසිස සකකා සිරිං ගතං අපකාමථ සුකරා⁹ති.

5. මණිසුකරජාතකං.

-
1. අතිමහෙඤ්ඤව අතිවහෙඤ්ඤව - සි.
 2. අසිප්පයතනෙසුපි - මජ්ඣ.
 3. කුතඤ්චො - මජ්ඣ., සා.
 4. දරියො - මජ්ඣ.
 5. භගෙඤ්ජම - මජ්ඣ., සා.
 6. යාවතා මණිං සංසාම - මජ්ඣ., යාවතා මණි සංසාම - සා.
 7. චාලමණ්ණෙව පුට්ඨාම - සි.
 8. අකාථො විසුලො සුභො - මජ්ඣ.
 9. මණිසංසාතකං - මජ්ඣ.

456. රැස් වූ හුරු සමූහයාට නමස්කාර වේවා! අද්භූත වූ මිතුරු බවක් තෙමේ දකු කියමි. යම් තැනෙකලා දළැති හුරෝ ව්‍යාභ්‍රයා දිනු ද, දළ බල කොට ඇති හුරුන්ගේ සමගි බලය නිසා සතුරා මැඩ මරණයෙන් මිදුණාහ.

3. වඩ්ඩකීසුකර ජාතක යි.

457. හස්ති ශිල්පාදි උගත් ශිල්ප ඇත්තා වූ ද ශිල්ප නැත්තා වූ ද ධන රැස්කිරීමේ මහත් වෑයම ඇති පින් නැති ජනයෝ බොහෝ ධනය රැස් කෙරෙද්ද පින් ඇත්තේ ම ඒ ධනය අනුභව කෙරේ.

458. හැමතන්හි ම කළ පින් ඇතියාහට අන්‍ය ප්‍රාණින් අභිභවා අන්‍යායතනයෙහි දු බොහෝ වූ හෝගයෝ උපදිත්.

459. අලාමක වූ කළ පින් ඇති සත්වයනට ශ්‍රීමත් වූ කුකුළෝ ද මාණික්‍යයෝ ද ආරක්ෂායම්වි ද පුණ්‍යලක්ෂණ ස්ත්‍රීහු ද උපදනාහු යි.

4. සිරි ජාතක යි.

460. තිහක් පමණ දෙනා සත් අවුරුද්දක් මැණික් ගුහාවෙහි විසුමහ. මාණික්‍යයේ දීප්තිය වනසමහයි, අප විසින් මත්ත්‍රණය කරන ලද්දේ වී.

461. මැණික යම් තාක් ගටමෝ ද බෙහෙවින් නිර්මල වෙයි. බවුණ කොප ම විවාරමහ. මේ කරුණෙහිලා කුමක් කටයුතු දැයි ඔබ සිතන්නෙහි ද?

462. මේ මැණික වෙරළමිණෙක කර්කශ නො වෙයි. නිම්ලය සුඤ්ජරය. මෙහි සිරිය නසන්නට නො පිළිවන සුකරයෙහි ඉවත යවයි කී ය.

5. මණිසුකර ජාතක යි.

463. මා සාලකසස පිහිටි ආතුරන්තානි* භුක්තති,
අපොසාසසුකෙකා භුසං බාද එතං දිසාසුලකඛණං.
464. ඉදති සො ඉධාගනතො අතිරී සුක්කසෙවකො,
අප දසකපි සාලකං සයනං මුසලුක්කරං.
465. විකක්ඛං* සුක්කරං දිසවා සයනං මුසලුක්කරං,
ජරණවා* විවිනෙකසුං වරකොකං භුසාමිවා'ති.

6. සාලකජාතකං.

466. නාත්‍යමමකෙතා නාපිසුතො නානවො* නාතුතුහලො,
මුලෙහසු ලහතෙ ලාභං එසා තෙ අනුසාසති.
467. ධිරස්ත්‍රී තං යසලාභං ධනලාභඤ්ච ඩ්‍රාභමණ,
යා වුක්ඛි විනිපාතෙන අධිඉච්චරියාය වා*.
468. අපි වෙ පක්ඛමාදය අනාභාරො පරිබ්බපෙ,
එසාව පීචිකා සෙයොයා යා වාධිමමන එසනා'ති.

7. ලාභගරහජාතකං*.

469. අභසනති මච්ඡා අධිකං සහසං
න සො අත්ථි යො ඉමං සද්දහෙයා,
මයහඤ්ච අස්ස ඉධ සත්ත මාසා
අභමපි තං මච්ඡද්දනං* කිණෙයානති.
470. මච්ඡානං භොජනං දක්වා මම දකඛිණමාදිසි*,
තං දකඛිණං සරනතියා කතං අපචිතිං තයා.

-
1. පිහිටි - පිහි.
 2. ආතුරන්තානි - සි., මජ්ඣ.
 3. විකක්ඛං - පි. සයා.
 4. ජරණවා වා විනෙකසුං - පි. ජරණවා අවිනෙකසුං - සයා.
 5. නාතො - මජ්ඣ.
 6. අධිමච්චරණෙන වා - පි. මජ්ඣ.
 7. ලාභගරහිත - සයා.
 8. මච්ඡද්දනං - මජ්ඣ., සයා.
 9. මදපි - මජ්ඣ.

463. සාලක නම් සුකරයාගේ ස්වභාවය නඟමක් පතව, සාලකයා මරණ භෝජනය අනුභව කරයි. උහුගේ අහරට උත්සාහ නොකොට බොල් මුහු පිදුරු කව, මේ දීර්ඝායු ලබන්නට හේතුයි.

464. දන් සේවකයන්ගෙන් යුක්ත වූ ඒ වෛවාහික ආගන්තුක පුරුෂ තෙම මෙහි අවුදින් සිටියේ යි. අනතුරු ව මොහොල් බඳු උඩුතොල ඇති මරණ පිණිස භෝජන වූ සාලක නම් සුකරයා දක්නෙහි.

465. මොහොලක් වැනි උඩුතොල ඇති ව වැතිර සිටුනා කපාලු සුකරයා දක දොන්නු අපගේ රවු (පිදුරු) ම උතුමැ යි සිතූහ.

6. සාලක ජාතකයි.

466. උමතු නො වූයේ කේලාම නො කියනුයේ නො නටනුයේ කුහුල්කතා නැත්තේ මෝඩයන් සම්පයේ ලාභ නො ලබයි. මේ තව අපගේ ලාභානුශාසනා යි.

467. බමුණ යශස්ලාභයට ද ධනලාභයට ද තමා නැසෙන පරිදි අධම්මයායෙන් වන ජීවිකා වෘත්තියෙන් වේ නම් ඊටද නින්ද වේවා!

468. අධාර්මික සෙවුමෙන් දිවි පවත්වනුවාට වඩා අගාරික වැහෙවත් පැවිදිව පාත්‍රයක් ගෙන සිඟා ලද අහරෙන් පවත්වන මේ දිවිපැවැත්ම ශ්‍රේෂ්ඨ යි.

7. ලාභගරභ ජාතකයි.

469. මත්සායෝ (මසුරන්) දහසකට වඩා අහිඳි යන්න අදහන්නෙක් නැත. මෙහි මට ද මාසක සතක් ඇත. මම ද ඒ මාර වැළ මිල දී ගනිමි.

470. මසුන්ට කැම දී මට පින් අනුමෝදන් කෙළේ ය. තා අනුමෝදන් කළ ඒ පින් සිහි කරන මා විසින් තොපගේ ධනය රක්තා ලදි.

471. පද්ධවික්කසස න එතී හොති
න වාපි නං දෙවතා පුජයනති,
යො භාතරං පෙත්තිකං සාපතෙයාං
අවඤ්චි දුක්ඛතකමමකාරී'ති.¹

8. මච්ඡුද්දනජාතකං².

472. නානාවජ්ඣ³ මහාරාජ එකාගාරෙ වසාමසෙ,
අභං ගාමවරං ඉවෙජ ඛාණමිති ව ගවං සතං.
473. ජතොතා ව⁴ ආජඤ්ඤරථං කඤ්ඤ ව මණිකුණ්ඩලං
යා වෙසා පුණණිකා ජමේ⁵ උදුක්කලං⁶ අභිකඛිති.
474. ඛාණමිතිසං ගාමවරං දෙථ ඛාණමිතියා ගවං සතං,
පුත්තසං ආජඤ්ඤරථං කඤ්ඤ මණිකුණ්ඩලං
යඤ්ඤතං පුණණිකං ජමේ⁷ පටියාදෙථ උදුක්කල'නති.

9. නානාවජ්ඣජාතකං.

475. සීලං කිරෙවි කල්‍යාණං සීලං ලොකෙ අනුක්‍රමරං,
පසං සොරවීරියො නාගො සීලවාති න හඤ්ඤති.
476. සොහං සීලං සමාදිසං ලොකෙ අනුමතං සිවං,
අරියවුක්ඛි' සමාවාරො යෙන චුවන්ති සීලවා.
477. ඤාතිනඤ්ච පියො හොති මිත්තෙසු ව වීරොවති,
කායසං හෙද පුගති උපපජ්ජති⁸ සීලවාති.

10. සීලවීමංසජාතකං.

අබ්‍යන්තරවග්ගො මතුපෝඨා.

කසුද්දනං:

දුමකංසවරුත්තම බ්‍යග්ගමිගා
මණියො මණි සාලකමව්භයනො,
අනුසාසනියොපි ව මච්ඡවරො
මණිකුණ්ඩලකෙන කිරෙන දසාති

1. දුක්ඛව කමකාරීති - මජ්ඣං සං.
2. මච්ඡද්දන ජාතකං - මජ්ඣං සං.
3. නානාජ්ඣ, නානාවජ්ඣ - මජ්ඣං.
4. පුත්තො - මජ්ඣං සං.
5. පුණණිකජමේ - මජ්ඣං පුණණිකා ජමේ - සං.
6. උදුක්කලෙති කඛිති.
7. අරියවත්ත - සං.
8. උපපජ්ජති - සං.

471. දුෂ්ටයින් ඇතියාට දෙලෝ දියුණුව සිදු නො වේ. අධම්මකම් කරන්නෙක් පියා සතු වස්තුව සොහොයුරාට වඤ්චා කෙළේ ද දෙවියෝ ඔහු නො පුදත්.

8. මව්පුද්දන ජාතකයි.

472. මහරජ, වෙන වෙන රිසි ඇති අපි එකගෙයි වසමහ. මම ගම්වරයක් කැමැත්තෙමි. බැමිණි ගවයන් සියයක් කැමැත්තී ය.

473. ජක්ක මාණවක ආජානෙය අසුන් යෙදූ රියක් ද, ලේලි මිණිකොඩොලක් ද, පුණ්ණිකා නම් මිඩි තොමෝ කුලුමොහොල් සහිත වනක් ද කැමැතී ය.

474. බමුණාට ගම්වරයක් ද බැමිණියට ගවයන් සියයක් ද ජත්‍ර නම් බ්‍රාහ්මණපුත්‍රයාට ආජානෙය අසුන් යෙදූ රියක් ද ලේලියට මිණිකොඩොලක් ද හීන වූ මේ පූර්ණිකා දසියට වනක් මොහොලක් ද පිළියෙළ කොට දෙවූ.

9. නානාවජන්ද ජාතකයි.

475. ආචාර සිලය ම හොබනේ ල, සිලය ලෝකයේ අනුත්තර ය, බලව දරුණු වීෂ ඇති නයා පවා සිල්වතැයි හිංසා කරනු නො ලැබේ.

476. සිල්වතා යම් සිලයක් නිසා ආර්ය පැවැතුම් ඇත්තේ ය යි කියනු ලැබේ ද, ලොවැ නිර්භය තත්ත්වයෙකැ යි දන්නා ලද ද එබඳු සිලය මම සමාදන් වෙමි.

477. සිල්වතා නැයන්ට ප්‍රිය වෙයි. මිතුරන් අතරේ ද බබළයි. මරණින් මතු දෙවලොවැ උපදී.

10. සිලවිමංස ජාතකයි.

සතරවැනි අබ්‍යන්තර වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

(දුම) අබ්‍යන්තර ජාතකයැ, උතුම් වූ සෙයාංස ජාතක යැ, ව්‍යාප්‍රයා නැසූ වඩ්ඪකීයුකර ජාතක යැ, (මණි) සිරි ජාතක යැ, මණිසුකර ජාතක යැ, සාලුක ජාතක යැ, (අනුසාසනී) ලාභගරහ ජාතක යැ, මව්පුද්දන ජාතක යැ, (මණිකුණ්ඩල) නානාවජන්ද ජාතක යැ (කිරෙන) සිලං කිර යනාදී වූ සිලවිමංස ජාතක යැ යන මෙයින් දහය වේ.

5. කුමනවගෙනා

478. සබ්බකාමදදා කුමන කුටි¹ ලඞ්ඞාන ධුතතකො,
යාව සො² අනුපාලෙති තාව සො සුබමෙධති.
479. යද මනො ව දිනො ව පමාද කුමනමධිදි,
තනො නගෙනා ව පොනො ව පච්ඡා බාලො විහඤ්ඤති.
480. එවමෙව යො ධනං ලඞ්ඞා අමනො පරිභුඤ්ඤති,
පච්ඡා තපති දුමමෙධො කුටිං භිනොනාව ධුතතකො'ති.

1. හද්‍යපජාතකං.

481. බාරාණසං³ මහාරාජ කාකරාජා නිවාසිකො⁴,
අසීනියා සහසෙසිති සුපනො පරිවාරිතො.
482. තස්ස දෙහළුනි හරියා සුචක්ඛා මච්ඡම්චජනි,⁵
රඤ්ඤා මහානායෙ පක්ඛං පච්චගස් රාජගොජනං.
483. කෙසාහං පභිනො දුතො රඤ්ඤා වමහි ඉධාගතො,
හතතු අපචිති කුමම් නාසායමකරං වණනති.

2. සුපකජාතකං.

484. ඵ්ථධස්ස මෙ අඤ්ඤතරෙන ව්‍යාධිනා
රොගෙන බාලහං දුබ්බස්ස රුප්පතො,
පරිසුස්සති ඛිංසමිදං කලෙබරං
පුප්ඵං යථා පංසුති ආතපෙ කතං.
485. අජඤ්ඤං ජඤ්ඤසබ්බානං අසුචිං සුචිසම්මතං,
නානාකුණපරිපූරං ජඤ්ඤරූපං අපක්ඛතො.
486. ධිරත්ථු තං ආතුරං පුතිකායං
පෙඟුච්ඡිකං අසුචිං බ්‍යාධිධම්මං,
යත්ථපමකො අධිමුච්ඡිකා පජා
භාපෙනති මග්ගං සුගතපපක්ඛියා'ති.

3. කායච්චන්ද්‍රජාතකං.

1. කුටි - සි. ස්‍යා.
2. නං - මජ්ඣං.
3. සුරාසට්ඨානකං - මජ්ඣං හද්‍යපජාතකං ජාතකං - ස්‍යා.
4. බාරාණසං - මජ්ඣං, ස්‍යා.
5. නිවාසකො - මජ්ඣං, ස්‍යා.
6. සුචක්ඛා හතභිතු මච්ඡති - මජ්ඣං, ස්‍යා.

5. කුම්භ වර්ගය

478. සියලු වස්තු කාමයන් දීමට සමත් කළය ලැබ ධූර්තයා යම්කාක් කල් රකී ද ඒකාක් සුව වඩා.

479. යම් කලෙක සුරාමදයෙන් මත් වූයේ උඩඟු වූයේ සැලැකිලි රහිත වූයේ කළය බිත්දේ ද? ඉක්බිති නග්න වූ කඩමාලු හැන්දු වූ මුළුයා පසුව වැනැස්ද.

480. එපරිදි යමෙක් ධනය ලැබූ පමණ නොදනා පරිභෝග කෙරේ ද ඒ අනුවණයා හදුසටය බිඳ ගත් ධූර්තයා සේ පසුව තැවේ.

1. හදුසට ජාතකයි.

481. මහරජ බරණැස්නුවර නිවැසි අසුදුහසක් පමණ කවුඩුවන් පිරිවරා ගත් සුපතන නමැති කවුඩු රජෙක් ඇත.

482. ඔහුට දෙළඳක් ඇති සුඵසා නම් බිරිඳ රජුගේ මුළුතැන් ගෙයි පිසූ අළුත් වූ නොහොත් වෙන වෙන මහඇඟි වූ රාජ භෝජනය අනුභව කරන්නට කැමැත්තී ය.

483. මම ඔවුන්ගේ දුකියෙක්මි. රජතුමා විසින් මෙහෙයවන ලද්දෙම් මෙහි ආයෙම්, සිය සැමියාට සත්කාර කෙරෙමි, එහෙයින් මේවඩන්නාගේ නාසයෙහි වණය කෙළෙමි.

2. සුපතන ජාතකයි.

484. එක්තරා රොගයෙකින් දැඩි වැ පහරනලද එහෙයින් ම දුඛිත වූ පෙළන ලද මාගේ මේ සිරුර අඛි පහරන වැල්ලෙහි ලූ මලක් මෙන් වහා විශැළේ.

485. මනාප නොවූ (බාලයන් විසින්) මනාප යැ යි සංඛ්‍යාවට ගිය අපචිත්‍ර වූ පචිත්‍ර යැ යි සම්මත වූ කේශාදි නොයෙක් කුණපයෙන් පිරිපුන් මේ සිරුර නුවණින් නො දක්නාහට මනාප ස්වරූපයෙන් වැටහෙන්නේ ය.

486. යම් ශරීරයෙක්හි (ක්ලෙශමූර්ජායෙන්) අනිශ්චිත මුසපත් වූ ප්‍රජාවෝ සුගතියෙහි උපතට මහ පිරිහෙළක් ද, එසේ වූ නිති ගිලන් වූ පිළිකුල් කටයුතු වූ අපචිත්‍ර වූ ව්‍යාධිසංඛ්‍යාවය ඇති මේ කුණකයට නින්දා වේවා!

3. කායවිච්ඡන්ද ජාතකයි.

487. කොටසක් බිහිවීමට වගු පවත්වාගන්නාමෙන්,
අවසාන ජාත්‍යන්තර මොරටුවට පොදු කරන.
488. කුලපුතෙකුට ජාත්‍යන්තර කුලපුතෙකු පසුවීම,
විශේෂයෙන්ම පවත්වාගන්නා මුදල් දැමීම නො.
489. විරූපය වන පසුව මුදල්වලට සමානව,
විනිසාද කුලපුතෙකුට අනුමැතිය පසුවීමක්.

4. ජාත්‍යන්තරජාත්‍යන්තර.

490. උපකරණවල නොවන සිහිපත්වීම් විස්තරය,
මිනිසාගේ නොමැතිවීම අපි කිසිදු උපකරණය.
491. කුලපුතෙකුට ජාත්‍යන්තර කුලපුතෙකු පසුවීම,
මුදල්වලට සමානව ඉතා පවත්වාගන්නා වාසය.
492. මිනිසා කොටසකට අනුමැතිය පවත්වාගන්නා වාසය,
එමෙන්ම අනුමැතිය රුකට නොවන අනුමැතිය සමානව.

5. අනුමැතිය.

493. කොටසක් ලොවකොටසක් සමානව පවත්වාගන්නා,
මෙම මතය ව විශේෂයෙන්ම උපකරණ ව විශේෂයෙන්.
494. අනුමැතිය සමානව අනුමැතිය දිනපතක,
සමුදා පවත්වාගන්නා සමානව සමානව පවත්.
495. සමානව සමානව වෙමින් පවත්වාගන්නා ව මෙමෙන්,
නොමැති නොමැති පිටතට අනුමැතිය කිරීම සමානව.

6. සමුදාජාත්‍යන්තර.

1. බාහිරයන් සම්පූර්ණයෙන්ම පවත්වාගන්නා. වාහනවලට සම්පූර්ණයෙන්ම - සමාන.
2. කුලපුතෙකුට පවත්වාගන්නා - මෙම, සමාන.
3. සිහිපත් - මෙම. කොටසකට - සමාන.
4. කොටසකට - සමාන.
5. උපකරණ - මෙම. උපකරණ - සි.
6. පිටතට - මෙම.

487. බින්දු (පිටු වූ) ස්වර ඇතිගේ මධුර නාද ඇතිගේ හඬන්නවුන් අතුරෙන් උතුම් වූගේ ජම්බු අත්තක හිඳ මොනර පැටියකු සේ නාද කරන්නේ කවරෙක් ද?

488. කුලපුතුන් පසසන්නට කුලපුතෙක් ම දනී. වග පොච්චකු සමාන පැහැයෙන් යුත් මිතුර තෙපි (දඹ) අනුභව කරන්න. තොපට දෙමි.

489. බොරු කියන, හමුවූ කලා ඔවුනොවුන් පසසාගන්නා වූ වමනය කන්නා වූ කවුඩා ද මළකුණු කන හිටලා ද බොහෝ කලෙකින් දකිමි.

4. ජම්බුබාදක ජාතක යි.

490. තොපගේ කඳ වෘෂභරාජයකුගේ වැන්න, විජාමහණය සිංහයකුගේ මෙනි. මෘගරාජය තොපට නමස්කාර වේවා! කිසිවක් ලබමෝ නම් මැනවි.

491. කුලපුතුන් පසසන්නට කුලපුතෙක් ම දනී. මොනරකු ගේ ගෙල බදු ගෙලැති කවුඩාණෙනි මෙහි එන්න.

492. මෘගයන් අතුරෙන් හිටලා හීන යැ, පක්ෂීන් අතුරෙන් කවුඩා හීන යැ, වෘක්කයන් අතුරෙන් එරඹුගස හීන යැ. හීනයෝ තිදෙනෙක් එක්වූහ.

5. අන්ත ජාතක යි.

493. ලවණජලයෙහි භාත්පසැ දුවයි. මාලුවන් හා මෝරුන් වළකයි. රැලෙහි ද ගැටේ. මේ කවරෙක් ද?

494. ගංගාවන්ට ස්වාමීවූ මුහුද බොන්නට රිස්සෙමි. එහෙයින් අනන්තපායී පක්ෂියා වෙමි. සපුරන්නට නො හැකි ආශාවෙන් යුත් හෙයින් අතෘප්ත යයි දිශාවන්හි ප්‍රසිද්ධ වෙමි.

495. මේ සාගරය දිය බස්නා වේලායෙහි බසී. වැටෙන වේලායෙහි පිරෙයි. සාගරය බිමෙන් අඩු නො වේ. එහෙයින් සයුර අපෙය (කෂයකොට පානය කළ නො හැකි) වේ.

6. සමුද්ද ජාතක යි.

158 ජාතකපාළි-ත්‍රිකතිපාතො

496. උදෙව් සතුණ ධේමානා¹ පත්තයාන වීභබ්බම,
වජ්ජාසි ටො තං වාමුරුං වීරං ටො සා කරිසසති.
497. ඉදං ටො සා න ජානාති අසිං සත්ඤ්ඤා ඔඩ්ඪිතං,
සා වණ්ඨි කාහති කොධං තං මෙ තපති නො ඉධ².
498. එස උපපලයත්තාහො නිකම්මුසසිසකො³ කතං,
කාසිකඤ්ඤා මුද්දං වසං තසතු⁴ ධනකාමිකා⁵ති⁶.

7. කාමවිලාපජාතකං.

499. උදුම්බරා වීමෙ පක්කා නිග්‍රොධා ව කරිස්සනා,
එහි නිකම්ම⁷ භුඤ්ජසු කිං ජිහවජාය මියසි.
500. එවං යො සුභිතො භොති යො වද්ධම්පවායති,⁸
යථාභම්පජ සුභිතො දුම්පක්කානිමාසිතො.
501. යං වනෙජො වනෙජස්ස වඤ්ඤායා කපිතො කපි,
දහරොපි⁹ තං න සද්ධොයා න හි ජිණ්ණො ජරාකපි¹⁰ති.

8. උදුම්බරජාතකං..

502. පුරෙ තුවං සීලවතං සකාසෙ
ඔක්කන්දිකං¹ කීළසි අසසමමෙ,
කරොහරෙ මක්කවියානි මක්කව
න තං මයං සීලවතං රමාම.
503. සුතා හි මඤ්ඤං පරමා විසුඤ්ඤි
කොමායපුත්තස්ස¹⁰ බහුඤ්ඤාස්ස,
මාද්දති මං මඤ්ඤි තුවං යථා පුරෙ
ක්කිත්තානුයුත්තා¹¹ වීහරාම ආවුසො.

1. ධේමන - මජ්ඣං.
2. ඉදං - මජ්ඣං.
3. නිකම්මෙව්වසිසකො හිතං - මජ්ඣං නිකම්මෙව්වසිසකො - සායා.
4. තපෙසතු - සී. මජ්ඣං සායා.
5. ධම්මා පියා - මජ්ඣං.
6. නිකම්මෙ - මජ්ඣං.
7. යො වුච්ඡම්පවායති - මජ්ඣං. සායා.
8. දහරො කපි සධෙයා - මජ්ඣං.
9. ඔක්කන්දිකං - මජ්ඣං.
10. කොමායවිස පුත්තස්ස - සායා, කොමාරපුත්තස්ස - මජ්ඣං.
11. ක්කිත්තා නියුත්තා - සී.

496. උස තන්හි පියාභින්නා වූ පක්ෂිය, පියාපත් යාන කොට ඇති පක්ෂිය, තා කෙසෙල් කඳක් වැනි මනා කලවා ඇති තැනැත්තියට මා උලා උන්බව කියව. ඇය බොහෝ කලෙකැ සිට සිහි කෙරේ.

497. කඩුවට හා තෙබට සමාන වූ හුලා නගනා ලද බව ඕ තොමෝ නො දනී. වණ්ඩ වූ ඇය මට ක්‍රොධ කරයි. ඇගේ කොපය මා තවයි. උල ඇති දුක මා නො තවයි.

498. හිස්දෙරැ තැබූ උපුලක් සමන මේ සන්නාහය ද රන් නිකෙකින් කළ මුද්ද ද කසි වස්ත්‍ර යුග්මය ද ඇත. වස්තුව රිසි මාගේ ප්‍රියාව මෙයින් තෘප්තිමත් වේවා.

7. කාමවිලාප ජාතක යි.

499. විලිකුන් පල ඇති දිඹුල්, නුග, ගිවුලු යන මේ ගස් පල බරින් නැමී ඇත. තෝ ද ගොස් අනුභව කරව. සාහිත්තේ මියැයනුයේ කිම?

500. අද මම රුක්ඵල කා සුවපත් වීම ද ඵලෙස යමෙක් වැඩිමහල්ලෙන් පුද ද ඒ පුරුෂයා සුවපත් වේ.

501. වනයේ උපන් වදුරා වනයේ උපන් වදුරාට යම් රව්වමක් කරන්නේ ද එය තා වැනි ලදරු වදුරෙක් නො අද හන්නේ ය. ජරපත් මා වැනි මහලු වදුරෙක් නො අදහන්නේ මැ යි.

8. උදුමබර ජාතක යි.

502. කොළ වදුර, පෙර තෝ කෙළිලොල් අප හමුයෙහි පැනපැනැ, කෙළනෙහි අපගේ අසපුවෙහි දී වැදිරිවුහුණ පෙන්නීම ආදී ක්‍රීඩා කරව. වානරය ක්‍රීඩා ප්‍රකෘතික වූ තා කෙරෙහි අපි නො ඇලෙමිහ. එයට කරුණු කිම.

503. ඇවැත්නි, බහුශ්‍රැත වූ කොමායපුත්තගේ උසස් ධ්‍යාන විශුද්ධි මා විසින් අසන ලද. තෙපි පෙර පරිදි මා පිළිබඳ ව නො සිතව. ධ්‍යාන ඇති ව වසමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුලත් කර ඇත.

504. සචේතිය සෙලසම් වපෙය්‍යා ධර්ම
දෙවො ව වසෙස නොව හි තං රුහෙය්‍යා,
සුතා හි තෙ සා පරමා විසුද්ධි
ආරා තුවං මහකට කොන්තමාසිති.

9. කොමායපුත්තජාතක.¹.

505. පරපාණරොධා² ජීවිතොතා මංස ලොහිතභොජනො³,
වකො වතං සමාදය⁴ උපපජ්ජ උපොසථං.
506. තස්ස සකෙසා වතඤ්ඤය අපරුපෙත්‍රපාගම්,
විතතපො⁵ අජ්ඣාසකෙසා⁶ හඤ්ජේ ලොහිතපො තපං.
507. එවමෙවං ඉධෙකචෙව සමාදනසම් දුබ්බලා,
ලහුං කරොන්ති අත්තානං වකොව අජ්ඣාරණා⁷ති.

10. වකජාතක..

කුමභවජග්ගා පඤ්චමො.

තසසුද්දනං:

වරකුමභසුපත්තසිරිවිභයනො
සුච්ඡව්වතඤ්ඤවරො වූසභො,
සරිතංපතිවණ්ඩජරාකපිනා
අථ මහකට්ඨා වකකෙන දසාති.

නීතිරීපාතො නිවර්තිතො.

වග්ගද්දනං:

සඤ්ඤාපො පදුමො චෙව උදපානෙන තතීයං,
අබ්බතනිකං සට්ඨෙදං නීතිරීපාතමඤ්ඤ ලබ්බතකති.

-
1. කොමායපුත්තජාතකං - මජ්ඣං.
 2. පරපාණකානෙ - සරා.
 3. ලොහිතා - මජ්ඣං.
 4. සමාදයි - සී.
 5. විතතපො - මජ්ඣං, සී.
 6. අජ්ඣාරණො - මජ්ඣං, සරා.

504. වාතරය, ඉදින් ගල්කලායෙහි බිජ වසුරන්නාහු ද වැසි වලා ද මැනවින් වස්තේ නමුදු ඒ (අසෞත්‍රයෙහි) වපුළ බිජය නො මැ හටගන්නේ ය. (එහෙයින් මැ) ඔවුන්ගේ අත්‍යුක්තම විසුද්ධි අසනලද නමුදු තෙපි ධ්‍යාන භූමියෙන් දුරු වවු.

9. කොමායසුක්ඛ ජාතක යි.

505. පරපණ නැසීමෙන් මස් ලේ අනුභව කොට ජීවත් වන්නා වූ වෘකයා පෙහෙවස් සමාදන් විය.

506. ශක්‍රයා ඔහුගේ පුත්‍රය දැනැ එළු වෙසින් ළඟට ආවේය. (එකෙණෙහි) තපස පහව ගියේ ලේ බොන ගේ තපස බිඳගති.

507. එපරිදි මෙලොවැ ඇතැම් කෙනෙක් සමාදන් වූ සීලය රැක ගැනීමට (දුබල නොහොත්) සමත් නො වෙති. එළුවා නිසා සැහැල්ලු බවට පත් වෘකයා මෙන් තමා සැහැල්ලු කෙරෙති.

10. වක ජාතක යි.

පස්වැනි කුමභවිජ්ඣ යි.

එහි උද්දනය:

(වරකුමභ) හදුසට ජාතක යැ, සුප්පක ජාතක යැ, දූහැන් සිරි කැඳ වූ කායච්ච්ඡන්ද ජාතක යැ, (සුවිසමමත) ජමබ්බාදක ජාතක යැ, සිව්ලාට පැසසු අනත ජාතක යැ, (සරිතංපති) සමුද්ද ජාතක යැ, වණ්ඤ වූ ස්ත්‍රියක් ඇති කාම වීලාප ජාතක යැ, වසුරකු දැක්වෙන උදුම්බර ජාතක යැ, වක ජාතකයෙන් දසය වේ.

තික නිපාතය නිමි.

වර්ග උද්දනය:

සඬකප්ප වර්ග යැ, පදුම ජාතකය ආදී වූ කොසිය වර්ග යැ, උද්දන දුසක ජාතකය ආදී කොට ඇති අරණ්ණ වර්ග යැ, අබ්‍යන්තර වර්ග යැ, කුමභ වර්ගය යන පණ්ඩ වර්ගය තික නිපාතයෙහි සැරැසි සිටියේ යි.

චතුක්කනිපාතො

1. විවරවග්ගො

508. විවරථ¹ ඉමාසං දාරං නගරං පවිසිතුං මයා,
අරුණරාජස්ස සිහෙන සුසිට්ඨන සුරක්ඛිතං නන්දිසෙනෙන².
509. ජයො කලිඛානං අසඤ්ජානං
පරාජයො අනායො අස්සකානං,
ඉඤ්චිව තෙ භාසිතං බුහුචාරි
න උජ්ජුතා විතරං භණ්ණති.
510. දෙවා මුසාවාදමුපාතිවත්තා
සච්චිං³ ධනං පරමං තෙසු සක්ක,
තං තෙ මුසාභාසිතං දෙවරාජ
කීං වා පටිච්ච මඝවා මභීඤ.
511. නනු තෙ සුතං බ්‍රාහ්මණ භණ්ණදාමානෙ
දෙවා න ඉස්සන්ති පුරිසපරක්කමස්ස,
දමො සමාධි මනසො අද්දෙජ්ඣා⁴
අව්‍යග්ගතා නික්ඛමනඤ්ච කාලෙ,
දුඤ්ඤා විරියං පුරිසපරක්කමො ව
තෙනෙව ආසි විජයො අස්සකානානති.

1. මුලලකාලිඛිතජාතකං.

512. අද්දෙය්‍යසු දදං දනං දෙය්‍යසු නපථවෙච්ඡති⁵,
ආපාසු⁶ ව්‍යසනං පඤ්ඤා සභායං නාධිගච්ඡති.
513. නාද්දෙය්‍යසු දදං දනං දෙය්‍යසු යො පථවෙච්ඡති,
ආපාසු ව්‍යසනං පඤ්ඤා සභායමධිගච්ඡති.

1. විවරථ ඉමාසං දාරං නගරං පවිසනතු අරුණරාජස්ස, සිහෙනසුසෙනෙන-සුරක්ඛිතං නන්දිසෙනෙන, යනා, විවරථ ඉමාසං දාරං නගරං පවිසිතුං - මජ්ඣං.
2. සුසිට්ඨන-නන්දිසෙනෙන - මජ්ඣං.
3. සච්චිං කථා; පෙමිකරානු සක්ක - මජ්ඣං. සච්චිං කතං පරමං කරනතු සක්ක - යනා,
4. අද්දෙජ්ඣා - මජ්ඣං.
5. න පථවෙච්ඡති - මජ්ඣං.
6. ආපාසු ව්‍යසනං - මජ්ඣං.

වතුකකතිපාතය

1. පිටර වර්ගය

508. මොවුන්ට නගරයට පිවිසෙන්නට දොර හරිවූ. අසාකරට අරුණ රජුගේ ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂයා වූ ද මැනවින් අනුභවයනා කළා වූ ද නන්දිසෙන නමැති මා විසින් මනාලෙස රැකි නගරයට (පිවිසෙත්වා)

509. දුස්සහ වූ හය ඉවයනසුලු කලිගුරට වැසියනට ජය වෙයි. අස්සකරට වැසියන විනාශයට හා පරාජය වේ යයි තොප විසින් මෙසේ කියන ලද තපස්විය සෘජු වූවෝ බොරු නො කියත්.

510. ශක්‍රය දෙවියෝ මුසවා ඉක්ම සිටියහ. (බොරු නො කියති) ඔවුන් කෙරෙහි සත්‍යය උතුම් ධනය වෙයි. දිව්‍ය රාජය, මසවය, මහෙන්ද්‍රය තොප විසින් ඒ බොරුව කුමක් හෙයින් කියන ලද ද?

511. ඔවුන් ඒ ඒ තැන කියනා කල්හි තොප විසින් අසන ලද නො වේ ද? දෙවියෝ පුරුෂ ජෛර්යයට ඊෂ්‍යා නො කෙරෙති. ආත්ම දමනය ද වික්‍ක සමාධිය ද වික්‍කයාගේ එකඟකම නො විසුළු බව ද සුදුසු අවස්ථාවෙහි ඉදිරියට යාම ද දැඩි උත්සාහය ද වියභිය ද (යන මේ) හෙතුන් නිසා අසාකරට වාසීන්ට ජය අත් විය.

1. වුලලකාලිංග ජාතක යි.

512. දුතාර්භ නො වන්නන් කෙරෙහි දන් දෙනුයේ දුතාර්භයන් කෙරෙහි නො දේ ද, හේ ආපදායෙහි ව්‍යසනයට පැමිණියේ ඒ පුද්ගලයා විපතට සහායයකු නො ලබයි.

513. යමෙක් දුතාර්භ නො වන්නන් කෙරෙහි දන් නො දේ ද, දුතාර්භයන් කෙරෙහි පරිත්‍යාග කෙරේ ද ඒ පුද්ගල ආපදායෙහි විපතට පැමිණියේ මිතුරකු ලබයි.

514. සංඤ්ඤාගසමනාගවිසෙසදස්සනං
අනරියධමමෙසු සංයෙසු නස්සති,
කතඤ්ඤා අරියෙසු ව අඤ්ඤාසෙසු ව
මහපථලං හොති අඤ්ඤා කාදිසු.
515. යො පුබ්බෙ කතකල්යාණො අකා.ලොකෙ සුද්දකරං,
පටිභා කසිරා න වා කසිරා අවචන්තං පුජනාරමො'ති.

2. මහාඅසාසාරොහජාතකං.

516. අනුක්කාරො කාමභූතෙ සම්මේදා
භූතොන පුබ්බෙ වසි' එකරාජා,
සොදති දුග්ගත නරකමිති ධීවෙණා
නසප්පෙහෙ වණ්ණබලං පුරාණං.
517. පුබ්බෙව ඛනති ව නපො ව මය්හං
සමපජිතා දබ්බසෙතා' අහොසි,
තංදති ලභ්ඛාන කප්පනු රාජ
ජගෙ අහං වණ්ණබලං පුරාණං.
518. සබ්බං කීරෙව' පරිනිව්ඤ්ජාති
යස්සසුතං පඤ්ඤවන්තං' විසයා,
යසො ව ලභ්ඛා පුරිමං' උළාරං
නසප්පෙහෙ වණ්ණබලං පුරාණං.
519. පනුජ්ජ දුග්ගතෙ සුඛං ජනිත්තු
සුගතෙ වා දුක්ඛමසය්හසාති,
උගයස්ස සමන්තා' අභිනිබ්බුතන්තා
සුගතෙ ව දුග්ගතෙ ව හවන්ති කුල්යා'ති.

3. එකරාජජාතකං.

520. ඉමාති මං දඤ්ඤා තාපයන්ති
වාචාදුරුක්කාති මිත්තකලොකෙ,
මණ්ඩුකහක්කං උදකන්තසෙවි
ආසිවිසං' මං අවිසා සපන්ති.

1. අඤ්ඤා කාදිසු - මජ්ඣං.
2. අනුක්කාරො - මජ්ඣං.
3. වසි - මජ්ඣං.
4. දුග්ගතෙහ - මජ්ඣං, භා.
5. සමපජිතො - මජ්ඣං. සමපජිතො - භා.
6. පඤ්ඤවන්තං - භ.
7. පුරිමං - මජ්ඣං.
8. කප්පා - භ.
9. ආසිවිසං - මජ්ඣං.

514. අනායාරී ස්වභාවය ඇති කපටයන් හා එක්වීමත් එක් ව ක්‍රියා කිරීමත් (උපකාර වශයෙන් කරන දෙය) දියෙහි ඇදී ඉරක් සේ වහා නයි. කළ ගුණ දන්නා වූ සෘජු වූ ශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයන්ට කළ උපකාරය සුළු වුවත් දෙලොවින් ම මහත් ප්‍රයෝජන වේ.

515. යමෙක් පෙර (උපකාර ඉල්ලන්නට පළමු ව) යමකට උපකාර කෙළේ ද හෝ ලොවෙහි දුෂ්කරයක් කෙළේ වෙයි. (උපකාර ලද පුද්ගලා පෙරලා උපකාර කළේ හෝ නොකෙළේ හෝ) උපකාර කළ පුද්ගලා පිදුම් ලබන්නට ඉතා සුදුසු වේ.

2. මහාඅසාසුර ජාතක යි.

516. එකරාජය, පෙර තෙපි නිරුක්කර වූ සමෘද්ධ වූ පස් කම් ගුණයන් අනුභව කොට (හෙවත් විඳිමින්) විසූවහ. දන් ඒ තෙපි නරාවළ බහාලන ලද්දහු (නමුදු) පැරැණි ගුණවත්කම හා (ධ්‍යාන) බලය නො හරනහු.

517. දඬුසෙනය, මා විසින් කැලෑ මැ ඉවැසීම හා තපස හා පතන ලද රජතුමනි, එය දන් ලදින් පැරැණි ගුණවත් කම හා (ධ්‍යාන) බලය කෙසේ මම හැරපියමි ද?

518. යසැත්තාණෙනි, පැනැත්තාණෙනි, කමන්නාණෙනි, සියල්ල පෙර මැ මා විසින් නිමවන ලද. පෙර (මම) නොලද උදර යසස හා මෙමත්‍රීධ්‍යානය ලැබූ වර්ණය හා බලය නො හරින්නෙමි.

519. ඉවසන්නට නො හැකි දුක් ඉවසන රජතුමනි, දුකෙන් සුවය දුරු කොට, සුවයෙන් දුක දුරු කොට (වෙසෙන) සත් පුරුෂයෝ දෙතැන්හි නිව්භිය සන්තාන ඇතිව සුව දුක් දෙකේහි එක සමාන (කම්පා නොවන හෙයින්) වෙත්.

3. එකරාජ ජාතක යි.

520. දද්දරය, මිනිස්ලොවෙහි මැඩියන් කා උදකාන්තයෙහි (දියයට) වසන්නේ ය යන මේ නපුරු වචන මට දුක් උපදවයි. විෂ සහිත මා විෂ නැතිකළ සේ (සිතා) (ගම්දරුවෝ) ආක්‍රොෂ කෙරෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

166 ජාතකපාළි-වතුකතනිපාතො

521. සකා රට්ඨා පබ්බාජිතො¹ අඤ්ඤං ජනපදං ගතො,
මහනතං කොට්ඨං කසිරාථ දුරුත්තානං නිබන්ධවෙ.
522. යත් පොසං න ජානනී ජාතියා විනයෙන වා,
න තත් මානං කසිරාථ වසමඤ්ඤතකෙ ජනෙ.
523. විදෙහවාසං වසතො ජාතවේදසමෙනපි,
බ්බිතඛං සපඤ්ඤන අපි දසසං තප්පිතනති.

4. දද්දරජාතකං.

524. නත්ථි ලොකෙ රහො නාම පාපකම්මං පකුඛ්ඛතො,
පසසනති වනභූතානි තං බාලො මඤ්ඤති² රහො.
525. අහං රහො න පසසාමි සුඤ්ඤං වාපි න විජ්ජති,
යත් අඤ්ඤං න පසසාමි අසුඤ්ඤං හොති තං මයා.
526. දුජ්ජවෙවා ව³ සුජ්ජවෙවා ව නෙදු ව සුබ්බවජ්ජකො,
වෙජ්ජා අඤ්ඤිලො ව තෙ ධම්මං ජහ්මත්ථිකා.
527. චූෆමිණෙ ව කරං ජහෙ සබ්බධම්මානපාරගු,
යො ධම්මමනුපාලෙති ධිතිමා සව්වතිත්තමොති.

5. සිලවිමංසජාතකං.

528. කීං අණ්ඩකා ඉමෙ දෙව නික්ඛිත්තා කංසමලලකෙ,
උපලොභිතකා වග්ග තං⁴ මෙ අසබ්බි පුළිඡිතො.
529. යාති පුරෙ නිං දෙවී හණ්ඩු නානාකවාසිනී,
උච්ඡඛග්ගස්සා පච්චාසි තස්සා තෙ කොලියං ඵලං.
530. උඤ්ඤාතෙ⁵ න රමති හොගා විප්පජ්ජනති තං,
තත්තවිමං පච්චොථ යත් කොලං පච්ඤාති.

-
1. පබ්බාජිතො - සිල.
2. මඤ්ඤතෙ - සිල.
3. අජ්ජවෙ ව - සිල.
4. මෙ මෙ තමම - සිල.
5. උඤ්ඤාතෙ - මජ්ඣ. සිල.

521. සිය රචිත තොරපන ලද තැනැත්තා අන් දනව්වකට ගිය (කලා) නොමනා ලෙස කී කථා තබනු සඳහා ගබඩාවක් සාදන්නේ ය. (ඉවසන්නට හිත දියුණු කරන්නේ ය).

522. පුරුෂයා යම් තැනෙක වෙසේ ද එහි දී තමා පිළිබඳ තොරතුරු නො දක් පිරිස අතරේ වෙසෙන කලා (මෙතරම් වැදගත් මට ජනයා) බුහුමන් නො කෙරෙහි යි උඩඟු නොවන්නේ ය.

523. විදේශයෙහි වෙසෙන නුවණැති ගිනි හා සමාන (අනුභාව සම්පන්න) කෙනෙක වුවද දසයකුගේ තර්ජනය ද ඉවැසියයුතු ය.

4. දද්දර ජාතක යි.

524. පව් කරන්නාට ලොවැ රහසෙක් නැත. වනදෙවතාවෝ (එය) දකිත්. (එහෙයින්.) (එහෙත්) මෝඩයා කළ පාපය රහසක් ලෙස සිතයි.

525. පව් කරන්නට යොග්‍ය රහස් තැනක් මම නො දකිමි. ජන ශූන්‍ය ස්ථානයකුදු නැත. ජන ශූන්‍ය අනෙක් තැනක් යම් තැනෙක නො දකිමි ද එබඳු තැන ශූන්‍ය නො වෙයි යි මා විසින් කියන ලදී.

526. දුෂ්ඨ අප්‍රච්ඡින්නන්ද සුඛවච්ඡ වෙසූ අද්ධවසීල යන ශිෂ්‍යයෝ ගැහැනුන් ලබාගන්නට තැබූ රිසිය හඵවෝ ය.

527. ඔවුන්ගෙන් පිට කෙනෙකු වන සිල්සපත් බමුණා ඒ ගැහැනියගේ ලැබීම කෙසේ හැරපියන්නේ ද? යමෙක් පන්සිල් දස සිල් රකිමින් ත්‍රිවිධ සුවර්තය මැනවින් රක්තේ ද එබඳු දෙවරය සම්පන්න පුරුෂයා සීලය රකී.

5. සිලවිමංස ජාතක යි.

528. දේවයන් වහන්ස, රත්තැටියේ තබන ලද රතු පැහැයෙන් යුතු මනා පෙනුමැති මේ ගෙඩි මොනවා ද? විචාරන ලද මට කියනු මැනව.

529. දේවිය හිසමුඩු කොට කඩමාලු හැඳූ ඇකයෙහි කළ අතැති ව එකතු කළ ගෙඩි වර්ගයක් වී නම්, කීගේ කුලයට අයත් ගෙඩි ජාතිය යි මේ.

530. ලෝකුඹු නිරයේ උපන්නියක සේ (මැය), දවෙන්නේ ය. පින් මද හෙයින් රාජසම්පත විදින්නට සිත නො ඇළේ. වෙබර කඩා එකතු කළ තැනට මැය නැවත ගෙන යවු.

531. හොඳින් හෙතෙ මහාරාජ ඉතිහාසය¹ නාරියා,
බම දෙව පුරාණය මාසය² කුසුම්³ රටෙහිගනි.

6. සුරාභාජනක..

532. අවේනනං බ්‍රාහ්මණ අසප්තනං
ජාතො අජානනමිමං පලාසං,
ආරභිවිරියො ධූවං අපමහො
සුබසෙයං පුට්ඨි කිසි හෙතු.
533. දුරෙ සුතො වෙව බ්‍රහ්ම ව රුකො
දෙසෙ ධිතො හුනනිවාසරුපො,
තසො නමසොමි ඉමං පලාසං
යෙ වෙසෙ හුතා තෙ ව ධනසෙ හෙතු.
534. යො තෙ කරිසොමි යථානුභාවං
කතඥාදෙනං බ්‍රාහ්මණ පෙකම්මානො,
කරං හි ආගම්මි සතං සකාසෙ
මොසානි⁴ තෙ අසප්ත පරිච්ඡිකානි.
535. යො තිසුරුකසිසෙ පරො⁵ පිලකඬු
පරිවාරිතො පුබ්බසෙකො උළාරො,
තසෙකං ව මුලසම් නිධි නිබානො
ආදයාදෙ ගව් තං උභිරාහි⁶ති.

7. පලාසජාතක..

536. අකරමහසතෙ කිව්වං යං බලං අනුච්ඡෙදො,
මිගරාජ නමො තාසු අපි කිසුම් ලහාමසෙ.
537. මම ලොහිතසකසිසෙ නිව්වං ඵසුති කුබ්බතො,
දනතනාරගතො සනොතා තං බහුං යම්පි⁷ ජිවිසි.
538. අකතඥාදෙකතාරං කතසෙ අපට්ඨකාරකං⁸,
යසම් කතඥාදො නසි නිරසො තසෙ සෙවනා.
539. යසෙ⁹ සලලුබ්විකොණනො¹⁰ මිහිකම්මො න ලබ්බති,
අනුසුයා¹¹මනෙකාසං යසිකං තමො අපසකමෙ¹²ති:

8. ජවසකුණජාතක..

1. ඉතිහාසය, ඉතිහාසය - සි. මෙස.
2. මාස - මෙස.
3. කුසුම් - මෙස.
4. මොසා - සත.
5. පුරො මිලකඬු - මෙස., පරො පිලකඬු - සත.
6. යම්පි - සි.
7. පට්ඨකාරක - මෙස., අපට්ඨකාරක - සත., කප්පපට්ඨකාරක - සි.
8. යසම් - සත.
9. සලලු - මෙස.
10. අනුසුයා - මෙස.

531. මහරජ ඉසුරුබරවු (කලා) ඉතිරියට මෙබඳු පමා දෙස් වෙති. දේවයන් වහන්ස, සමාවන්නේ මැනවි. රජතුමනි, මේ සුජාතාවට නො කීපෙන්නේ මැනවි.

6. සුපාතා ජාතක යි.

532. බමුණ, සිත නැති නො ඇසෙන නොදන්න මෙය කැලඟසක් බව දන්නේ ය. (එහෙත්) හැමද වැයමෙන් හා සැල-කිල්ලෙන් සුවසේ නිදියේ ද යි විචාරයි. එයට හේතු කවරේ ද?

533. මේ ගස දුර දේශයන්හි ද ප්‍රසිද්ධ ය. විශාල ය. සම බීමෙක පිහිටා ඇත. දෙවියන්ට නිවාසයෙකි. එහෙයින් මේ කැලඟසේ යම් දෙවියෙක් වේ නම් ධනාශාවෙන් නමදිමි.

534. බමුණ, කළ ගුණ දන්නා මම මගේ ශක්තිප්‍රමාණයෙන් තව උපකාර කරන්නෙමි. ඔබගේ විමසීම විසින් වාක්චන්දික ද හැමදීම ආදී කායචන්දික ද සන්තුරුණයන් හමුවේ කෙසේ නිෂ්ඵල වේ ද?

535. නිඛිරිගයෙන් එපිට පළොල්ගස මුලා වටා සාරා යාග වශයෙන් තැන්පත් කළ නිදන්සැළි ද හිමියෙක් නැති නිධානය ද ගන්න.

7. පලාස ජාතක යි.

536. මෘගරාජය, අපට යම් තරමක බලයක් වී ද ඒ පමණින් ඔබට වැඩ කෙළෙමු. ඔබට නමස්කාර වේවා! කිසිවක් ලබමෝ නම් මැනවි.

537. නිකියෙන් රුදුරුකම් කෙරෙමින් ලේ මස් කන මාගේ දත් අතරට ගොස් නො මැරී ජීවත් වීම ම තා ලද උපකාරය වේ.

538. කළගුණ නො දත් සිය කැමැත්තෙන් උපකාරයකුදු නො කරන උපකාර කළහුට ප්‍රත්‍යුපකාර නො කරන කෙනකු වේ නම්, කළ ගුණ යමකුට නො වේ නම් ඔහුගේ ආශ්‍රය නිෂ්ඵල ය.

539. යමකුගේ හමුවේ කළ ගුණයෙන් මිත්‍රධර්මය නො ලැබේ ද, (එකලා) ඔහුට ඊර්ෂ්‍යා නො කොට නො දෙඩා සෙමෙන් ඔහුගෙන් ඉවත් වන්නේ ය.

8. ජවසකුණ ජාතක යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

540. සබ්බමිදං¹ වරිමවතං උභො ධම්මං න පසංසරෙ,
උභො පකතියා වුතා යොවායං සප්පකපයති².
යො ව ධම්මං අධියති.
541. සාලිත භොජනං³ භුක්ඤ්ඤ සුචිං මංසුපසෙවනං,
තස්මා එතං න සෙවාමි ධම්මං ඉසිති සෙවිතං.
542. පරිබ්බප මහා ලොකො⁴ පවඤ්ඤාදායි පාණිනො,
මා⁵ තං අධිමොඤ්ඤා ආවරිතො අස්මා කුමනමිවාහිද.
543. ධිරස්සු තං යසලාහං ධනලාහස්සු බ්‍රාහ්මණ,
යා වුත්ති වීතිපාතෙන අධම්මවරණෙන වා⁶ති.

9. ජවකජාතකං.

544. සසම්මුග්ගපරියායං මහිං සාගරකුණ්ඩලං
න ඉවෙත් සහනිත්‍රය එවං සංග්ග වීජානති.
545. ධිරස්සු තං යසලාහං ධනලාහස්සු බ්‍රාහ්මණ⁷
යා වුත්ති වීතිපාතෙන අධම්මවරණෙන වා.
546. අපි වෙ පක්කමාදය අනාගාරො⁸ පරිබ්බපෙ,
සායෙව⁹ ජීවිකා සෙය්‍යො යා වාධම්මෙන එසනා.
547. අපි වෙ පක්කමාදය අනාගාරො පරිබ්බපෙ,
අඤ්ඤං අභිංසයං ලොකෙ අපි රජෙත්ත තං වරන්ති.

10. සංග්ගජාතකං.

විවරවග්ගො¹ පඨමො.

තසසුග්ගනං:

විවරස්සු අදෙය්‍යසමිද්ධවරං
අථ දඤ්ඤපාපමහාතිරහො,
අථ කොලිපලාසවරස්සු කර
වරිමං සසම්මුග්ගවරෙන දස.

1. සමපදමිදං වරිමං කතං සබ්බං ඉද්ධං මරිකං - සා.
2. මනත්තකියායති-යොව මනං අධියති - සිද්ධි, මජ්ඣිම, මනොජානාපෙති - යොව මනං අධියති - සා.
3. සිද්ධං - මජ්ඣිම, සා.
4. බ්‍රාහ්මණ - මජ්ඣිම, සා.
5. මා, භවං අධිමොඤ්ඤා ආවරිතො, මා, භවං අධිමොඤ්ඤා ආවරිතො මා, භවං අධිමොඤ්ඤා අවරි - සි, සා.
6. ජවකජාතකං - සා.
7. අනාගාරො - මජ්ඣිම, සා.
8. සා එව - සිද්ධි.
9. කුලිකවග්ගො - මජ්ඣිම, සා.

540. අප කළ හැමදෙය ම ලාමක ය. යමෙක් ධම්ම හදාරවා ද යමෙක් ධම්ම හදාරා ද දෙදෙන ම පැරණි ධර්මය (සිරිත්) නො බලති. දෙදෙන ම ප්‍රකෘති ධර්මයෙන් ගිළිහුණෝ ය.

541. නන් අයුරින් පිළියෙළ කළ පවිත්‍ර මාංසඛුපයන් සමග ඇල්භාලේ බත බුදිමි. එහෙයින් බුද්ධාදි උතුමන් සෙව් මෙ දහම නො සෙවිමි.

542. මෙතැනින් අත් තැනකට යව. ලෝකය විශාල ය. සෙසු සත්ත්වයෝ ද (කෑම) පිසත්. ගලක හැපී කළයක් බිඳෙන පරිදි හැසිරුණු නා අධර්මය නිසා නො නැසේවා.

543. බමුණ, ඒ යසස් ලැබීමට හා වස්තු ලැබීමට ද අපායෙහි වැටීමට හේතුවන යම් නො දැනුම් පැවැත්මක් වේ ද එයට ද නින්දා වේවා.

9. ඡවක ජාතක යි.

544. දහැත්සුව සහිත පැවිද්ද හැර දමා සාගරයට කුණකලා-හරණයක් වැනි චක්‍රවාට පව්න සහිත මහපොළොව (ලබාගන්නට) නො කැමැත්තෙමි. සය්භය, මෙසේ දැනගනුව.

545. බමුණ යහස් ලැබීමට ද වස්තු ලැබීමට ද අපායෙහි වැටීමට හේතුවන යම් නො දැනුම් පැවැත්මක් වේ ද එයට ද නින්දා වේවා.

546. ගෘහ රහිත වූයෙම් පාත්‍රය ගෙන භාත්පය ගෙහි හිඤ්ඤාටනය කෙළෙමි ද, යම් බදු අධර්ම ඒෂණාවක් ඇද්ද එයට වඩා ඒ හිඤ්ඤාටනයෙන් කරන ජීවිකාව ම උතුමි.

547. ලොවැ අනිකකු නො පෙළුමින් අනගාරිකව පාත්‍රයක් ගෙන ගේ නැති ව පිඩු සිභා යන්නෙමි නම් එය රාජ්‍යයට වඩා උතුමි වේ.

10. සය්භ ජාතක යි.

පළමුවන විවර වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

දුර විවර කරවයි කී වූළකාළිබ්බ ජාතක යැ, අදෙයොසු යනාදිය පැවසූ මහාඅස්සාරොහ ජාතක යැ, සමෘද්ධි කාමගුණ ඇති ඒකරූප ජාතක යැ, යළි දද්දර ජාතක යැ, පාපකාරිභට රහස්තැති සේ කී සීලවීමංස ජාතක යැ, (කොළි) සුජාතා ජාතක යැ, පලාස ජාතක යැ, අකරමහසෙ යනාදිය කී ජවසකුණ ජාතක යැ, වරිමවත දක්වූ ජවක ජාතක යැ. (හවුද්දවර) සය්භ ජාතකයෙන් දසය වේ.

2. ප්‍රවීණතාවය

548. උදෙසාන වාර කි. සෙසි කො අනෙක් ප්‍රවීණතා වෙ, මා ත. ගණනු¹ රාජානො ගාමෙ කිබ්බිසකාරකං.
549. යනතු වාර. ගණනුකර්මා ගාමෙ කිබ්බිසකාරකං, කි. තත් ප්‍රවීණතා වනෙ ජාත්‍යන්තර කිබ්බිසකාරකං.
550. න ත. අනෙක් පානාසි මම වාරකර්ම වනාර, වාර. ගණනු රාජානො ගාමෙ කිබ්බිසකාරකං අපොතති නිබ්බුද්ධං තත්. මෙ සබ්බතෙ මනො.
551. සමෙකායා සමනිකබ්බානි රකෙහියානාගතං හයං, අනාගතහයා ධීරො උභො ලොකෙ අවෙසන්ති².

1. ප්‍රවීණතාපාතක..

552. අපි කසපමන්දියා යුවා සපති හතති වා, සබ්බතං බමතෙ ධීරො පණ්ඩිතො තං තිතිකඛති.
553. සවෙසි සනොනා විවදනති විසං සතධියරෙ පුත, බාලා පණ්ඩිත භිජ්ජනති න තෙ සමථමජ්ඣගු.
554. එතෙ භුයොසා සමායනති සතධි තෙසං න ජීරති, යො වාධිපතං ජානාති යො ව ජානාති දෙසනං.
555. එසො හි උත්තරිතරො භාරවාහො ධුරන්ධරො, යො පරෙසාධිපතොනං සයං සන්ධාතුමරහති².

2. කසපමන්දියාපාතකං.

556. යො තෙ හතෙ ව පාදෙ ව කණ්ණිකාසකු ජෙද්ධි, තස්ස කුජ්ඣ මහාවිර මා රට්ඨං විතස්සා ඉදං.
557. යො මෙ හතෙ ව පාදෙ ව කණ්ණිකාසකු ජෙද්ධි, විරං ජීවතු යො රාජා න හි කුජ්ඣනති මාදිසා.
558. අනු අතිතමද්ධානං^{*} සමණො ඛනිදීපනො, තං ඛනියායෙව ධීරං කාසිරාජා අජෙද්ධි.

1. ම. ගණනු ගණනු - සත.

2. අතිපමානෙ - සිදු, මරයා සත.

2. පුර්විකා වර්ගය

548. වෛරය නැතිවුව. කුමට වැදගත් ද? වැදගත්මත් තව කවර ප්‍රයෝජනයක් ද? ගමෙහි දරුණුකම් කළ තා රජදරුවෝ අල්ලා නො ගනිත්වා.

549. ගමෙහි දරුණුකම් කළ සොරා අල්ලා ගනිති. යන යමෙක් වේ ද (එයින්) වනයෙහි ඉපද සිටිනා වූ කොහොඹ ගසට එහි ලා කුමක් වේ ද?

550. අසාධාරණ, මාගේ ද සොරාගේ ද අතර (වෙනස) ඔබ නො දන්නෙහි ය. ගමේ අසරාධ කළ සොරාහු රජදරුවෝ ගෙන කොහොඹ උලෙහි තබන්. මාගේ සිත එකරුණෙහි ලා සැක කෙරේ.

551. සැක කටයුත්තන් සැක කරන්නේ යැ. නො පැමිණි බිය රක්තේ යැ. අනාගත භය හේතු කොටගෙන ප්‍රාඥයා දෙලොව බලයි.

1. පුර්විකා ජාතක යි.

552. කාශ්‍යපය, ළදරුවා ළදරු බව නිසා බැණීම හෝ පහර දීම හෝ කෙරෙයි. ඒ සියල්ල තුවණැත්තා ඉවසයි. පණ්ඩිතයා එය කමා කෙරෙයි.

553. ඉදින් (වනාහි) සත්පුරුෂයෝ විවාද කෙරෙත් නමුදු, වහා එකතු වෙති. නැවත බාලයෝ (මැටි) පාත්‍ර මෙන් බිඳෙති. ඔවුහු සන්තිදීමට නො පැමිණෙත්.

554. යමෙක් තමා මැඩගෙන උපන් ඥාතිය දැනී ද, යමෙක් වරද දෙසීම පිළිගන්නා සේ දැනී. මොවුහු නැවත එකතු වෙති. ඔවුන්ගේ මිතුරුකම නො නැසේ.

555. යමෙක් ඥාතියෙන් දූෂිත වූ මෙරමාගේ සන්ධ්‍යා කරන්නට (සමගි කරන්නට) තෙමේ සුදුසු වේ ද මෙතෙම වනාහි උත්තිරිතර වෙයි. භාරොද්විභ්‍යාස කරන්නේ ද වේ. ධුරන්ධර ද වෙයි.

2. කසපමන්දිය ජාතක යි.

556. මහාවීරයාණෙනි, යමෙක් ඔබගේ අත් පා කන් නාසා කැප්පී ද ඔහුට කිපෙන්නේ මැනැවි. මේ රට විනාස නො කරව.

557. යමෙක් මගේ අත් පා කන් නාසා කැප්පීද ඒ රජ සැර-දේවා! මා වැන්නෝ නො කිපෙත්.

558. අතීත කාලයේ ඉවැසීමේ අගය ප්‍රකාශ කරන ශ්‍රමණයෙක් විය. ඉවැසීමේ ම පිහිටි ඔහු කසි රජ ඡේදනය කරවි.

559. තත්‍ය කම්මසස ඵරුසස විපාකො කටුකො අනු,
යං කාසිරාජා වෙදෙසි නිරයමි සම්පපිනො'ති.

3. බන්ධනවිපාකක.

560. දුස්සිච්ඡං අපිච්ඡෙය්‍යෙ සන්තො න දදමෙසෙ,
විජ්ජමානොසු භොගෙසු දීපං නාකමෙ අත්තනො.
561. සට්ඨි වසසසහස්සානි පරිපුණ්ණානි සබ්බසො,
නිරයෙ පච්චමානානං කද අන්තො භවිස්සති.
562. නස්සි අන්තො කුන්තො අන්තො න අන්තො පතිදිස්සති,
කද හි පකතං පාපං මම* කුසාසු මාරිසා*.
563. සොභං* නුත ඉතො ගන්තො යොනිං ලභ්වාන මානුසිං,
වද්දාසු සිලසම්පන්නො කාභාමි කුසලං බහු'නති.

4. ලොභකුම්භිජාත්‍යක.

564. ඵරුසා වන තෙ වාචා මංසං යාවනකො අසි,
කිලොමසදිසි වාචා කිලොමං සම්ම දදමි තෙ.
565. අඛතමෙතං මනුස්සානං භාතා ලොකෙ පට්ඨවති,
අඛතස්ස සදිසි වාචා අඛතං සම්ම දදමි තෙ.
566. තාතාති පුත්තො වදමානො කමෙපති හදයං පිතු,
හදයස්ස සදිසි වාචා හදයං සම්ම දදමි තෙ.
567. යස්ස ගාමෙ සබ්බා නස්සි යථාරහස්සං තපෙවි තං,
සබ්බස්ස සදිසි වාචා සබ්බං සම්ම දදමි තෙ'ති.

5. මාංසජාත්‍යක.

568. සත්ත මෙ රොහිතා මධ්‍යං උදකා ඵලමුක්ඛතා,
ඉදං ප්‍රාග්මණ්‍ය මෙ අස්සි ඵතං භුතො වනෙ වස.
569. දුස්ස මෙ ධෙත්තපාලස්ස රත්තිහත්තං* අපාහතං,
මංසසුලා ව ඥෙ ගොධා ඵකස්ස දසිවාරකං;
ඉදං ප්‍රාග්මණ්‍ය මෙ අස්සි ඵතං භුතො වනෙ වස.

1. සට්ඨි - සිඬු. සිතා.
2. මම - සිඬු. මජ්ඣං. සතා.
3. මාරිසා - සිඬු. සතා.
4. සොභි - සිඬු.
5. රත්ත - සිඬු. මජ්ඣං.

559. නිරයේ පිහිටි (හෙවත් උපන්) කසිරස් යම් දුකක් වින්දේ ද එය කර්කශ විය. එය පරුෂ වූ ඒ කර්මයාගේ විපාක යි.

3. බන්තිවාදී ජාතක යි.

560. යම්බඳු අපි වස්තු විද්‍යාමාන කල්හි නො දුන්නමෝ ද එහෙයින් හෝග ඇති කල්හි තමහට ප්‍රතිෂ්ඨාවක් නො කළමෝ ද මෙසේ නපුරු ජීවිකාවෙන් ජිවත් වූමහ.

561. සර්වප්‍රකාරයෙන් අවුරුදු හැටදහසෙක් පිරිණ. නිශ්චිත පැසෙන (අපට) කවද (මේ දුකේ) කෙළවරෙක් වේද?

562. නිද්‍යාණෙනි, මා විසිනු දු තා විසිනු දු එකල්හි බොහෝ පාපකර්ම කරන ලද. මේ දුකෙහි කෙළවරෙක් නැත. කවර අවසානයෙක් ද? කෙළවරෙක් නො පැනේ.

563. ඒ මම මින් (සැව) ගොස් මිනිස් දිවියක් ලදින් ත්‍යාගශීලී වූයෙමි සිල්සපත් වූයෙමි ඒකාන්තයෙන් බොහෝ කුසල් කෙරෙමි.

4. ලොහකුමහි ජාතක යි.

564. යහළුවා ඉල්ලන්නෙක් වෙහි. එකැතින් ඔබේ වචන පරුෂ ය. තොපගේ වචන දළඬුවට (ශරීරයේ කොටසක්) සමාන ය. එහෙයින් තොපට දළඬුව දෙමි.

565. ලෝකයේ චක්‍රණයන්ට සහෝදරයා යන මේ සම්මුතිය (ශරීරයේ) අංගයකැ යි කියනු ලැබේ. මිතුර තොපගේ වචන අංග සමාන ය. එහෙයින් තොප ශරීරාංගයක් දෙමි.

566. පුතා පියාය යි කියන්නේ පියාගේ හදවත කම්පා කෙරේ. තොපගේ තෙපුල් හදවතට සමාන ය. (කථාව මිහිරි ය.) එහෙයින් තොපට හෘදයමාංශය දෙමි.

567. යමකුගේ ගමෙහි මිතුරෙක් නැද්ද. ඒ මිතුරන් නැති ගම අරණ්‍යයක් වැනි ය. තොපගේ මධුර වචන තමා සතු සියලු වස්තුවට සමාන ය. එහෙයින් සියලු මිස් ගැල ම තොපට දෙමි.

5. මාංස ජාතක යි.

568. බමුණ, දියෙන් ගොඩ ලූ රේමස්සු සත් දෙනෙක් ඇත. මේ මත්ස්‍යාභාර අනුභව කොට වනයෙහි වාස කරව.

569. අපට නුදුරෙහි තෙල කුඹුරු රක්තනුට රැබතට ගෙනා පැලඹු මස්සුල් දෙකක් ද තලගොයෙක් ද දිකිරි කළයෙක් ද ඇත. මෙය වළඳා වෙනෙහි වසන්න.

176 ජාතකපාළි-වතුකතනිපාතො

570. අමුපසෙකාදකං සීතං සීතව්‍යායංමනොරමං
ඉදං බ්‍රහ්මණං මෙ අජී එතං භුතා වනෙ වස.
571. න සසසස තිලා අජී න මුග්ගා නපි තණ්ඩුලා,
ඉමීනා අභිනා පකකං මමං භුතා වනෙ වසාති.

6. සසජාතක..

572. මතමතමෙව රොදථ
න හි තං රොදථ යො මරිසසති,
සබ්බෙව සරීරධාරිනො
අනුදුට්ඨෙන ජහනති ජීවිතං.
573. දෙවමනුසසා වතුපපද
පකඨිගණා උරගා¹ ව භොගිනො,
සමී සරීරෙ අනිසසරා
රමමානාව ජහනති ජීවිතං.
574. එවිඤ්චිතං අසණ්ඨිතං
සුබ්දසකං මනුපජසු අපෙකඨිය,
කඤ්ඤිතරුදිතං නිරස්සකං
කිං වො සොකගණංභිකිරරෙ.
575. ධුතතා² සොණ්ණා අකතා
බාලා³ සුරා අයොගිනො,
ධීරං මඤ්ඤනති බාලොති
යෙ ධම්මසස අකොච්ඡති.

7. මතරොදනජාතක..

576. යනතං වසනතසමයෙ කණ්ඩෙරෙසු භානුසු,
සාමං බාහාය පිළෙසි සා තං ආරොග්‍යමබ්බි.
577. අමෙභා න කීර සඤ්ඤායං යං වානො පබ්බතං වහෙ,
පබ්බතඤ්ඤි වහෙ වානො සබ්බමි පඨවිං වහෙ,
යත් සාමා කාලකතා සා මං ආරොග්‍යමබ්බි.
578. න වෙව සා කාලකතා න ව සා අඤ්ඤමිච්ඡති,
එකභතා කීර සාමා තමෙව අභිකභිකති.

1. අරච - සිඳු.

2. ධුතතාව - මණ.

3. සුරාවීරා - මණ.

570. බමුණ, ඉඳුණු අඹ පලයෙක් ද සිහිල් දිය ද මනරම් සිහිල් සෙවණ ද මට ඇත. මෙය වළඳා වෙනෙහි වාස කරව.

571. සාවකුට තල නැත. මුං සහල් නැත. මේ ශීන්තෙන් පැලැහුණු මා වළඳා වෙනෙහි වාසය කරව.

6. සස ජාතක යි.

572. මළහු මළහු ගෙනෑ ම හඬවු. යමෙක් මියයන්නේ ද ඒ මරණනියතය ගැනැ නො හඬවු. සිරුරු දරන හැමදෙනාම අනුක්‍රමයෙන් තම තමන්ගේ දිවි හරනාහු වෙති.

573. දෙවිමිනිස්සු ද සිවුපාවෝ ද පක්ෂි සමූහයා ද භෞග ඇත්තෝ ද සිය සිරුරෙහි ආධිපත්‍යය නැති ව තමතමන් උපන් අත්බැවිහිත් ඇලුම් ඇති ව දිවි හරනාහු වෙති.

574. මෙසේ තුන් හවයෙහි නිශ්චලතාවක් සංස්ථානයක් නැති-යෙන් සලිත වූ නො පිහිටි සැපයුක් මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි අපේක්ෂා කොට ගෙන හැඩිම වැලපීම නිරර්ථක ය. ශෝක රාශීහු තොප කුමට මැඩපියද්ද?

575. ධූර්තවූ ලොල් වූ සිප්සතර පුරුදු නො කළා වූ මෝඩ වූ නො කටයුත්තෙහි ඉර වූ, ධර්මයෙහි අදහස වූ යම් කෙනෙක් වෙද්ද ඔවුහු මා මෝඩයෙකු යි සිතති.

7. මතරෝදන ජාතක යි.

576. වසන්ත කාලයේ රක්ත වර්ණය ඇති කණේරු වෙනෙහි දී ඔබ සාමා නමැති යම් ස්ත්‍රියක් බාහුයෙන් පෙළි ද මි තොමෝ තොපට අරොග බව කීව.

577. පින්වත, සුළඟ පර්වතයක් (තණපතක් සේ) පා කර හරින්නේ නම් එය විශ්වාස කළ නො හේ ම ය. ඉදින් සුළඟ පර්වතයක් පා කරා නම් පොළොව ද පා කරයි. යම් තැනෙකැ සාමා මරණයට පත් වූ ද ඕතොමෝ මට අරොග බව කීව යනු දු නො විය හේ මැ යි.

578. සාමා කල්ලිය නො කළා ය. මි තොමෝ අනිකකු නො කැමැත්තී ය. ඒකසක්තික වූ සාමා තොප ම පතන්නී ය.

579. අසනුත්තං මං වීරසනුත්තෙන
නිමිති සාමා අධුවං ධුවෙන,
මයාපි සාමා නිමිතෙය්‍යා අඤ්ඤං
ඉතො අහං දුරුකරං ගමිස්සන්ති.

8. කණුවෙරජාතකං.

580. සුසුඛං චත පීචාමි ලභාමි වෙව භුඤ්ඤං
පරිපඤ්ච ව තිට්ඨාමි කාන්තා¹ හතොත ගතී මම.
581. මනො වෙ තෙ න පනමති පක්ඛි සාපස්ස කම්මුනො,
අවතාවටස්ස හදස්ස න පාපමුප්පියති.
582. ඤාතකො නො නිසිනෙතාති ඛග්‍ර ආගච්ඡෙන ජනො,
පට්ඨව කම්මං ඵුසති තස්මිං මෙ සබ්බතෙ මනො.
583. පට්ඨව කම්මං න ඵුසති මනො වෙ නයද්දස්සති,
අපෙසාඤ්ඤාසක්ඛස්ස හදස්ස න පාපමුප්පියති²ති.

9. නික්කිරජාතකං.

584. සුචච්ඡං චත නචච්ඡී වාචාය අදදං ගිරිං,
කිම්හි තස්සං චජනතස්ස වාචා අදද පබ්බතං.
585. යං හි කඨිරා තං හි වදෙ යං න කඨිරා න තං වදෙ,
අකරොනතං භාසමානං පරිජානන්ති පණ්ඩිතා.
586. රාජපුත්ත නමො ත්‍යාජ්ඣ සචෙට්ඨ ධම්මෙ ධීතොවසී,
යස්ස තෙ ව්‍යසනං පනොතා සච්චස්මිං රමතෙ මනො.
587. යා දළිද්දී දළිද්දස්ස අඛඨා අඛඨස්ස කික්කිමා,
ස හිස්ස පරමා හරියා සහිරඤ්ඤස්ස ඉජ්ඣියොති.

10. සුචච්ඡජාතකං.

සුචිමනද්වගෙනා දුතියො.

කඤ්ඤානාං:

අථ චොරසකස්සපට්ඨකතිවරො
දුජ්ජීතතා ව වරාචරුසා,
අථ සසම්මතඤ්ඤා චසන්තසුඛං
සුචච්ඡං චත නචච්ඡීතා ව දස.

1. කාසු - මජ්ඣ. කාසු - සි.

579. සාමා සංසර්ගයක් නො කළා වූ අසරීර වූ මා දිගු කලක් සංසර්ග කළ සරීර සැමියාගෙන් පිරිවට (හුවමාරු) කළා සාමා මා කරුණකොටගෙන ද අනෙකකු පිරිවට ගන්නී ය. මම මෙතැනින් ඉතා ඇතට යන්නෙමි.

8. කණුවෙර ජාතක යි.

580. ස්වාමීනි, ඒකාන්තයෙන් ඉතා සුවසේ ජීවත් වෙමි. කෑම ද ලබමි. එහෙත් උපද්‍රවයෙහි සිටිමි. මට කවර පිහිටක් ද?

581. පක්ෂිය, තොපගේ සිත පාපක්‍රියාවට නො නැමේ. පාප කර්මයෙහි නො යෙදෙන යහපත් පැවතුම් ඇති තොපට පාපය නො ඇලේ. (හෙවත් පාපයක් නැත.)

582. අපේ නැයෙක් හුන්නේ යයි බොහෝ දෙනා (පක්ෂිහු) එකී. මා නිසා ප්‍රාණඝාත අකුශලය ලබයි. මගේ සිත (මේ කරුණෙහි ලා) සැක කෙරේ.

583. ඉදින් තොපගේ සිත අද්‍රෂ්ටනම් (වටක වෙතනා නැති නම්) තා නිසා ප්‍රාණඝාත කර්මය සිදු නො වේ. පාපකර්මයට උත්සාහ රහිත වූ යහපත් පැවැත්ම ඇතියාට පාපය නො ඇලේ. (හෙවත් පාපය සිදු නො වේ.)

9. තිත්තිර ජාතක යි.

584. වචනමාත්‍රයෙන් දිය හැකි ව තිබියදී ද දෙන්තට පිළිවන් දෙය ඒකාන්තයෙන් නුදුන්නේ ය. වචනමාත්‍රයෙන් රත්මුඛා පරිව දෙන ඔහුට කවර භානියක් ද? එහෙත් වචනමාත්‍රයෙන් නුදුන්නේ ය.

585. යමක් කරන්නේ ද එය කියන්නේ ය. යමක් නො කරන්නේ ද එය නො කියන්නේ ය. දුනාදි පුණ්‍යක්‍රියා නො කරන බොරු කියන්නාවුන් පඬිවරු දැනගනිත්.

586. රාජපුත්‍රය, සත්‍යවචනයෙහි ද ස්වභාවධර්මයෙහි ද පිහිටි යම්බඳු ඔබ විපතට පැමිණියේ වුව ද (ඔබේ) සිත සත්‍යකතායෙහි ම ඇලේ. එහෙයින් තොපට නමස්කාර වේවා.

587. යම් ස්ත්‍රියක් දිළිඳු සැමියාට දිළිඳු බිරිඳ වී ද ධනවත් සැමියාට ධනවත් බිරිඳ වී ද කීර්තිය ඇති ඕ තොමෝ මොහුගේ උතුම් වූ බිරිඳ ය. රන්රුවන් ආදී ඉසුරු ඇතියහුට ස්ත්‍රීහු වෙති. (ඒ ආශ්වයා නො වේ.)

10. සුච්ඡ ජාතක යි.

දෙවෙනි පුච්ඡන්ද වර්ග යි.

එහි උද්දන:

සොරකු සඳහන් කරන පුච්ඡන්ද ජාතක යැ, කසපපමඤ්ඤ ජාතකය, සහිත උතුම් ක්ෂාන්තිවාදී ජාතක යැ, දුට්ඨ ජීවිත ඇති ලොහකුමහි ජාතක යැ, පරුෂාදී වචන ඇති මංග ජාතක යැ, යළි සස ජාතක හා (මහංච) මත රොදන ජාතකය ද වසන්ත සමය කියන කණුවෙර ජාතක යැ, (සුඛං) තිත්තිර ජාතක යැ, සුවච්ඡ ජාතකයෙන් දසය වේ.

3. කුටුම්භකර්මය

588. මනුෂ්‍යයෙකුට තම සියං හස්තය ව වානර,
අර් කෙන නු වර්ණන අගාරං තෙ න විජ්ජති.
589. මනුෂ්‍යයෙකුට මෙ සියං හස්තය ව සිංහල,
යාහු සෙට්ඨා මනුෂ්‍යයෙකු සා මෙ පඤ්ඤා න විජ්ජති.
590. අනවට්ඨිතවිනිසුන් ලහුවිනිසුන් දුබ්බිනෝ,
නිවං අඤ්ඤාසිලසුන් සුචරිතෝ න විජ්ජති.
591. සො කරසු අනුභාවං විනිවික්ඛසු සිලියං.
සිතවාතපරික්ඛණං කරසු කුචිකං කපිති.

1. කුටුම්භකර්මය.

592. දඤ්ඤාසී හඤ්ඤාන යසම් දෙසෙ වසාමහං,
අගමෙපතං න ජානාමි කිමෙතං දඤ්ඤාසී.
593. ඛෙට්ඨං පතිතං¹ සුචරිතං දඤ්ඤාසී සසො ජවි,
සසසු වචනං සුචරිතං සනාතනා මිගවාහිනී.
594. අප්පච්ඡා පඤ්ඤාණං පරසොසානුසාරිනො,
පමාදපරමා ඛාලා තෙ භොතති පරපතියා.
595. යෙ ව සිලෙන සමපතනා පඤ්ඤාසුපසමෙ රතා,
‘ආරතා විරතා ධීරා න භොතති පරපතියාති.

2. දඤ්ඤාසී කර්මය.

596. ආයං යාවනකො රාජ භුක්ඛිදන්ත නිගව්ජ්ජි,
අලාහං ධනලාහං වා ඵලං ධම්මා හි යාවනා.
597. යාවනං රොදනං ආහු පඤ්ඤාලානං රථෙසහ,
යො යාවනං පච්චක්ඛාති තමාහු පච්චරොදනං.
598. මා මද්දසංසු² රොදනං පඤ්ඤාලා සුසමාගතා,
කුචං වා පච්චරොදනං තත්ථා ඉච්ඡාමහං රහො.

1. දුබ්බිනෝ - සිහි.
2. සුචරිතෝ - සිහි.
3. දඤ්ඤාසී - මර්ක.
4. ඛෙට්ඨං නිපතී - සිහි.
5. දහකතනී - සිහි.
6. ආරතා - සිහි.
7. දඤ්ඤා ජාතක - මර්ක.
8. මා අද්දසු - මර්ක. - සතා.

3. කුටිද්‍රසක වර්ගය

588. වානරය, තොපගේ හිස ද අත්පාද මිනිසකුට සමාන ය. එසේ කලා කවර නම් කාරණයෙකින් තොපට ගෙයක් නැත් ද?

589. සිංහිලය, මගේ හිස ද අත්පාද මනුෂ්‍යයකුගේ වැනි ය. මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි යමක් ශ්‍රේෂ්ඨය යි කියත් ද. ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ප්‍රඥාව මට නැත.

590. එක අරමුණක නොපවත්නා වහා වෙනස්වන සිත් ඇති මිත්‍රයෝ වූ අසිරි ගති ඇත්තාට පවිත්‍ර බවක් නැත.

591. වදුර ප්‍රඥාව ලැබෙන උපායක් කරව. දුසිල් බව (නො හික්මුණ ගතිය) දුරු කරව. සිතවාන පරිත්‍රාණයට සමථි කැඳල්ලක් කරව.

1. කුටිද්‍රසක ජාතක යි.

592. ඔබට සෙනක් වේවා! මම යම් දෙසෙක වෙසෙමි ද එහි දද්දහ යන හඬ කෙරෙයි. මම ද මෙය නො දනිමි. කවර කරුණෙකින් දද්දහ යන මේ හඬ කෙරේ ද?

593. වැටුණ බෙලිගෙඩියේ හඬ අසා සාවා දද්දහ යයි (කියා දිව්වේ ය.) සාවාගේ වචනය අසා නැතිගත් දහස් ගණන් මෘග සේනාව ද දිවු.

594. විශ්‍රාමයට නො පැමිණ (කනිත් නො අසා) පර-සෝෂය අනුව යන පරතෝසෝෂ යඛ්‍යාත ප්‍රමාදය පරම කොට ඇති ඒ අනුබාලයෝ අනුන්ගේ වචන හඳුනා කරන්නෝ වෙති.

595. යම් කෙනෙක් ආර්ය සීලයෙන් සමෘද්ධ වූවාහු මාර්ග ඥානයෙන් කෙලෙසුන් සන්තිද්‍රවා ලීමෙහි ඇලුණාහු වෙත්ද පාප ක්‍රියායෙන් දුරු වූ වෙන් වූ ඒ පණ්ඩිතයෝ ප්‍රත්‍යක්ෂ බැවින් මෙරමා බස් විශ්වාස නො කෙරෙති.

2. දද්දහ ජාතක යි.

596. බබ්බන් රජතුමනි, යාවිඤා කරන්නේ වස්තුව ලැබීමට හෝ නො ලැබීමට යන මේ දෙකට පැමිණෙයි. යාවිඤාව මෙබඳු ස්වභාව ඇත්තේ ය.

597. පංචාලෙශ්වරය, ඉල්ලීම හැඬීමකැ යි පුරාතනයෝ කීහ. යමෙක් ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කෙරේ ද එය පෙරළා හැඬීමකැ යි කීහ.

598. රැස්ව සිටින පංචාලරට වැසියෝ හඬන මා ද පෙරළා හඬන ඔබ ද නො දකිත්වා. එහෙයින් මම රහස් කැමැත්තෙමි. (හෙවත් රහසිගත ව සිටිනු කැමැත්තෙමි.)

599. දදම් තෙ බ්‍රාහ්මණ රොහිණීනං
ගවං සහසසං සහ පුඛගවෙන,
අරියො හි අරියස්ස කරං න දණ්ණ
සුතවාන ගාරා තව ධම්මසුක්කා'ති.

3. බ්‍රහ්මදක්කජාතකං.

600. කල්‍යාණරූපො වතයං චතුසද්දෙ
සුභද්දකො වෙවි සුපෙසලො ච,
යො බ්‍රාහ්මණ ජාතිමත්තපපතං
අපවායති මෙණ්ඩුවරො යසස්සී.
601. මා බ්‍රාහ්මණ ඉක්කරදස්සනෙන
වික්කාසමාපජ්ජි වතුසදස්ස,
දුසොපහාරං අභිකම්බමානො
අපසස්සකති' දස්සති සුසොහාරං.
602. උරුධ්වි හග්ගං පතිතො ධාරිභාරො'
සබ්බං හණ්ඩං බ්‍රාහ්මණස්සීධතිනං,
බාහාපග්ගයා කැඳති.
අභිධාවරා හඤ්ඤතෙ බ්‍රහ්මචාරි
603. එවං සො නිහතො සෙති යො අපුප්පං නමස්සති,
යථාහමජ්ජ පහටො හතො මෙණ්ඩුන දුම්මති'ති.

4. වම්බසාටකජාතකං.

604. සමණං තං මඤ්ඤමානො උපගඤ්ඤි අසඤ්ඤිතං,
සො මං දණ්ඩුන පාහාසි යථා අක්කමණො තථා.
605. කිං තෙ ජටාහි දුම්මෙධි කිං තෙ අජිනසාවියා,
අඛණ්ණාරං තෙ ගහනං බාහිරං පරිමජ්ජයි.
606. එහි ගොධ නිවහනස්ස භුඤ්ජ සාලිතමොදනං,
තෙලං ලොණඤ්ඤි මෙ අජී පහුතං 'මයා පිප්ථලි.
607. එස හියොයා පචෙක්ඛාමි වම්මනං සතපොරිසං,
තෙලං ලොණඤ්ඤි කිණ්ණෙසි අභිතං මයා පිප්ථලිති.

5. ගොධජාතකං.

608. කායෙන යො නාවහරෙ වාචයා න මුසා හණං,
යසො ලඛා න මජ්ජයා' ස වෙ කස්සාරුමරහති.

1. දජජා - මජ්ජ.

2. අවහසකති - සිඳු, සතා.

3. උරුධ්වි හග්ගං පතිතො ධාරිභාරො - සබ්බං හණ්ඩං බ්‍රාහ්මණස්සීධතිනං,
බාහාපග්ගයා කැඳති- අභිධාවත හඤ්ඤතෙ බ්‍රහ්මචාරි - මජ්ජ.
උරුධ්විහග්ගා පතිතො ධාරිභාරො-සබ්බං හණ්ඩං බ්‍රාහ්මණස්සීධතිනං.
උසොපි බාහා පග්ගයෙහවකතදති-අභිධාවරා හඤ්ඤති බ්‍රහ්මචාරි. සතා.

4. පසංසති - සිඳු.

5. මයා පිප්ථලි- මජ්ජ.

6. මජ්ජයා. - මජ්ජ, සතා.

599. බමුණ, වෘත්තයක හා රතුවෙන් දහසක් තොපට දෙමි. සහේතුකව (මබ) කී ගාථාවන් අසා ආර්යයෙක් ආර්ය වූ තොපට කුමක් හෙයින් නො දෙන්නේ ද?

3. බ්‍රහ්මදත්ත ජාතක යි.

600. යශස්වී වූ යම් බැටළුවෙක් උතුම් ජාතිය හා මන්ත්‍ර-යෙන් යුතු (මන්ත්‍ර දන්නා) බ්‍රාහ්මණයාට ගරු කෙරේ ද (මේ ගුණයෙන් යුතු) මේ සිවුපාවා ඉතා යහපත් ගති ඇත්තේ උක්තම වූයේ ද හික්මුණේ ද වේ.

601. බමුණ, සිවුපාවා දුටුපමණින් විශ්වාස නො කරව, දඩ් පහරක් දෙනු කැමැති වී පසුබසී. දඩ් පහරක් දෙන්නේ ය.

602. කලවා ඇටය කැඩීණි. තවුස්පිරිකර වැටීණි. තවුසාගේ තවුස්පිරිකර සියල්ල කැඩී බිඳී ගියේ ය. තවුසා නසනු ලැබේ. කෙසි ඉදිරියට දුවව යි (පිරිස කියමින්) දෙ අත් නඟා ගෙන හබසී.

603. නුවණ නැති මම අද බැටළුවා විසින් පහර දෙන ලදුව යම්සේ නටුයෙමි ද එසේ යමෙක් පුජාර්භ නො වූවහුට නමදී ද හෙතෙම මැරී හෝන්නේ යි.

4. වම්මසාටක ජාතක යි.

604. අයංයක වූ තා ශ්‍රමණයෙකු යි සිතමින් ළඟට ආවෙමි. හෙතෙම අශ්‍රමණයකු මෙන් මට දණ්ඩකින් පහර දුනි.

605. අඤ්ඤා, තට ජටා කුමට ද? තට අදුන් දිවියම් කුමට ද? තාගේ අභ්‍යන්තරය කෙලෙසුන්ගෙන් ගහන ය. එසේ වුව ද (සිරුර) ඔප කරන්නෙහි ය.

606. ගෝධය, මෙහි එව නවතුව, ඇල්භාලේ බත බුදිනු. (තවත්) බොහෝ තලතෙල්, ලුණු, වගපුල් මට ඇත.

607. ඒ මම සතපොරිස ප්‍රමාණ වූ තුඹකට යළිත් ඇතුළු වෙමි. තලතෙල් ලුණු ඇතැ යි කියති. වගපුල් ආදිය මට අපරා යි.

5. ගෝධ ජාතක යි.

608. යමෙක් කයින් සොරකම් නො කරේ ද, වචනයෙන් බොරු නො කියා ද, යශස් ලැබූ මත් නො වේ ද, හෙතෙම ඒකාන්තයෙන් දිව කැකිරිමල් පළඳින්නට සුදුසුය.

609. ධම්මෙන විත්තමෙසෙය්‍ය න නිකත්‍යා ධනං හරෙ,
හොගෙ දුඛා න මජ්ජෙය්‍ය ස වෙ කක්කාරුමරහති.
610. යස්ස වික්ඛං අභාලිඤ්ඤං සද්ධා ව අචිරාගිනී,
ඵකො සාද්ධං න භුඤ්ඤෙය්‍ය ස වෙ කක්කාරුමරහති.
611. සමුච්චා වා පරොක්ඛා¹ වා යො සන්තො න පරිභාසනී,
යථාචාදී කථාකාරී ස වෙ කක්කාරුමරහති.

6. කක්කාරුජාතකං.

612. වානී වායං තතො ගජෙධා යත්‍යු මෙ වසනී පියා,
දුරෙ ඉතො හි කාකානී යත්‍යු මෙ නිරතො මතො.
613. කථං සමුද්දා මතරී කථං අතරී² කෙබ්බකං,
කථං සත්ත සමුද්දානී කථං සිම්බෙලිමාරුහි.
614. තයා සමුද්දාමතරී තයා අතරී කෙබ්බකං,
තයා සත්ත සමුද්දානී තයා සිම්බෙලිමාරුහි,
615. ධිරස්සු මං මහාකායං ධිරස්සු මං අවෙනනං,
යත්‍යු ජායායහං ජාරං අචභාමී වභාමී වානී.

7. කාකානිජාතකං.

616. ඛෙත්තං විජ්ජනී භොතී තෙහි කිංචෙභ හවිසසනී,³
තස්මා ඵතං න සොවාමී පියං සම්බෙලිභාසිනිං.⁴
617. තං තඤ්ඤා අනුසොවෙය්‍ය⁵ යං යං තස්ස න විජ්ජනී,
අක්කානමනුසොවෙය්‍ය සද්ධං මව්ච්චසං ගතං.⁶
618. නභෙව ධීතං නාසීතං න සයානං න පඤ්ඤං,
යාච පානී නිම්බසනී තත්‍රාපි සරනී වෙයා.
619. තත්‍යක්කනී⁷ වතපපඤ්ඤා විනාභාවෙ අසංසයෙ,
භූතං සෙසං දධිතඛං විතං අනනුසොචියනනී.⁸

8. අනනුසොචියජාතකං.

1. නිදොක්ඛා වා - සීඝ්‍ර.
2. පතරී - සීඝ්‍ර.
3. තෙහි මෙ කිං හවිසසනී - සීඝ්‍ර.
4. සම්බෙලි භාසිනිං - මජ්ජ.
5. තං තං අනුසොවෙය්‍යං - මජ්ජ.
6. සද්ධං මව්ච්චසං ගතං - මජ්ජ.
7. තත්‍යක්කනී - සීඝ්‍ර. වාතපපඤ්ඤා ස්‍යා - තත්‍යක්කනී වත ඛෙත්තං - මජ්ජ.
8. මතං තං - මජ්ජ. - අනනුසොචියං.

609. දඟුලින් ධනය සපයන්නේ ය. කපටි කමෙන් ධනය රැස් නො කරන්නේය. වස්තුව ලැබූ මත් නොවන්නේ ය. හෙතෙම ඒකාන්තයෙන් දිවකැකිරිමල් පළඳින්නට සුදුසු ය.

610. යමකුගේ සිත කහපැහැය සේ ඉක්මණින් වෙනස් නො වේ ද ස්වල්ප හේතුවක් නිසා ශ්‍රද්ධාව කො බිඳේ ද රසවත් ආහර ලැබූ තනි ව නො බුද්දි හෙතෙම ඒකාන්තයෙන් කැකිරිමල් පළඳින්නට සුදුසු ය.

611. යමෙක් අභිමුඛයේ හෝ අනභිමුඛයේ සන්සුරුණයන්ට පරිභව නො කෙරේ ද යථාචාර දී තථාකාරී වේ ද හෙතෙම ඒකාන්ත-යෙන් කැකිරිමල් පළඳින්නට සුදුසු ය.

6. කකකාරු ජාතක යි.

612. යම් ගුරුළු හටනයෙකු මගේ ප්‍රියාව වාස කෙරේ ද එයින් මේ සුවිද හමයි. යමක් කෙරෙහි මගේ සිත ඇලුණේ ද ඒ කාකාතිය මෙයින් ඇත ය.

613. මුහුදු තරණය කෙළේ කෙසේ ද, කෙබුක ගංගාව තරණය කෙළේ කෙසේ ද, සත් සමුද්‍ර තරණය කෙළේ කෙසේ ද, ඉඹුල් ගසට කෙසේ නැංගේ ද?

614. තා නිසා මුහුදු තරණය කෙළෙමි. තා නිසා කෙබුක ගඟ තරණය කෙළෙමි. තා නිසා සත්සමුද්‍ර තරණය කෙළෙමි. තා නිසා ඉඹුල්ගසට නැංගෙමි.

615. යම් හෙයකින් මාගේ ප්‍රියාවගේ සොරසැමියා මම යම් තැනෙක උසුලා ගෙන ගියෙමි ද, යළිත් උසුලා ගෙන ආවෙමි ද, මහත් සිරුර ඇති මට නින්ද වේවා. සිරුර විශාල බැවින් සැහැල්ලු බව හා බර බව නො දැනෙන මට නින්ද වේවා.

7. කාකාතී ජාතක යි.

616. මේ පින්වතී (අප හැර දැන්) බොහෝ වූ මළවුන් අතරේ ඇත. ඔවුන් හා වෙසෙන තෙල තැනැත්තී මට කවරක් වන්නී ද? එහෙයින් ප්‍රිය වූ තෙල සමීලිලභාසිනියට ශෝක නො කරමි.

617. ඉදින් ඒ ශෝක කරන්නහුගේ යම් යම් දෑයක් නිරුඳි වී ද, ඒ ඒ දෑ ගෙන ශෝක කෙරේ නම් හැම මොහොතක ම මරු වසඟයට යන්නා වූ තමා ගැන ද ශෝක කරන්නේ යැ.

618. ආයුසංස්කාරය සිටින්නහු අනුව නො නැවැතී යයි. හුන්නහු අනුව නො නැවැතී යයි. සයනය කරන්නහු අනුව නො නැවැතී යයි වැදගෙව සිටින්නහු අනුව නො නැවැතී යයි. ඇසිපිය හෙළන තරම් සුලු කාලය තුළ දී ද වයස ගෙවී යයි.

619. එහිලා තමා (වයසින්) අර්ධ වැ සිටි කල්හි (ජීවිතයෙන්) වෙන්වීම නිසැක කල්හි යෙසු ජීවිත් ගැන මෙෙහි කළයුතු යැ. මළහු ගෙන ශෝක නො කටයුතු.

8. අනනුසොචිය ජාතක යි.

620. යං අනතපානස්ස පුරෙ ලහාම
තංදුනී සාධාමිගමෙව ගව්ජනී,
ගව්ජාමදුනී වනමෙව රාධ
අසක්කතා වසම ධනඤ්ජයාය.¹
621. ලාහො අලාහො අයසො යසො ව
නීන්දා පසංසා ව සුඛඤ්ච දුක්ඛං,
එතෙ අනිච්ඡා මත්තපෙසු ධම්මා
මා සොචී කිං සොචයි පොඨපාද.
622. අඬා තුවං පඤ්චතකොසි රාධ
ජානාසි අත්ථානී අනාගතානී,
කරතනු සාධාමිගං දක්ඛිසාම
නිඬාපිතං රාජකුලතොව ජම්මං.
623. වාලෙති කණ්ණං හතුටිං කරොති
මුත්තං මුත්තං භායයතෙ කුමාරෙ,
සයමෙව තං කාහනී කාළබාහු
යෙනාරකා යස්සති අනතපානානී.

9. කාළබාහුජාතකං.

624. සීලං කීරෙව කල්‍යාණං සීලං ලොකෙ අනුකරං,
පස්ස සොරවිසො නාගො සීලවාති න හඤ්ඤති.
925. යාවදෙවස්සහු කිඤ්චි තාවදෙව අබාදිසුං,
සඛමම කුළලා ලොකෙ න භිංසනති අකිඤ්චනං.
626. සුඛං නිරාසා සුපති ආසා ඵලවතී සුඛා,
ආසං නිරාසං කඤ්චනා සුඛං සුපති පිඛලා.
627. න සමාධිපරො අත්ථී අසමිං ලොකෙ පරමිති ව,
න පරං නාපි අත්තානං විභිංසති සමාතිතො'ති.

10. සීලවීම.සජාතකං.

කුට්ඨසක්චග්ගො භතියො.

තසුඤ්ජනං:

සමතුස්ස සදද්දහ යාවනකො
අථ මෙණ්ඩවරුක්කම ගොධවරො,
අථ කාය සතෙවුක්ක හොතිවරො
අථ රාධ සුසීලවරෙන දස.

1. ධනඤ්ජයායං - මජ්ඣ.

620. රාධයෙනි, පෙර මේ රජු සම්පයෙන් යම් ආහාරපානයක් ලබමෝ ද, දැන් එය වදුරකු කරා යයි. එහෙයින් ධනංජය රජු විසින් නො සලකා හරන ලදුවිමහ. දැන් වනයට ම යමිහ යි.

621. පොට්ඨපාදය, ලාභ, අලාභ, අයස, යස, නිජු, ප්‍රශංසා, සුව, දුක් යන මේ අටලෝදහම් මිනිසුන් කෙරෙහි අනිත්‍ය වේ. ශෝක නොකර කුමට ශෝක කෙරෙහි ද?

622. රාධයෙනි, තෙපි ඵකානනයෙන් පණ්ඩිතයවු. මතු වන්නා වු දෙය දන්නහු ය. රජ මැදුරෙන් පලවා හැරි හීන වදුරා කෙසේ දකිමු ද?

623. කන සොලවයි. බැම බිඳීයි. මොහොතින් මොහොත රජ කුමරුවන් බිය ගන්වයි. ආහාරපානයෙන් ඉවත්වී සිටින හෙයින් කාළබාහු වදුරා තෙමේ ම එය කරන්නේ ය.

9. කාළබාහු ජාතක යි.

624. ලෝකයෙහි සීලය යහපත් ය. සීලය නිරුත්තර ය. (හෙවත් සීලයට වඩා උසස් ගුණයෙක් නැත.) බලව, දරුණු විෂ සහිත නාගයා පවා සිල්වත් ය යි නසනු නො ලැබේ.

625. යම්තාක් මේ උකුස්සාගේ මුඛයෙහි කන දෙයක් වී ද ඒ තාක් උකුස්සෝ එකතු වූ කෑහ. ලොවැ කිසිත් නැත්තහුට (කිසිකෙනෙක්) හිංසා නො කෙරෙත්.

626. ආසා නැත්තී සුවසේ නිදන්නී ය. බලවත් වූ ආසාව සුවයට හේතු වේ. පිංගලා නම් දූස්ස ආසාව නසා සුවසේ නිදන්නී ය.

627. මෙලොව ද පරලොව ද සමාධියට වඩා උසස් අත් සුවයෙක් නැත. එකහ සිතැත්තේ අනුන්ට ද තමන්ට ද හිංසා නො කරයි.

10. සීලවීම්සක ජාතක යි.

තෙවන කුවිද්දසක වර්ගයි.

එහි උද්දනය:

වදුරා මිනිසුන්ට සමයයි පැවැසූ කුවිද්දසක ජාතක යැ, දඳහ ජාතක ය සහිත යාවනය දක්වන බ්‍රහ්මදත්ත ජාතක යැ, යළි මෙණ්ඩයා උතුමැයි කී චම්බසාටක ජාතක යැ, ගොඩ ජාතක යැ, යළි කාප සුවරිතාදිය කියන කකකාරු ජාතක යැ, කෙටුක නදය ඇති කාකාතී ජාතක යැ, (හොතිවරො) අනනු සොචිය ජාතක යැ, රාධ නම් ගිරවා ඇති කාළබාහු ජාතකය හා උතුම් සීල වීම්ස ජාතකයෙන් දසය වේ.

4. කොකාලික විග්ගො

628. යො වෙ කාලෙ අසමපන්න අතීවෙලං පභාසති,
එවං සො නිහතො සෙති කොකිලාදිව අනුජො.
629. න හි සඤ්ඤා සුනිසිතං වීසං හලාහලං ඉව,
එවං නිකට්ඨො¹ පාතෙති වාචා දුඛාසිතා යථා.
630. තස්මා කාලෙ අකාලෙ ව වාචං රක්කොයා පණ්ඩිතො,
නාතීවෙලං පභාසෙයා අපි අත්තසමභි වා
631. යො ව කාලෙ මීතං භාසෙ මනිපුරෙධො විවකඛණො,
සඛෙධ අමිත්තෙ ආදෙනි සුපණ්ණො උරගං ඉවා²ති .

1. කොකාලිකජාතකං.

632. අපි හන්තො හතො බුනි ජෙත්වා ජිනොති භාසති,
පුබ්බමකඛාසිතො රාජ එකදන්තො³ න සද්දහෙ.
633. තස්මා පණ්ඩිතජාතියො සුභෙයා ඉතරස්ස පි,
උභින්නං විවතං සුඤ්ඤා යථා ධම්මො තථා කරෙ.
634. අලසො ගිඪි කාමිහොගී න සාධු
අසඤ්ඤො පබ්බජිතො න සාධු,
රාජා න සාධු අනිසම්මකාරී
යො පණ්ඩිතො කොධිතො තං න සාධු.
635. නිසම්ම ඛෙත්තියො කඨිරා නානිසම්ම දිසම්මති,
නිසම්ම කාරිතො⁴ රාජ යසො කිත්ති ව චිඩ්ඪතී⁵ති.

2. රජලට්ඨිජාතකං.

636. තදෙව මෙ ත්වං විදිතො වනමජ්ඣෙකි රජෙසහ,
යස්ස තෙ ඛෙත්තඛෙසස⁴ සන්තඛෙසස නිරිට්ඨිතො
අසත්තප්පුමසාධාය පසංසා⁵ ගොධා පලායට.
637. නමෙ නමනාසස හජෙ හජනනං
කිච්චානුකුඛෙසස කරෙයා කිච්චං
නානතථකාමසස කරෙයා අඤ්ඤං
අසමහජනනමි න සම්මතෙයා.

1. නිකට්ඨො - සිඳු, නිකමණි - සහ,
2. එකදන්ත - සිඳු, අකදන්ත - මජ්ඣං.
3. රක්කොය - සිඳු,
4. ඛෙත්තිය - සිඳු,
5. පසංසාගොධා, - සිඳු, මජ්ඣං.

4. කොකාලික වර්ගය

628. යමෙක් කරා කළයුතු කාලය නො පැමිණි කල්හි පමණකට වඩා කරා කෙරේ ද හෙතෙම කෝකිලාවගේ පුත්‍රයා මෙන් මැරී මෙසේ හෝනේ වෙයි.

629. යමෙක් හලාහල විෂයක් මෙන්, දුබැසි වදන් දිවි නසා ද මැනවින් මුවත් තැබූ අවිය ද එසේ ජීවිත නො නසයි.

630. එ හෙයින් (කරාවට) කල්හි ද නො කල්හි ද නුවණැත්තේ වචනය රක්තේ ය. (සිමිත ව කතා කරන්නේ ය) තමා හා සමානයකු සමග වුව ද පමණ ඉක්මවා කතා නො කරන්නේ ය.

631. නුවණ පෙරදැරි වූ විවික්ෂණ වූ යමෙක් සුදුසු අවස්ථාවෙහි ප්‍රමාණවත් ව කරා කෙරේ ද හෙතෙම ගුරුලා සර්පයකු අල්ලා ගත්තා සේ සතුරන් අල්ලන්නේ ය.

1. කොකාලික ජාතක යි.

632. තෙමේ පහර දී අනුන් විසින් පහර දෙන ලදිමි යි කියයි. තෙමේ අනුන් පරද අනුන් විසින් පරදවන ලදිමි යි කියයි. රජතුමනි, පළමුව කීවහුගේ වදන් ඒකාන්තයෙන් විශ්වාස නො කරන්නේ මැනවි.

633. එහෙයින් පණ්ඩිත ස්වභාව ඇති රජතුමා අනිකාගේ කීම ද අසන්නේ ය. දෙදෙනාගේ කීම අසා සුදුසු පරිදි විනිශ්චය කරන්නේ ය.

634. සම්පත් කැමැති අලස ගිහියා නො මැනවි, හික්මීමක් නැති පැවිද්ද නො මැනවි, පරික්ෂාවෙන් තොරව ක්‍රියා කරන රජ නො මැනවි, යම් පඩිවරයෙක් කිපෙන සුදු වේ නම් හේ ද නො මැනවි.

635. දිසම්පති රජතුමනි, ඤාත්‍රියයා විමසා ක්‍රියා කරන්නේ ය, කරන දෙය නො විමසා නො කරන්නේ ය, විමසා කරන්නාහුගේ පරිවාරාදි යසස ද කීර්තිය ද වැඩේ.

2. රජලංකී ජාතක යි.

636. රජතුමනි, කඩුව දරා සකකඬ වැ රිටිසුඹුලු හඳුනා වූ කොපගේ පැලැහු ගොයා වනමැද ඇයැතු රුක්හි ශාඛායෙන් පලාගියා වේ ද එදවස් මැ මා විසින් තෙපි දන්නා ලද්දහු යැ.

637. යමෙක් තමා දෙස නැමේ ද ඔහුට මැ තෙමේ ද නැමෙන්නේ ය. තමා හජනය කරන්නාහු තෙමේ ද හජනය කරන්නේ ය. තමහට අනුකූල වැ ක්‍රියා කරන්නාහුට සුදුසු කෘතෘයක් තෙමේ ද තමහට අනභී කැමැත්තාහට තෙමේ ද අභීයක් නො කරන්නේ ය. තමා ළඟට නො එන්නවුන් කරා තෙමේ ද නො යන්නේ ය.

638. වජ්‍රෙ වජ්‍රතං වනථං න කසිරා
අපෙතවිකේතන න සමිහජේයා,
ඒවජො දුමං ඩිණඵලනති ඤාතවා
අඤ්ඤං සමෙකෙකියා මහා හි ලොකො.
639. සො තෙ කරිසසාමි යථානුභාවං
කතඤ්ඤතං ඛතතිසෙ පෙකඛමානො,
සඛබ්බෙ තෙ ඉසසරියං දුමි
යසසිච්ඡි නසස තුවං දුමිති.

3. පක්කගොධජාතකං.

640. ගවිඤ්ඤා කරමානානං ජිමිතං ගච්ඡති පුබ්බකවො,
සඛබ්බා තා ජිමිතං ගච්ඡන්ති නෙතෙත ජිමිතං ගතෙ සති.
641. ඵවිවෙව මනුසෙසසු යො හොති සෙට්ඨසම්මතො,
සො වෙ අධම්මං වරති පගෙව ඉතරා පජා
සඛබ්බං රට්ඨං දුමං සෙති රාජා වෙ හොති අධම්මිකො.
642. ගවිඤ්ඤා කරමානානං උජුං ගච්ඡති පුබ්බකවො,
සඛබ්බා තා උජුං ගච්ඡන්ති නෙතෙත උජුගතෙ සති.
643. ඵවිවෙව මනුසෙසසු යො හොති සෙට්ඨසම්මතො,
සො වෙපි ධම්මං වරති පගෙව ඉතරා පජා
සඛබ්බං රට්ඨං පුබ්බං සෙති රාජා වෙ හොති ධම්මිකො'ති.

4. රාජොවාදජාතකං.

644. බ්‍රහ්මා පවඨ්ඨාකායො¹ සො දිසදයො ව ජම්බුක,
න ත්වං තඹි කුලෙ ජාතො යත්ත ගණනති කුඤ්ජරං.
645. අපිහො සිහමානෙන යො අත්තානං විකුඛති,
කොත්ථවි² ගජමාසජ්ජ සෙති භූමා අනුත්ථනං.
646. යසසසිනො උත්තමපුත්තලස්ස
සඤ්ජාතඛන්ධස්ස මහබ්බලස්ස,
අසමෙකතිය රාමබ්‍රහ්මපතති.
ස සෙති නාගෙන හතොව⁴ ජම්බුකො.
647. යො විධ කම්මං කුරුතෙ පමාය
රාමබලං අත්තති සංවිදිතවා,
ජපෙතන මනෙතන සුභාසිතෙන
පරිකඛවා සො විජුලං ජිනාති'ති.

5. ජම්බුකජාතකං.

1. ඩිණඵලං - සිඳු.
2. පවඨ්ඨාකායා - මජ්ඣං.
3. කුත්ථවි - සිඳු.
4. හතොයං - මජ්ඣං, සායං.

638. තමා හරනානු තෙමේ ද හරනේ යැ. (ඔහුට) ආශා නො කරන්නේ ය. නො ඇලුණු සිතීන් හජනය නො කරන්නේ යැ. පක්ෂියා ගස ගෙඩි රහිත බව දැනු ගෙඩි ඇති අන් ගසක් සොයා යන්නේ ය. ලොව විශාල වේ මැ ය.

639. ඝෘත්‍රියාවතී, කළ ගුණ සලකන මම ශක්ති පමණින් තිට උපකාර කරන්නෙමි. තිට සියලු සම්පත් දෙමි. තෝ යමකුට යමක් දෙනු කැමැත්තෙහි ද ඔහුට දෙවි.

3. පක්කගොධ ජාතක යි.

640. ගහ තරණය කරන ගවයන් අතුරෙහි ප්‍රධාන ගවයා වක්ව යේ ද, ප්‍රධාන ගවයා වක් වූ ගීය කලා සියලු ගවයෝ වක් වූ යෙහි.

641. එපරිද්දෙන් මනුෂ්‍යයන් අතරේ යමෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ යයි සමමත වේ ද, ඉදින් හේ නො දහැමි ව හැසිරේ ද (ක්‍රියා කෙරේ ද) සෙස්සන් ගැන කවර කථා ද? ඉදින් රජතුමා අධාර්මික වේ ද (එකල) රටවැසි සියලුදෙන දුකින් හෝතේ යි.

642. ගහ තරණය කරන ගවයන් අතුරෙහි ප්‍රධාන ගවයා සෘජු ව පිතා යේ ද, ප්‍රධාන ගවයා සෘජු වූ පිතා යන කලා සියලු ගවයෝ සෘජු ව යෙහි.

643. එ පරිද්දෙන් මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි යමෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ යයි සමමත වේ ද ඉදින් හේ දහැමි ව ක්‍රියා කෙරේ ද සෙස්සන් ගැන කවර කථා යැ? ඉදින් රජතුමා දහැමි වේ ද (එකල) රටවැසි සියලු දෙනා සුවසේ හොතේ යි.

4. රාජොවාද ජාතක යි.

644. ජම්බුකය, හේ මහත් වූ වැඩුණු කය ඇත්තේ යැ. දික්වූ දළ ඇත්තේ යැ. යම් සිංහ කුලයෙකු උපන්නානු ඇතු අල්ලා ගනිත් ද, තෙපි ඒ කුලයෙහි තුපන්නානු ය.

645. සිංහයකු නො වී සිංහ මානය උපදවා ගෙන යමෙක් සිංහවෙස් මවා ගනී ද (හේ) ඇතු වෙත පැමිණි හිවලා මෙන් කෙදිරිගාමින් බිම හෝතේ ය.

646. ඉසුරු ඇති වට වැ හැසුණු කදට ඇති මහබල ඇති ක්‍රෑණබලයෙන් යුක්ත වූ උතම පුද්ගලයාගේ ශක්තිය බලය උත්පත්තිය ද නො විමසා (ක්‍රියා කළ) ඒ සිවලා ඇතු විසින් නසන ලද්දේ හෝතේ යි.

647. යමෙක් මෙලො වැ තමා කෙරෙහි වූ ක්‍රෑණබල හා කායබල දැනු පරික්ෂාවෙන් ක්‍රියා කෙරේ ද හෙතෙම ජපයෙන් අධ්‍යයනයෙන් ද සාකච්ඡායෙන් ද සුබැසි කරායෙන් ද පරික්ෂායෙන් යුක්ත වූයේ වේ ද හේ මහත් ජය ලබයි.

5. ජම්බුකජාතක යි.

648. තිණං තිණනාඨි ලපසි කො භු තෙ තිණමාහරි,
කිත්තු තෙ තිණකිච්චස් තිණමෙව පභාසසි.
649. ඉධාගමා බ්‍රහ්මචාරී බ්‍රහ්ම ඡයොං බ්‍රහ්මසුතො,
සො මෙ සබ්බං සමාදය තිණං නිකඛිප්ප ගච්ඡති.
650. එවෙනං හොති කක්කබ්බ. අපෙතං බ්‍රහ්මචිත්තං,
සබ්බං සකස්ස ආදනං අනාදනං තිණස්ස ච
වාචිස්ස පකඛිපිත්තාන' තස්ස කා පරිදෙවනා.
651. සිලවනොත්තා න කුබ්බනාඨි බාලො සිලානි කුබ්බති,
අනිච්චසිලං දුස්සිලං* කිං පඤ්චිතං කරිස්සති'ති.

6. බ්‍රහ්මචරිත්තජාතකං.

652. න තෙ පිට්ඨද්ධිමහා න පානං නපි භොජනං,
බ්‍රහ්මචාරී බමඤ්ඤ මෙ එතං පඤ්ඤාම අවටයං.
653. නෙවාභිසජ්ජාමි න වාපි කුපෙත
න වාපි මෙ අජියමාසි කිඤ්චි,
අපොපි මෙ ආසි මනොචිත්තකො
එතාදිසො භූත කුලස්ස ධම්මො.
654. එසසමාකං කුලෙ ධම්මො පිතුපිතාමහො සද,
ආසනං උදකං පස්සං සබ්බෙතං නිපදමසෙ.
655. එසසමාකං කුලෙ ධම්මො පිතුපිතාමහො සද,
සකන්තං උපතිට්ඨාම උක්කමං වීය ඤාතකන්ති.

7. පිට්ඨජාතකං.

656. විදිතං පුූසං උත්තරානං විදිතං පන තඤ්ඤුලං
පුූසං පුලං විචජ්ජන්තවා තඤ්ඤුලං පන මාදරෙ.
657. යා මනත්තා අරඤ්ඤාමි* යා ච ගාමෙ නිකණ්ණිකා,
යඤ්ඤිතං ඉතිච්ඡිති එතමපි විදිතං මයා.
658. ධම්මිත නිර ජාතස්ස පිතා පුත්තස්ස මක්කපො,
දහරස්සෙව සන්තස්ස දනොති එලමච්ඡද.
659. යමෙනං පරිසප්පසි* අප්පකාණොව සාසපෙ,
යොපායං භෙට්ඨතො සෙසි* එතමපි විදිතං මයා'ති.

8. පුූසජාතකං.

1. තිණස්ස වාචිස්ස ගතො, - සන.
2. දුස්සිලං. - සිඬු.
3. පරිසප්පසි, - මජ්ඣ.
4. සෙසි - සිඬු.

648. තෘණ තෘණ යයි කියන්නෙහි ය. ඔබගේ තෘණ කවරෙක් හැරගනී ද ඔබ හුදෙක් තෘණ ගැන මැ කියති. තෘණයෙන් තොපට කවර ප්‍රයෝජනයක් ඇද්ද?

649. උස් වූ බහුශ්‍රාව වූ ජත්‍ර නමැති උක්කම්වරයා ඇතියෙක් මෙහි පැමිණියේ ය. හෙතෙම මාගේ සියලු ධනය ගෙන සැළියේ තෘණ බහා ගියේ යැ.

650. ස්වල්ප වූ තෘණයෙන් බොහෝ ධනය කැමැත්තේ මෙලෙස කටයුතු ය. පියා සතු සියලු ධනය ගැනීම ය, නො හතයුතු තෘණ සැළියේ ලා ගමන් කිරීම ය (යන මේ දෑ බ්‍රහ්මඤ්ඤා කෙළේ ය) ඒ කරුණෙහි කවර හැඩ්මෙක් ද.

651. සිල්වත්තූ මෙබඳු දෙය නො කරති. අඤ්ඤා තෙම අනාවාරස්වභාවය නිසා මෙසේ කරයි. බොහෝ කල් නො පවතින සිල් ඇති දුස්සිලයාට පණ්ඩිතකම කුමක් කෙරේ ද?

6. බ්‍රහ්මඤ්ඤා ජාතක යි.

652. බම්බාදිය, තොපට පුටුවක් නො දෙවුම්හ. ආහාරයක් හෝ පානයක් හෝ නො දෙවුම්හ. මාගේ වරද දකිමි. (මට) ඤාණ කරව.

653. තොපගේ දනයෙකු නො ලැගෙමි. (කිසිවක් නො දිනූ යි) නො ද කීපෙමි. මට කිසිවක් අප්‍රිය ද නො වී ය. එහෙත්, මෙය එකානතයෙන් කුලස්වභාව ය යි මට අදහසක් විය.

654. ආයන, පා දෝනා දිය හා පා ගල්වන තෙල් යන මේ සියල්ල හැමද දෙවු. මෙය අපගේ පියමුතුන් පරපුරේ (වාරිත්‍ර) ධර්ම යි.

655. උතුම් නැයකුට මෙන් මැනවින් උපස්ථාන කරවු. මෙය අපේ පියමුතුන් පරපුරේ හැමද පැවති (වාරිත්‍ර) ධර්ම යි.

7. පිය ජාතක යි.

656. මියන් විසින් වී පොතු ද දන්තා ලද යැ. සහල් ද දන්තා ලද යැ. ඔහු පොතු හැරපියා සහල් කන්නාහු ය.

657. උයනෙහි යම් රහස් සාකච්ඡාවක් වී ද ගමෙහි ද යම් රහස් කීමක් වී ද මට පහර දීමට ඉඩක් සෙවී ද මෙය මා විසින් දන්තා ලදී.

658. උපන් වදුරා ළපටි වියේ සිටියදී ම පියා (වදුරා) විසින් වදුරා පැටියාගේ කොෂය දතින් සිදුපිල.

659. අබ කෙතකට වත් කණ එළදෙනක මෙන් ඔබමොබ යන්නෙහි ය. යම්බඳු මෙතෙම සයනය යට හෝතේ ද මේ ද මා විසින් දන්තා ලදී.

8. ප්‍රිය ජාතක යි.

660. අදහස්නෙන් මොරසස සිටිනො මක්කුභාණ්ඩනො,
කාකං තත් අපුරෙපුං මංසෙන ව ඵලෙන ව.
661. යද ව සරසම්පන්නො මොරො බාවෙරුමාගමා,
අථ ලාභො ව සක්කාරො වායසස්ස අභායථ.
662. යව නුපජ්ජති බුද්ධො ධම්මරාජා පහඩ්ධාරො,
තාව අඤ්ඤා අපුරෙපුං පුට්ඨ සමණ්ඩ්‍රාගමිණො.
663. යද ව සරසම්පන්නො බුද්ධො ධම්මමද්දෙසී,
අථ ලාභො ව සක්කාරො තිස්සිසානං අභායරා'ති.

9. බාවෙරුජාතකං.

664. අද්ධි දනාති පුරෙ විසඤ්ඤා
දදන්තො ව තෙ බයධම්මො අහොසි,
ඉත්තො පරණෙව න දදෙය්‍ය දනං
තිවෙඨියපුං තෙ සඤ්ඤාමන්තස්ස භොගො.
665. අනරියමරියෙන සහස්සනෙහෙ
සුද්ධගතෙතොපි අකිච්චමාහු,
මා වො ධනං තං ජනිතු අහුවා¹
යමෙතාගහෙතු විජ්ඣෙම සඳ්ධං.
666. යෙන ඵකො රථො යාති යාති තෙන පරො රථො,
පොරාණං නිභිතං වහං වක්කතඤ්ඤාච වාසව.
667. යදි හෙසස්සති දස්සාම අසනෙත කිං දදමසෙ,
ඵවං භුතාපි දස්සාම මා දනං පමදමහසෙ'ති

10. විසයාජාතකං.

කොකාලිකවග්ගො චතුර්ථො.

තද්දුශ්‍යං:

අතිවෙලං පහාසති ජිනවරො
වනමජ්ඣිරපෙසහජිමගමො,
අථ ජලොතිණාසනපීඨවරං
අථ තණ්ඩුල මොර විසයා දස.

1. අනුදෙවරාජ. - 88.

660. සිඵ ඇති මිහිරි නාද ඇති මොනරා දැක නැති හෙයින් එහි මනුෂ්‍යයෝ මස්වලින් හා පලවැලයෙන් කවුඩා පිදුහ.

661. යම් කලක මිහිරිනාද ඇති මොනරා බාවේරු පෙදෙසට ආයේ ද එකල කවුඩා ලාභයෙන් හා සත්කාරයෙන් පිරිහුනේ ය.

662. යම්කාක් ධර්මාඡන් වූ ලොව එළි කරන්නා වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොව නූපදී ද එතෙක් අත්තොටු බොහෝ මහණ බමුණන් ලෝවැසියෝ පිදු.

663. යම් කලක බ්‍රහ්මඝෝෂයෙන් යුතු බුදුරජාණන් වහන්සේ දහම් දෙසූ ද එකල තීර්ථස්ථානවල ලාභ සත්කාර නැති විය.

9. බාවේරු ජාතක යි.

664. විසය්‍යය, පෙර දන් දින. දෙන්නා වූ තොපගේ වස්තු විනාශ විය. මින්පසු දන් නො දෙන්නේ නම් දීමෙන් වළකින තොපට පෙර පරිදි භොගයෝ සිටුනාහ හෙවත් ඉතිරි වන්නාහ.

665. දහස් ඇස් ඇත්තාණෙනි, ජන දෙවුවාණෙනි, ඉතා දිළිඳු වූ ආයාඨයා විසින් වුවත් පාපක්‍රියාවන් නො කටයුතුය යි කියත් වස්තුව නිසා ශ්‍රද්ධාව අත් හරි නම් ඒ ධනයෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැත.

666. ශක්‍රය, යම් මගෙකින් රියක් යේ ද ඒ මගින් අනෙක් රියක් යයි. පෙර මා තැබූ දන්වැට මා සිටුනා තාක් (දවසින් දවස) වැඩේවා.

667. ඉදින් වස්තු විද්‍යාමාන වී නම් දෙන්නෙමු. වස්තුව නැති කල කුමක් දෙන්නෙමුද (මෙයේ තණ සපයන්නකු වුව ද) අනාථ ව සිටුනේ නමුදු දන් දීමට ප්‍රමාද නො වමහ.

10. විසයා ජාතක යි.

සතරවන කොකාලික වර්ග යි.

එහි උද්දතය:

වෙලාව ඉක්මවා කරා කළ කොකාලික ජාතක යැ, (ඊනවර) රජලලිඨි ජාතක යැ, (වනමජ්ඣ) ගොඩ ජාතක යැ, (රජෙසහ) රාජොවාද ජාතක යැ, යළි ජමබුක ජාතක යැ, (තිණ) බ්‍රහ්මඝන ජාතක යැ, පිය ජාතක යැ, (තණ්ඩුල) උස ජාතක යැ, මොණරකු ඇති බාවේරු ජාතක යැ, විසය්‍ය ජාතක යන මෙයින් දසය වේ.

5. චූළකුණාලවග්ගො

668. නරානමාරාමකරාසු නාරිසු
අනෙකච්ඡකාසු අනිග්ගහාසු ව,
සබ්බකතනාපිතිකරාපි වෙ සියා
න වියසසෙ තිස්සමා හි නාරියො.
669. යං වෙ දිස්වා කණ්ඩරී කිත්තරානං¹
සබ්බිජ්ජියො න රමනති අගාරෙ,
තං තාදිසං මච්චං වර්ජ්ජා හරියා
අඤ්ඤං දිස්වා පුරියං පියසප්පි.²
670. බකස්ස ව පාවාරිකස්ස රඤ්ඤා
අවචනකාමානුගතස්ස හරියා,
අවාචරී බභවසානුගස්ස
කං වා ඉත්ථී නාතිවරෙ තදඤ්ඤං.
671. පිඬ්ඬයාති සබ්බලොකිස්සරස්ස
රඤ්ඤා පියා බ්‍රහ්මදත්තස්ස හරියා,
අවාචරී බභවසානුගස්ස
තං වාපි සා නාජකිගා කාමකාමිනී'ති.

1. කිත්තාරිජාතකං³.

672. අසකඛං වත අත්තානං උඤ්ඤං උදකා ථලං,
න දනාහං පුත තුයහං වසං ගව්ජාමි වාරිජ.
673. අලමෙතෙහි අමෙහි ජලේහි පතසෙහි ව,
යාති පාරං සමුද්දස්ස වරං මයං උදුම්බරො.
674. යො ව උප්පතිතං අත්ථං න විප්පමනුමුජ්ජකිති,
අමිත්තවසමනෙවති පච්ඡා ව අනුතප්පති.
675. යො ව උප්පතිතං අත්ථං විප්පමෙව නිබ්බාධති,
මුච්චතෙ සත්තුසම්බාධා න ව පච්ඡානුතප්පති'ති.

2. වානරජාතකං.

1. යං ව දිස්වා කිත්තරී කිත්තරානං.-මජ්ඣ. සෘඤ්ඤා දිස්වා කිත්තර කිත්තරිනං.- හත.
2. පියසප්පි.-මජ්ඣ.
3. කුණ්ඩලීක ජාතකං.- හත.

5. මූලිකමූල වර්ගය

668. මිනිසුන් කෙරේ ඇලීම කරන නොයෙක් සිතුවිලි ඇති නිශ්‍රීත කොට හික්මවන්නට නො හැකි ස්ත්‍රීන් විශ්වාස නොකරන්නේ ය. ඉදින් හැම ස්ත්‍රීහු තමන් අප්‍රීති වන්නේ වුව ද නොවුපල සමානාසන.

669. කණ්ඩරි රජුටත් කින්නරි බියොවටත් යම් රාගකාරණයක් වී ද එය දැක හැම ස්ත්‍රීහු සිය සැමියන්ගේ ගෙහි නො ඇලෙති. එය එසේ ම ය. කණ්ඩරි රජුගේ භාය්‍යාව පිළි වූ අන් පුරුෂයකු දැක රජු හැර දැමී ය.

670. අතීශය කාමාශක්ත බක, පාවාරික යන රජවරුන්ගේ බිසෝවරු මෙහෙකරුවන් හා අනාවාරයෙහි හැසුරුණහ. ස්ත්‍රීහු සිය සැමියා කෙරෙන් පිටත් කවර පුරුෂයකු සමග වුව නොහැසිරෙත් ද?

671. මුළු ලොවට අධිපති බඹරුන් රජුගේ පිංභියානී නැමැති කාමසමපත් පතන ප්‍රිය බිරිඳ මෙහෙකරුවකු හා අනාවාරයෙහි හැසුරුණා ය. ඕනෙමෝ ඔහු ද අගබිසෝ තනතුර ද යන (දෙකින්) පිරිහුණා ය.

1. කින්නරි ජාතක යි.

672. කුම්භීලය, (මම) තමා දියෙන් ගොඩ නගන්නට එකානිකයෙන් සමත් වීමි. දැන් මම යළිත් තාගේ වසඟයට නො යමි.

673. සාගරයක් වැනි ගඟෙන් එතෙර යම්බඳු එළඳානියක් ඇඳ්ද (එයින් මට) කම් නැත. තෙල අඹ දඹ වැල වරකා වලට වඩා දිඹුල්ගෙඩි මට උතුමි.

674. යමෙකුත් උපන් අතීය වහා නො වටහා ගනී ද හෙතෙම සතුරන්ගේ වසඟයට පැමිණෙයි. පසුව තැවෙන්නේ ද වේ.

675. යමෙක් උපන් අර්ඪය වහා වටහා ගනී ද හෙතෙම සතුරු පිඩාවෙන් මිදෙන්නේ ය. පසුව නො තැවෙන්නේ යි.

2. වානර ජාතක යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

198 ජාත්‍යන්තර-විකල්පකර්මයන්

676. අවසානය තවදුරටත් නිවැරදි සංකල්පයක්,
එවැනි දින ව'කරී'. හැරුණු විට වර්තමාන.
677. යො වෙ කතෙ පවිත්‍රකත කිසිදු පවිත්‍රකත,
එවැනි තං සමස්ත වෙරං වස කුතර්ති මාගමා.
678. න කතස්ස ව කතා ව මෙත්ති සන්ධිකතෙ පුන,
හදයං නානුජානාති ගව්‍යකෙතෙව රජෙසහ.
679. කතස්ස වෙව කතා ව මෙත්ති සන්ධිකතෙ පුන,
ධර්මානං නො ව බාලානං වස කුතර්ති මාගමා'ති.

3. කුතර්තිජාත්‍යන්තර..

680. යො නිලියං මණ්ඩපයානි සන්ධිකතෙ විහරෙත්ති,
තස්ස සා වසමතෙවතු යා තෙ අමෙධ අවාහරී.
681. වීසං වා පඤ්චවීසං¹ වා උත්තරිංසං² ජාතියා,
තාදියා පතිමාලොකා යා තෙ අමෙධ අවාහරී.
682. දීසං ගව්‍යකු අභිධානං එකිකා³ අභිසාරියා,
සමෙකතෙ පති මාදාස යා තෙ අමෙධ අවාහරී.
683. අලංකාරා සුවසනා මාලිනී වතුසුසුදා,
එකිකා සයතෙ සෙතු යා තෙ අමෙධ අවාහරී.

4. අමධවාරජාත්‍යන්තර..

-
1. මකරී - මෙසං.
 2. පඤ්ච වීසං - සි.
 3. අභිසාරියා - සි.

676. රජතුමනි, තොපගේ ගෙහි නිතර සත්කාර කරනලදු වූ පුද්ගලයා වූ විප්‍රවෙම්බ. දැන් තෙපි ම නිවසින් යන කරුණු කෙළෙහි. එහෙයින් මම යමි.

677. යමෙක් අනුන් වීසින් දරුණු අපරාධ තමාට කළ කල තමා විසිනුදු දරුණු අපරාධ අනුන්ට කළේ ද ඵ්කාන්තයෙන් එය කරන ලද යි දැනී ද මෙසේ වූ කල වෛරය සන්තිදේ. කොස් ලිහිණිය, මෙහි වසව (පිටත) නො යව.

678. රජතුමනි, අනුන්ට පීඩා කළ පුද්ගලයාගේ ද පීඩා ලද පුද්ගලයාගේ ද මිත්‍රත්වය නැවත ඇති නො වේ. මාගේ හිත මෙහි වාසයට කැමති නො වේ. එහෙයින් යන්නෙමි.

679. උපකාර ලබන්නාගේ ද උපකාර කරන්නාගේ ද මිත්‍රත්වය නැවත ගැළපේ. ප්‍රාඥයන්ගේ මිතුරුකම නැවත ඇති වේ. බාලයන්ගේ මිතුරුකම නැවත ඇති නො වේ. කුන්තිනිය, මෙහි වසව (පිටත) නො යව.

3. කුන්තිනී ජාතක යි.

680. යම් තැනැත්තියක් තොපගේ අභි සොරකම් කළා ද ඔහුගේ පැසුණු කෙස් කපා කරන, සුදු කෙස් උගුල්ලා වෙහෙසට පත්වන්නකුගේ වසඟයට යේවා.

681. යම් තැනැත්තියක් තොපගේ අභි සොරකම් කළා ද ඔහුගේ උපතින් විසි අවුරුද්ද, පස්විසි අවුරුද්ද හෝ එකුන්තිස් අවුරුද්දට පත් වසඟ ඇති සැමියකු ලබාවා.

682. යම් තැනැත්තියක් තොපගේ අභි සොරකම් කළා ද ඔහුගේ ගණිකාවක වී හුදෙකලා ව දිගමග යේවා. සලකුණු කී තැනෙහි දී සැමියා නො දකීවා.

683. යම් තැනැත්තියක් තොපගේ අභි සොරකම් කළා ද ඔහුගේ මනාලෙස හැදී පැළඳී වස්ත්‍ර හා මල්දම් ඇත්තී සදුන්කල්ක ගල්වා සැරසුණි තනි ව යහනේ සයනය කෙරේවා.

4. අමබවෝර ජාතක යි.

684. වනං යදග්‍රි දහනි පාවකො කණ්ඩකනි,
කථං කරොසි පවලක එවං දන්ධපරක්කමො.
685. බහුනි රුකකච්ඡනි පථව්‍යා¹ විවරානි ව,
තානි වෙ නාභිසමෙහාම හොති නො කාලපරියායො.
686. යො දන්ධකාලෙ තරති තරණියෙ ව දන්ධි,
සුඤ්ඤානං² අසකම්ම අත්ථං හඤ්ඤති අත්තනො.
687. යො දන්ධකාලෙ දන්ධනි තරණියෙ ව තාරසි,
සසිව රත්තිං විහජං තස්සකො පටිසුරති³ති.

5. ගජකුම්භජාතකං.⁴

688. මනුසසිත්තං ජනිතවාන සබ්බකාමසම්භූතං,
කථං නු ගගවා කෙසි කපාසො රමති අසකමෙ.
689. සාධුනි රමණියානි සතති වක්ඛා මනොරමා,
සුභාසිතානි කපාසො නාරද රමයතති මං.
690. සාලීනං ඔදනං භුඤ්ඤා සුචිමංසුපසෙවනං,
කථං සාමාකනිවාරං අලොභං ඡාදයතති තං.
691. අසාදං යදී වා සාදං⁵ අත්තං වායදී වා බහුං,
විස්සකො යත්තං භුඤ්ඤානං විස්සාසපරමා රසාති.

6. කෙසවජාතකං.⁴

692. සබ්බායසං කුට්ටනියමාණං
පග්ගායා සො තිට්ඨති අනාලිකෙඛ,
රක්ඛාය මෙ ත්ථං විභිතො නුසජ්ජ
උද්භු මෙ වායමසෙ වධාය.
693. දුතො අහං රාජිධ රක්ඛසානං
වධාය කුශාං පභිතොභමසමි,
ඉතෙඤ්ඤ ව තං රක්ඛති දෙවරාජා
තෙත්තකාමධානං න තෙ ඵාලයාමි.⁵

1. පථව්‍යා - මජ්ඣ.

2. සුඤ්ඤානං - මජ්ඣ.

3. සාදං වායදී වා සාදං - මජ්ඣ.

4. කෙසවජාතකං - මජ්ඣ.

5. නාභිසමෙහි - සිද්ධි.

684. පවලකය, පාවක නම් වූ ද කෘෂ්ණ වර්තනී නම් වූ ද ගීන්ත යමකලෙක වනය දවා ද එකල මද විරිය ඇත්තේ කෙසේ කරන්නෙහි ද?

685. ගස්බෙන ද පොළවෙහි ගුල් ද බොහෝ වෙති. ඉදින් ඒවා කරා නො පැමිණියමෝ නම් අපට මරණය ම වෙයි.

686. යමෙක් කටයුතු සෙමින් කළයුතු කාලයේ ඉක්මනට කෙරේ ද, ඉක්මනට කටයුතු කාලයෙහි සෙමින් කෙරේ ද හේ පැහී ගිය වියළි තල්පතක් මෙන් දියුණුව නසයි.

687. යමෙක් වැඩ සෙමින් කටයුතු කල්හි සෙමින් කෙරේ ද ඉක්මනින් කටයුතු කල්හි ඉක්මනින් කෙරේ ද හේ රාත්‍රියේ පුර අව පක්ෂයන් අනුව බෙදෙන හඳ මෙන් අභිමතාර්ථය සම්පූර්ණ කරයි.

5. ගජකුම්භ ජාතක යි.

688. හැම සැපතින් සම්පූර්ණ අපගේ රජතුමා හැරපියා කෙසෙව නැමැති භාග්‍යවත් තපස්වී කප්ප තවුසාගේ අසපුවෙහි කෙසේ ඇලේ ද?

689. නාරදය, කප්ප තවුසාට මිහිරි වූ ළගන්නා වූ සුබැසි වචන ද සිත් අලවන රුක් ද ඇත. මොහු මාගේ සිත් අලවති යි.

690. පිරිසුදු මස්ථස සහිත ඇල්සාලේ බත බිදිය යැ. ලුණු නැති බොඩහවු හුරුහැල් කෙසේ ඒ තොප පිනවා ද.

691. විශ්වායය ඇති කල්හි අමිහිරි වූ ද මිහිරි වූ ද මද වූ ද බොහෝ වූ ද ආහාර අනුභව කෙරේ ද (එය රසවත් වේ). රසයෝ විශ්වායය පරම කොට ඇත්තෝ ය.

6. කේසව ජාතක යි.

692. ඉතා විශාල යකුළු ඔසොවා ගෙන ඒ ඔබ අහසේ සිටී. තෙපි මාගේ රැක්ම පිණිස නියුක්තවහු ද නැතහොත් මා මරන්නට සිතන්නහු ද?

693. රජාණෙනි, තොපට වඩ පිණිස මම මෙහි මෙහෙයවන ලද්දෙමි. දෙවියන්ගේ රජ වූ ශක්‍රයා තා රක්තේ ය. එහෙයින් තොපගේ හිස නො පළමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

694. සඳහා වූ ම. රජයේ දෙපාර්තමේන්තු
දෙපාර්තමේන්තු මගින් සුරැකි,
කාම. පිසාලා කඳුකර සබ්බ
න සහතිකය රජයේ පාලන.

695. කාම. කඳුකර කුලකරුවා සබ්බපාලන,
නාල. පිසාලා සුද්ධා මහති සා විමසිකාති.

7. අයකුට ජාත්‍යන්තර.

696. අරභයා ගාමගාම කි. සිල. කි. වන අතර,
පුරිස. නාත සෙවෙය. න. මෙ අකුණි පුරිසෙනා.

697. යො. න. විසයාසය නාත විසයාසයේ බලය නෙ,
පුරිස. ව. තිතිකති ව. න. හරෙහි ඉතො ගතො.

698. යසස කායෙන වාචාය මනසා නස්ස දුක්ඛං,
මරසිව පතිට්ඨාය න. හරෙහි ඉතො ගතො.

699. හළිඳුරාග. කපිවිත්ත. පුරිස. රාගවිරාගිනං,
නාදිසං නාත මා සෙවි නිමිත්තසංචරි වෙ සියා'ති.

8. අරභයා ජාත්‍යන්තර.

700. නෙව ඉස්සු සාමදාය. නපි හකෙසු සාරථී,
අරභය සනධිගෙදස පසය යාව සුචිතතිනං.

701. අසි තිසෙකාව මංසලි පෙසුණු. පරිවත්තති,
යසුසහසෙව පිහසෙව හකෙසනති මිගාධමා.

732. ඉමං යො සයනං යෙන යයිමං පසසසි සාරථී,
යො වාචං සනධිගෙදස පිසුනසස නිබ්බාධති.

1. අරභය. - මරස.

2. න. හරෙහි ගතොගතො - මරස.

694. ඉදින්, දෙවියන්ට අධිපති වූ ද මසවා නැමැති වූ ද සුජාතාගේ සැමියා වූ ද දිව්‍යරාජයා මා රකී නම් සියලු පිසාවයෝ හඬක්වා. රකුසන්ට විය නො වෙයි.

695. සියලු කුමනාණ්ඩයෝ ද පිසාවයෝ ද රිසියේ හඬක්වා. මා හා සටන් කරන්නට පිසාවයෝ පොහොසත් නො වෙති. යක්ෂයන්ගේ බිහිසුණු දර්ශන මහත් වෙයි.

7. අයකුට ජාතක යි.

696. පියාණෙනි, මම වනයෙන් ගමට පැමිණියෙමි කවර සිල් ඇති කෙබඳු පැවතුම ඇති පුරුෂයකු ඇසුරු කෙරෙමි දැයි විකාරන ලද්දෙහි. එය මට කියන්නේ මැනවි.

697. පුත්‍රය, යමෙක් තා විශ්වාස කෙරේ ද, තාගේ විශ්වාස කැමැත්තේ ද, තා කියනදෙය අයනු කැමැත්තේ ද කරන වැරදි ඉවසා ද මෙයින් ගියේ ඔහු ඇසුරු කරව.

698. යමකුගේ කය වචනය සිත යන තිදෙරින් වැරදි කිරීමක් නැත් ද, මෙයින් ගියේ ඔහු ළෙහි හොවා වැඩු පුතකු සේ (සිතා) ඇසුරු කරව.

699. පුත්‍රය, කහපාට මෙන් අයථිව වූ වදුරකු සේ වසල සිතැති ඇළීම සහ නො ඇළීම වෙනස්වන ස්වභාවය ඇති පුරුෂයා දඹදිවැ මිනිසුන්ගෙන් හිස්වැ ගිය ද ඇසුරු නො කරව.

8. අරඤ්ඤ ජාතක යි.

700. රජාවායඨය, ස්ත්‍රීන් දෙදෙනා කෙරේ සමාන බවක් නැත. ආහාරයෙහි ද සමාන බවක් නැත. එයින් කලහයට කරුණු නැතයි සේ යි. එහෙත් මිතුරන්ගේ මිතුරුකම බිඳූ දෙදෙනාගේ මස් කන්නට සිතු මේ දුෂ්ට සිව්ලාගේ සිතිවිල්ල බලව.

701. ප්‍රිය බව සුන් වැ ගිය තැනෙකැ හිවල්ලු වෘක්කයා ද සිංහයා ද අනුභව කරති, නිසුණු කඩුව මාංසය මෙන් පිසුනු බස මිත්‍රත්වය පෙරලයි නොහොත් මිත්‍රත්වය කපා දමයි.

702. රජාවායඨය, මේ දෙදෙනාගේ යම් මෘතශයනයක් දක්නෙහි ද යමෙක් මිත්‍රභෙද කරන්නහුගේ කීම සත්‍යයැ යි පිළිගනී ද හේ ද මෙසේ මරණයට පැමිණේ.

204 ජාතකපාළි-වතුකකන්තිපාතො

703. තෙ ජනා සුඛමෙධනී නරා සග්ගගතාරීව,
යො වාවං සන්ධිහෙදස්ස නාව බොධෙතති* සාරථී'ති.

9. සන්ධිහෙදජාතකං.

704. හතති හපෙඨි පාදෙහි මුඛෙඤ්ඤ පරිසුමනති,
ස වෙ රාජ පියො හොති කං තෙනමභිපසසයි.

705. අකොකාසති යථාකාමං ආගමෙඤ්ඤස්ස න ඉච්ඡති,
ස වෙ රාජ පියො හොති කං තෙනමභිපසසයි.

706. අඛොකාසති අභුතෙන අලිකෙනමභිසාරයෙ,
ස වෙ රාජ පියො හොති කං තෙනමභිපසසයි.

707. හරං අතකඤ්ඤ පානඤ්ඤ වස්ථසෙනාසනානි ව,
අඤ්ඤදන්ත්ථ හරා සන්තා තෙ වෙ රාජ පියා හොනති,
කං තෙන මභිපසසයිති.

10. දෙවතාපසෙඤා.

චූළකුණාලවග්ගො පඤ්චමො.

තඤ්ඤානං:

නරානං අසකඨිවසිමුවරො
නීලියමග්ගිවරඤ්ඤ පුත,
පුත රසායසකුටවරො
තථාරඤ්ඤසාරථී හනති දස.

වතුකකන්තිපාතො නිව්ඨිතො.

තත්ථ වග්ගඤ්ඤානං:

වීවරං පුච්ඡෙඤ්ඤ
කුට්ඨස්ස ඛෙත්තාණකං,
චූළකුණාලවග්ගො සො
පඤ්චමො පුප්පකාසිතොති.

1. බොධනී - සිඳු.

703. රජාවායභිය, මිතුරන්ගේ මිතුරුකම බිඳින්නහුගේ කීම යම් කෙනෙක් සත්‍යයැ යි නො පිළිගනිත් ද ඔවුහු දෙවලොව ගියවුන් සේ සැප විඳිති.

9. සක්කිගේද ජාතක යි.

704. රජතුමනි, අතින් පහරනේ යැ. පයින් පහරනේ යැ. මුහුණ පහරනේ යැ. (එහෙත්) හෙතෙම එකාභ්‍යාසයන් ප්‍රිය වේ. පහර දීමේ හෙතුවෙන් ප්‍රියවන්නා කවරේ දැ යි දන්නෙහි ද?

705. රජතුමනි, කැමැති සේ ආක්‍රොශ කෙරෙයි (එහෙත්) ඔහුට ආක්‍රොශ පැමිණීම රිසි නො වේ. හෙතෙම එකාභ්‍යාසයන් ප්‍රිය වේ. ඒ කරුණු නිසා ප්‍රියවන්නා කවරෙක් දැ යි දන්නෙහි ද?

706. රජතුමනි, අභූත වොදනාවෙන් වොදනා කරයි. බොරු සිහිපත් කරවන්නේ ය. හෙතෙම එකාභ්‍යාසයන් ප්‍රිය වේ. ඒ කරුණු නිසා ප්‍රියවන්නා කවරෙක් දැ යි දන්නෙහි ද?

707. රජතුමනි, ආහාරපාන ද රෙදිපිළි ද ඇඳපුටු ආදිය ද ගෙන යන ඔවුහු එකාභ්‍යාසයන් ප්‍රිය වෙත්, ඒ කරුණු නිසා ප්‍රියවන්නා කවරෙක් දැ යි දන්නෙහි ද?

10. දෙවතා පඤ්ඤ ජාතක යි.

පශ්චාත මූලකුණාල වග යි.

එහි උද්දනය :

මිනිසුන්ගේ ඇළීම පවසන කිත්තරි ජාතක යැ 'අසකිං' යන පදය ඇති වානර ජාතක යැ, 'අවසිමහ' යනාදී වූ කුන්‍යනී ජාතක යැ, නීලිය සඳහන් කරන අමබවාර ජාතක යැ, අග්නිදහය කියන ගජකුමාර ජාතක යැ, ස්වාය් රස දක්වන කෙසව ජාතක යැ, යළි අයකුට ජාතක යැ, එසේම අරඤ්ඤ ජාතක යැ, සාරථියා ඇමතු සන්ධිසෙද ජාතක යැ, 'ගනනි' පදයද ඇති දෙවතා පඤ්ඤ යැ යන දසය යි.

වතුකක නිපාතය නිමි.

එහි වර්ග උද්දනය :

වීර වර්ග යැ, පුච්චෙඤ්ඤ වර්ග යැ, කුට්ඨසක වර්ග යැ, ඔහු-භාණ්ඩයකු ඇති කොකාලික වර්ග යැ, පස්වැනි මූලකුණාල වර්ගය ද මොනවට ප්‍රකාශ කරන උද්දේ යි.

පඤ්චකනිපාතො

1. මණිකුණ්ඩලවග්ගො

708. ජිනො¹ රථසෂ්²මණිකුණ්ඩලෙ ව
පුකෙත ව දුරෙ ව තරෙව ජිනො,
සබ්බසු භොගෙසු අසෙසිතෙසු
කසමා න සන්තප්පසි සොකකාලෙ.
709. පුබ්බෙ ව මව්වං විජහනති භොගා
මළො වා තෙ³ පුබ්බතරං ජහාති,
අසසිකා භොගිනො කාමකාමී
තසමා න සොවාමහං සොකකාලෙ.
710. උදෙති ආපුරති⁴ වෙති වනෙ
අත්ථං තපෙඤානා⁵ පලෙති සුරියො,
විදිතා මයා සත්තුක ලොකධම්මා
තසමා න සොවාමහං සොකකාලෙ.
711. අලසො ගිහී කාමභොගී න සාධු
අසඤ්ඤතො පබ්බජිතො න සාධු,
රාජා න සාධු අනිසම්මකාරී
යො පඤ්ඤො කොධතො තං න සාධු.
712. නිසම්ම ධනතියො කසිරා නානිසම්ම දියමෙති,
නිසම්ම කාරිතො රඤ්ඤ යසො කිනති ව වඩ්ඪති.

1. මණිකුණ්ඩලජාතකං.

713. කිත්තු සන්තරමානොව ලාගිඤා හරිතං තිණං,
බාද බාදති විලපි ගතසත්තං ජරග්ගවං.
714. න හි අනෙකන පානෙන මනො ගොණො සමුට්ඨගෙ,
ඤ්ඤා තුවණං විලපසි යථා තං දුමමි තථා.
715. තරෙව තිට්ඨති සීසං හත්ථපාද ව වාළඬි,
සොතා තරෙව තිට්ඨනති මඤ්ඤ ගොණො සමුට්ඨගෙ.

1. ජිනො - යතා, මජ්ඣ.

2. රථසස - සා.

3. මළො ධනෙ - මජ්ඣ, පිට්.

4. පුරෙති වියති - සා.

5. අත්ථං තපෙඤාන - මජ්ඣ.

පඤ්චකනිපාතය

1. මණිකුණ්ඩල වර්ගය

708. (මහරජ, තෙපි) රජ අශ්ව මිණිකොඩොල් යන මෙයින් පිරිහුණු. එසෙයින් ම දුදුවන්නගෙන් හා බිරිඳගෙන් පිරිහුණු. සියලු ඉසුරු ඉතුරු නැතිව නැතිව ගිය කල්හි ශෝක වියයුතු අවස්ථායෙහි කවර හෙයින් ශෝක නොවන්නහු ද?

709. කාමකාමිය, (කාමය කැමැත්තාණෙනි) වස්තු සම්පත් සත්ත්වයා පළමු ව හැරයයි. (නැති වෙයි) සත්ත්වයා ද පළමු කොට ම වස්තු සම්පත් හැරයයි. (මැරෙයි) වස්තු සම්පත් ඇත්තෝ සදකාලික නොවෙති. එහෙයින් ශෝක කටයුතු කල්හි මම ශෝක නො කරමි.

710. සත්තුකය, වන්ද්‍යයා උදව් ක්‍රමයෙන් පිරි බැයයයි. සුය්‍යා ද ලොව උණුසුම් කොට බැය යයි. මා විසින් ලෝක ධර්මයන් (අවලෝ දහම) දන්නා ලදී. එහෙයින් ශෝක කටයුතු කල්හි මම ශෝක නො කරමි.

711. පස්කම් සුවයට ගිවු අලස ගිහියා නො මැනැවැ. හික්මීමක් නැති පැවිද්ද නො මැනැවැ. නො විමසා ක්‍රියා කරන රජ නො මැනැවැ. යම් පණ්ඩිතයෙක් කිපෙන සුළු ද ඒ කිපීම නො මැනැවි.

712. නරදෙවියාණෙනි, සෞත්‍රිය තෙමේ විමසා කටයුතු කරන්නේ ය. නො විමසා කටයුතු නො කරන්නේ ය. විමසා කටයුතු කරන්නහුගේ පිරිවර ද කීර්තිය ද වඩනේ යි.

1. මණිකුණ්ඩල ජාතක යි.

713. නිල්තණු වහා කපා ගෙන අවුත් මළ මහලු ගොනාට කව කවැ යි කියන්නේ කීම?

714. ආහාරපානයෙන් මළ ගොනා නොම නැගිටීයි. මෝඩයකු මෙන් තෝ නිෂ්ඵල දෑක් කියමින් හඬනෙහි.

715. හිස අත්පා හා වලග එසේ ම (පෙර පරිදි) ඇත්තේ ය දෙකක් ද එලෙසින් ම ඇත්තේ ය. එහෙයින් ගොනා නැගිටී යයි සිතමි.

716. නෙවයාකසස සිසං වා හත්ථපාද න දිසසරෙ,
රුදං මහතිකථුපසීං නනු ත්වෙඤ්ඤව දුමමති.
717. ආදික්ඛං වත මං සන්තං සතසිත්තංව පාවකං,
වාරිනා විය ඔසිඤ්ඤං සබ්බං නිබ්බාපයෙ දරං.
718. අබ්බුද්ධං වත මෙ සලලං සොකං හදයතිසසිත්තං,
යො මෙ සොකපරෙතසස පිතුසොකං අපානුදි.
719. සොහං අබ්බුද්ධසලලොසමි වීතසොකො අනාවිලො,
න සොවාමි න රොදමි තව සුත්තාන මාණව.
720. එවං කරොතති සපඤ්ඤා යෙ භොතති අනුකම්පකා,
විනිවක්කයතා¹ සොකමතා සුජාතො පිතරං යථාති.

2. සුජාතජාතකං.

721. නයිදං නිව්චං හවිතබ්බං ඉඤ්ඤාදක්ඛ
බෙමං සුභික්ඛං සුමතා ව කායෙ,
අත්ථවයෙ මා අහු සමපමුද්දො
භිත්තපලවො සාගරසෙසව මරෙඤ්.
722. යාති කරොති පුරිසො තාති අත්තනි පසසති,
කල්යාණකාරී කල්යාණං පාපකාරී ව පාපකං,
යාදිසං වපතෙ බීජං තාදිසං හරතෙ එලං.
723. ඉදං තදවරියවවො පාරාසරියො² යදමුචි,
මාසපු ත්වං අකරා පාපං යංතං පච්ඡා කතං තපෙ.
724. අයමෙව සො පීඨගිය ධොනසාබො³
යමි⁴ ඝාතයිං බහ්මයානං සහස්සං,
අලුඤ්ඤො වන්දනසාරලිතෙත
තමෙව දුක්ඛං පවවාගතං මමං.
725. සාමාපි ධො වන්දන ලිත්තගතො⁵
සිඬගුච සොහඤ්ඤාකසස උග්ගතා,
අදිසවාච කාලං කරිස්සාමි උබ්බරිං
තං මෙ තතො⁶ දුක්ඛතරං හවිස්සතිති.

3. ධොනසාබ ජාතකං.

1. විනිවක්කනති - මජ්ඣං.	5. වන්දනලිත්තගතං. - සිමු. සං.
2. පාරානාවරියො - මජ්ඣං.	6. ඉතො - සිමු.
3. ධොනසාබො - මජ්ඣං.	7. ධොන සාබ - සිමු, මජ්ඣං.
4. යහං - මජ්ඣං.	

716. අපේ මිය ගිය මුත්තාගේ හිස වෙව්යි අත් පා වෙව්යි දක්නට නැත. මැටිසැය අබ්බුබයෙහි හඬන තෙපි මැ අඹන නො වහු ද?

717. ගිනෙලින් ඉසින ලද ගින්නක් මෙන් ගොකාගේනින් දැල්වුණු මා දිය ඉසෑ නිවන්නකු සෙයින් සියලු පිඩා හැර නිවාලූයේය.

718. පියා මළ සොවන් පෙළුණු මාගේ ශෝකය යමෙක් දුරු කෙළේ ද හේ හදවතේ ඇවිණි තුඩු ශෝක නමැති උල ඇද දමමේ ය.

719. මම උදුරා ලූ සෝක හුල් ඇති වෙමි, පහව ගිය ශෝක ඇති වෙමි, නො කැලඹුණ සිත් ඇත්තෙමි වෙමි. මාණවය, කොපගේ වචන අසා ශෝක නො වෙමි, නො හඬමි.

720. අනුකම්පාව ඇති නුවණැති යම් කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුහු සොවන් පෙළුණු පියා ශෝක රහිත කළ සුජාත මෙන් ශෝකයෙන් වළකති.

2. සුජාත ජාතක යි.

721. භ්‍රමාදානකය, නිරූපදාන බවත් ආහාරපාන සුලභ වීමත් හැමද එකසේ නො වේ. මුහුද මැද දී නැව කැඩී ගිය තැනැත්තේ ඉතා දුකට පත්වන්නේ යම්යේ ද එයේ වස්තු විනාශයෙහි දී මුළා වේ.

722. පුරුෂයා යම් ක්‍රියාවක් කෙරේ ද එහි එලය තමා දකී. යහපත කරන්නා යහපත ද අයහපත කරන්නා අයහපත ද දකී. යම් වර්ගයක චිත්තයක් රොපණය කෙරේ ද එබඳු එලයක් ලබයි.

723. තෝ පව් නො කරව, යම්බඳු පාපයක් කරන ලද්දෙහි නම් එය තා තමා යයි එකල්හි කීයේ ද මෙය පාරාසරිය නමැති ගුරු ඇදුරුකුමාගේ ප්‍රකාශයයි.

724. පිංගිය බමුණ, සඳුන්කල්ක තවරා සැරසුණු දහස්ගණනක් ඝෘත්‍රියයන් යම් ගසක්වුල දී විනාශ කරවීම ද, පැතුරුණු අතු ඇති ඒ ගස, දුක මා කරා නැවත පැමිණවී.

725. සඳුන්කල්ක ගල්වා ගොහමාන වූ සාමාද මඳ සුළගේ සැලෙන මුරුංගා ගසක්සේ මනස්කාන්ත උබ්බරි බිසව ද නොදක මිය යන්නෙමි. මරණ දුකට වඩා ඇය නො දකීමේ දුක ඉතා වැඩිය.

3. ධොනසාඛ ජාතක යි.

726. උරගොවි තවං ජිහ්වං තිස්වා ගවිජති සං තත්පං,
එවං සරීරේ නිබ්බාණං පෙනෙ කාලකතෙ සති,
727. ඩයාමානො න ජානාති ඤාතිනං පරිදේවිතං,
තස්මා එතං න සොවාමි ගතො සො තස්ස යා ගති.
728. අනට්ඨිතො තතො ආගා¹ අනත්තඤ්ඤානො² ඉතො ගතො,
යථා ගතො තථා ගතො තත් කා පරිදේවිතා.
729. ඩයාමානො න ජානාති ඤාතිනං පරිදේවිතං,
තස්මා එතං න සොවාමි ගතො සො තස්ස යා ගති.
730. සවෙ රොදෙ කිසා අස්සං තස්සා මෙ කිං ඵලං සියා,
ඤ්ඤාතිත්තසුභජ්ජානං භියොනා නො අරති සියා.
731. ඩයාමානො න ජානාති ඤාතිනං පරිදේවිතං,
තස්මා එතං න සොවාමි ගතො සො තස්ස යා ගති.
732. යථාපි දුරකො වතුං ගවිජනමිත්තරොදති,
එවං සම්පදමෙවෙතං යො පෙනමිත්තසොවති.
733. ඩයාමානො න ජානාති ඤාතිනං පරිදේවිතං,
තස්මා එතං න සොවාමි ගතො සො තස්ස යා ගති.
734. යථාපි උදකකුමෙතා භිතොනා අයට්ඨනධියො,
එවං සම්පදමෙවෙතං යො පෙනමිත්තසොවති.
735. ඩයාමානො න ජානාති ඤාතිනං පරිදේවිතං,
තස්මා එතං න සොවාමි ගතො සො තස්ස යා ගති.

4. උරගජාත්‍යන්තර..

736. අපඤ්ඤා සොවතති රොදනති අපඤ්ඤා අසසුමුඛා ජනා,³
පසත්තමුඛවිච්ඡේදනසි කසමා සත න සොවසි.

1. ආගා - මජ්ඣිම. සං.

2. අනත්තඤ්ඤානො - මජ්ඣිම. සං.

3. අපඤ්ඤා අසසු මුඛා ජනො.

726. දිරු හැටි හැර යන සර්පයා මෙන් පීඩිතේන්ද්‍රිය නැති හෙයින් සිය ශරීරය හැරදී පරලොව ගිය කල්හි,

727. දවනු ලබන්නේ නැයන්ගේ හඬා වැලැපීම නො දනී. එහෙයින් මළා වූ මොහුට නො හඬයි. ඔහුගේ යම් ගතියක් ඇද්ද හේ එපරිදි ගියේ ය.

728. කැඳවීමක් නැති වී එලොවින්, ආයේ ය. අනුදැනීමක් නැති වී මෙලොවින් ගියේ ය. කැඳවීමක් නැති වී යම්සේ ආයේ ද එසේ අනුදැනීමක් නැති වී ගියේ ය. එහි ලා කවර හැඬීමක් ද?

729. දවනු ලබන්නේ නැයන්ගේ හඬා වැලැපීම නො දනී. එහෙයින් මළා වූ ඔහුට නො හඬයි. ඔහුගේ යම් ගතියක් ඇද්ද හේ එපරිදි ගියේ ය.

730. ඉදින් හඬන්නේ නම් කෘශ ශරීර ඇත්තෙකිම වෙයි. ඒ මට කවර ප්‍රයෝජනයක් වේද? සූනිමිත්‍රහිතවතුන්ට (මා කෙරෙහි) වැඩියක් නො ඇල්ම වන්නේ ය.

731. දවනු ලබන්නේ නැයන්ගේ හඬා වැලැපීම නො දනී. එහෙයින් මළා වූ ඔහුට නො හඬයි. ඔහුගේ යම් ගතියක් ඇද්ද හේ එපරිදි ගියේ ය.

732. අහසේ යන හඳ දැක කුඩා ළමයෙක් එය ඉල්ලා යම්සේ හඬා ද, එසේ යමෙක් මිය පරලොව ගිය පුද්ගලයාට නැවත නැවත ශෝක කෙරේ ද එය ළමයාගේ හැඬීම වැන්න.

733. දවනු ලබන්නේ නැයන්ගේ හඬා වැලැපීම නො දනී. එහෙයින් මළා වූ ඔහුට නො හඬයි. ඔහුගේ යම් ගතියක් ඇද්ද හේ එපරිදි ගියේ ය.

734. බිඳුණු වතුරකළය නැවත ගැළපිය නො හැක්කේ යම්සේ ද, යමෙක් මිය ගියහුට නැවත ශෝක කෙරේ ද එය මෙසේ නිෂ්ඵල තැනකි.

735. දවනු ලබන්නේ නැයන්ගේ හඬා වැලැපීම නො දනී. එහෙයින් මළ ඔහුට නො හඬයි. ඔහුගේ යම් ගතියක් ඇද්ද හේ එපරිදි ගියේ ය.

4. උරග ජාතක යි.

736. සත රජතුමනි, සෙස්සෝ ශෝක කරති, හඬති. සෙසු ජනයා කදුළු සහිත මුහුණු ඇත්තෝ ය. (තෙහි) පහන්මුහුණ ඇත්තහු ය. කවර හෙයින් ශෝක නො කරන්නහු ද?

737. නාබ්බතීතභරො සොකො නානාගතසුඛාවහො,
තසමා ධංක¹ න සොවාමී නත්ථි සොකො දුතියතා.
738. සොචං පණ්ණු කිසො හොති හත්තඤ්ඤා න රුවවතී,
අමිත්තා සුමනා හොතති සලලවීඤ්ඤා න රුවවතී.
739. ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤා නිත්තෙ වා යදි වා ඵලෙ,
ධීතං මං නාගමිත්තන්² ඵවං දිට්ඨපඤ්ඤා අහං.
740. යසසන්තා නාලමෙකොච සබ්බකාමරසාරහො,
සබ්බාපි පයථී තස්ස න සුඛං ආවතිස්සතීති.

5. සත්ථානකං.*

741. එකො අරඤ්ඤා ගිරිකඤ්ඤායං
පග්ගාග්ග පග්ගාග්ග සිලං පච්චෙජ්ඣි,⁴
පුනපුනං සන්තරමානරූපො
කාරණධීය කො නු තච ධිට්ඨෙයො.
742. අහං හිමං සාගරසෙවිතන්තං
සමං කර්මකාමී යථාපි පාණිං,
චිකිරිය යානුනි ච පබ්බතානි ච
තසමා සිලං දරියා පක්ඛිපාමී.
743. නයිමං මහිං අරහති පාණිකපං
සමං මනුසෙසා කරණායමෙකො,
මඤ්ඤමිමඤ්ඤෙව දරිං ජිහිංසං
කාරණධීය භායසි ථිට්ඨෙයාකං.
744. සචෙ අයං භුතධරං න සකෙසා
සමං මනුසෙසා කරණායමෙකො,
ඵවමෙව ඤං ඉහෙම ඉමෙ මනුසෙසා
නානාදිට්ඨිකෙ නානාධිස්සයි තෙ.
745. සබ්බිත්තරූපෙන හවං මමඤ්ඤං
අක්ඛාසි කාරණධීය ඵවමෙතං
යථා න සකසා පයථී සමායං
කාතුං මනුසෙසන තථා මනුසෙසානි.

6. කාරණධීයජාතකං..

1. වංක - සිවු.
2. න තං මං ආගමිත්තන් - සිවු.
3. ධිකජාතකං, - සතා.
4. පච්චෙජ්ඣි - සිවු, මජ්ඣං.

737. ධාතය, ශෝකය හිය දෙය යළි නොගෙනේ නො පැමිණි සැපය ගෙනෙන්නේ නො වේ. එහෙයින් ශෝක නො කරමි. ශෝකයට සහාය නො වෙමි.

738. ශෝක කරන්නා පඩු පැහැය ඇත්තේ වේ, කෘශ වේ. ඔහුට ආහාරය ප්‍රිය නොවේ. ශෝක නැමති හුලෙන් විදින ලදුව පෙළෙන කල්හි ඔහුගේ සතුරෝ ප්‍රීත වෙති.

739. ගමෙහි හෝ ඉදින් වනයේ හෝ වළ තන්හි හෝ ගොඩ තන්හි හෝ සිටින මා වෙත විපත් නො එන්නේ ය. මම ධ්‍යාන දක්නා ලද්දෙමි වෙමි. නැතහොත් අටලෝදහම දන්නා ලද්දෙමි වෙමි.

740. යමක්හුගේ සියලු සම්පත් රස එළවන එක් මැ ආත්මය තෙම ධ්‍යාන රස එළවන්නට යමක් නො වේ. එහෙයින් මුළු පොළොව ද ඔහුට (කාශික චෛතසික) සුඛය නො එළවන්නේයි.

5. සත ජාතක යි.

741. කාරණ්ඩිය, හුදෙකලාව වනයෙහි වසනුයෙහි යුගුසුලු ස්වභාවයක් ඇති ව නැවත නැවතත් කඳුරැළියෙහි ගල් දමන්නෙහිය. මෙයින් තොපට කවර ප්‍රයෝජනයක් ද?

742. මම සයුරෙන් වට වූ මේ මහපොළොව සියලු කඳු හා පර්වත විසුරුවා හැර අල්ල මෙන් සම කරන්නෙමි. එහෙයින් කඳුරැළියෙහි ගල් දමන්නෙමි.

743. කාරණ්ඩිය, එක් මිනිසෙක් මේ මහපොළොව අත්ල මෙන් සම කරන්නට නො හැකි වේ යයි සිතමි. තෙපි කඳුරැළිය පිරවීමට යන්න දරන්නහු මැ මේ සත්ත්වලෝකය හරනහු යයි (හෙවත් මරණයට පත්වන්නේ ය) සිතමි.

744. ඉක්මණය, එක් මනුෂ්‍යයෙක් සතුන් ධරා සිටුනා මේ මහපොළොව සම කරන්නට සමත් නො වේ ද එපරිදි තෙපි ද නානාදෘෂ්ටික වූ මේ මනුෂ්‍යයන් සිල් ගන්නැයි කියා ඔවා දී තොප වශයට නො පමුණුවන්නහු යි.

745. කාරණ්ඩිය, මිනිසකු විසින් මේ පොළොව සම කරන්නට යම්යෙක් නො හැකි ද, එසේ මැ සියලු මනුෂ්‍යයෝ ද හික්මවන්නට නො පිළිවින්න යි හවත් මාගේ ශුභ සිද්ධිය සලකා ස්වල්ප වශයෙන් මට යමක් කියේ ද එය එසේ ම ය.

6. කාරණ්ඩිය ජාතක යි.

746. විනිශ්චයකරු තම කුසලය භාවිත කරවා
ආරක්ෂාකර පුරවැසි යහපත්,
පනවත් තම පනවැසි කරුවා
මා මෙ වඩි පුනතක දුටුවොය.
747. විනිශ්චයකරු තම කුසලය භාවිත කරවා
ආරක්ෂාකර පනවැසි පුනතක දුටුවොය,
පනවත් තම පනවැසි කරුවා
මා මෙ වඩි පුනතක දුටුවොය.
748. විනිශ්චයකරු තම ලවණික පුනතක
කි මෙ තුටු කාසි දුටුවොය,
යහ පනවැසි තැනැත්තා
වමන පාදන පපාථයෙය.
749. තහවුරු කළ බලන කිවු.
බලන කි බලන වඩා හොඳ,
කරුණාකර තම නායකයා අනතුරු
යො මෙ වඩි පුනතක දුටුවොය.
750. කාකුළු පසු ලවණික මනුෂ්‍ය නිලමනුෂ්‍ය,
එක නායකයා අනතුරු පසු වෙරළ වෙරින.
කසා වෙරු න කිරුර අපියෙන ව කෙනවි'ති.

7. ලවණිකජාතක.

751. අහමෙව දුසියා හුනහත රකුණු මහාපතාපසු,
එක මුණුකු බමමපාල හමෙ මෙ දෙව ජෙදෙහි.
752. අහමෙව දුසියා හුනහත රකුණු මහාපතාපසු,
එක මුණුකු බමමපාල පාද මෙ දෙව ජෙදෙහි.
753. අහමෙව දුසියා හුනහත රකුණු මහාපතාපසු,
එක මුණුකු බමමපාල සිස මෙ දෙව ජෙදෙහි.
754. නහනුනිමස රකුණු මිනනාමවු ව විජයර සුහද,
යෙ න වදනති රාජාන මා සාතයි බරස පුනත.
755. නහනුනිමස රකුණු මිනනා කුනි ව විජයර සුහද,
යෙ න වදනති රාජාන මා සාතයි අනුජ පුනත.
756. වතුනරසානුලිකා බාහා ජිජනති බමමපාලසු,
දයාදස පරවතා පාණ මෙ දෙව රුජනතිති.

8. වුලබමමපාලජාතක.

746. හැට අවුරුද්දෙන් බැස යන මද ඇති ඇත් රජුනි, තොප වදිමි. අරණ්‍යයෙහි ජාතය, යුරපනිය, පිරිවර ඇතියව මාගේ පියාපතින් තොප වදිමි. දුබල මාගේ දරුවන් නො නසව.

747. හස්තිරාජය, තොප වදිමි. එකලා වැ හැසිරෙනු ව ආරණ්‍යකය, පර්වත හා කඳු සම්පයන්හි ආහාර යොග්‍යව, පියාපතින් තොප වදිමි. දුබල මාගේ දරුවන් නො නසව.

748. කැටකිරිල්ල තීගේ දරුවන් මරන්නෙමි. දුබල වූ තෝ මට කුමක් කරන්නෙහි ද? තී බඳු ලක්‍ෂ්‍යක් වූව ද වම් පයින් (පාශා) සුණුවිසුණු කරන්නෙමි.

749. හස්තිරාජය, හැම තන්හි කාය ශක්තියෙන් ප්‍රයෝජන නැත. අනුවණයාගේ බලය (පර) හිංසාව පිණිස වෙයි. යමෙක් දුබල මාගේ දරුවන් මැරී ද ඒ තොපට විපතක් කරන්නෙමි.

750. කවුඩා කැටකිරිල්ල මැඩියා හා නිලමැස්සා බලව, මොව්හු හස්ති නාගයා මැරූහ. වෙර ඇතියන්ගේ වෙරයේ කරමි බලව. එහෙයින්, කිසි කෙනෙකුත් කෙරෙහි වෙර නො කරව.

7. ලවුකික ජාතක යි.

751. දේවයන් වහන්ස, මහාප්‍රතාප රජුට වැරදි කෙළෙමි නමුත් තසන ලද වැඩ ඇත්තේ නමුත් මම ම ය. මේ ධම්පාල කුමරුවා මුදවා මාගේ අත් කපන්නේ මැනවි.

752. දේවයන් වහන්ස, මහාප්‍රතාප රජුට වැරදි කෙළෙමි නමුත් තසන ලද වැඩ ඇත්තේ නමුත් මම ම ය. මේ ධම්පාල කුමරුවා මුදවා! මාගේ පා කපව.

753. දේවයන් වහන්ස, මහාප්‍රතාප රජුට වැරදි කෙළෙමි තසන ලද වැඩ ඇතියෙමි මම ම ය. මේ ධම්පාල කුමරුවා මුදවා! මාගේ හිස සිඳුව.

754. ධාරය පුත්‍රයා නො මරව යි රජකුමාට යම් කෙනෙක් නො කියත් ද, (එහෙයින්) මේ රජුට මිතුරෝ ද නෑයෝ ද හිතවත්තු ද ඒකානතයෙන් නැත්තාහ යි සිතමි.

755. පුතා නො මරව යි රජකුමාට යම් කෙනෙක් නො කියත් ද (එහෙයින්) මේ රජුට මිතුරෝ නෑයෝ හිතවත්තු ඒකානතයෙන් නැත්තාහ යි සිතමි.

756. පොළොවට හිමිකරු වූ ධම්පාල කුමාරයාගේ සඳුන් කල්ක ගල්වන ලද දැත කපති. දේවයන් වහන්ස, මාගේ පණ නිරුඳි වේ.

8. වුලලධම්මපාල ජාතක යි.

757. විකෘති මර මහාමිත්‍ර විකෘති මර හරිපදා,
 ජීව වාර්තාකර පාසා නානං එකා වනෙ රමෙ.
758. විකෘති මර පාරමි හුමි සුමහාමි වෙගසා,
 දළෙහා වාර්තාකර පාසා පාදං මෙ පරිකර්තනි.
759. අනුරාධ පළාසානි අසි නිබ්බාන පුද්ගල,
 පඨමං මං හනිතානං හන පඨමං මහාමිත්‍රං.
760. න මෙ සුතං වා දිවං වා භාසනං මානුසිං මිහිං,
 කුසලි හදෙදු සුඛි හොති එසො වාසි මහාමිත්‍රො.
761. එවං පුද්ගල නානුසු සහ සබ්බෙහි සුඛිති,
 යථාහමස්ස නානුමි මුක්තං දිසවා මහාමිත්‍රනි.

9. සුවච්ඡේදනපාලනං.

762. වානි ගජොති මිත්‍රානං කුසලපුද්ගල ව සොසවා,
 දුරෙ ඉතො හි සුසනධි තමබ්බාමා¹ තුදානි මං.
763. කථං සම්මුද්ධමනරි කථං අද්දකම් සෙරුමං²
 කථං තසා ව තුග්ගකම් අහු සග්ගසමාගමො³.
764. හරුකච්ඡා පයාසානං වාණිජාන ධනෙසිනං⁴,
 මකරෙහමිද්⁵ නාවා එලකනාහමපුච්ඡං.
765. සා මං සමෙකන පුද්ගලා නිවචං වතුනගඤ්චි,
 අභිකතං⁶ උදාරි හද්ද මාතා පුතං ව ඔරසං.
766. සා මං අනෙකන පානෙන වතුන සයනෙන ව,
 අනනාපි ව මද්දකම්⁷ එවං තමෙ විජානති.

10. සුසනිජාතකං⁸.

මහිකුණ්ඩප්‍රවග්ගො පඨමො.

තසුද්දනං:

අපරිනවරොහරිතං කිණකො
 අපරිනවරොහරිතං උරගොවසනො,
 දරියා පුන කුසලර හනහතා
 මිගපුසනමසග්ගවරෙන දස.

1. විකෘති මර හරිපද විකෘති මර මහාමිත්‍ර මඡසං.
 2. වධිසවාන - මඡසං.
 3. තසාසාහ - මඡසං.
 4. පෙදුමං - මඡසං.
 5. අහු - සා.
 6. ධනෙසිනං. මඡසං.

7. මකරෙහමිද් - සා.
 8. අභිකත - සා.
 9. මද්දකම් - මඡසං, සා.
 10. සුසනානුද් ජාතකං - මඡසං.

757. එමබා මෘගය, මහාමෘගය, වෑයම් කරව. රත්වත් පා ඇති මෘගය වෑයම් කරව. වරපටින් තැනූ පුඩුව සිඳින්න. එකලා වැ වනයෙහි (වාසයට) මම නො ඇලෙමි.

758. උත්සාහ ගනිමි. පුඩුව සිඳිලන්නට නො හැක්කෙමි. වේගයෙන් පොළොවට පහර දෙමි, තද වරපටින් කළ පුඩුව මගේ පා කපයි.

759. වැද්දණෙනි, මස් තැබීමට කොළ අතුරව. කඩුව කොපුවෙන් ඉවත ගනුව. පළමුව මා මරා පසුව මහාමෘගයා මරව.

760. මනුෂ්‍ය භාෂාවෙන් කියන (කථාකරන) මුවදෙනාක (පිළිබඳ) මා අසා නැත. දකින ලද්දේ ද නැත. සොඳුර, තෝ සුවපත්ව, මහමුවා ද සුවපත් වේවා!

761. වැද්දණෙනි, පුඩුවෙන් ගැළවුණ මහාමෘගයා දක මම අද යම්සේ සතුටු වෙමි ද, එසේ තෙපි ද නොපගේ නැයන් සමග යතුටු වේවා!

9. සුවණ්ණමිග ජාතක යි.

762. තඬු රජතුමනි, මීදෙල්ලමල්හි සුවඳ හමයි. දිය සයුර ද හඬ නගයි. සුසන්ති බිසොව මෙයින් දුර දෙසෙක වසයි. කාම සිතුවිලි මගේ හදවත පෙළයි.

763. සයුර කෙසේ තරණය කෙළේ ද සේරුම දුපත කෙසේ දුටුවේ ද සගය, ඇගේ ද තාගේ ද සමාගමය හෙවත් එක්වීම කෙසේ වී ද.

764. හරුකව් නැමැති තොටුපලින් පිටත්ව ධන සෙවීමට යන වෙළෙඳුන්ගේ නැව මෝරුන් විසින් බිඳින ලද මම පුවරුකඩෙකින් එතෙර ගියෙමි.

765. නිතර හමා යන සඳුන් සුවදකි ඒ හදාවෝ මුදුමොළොක් බසින් කතා කොට ඕරස පුත්‍රයකු ගන්නා මවක මෙන් මා දෝනින් ගොඩට ගත්හ.

766. තඬුය, ඒ විත්‍රලොවනාවෝ මා ආහාරපානයෙන් ද වස්තුවෙන් හා සයනයෙන් ද පිනවූහ. එපමණක් නොව අභිරමණයෙන් ද මා පිනවූහ. එය මෙසේ දනු මැනවි.

10. සුසන්ති ජාතක යි.

පළමුවන මණිකුණ්ඩල වර්ග යි.

එහි උද්දනය :

මණිකුණ්ඩල (පීනවර) ජාතක යැ, සුජාත (හරිත) ජාතක යැ, ධොනසාක (හික්කපලව) ජාතක යැ, උරගජාතක යැ, ඝනජාතක යැ, කාරණ්ඩිය (දිරි) ජාතක යැ, ලවුකික (කුඤ්ඤර) ජාතක යැ, වුලලධම්මපාල (භූතභත) ජාතක යැ, සුවණ්ණමිග (මීගපුත) ජාතක යැ, සුසන්ති (සග්ග) ජාතක යැ යි දසයෙක් වේ.

2. වර්ණනාලේඛනවිකල්ප

767. වර්ණනාලේඛන ජාතියා බලනීක්ෂකවරයෙකු ව,
සුබාහු න මයා සෙයොයා සුද්ධ¹ ඉති භාසයි.
768. වර්ණනාලේඛන ජාතියා බලනීක්ෂකවරයෙකු ව,
සුද්ධො න මයා සෙයොයා සුබාහු ඉති භාසයි.
769. එවකෙදී ම. විහරනා සුබාහු සමග දුකොයි,
නදනාහං තයා සද්ධිං සංවාසමභිචාරොවයෙ.
770. යො පරෙසං වචනානි සද්ධතෙරං² යථාතථං,
විසං භිජ්ජෙරං මිත්තං වෙරකො පසවෙ බහුං.
771. න යො මිත්තො යො සද්ධ අසමත්තො
හෙදසංචිතී රත්තමෙවානුපසයි,
යකිකො සෙති උරසිව පුත්තො
ස වෙ මිත්තො යො අහෙජ්ජා පරෙහිති.

1. වර්ණනාලේඛනජාතකං.

772. සීලං සෙයොයා සුතං සෙයොයා ඉති මෙ සංසයො අහු,
සීලමෙව සුතා සෙයොයා ඉති මෙ නජ්ඣි සංසයො.
773. මොයා ජාති ව වර්ණනා ව සීලමෙව කිරුත්තමං,
සීලෙන අනුපෙතස්ස සුත්තෙනො න විජ්ජති.
774. බත්තියො ව අධම්මවෙදො වෙසො වාධම්මනිසස්සිතො,
තෙ පරිවච්ඡංගො ලොකෙ උපපජ්ජන්ති දුග්ගතිං.
775. බත්තියා මුහුර්ණා වෙසො සුද්ධ වර්ණනාලේඛනකා,
ඉධ ධම්මං වර්තනා හවන්ති තිදිවෙ සමා.
776. න වෙද සංපරායාය න ජාති නොපි බන්ධවා,
සකකො සීලං සංසුද්ධං සමපරායසුබාවහන්ති.

2. සීලවිමංස ජාතකං.

1. බලා - සීල.
2. සුද්ධො - මජ්ඣං, සීල.
3. සද්ධතො - මජ්ඣං.

2. වණණාරොහ වර්ගය

767. සුද්ධයෙනි, (කෙසි) ශරීරවර්ණයෙන් ද ආරොහපරිණාහයෙන් ද උක්කම ජාතියෙන් ද කාය බලයෙන් හා වියඞ් බලයෙන් ද සුබාහු නම් ව්‍යාසුයා මට වඩා උසස් නො වේ යයි කියවු ද?

768. එම්බා සුබාහු, (කෙසි) ශරීරවර්ණයෙන් ද ආරොහපරිණාහයෙන් ද උක්කම ජාතියෙන් ද කාය බලයෙන් හා වියඞ් බලයෙන් ද සුද්ධ මට වඩා උසස් නො වේ යයි කියවු ද?

769. සගය, සුබාහු මෙසේ තා හා සමග වැවසන මා හිවලාගේ බස් පිළිගෙන නසනු කැමැත්තහු ය. මෙතැන් පටන් මම තා සමග වසනු නො කැමැත්තෙමි.

770. යමෙක් මෙරමාගේ ඕර්‍යාවචනයන් කථා ලෙස හඳුනා ගනී ද හේ මිතුරා කෙරෙහි වහා බිඳෙන්නේ යැ. බොහෝ වූ චෛරය ද දනවන්නේ යැ.

771. යමෙක් හැමදු නො පමාව මිත්‍රභේදයෙහි යැක ඇත්තේ ද මිත්‍රයාගේ සිදුරු මැ දක්නාසුලු වේ ද හේ මිතුරෙක් නො වෙයි. යමෙක් ඖරස පුත්‍රයකු මෙන් වෙසේ ද අනුන් විසින් බිඳිය නොහැකි වේ ද හේ ඒකාන්තයෙන් මිතුරෙක් වේ.

1. වණණාරොහ ජාතක යි.

772. සිලය ශ්‍රේෂ්ඨ වේ ද ග්‍රාහය ශ්‍රේෂ්ඨ වේ ද? යි මට සැකයෙක් විය. ග්‍රාහයට වඩා සිලය මැ ශ්‍රේෂ්ඨ වේ යන මෙහි (දත්) සැකයෙක් මට නැත.

773. ඝෂත්‍රියාදි ජාති ද ශරීර වර්ණ ද තුච්ඡ යැ. සිලය ම උතුම් වේ උ. සිලයෙන් යුක්ත නො වූවහුගේ ග්‍රාහයෙන් ප්‍රයොජනයෙක් නැත.

774. අධර්මයෙහි පිහිටි ඝෂත්‍රියයා ද අධර්මය ඇසුරු කළ චෛත්‍යයා ද යන දෙදෙන දෙවමිනිස් දෙලොව හැර දුගතියෙහි උපදිති.

775. ඝෂත්‍රිය යැ බ්‍රාහ්මණ යැ චෛත්‍ය යැ ඉද්‍ර ය. වණ්ඩාල යැ බඬුරු යැ යන කුලයන්හි උපන්නේ මෙලොව පින්කම් කොට දෙවලොව දී සම වෙති.

776. වෙදයෝ ද ජාතිය ද නැයෝ ද පරලොව සුව පිණිස නො වෙත්. තමාගේ පිරිසුදු සිලය මෙලොව පරලොව සුව පිණිස වේ.

2. සිලවිමංස ජාතක යි.

777. හිරිං තරතනං විජිග්ගච්ඡමානං
තවාහමසමිං ඉති භාසමානං,
සෙය්‍යානි කම්මානි අනාදිය නතං
නොසො මමනති ඉති තං විජ්ඣෙය්‍ය.
778. යං හි කසිරා තං හි වදෙ යං න කසිරා න තං වදෙ,
අකරොනතං භාසමානං පරිජානානති පඤ්ඤිකා.
779. න යො මිනො යො සද අපමනො
හෙදසඬති රතමෙවානුපසයි,
යසමිඤ්ඤි සෙති උරසිව පුනො
ස වෙ මිනො යො අහෙජජා පරෙති.
780. පාමොජ්ජකරණං යානං පසංසාවහනං සුඛං,
ඵලානිසංසො භාවෙති වහනො පොරිසං ධුරං.
781. පට්ඨෙකරසං පිත්තා රසං උපසමස්ස ව,
නිද්දරො හොති නිත්‍යපො ධම්මපිතිරසං පිච්ඡති.

3. නිරිජාතකං.

782. කො නු සන්තමි පජ්ජානෙ අඤ්ඤාපරියෙසනං වරං,
අද්දකම් රතනි ඛජ්ජාතං ජාතවෙදං අමිඤ්ඤථ.
783. සවාසස ගොමයවුණ්ණෙනි අභිමත්තං තිණානි ව,
විපරිත්තාය සඤ්ඤාය නාසකම් පජ්ජලෙනවෙ.
784. ඵවමු අනුපායෙන අත්තං න උගතෙ මගො,
විසාණනො ගවං දෙහං යත්තං ධීරං න විජ්ඣති.
785. විවිධෙහි උපායෙහි අත්තං පපොතනි මාණවා,
නිග්ගහෙන අමිත්තානං මිත්තානං පග්ගහෙන ව.
786. සෙණිමොකො පලාගෙන වලලභානං නයෙන ව,
ජගති ජගතිපාලා ආවසනති වසුඤ්ඤරතී.

4. ඛජ්ජාපණකපඤ්ඤා.

777. ලජ්ජාව දුරු කරන මිතුරුවෙ පිළිකල් කරන මම ඔබගේ මිත්‍රයෙක්මි යි වචන මාත්‍රයෙන් කියන, දෙමි කරමි යන ප්‍රතිඥාව අනුව ක්‍රියා නො කරන මේ පුද්ගල මාගේ මිත්‍රයෙක් නො වේ යයි ඔහු දනගන්නේ ය.

778. යමක් කරන්නේ ද එය මැ කියන්නේ ය. යමක් නො කරන්නේ ද එය නො කියන්නේ ය, නො කරන දය කියන ඔහු පඩිවරු හඳුනාති.

779. යමෙක් හැමදු නො පමා වැ මිත්‍රයෙකු සැක ඇත්තේ ද මිතුරාගේ සිදුරු මැ දක්නාසුලු වේ ද හේ මිතුරෙක් නො වෙයි. යමෙක් ඔහු ස පුත්‍රයකු මෙන් වෙසේ ද අනුන් විසින් බිඳිය නො හේ ද හේ ඒකාන්තයෙන් මිතුරෙකි.

780. දුන සීල භාවනාදි පුරුෂයාට අයත් පුණ්‍යක්‍රියා කිරීමට වැයම් කරන, එලය හා ආනිශංසය විඳිනු රිසි පුද්ගලයා සතුටට හේතුවන පැයැසුම් ගෙන දෙන සැපය දියුණු කරයි.

781. දහම් රස පානය කරන්නේ ත්‍රිවිධ විවේකරසය ද (කාය විවේක, වීක්‍යවිවේක, උපධිවිවේක) කෙලෙස් සන්තිද්‍රව්‍යාප්තියෙන් ව්‍යුපගමසුබය ද පිඩා නැතිකර ද පව් නැතිකර ද වේ.

3. හිරි ජාතක යි.

782. කවරෙක්, දැල්වෙන ගිනි ඇති කල ගිනි සොයා ඇවිදිනුයේ රාත්‍රියේ කණමැදිරියක දැකූ ගිනිය යි සිතා ද,

783. හෙතෙම කණමැදිරියා මතුයෙහි ගොමරිව් තණරොඩු එකතු කොට වැරදි කල්පනාවෙන් ගිනි පිණින්නේ නමුත් ගිනි දල්වන්නට නොහැකි වී ද,

784. එපරිදි පිළිවෙළ වරදවාගෙන සොයන අඤානයා ප්‍රයෝජන නො ලබයි. ගවහඟින් කිරි දෙවන්නා කිරි නොලබන්නාක් මෙනි.

785. නොයෙක් ක්‍රමයන්ගෙන් මිනිස්සු දියුණුවට පැමිණෙත්. සතුරන්ට නිග්‍රහ කිරීමෙන් ද මිතුරන්ට සංග්‍රහ කිරීමෙන් ද,

786. සේනාවට ප්‍රධාන ඇමැතියන් ලැබීමෙන් ද විශ්වාස කටයුතු ඇමැතියන්ගේ උපක්‍රමයන්ගෙන් ද යන උපායයන්ගෙන් පොළොව අයිති කරගෙන රජවරු වෙසෙති.

4. බප්පාපණක ප්‍රශ්නය.

787. ධුතෙණාමිනි¹ සමම සුමුට පුතෙ අක්ඛපරාජිතො,
හරෙති² අමමපක්ඛානි විරියනොත භක්ඛයාමසෙ.
788. අලිකං වත මං සමම අභුතෙන පසංසයි,
කො තෙ සුතො වා දිට්ඨො වා සුමුටො නාම මක්ඛවො.
789. අජාපි මෙ ත්වං මනයි යං මං ත්වං අභිතුණ්ඨික,
ධඤ්ඤපණං පටිසිඤ්ඤා මනෙත ජාතං භනාසි මං.
790. තාභං සරං දුක්ඛසෙය්‍යං අපි රජ්ජමපි කාරයෙ,
තෙවාභං යාවිතො දජ්ජං තථා හි භයතජ්ජිතො.
791. යඤ්ඤ ජඤ්ඤ කුලෙජාතං ගලෙහ තික්ඛං අමච්ඡරිං,
තෙන සබ්බඤ්ඤ මිත්තඤ්ඤ ධිරො සඤ්ඤාමරහති³ ති.

5. අභිතුණ්ඨිකජාතකං.

792. මධුචණ්ණං මධුරසං මධුගන්ධං වීසං අහු,
ගුමබ්බියො සාසමෙසානො අරඤ්ඤ ඔදති වීසං.
793. මධු ඉති මඤ්ඤමානා යෙ තං වීසමසායිසුං,¹
තෙසං තං කට්ඨකං ආසි මරණං තෙනුපාගමිං.
794. යෙ ව ඛො පටිසඤ්ඤා වීසං තං පරිවජ්ජසුං,
තෙ ආතුරෙසු සුඛිතා ධම්මාමානෙසු නිබ්බුතා.
795. එවමෙව මනුසෙසු වීසං කාමා සමොතිතා,
ආමීසං ඛන්ධනං වෙතං මච්ඡුවියො ගුහාසයො.
796. එවමෙවං ඉමෙ කාමෙ ආතුරා පරිවාරකෙ,
යෙ සද්ද පරිවජ්ජනති සඬ්ඛං ලොකෙ උපච්චගුනති.

6. ගුමබ්බියජාතකං.

-
1. ධුතෙණාමි - ඩිමු.
 2. හරෙති - ඩිමු, හාරෙති - මජ්ඣ.
 3. වීසමසායිසුං - මජ්ඣ., සා.

787. යහළු සුමුඛය, (මම) දු කෙළියෙන් පැරදුණු ධුර්වයෙක්මි. අභිපල හෙළාලව. තොපගේ වර්යය අනුභව කරමි. තොපගේ වර්යයෙන් උපන් අභි පල අනුභව කරමි යි සේයි.

788. යහළුව, නැති ගුණයෙන් මා පසස්තෙහි එය එකැතින් මුසා යැ. වාතරයා සුඤ්ඤ මුහුණ ඇත්තෙකැයි කවර තැනෙකැ තා විසින් අසන ලද ද දක්නා ලද හෝ වේද?

789. අභිකුණ්ඩකය, මත් වූ තෙපි සයින් පෙළුණු මා ධාන්‍යාපණයට ඇතුළු කොට යම් ගෙයෙකින් (උණපත්තෙන්) පහර දුන්නෙහි ද එය අද දක්වා මා සිත්හි පවතී.

790. (ඉදින් තෙපි බරණැස් රජය ගෙනැදී) මා ලවා රජය කරවන්නාහු වී නමුදු ධාන්‍යාපණයෙහි ඒ දුක්ඛශ්‍රයනය සිහි කරන මම තොප විසින් අයදනා ලද්දේම එක් අභිපලයකුදු නො දෙමි. එසේ මැ යි. තොප විසින් මම බියෙන් තැති ගත්වන ලදිමි.

791. ප්‍රාඥ තෙම යමකුත් පූජ්‍යකුලයෙහි උපනෙකැ මවුකුස හෝ (සරසා පිළියෙළ කරන ලද) යහන් ගැබ්හි තාප්තයෙකැ නොමසුරෙකැ යි දන්තේ ද ඔහු හා සමග යහළු බව ද මිතුරු බව ද සටනාවට නිසි වේ.

5. අභිකුණ්ඩක ජාතක යි.

792. මී වැනි පැහැය ඇති මී වැනි රස ඇති මී වැනි සුවද ඇති විෂයෙක් විය. ගුම්බිය නමැති යකෙක් ආහාර සොයනුයේ වනයෙහි විෂ බහාලී ය.

793. මී යයි සිතා යම් කෙනෙක් එය කැවෙත් ද ඔවුන්ට එය කටුක විය. එයින් ඔව්හු මළහ.

794. යම් කෙනෙක් නුවණින් සලකා බලා ඒ විෂ වර්ජනය කළේ ද ඔව්හු මරණාසන්න වූවන් අතරේ සුවපත් වූහ. විෂ තෙදින් දූවෙනුවන් අතුරෙහි නිව්යහ.

795. එපරිදි පංචකාමයෝ මිනිසුන් අතුරේ ඒ ඒ තැනැ තබාලූ විෂයකැ යි දතයුත්තාහ. මේ පංචකාම ආමිෂ ද බන්ධන ද වෙයි. තෙල පංචකාමය ගර්චය නැමැති ගුහායෙහි වෙසෙන මාරයා මැ යි.

796. එපරිදි කෙලෙස් පරිවාරකයන් ඇති මේ පංචකාමයන් මරණාසන්න නුවණැති යම් පුරුෂ කෙනෙක් හැම කල්හි දුරු කෙරෙත් ද ඔහු ලොකයෙහි සභ්‍ය සඛ්‍යාත රාගාදී කෙලෙසුන් ඉක්මවා ගියාහු වෙත්.

6. ගුම්බිය ජාතක යි.

797. යථායං සාමුදායිකයෙකු කණ්ඩායමක අගනායක,
තෙත සමාජයක දිවිය හොඳ පාලනායකයෙකු.
798. අනන්තමයානන්තාරං¹ යො නරො හතතුමිවන්ති,
එවං සො නිහතො සෙති යථායං පුරිසො හතො.
799. අනන්තමයානන්තාරං² යො නරො හතතුමිවන්ති,
එවං සො නිහතො සෙති යථායං පුරිසො හතො.
800. යථා පංසුමුඛිං පුරිසො පටිච්ඡාදං පටිකම්පෙ,
තමෙව සො රජො හනති තරායං පුරිසො හතො.
801. යො අපද්ධමසින නරස්ස දුස්සති
සුද්ධසින පොසයා අනාභිභවසි,
තමෙව බාලං පටෙවති පාපං
සුමුමො රජො පටිච්ඡාදං ධිංගොති.

7. සාමුදායිකය.

802. අමිත්තභක්ඛානා තවසාරසමපජිතා,
පසන්නමුඛිවංශස්ස කසමා තුමෙහ න සොචරං.
803. න සොචනාය පරිදෙවනාය
අසො ව ලොකා³ අපි අපකොපි,
සොචනාමෙනං දුට්ඨං විදිතං
පටිච්ඡිකා අනුමනා භවන්ති.
804. යතො ව ඛො පණ්ඩිතො ආපදසු
න වෙධති අසුච්චිතවස්සකො,
පච්චිකාසස දුට්ඨා භවන්ති
දිස්වා මුඛං අච්ඡාරං පුරාණං.
805. ජපෙන මනෙතන සුභාසිතෙන
අනුපදනෙන පටෙණියා වා
යථා යථා යස ලහෙරං අසං
තථා තථා තස්ස පරිකාමයා.
806. යතො ව ජානෙයා අලබ්භනෙයො⁴
මයාව⁴ අකොඤ්ඤා වා එස අසො,
අසොච්චානො අධිවාසයෙයා
කම්මං දණ්ඩං කිනති කරොමිදනිති.

8. තවසාරජාතය.

1. අනන්තාර මහනාරං - සමු මජ්ඣිම.
2. අනන්තාරමහනාරං - මජ්ඣිම.
3. අසොච්ච ලොකා - සො අසොච්චලොකා - මජ්ඣිම.
4. මයා වා - මජ්ඣිම, සො.
(* තමෙව පජානෙයා අලබ්භනෙයො - අංගුත්තරානිකාය.)

797. දුෂ්ට වෛද්‍යවරයෙක් සැළලිහිණි පැටියෙකු යි (කියා) බාලයකු ලවා නයකු ගැන්වී ද මේ ලාභක අනුසාසකයා ඒ සර්පයා විසින් ඩයින ලදුව මළේ ය.

798. යම් මිනිසෙක් (අනුන්) නොපහරන නො මරන කෙනකු නසන්නට කැමැති වේ ද හේ මේ පුරුෂයා මළේ යම්යේ ද එයේ නඩුවේ මරණශයායෙන් හෝනේ ය.

799. යම් මිනිසෙක් (අනුන්) නොපහරන නො මරන කෙනකු මරන්නට කැමැති වේ ද හේ මේ පුරුෂයා මළේ යම්යේ ද එයේ නැසුණේ හෝනේ ය.

800. යම්යේ පුරුෂයෙක් පස්මිටක් උඩුසුළඟට දමා ද, එ රජස් ඔහු මැ පහරනේ ද එයේ මේ පුරුෂයා ද නැසුණේ ය.

801. යමෙක් නිරපරාධ වූ නිකෙලෙස් වූ පුරුෂයාට දෙවන කෙරේ ද උඩුසුළඟට දැමූ දුලි ලෙසින් අපරාධ කළ එ මැ අනුවණයා කරා පාපය පෙරළා එන්නේ ය.

7. සාළිය ජාතක යි.

802. සතුරන් අතට පත් වූ හුණ දඩුවක බඳනා ලද තෙපි ප්‍රියමනාප මුහුණ ඇත්තහු ය. කවර හෙයින් තෙපි ශෝක නො කරවූ ද?

803. ශෝක විමෙන් ද හැඩීමෙන් ද මද වූ හෝ ප්‍රයෝජනයක් ලද නො හැකි ය. දුක්ඛිත වූ එහෙයින් මැ ශෝක කරන මොහු දැනගත් සතුරෝ සතුටු වෙති.

804. අතී විනිශ්චය දන්නා නුවණැත්තා යම්භෙයකින් විපතෙහි දී නොසැලේ ද එහෙයින්, විකෘත නො වූ පළමු පැවැති මුහුණ දක්නා සතුරෝ දුකට පත් වෙති.

805. මන්ත්‍ර ජප කිරීමෙන් ද සාකච්ඡාවෙන් ද ප්‍රියවචනයෙන් ද අල්ලස් දීමෙන් ද ප්‍රවේණි කරායෙන් ද යි යම් යම් පරිද්දෙකින් යම් තැනෙකැ ප්‍රයෝජනයෙක් ලැබේ ද එහි ලා ඒ ඒ අයුරින් වැයම් කරන්නේ ය.

806. මා විසින් හෝ අන් කෙනකුන් විසින් හෝ තෙල අතී ලබන්නට නො හැකි යයි යම් භෙයකින් දැනී නම් දැඩි කර්මයෙකැ දැන් කුමක් කෙරෙමි ද යි ශෝක නො කෙරෙමින් ඉවසන්නේ යි.

8. තවසාර ජාතක යි.

807. ක්‍රයාහං දෙව්‍යානමකරං කිං පාපං පකතං මයා,
යථෙව සිරස්මිං ඔහවට්ඨ¹ වක්කං හමති මඤ්ඤක.
808. අතික්කමම් රමණකං සද්ධමනඤ්ඤා දුහකං²,
බ්‍රහ්මනරඤ්ඤා³ පාසාදං කෙනටෙධන ඉධාගතො.
809. ඉතො ඛචුතරා භොගා අත්‍ර මඤ්ඤා භවිස්සරෙ,
ඉති එතාය සඤ්ඤාය පස්ස මං ව්‍යසනං ගතං.
810. චතුධති අට්ඨජ්ඣාගමා අට්ඨකාහි ව සොළස⁴,
සොළසාහි ව ඛන්තිංස අත්‍රිවජං වක්කමාසදො,
ඉච්ඡාහතස්ස පොසස්ස වක්කං හමති මඤ්ඤක.
811. උපරි විසාලා⁵ දුපපුරා ඉච්ඡා විසදගාමිනී⁶,
යෙ තං අත්‍රුභිජ්ඣානති තෙ භොතති වක්කධාරිතො⁷ ති.

9. මිත්තවිඤ්ඤාජාතකං.

812. භංසො පලාසමව්ච නිග්‍රොධො සච්ච ජායති⁸,
අවක්කස්මිං⁹ තෙ නිසිනෙතාව සො තෙ මච්චාති ඡෙට්ඨති.
813. වඩ්ඪකුමෙව්¹⁰ නිග්‍රොධො පතිට්ඨස්ස භවාමහං,
යථා පිතා ව මාතා වා¹¹ එවමෙසො හවිස්සති.
814. යං තං අවක්කස්මිං වඩ්ඪෙසි¹² ධීරරුක්ඛං භයානකං,
ආමනත බො තං ගච්ඡාම වුඩ්ඪිමස්ස න රුච්චති.
815. ඉදති බො මං භායති මහානෙරු නිදස්සනං,
භංසස්ස අනභිඤ්ඤාය මහා මෙ භයමාගතං.
816. න තස්ස වුඩ්ඪි කුසලසංසතා
යො වඩ්ඪමානො සසතො පතිට්ඨං,
තස්සුපරොධං පරිස වක්කමානො
පතාරස්මි මූලවධාය ධිරොති.

10. පලාසජාතකං.

වණණාරොහවග්ගො දුතියො.

1. උහරි සිඬු. උහරිව - මජ්ඣ.
2. අතික්කමමරමණං-සද්ධමනඤ්ඤාහකං - මජ්ඣ.
3. බ්‍රහ්මනරඤ්ඤා - සිඬු, මජ්ඣ.
4. අට්ඨභිවාසිසොළස දුපුරං - මජ්ඣ.
5. උපරි විසාලං - මජ්ඣ.
6. ඉච්ඡා විසදගාමිනී - මජ්ඣ, සිඬු.
7. සමසජායති - මජ්ඣ.
8. අභිගස්මිං - මජ්ඣ.
9. වඩ්ඪිකමෙව - මජ්ඣ.
10. පිතාවා මාතා වා - සිඬු.
11. වද්දෙසි - සිඬු, මජ්ඣ.

807. යම් හෙයෙකින් මගේ හිස පැහැර වක්‍රය මස්තකයෙහි බමා ද එබඳු කවර වරදක් මම දෙවියන්ට කෙළෙමි ද මා විසින් කවර පාපයක් කරන ලද ද?

808. පළිඟු රිදී මැණික් සහ රුවන් යන ප්‍රාසාදයන් ඉක්ම කවර හෙයෙකින් මෙහි ආයෙහි ද?

809. මේ සතර පහයෙහි සම්පතට වඩා මෙහි බොහෝ ඇති වනැයි මේ හැඟීමෙන් විපතට පත් මා බලව.

810. සතර දෙනකුන්ගෙන් නො සතුටු ව අටදෙනකුන් ළඟට ගියේ යැ. අට දෙනකුන්ගෙනුදු නො සතුටු ව සොළොස් දෙනකුන් ළඟට ගියේ යැ. සොළොස් දෙනකුන්ගෙනුදු නොසතුටු ව දෙකීස් දෙනකුන් ළඟට ගියේ ය. අධික අධිකය පතන්නේ උරවක්‍රයට පැමිණියේ ය. තණ්හායෙන් නැසුණ පුරුෂයා මතැ උරවක්‍රය බමා.

811. මතු මත්තෙහි විශාල වූ පුරවත්තට නො හැකි තෘෂ්ණා තොමෝ (රූපාදි අරමුණෙහි) පැතිර පවත්නී ය. යම් කෙනෙක් ඒ තෘෂ්ණාව පුනපුනා ගිජු වැ ගනින් ද ඔහු වක්‍රධාරී වෙති.

9. මිත්තවින්දක ජාතක යි.

812. භංසයා පලාස දෙවියාට මෙසේ කී ය: යහළුව, නුගරුකෙක් හටගනී. ඒ නුගරුක නොපගේ අධික සංඛ්‍යාත වෙලෙප්ති හුන්නේ මැ නොපගේ මමියන් සිදුනේ යැ.

813. නුගරුක වැඩේවා. මේ රුකට මම පියකු මෙන් හෝ මවක මෙන් හෝ පිහිට වෙමි. තෙල කැනැත්තේ මහලු මාපියනට දරුවකු මෙන් පිහිට වන්නේ යැ.

814. යම් හෙයෙකින් තෙපි බිය ගෙන දෙන කිරිගස ඇකයේ වඩවු ද (එහෙයින්) නොප අමතා යමිහ. මේ නුගරුකෙහි වර්ධනය මට රැස්නේ නො වෙයි.

815. (බාල කල්හි මා තුටු කළ මේ නුගරුක) දැන් (වැඩීගියේ) මා බිය පත් කරයි. භංසයාගේ මහමෙර බඳු වචනය අසා නො දන මට මහබියෙක් ආයේ ය.

816. යමෙක් වැඩෙනුයේ තමහට වූ මූල ප්‍රතිඥාව නසා ද ඔහුගේ ඒ වැඩීම නුවණැත්තන් විසින් නො පසස්නා ලද ය ඔහුගෙන් වන විනාශය යයි සැක කරන නුවණැත්තේ මුලිනුපුටන්නට වැයම් කරන්නේ ය.

10. පලාස ජාතක යි.

දෙවැනි වණ්ණාරොහ වර්ග යි.

3. අධිකාරීය

817. එවැනිකිසි තෙ රාජ අගනගර වස මම,
අතින් නු කොට් පරියායො යො තං දුක්ඛා පමොවයෙ.
818. එවැනිකිසි මෙ තාත අගනගර වස තව,
තනි නො කොට් පරියායො යො මං දුක්ඛා පමොවයෙ.
819. නාඤ්ඤං සුචරිතං රාජ නාඤ්ඤං රාජ සුභාසිතං,
තායතෙ මරණ කාලෙ එවමෙවිතරං ධනං.
820. අකෙසාච්ඡි මං අවධි මං අජිති මං අභාසි මෙ,
යෙ තං උපනායනාති වෙරං තෙසං න සමමති.
821. අකෙසාච්ඡි මං අවධි මං අජිති මං අභාසි මෙ,
යෙ තං න උපනායනාති වෙරං තෙසුපසමමති.
822. නති වෙරෙන වෙරාති සමමතීධ කුදුවතං,
අවෙරෙන ව සමමතී එස ධම්මො සනාතනොති.

1. දිශිතිකොසලජාතකං.

823. අගාරා පච්චුපෙතස්ස අනාගාරස්ස¹ තෙ සතො,
සමණස්ස න තං සාධු යං පෙතමනුසොවසි.
824. සංවාසෙන හවෙ සකක මනුස්සස්ස මිගස්ස වා,
හදයෙ ජායතෙ පෙමං තං න සකකා අසොචිතුං.
825. මතං මරිස්සං රොදනති යෙ රුදනති උපනති ව,
තසමා තිං ඉසි මා රොදි රොදිතං මොසමාහු සනොතා.
826. රොදිතෙන හවෙ භුගෙම මනො පෙතො සමුට්ඨතෙ,
සබ්බෙ සබ්බමෙ රොදම අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ඤාතකෙ.
827. ආදිත්තං වත මං සනතං සතස්සිතංව පාවකං,
වාරිතා වීය ඔසිඤ්ඤං සබ්බං නිබ්බාපයෙ දරං.
828. අබ්බති වත මෙ සලලං යමාසි හදයතිස්සිතං,
යො මෙ සොකපරෙතස්ස පුත්තසොකං අපානුදි.

1. අනගාරස්ස - මරණ.

3. අඩවි වර්ගය

817. රජතුමනි, මගේ වසයට පත් ඔබ දුකින් මුදන්නට කිසියම් හේතුවක් තිබේද ?

818. දරුව, තාගේ වසයට පත් මෙබඳු මා දුකින් මුද ද එයට කිසි යම් හේතුවක් නැත.

819. රජතුමනි, සුවර්තයට වඩා අනෙකක් මරණකාලයෙහි රක්තේ නො වෙයි. සුභාෂිතයට වඩා අනෙකක් මරණකාලයෙහි රක්තේ නො වෙයි. ඒ දෙකට වඩා මුතු මැණික් ආදී අන් ධනය මරණකාලයෙහි රක්තේ නො වේ. ධනයට වඩා සුවර්තය හා සුභාෂිතය ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කී සේ ය.

820. මට ආත්‍රොෂ කෙළේ ය, මට ගැසුවේ ය, මා පැරදවීය, මා සතු දය පැහැර ගත්තේ යයි යම් කෙනෙක් වෙර බඳිත් ද ඔවුන්ගේ වෛරය නො සන්තිදෙයි.

821. මට ආත්‍රොෂ කෙළේ ය මට ගැසුවේ ය, මා පැරදවීය, මා සතු දය පැහැර ගත්තේ යයි යම් කෙනෙක් වෙර නො බඳිත් ද ඔවුන්ගේ වෛරය සන්තිදේ.

822. මෙලොවු වෛරයෙන් වෛරය කිසි කලෙක නො සන්තිදෙයි. අවෛරයෙන් (මෙමතියෙන්) වෛරය සන්තිදේ. මෙය සත්‍යතන (හැම කල්හි පවත්නා) ධර්මයකි.

1. දීපිති කොසල ජාතක යි.

823. මිය ගිය කෙනකුට ශෝක කිරීම යන යමක් වේ ද එය ගිහි ජීවිතය හැර ද පැවිදි වූ ශ්‍රමණයකු වූ ඔබට නො ගැළපේ.

824. ශක්‍රය, එක් ව විසීමෙන් ඒකාන්තයෙන් මනුෂ්‍යයාගේ සහ මාගයාගේ සිනෙහි ප්‍රේමය හටගනී. ශෝක නො කර සිටින්නට නො පිළිවන.

825. මළවුන්ටත් මැරෙන්නවුන්ටත් යම් කෙනෙක් හඬත් ද වැළපෙත් ද ඒ හැඬීම හිස් ක්‍රියාවකැ යි බුද්ධාදි සත්පුරුෂයෝ කීහ. එහෙයින් සෘෂිය නො හඬන්න.

826. බ්‍රහ්මය, ඒකාන්තයෙන් හැඬීම නිසා මියගිය තැනැත්තේ නැගිටි නම් හැමදෙන එක් වී ඔවුනොවුන්ගේ මළ නෑයන්ට හඬවූ.

827. ගීතෙල් ඉසැ දැවු ගින්නක් මෙන් මගේ සිත ඒකාන්තයෙන් ගොක ගින්නෙන් ඇවිළ පැවැත්තේ ය. දිය ඉසි න ලද කලෙක මෙන් සියලු දහ නිවී ගියේ ය.

828. සොවින් පෙළුණු මගේ පුත්‍රශෝකය යමක් දුරු කෙළේ ද හේ මගේ හදවතේ ඇති තුබූ ශෝක නමැති හුල ඒකාන්තයෙන් උදුරාලී ය.

829. සොහොන අඬුණුසලොකම් විසයොකො අනාවලො,
න සොවාමි න රොදුම් තව සුඛාන වාසවාති.

2. මිගපොතජාතකං.

830. කුභිං ගතා කප්ඵ ගතා ඉති ලාලසාති ජනො,
අහමෙව එකො ජානාමි උදපානො මුසිකා හතා
831. යථෙතං¹ ඉති විති ව ගද්දොව නිවිකාසි,
උදපානො මුසිකා හතා යවං හකඛ්භුමිභසි.
832. අහරො වාසි දුමෙවධ පඨමුපපත්තිකො² සුසු,
දීසමෙතං සමාසජ්ජ³ න නෙ දසසාමි ජිවිතං.
833. නානාලිසකිභවනෙතාහං⁴ නාඨගපුත්තිරෙන වා⁵,
සුකෙතන සිප්පධිතො සිලොකෙති පමොවිතො.
834. සබ්බං සුතමධියෙර භීතමුක්කධධමජ්ඣමං,
සබ්බස්ස අතරං ජානොය්‍ය න ව සබ්බං පයොජයෙ
හොති තාදිසකො කාලො යත් අත්ථාවහං සුත'තති.

3. මුසිකජාතකං.

835. සබ්බං හණ්ඩං සමාදය පාරං තිණ්ණොසි බ්‍රාහ්මණ,
පව්වාගඨ්ඤ ලභුං ඛිප්පං මමි තාරෙහිදුනිතො.
836. අසන්තරං මං වීරසන්තරෙන⁶
නිමිණි හොති අබ්බං වුචෙන,
මයාපි හොති නිමිණොය්‍ය අඤ්ඤං
ඉතො අහං දුරතරං ගමිස්සං.
837. කායං ඵලගලාගුලෙ⁷ කරොති අහුතාසියං
නයිධ නව්වං වා ගීතං වා තාලං වා සුසමාහිතං
අනමිති කාලෙ සුසෙසාණි කිත්තු පග්ගසි සොහනො.
838. සිගාල බාල දුමෙවධ අප්පපඤ්ඤාසි ජමුක්ක,
ජිනො මච්ඡකඤ්ඤ පෙසිකඤ්ඤ කපණො විය ක්කායසි.
839. සුදස්සං වජ්ජං අඤ්ඤාසං අත්තනො පන දුද්දසං,
ජිනා පතිකඤ්ඤ ජාරකඤ්ඤ මමි ජිකඤ්ඤාසි ක්කායසි.

1. යඤ්චතං - සිමු, මජ්ඣං.

2. පඨමුපපත්තිකො - සායා, මජ්ඣං, සිමු.

3. දීසං වෙතං සමාසජ්ජ - මජ්ඣං.

4. නානාලිසකිභවනෙත - මජ්ඣං.

5. නාඨගපුත්තිරෙන වා - මජ්ඣං.

6. අසන්තරං මං වීරසන්තරෙනානිමිසි හොති - මජ්ඣං.

7. කායං ඵලගලාගුලෙ - සායා, ඵලගලා ගුලෙ - මජ්ඣං.

829. ශක්‍රය, ඒ මම ශෝක නමැති උල උදුරන ලද්දෙම වෙමි. ශෝක රහිත වූ නො කැළඹුණ සිතැති මම ඔබේ කීම අයා ශෝක නො කරමි, නො හඬමි.

2. මිඟ්‍යෝග්‍ය ජාතක යි.

830. (මුඛිකා) කොහි ගියාදෝ කොහි ගියාදෝ යි කියමින් ජනයා වැළපෙති. මුඛිකාව ළිඳ සම්පයේ නසන ලද යි එකලා මම දනිමි.

831. යම් හෙයකින් පහර දීමට සුදුසු තැනක් සොයා කොටඵවා පසුබසින්නේ යම්සේ ද එසේ පසු බසින කරුණ දනිමි. ළිඳ ලඟ මුඛිකාව මරා යව නම් රජු ද බුද්ධත්වට කැමැත්තෙහි ද?

832. බාලය, (තෝ) තරුණ වෙහි. ප්‍රථම වයස් ඇතියෙහි. තරුණ වෙහි, දිග යටිය ඇති අවියක් එල්බගෙන සිටිනෙහි, තට දිවි නො දෙන්නෙමි.

833. අහසේ වූ දිව්‍ය විමානය නිසා ද ශරීරාංග සමාන පුත්‍රයා නිසා ද මිදුණෙමි නො වෙමි. පුතා විසින් මාගේ මරණය පතන ලද්දෙමි ආවායැත් බැඳ දුන් ගාරා නිසා (මරණයෙන්) මිදුණෙමි.

834. ලාමක වූද මධ්‍යම වූද උත්කෘෂ්ට වූද විද්‍යාවන් හදාරන්නේ ය. සියලු ශාස්ත්‍රයන්හි අටිය දැනගන්නේ ය. හැම ශාස්ත්‍රයක් ම ක්‍රියාත්මක නො කරන්නේ ය. යම් කලෙකැ යම් ශාස්ත්‍රයකින් ප්‍රයෝජන ලැබේද, එබඳු කාලයක් වන්නේ ය. එකල ශාස්ත්‍රයෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නේ ය.

3. මුඛික ජාතක යි.

835. බමුණ සියලු භාණ්ඩ ගෙන එතෙරට ගියෙහි. වහා නැවත එව. මේ නදියෙන් මා ද වහා එතෙර කරව.

836. පින්වතිය, ඇසුරක් නැති අලුතෙන් හමු වූ මා වෙත හැරුණි, දිගු කලක් ඇසුරු කළ ස්ථිර සැමියාගෙන් වෙනස් වූවා ය. නී මා කෙරෙනු දු අනෙකකු පාවා ගන්නී ය. මම මෙතැනින් නුත් ඉතා ඇතට යන්නෙමි.

837. කුචරලා ලැහැබෙක කවර තැනැත්තියක් මහභර්තෘ සිතාසේ ද නැවුමක් ගැසුමක් හෝ කුලුනාලමක් මෙහි නැත සුන්දර උරු යුග්මයක් ඇති රුසිරු තැනැත්තිය හැඩියයුතු අවස්ථාවෙහි සෙන්නේ කුමක් හෙයින් ද?

838. මෝඩ වූ නුවණ රහිත වූ ජම්බුකය, තෝ ඥානය නැත්තෙහි මාඵවා ද මස්වැද්දල ද යන දෙක ම නැති වූයේ අසරණයකු සේ සිතිවිලි සිතන්නෙහි.

839. මෙරමාගේ වරද දකින්නට පහසු ය, තමාගේ වරද දකින්නට අපහසු ය. තෝ සැමියා සහ සොර සැමියා යන දෙදෙනාගෙන් පිරිහුනෙහි ය, මා මෙන් කො ද සිතන්නෙහි ය.

840. එවිමෙතං මිගරාජ යථා භාසයි ජමුක්ක,
සා නුනාහං ඉතො ගතංවා හතතු භෙසසං වසානුගා.
841. යො හරෙ මඤ්ඤං ථාලං කංසථාලම්පි සො හරෙ,
කතංයෙව තයා පාපං පුනපෙවං කරිසසයිති.

4. චූලධනුග්ගභජාකකං.

842. ඉද්දති බොමිහි සුචිතො අරොගො
නිකක්ඛන්තො නිසාතිතො කපොතො,
කාභාමිද්දති හදයස්ස තුලිං
තථාහි මං මංසසාකං බලෙති.
843. කායං බලාකා පිට්ඨිති චොරී ලබ්භිපිතාමහා,
මරං බලාතෙ ආගට්ඨ වණ්ණො මෙ වායසො සබ්බං.
844. අලං හි තෙ ජහිතායෙ මමං දිස්වාන ඵදිසං,
විදුතං සුදුසුකෙතන පිට්ඨිමද්දෙන මඤ්ඤිතං.
845. සුතභාතො සුචිලිකොසි අනුපාතෙන තප්පිතො,
කණ්ණො ව තෙ වෙච්චියො අගමා කු කජබ්බලං.
846. මා තෙ මිකො අමිකො වා අගමාසි කජබ්බලං,
පිඤ්ඤාති තස්ස ලාභිතා කණ්ණො බන්ධනාති වට්ඨනං.
847. පුතපාපජ්ජයි සම්ම සිලං හි තව තාදිසං
න හි මානුසකා භොගා සුභුඤ්ජා භොගාති පඤ්ඤා'ති.

5. කපොතජාකකං.

අද්දිවගෙහා නිතිසො.

කඤ්ඤානං:

අථ වණ්ණං සසිල හිරි ලහතෙ
සුමුධාමිසසාලිය මිත්තවරො,
අථ චක්ක පලාස සරාජ සතො
යවබාලකපොතකං පණ්ණ රසාති.

පඤ්ඤාකර්මපාදානං නිට්ඨිතො.

තත්ත්ව චග්ගානං:

ජිනඤ්ඤා වණ්ණං අසමං චග්ගපරි
සුදෙසිතා ජාතකකරි පඤ්ඤා විසති,
මහෙසිතො බ්‍රහ්මවරිත්තාප්‍රිත්තම
මවොව ගාථා අත්ථති සුබ්බඤ්ජනා'ති.

840. මාගරාජය, ඔබ යමක් කිසි දුර මෙය මෙසේ ම ය, ඒ ඒ මම මෙතැනින් ගොස් එකානායයන් අතින් හිමියකු ලැබූ ඔහු අනුව යන්නෙමි.

841. යමෙක් මැටිතලියක් සොරා ගනී ද හෝ ඒ පුරුද්දෙන් රත්තලියක් සොරකම් කරන්නේ ය. තෝ පාපකම්ය කළා ය. නැවත ද මෙසේ කරන්නී ය.

4. වූලඬනුගහන ජාතක යි.

842. දැන් පරෙවියා නික්මුණේ ය. එහෙයින් සුවපත් ව නිරෝග ව සතුරු නමැති කටු නැතිවූයෙමි වෙමි. දැන් මාගේ සිතට මනාපවූවක් කරන්නෙමි. එය එසේ ම ය. මෙම සේ ද අතින් මස ද මා උත්සාහවත් කරයි.

843. වැහිවලාව මුත්තණුවන් කොට ඇති සෙරක වූ සිඵ ඇති කෙකින්න කවරක් ද කෙකින්න මැතට එන්න. මාගේ මිතුරු කවුඩා නපුරු ය.

844. අරක්කුමියාගේ පුතා විසින් සිඳුනා ලද පියාපත් ඇත්තේ, අනන ලද පිටි ගැල්වූ මගේ සිරුර දක සිනාසීමෙන් කම් නැත.

845. ස්නානය කොට පවිත්‍ර වූ මැනවින් වීලවුන් ගල්වන ලද්දෙහි ය. ආහාරපානයෙන් තෘප්තිමත් කරන ලද්දෙහි ය, තොපගේ ගෙලෙහි වෙව්දුරු මැණිකෙකි. බරණැස් නගරයට ගියේ ද?

846. තොපගේ මිතුරෙක් හෝ සතුරෙක් හෝ කපංගල නගරයට (බරණැස්) නොයේවා කවර හෙයින් ද යත්, එහි ගියවුන්ගේ පියාපත් සිඳු ගෙලෙහි කැබිලිත්තක් එල්වයි.

847. මිතුරු නැවත මෙබඳු දුකකට පැමිණෙන්නෙහි ය. තොපගේ ගතිය එබඳු ය. මනුෂ්‍යයනට අයත් සම්පත් පක්ෂියකු විසින් පහසුයෙන් බිදිය නො හැකි ය.

5. කපොත ජාතක යි.

තුන්වන අධ්‍යයන වර්ග යි.

එහි උද්දතය :

වණණරොහජාතක යැ, සිලවීමංසජාතක යැ, හිරිජාතක යැ, බණ්ණපණ්ණජාතක යැ, අභිකුණ්ඩික (සුමුඛ) ජාතක යැ, ඉමබිය (ආච්ඡ) ජාතක යැ, සාලියජාතක යැ, තවසාර (අමිත්ත) ජාතක යැ, මිත්තවිඤ්ඤ (වත්ත) ජාතක යැ, පලාසජාතක යැ, දීපිති කොසල (සරාජ) ජාතක යැ, මිගපොතක (සතො) ජාතක යැ, මුසික (යව) ජාතක යැ, වූලඬනුගහන (බාලක) ජාතක යැ, කපොතජාතක යැ යි පසළොස්සකි.

පංචක නිපාතය නිමි.

වර්ග උද්දතය:

මහර්මී වූ බුදුන්ගේ උක්තම ඉක්මවියැ ප්‍රකාශිත අර්ථවත් වූ සුවසූත්‍ර වූ ගාථා ඇති 'ජින' යි ආරාධිත මණිකුණ්ඩල වර්ග යැ, වර්ණරොහ වර්ග යැ මත්තෙහි අපරිපූර්ණ වූ අර්ධවර්ග යැ, යන ජාතක යි සුදෙශිත පස්විසි ජාතකය වදහෙ.

848. මාස්සු කුජ්ඣ¹ භූමිපති මාස්සු කුජ්ඣ¹ රජෙසහ,
කුද්ධං අපපටිකුජ්ඣ²නො රාජා රට්ඨස්ස පුජිතො.
849. ගාමෙ වා යදි වාරණෙඤ නිකෙත වා යදි වා ථලෙ,
සබ්බස්මනුසාසාමි මාස්සු කුජ්ඣ¹ රජෙසහ.
850. අචාරියපිතා නාම අහු ගඬයා නාවිකො,
පුබ්බ ජනං තාරයිතො³ පට්ඨා යාවති වෙතනං.
තෙනස්ස භණ්ඩනං හොති න ව හොගෙහි වඩ්ඪති.
851. අතිණ්ණංයෙව යාවස්ස අපාරං තාත නාවික,
අඤ්ඤ භි තිණ්ණස්ස මනො අඤ්ඤ හොති තරෙසිනො⁴.
852. ගාමෙ වා යදි වාරණෙඤ නිකෙත වා යදි වා ථලෙ,
සබ්බස්මනුසාසාමි මාස්සු කුජ්ඣ¹ නාවික.
853. යා යෙවානුසාසනියා රාජා ගාමවරං අද,
තායෙවානුසාසනියා නාවිකො පහරි මුඛං.
854. භතං භිතං භතා භරියා ගබ්බො ව පතිතො ජමා.
මිගොව ජාතරූපෙන න තෙනස්මං අවඩ්ඪිතුනති⁴.

1. අචාරියජාතකං.

855. මා තාත කුජ්ඣ¹ න භි සාධු කොධො
බ්‍රහ්මෙ තෙ අදිට්ඨං අසත්තඤ්ඤි,
මාතා පිතා දිසතා සෙතකෙතු
ආචරියමාහු දිසතං පසස්සා.
856. අගාරිනො අනුදපාණවත්ථද
අවහාසිකා තමපි දිසං වදන්ති
එසා දිසා පරමා සෙතකෙතු
යං පත්වා දුක්ඛි සුඛිනො භවන්ති.
857. ඛරාජිතා ජට්ඨා පඬ්ඨානා
දුට්ඨිකරූපා යෙ මෙ ජපන්ති මනෙත,
කවරි නු තෙ මානුසිකෙ පයොගෙ
ඉදං විදු පරිවුත්තා අපායා.

-
1. කුජ්ඣ - මජ්ඣං.
 2. තාරයිතො - මජ්ඣං.
 3. තාරයිතො - සත්ථං.
 4. අබ්බංගු - මජ්ඣං.

848. භූමිපාලයාණෙනි, නො කීපෙන්නේ මැනැවි. රජතුමනි, කෝප නො කරන්නේ මැනැවි. කිපියා වූ තැනැත්තෙකුට පෙරළා කෝප නො කරන රජ රටවැසියා විසින් සුදනු සුදුසු ය.

849. ගමෙහි හෝ වනයෙහි හෝ වලකන්හි හෝ ගොඩ බිමෙහි හෝ අනුශාසනා කරමි. රජතුමනි, නො කිසුන මැනැවි.

850. අවාරියපිතු නැමැති කොටියෙක් ගහෙහි විය. හේ පළමු වැ ජනයා ගඟින් එතෙර පමුණුවා පසුව කුලිය ඉල්ලයි. එයින් ඔහුට කලහ ඇති වෙයි. ධනයෙන් හේ නො වැටේ.

851. දරුව, කොටිය, ජනයා ගහෙන් තරණය කරවන්නට පළමු ව කුලිය ඉල්ලන්න. ගහ තරණය කළවුන්ගේ සිත අනෙකෙකි. (වෙනස් වේ) එතෙරවීම සොයන්නාහුගේ සිත අනෙකකි.

852. ගමෙහි හෝ වනයෙහි හෝ වලකන්හි හෝ ගොඩබිමෙහි හෝ අනුශාසනා කරමි. කොටිය නොකිසුන මැනැවි.

853. යම් අනුශාසනාවක් නිසා රජතුමා තවුසාට ගම්වරක් දුන්නේ ද ඒ අනුශාසනාව ම නිසා කොටියා තවුසාගේ කටට ගැසුවේ ය.

854. බත් බඳුන බිඳින ලදී. බිරිඳ නසන ලදී. ගැබ ද බිම හෙලන ලදී. මුතුමැණික් ආදිය මැඩ ගෙන ගියේ වුව ද එයින් මුවකුට ප්‍රයෝජනයක් ලද නොහැක්කා සේ මෝඩයෙක් පඬිවරයකුගේ ඔවා අසා ද එයින් ප්‍රයෝජනයක් ගන්නට නො හැකි වේ.

1. අවාරිය ජාතක යි.

855. දරුව සේතකෙතු, නො කීපෙන්න. කෝප වීම මනා නො වේ. තා නොදුටු නො ඇසූ දේ බොහෝ ය. මවුපියෝ සුරුව දිසාව වශයෙන් ද ගුරුවරු දකුණු දිසාව වශයෙන් ද බුද්ධාදි ආර්යයෝ කියත්.

856. සේතකෙතුව, අභාරපාන හා රෙදිපිළි දෙන (එසේ ම) දන් පිණිස කැඳවන ගෘහස්ථයෝ වෙත් ද එය ද දිසාවකැ යි බුද්ධාදි උතුමෝ කියති. යම් දිසාවකට පැමිණ දුක්පත් ජනයා සුවපත් වෙත් ද මේ දිසාව උතුම් වේ,

857. රථ අදුන්දිවිසම් අඳින ජටාමඩුලු අපවිත්‍ර දත් යන මේවා නිසා කිලිටි පෙනුම ඇති යම් තවුස් කෙනෙක් වෙත් ද ඔවුහු මතුරු දපත් (නම්) කෙසේ ද මෙය දන්නා මොවුහු අපායෙන් මිදුණේ ද?

858. පාපානී කම්මානී කරිඤ්ඤ රාජ
බ්‍රහ්මසූතො නොව වරෙය්‍ය ධම්මං,
සහසසවේදපි න තං පටිච්ච
දුක්ඛං පමුක්ඛෙව වරණං අපඤ්ඤා.
859. සහසසවේදෙපි න තං පටිච්ච
දුක්ඛං පමුක්ඛෙව වරණං අපඤ්ඤා,
මඤ්ඤාමි වෙද අච්චා හවිතති
සස ඤ්ඤාමං වරණං ඤ්ඤාමි සච්චං.
860. නහෙව වෙද අච්චා හවිතති
සසංයමං වරණං ඤ්ඤාමි සච්චං,
කිංකරිං හි පපෙය්‍යාති අධිච්ච වෙදෙ
සත්තං පුතොති වරණං දන්තොති.

2. සෙතකෙතුජාතකං.

861. පට්ඨකා ව කාමා පලිපො වා කාමා
හයඤ්ඤා මෙතං තිමුලං පට්ඨකං,
රජො ව ධුමො ව මයා පකාසිතා
හිතා තුට්ඨං පට්ඨප්පං භුමිදත්තං.
862. ගථිකො ව රතො අධිමුඛිකො ව
කාමෙස්සානං* භුමිඤ්ඤා හිංසරුපං,
තං නුසස්සෙ ජීවිකජො පහාතං
කාමාමි පුඤ්ඤාති අනාපකාති.
863. යො අසුකාමස්ස හිතානුකම්පිතො
ඔවජ්ජමානො න කරොති සාසනං,
ඉදමෙව සෙය්‍යො ඉති මඤ්ඤාමානො
පුනපුනං ගබ්හමුපෙති මජ්ඣං.
864. යො සොරරුපං නිරයං උපෙති
සුභාසුභං මුත්තකරිසපුරං,
සත්තා සකායො න ජහනති ගීඨා
යො හොනති කාමෙසු අවිතරාගා.
865. මිළොන ලිත්තා රුහිරෙන මකංකා
සෙමෙතන ලිත්තා උපනික්ඛමනති,
යං යං හි කායෙන චුසනති තාවදෙ
සතිමං අසානං දුක්ඛමෙව කෙවලං.

1. සසංයමං - සායං.

2. වරණං - මිත්තං.

3. සත්තං පුතොති - භික්ඛු, මිත්තං.

4. පට්ඨකං - භික්ඛු.

5. පකාසිතො - මිත්තං.

6. කාමෙස්සානං - මිත්තං.

7. සුභා සුභං - මිත්තං.

8. දුක්ඛමෙව.

858. රජතුමනි, උගතකු වුවත් පාපක්‍රියාහි නිරත වෙමින් පුණ්‍යක්‍රියාහි නො යෙදේ නම්, දහස් ගණන් වේදමන්ත්‍ර දත්තේ වුව ද සිලයට හා අටසමවතට නො පැමිණ අවාද්‍යකින් නො මිඳෙන්නේ ය.

859. බහුශ්‍රැතකම ඇත්තේ වුව ද සිල්සපත් නො වී ඒ බහුශ්‍රැතකම හේතුකොටගෙන අපායාදී දුකෙන් නො මිඳෙන්නේ ය. එහෙයින් වෙදය නිෂ්ඵලය යි සිතමි. සිලය සහිත වරණය ම සත්‍යයකි.

860. වෙදය නිෂ්ඵල වූයේ නො වෙයි. සිලය සහිත සමාපන්නය උතුමි. එය එසේ ම ය. වෙදය හදුරා කීර්තියට පැමිණේ නැවත වරණධර්මයන් නිසා දමිත වූ නිවනට පැමිණේ.

2. සේතකෙතු ජාතක යි.

861. බ්‍රහ්මදත්තය, කාමය මඩ වැනි ය. (එසේ ම) පැතිරගිය මඩකි. මුල් තුනෙකින් පිහිටි (ගසක් සේ) කාමය අවල ව පිහිටියෙන් බිය උපදවයි. දුර්විල්ලක් ලෙස ද දුමක් ලෙස මා වීසින් ප්‍රකාශ කොට ඇත. නුඹ මේ කාමය හැර පැවිදි වන්න.

862. බ්‍රාහ්මණය, කාමයන් දඩි ආශා ඇතියේ එහි ඉතා ඇලුණේ ඒ නිසා මුසපත් වූයෙන් ජීවිකාවට කැමැත්තේ බිය උපදවන ඒ කාමය දුරුකරන්නට වැයම් නො කරමි. (එහෙත්) බොහෝ පින්කම් කරන්නෙමි.

863. යමෙක් දියුණු ව කැමැති ව හිතෙනමි ව අනුකම්පා පෙරටු ව ඔවා දෙනුයේ වුව ද මෙය ම වඩා මනා යයි තමා ගත් මතයේ එල්බගෙන) සිතමින් අනුශාසිත පරිදි ක්‍රියා නො කෙරේ ද හෙතෙම නැවත නැවත මවිඟුබට පැමිණේ.

864. හේ සසරට බිය වූ කුලපුත්‍රයන්හට පිළිකල් වූ මලමුත්‍ර යෙන් පිරුණු දරුණු ස්වභාවය ඇති මවකුස නම් වූ නිරයට පැමිණේ. යම් කෙනෙක් කාමයන්හි පහව නොගිය ආශා ඇත්තේ ද එහි ගිජු වූයේ ද ඇලුණේ ද ඔහු මවකුස වාසය නො හරිත්.

865. අඟුවියෙන් තැවරී, ලෙයින් වැකී, සෙමින් ගැවී සත්ත්‍ර නික්මෙත් ද, යමක් සිරුරෙන් ස්පර්ශ කෙරේ ද එකෙණෙහි ම සියල්ල දුක් ය.

866. දිස්වා වදම් නඟි අසුඤ්ජනො සථං.
සුබ්බෙතිවාසං ඛ්ඤානං සරාමි,
චිත්තාභි භාරාභි සුභාසිතාභි
දරිමුඛො නිජ්ඣාපඨි සුමෙධන්ති.

3. දරිමුඛජාතකං.

867. කාකොළා¹ කාකසඤ්ජා ව මයඤ්ච පතනං වරා,
සබ්බෙව සද්දිසා භොම ඉමං ආගමිත පබ්බතං.
868. ඉධ සිතා ව ව්‍යග්ගා ව සිගාලා ව මිගාධමා,
සබ්බෙව සද්දිසා භොනති අයං කො නාම පබ්බතො.
869. ඉමං නෙරුනති ජාතනති මනුස්සා පබ්බතුත්තමං,
ඉධ වජ්ජෙණින සම්පන්නා වසන්ති සබ්බපාණිනො.
870. අමානනා යත් සියා සන්තානං වා විමානනා,
භීතසම්මානනා වා² පි න තත් වසති. වසෙ.
871. යත්ථාලසො ව³ දසෙඛා ව සුරො භීරු ව පුරියා,
න තත් සන්තො නිවසන්ති⁴ අවිසෙසකරෙ නගෙ⁵.
872. නායං නෙරු විහජති භීතමුක්කට්ඨමජ්ඣමි⁶
අවිසෙසකරො නෙරු හඤ්ඤා නෙරු ජභාමසෙති.

4. නෙරුජාතකං.

873. ආසාවති නාම ලතා ජාතා වික්කලතාවනෙ,
තස්සා වසස්සහස්සෙසන එකං නිබ්බතතො ඵලං.
තං දෙවා පඨිරුපාසනති තාව දුරඵලං සතිං⁷.
874. ආසිංසෙව තුවං රාජ ආසාඵලවතී සුඛා,
ආසිංසෙථෙව සො පක්ඛි ආසිංසෙථෙව⁸ සො දිජො.
875. තස්ස වාසා සමිජ්ඣිත් තාව දුරගතා සතිං⁹
ආසිංසෙව තුවං රාජ ආසා ඵලවතී සුඛා.

1. කාකොළ - මජ්ඣ.

2. යත් ව අලසො ව - ඔවු.

3. වසන්ති - මජ්ඣ., සා.

4. විසෙස අකරෙ ජනෙ - මජ්ඣ.

5. භීතමුක්කට්ඨ - මජ්ඣ., සා.

6. දුරිඵලසති - මජ්ඣ., සා.

7. අසිංසෙථෙව, සා., අසිංසෙථෙව - මජ්ඣ.

8. තස්සවාසා, මජ්ඣ., තස්සවාසා සමිජ්ඣති - තාවදුරගතෙසති - සා.

866. අනෙකකුගෙන් අයා නො කියමි. පෙරවුසු කදපිළිවෙළ දක්නා නුවණින් දකෑ කියමි. බහුල වශයෙන් පෙරවුසු කදපිළිවෙළ සිහි කරමි. දරිමුඛ පසේබුදු රජාණන් වහන්සේ විසිතුරු ගාරායෙන් වදරා නුවණැති රජුට තම අදහස ගැන්විය.

3. දරිමුඛ ජාතක යි.

867. වනකවුඩුවෝ ද පියවි කවුඩුවෝ ද පක්ෂීන්ට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ අපි ද මේ පර්වතයට පැමිණ සමාන වෙමු.

868. මේ පර්වතයේ දී සිහවගහිවල් යන හැමදෙන සමාන වෙති. මේ පර්වතයේ නම කුමක් ද?

869. මේ උතුම් පර්වතය රුවන් පව්ව යයි මිනිස්සු දනිත්, මේ පව්වේ දී සියලු ප්‍රාණිහු පැහැපත් ව වෙසෙති.

870. යම් තැනෙකැ සිල්සපත් ඉණවතුන්හට ගරුබ්‍රහ්මන් නො කෙරේ ද අවමන් කෙරේ ද, දුසිල් මනුෂ්‍යයනට සමාන කෙරේ ද එහි වාසය නො කරන්නේ ය.

871. යම් තැනෙකැ අලසයා, දක්ෂයා, ඉරයා සහ බියඟුල්ලා යන මොවුන් පිදියයුත්තේ වෙන් ද විෂේෂයක් නො කරන ඒ පර්වතයෙහි සත්පුරුෂයෝ නො වසත්.

872. මේ ස්වර්ණ පර්වතය භීත උත්කෂ්ට මධ්‍යම යනුවෙන් බෙදීමක් නො කරයි. මේ ස්වර්ණ පර්වතය විශේෂයක් නො කරයි. එහෙයින් ස්වර්ණපර්වතය අත් හරිමු.

4. නෙරු ජාතක යි.

873. චිත්‍රලතා වනයෙහි ආසාවතී නැමැති වැලක් හටගත්තේ එහි අවුරුදු දහසෙකින් ගෙඩියක් හටගත්තේ ය. එතරම් දිග කාලයකගේ ඇවෑමෙන් එල හටගන්නා ඒ වැල සම්පයට දෙවියෝ නැවත නැවත එති.

874. රජතුමනි, ඔබ ද පතන්නෙහි ය ආසාව එළවත් වූයේ සැප ගෙන දේ යයි පක්ෂියා බලාපොරොත්තු වේ ම ය. ඒ පක්ෂියා ලබමි යි පතන්නේ ය.

875. එතෙක් දුර ගිය ඔහුගේ ආසාව සම්පූර්ණ විය. එහෙයින් රජතුමනි ඔබ ද පතනු මැනැවි. ආසාව එළවත් වූයේ සැප ගෙන දෙයි.

876. සමාජයේ මේ වාතය නිසා සමාජයේ කලමනා, මාලා සමාජයානුකූලව ව්‍යුහගතව ඇත.
877. අපේ මුද්‍රා වාතය යොමුකර පවත්වා, අපේ අවස්ථාව හොඳ සහිතව තිබේ.
878. යං හි කපිතා හං හි වදා යං න කපිතා න හං වදා, අනුකූලව හා සමානව පවත්වානු ලැබේ.
879. බලකම් වන මේ බලය පාලනයකින් නිවැරදි, සමාජය පාලනයකින් හඳුනා ගත හැකිය.
880. එකමුත් හි මේ නාමය යං නාමයේ රජය, අනුකූලව මහාරාජ පිතරා අනුකූලව පවතී.

5. ආසන්නතාවය.

881. න මේ රුවේ මිනිසාගේ යහපත් තත්ත්වය ගැන, අනුකූලව තත්ත්වය අනුකූලව තත්ත්වය පවතී.
882. විකල්පව කෙරුණ යද්දේ තත්ත්වය සියලුම, තත්ත්වය තත්ත්වය නිවැරදිව මාලා පවත්වා පවතී.
883. සහිත අනුකූලව සහිත පවත්වානු ලැබේ, අනුකූලව වාතයෙන් නිවැරදිව තත්ත්වය පවතී.
884. අනුකූලව අනුකූලව පිතරා වූ අනුකූලව සහිතය; කාලය වාතය අනුකූලව වේගවත්ව පවතී.
885. තත්ත්වය පවත්වා ව දුර ව යෙදවීම අනුකූලව, සමාජය වාතයෙන් පාලනය කරනු ලැබේ.
886. එවැනි ඉඩ වූ අනුකූලව යොමු වාතය නිවැරදිව, අනුකූලව වරදා දිනක ගිණිකොටුවක් පවතී. සමාජය සංඛ්‍යාතව අනුකූලව වූ අනුකූලව පවතී.

6. මිනිසාගේ පාඨමාලා.

1. සංසිද්ධි - මිනිසා.
2. පරිච්ඡේද - මිනිසා.
3. අනුකූලය - මිනිසා.
4. පිතරා වූ අනුකූලය - මිනිසා.

5. කාලය - මිනිසා.
6. අනුකූලය - මිනිසා.
7. වාතය - මිනිසා.

876. සුවඳ නැති පාට සහිත කටුකරවූ මල් පරිදි මා කලාවෙන් සතුටු කෙළෙහි ය. ක්‍රියාවෙන් සතුටු නො කෙළෙහි ය.

877. යමක් (කිසිවක්) නො දෙන්නේ සම්පත් නො හරින්නේ, යාචනාවට නිෂ්ඵල වූ මිනිරිකපා කියා ද (කලාවෙන් පමණක් සංග්‍රහ කෙරේ ද) ඔහු හා මිතුරුකම නො ගැළපේ.

878. යමක් කරන්නේ ද එය කියන්නේ ය, යමක් නො කරන්නේ ද එය නො කියන්නේ ය. කියන ලෙස නො කරන්නවුන් තුවණැත්තෝ දැනගනී.

879. මාගේ බලය සෂය විය, මාර්ගොපකරණ ද නැත. මාගේ පණ නැති වේ යයි සැක කරමි. එහෙයින් දන් මම හැර යමි.

880. රජතුමනි, මෙහි යම්බඳු නමක් වේ ද මේ මාගේ නම වේ. මහරජතුමනි, බලව මම පියා කැඳවමි.

5. ආසාදන ජාතක යි.

881. මිභාලොපය, තාගේ ඒ ගමන් මට රැස්නේ නො වේ. පුත, ඉතා උඩට නො යව. තෝ තට නුසුදුසු බිම සෙවුනෙහි.

882. යම් වෙලාවක තට පොළොව හතරැස් කුඹුරක් සේ පෙනෙන්නේ වේ ද දරුව, එයින් නවතු ව. ඉන් ඔබ්බට නො යව.

883. පියාපත් යානා කොට අහසින් යන පෙණු පක්ෂීහු ද වෙති. (ඉහළ අහසේ පවතින) වායුවෙහියෙන් අදින ලද ව ඔවුහු මළහ. පොළොව හා පර්වතය සමාන කොට සිතන ඔවුහු පවා මළෝ ය.

884. අපරණ්ණ නමැති මහලු පියාගේ අනුශාසනය පරිදි ක්‍රියා නො කොට කෘෂ්ණ වානය ඉකුත් කොට ගීර්යා වෙරළට වානයේ වසඟයට ගියේ ය.

885. මාගාලොප නම් සතුණයා පියාගේ අවවාදයෙහි නො පවත්නා කල්හි (වෙරළබඩයෙහි වසඟයට ගිය හෙයින්) ඔහුගේ දරුවෝ ද බිරියෝ ද, ඔහු නිසා දිව් රැකගන්නෝ ද යන හැම නටහ.

886. මෙසේ යමක් මේ ලොවැ ගුණනුවණැති වැඩිහිටියන්ගේ කීම වටහා නොගෙන ක්‍රියා කෙරෙත් ද ඔවුහු අනුශාසනාව ඉක්මවා ගිය උඩඟු වූ සීමාව ඉක්මවා ගිය මාගාලොප ගිවිසිමකිණි මෙන් විනාශ වෙති.

6. මාගාලොප ජාතක යි.

887. කා නු කාලෙන වණ්ණෙන න වාසි පියදස්සනා,
කා වා තිං කස්ස වා ධිතා කරං ජානෙමු තං මයං.
888. මහාරාජස්සහං ධිතා විරූපකබ්බස්ස වණ්ණියා,
අහං කාළි අලකඛිකා කාලකණ්ණිති මං විදු
ඔකාසං යාවිතො දෙහි වසෙමු තව සතතිකෙ
889. කිං ඩිලෙ කිං සමාවාරෙ පුරිසෙ නිව්සසෙ¹ තුවං,
පුට්ඨා මෙ කාළි අකකාහි යරා ජානෙමු තං මයං.
890. මකඛි පළාසි සාරමඤ්ඤස්ස මච්ඡරි සයො,
සො මඤ්ඤං පුරිසො කතොතා ලඤ්ඤං යස්ස² විතස්සති.
891. කොධනො උපනාහි ව පිසුනො ව විහෙදකො.
කණ්ඩකවාචො³ ඵරුසො සො මෙ කතාතතරො තතො.
892. අජජසුචෙති පුරිසො සද්දං නාවුජ්ඣති,
ඔවජ්ජමානො කුප්පති සෙය්‍යසො අතිමඤ්ඤති.
893. දවපපුලො⁴ පුරිසො සබ්බමිකෙහි ධංසති,
සො මඤ්ඤං පුරිසො කතොතා තස්මිං භොමි අනාමයා.
894. අපෙහි ඵණ්ණො තිං කාළි නෙතං අමෙකසු විජ්ජති,
අඤ්ඤං ජනපදං ගව්ඡ නිගමෙ රාජධානියො.
895. අගමිට්ඨි ඛො තං ජානාමි නෙතං අමෙකසු විජ්ජති,
සතති ලොකෙ අලකඛිකා සබ්බරතති බහුං ධනං.
අහං දෙවො ව මෙ භාතා උභො නං විධමාමසෙ.
896. කානු දිබ්බෙන වණ්ණෙන පථබ්බා සුප්පතිට්ඨිතා,
කා වා තිං කස්ස වා ධිතා කරං ජානෙමු තං මයං.

1. නිව්සෙ - මජ්ඣ., ස්‍යා.
2. යස්ස - මජ්ඣ.,
3. දෙවපපුරිසො ලුභො - මජ්ඣ.,
4. කණ්ඩකවාචො. නාරද

887. වස්ත්‍රාභරණයෙන් කාළවර්ණ හෙයින් නො ද ප්‍රිය දැකන ඇති තෝ කවරහි? කවරක්හුගේ හෝ දුභිතෘ වෙහි? අපි තී කෙසේ දනුමෝ ද? හඳුනමෝ ද යි යි සේ යි.

888. මම වීරූපාක්ෂ රජුගේ දූ වෙමි. ක්‍රොධ කිරීම ස්වභාව කොට ඇති හෙයින් වණ්ඩි නම. කළුපැහැ ඇතියෙන් කාළි නම. අධ්‍යායයෙහි. අන්‍යයෝ මා කාලකණ්ණි යයි දනිති. ආරාධිත තෙපි මට අවකාශ දෙව. එක් රැයක් තොප සමීපයේ වසමු.

889. කෙබඳු සිල් ඇති කෙබඳු සමාවාර ඇති පුරුෂයකු සමීපයේ තෝ වෙසෙහි ද. මා විසින් විවාරන ලද්දයහි යමයේ තී කවරක් ද යි අපි දත හැකි වන්නමෝ ද එසේ කියව.

890. යම් පුරුෂයෙක් ගුණමකු ද අනුන් දෙස් කියා ද, කරුණුකරිය කම් ඇත්තේ ද, ඊෂ්ඨා ඇත්තේ ද, මසුරු වෙ ද කපටි වෙද, ලද ධනය ධුර්වකම් නිසා වනසා ද එබඳු පුරුෂ මට ප්‍රිය වෙයි.

891. යම් පුරුෂයෙක් කීපෙන සුලු ද බඳාවෙවර ඇත්තේ ද කේලාම් කියා ද මිත්‍රභෙදය කෙරේ ද සදෙස් බස් තෙපලා ද රළු වචන කියා ද හේ යට කී පුරුෂයාට වඩා ප්‍රිය ය.

892. පුරුෂයා මේ අද කටයුතු දෙය ය, මේ සෙට කටයුතු දෙය යයි තම දියුණුවට අවශ්‍ය කටයුතු නො දනී ද, ඔවා දෙන කලා කීපේ ද තමාට වඩා බ්‍රහ්මන් ලද යුක්තා පහත් කොට සිතා ද.

893. පංචකාමයෙහි බහුල ආශා ඇති, සියලු මිතුරන්ගෙන් පිරිහෙයි ඒ පුරුෂයා මට ප්‍රිය ය. මේ ගුණයන්ගෙන් හෙබි පුභුලන් හා නිදුක් ව නිශ්ශොක ව වසමි.

894. කාළිය, තෙපි මෙනැනින් ඉවත්ව යව. තොප ප්‍රිය කරන මේ ගුණ අප කෙරේ නැත. අනෙක් දැනවිකට හෝ නියමිතමකට හෝ රජදහනකට හෝ යව.

895. තෙල කරුණු තොප කෙරෙහි අවිද්‍යමාන ය යි මම ද දනිමි. ලොවැ පින් නැත්තෝ වෙසෙති. ඔව්හු බොහෝ ධනය රැස් කෙරෙති. මම ද මාගේ සොහොයුරු දෙවියා ද යන දෙදෙන ඒ ධනය නසමු.

896. විසිතුරු පැහැයෙන් යුතු ව පොළොවෙහි මැනැවින් පිහිටා සිටීන තෝ කවර? කවරක්හුගේ හෝ දූ වෙහි? අපි තී කෙසේ දනුමෝ ද.

897. මහාරාජස්සහං ධිතා ධතරට්ඨස්ස සිරිමනො,
අහං සිරි ව ලක්ඛි ව භූරිපඤ්ඤති මං විදු.
ඔකාසං යාවිතො දෙති වසෙමු තව සන්තීකෙ.
898. කිං සීලෙ කිං සමාවාරෙ පුරිසෙ නිවිසසෙ කුචං,
පුට්ඨා මෙ ලක්ඛි අක්ඛාති යථා ජානෙමු තං මයං.
899. යො වාපි සීතෙ අථවාපි උණෙත
වාතාතපෙ ධංසසිරිංසපෙ ව,
බුදුං පිපාසං අභිභුයා සබ්බං
රක්ඛිඤ්චං යො සතතං නිසුතෙතා.
කාලාගතඤ්ච න භාපෙති අත්ථං
යො මෙ මනාපො නිවසෙවි¹ තඤ්.
900. අකෙතාධනො² මිත්තවා වාගවා ව
සීලුපපනෙතා අසයොජ්ජුතො,
සබ්බාහකො සබ්බිලො සංඝභවාචො
මහත්තපනෙතාපි නිවාතවුත්ති.
901. තස්මාහං පොසෙ විපුලා හවාමි
උමමි³ සමුද්දස්ස යථාපි වණණං,
යො වාපි මිත්තෙ අථවා අමිත්තෙ
සෙට්ඨං සරිකෙති අථවාපි භීතො.
902. අත්ථං වරන්තං අථවා අනත්ථං
ආවි රතො සබ්බහමෙව වතෙත,
වාචං න වජ්ජා ඵරුසං කදවි
මතස්ස ජීවස්ස ව තස්ස භොමි.
903. එතෙස යො අඤ්ඤතරං ලභිත්වා
කන්තං සිරි මජ්ජති අපපඤ්ඤඤ⁴,
තං දිත්තරූපං විසමං වරන්තං
කරිසජාතං ව⁵ විවජ්ජයාමි.
904. අත්තනා කුරුතෙ ලක්ඛිං අලක්ඛිං කුරුතත්තනා,
න හි ලක්ඛිං අලක්ඛිං වා අදෙඤ්ඤ අඤ්ඤස්ස කාරකො⁶ති.

7. සිරිකාලකණ්ණිජාතකං.

-
1. නිවසෙ.
 2. අකෙතාධනො, සහා, අකෙතාධනො - සිමු, මජ්ඣං.
 3. උමමි - ආයා.
 4. කරිසජාතං ව - මජ්ඣං.
 5. කන්තාසිරි, කන්තසිරි, කන්තං සිරිතඤ්ඤාපි පාදා අවධිකරා.

897. මම සිරිමත් ධුතරාෂ්ට්‍ර මහරජුගේ දු වෙමි. මම සිරි සහ ලක්ෂ්මී යන නම් ඇත්තී වෙමි. මා මහ නුවණැත්තිය යි දෙවියෝ දනිති. අයදනා ලද්දෙහි අවකාශ දෙව. තොප සම්පයේ වසමු.

898. කෙබඳු සිල් ඇති කෙබඳු සමාවාර ඇති පුරුෂයකු සම්පයේ තෙපි වසන්නහු ද, මා විසින් විවාරන ලද තෙපි යම්යේ තී කවරක් ද යි අපි දත හෙන්නමෝ ද එයේ කියව.

899. යමෙක් සිත හා උණුසුම, අවිසුළං මැයි මදුරුවන් හා සරපයන් සාපවස් යන මේ සියල්ල තණපතක් කොට ද නොගෙන මැඩලා රැදවල් නිරතුරු තම අභිවාසීය ලබනු සඳහා වැටෙහි යෙදුනේ වේ ද, සුදුසු කාලය පැමිණි කල එළඹී සිටි ප්‍රයෝජනය නො පිරිහෙළා ද එබඳු පුරුෂයා මට මනාප ය ඔහු කෙරේ වසමු.

900. යමෙක් ක්‍රෝධ නො කෙරේ ද, මිතුරන් ඇත්තේ ද, ත්‍යාගශීලී ද, හික්මීමෙන් යුතු ද, කෙරාටික නො වේ ද, අවංක ද, මිතුරන්ට සංග්‍රහ කෙරේ ද, මොළොක් කරා ඇත්තේ ද ඉසුරෙන් හා බලයෙන් උසස් වූව ද නිරතකාර වේ ද එබඳු ගුණ ඇති ඒ පුරුෂයා කෙරෙහි යම්යේ සම්ප්‍රියාගේ පැහැය බලන්නවුනට එහි රළුවැළ විපුල වී වැටහේ ද, එයේ මම ඒ පුභුලා සම්පයේ විශාල වෙමි. යමෙක් මිතුරා කෙරෙහි ද නැතහොත් සතුරා කෙරෙහි ද තමාට වඩා උසස් වූවහු කෙරෙහි ද, තමා සමාන වූවහු කෙරෙහි ද නැතහොත් පහත් වූවහු කෙරෙහි ද.

901. තමාට වැඩ පිණිස කරන්නහුට ද නැතහොත් අවැඩ කරන්නහුට ද එළිපිට හෝ රහසිගත වී සිවුසහරාවතීන් සංග්‍රහ කෙරේ ද.

902. එරුෂ වචන කිසිකලෙකක් නො කියා මළා වූ හෝ ජීවත් වන්නා වූ හෝ ඔහු වෙතට මම ළං වෙමි. (මේ ගුණ ඇත්තා අත් නො හරිමි යි කී යේ යි.)

903. යම් අනුවණ පුද්ගලයෙක් මේ සම්පත් අතුරෙන් සම්පතක් ලබා සැපවත් වූයේ, සම්පත් සඳහා නැවත නැවත උත්සාහ නො කෙරේ ද, නො සැලකිලි වේ ද උඩඟු වේ ද පාපක්‍රියාහි නිරත වේ ද ඒ පුභුලා අඟු වළක්යේ දුරු කරමි.

904. තමා විසින් තමාට සැපත ඇති කරගන්නේ ය. තමා විසින් තමාට විපත ඇති කරගන්නේ ය. සැපත හෝ විපත අනෙකකුට අනෙකෙක් නො කරන්නේ ය.

7. සිරිකාලකණ්ණි ජාතක යි.

905. සුචිත්තපත්තවජ්ජන නමබ්බුළු විහබ්බම,
ඔරොහ දුමසාබ්බා¹ මුධා හරියා භවාමි තෙ.
906. වතුපදී කං කලායාණි දථිපදහ² මනොරමෙ,
මිථි පක්ඛි අසංයුත්තා අඤ්ඤං පරියෙස සාමිකං.
907. කොමාරිකා තෙ හෙසසාමි මඤ්ඤා පියභාණිනි,
විඤ් මං අරියෙන වෙදෙන සාවයා මං යදිවජ්ඣි.
908. සකුණාදිනි³ ලොභිතපෙ වොරි කුකකුටපොරීනි,
න කං අරියෙන වෙදෙන මමං හත්තාර මිච්ඡයි.
909. එවමපි වතුරා නාරි දිස්වාන⁴ පවරං නරං,
නොන්ති සණ්ඨාහි වාචාහි බිළාරි විය කුකකුටං.
910. යො වෙ⁵ උප්පතිතං අත්ථං නබ්බසමනුබ්බුජ්ජති,
අමිඤ්ඤවසමනෙවති පච්ඡා ව මනුභසති.
911. යො ව උප්පතිතං අත්ථං බ්බසමෙව නිබ්බාධති,
මුච්චිතෙ සත්තුසංඛාධා කුකකුටොව බිළාරියා⁵ති.

8. කුකකුටජාතකං.

912. ධම්මං වරථ ඤාතයො ධම්මං වරථ හඤ්ඤං වො,
ධම්මචාරි සුඛං සෙති අසමිං ලොකෙ පරමිහි ව.
913. හඤ්ඤො වතයං පක්ඛි දිජො පරමධම්මකො,
එකපාදෙන තිට්ඨන්තො ධම්මමෙවානුසාසති.
914. නාසස සිලං විජානාථ අනඤ්ඤය පසංසථ,
භුක්වා අණ්ඩඤ්ඤා ජාපෙ ව ධම්මො ධම්මොති භාසති.
915. අඤ්ඤං හණති වාචාය අඤ්ඤං කායෙන කුඛති,
වාචාය නො ව කායෙන තං ධම්මං අධිට්ඨිතො.

1. දුමං - මජ්ඣං.
2. විපාදහං - මජ්ඣං.
3. කුණ්ඩාදිනි, - අරාධකථා.
4. දිස්වාන සධනං - මජ්ඣං.
5. යොව - සායා.

905. විසිතුරුපතින් කළ සෙවෙණි ඇතියව, තබයිඵව ආකාශ-
වාරිය, අත්තෙන් බිමට බසිනු. කිසිවක් නො ගෙන මම
තොපගේ බිරිඳ වෙමි.

906. සුන්දරිය, තෝ සිවුපා ඇත්තෙහි. මනරම් තැනැත්තිය,
මම දෙපා ඇත්තෙමි. මාගේ වූ තොද පක්ෂි වූ මම දැයි අපි
දෙදෙන (අමුසැමි වනුවට) අයුත්තම්හ. එහෙයින් අන් යැමියකු
සොයාගනු.

907. මම තොපට කුමරි බිරිඳ වන්නෙමි. මිහිරිබසින්
හෘදයාගම බස් බෙණෙන්නෙමි. සුන්දර ලාභය ලබව. ඉදින්
කැමැති නම් මා දයි භාර්යාවක් කොට අස්වා ගනුව.

908. පක්ෂින් කන තැනැත්තිය, සතුන්ගේ ලේ බොන්නිය,
සෙර, කුකුළන් මරන්නිය, තෝ බුත්වවරිය ලාභයෙන් මා
ස්වාමි කොට කැමැති නො වන්නෙහි ය.

909. මෙලෙස දක්කම් ඇති ස්ත්‍රීහු පුරුෂයකු දක මටසිඵවු
බසින් බැණු කුකුළකු ගන්නට තැත් කළ බැලලිය මෙන්
සිය වසභයට පමුණුවත්.

910. යමෙක් උපන් කරුණ වහා වටහා නො ගනී ද එහෙයින්
සතුරාගේ වසභයට පැමිණේ. පසු තැවෙන්නේ ද වේ.

911. යමෙක් උපන් අතීය වහා වටහා ගනී ද හේ බැල-
ලියගෙන් මිදුණු උපාය දක්ක කුකුළා මෙන් සතුරු පීඩාවන්ගෙන්
මිදේ.

8. කුක්කුට ජාතක යි.

912. නැයෙහි කුසල් කරව. නැවත නැවත කුසල් කරව.
තොපට යහපතක් වන්නේ ය. කුසල් කරන්නේ දෙලොව සුවසේ
වසන්නේ ය.

913. මේ පක්ෂි තෙම එකාන්තයෙන් හදු යැ. පරමධාර්මික
පක්ෂියෙක. එක් පයින් සිටුවනේ ධර්මානුශාසනා මැ කෙරෙයි.

914. මොහුගේ සිලය (කෙබඳු ද යි) නො දන්නහු ය, නො
දන ප්‍රශංසා කරන්නහු ය. හේ බිඳුවට ද පැටවුන් ද කා ධර්ම
ධර්ම යි කිය යි.

915. වචනයෙන් අනෙකක් කියයි. කයින් අනෙකක් කරයි.
ඒ ධර්මයෙහි වචනයෙන් මිස කයින් පිහිටියේ නො වෙයි.

916. වාච්ඡා සම්මත මනෝවිද්‍යා
 ජනන කුසලයාට කණ්ඩායම,
 ධර්මධර්ම ගාමනිගමාසු සාධු සම්මතො
 දුස්සාසනා පුරිසෙන ධාමිසෙන.
917. ඉමං කුණ්ඩලි පසෙකිති පාද වීමං විහෙය්ථ,
 ජවං හිමං විනාසෙථ නායං සංවාසනාරහොති

9. ධර්මධර්මජාතකං.

918. සචෙ බ්‍රාහ්මණ ගව්ඡසි සාකෙතං අඤ්ඤානාවනං,
 වජ්ජාසි නන්දියං නාම පුතං අසමාකමරසං.
 මාතා පිතා ච තෙ වුද්ධා තෙ තං ඉවත්ති පසෙකිතුං.
919. භුක්තා මයා නිවාපාති රාජිනො පාණ්ඩුකපතං,
 තං රාජපිණ්ඩං අවහොතතුං නාහං බ්‍රාහ්මණමුසසෙන.
920. ඔදතිස්සාමහං පසං බුරුපාණ්ඩු රාජිනො,
 තදහං සුඛිනො මුසෙතා අපි පසෙසයා මාතරං.
921. මිගරාජා පුරෙ ආසිං කොසලස්ස නිකෙතවෙ,
 නන්දියො නාම නාමෙත අභිරුපො චතුසඳො.
922. තං මං වධිතුමාගඤ්ඤි දයසම් අඤ්ඤානාවනො,
 ධත්තං අදෙජ්ඣං කතාන උසුං සන්ධාය කොසලො.
923. කසාහං ඔදතිං පසං බුරුපාණ්ඩු රාජිනො,
 තදහං සුඛිනො මුසෙතා මාතරං දවුමාගකොති.

10. නන්දියම්මිජාතකං.

අවාට්ඨවග්ගො පඨමො,

කසප්පුතං:

අථ කු ජාතිරපෙසහකෙකුචරො
 දරිද්‍රිඤ්ඤාසනෙරුතා ච පුත,
 ආසානඤ්ඤි ච පුට්ඨකචරො
 අථධම්මිකනඤ්ඤි මිගෙන දස.

1. මිගරාජ - කතා,

916. කර්මාට්ඨයන් මාසය, මනසින් වැදගත නො හැක්කේ ය. ඩිලයකු හෝනා කර්මයකු සෙයින් ප්‍රවෘත්තිය යැ (සුවරිතධර්මය ධර්ම කොට ඇවිද්දා හෙයින්) ධර්මධර්මය වූ ගම්නියම්ගම්නි මැනවැයි සම්භාවිත වූ මේ දුශ්ශීලයා අඤ්ඤා පුරුෂයා විසින් දත නො හැකි ය.

917. මේ කපටයා තුඩින් ද පියාපතින් ද පයින් ද පහරවූ, මේ භීතයා නසවූ, මේ භීතයා එක් ව වාසයට නිසි නො වේ.

9. ධර්මධර්ම ජාතක යි.

918. ධර්මය, සාකේත නගරයේ අංජන උයනට යන්නේ නම් තොපගේ මහලු මව්පිය දෙදෙනා තා දක්නට කැමැත්තෝ ය යි අපගේ ඔහුරු පුත්‍ර නන්දියට කියව.

919. ධර්මය (මුඛයෙන්) ගොදුරු පිණිස වසුළු රජු අයත් තෘණ හා පැත් මා විසින් අනුභව කරන ලදී. රජු සතු ඒ ආහාරය නිකම් බුද්ධත්වට මම වැයම් නො කරමි.

920. දුනුභී ගෙන ආ රජුට මා විදුව කියා මම සිරුරේ ඇළය පෙන්වා සිටිමි. එසේද සුවපත් වූ මරණින් මිදුණු මම මැණියන් දක්නෙම් නම් යෙහෙකැ.

921. කොසොල් රජුගේ වාසභවනයට සමීප වූ උයන්හි ශොභාසමන්ත වූ නන්දිය නමැති සිවුපාවෙක් වූයෙමි ද.

922. මුඛයෙන් වාසය පිණිස දුන් අංජන උයන්හි දී කොසොල් රජු දුනුදිය නමා ඊතලය පිහිටුවා මා විදිනට ආයේ ය.

923. ඊතල ගත් රජුට මගේ සිරුරේ ඇළය පෙන්වා මා මරව යි කියා සිටිමි. ඉක්බිති සුවපත් වූ මරණින් මිදී මැණියන් දක්නට ආමි.

10. නන්දියමිග ජාතක යි.

පළමුවන අවාරිය වග යි.

කස්සපදාය:-

ආවාරියා කුණකි ජාතක යැ සෙතකෙතු ජාතක යැ දරිමුඛ ජාතක යැ තොරු ජාතක යැ ආසවක (ආසා) ජාතක යැ මිහාලොප (නැඳ) ජාතක යැ සිරිකාලකණ්ණි ජාතක කුකුලට (සුවිත) ජාතක යැ ධර්මධර්ම ජාතක යැ නන්දියමිග ජාතක යැ ජාතක දසයෙකි.

924. සච්ඡා කිරීමේ මාහිමි හිමියා¹ බාලොක් පණ්ඩිතා,
පසස බාලො රහොකමම්. ආචාර්යාණං න චුජ්ඣති,
925. කුං කුමාර සමම බාලොක් ධර්මකත වීජානති,
රජ්ජයා හි පරික්ෂිතො වධොකාධො ඔතිතො මුඛො.
926. අපරමි² සමම තෙ බාලො³ යො මුකො න පලායයි,
සො ව බාලොරො සමම යං කුං වහයි සොනකං.
927. යනතු සමම අහං බාලො අපරාජ වීජානති,
අප් කෙන සොනකො බාලො නං මෙ අයබාහි පුරිෂ්ඨො
928. උකමකුං ලභිතාන හරියාය යො පදසාති⁴,
තෙන ජනිතසතකොනං⁵ සා වෙවසස⁶ න හෙසසති.
929. න වෙ පියං මෙනි ජනිතු තාදියො
අහං නිරං කතා පියාති සෙවති,
අහංව සෙයොනා පරමාව සෙයො
ලබ්බා පියා ඔවිතසොන පජාති.

1. ධර්මකතජාතකං.

930. අකකකසං අචරුසං ධර්මොනං සුපාසියං,
සුමුමං තිබ්බසානො කො සුචිං කෙතුමිචති.
931. සුමජ්ජො සුපාසො අනුපුබ්බං සුචිත්තං⁷,
සනසාතිමං පටිසද්ධං⁸ කො සුචිං කෙතුමිචති.
932. ඉතොදති පතායනති සුචියො බලිසාති ව,
කොයං කමාරගාමසම් සුචිං විකෙතුමිචති.
933. ඉතො සජාති ගවිජනති කමමනො විවිධා සුදු,
කොයං කමාරගාමසම් සුචිං විකෙතුමිචති.

1. කලකං - සා, ගරං. - මජ්ඣං.
2. අයමි - මජ්ඣං.
3. බාලො - මජ්ඣං.
4. හරියා න හරියාති - මජ්ඣං.
5. වර්තනකොනං - මජ්ඣං.
6. සාවෙනසා ජනිතං - මජ්ඣං.
7. සුචිත්තං - මජ්ඣං.
8. පටිසද්ධං - මජ්ඣං.

924. එළුවා මුළු යයි පණ්ඩිතයෝ සැබැවක් මැ කිවු ල. බලව, රහස් තන්හි කටයුතු දෙය නො රහස් තන්හි කරනුයේ අයෝග්‍ය බව නො දනී.

925. මිතුරු කොටළු පුත්‍රය, තෙපි වනාහි මට වඩා බාලවහු. කවර හෙයින් යත්: වියගස සමග ගෙල රැහැනින් බඳනා ලදහු, වක්වු තොල් ඇත්තවු, (මුඛබන්ධන රජ්ජයෙන්) බඳනා ලද මුව ඇත්තහු මට වඩා අඥනය යි දනුව.

926. යහළුව, බන්ධනයෙන් මුදු යු තෙපි නො පලායවු ද එය තොපගේ තවත් මෝඩ කමෙකි. තෙපි යම්බඳු සේනක නම් රජතු උසුලවු ද හෙ ද අප දෙදෙනාට වඩා අතිශයින් බාල වෙයි.

927. සගය අපරාජය, යම්හෙයෙකින් මා අඥනය යි දනු ද, සේනක රජ කවර හේතුවෙකින් මුළු වී ද, මා විසින් විවාරන ලද්දහු එය මට කියව.

928. යමෙක් සියලු ශබ්ද දනැගන්නා මන්ත්‍ර සංඛ්‍යාත උතුම් ධනය ලැබගෙන බිරිඳට දෙන්නේ ද එයින් ඔහුගේ ජීවිතය හැරපියන්නේ යැ. ඒ බිරිඳ ද ඔහට නො වන්නී ය.

929. නරේන්ද්‍රය තොප වැන්නෙක් මේ වස්තුව මට ප්‍රිය යයි ජීවිතය හැරපියා ප්‍රිය වස්තූන් සේවන නො කෙරේ මැ යැ. පරම ශ්‍රේෂ්ඨ වස්තූන්ට ද වඩා ජීවිතය මැ ශ්‍රේෂ්ඨ ය. වඩනලද ජීවිතය ඇත්තහු විසින් පසුව ප්‍රිය වස්තු ලද හැක්ක.

1. බරපුත්ත ජාතක යි.

930. රළු නැති මටසිළුවු කරගලෙහි ගා ඉඬ කළ සුන්දර පාශ ඇති සිසුම් වූ තිසුණු තුඩ ද ඇති ඉදිකටුව මීල දී ගන්නට කවරෙක් කැමැති වේ ද.

931. (කුරුදුගල් සුන්නෙන්) මැනවින් මදනා ලද සුන්දර පාශ ඇති අනුක්‍රමයෙන් මොනොවට වට වූ කිනිහිරය විනිවිදනා තද ඉදිකටුව මීලයට ගන්නට කවරෙක් කැමැති වේ ද.

932. දන් ඉදිකටු ද බිළිකටු ද මේ කමුරුගමින් ඒ ඒ දිග පැතිර යන්නාහ. කමුරුගමේ ඉදිකටු විකුණන්නට කැමැති මේ කවරෙක් ද?

933. මෙයින් ආයුධ ද බැහැර යනි. නානාවිධ බොහෝ කම්පාත්තයෝ ද (මෙයින් ගෙනගිය උපකරණයෙන් මැ) පවතින්. මේ කමුරුගමේ ඉදිකටු විකුණන්නට මේ කවරෙක් සුදුසු වේ ද.

934. සුචිං කම්මාරගාමකම්. විසේකතබ්බා පජානතා
ආචරියාව ජාතනම්¹ කම්මං සුකතදුක්ඛකං.
935. ඉමඤ්ච තෙ පිතා හඤ්ඤ සුචිං ජඤ්ඤ මයා කතං,
තයා ච මං නිමනෙතයා යඤ්ඤාදං සරෙ ධනනම්.

2. සුචිජාතකං.

936. නවජතුකෙදනි දීයති²
පුණ්ණසං දෙණි සුචාමිති ධීතා,
ධුතකෙ ජනෙ පාසපාණිකෙ
නො ච ධො මෙ පටිභාති භුඤ්ඤං.
937. තසසි හමසි ලෙණමිච්ඡසි
අත්තාණෙසසි³ කුභිං ගමිසසසි,
අපෙතායපුතෙතා භුඤ්ඤ තුණ්ඩිල
මංසකාය හි පොසියාමසෙ.
938. ඔගහ රහදං අකඤ්ඤං
සබ්බං සෙදමලං පවාහය,
ගණනාති නවං විලෙපනං
යසස ගජෙධා⁴ න කදචි ජිජ්ජති.
939. කතමො රහදෙ අකඤ්ඤො
කිංසු සෙදමලනම් වුවවති,
කතමඤ්ච නවං විලෙපනං
කසස ගජෙධා න කදචි ජිජ්ජති.
940. ධලෙමො රහදෙ අකඤ්ඤො
පාපං සෙදමලනම් වුවවති,
සිලඤ්ච නවං විලෙපනං
තසස ගජෙධා න කදචි ජිජ්ජති.
941. නතුනම් සරිරසාත්තො
න ච නතුනම් සරිරධාරිතො,
පුණ්ණසං ච පුණ්ණමාසියා
රමමානාව ජහනම් ජිවිත්තති.

3. තුණ්ඩිලජාතකං.

-
1. ආචරියාව සජාතනම්. - මජ්ඣං.
2. නවජනනකෙ දෙණි- සායංනවජඤ්ඤකෙ - මජ්ඣං.
3. අත්තාණෙසි - මජ්ඣං.
4. සුචිනම් විහකම්චිපලායො කතොති-අධ්‍යායනං.
5. කසසගජෙධා-මජ්ඣං.

934. දන්නා තැනැත්තා විසින් ඉදිකටුව කඩුරුගමිනි විකිණියයුතු ය. කුමක් හෙයින්ද යත්, මනා නො මනා කම්පාන්තය ශිල්පාවාරීහු මැ දනිත්.

935. සොදුර නිගේ පියා මා විසින් කරන ලද මේ ඉදි-කටුව හැඳින්වේ වී නම් තීද මට පවරන්නේ ය. ගෙහි යම් අන් ධනයකුත් ඇත් ද එය ද පවරන්නේ යි.

2. සුවි ජාතක යි.

936. අලුත් අයුරෙකින් පිළියෙළ කළ දිමනාවක් දෙනු ලැබේ. අපගේ බත්ඔරුව පිරි තිබේ. අපගේ ස්වාමීන්ව ද සිටිනී ය. පාය ගත් අතැති බොහෝ දෙනා වෙති. මට කන්නට රුචිය ඇති නො වේ.

937. කුණ්ඩිලය, තැනි ගත්තෙහි, ඒ මේ අත කැරකෙන්නෙහි ය, පිහිට කැමැත්තෙහි ය, අසරණ වූයේ කොහි යන්නෙහි ද, අල්පොත්සුක ව දනුහව කරන්න. මස සඳහා අපි පෝෂණය කරනු ලබමහ.

938. මඩ නැති විලට බසුව. ඩහදිය කුණු සියල්ල ඉවත් කරව. යමක් පිළිබඳ ගන්ධය කිසිකලෙකත් නො නැසේ ද එබඳු නව විලේපනයක් ගනුව.

939. මඩ නැති විල කවරේ ද? කුමක් ඩහදිය මලය යි කියනු ලැබේ ද? නව විලේපනය යනු කුමක් ද? කුමක් පිළිබඳ ගන්ධය කිසිකලෙකත් නො නැසේ ද?

940. තුන් සුවරිතය ආදි ගුණදහම් මඩ නැති විල ය. සියලු පාපයෝ ඩහදියමල ය. සීලය නව විලේපනය යි. සීලයේ ගන්ධය කිසිකලෙක නො නැසේ.

941. අන්‍යයන් තසන්නෝ (අන්‍යයන් නැසීමේ දී) සතුටු වෙති. සිරුරු දරන්නෝ (තමහට මරණ වාරය පැමිණි සඳ) සතුටු නො වෙති. පුන්සඳු උද වැ ඇති (අද වැනි) දවස්හි (ගුණයෙන් පිරුණු අප වැන්නෝ) ප්‍රීති සිතැති ව ම ජීවිතය අත් හරිති.

3. කුණ්ඩිල ජාතක යි.

942. සිඬගි මිගො ආයත වක්ඛුනෙතො
අඨ්ඨිත්තමො වාරිසයො අලොමො,
තෙනාහිභුතො කපණං¹ රුද්ධි
හරෙ සබ්බා කිසසො නු මං ජහාසි.
943. සො පසසසදෙනො මහතා ඵණෙන
භුජබ්බමො කසකට්ඨකපතො,²
සබ්බා සබ්බාරං පරිත්ථායමානො
භුජබ්බමං කසකට්ඨකො ගහෙසි.
944. න වායසං නො පන සපාරාජං³
සායසීකො කසකට්ඨකො අදෙය්‍ය,
පුච්ඡාමි තං ආයතවතඛුනෙතො
අරං කිසසො හෙතුමහං⁴ උභො ගහීකා.
945. අයං පුරිසො මම අත්ථකාමො
යො⁵ මං ගහෙත්වාන දකාය නෙති,
තස්මිං මනෙ දුක්ඛමනසාකං මෙ
අහංඤ්ච ඵසො ච උභො න හොම.
946. මමඤ්ච දිස්වාන පවඨථකායං
සබ්බො ජනො හිංසිතුමෙව මිචෙජ
සාදුඤ්ච ධුලලඤ්ච මුදුඤ්ච මංසං
කාකාසි මං දිස්වා විභෙදයෙය්‍යං.
947. සථෙ තස්ස හෙතුමහං⁴ උභො ගහීතා
උච්චාතු පොසො විසමාවමාමි,
මමඤ්ච කාකඤ්ච පමුඤ්ච ටිප්පං
පුරෙ විසං ගාලහමුපෙති මට්ටං.
948. සප්පං පමොසබ්බාමි න තාව කාකං
පච්චිඤ්ඤානො හොහිති තාව කාකො,
පුරිසඤ්ච දිස්වාන සුඛිං අරොගං
කාකං පමොසබ්බාමි යථෙව සප්පං.
949. කාකො තද දෙවදනො අහොසි
මාරො පන කණ්ණසප්පො අහොසි,
ආනන්දහමෙද්ද කසකට්ඨකො අහොසි
අහං තද මුහුර්ථො හොමි සත්ථාති.

4. සුවණ්ණකසකට්ඨක ජාතකං.

1. කපණං-මිජසං

2. කසකට්ඨකපති පතො-මිජසං. කසකට්ඨකමජ්ඣිපතො-සායා

3. කපණසප්පං-මිජසං

4. හෙතු-මිජසං

5. යො-මිජසං

* සකංසබ්බාරන්ති පාඨො අතතො යහායන්ති අත්ථො-අට්ඨකපා

942. එමඟ යහළුව, දිග ඇස් ඇති කවුට ම සිවිය කොට ඇති දියෙහි වෙසෙන ලොම් නැති අඩු නමැති අං ඇති සිංහිමිග නමැති කකුළුවෙකි. ඔහු විසින් මඩනා ලද්දෙන් අසරණ ව හඬමි. කුමක් හෙයින් මා හැර යෙහි ද?

943. මිතුරු වූ ඒ සර්පයා මිතුරු කපුටා රක්තේ විශාල පෙණයක් සහිත ව ප්‍රශ්වාස කරමින් කකුළුවා වෙත පැමිණියේ ය. කකුළුවා ඒ සර්පයා ද අල්ලා ගත්තේ ය.

944. කකුළුවා ආහාර වශයෙන් කපුටා හෝ සර්පයා හෝ නො ගත්තේ ය. දිගු තෙතැත්තාණනි, තා විවාරම්. කවර හෙයින් අප දෙදෙනා අල්ලා ගත්තෙහි ද?

945. මේ පුරුෂයා මට හිත කැමැත්තේ ය. හේ මා දියට පමුණුව යි. ඔහු මළ කල්හි මට බොහෝ දුක් වන්නේ ය. මම ද මේ තෙමේ ද යන දෙදෙනා ම ජීවත් නො වෙමු.

946. හොඳින් වැඩුණු ශරීරය ඇති, රසවත් වූ මහත් වූ මොළොක් වූ මස් සහිත මා දැක හැමදෙන හිංසා කරන්නට කැමැති වන්නෝ ය. මා දැක කවුඩෝ ද හිංසා කරන්නෝ ය.

947. ඉදින් ඔහු නිසා අප දෙදෙනා ගන්නා ලද්දහු නම් පුරුෂයා නැතිවීවා විෂ උරා ගනිමි. මිනිසාට විෂ වේදනා වැඩි වන්නට පෙර මා ද කවුඩා ද වහා මුදව.

948. සර්පයා මුදුම්. කවුඩා නො මුදුම්. කවර හෙයින් ද යත්, කවුඩා තව ඇපකරුවකු වන්නේ ය. යම්සේ සර්පයා මිදු-යෙමි ද, පුරුෂයා නිරෝග වූ පසු කවුඩා ද එසේ මුදන්නෙමි.

949. කවුඩා එදවස දෙවදත් විය. මරහු වනාහි කෘෂ්ණ සර්පයා විය. යහළු කක්කටක ආනතු තෙරුන් වහන්සේ වූහ. ශාස්තෘ වූ මම බ්‍රාහ්මණ වීමි.

4. සුවණ්ණකක්කටක ජාතක යි.

950. සතුණා මඟකො නාම ගිරිසානුදර්වරො
පක්කං පිපථලිමාරුණ මයහං මඟනති¹ කන්දති.
951. තසෙසවං² විලපනනසස දිපසඛා සමාගතා
භුන්වාන පිපථලිං යනති විලපිනෙව සො දිජො.
952. එවමෙව ඉධෙකවෙවා සඛකරිත්වා ඛන්දං,
නෙවකතො න ඤාතීනං යථොධිං පටිපජ්ජති.
953. න සො අවජාදනං භක්තං න මාලං න විලෙපනං,
අනුභොති සකිං කිඤ්චි න සඛගණාති ඤාතකෙ.
954. තසෙසවං විලපනනසස මඟං මඟනති³ රක්කතො,
රාජානො අථවා වොරා දයාදයෙව අපපියා
ධනමාදය ගච්ඡති විලපිනෙව සො නරො.
955. ධිරො ව භොගෙ අධිගමෙ සඛගණාති ව ඤාතකෙ,
තෙන යො කික්කං පපෙසාති පෙව්ව සග්ගෙ ව මොදතීති.

5. මයාකජාතකං.

956. දුබ්බණ්ණරූපං තුවමරියවණ්ණං
පුරකඛත්වා⁴ පඤ්ඤලිකො නමසසසි,
සෙයොනා නු තෙ සො උදවා⁴ සරිකෙඛා
නාමං පරසසකතො වාපි මුඛි.
957. න නාමගොක්තං ගණනන් රාජ
සම්මග්ගකානුපජ්ජගතානදෙවා,
අභඤ්චි තෙ නාමධෙයං වදම්
සකෙකාහමසම් නිදසානම්නෙදු.
958. යො දිස්වා භික්ඛුං වරණුපපන්නං
පුරකඛත්වා⁴ පඤ්ඤලිකො නමසසති,
පුච්ඡාමි තං දෙවරාජෙතමත්තං
ඉතො චුතො කිං ලභතෙ සුඛං සො.
959. යො දිස්වා භික්ඛුං වරණුපපන්නං
පුරකඛත්වා පඤ්ඤලිකො නමසසති,
දිවෙධ්ව ධමමෙ ලභතෙ පසංසං
සග්ගඤ්චි යො යාති සරිරහෙදු.

1. මයා මයානති - අවධානවා.

2. තසෙව - මර්ග.

3. පුරකඛත්වා - මර්ග. සා.

4. උදවා - මර්ග. සා.

950. පර්වතයේ ද කඳුබෑවුම්හි ද පර්වත විවරයේ ද හැසිරෙන මය්හක නමැති පක්ෂියෙක් පැසුණුගෙඩි ඇති පුළිල ගසෙක සිට “මයහා මයහා” මගේ මගේ ය යි කියමින් හඬයි.

951. මෙසේ ඔහු හඬද්දී ම ගසට රැස් වූ පක්ෂි සමූහයෝ පුළිලගෙඩි කා යති. ඒ පක්ෂියා හඬන්නේ ම ය.

952. එ සෙයින් ම මෙලොව ඇතැමෙක් බොහෝ ධනය රැස් කොට බෙදුව මනා කොටස් බෙද නො දෙති. තමා ද නිසි ප්‍රයෝජන නො ලබයි

953. හේ එක්වරෙක් හෝ ඇඳුම්වලින් හා ආභාරයෙන් ප්‍රයෝජන නො ගනී. මලින් සැරසීම හෝ විලෙවුන් අලෙවු දීම හෝ නො කරයි. කිසිම නැයකුට සංග්‍රහ නො කරයි.

954. මගේ මගේ යයි රකිමින් හඬන්නා වූ ඔහුගේ වස්තුව රජවරු ද නැතහොත් හොරු ද අප්‍රියයෝ ද ගෙනයත්. ඒ මිනිසා හඬන්නේ ම ය.

955. නුවණැත්තා වස්තුව ලැබ නැයන්ට සංග්‍රහ කරයි. එයින් හේ කීර්තිය ඇත්තේ වේ. පරලොව ද ස්වර්ගයේ (ඉපිද) යතුටු වේ.

5. මය්හක ජාතක යි.

956. සොඳුරු රු ඇති තෙපි විරූප වූවකු (පැවිද්දකු) පෙරටු කොට ඇඳිලි බැඳ නමස්කාර කරවූ. මෙතෙම තොපට වඩා උතුම් ද නැතහොත් සමාන වේ ද. අනෙකාගේ ද තමාගේ ද නම කියව.

957. රජතුමනි, මනා පිළිවෙත් ඇති සෘජුමගට පිළිපත් උතුම් වූ විශුඬ්ඳෙවියන්ගේ නම් ගොත් උත්පත්තියෙන් දෙව් වූවෝ නො ගනිත්. මම ඔබට මගේ නම කියමි. තවතිසා දෙව්ලෝ වාසීන්ට අධිපති වූ මම ශක්‍රයා වෙමි.

958. දෙවරපුත්‍රි, මෙය ඔබ විවාරමි. යමෙක් සිලසම්පන්න වූ භික්ෂූන් වහන්සේ දෑක (උන්වහන්සේ) ඉදිරියේ ඇඳිලි බැඳ නමස්කාර කෙරේ ද හේ මින් සැවැ කිනම් සුවයක් ලබන්නේ ද.

959. යමෙක් සිල්සපත් භික්ෂූන් වහන්සේ දෑක (උන් වහන්සේ) ඉදිරියේ ඇඳිලි බැඳ නමදී ද හේ මේ දිවියේ දී ම පැසසුම් ලබයි. මරණින් මතු දෙව්ලොවට පැමිණේ.

960. ලක්වී වන මෙ උද්‍යාදි අප
යං වාසවං භූතපතඤ්ඤාම,
භික්ඛුඤ්ඤා දිස්වාන තවජ්ඣ සක්ක
කාහාමි පුඤ්ඤානි අනාපකානි.

961. අද්ධා හවෙ සෙවිතබ්බා සපඤ්ඤා.
බ්‍රහ්මඤ්ඤා යෙ බ්‍රහ්මානවිතතිනො,
භික්ඛුඤ්ඤා දිස්වාන මමඤ්ඤා රාජ
කරොහි පුඤ්ඤානි අනාපකානි.

962. අකෙතාධනො නිව්වසනනථිකො
සබ්බාතිට්ඨාචයොගො හවිසා,
නිහම්මමානං අභිවාදයිස්සං
සුඤ්ඤානං දෙවිඤ්ඤා සුභාසිතානි'ති.

6. ධර්මානුස්ථානක..

963. යමෙතං වාරිජං පුප්ඵං අදින්නං උපසිඤ්ඤා,
එකඛමෙතං රොයානං ගතියොනොසි¹ මාරිසං.

964. න හරාමි න හඤ්ජාමි ආරා සිඤ්ඤාමි වාරිජං,
අරං කෙතං තු වරුණංගත ගතියොනොසි චුච්චති.

965. යොයං භිසානි ඛණ්ඩි පුණ්ණිකානි හඤ්ජති,
එවං ආකිණ්ණකම්මනොතා කසමා එයො න චුච්චති.

966. ආකිණ්ණපුද්ගලං පුරිසො ධාතිවෙළංව මකතිකො,
තසමිං මෙ වචනං නස්සි තඤ්ඤා අරහාමි වක්ඛවෙ.

967. අනඛගණ්ණසං පොසස්ස නිව්වං සුචිග්ගෙසිනො,
වාළග්ගමත්තං පාසස්ස අඤ්ඤාමත්තංව බායති.

968. අද්ධා මං යකඛ ජානාසි අරො මං අනුකම්පසි,
සුතපි යකඛ වජ්ජාසි යද පසස්සි එදිසං.

969. නෙව තං උපථිවාම නපි තෙ හතකම්මසෙ,
කිමෙව භික්ඛු ජානෙය්‍ය යෙන ගච්ඡෙය්‍ය සුග්ගති'නති.

7. භික්ඛුපුප්ඵානක..

1. ගතියොනොසි - මරණං. ඥානං.

960. අද දෙවියන්ගේ ස්වාමියා වූ ශක්‍රයා දුටුවෙමු ද එහෙයින් කම්විසාක ඥානය පහළ විය. ශක්‍රය භික්ෂුන් වහන්සේ ද ඔබ ද දක බොහෝ පින් කරන්නෙමි.

961. බහුශ්‍රැත වූ බොහෝ දේ සිත්ත නැණවත් යම් කෙනෙක් වෙත් ද ඔහු ඒකාන්තයෙන් ඇසුරු කළ යුත්තාහ.

962. දෙවරපතුමනි, ඔබේ සුබැසි වදන් අයා කෝප නැතියෙක් ව හැමවිට පහන් සිතැති ව සියලු ආගන්තුකයන්ගේ ඉල්ලීමට සුදුස්සෙක් වූ මාතෘ නයා වදින්නෙමි.

6. ධජවිහෙය ජාතක යි.

963. යම් හෙයෙකින් දියේ හටගත් කයින් වචනයෙන් නො දුන් මේ පියුම සුඛුනෙහි ද මෙය අදත්තාදානයේ එක් කොටසෙකි. එසේ හෙයින් නිදුකාණනි, සුවදසොරෙක් වූයෙහි ය.

964. පියුම නො ගෙන යමි. නො කඩමි. දුරින් සිට සිඹිමි. ඉක්බිති කවර කරුණෙකින් සුවදසොරා යි කියනු ලැබේ ද?

965. යමෙක් නෙළුම්පල යාරයි ද හෙළනෙළුම් කඩයි ද මෙබඳු දරුණු කම් කරන්නහු සොරා යයි නො කියනු ලැබේ ද?

966. නිරන්තරයෙන් දරුණුකම් කරන පුරුෂයා කිරිමවගේ අපවිත්‍ර වස්ත්‍රය මෙන් පාපක්‍රියා නිසා හැමවිට අපිරිසුදු ය. එහෙයින් ඔහු ගැන මාගේ කරාවක් නැත. තොප කියන්නට තිස්සෙමි (ශ්‍රමණයන් ඔවා අසන්නට කැමැති හෙයින්.)

967. නිදෙස් වූ නිරන්තරයෙන් (නිදෝ) පවිත්‍ර වූ ඉණදහම් සොයන පුරුෂයාගේ පාපය කෙසෙක් කරම් වුව ද මහවැහි වලාකුළක් මෙන් වැටහේ.

968. එමබා දේවතාව තෙපි ඒකාන්තයෙන් මා දනගත්තහු ය. නැවත මට අනුකම්පා කරව. දෙවිය, යම් කලෙක මෙවැනි දෙයක් දුටුවෙහි නම් එකල්හි දු නැවත ඔවා ලෙසින් කියව.

969. භික්ෂුව (තවුසාණෙනි) තොප ඇසුරු කොට ජීවත් නො වමහ. ඔබගේ බැළයක් නිසා ජීවත් නො වමහ. යමක් නිසා සුගතියට යන්නේ ද තෙපි ම එය දන ගනුව යි.

7. භිසපුස්ඵ ජාතක යි.

260 ජාත්‍යන්තර-ජාත්‍යන්තර

970. සුදුසු වන ජීවිතයේ යෙදීනා විසාසාදිනො,
දිවෙයිව ධර්මය පාසංසා සමපරායෙ ව සුභානි.
971. සුදුසු භාසමානසා න නිසාමෙර පණ්ඩිතා,
ඉදං සුභාට සොදරියා අමෙක වායං පසංසති.
972. නාහං තුමෙක පසංසාමි කුණපාද සුභාට මෙ,
උච්ඡිද්ධමොච්ඡිතො තුමෙක න තුමෙක විසාසාදිනො.
973. සත්තවස්සා පබ්බජිතා මෙජ්ඣාරොහොසි පිට්ඨකො,
විසාසෙනෙව යාපෙනො මයකො භොතො ගාරස්සා,
කෙතු භොතො පසංසියා.
974. තුමෙක සිහානං වාගස්සානං වාළානකොවසිද්ධං,
උච්ඡිද්ධමොච්ඡිතො යාපෙනො මකොදිනො විසාසාදිනො.
975. යෙ බ්‍රාහ්මණස්ස සමණස්ස අකුණ්ණස්ස ව වණ්ඨිනො,
දන්තං සෙසං භුක්ඛන්ති තෙ ජනා විසාසාදිනො'ති.

8. විසාසජාතකං.

976. පණ්ඩිතං භුක්ඛන්ති හන්තං සප්පිතෙලකො මාතුල,
අථ කෙන තු වණ්ණෙන කියො කමසි වායස.
977. අභික්ඛමජ්ඣෙකං වසනො තෙසු ආමිසමෙසනො,
නිවං උච්ඡිද්ධමොච්ඡිතො කුණො කාකස්ස දළහියං.
978. නිවං උච්ඡිද්ධමොච්ඡිතො කාකා ධම්මා පාපෙන කම්මිනා,
ලොකො පිණ්ණො න පිණ්ණො කියො තෙනසම් වට්ඨක.
979. ලොකො කිණ්ණොති අපපසොහානි භුක්ඛන්ති,
අථ කෙන තු වණ්ණෙන දුලො කමසි වට්ඨක.
980. අප්පිට්ඨා අප්පිට්ඨාය අප්පිට්ඨමනෙත ව,
ලොකො ලොකො යාපෙනො දුලො තෙනසම් වායස.
981. අප්පිට්ඨස්ස හි පොසස්ස අප්පිට්ඨස්ස ව,
සුසංඝිතමානස්ස චුත්ති සුසංඝිතියා'ති.

9. වට්ඨකජාතකං.

970. යම් කෙනෙක් ඉඳුල් කා පීවත් වෙන් ද ඔවුහු ඒකාන්තයෙන් ඉතා සුවයේ පීවත් වෙති. මේ පීවිතයේ ම ප්‍රශංසා ලැබිය යුත්තෝ ය. පරලොව සුගතිය ලබන්නෝ ය.

971. පඬිවරුනි, ගිරවාගේ වචනය නො අසවු. සභෝදරයෙනි, මෙය අසවු, මෙතෙම අපට පසසයි.

972. කුණප හඤ්ඤයෙනි, මා කියන්නක් අසවු. මම තොපට ප්‍රශංසා නො කරමි. තෙපි ඉඳුල් කන්නහු ය. කා ඉතුරු කළ දෙය කන්නෝ නො වෙති.

973. මෙධ්‍යාරණයෙහි වෙසෙන සිළු සහිත පැවිද්දන් වූ අපට සත් වසක් ගෙවිණ. ඉඳුල් කා යැපෙන අපි හවත්තු විසින් ගර්භා කළ යුත්තෝ වමෝ නම් හවත්තු විසින් ප්‍රශංසා කළ යුත්තෝ කවුරු ද?

974. තෙපි හැම සිංහ ව්‍යාඝ්‍ර ආදී ව්‍යාල මාගයන් කා ඉතුරු කළ දෙය අනුභව කොට ඉන් යැපෙන්නාහු විසාසාද යම්හ සි හඬවු.

975. යම් කෙනෙක් බමුණකුට හෝ ශ්‍රමණයකුට හෝ වෙනත් යාවකයකුට හෝ ආහාර දී ඉතුරු ආහාර බුද්ධි ද විසාසාදයෝ වෙති.

8. විසාස ජාතක යි.

976. (කවුඩු) මයිලණුවනි, රසැති ආහාර අනුභව කෙරෙහි. ගිතෙල් සහ තලතෙල් අනුභව කෙරෙහි. යළි කවර හෙයෙකින් කෘත වූයෙහි ද?

977. සතුරන් මැද වෙසෙන ඔවුනතරෙහි ආහාර සොයා දිව් රකින නිතර උද්වේගයට පැමිණි සිතැති කවුඩාට කවර පුෂ්ටිමත් සිරුරෙක් ද?

978. ධම්මා නම් වූ කවුඩෝ නිතර බියෙන් සැලෙනි. මිනිසුන් සතු දය පැහැර ගැනීමේ පාපකම්යෙන් ලැබූ ආහාරය (අප) නො පිණවයි. වටුව, එහෙයින් මම කෘතයෙමි.

979. වටුව, රළු වූ ඔපාව මද තෘණ බීජ බුද්ධිමත්හි ය. එහෙත් තෝ, පිරුණු මස්ලේ සහිත වූයේ කවර හෙතුවකින් ද?

980. කවුඩ, ආහාරයේ ආශාව අඩු බව ද සිතුවිලි ස්වල්ප වීම ද දුර ගමන් නොයාම ද ලද දෙයින් තුටු වීම ද නිසා මම තර වීමි.

981. ආශා මද වූ සිතුවිලි අඩු වූ සැප සහිත වූ පමණ දන ආහාරය අනුභව කරන්නා වූ පුද්ගලයාට පීවිතය සුවයේ පවත්වා ගත හැකි ය.

9. වට්ටක ජාතක යි.

1. වඩකා - වතු වූ ග්‍රීවා ඇති හෙයින් වඩකයයි කියනලද - රාජමුරාරි සන්නය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

982. වීරසංඝං වත පසංඝාම සභායං මණ්ඩාරීනං,
සුක්කතාය මසස්සකුත්තියා සොභතෙ වත මෙ සඛා.
983. පරුළුහකච්ඡන්ධලොමො අභං කමෙමසු ව්‍යාවටො,
වීරසංඝං නභාපිතං ලඤ්ඤා ලොමනතං අපභාරයිං.
984. යං තු ලොමං අභාරෙසි දුලලහං ලඤ්ඤපපකං,
අථ කිඤ්ඤරහි තෙ සමම කණ්ණෙය් කිණ්ණකිණ්ණයති.
985. මනුස්සසුචුමාලානං මණ්ඩා කණ්ණෙය්සු ලමබති,
තෙසාහමනුසික්කමාමි මා තං මඤ්ඤාදි දවා කතං.
986. සචෙපි මං පිහයපි මසස්සකුත්තං සුකාරීනං,
කාරයිස්සාමි තෙ සමම මණ්ණිඤ්ඤාපි දදාමි තෙ.
987. තථෙඤ්ඤාපි මණ්ඩා ජනෙනා සුක්කතාය ව මසස්සයා,
ආමනතා ඛො තං ගච්ඡාමි පියං මෙ තව දස්සනහති.

10. කාකජාතකං.

සෙනිකවග්ගො දුතියො.

තසස්සදුතං:

අථ පසංඝ සසුචි ව තුණ්ඩිලකො
මීගමග්ගක පඤ්ඤම සකතවරො,
අථ පඤ්ඤප්‍රිචාරීථ මෙජ්ඣා පුත
අථ වට්ටක කපොතවරෙන දස.

ජක්කනිපාතං නිට්ඨිතං.

තප්‍රවග්ගදුතං හවති:

අථ වග්ගං පකිත්තිස්සං ජනිපාතවරුත්තමෙ,
අචාරියො සෙනකො ඥෙව චුත්තා සුඛාඤ්ඤනාති.

1. මණ්ඩා - මණ්ඩා.

982. මැණිකක් දරන යහළුවකු ඵකාන්තයෙන් කලෙකින් දකිමු. මනා ලෙස රවුල කපා ඇති මාගේ යහළුවා දකුම්කලු ය.

983. රාජකාරියෙහි නියැලී සිටි හෙයින් වැඩි ගිය කිසිලි රෝම හා නිය ඇත්තේ වීමි. බොහෝ කලෙකින් කරනැවැතියකු හමුවී ලෝම ඉවත් කරවීමි.

984. යම් හෙයෙකින් බොහෝ කලෙකින් කරනැවැතියකු ලදින් ලෝම ඉවත් කරවුයෙහි ද (එය එසේ වේවා.) යහළුව, එහෙත් තොපගේ බොවුවෙහි කුමක් කිණි කිණි යන නාදය කරන්නේ ද?

985. සියුමැල් මනුෂ්‍යයන්ගේ බොවුවෙහි මැණිකක් එල්බෙයි. මම ඔවුන් අනුව හික්මෙමි. හෙවත් ඔවුන් ලෙස මම ද පිළි පදිමි. නුඹ එය විනෝදය තකා කරන ලද්දකු යි නො සිතව.

986. සබඳ මැනැවින් කරන ලද රැවුළු කැපීම (තෙහින්) කැමැත්තහු නම්, තොපට ද එය කරවන්නෙමි. තොපට මේ මැණික ද දෙමි.

987. තෝ ම මේ මැණිකට සුදුස්සෙහි. මනා ලෙස කරනලද රවුළු කැපීමට ද තෝ ම සුදුස්සෙහි. මිතුර, තා නො දැකීම මට ප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් තා අමතා යමි.

10. කාක ජාතක යි.

දෙවැනි සේනක වර්ග යි.

එහි උද්දනය:-

බරපුන (පක්‍ෂ) ජාතක යැ සුවි ජාතක යැ කුණ්ඩල ජාතක යැ සුවණ්ණ කක්කටක (මීග) ජාතක යැ මහාක ජාතක යැ ධජවීභෙදක ජාතක යැ හිසපුපර (වාරිජ) ජාතක යැ විතාස (මොක්ක) ජාතක යැ වට්ඨක ජාතක යැ කාක ජාතක යැ යි දසයෙකි.

ජක්ක නිපාතය නිමි.

වග්ගද්දනය:-

ජාතක නිපාත වරයෙහි අවශ්‍ය යැ සේනක යැ යි සුසංස්කෘත වර්ග දෙකක් මැ කියන ලදී.

988. දියවළකුකු උදයෙන කණ්ණිකා
විදුරියො අට්ඨ පරික්ඛිපනති නං,
සසිංසපා සාරමයා¹ අපේගුකා
කුභිං යිතා උපරිතො න ධංසති.
989. යා තිංසති සාරමයා අනුපජ්ජකා
පරික්ඛිටියා² ගොපාණසියො සමට්ඨිතා,
තා සඛගිතා³ බලසා ව පිළිතා
සමට්ඨිතා උපරිතො න ධංසති.
990. එවං මිකෙකභි දළොභි පණ්ඩිතො
අභෙජ්ජරූපෙහි සුච්ඡි මතතිහි,
සුසඛගිතො සිරියා න ධංසති
ගොපාණසි භාරවතාව කණ්ණිකා.
991. බරතභවං මෙලලං යථාපි සත්ථවා
අනාමසනෙය්‍යාපි කරොති තිත්තකං,
සමාහරං සාදුං කරොති පඤ්චා
අසාදු⁴ කයිරා තත්ථවට්ඨ මුද්ධරං⁵.
992. එවමපි ගාමනිගමෙසු පණ්ඩිතො
අසාහසං රාජධනානි සංහරං,
ධම්මානුචතති පටිපජ්ජමානො
සථාති කයිරා අවිභෙදයං පරං.
993. ඔදතමුලං සුච්චාරිසමභවං
ජාතං යථා පොකඛරණිසු අමුඤ්ජං,
පදුමං යථා අඤ්ඤිනාසිථාලිමං
න කද්දමො න රජො න වාරි ලිමපති.
994. එවමපි වොහාරසුචිං අසාහසං
විසුඤ්ඤාමමනාමපෙතපාපකං,
න ලිමපති කමමකිලෙසතාදියො
ජාතං යථා පොකඛරණිසු අමුඤ්ජ⁶ තති.

1. කුකුකුජාතකං.

1. සාසිංසපා සාරමයා - මජ්ඣං.
2. පඤ්චියා - මජ්ඣං.
3. කාභි සුසංගිතා - මජ්ඣං.
4. අසාදුං - මජ්ඣං. අසාදු - සත්‍ය.
5. තත්ථවතඤ්ඤිකරං තත්ථවද්ධමුද්ධරං - මජ්ඣං. සත්‍ය.
6. මෙලලනභි වා පාදෙද අයමෙ වෘත්තා - අට්ඨකථා.

988. කැණිමඩල උසින් රියන් එකහමාරකි. අට වියකෙන් එය පිරිකෙව් කෙරෙයි. (වටප්‍රමාණය වියත් අටකි.) එලය නැති ඇටවෙරිය අරටුවෙන් සෑදූ කැණිමඩල කොභි පිහිටියා (බිමට) නො වැටේ ද?

989. සෘජු නැති සාරදරුයෙන් තැනූ තිසක් පමණ ගොනැස්සු භාත්පසින් සම ව පිරිවරා සිටියාහු ද ඔවුහු (එකිනෙක) මනා කොට එකට බලයෙන් පෙළුන ලද්දහු මනාකොට එකට බැඳී සමබරව උඩින් සිටියාහු වෙත් ද, එහෙයින් නො වැටෙත්.

990. මෙසේ නුවණැති රජ දැඩි මිතුරු වූ නො බිඳෙන සුළු වූ පිරිසුදු ගති පැවැතුම් ඇති මැතිවරුන් හා දැඩියේ සමෘද්ධි වූයේ, මනායේ සමෘද්ධි වූ ගොණැස් බර දරන කැණිමඩල මෙන් රාජසම්පතින් නො පිරිහේ.

991. යම්යේ අවි ඇත්තේ සන ලෙල්ල ඇති නාරන්ගෙඩියේ ලෙල්ල සැස ඉවත් නො කරන්නේ, නාරන්ගෙඩියේ රස තිත්ත කෙරේ ද, ලෙල්ල සැස ඉවත් කරන්නේ රස මිහිරි කෙරේ ද, තුනී ලෙල්ල සැස ඉවත් කරන්නේ (එහි රසය) අමිහිරි කෙරේ ද,

992. මෙසේ නුවණැති රජ තෙමේ සැහැසි නො වී ගම්නියම්ගම්හි අයබදු අය කරන්නේ අනුන් නො පෙළා දහම් අනුව පැවැත්මෙන් පිළිපදනේ හේ අභිවෘද්ධිය කරන්නේ ය.

993. පොකුණුවල සුදුමුල් ඇති පිරිසුදු ජලයේ හටගත් හිරු රැසින් පිපුණු පිපුමිහි යම්යේ මඩ හෝ රජස් (දූවිලි) හෝ ජලය හෝ නො තැවරේ ද,

994. අගති රහිත ව නඩු විනිශ්චය කරන සාහසික ක්‍රියා නැති, පාපක්‍රියා නැති හෙයින් පවිත්‍ර වූ රජ තෙමේ පොකුණුවල හටගත් පිපුම (පොකුණුදිය හා නො තැවරෙන්නා) මෙන් කම් ක්ලෙශ හා නො වැකෙයි.

1. කුක්කු ජාතක යි.

995. යථා වාසය නිතරමත් ජයා වාසි නිකුත්ති,
හඳුන්ගේ නූත මනෝරෝ මිගරාජා සමා මම.
996. හඳුන් වනං තාණං¹ පක්කමාමි යථාසුඛං,
නෙතාදිසා සමා භොතති ලබ්භා මෙ ජීවතො සමා.
997. න පාපජනසංසෙවී අවචන්තං සුඛමෙධති,
මනෝරෝ පක්ක සෙමානං ගිරිසක්කානුසාසනී.
998. න පාපසම්පවච්ඡාන මාතා පුත්තො නානුති,
මනෝරෝ² පක්ක සෙමානං අවජන්තං සමති ලොභිකෙ.
999. එවමාපජන්ති³ පොසො පාපියඤ්ඤා නිගවන්ති,
යො වෙ භිතානං චචනං න කරොති අසාදසසිනං.
1000. එවඤ්ඤා සො භොති තතො ව පාපියො
යො උත්තමො අධමනුජපසෙවී
පසසුත්තමං අධමජනුජපසෙවිතං⁴
මිගාධිපං සරවරචෙධනිබ්බුතං,
1001. නිභියති පුරිසො නිභිතසෙවී
න ව භායෙථ කදථි තුලාසෙවී,
සෙට්ඨමුප්පනමං⁵ උදෙති ඛිප්පං
කක්ඛා අත්තනො උත්තරිං හපෙථාති.

2. මනෝරෝජාතකං.

1002. රාජා තෙ හත්තං පාහෙයි සුචිමංසුපසෙවනං,
මධාදෙවසම්⁶ අධිවිසෝ⁷ එති නික්ඛම භුඤ්ජසසු.
1003. එති මාණව ඔරොන්⁸ භික්ඛමාදය සුපිතං,
කුඤ්ඤා මාණව භික්ඛා⁹ ව උභො හක්ඛා හවිසසථ.
1004. අපසකෙන තුවං යක්ඛ ථුලලමං ජනිසසයි,
භික්ඛං තෙ නාහරිසසනති ජනා මරණසඤ්ඤානො.

1. හඳුන් වනනාමි - රා.මු.
2. මනෝරෝ - මජ්ඣ.
3. එවමාපජනෙ - මජ්ඣ. සා.
4. අධමමනුජපසෙවිතං - මජ්ඣ.
5. සෙට්ඨමුප්පනමං - මජ්ඣ.
6. මාණදෙවසම් - මජ්ඣ. මධාදෙවසම් - සා.
7. අධිවිසො - මජ්ඣ.
8. ඔරො - සා.
9. සුපිතං - මජ්ඣ.
10. භික්ඛං - මජ්ඣ.

995. යම් පරිදි දුන්න නැමේ ද දුනුදිය පොළන (ලද්දි) හඬ නඟා ද මේ කරුණෙන් මාගේ මනෝජන මැති යහළු සිංහයා මරනු ලැබිය යි සිතමි.

996. එබැවින් දන් සුවසේ කේම වූ වනයට යමි. මෙවැනි මළානු යාළුවෝ නො වෙති. සිවත්වන මා විසින් යාළුවෝ ලැබිය හැක්කාහ.

997. පව්වු ජනයා ඇසුරු කරනුයේ බොහෝකල් සුව නො ලැබෙයි. ඊපහර ලැබ හෝනා මනෝජයා බල. ගිරිය නම් හිවලා ගේ අනුශාසනය මෙබඳු ය.

998. පව්ව නැමුණු පුත්‍රයා නියා මව සතුටු නො වේ. ඒ එසේ මැ ය. තමාගේ ම ලෝයෙහි ගැලී හෝනා මනෝජයා බල.

999. යමෙක් අනාගත අභිවාධිය දක්නා හිතෙහිනිගේ ඔවා අනුව ක්‍රියා නො කෙරේ ද, එබඳු පුරුෂ තෙම මෙ වැනි දුකට පැමිණේ. ලාමක බවට ද පැමිණෙයි.

1000. උතුම් වූ යමෙක් ගුණනුවණින් භීතයකු ඇසුරු කෙරේ ද හේ භීතයාට වඩා පහත් කෙනකු වන්නේ ය. ඒ එසේ මැ ය. භීතයකු ඇසුරු කළ හී පහරින් මළා වූ උත්තම සිංහයා බල.

1001. භීත ජනයන් ඇසුරු කරන පුරුෂ තෙම පිරිහෙයි. සමාන-යකු (ගුණයෙන්) ඇසුරු කරනුයේ කිසිකලෙක නො පිරිහෙයි. සීලාදිගුණයන්ගෙන් පිරුණු කෙනකුන් ඇසුරු කරනුයේ වහා දියුණුවට පැමිණෙයි. එහෙයින් තමාට වඩා ගුණැතියන් ඇසුරු කරන්නේ යි.

2. මනෝජ ජාතක යි.

1002. මධ්‍යේඛ නමැති නුගයෙහි වෙසෙන දෙවිය, රජතුමා පව්ත්‍ර මස්තයෙන් යුතු බත එවී ය. මැතට අවුත් වළඳනු මැතැවි.

1003. මාණවකය, මස්තය සහිත ආහාරය ගෙන ඔබ්බින් මෙහි එව මාණවකය, තො ද (කා ගෙනා) බත ද මට ගොදුර වන්නවු ය.

1004. යක්කය, මරණිය ඇති ජනයෝ තට ආහාරය නො ගෙනෙති. එහෙයින් තෝ මද දෑයෙකින් මහත් ප්‍රයෝජනයක් අත් හරනෙහි ය හෙවත් නො ලබන්නෙහි ය.

1005. ලද්ධායං යකඤ්ඤා නව නිවර්තකං
සුචිං පඤ්ඤා රසසා උපෙතං,
ගිකකඤ්ඤා තෙ ආභරිතො නරො ඉධ
සුදුලලොහො හොතිති* බාදිතෙ මයි.
1006. මමෙසා සුතනො අපො යථා භාසයි මාණව,
මයා තං සමනුඤ්ඤානො සොත්ථි පසසයි මාතරං.
1007. බහුං ජනාඤ්ඤා පාතිඤ්ඤා ගවේජවාදයා මාණව,
සොත්ථි පසසතු තෙ මාතා තඤ්ඤා පසසාති මාතරං.
1008. එවං යකඤ්ඤා සුචි හොති සහ සමබ්බති සුතති,
ධනාඤ්ඤා මෙ අධිගතං රඤ්ඤා ව වචනං කතනති.

3. සුතනුජාතකං.

1009. තෙ කර්තනු කරිසසනති වුද්ධා ගිරිදරිසයා,
අහං බලොදාසම්* පාසෙන නිලියසස වසං ගතො.
1010. කිං ගිජ්ඣ පරිදෙවයි* කානු තෙ පරිදෙවනා,
න මෙ සුතො වා දිට්ඨො* වා භාසනො මානුසිං දිජො.
1011. හරාමී මාතාපිතරො වුද්ධා ගිරිදරිසයො,
තෙ කර්තනු කරිසසනති අහං වසං ගතො තව.
1012. යතනු ගිජ්ඣා යොජනසතං කුණ්ඩානි අවෙකඛති,
කකො ජාලඤ්ඤා පාසඤ්ඤා ආසජ්ජාපි න බුජ්ඣති.
1013. යද පරාභවො හොති පොසො ජීවිතසම්බයො,
අරං ජාලඤ්ඤා පාසඤ්ඤා ආසජ්ජාපි න බුජ්ඣති.
1014. හරසසු මාතාපිතරො වුද්ධා ගිරිදරිසයො,
මයා තං සමනුඤ්ඤානො සොත්ථි පසසාති සුතතෙ.
1015. එවං ලුද්ධක නන්දසු සහසමබ්බති සුතති,
හරිසසං මාතාපිතරො වුද්ධා ගිරිදරිසයෙති.

4. ගිජ්ඣජාතකං.

1. ලද්ධාවයකං - යි.
2. හෙතිති - මිජසං, සා.
3. මමෙව - මිජසං, සා.
4. පාරිඤ්ඤා - සා.
5. ගවේජවාදය - මිජසං,

6. බලොදාසම් - මිජසං,
7. පරිදෙවයි - මිජසං, සා.
8. දිට්ඨො වා සුතං - මිජසං.
9. වදො.

1005. යක්කය, නව රසයෙන් යුත් පවිත්‍ර මිහිරි ආහාරය ලැබෙන්නේ ය. මා කෑ කල්හි ආහාරය ගෙනෙන්නකු දැකීම ඉතා දුලබ වෙයි.

1006. මාණවකය සුතනුවෙනි, තෝ යමක් කියෙහි ද එය මට වැඩ පිණිස වේ. තෝ මා විසින් අනුදන්නා ලද්දෙහි සුවසේ ගොස් මව දකින්නෙහි ය.

1007. මාණවකය, තොපගේ කඩුව ද ඡත්‍රය ද රත්තලිය ද ගෙන මැ යව. තොපගේ මව සුවසේ දකිවා. තො ද මව බලව.

1008. යක්කය, මා විසින් ධනය ලබන ලදී. රජ කී ලෙස කරන ලදී. සියලු නැයන් සමග තෙපි සුවපත් වෙවයි.

3. සුතනු ජාතක යි.

1009. පාශයෙන් බැඳුණු මම් නිලිය නම් වැද්දගේ වසයට ගියෙම් වෙමි. පර්වත කුහරයෙහි වෙසෙන මහලු වූ ඒ මගේ මවුපියෝ කුමක් කරන්නාහු දෝ හෝ.

1010. ගිජුළිභිණිය, කුමක් හෙයින් වැලැපෙහි ද? තාගේ හැඩීම කවර? මිනිස් බසින් කරා කරන පක්ෂියෙක් මා විසින් අසන ලද්දේ හෝ දක්නා ලද්දේ හෝ නැති.

1011. මහලු වූ ගිරිකුහරයෙහි වෙසෙන මවුපිය දෙදෙන පෝෂණය කෙරෙමි. මම තොපගේ වසයට ගියෙමි. ඒ මවුපියෝ කුමක් කෙරෙද්ද (හෙවත් ජීවත් වන්නේ කෙසේ ද?)

1012. ගිජුළිභිණියා යොදුන් සියයෙකින් ඔබ්බෙහි තුබූ කුණ-පයන් ඉවෙන් දූතගන්නට සමත් යයි කියනු ලැබේ. දූල හා පාශය සම්පයට පැමිණ ද කුමක් හෙයින් (බැඳෙන බව) නො දන්නේ ද?

1013. යම් කලෙකැ විනාශය වේ ද එකලැ පුරුෂ ජීවිත විනාශය ඇති කල්හි දූලට ද පාශයට ද ළංවූවන් බැඳෙන බව නො දනී.

1014. පර්වතගුහාවෙහි වෙසෙන මහලු මවුපියන් පෝෂණය කරව. මා විසින් අනුදන්නා ලද තෝ සුවසේ ගොස් නැයන් බලව.

1015. වැද්දගෙනි, පර්වතගුහාවෙහි වෙසෙන මහලු මවුපියන් (යම්සේ) පෝෂණය කෙරෙමි ද, එසේ සියලු නැයන් සමග තෙපි බොහෝ කල් යතුටු වව!

4. ගිජුකු ජාතක යි.

1016. අනුකූලවාරි හඳුනාගත සහායමනුධාන ම.,
මහා මෙ ගතිනෝ මධ්‍යය සො ම. හරති වෙගසා.
1017. ගමනිවාරි හඳුනාගත දළභං ගණනාති රාමසා,
අභං තං උද්ධරිසසාමි සුප්පෙණො උරගමෙව.
1018. විවාදෙ නො සමුප්පන්නො දන්තපුත් සුප්පෙණාති මෙ,
සමෙති මෙධගං* සමෙ විවාදෙ වූපසමෙතං*.
1019. ධම්මපෙට්ඨං පුරෙ ආසිං බහු අවං* මෙ තීරිතං,
සමෙති මෙධගං සමෙ විවාදෙ උපසමෙතු.
1020. අනුකූලවාරි නඩුදට්ඨං සිසං ගමනිවාරිනො,
අරායං* මජ්ඣිමෙ ඛණ්ඩො ධම්මපෙට්ඨං හවිසසති.
1021. විරමි හනෙබා අභවිසස සමෙ න විවදෙමසෙ,
අසිසකං අනඩුදට්ඨං සිගලො හරති රොතිතං.
1022. යථාපි රාජා නන්දෙයා රජං උද්ධාන ඛණ්ඩො,
ඵවාහමජ්ඣ නන්දෙ දිසවා පුණ්ණෙවුඛං පතිං.
1023. කප්පනු ඵලපො සන්නො උදකෙ මච්ඡං පරාමසි,
පුට්ඨො මෙ සමෙ අක්කාති කරං අධිගතං තයා.
1024. විවාදෙන කිසා භොතති විවාදෙන ධනක්කයා,
ථිනා උද්ධ විවාදෙන භුඤ්ඤ මායාමි රොතිතං.
1025. ඵවමෙවං මනුසෙසසු විවාදෙ යත් ජායති,
ධම්මපෙට්ඨං පට්ඨාචනති සො හි නෙසං විනායකො
ධනාපි තත්ථ ජියනති රාජකොසො පට්ඨති*ති.

5. දන්තපුත්ථානකං.

1. රොතිනො - මජ්ඣං.
2. මෙධගං - රාමු.
3. උපසමෙතු - ජාය.
4. අරං - රාමු.
5. සමෙ - මජ්ඣං, සා.
6. අරායං - මජ්ඣං.

1016. ඉවුර ළඟ හැසිරෙන මිතුර තොපට යහපතක් වේවා ! මා වෙත දුව එන්න, මා විසින් මහත් වූ මසෙක් ගන්නා ලද, ඒ මාළුවා මා ඉක්මනින් දියට ගෙන යයි.

1017. ගැඹුරෙහි හැසිරෙනුව, තොපට යහපතක් වේවා ! දැඩිව ගනුව, ගුරුළෙක් සර්පයෙකු සෙයින් මම තා දියෙන් නඟා ගන්නෙමි.

1018. දඬුපුප්ඵය, (කුසතණමල් පැහැය ඇති සිව්ලා) මා කියන්නක් අසන්න. අපගේ විවාදයෙක් උපත, යහළුව කලහය සන්තිද්වත්තු මැන, විවාදය සන්තිදේවා.

1019. මම පෙරැ ධර්මයෙහි සිටියෙමි. මා විසින් බොහෝ අර්ථ නිශ්චය කරන ලද. යහළුව, කලහය සන්තිද්වමි, තොප දෙදෙනාගේ විවාදය සන්තිදේවා.

1020. ඉවුරෙහි හැසිරෙන්නාට නඟට හිමි වේ. ගැඹුරෙහි හැසිරෙන්නාට හිස හිමිවේ. මේ මැද කොටස නඩුව විසඳු මට හිමි ය.

1021. ඉදින් විවාද නොකළමෝ නම් දවස් කීපයකට ප්‍රමාණවත් මාළු ලැබෙන්නේ ය. හිස සහ නඟට නැති රොහිත මාළුවා හිවල් තෙමේ ගෙන යයි.

1022. ඝණ්‍රිය රජෙක් රාජ්‍යයක් ලැබූ සතුටු වන්නේ යම් සේ ද එසේ අද මම (සතුටෙන්) පිරුණු මුහුණ ඇති ස්වාමියා දක සතුටු වෙමි.

1023. ගොඩ සිට දියේ ගැවසෙන මාළුවා අල්ලා ගත්තේ කෙසේ ද, මිතුර විවාරන ලද මට එය කියන්න. තොප විසින් එය ලැබුයේ කෙසේ ද?

1024. මායාකාරිය, විවාදයෙන් කෘෂ වෙති. විවාදයෙන් ධනය නැසේ. විවාදය නිසා මස්කාවෝ පිරිහුනාහ. රේමසා බුදින්න.

1025. එසේ මිනිසුන් අතරේ යම් තැනක විවාදය හටගනී ද විනිසකරුවන් සම්පයට යති. භේ ඔවුන්ගේ විවාදය සන්තිද්වන්නා වෙයි. ඒ නිසා ධනය පිරිහේ. රාජ කෞෂ්ටාගාරය තර වේ.

5. දඬුපුප්ඵ ජාතක යි.

1026. දසණ්ණකං නිබ්ණධාරං අසිං සමපගතපායිනං,
පරිසායං පුරිසො ගිලති කිං දුක්ඛරතරං තතො.
යදඤ්ඤං දුක්ඛරං යානං තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.
1027. ගිලෙය්‍ය පුරිසො ලොභා අසිං සමපගතපායිනං,
යො ව චජ්ජා දදමිති තං දුක්ඛරතරං තතො
සබ්බඤ්ඤං සුක්ඛරං යානං එවං ජානාහි මාගධ¹.
1028. ව්‍යාකාසි ආයුරො පඤ්ඤං අත්ථධම්මස්ස කොච්ඡෙද,
පුක්ඛසං දනි පුච්ඡාමි කිං දුක්ඛරතරං තතො;
යදඤ්ඤං දුක්ඛරං යානං තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.
1029. න වාචමුපජීවතති අඵලං ගිරමුදිරිතං,
යො ව දත්වා අවාක්ඛරො තං දුක්ඛරතරං තතො;
සබ්බඤ්ඤං සුක්ඛරං යානං එවං ජානාහි මාගධ.
1030. ව්‍යාකාසි පුක්ඛසො පඤ්ඤං අත්ථං ධම්මස්ස කොච්ඡෙද,
සෙනකඤ්ඤා පුච්ඡාමි කිං දුක්ඛරතරං තතො;
යදඤ්ඤං දුක්ඛරං යානං තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.
1031. දදෙය්‍ය පුරිසො දනං අපං වා යදි වා බහුං,
යො ව දත්වා නානුතපෙ තං දුක්ඛරතරං තතො;
සබ්බඤ්ඤං සුක්ඛරං යානං එවං ජානාහි මාගධ.
1032. ව්‍යාකාසි ආයුරො පඤ්ඤං අපො පුක්ඛසපොරිසො,
සබ්බෙ පඤ්ඤා අභිභොති² යථා භාසති සෙනකො³ති.

6. දසණ්ණකජාතකං.*

1033. විබ්භතඤ්ඤා කුපිතිඤ්ඤොසි
තෙතෙතහි තෙ වාරිගණා සවතති,
කිං තෙ නට්ඨං කිං පන පත්ථයානො
ඉධාගමා බ්‍රාහ්මණ ඉධික බ්‍රාහ්මි¹.

1. මදදව - මජ්ඣං.

2. අභිභොති - මජ්ඣං.

3. බ්‍රහ්ම කදම්බාමුඛි - රාමු.

* පණ්ණකජාතකං - මජ්ඣං.

1026. මේ පුරුෂ (ධනලොභයෙන්) පිරිස්මැද හිඳ දසාර්ණක දේශයෙහි ජාත වූ පිරිපුන් වැලේ බොන කියුණු මුවහත් ඇති කඩුව ගිලී. මීට වඩා දුෂ්කර වූ අත් කරුණක් ඇද්ද? විවාරන ලද මට කියන්න.

1027. මගධාධිපතිතුමනි, පුරුෂයෙක් වස්තුලෝභයෙන් පිරිපුන් වැලේ බොන කඩුව ගිලීන්නේ ය. යමෙක් දෙමි යි කියන්නේ නම් එය ඊට වඩා අතිශයින් දුෂ්කර වෙයි. මෙයින් අත් සියලු කරුණු කරන්නට පහසු වේ යයි මෙසේ දත මැනවි.

1028. ඒ අර්ථදෙශාතක ශාස්ත්‍රයෙහි නිපුණ වූ ආයුර තෙම ප්‍රශ්නයාගේ අර්ථය ප්‍රකාශ කෙළේ ය. (ප්‍රශ්නයට පිළිතුර දුන්නේ ය.) දැන් පුක්කුසයන් පුළුවස්මි. ඒ 'දෙමි' යන වචනයට වඩා ඉතා දුෂ්කර කාරණය කුමක් ද? යම් අනෙක් දුෂ්කර කරුණක් ඇද්ද? විවාරන මට කියව.

1029. මගධාධිපතිතුමනි, කියන ලද නිෂ්ඵල වචනය නිසා කිසිකෙනෙක් ජීවත් නො වෙයි. යමෙක් යමක් දෙමි යි පිළින කොට ඒ පරිදි එය දී එහි ලෝභය දුරු කෙරේ ද, එය කඩුව ගිලීනුවාට වඩා කරන්නට දුෂ්කර ය. අනෙක් හැම දේ කරන්නට පහසු බව දැනු මැනවි.

1030. අරුත් විසඳන ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යාත ශාස්ත්‍රයෙහි නිපුණ පුක්කුස තෙම ප්‍රශ්නයට පිළිතුර එළි කෙළේ ය. දැන් සේනකයන් විවාරම්. එයට වඩා දුෂ්කර කාර්යය කුමක් ද? යම් අනෙක් දුෂ්කර කාර්යයක් තිබේ ද? විවාරන මට කියව.

1031. මගධෙශ්වරය, යම් පුරුෂයෙක් ස්වල්ප වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ දනක් දෙන්නේ ද, දීමෙන් පසු නො තැවෙන්නේ ද එය ඊට වඩා දුෂ්කර ය. අනෙක් හැම කරුණ කරන්නට පහසු බව දැනුවි.

1032. ආයුරත් පුක්කුස පුරුෂයාත් ප්‍රශ්න විසඳාලූහ. සේනක තෙමේ යම් පරිදි විසඳන ලද ද එය සියලු පැනවියලුම් ඉක්මවා සිටී. හෙවත් හැම විසඳුමකට වඩා එය උතුම්.

6. දස-ණ්ණක ජාතක යි.

1033. බ්‍රාහ්මණය, වංචල සිත් ඇත්තෙහි ඇලළිඟිය වක්‍රවිඤ්ඤා ඇත්තෙහි නෙතින් කදුළුබිඳු වැගිරෙයි. නොපගේ කුමක් නවුයේ වී ද කුමක් ප්‍රාථිනා කරන්නෙහි මෙහි ආයෙහි ද යි එබැවින් එ කරුණ කියව.

1034. මීයෙට් හරියා වජනො මමජ්ජ
අගච්ඡනො මරණං ආහ යකෙඤ්ඤ,
එතෙන දුකෙඤ්ඤ පට්ඨෙතොසම්
අකාමි මෙ සෙනක එතමස්ස.
1035. ඛණ්ඩි යානානි විචිත්තයිත්වා
යමෙස්ස චක්ඛාමි තදෙව සච්චං,
මඤ්ඤම් තෙ චූෂමිණ සතතුහං
අජානනො කණ්ඩසප්පො පට්ඨෙධා.
1036. ආද්‍ය දණ්ඩං පරිසුමිත හං
පඤ්ඤාලමුගං උරගං දව්ඨිවතං,
ඡිද්දජ්ජ කඛිං විචික්ඛිජ්ජිත්වා
භුජ්ඣයමං පසස පමුඤ්ඤි හං.
1037. සංචිග්ගරූපො පරිසාය මජ්ඣෙකි
යො චූෂමිණො සතතුහං පමුඤ්ඤි,
අථ නික්ඛම් උරගො උග්ගතෙජො
ආසීවියො සප්පො එණං කරිත්වා.
සුලභං ලාභා ජනකස්ස රඤ්ඤෙ
යො පසසති සෙනකං සාධුපඤ්ඤං.
1038. විචක්ඛච්ඡෙදො¹ නුඨි සබ්බදස්සි
ඤ්ඤාණං නු තෙ චූෂමිණ භිංසරූපං
ඉමානි මෙ සකා සතානි අස්සී
ගණ්ණාහි සබ්බානි දදම් තුඤ්ඤං,
තයා හි මෙ ජිවිතමජ්ජ ලභං
අපොසි හරියායමකාසි සොස්සී.
1039. න පණ්ඩිතා වෙක්ඛනමාදියන්තී
විත්තාහි ගාථාහි සුභාසිතාහි,
ඉතොපි තෙ චූෂමි දදන්තු වික්ඛං
ආද්‍ය නං ගච්ඡ සකං නිකෙතන්තී.

7. සතතුහංජාතකං.

1040. යෙ මෙ අහං න ජානාමි අධිසිසෙන වණ්ඤකෙ,
තෙ මං සබ්බමිච්ච යාවතනි කඝමා මං තං න යාවසි.
1041. යාවකො අප්පියො හොති යාවං අද්දමස්සියො,
තඝමාහන්තං න යාවාමි මා මෙ විද්දෙසනා² අහු.

1. විවහජාද - මජ්ඣ. විවහච්ඡෙද - යා.
2. විද්දෙසනං - යා. මජ්ඣ.

1034. සේනක පඬිතුමනි, අද ගෙට යන මාගේ බිරිද ඒයෙයි ල, ගෙට නොයන මට (අතරමග) මරණයයි යකෙක් (දෙවියෙක්) කී ය. මේ දුකින් වෙවුළුමි. සේනකයෙනි, මෙ කරුණ මට කියව.

1035. බමුණ, බොහෝ වූ මරණ කරුණු සිතා අවබෝධ කොට ගෙන මෙහි යමක් කියමි ද එ මැ සත්‍ය යැ. තොපගේ අත්සුණු පසුමිබියට තොප නොදන්නා පරිද්දෙන් කළනයෙක් පිරිසියේ යැ යි සිතමි.

1036. දණ්ඩක් ගෙන පසුමිබියට ගසව. මුළුත් කෙළ වැඟි-රෙන දිවි දෙකක් ඇති සර්පයා (පසුමිබියෙන් නික්මෙන්නා) බලව. අද තොපගේ සැකය විවිකිවිජාව සිදුව. සර්පයා බලව. පසුමිබිය මුදව.

1037. තැනිගත් ස්වභාවයෙන් සිටි ඒ බමුණු තෙමේ පිරිස මැද අත්සුණු පසුමිබිය මිදුයේ ය. එකලැ උග්‍රතේජස් ඇති වහා පැති-රෙන විෂ ඇති සර්පයා පෙණය දක්වා පසුමිබියෙන් නික්මිණ. යමෙක් මනා නුවණැති සේනක පඬිතුමා නිතර දක්නේ ද ජනක රජතුමා ලද උසස් ලාභයෝ යි.

1038. බ්‍රාහ්මණයෙනි, කිම? තෙපි විවෘත ඥායධර්ම ඇති සච්ඤ ඛුඬ වවු ද? (අසච්ඤ වූ ම) තොපගේ ඥාය (සච්ඤාඥාය මෙන්) බලවත් වෙයි. යම් හෙයෙකින් අද තොප විසින් දො ලද ජීවිතය මා විසින් ලබන ලද යැ. තව ද මාගේ අඹුවට ද සෙනක් කෙළේ ද. එහෙයින් මේ මා සතු කහවණු සන්සියයක් ඇත. එ හැම තොපට දෙමි. එය ගනු මැනැවි.

1039. සුභාෂිත වූ චිත්‍රභාරාවත් කරුණකොට ගෙන පඬිවරු කුලී නො ගනිති. බ්‍රාහ්මණය, තොපට මෙයින්ද (මාගේ පාමුල් පෙට්ටියෙනු) ද (කහවණු තුන්සියක්) ධනය දෙන්නා. එය ගෙන සිය නිවෙසට යව.

7. සත්තුහස්ත ජාතක යි.

1040. ආයඨ අස්ථිසේනයෙනි, යම් යාවක කෙනකුත් මම නො හඳුනාමි ද ඔහු පවා මා කරා පැමිණ ඉල්වති. තෙපි කුමක් හෙයින් නො ඉල්වවු ද?

1041. යාවක තෙම අප්‍රිය වෙයි යාවඤ කළ දෑය නො දෙන්නෙ ද වෙයි. එහෙයින් මම තොප අතින් නො ඉල්වමි. (ඉල්වූ කල තොපට ද ඉල්වූ දෑය නො දො කල අපට ද උපදානා) ආභය නො වෙවා.

1042. යො වෙ යාවනථිවානො කාලෙ යාවං න යාවති,
පරණෙ පුණ්ණං ධංසෙති අනන්තාපි න ජීවති.
1043. යො ච යාවනථිවානො කාලෙ යාවං හි යාවති,
පරණෙ පුණ්ණං ලබ්භෙති අනන්තාපි ච ජීවති.
1044. න වෙ දික්ඛන්ති සප්පඤ්ඤා දිස්වා යාවකමාගතො,
බ්‍රහ්මචාරී පියො මෙසි වරතං භණ්ණමිත්ථි.
1045. න වෙ යාවන්ති සප්පඤ්ඤා ධීරො වෙදිතුමරහති,
උද්දාය අරියා තිව්ඨන්ති එසා අරියානායාවනා.
1046. දදමි තෙ බ්‍රාහ්මණ රොහිණීනං
ගවං සහස්සං සහ පුබ්ගවෙන,
අරියො හි අරියස්ස කරං න දජා
සුචාන ගාරා තව ධම්මස්සතාති.

8. අධිකරණපාත්‍රකං.

1047. යත් වෙරි නිවසති* න වසෙ තත්ථ පණ්ඩිතො,
එකරතං දිරතං වා දුක්ඛං වසති වෙරිසු.
1048. දිසො වො ලුහුචිත්තස්ස පොසස්ස අනුච්චිදානො,
එකස්ස කපිතො භෙතු යුථස්ස අනායො කතො.
1049. බාලො ච පණ්ඩිතමානී යුථස්ස පරිභාරකො,
සචිත්තස්ස වසං ගණ්ඨා සයෙරායං¹ යථා කපි.
1050. න සාධු බලවා බාලො යුථස්ස පරිභාරකො,
අභිතො භවති ඤාතීනං සකුණානං ව වෙකකොස්.
1051. ධීරො ච බලවා සාධු යුථස්ස පරිභාරකො,
භිතො භවති ඤාතීනං තිදසානං ව වාසවො,

1. වීදිතුමරහති - ඤා.

2. නිවසති - ඔජ්ඣ.

3. වෙ - ඔජ්ඣ.

4. පසෙරායං - ඔජ්ඣ.

5. වෙවකො - ඔජ්ඣ.

1042. සිභමනෙන් ජීවත්වන යමෙක් ඉල්ලියයුතු දෑ සුදුසු කාලයෙහි නො ඉල්ලා ද හේ අනෙකා ද පිනෙන් පිරිහෙළයි. තෙමේ ද සුවසේ ජීවත් නො වේ.

1043. සිභමනෙන් ජීවත්වන යමෙක් ඉල්ලියයුතු දෑ සුදුසු සමයෙහි ඉල්ලා ද හේ අනෙකාට පින ලබාදෙයි. තෙමේ ද සුවසේ ජීවත් වේ.

1044. තපස්විය, (දනය දනවලය දන්නා) නුවණැත්තෝ තමා වෙත පත් යාවකයන් දැක ඵකාන්තයෙන් නො කීපෙති. තෙපි මට ප්‍රිය වු. කියායුතු යම් දෑක් කැමැත්තවු නම් ඒ දෑ ඉල්ලවු.

1045. නුවණැත්තෝ ඵකාන්තයෙන් නො ඉල්ලති. නුවණැති උපසාරායක අවසාරාවට සුදුසු දෑ දනගන්නට වටී. ආර්යයෝ (වාග් හෙද නො කොට) උදෙසා සිටිති, මේ ආර්ය යාවනා යි.

1046. බමුණ, වෘෂභරාජයකු හා සමග රතුදෙනුන් දහසක් තොපට දෙමි. ධර්මයෙන් යුක්ත වූ තොපගේ ගාරා අසා තොප වැනි ආචාර ආර්යයක්හට ආර්යයෙක් කෙසේ නම් නො දෙන්නේ ද.

8. අස්ථිසේන ජාතක යි.

1047. යම් තැනෙක සතුරා වෙසේ ද එතැන නැණවතා නො වසන්නේ යැ. ඉවේරින් අතුරෙහි එක රැයකුදු දෙරැයකුදු දුකසේ වසන්නේ යැ.

1048. ලඝු වූ සිත් ඇත්තේ අනුවර්තීත වූ පුරුෂයාහට ඵකාන්තයෙන් සතුරු වන්නෙ යැ. (බලව ලඝු සිත් ඇති අන්ධ බාල වූ) එක් වළුරකුගේ හේතුවෙන් වානර සමූහයාට ව්‍යසනයක් කරන ලද.

1049. සේනා පරිහරනය කරන පණ්ඩිතයෙමි යි සිතන අඥන වූ තැනැත්තේ ද ස්වකීය චිත්තයාගේ වසභයට ගොස් මේ වළුරා සෙයින් (විනාශයට පැමිණ) හෝන්නේ යැ.

1050. ගණපරිහරණය කරන නොමනා පැවැතුම් ඇති බලවත් වූ අඥන තෙම (තිත්තර) සතුණයනට සේවවුවා මෙන් නැයන්ට සතුරු වේ.

1051. ගණපරිහරණය කරන මනා පැවැතුම් ඇති බලවත් නැණවතා දෙවිලෝවැසි ශක්‍රයා මෙන් නැයන්ට හිතෙනමි වේ.

1052. යො ව සිලකුච පඤ්ඤානුසංකප්පානි පසාදි,
උභයානමානං වරති අනන්තො ව පරස්ස ව.
1053. තස්මා තුලෙය්‍යමන්තො සිලපඤ්ඤානුසංකප්පානි,
ගණං වා පරිහරෙ ධරො එකොවාසි පරිබ්බජෙති.

9. කපිජාතකං.

1054. ආසන්නානි ගොතමා පුඤ්ඤකම්මා
වසවකන්තො ජාතිජරං අතීතා,
අයමනනිමා වෙදගු භුක්තපක්ඛි
අසමාච්ඡිද්ධානි ජනා අනෙකා.
1055. අපං හි එතං න හි දිසමායු
යං තං ඛෙම මඤ්ඤාසි දිසමායු,
සතං සහස්සානං නිරබ්බද්ධං,
ආයුං පජානාමි තවාහං භුක්තම.
1056. අනන්තදස්සි හගවාහමස්මි
ජාතිජරං සොකමුපාතිවන්තො,
කම්මෙ පුරාණං වතසිලවන්තං
ආචික්ඛාමෙ තං යමහං විජඤ්ඤං.
1057. යං තං අපායෙසි බහු මත්තසෙස
පිපාසිතෙ සමමනි සමපරෙතෙ,
තං තෙ පුරාණං වතසිලවන්තං
සුත්තපඤ්ඤානුසංකප්පානි අනුස්සරාමි.
1058. යං එඤ්ඤාසම් ජනං ගතීතං
අමොච්ඡි ගණකතීයමානං,
තං තෙ පුරාණං වතසිලවන්තං
සුත්තපඤ්ඤානුසංකප්පානි අනුස්සරාමි.
1059. ගඛායාසොකසම් ගතීතනාවං
ලුඤ්ඤානුසංකප්පානි මත්තසෙස,
අමොච්ඡි තං බලසා පසංකප්පානි
තං තෙ පුරාණං වතසිලවන්තං.
සුත්තපඤ්ඤානුසංකප්පානි අනුස්සරාමි.

1. ගොතොතම - මජ්ඣ.

2. භුක්තපක්ඛි - මජ්ඣ.

1052. යමෙක් තමා කෙරෙහි සීලය ද ප්‍රඥාව ද ශ්‍රාතය ද දැකී නම් හේ තමාට ද මෙරමාට ද යන දෙදෙනාට යහපතක් කරයි.

1053. එසේ හෙයින් ප්‍රාඥ තෙම ගීල යැ ප්‍රඥ යැ ශ්‍රාත යැ යන මොවුන් මෙන් තුලනය කොට (ගීලාදියෙහි පිහිටි බැව් පසක් කොට) යමුහ පරිහරන හෝ කරන්නේ ය. එකඟ වැ හෝ වෙසෙන්නේ ය.

9. කපි ජාතක යි.

1054. ගෞතමයෙනි, ජාති ජරා ඉක්මවා ගිය අනුන් තමා වසභයට ගන්නා කළ පින් ඇති දෙසැත්තුවක් බ්‍රහ්මයෝ මේ බ්‍රහ්මලෝකයෙහි වෙසෙති. මෙය ප්‍රඥාවෙන් පැමිණි උත්තම පැමිණීම ය. අපි දු මෙසේ වම්හ යි බොහෝදෙන ඇඳිලි බැඳූ පතති.

1055. බක බ්‍රහ්මය, තෙපි යම් තැනෙක දීර්ඝායු ඇතැ යි සිතවූ ද තෙල දීර්ඝායු නො වෙයි. මද ආයු පමණෙක. ඒ එසේ මැ යි. නිරබ්බුද සියක් දහස්ක් තොපට ආයු ඇතැ යි මම දනිමි.

1056. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තෙපි 'මම අප්‍රමාණ වූ දය දක්නෙම් වෙමි, ජාති ජරා ශෝක යන මේවා ඉක්මවා සිටිමි'යි කියව. එබැවින් මාගේ පැරැණි කිනම් ව්‍යුහයක් හෝ සීලසමාදානයක් හෝ වී ද යමක් අසා මම දැනගන්නෙම් නම් තෙල මට කිව මැනැවි.

1057. බ්‍රහ්මයෙනි, යම් හෙයෙකින් තෙපි ශ්‍රීෂ්ම කාලයෙහි ශ්‍රීෂ්මය නිසා පිඩාවට පත් පිපාසිතයන් බොහෝ දෙනෙකුන්ට පැන් පානය කරවුණු ද තොපගේ ඒ පුරාණ වුත සමාදානය ද සිල්වත්තම ද නිද පිබිදියක්නු මෙන් සිහි කෙරෙමි.

1058. ඒණි නමැති ගංඉවුරෙහි සොරුන් විසින් අල්වා ගන්නා ලද බලාත්කාරයෙන් ගෙනයනු ලබන යම් ජන කෙනෙකුන් මුදලී ද තොපගේ ඒ පුරාණ වත ද සීලය ද නිදපිබිදියක්නු මෙන් සිහි කෙරෙමි.

1059. මිනිසුන් නසනු කැමැති වූ රොදු වූ නාගයකු විසින් ගඬකාශ්‍රොතස්සි දී අල්වාගන්නාලද නැව් (ගුරුළුවෙස් ගෙන) බලයෙන් මැඩලා මුදලී ද තොපගේ පුරාණ වුත සමාදානය ද ගීලය ද නිදපිබිදියක්නු මෙන් සිහි කෙරෙමි.

1060. කපුටා ව නෙ බද්ධවරො අහොසි.
සමුද්ධවරො වර්තං අමරාදි,
තං නෙ පුරාණං වතසිලවතං,
සුත්තප්පද්ධොව අනුස්සරාමි.

1061. අභි පජානාසි මමෙතමාසු.
අභිමසි ජානාසි තරාහි බුද්ධො,
තරාහි තායං පලිතානුභාවො
ඔහාසයං තිට්ඨති බුද්ධලොකනි.

10. බකුබ්බවජාතකං.

කුකුභ්බවජගතා පඨමො.

සංස්කෘත:

වරකණ්ණික වාපවරො සුතනො
අර්ග්ග්ඤ්ඤ සරොහිත මව්ච්චරො,
සුත පණ්ණාසකසනකයාවනකො
අර්ථවරී සමුභම් බමකන දඨ.

1. සමුද්ධවරො වර්තං අමරාදි - මර්ග. සා.

1060. ('කෙසව' තාපස කාලයෙහි) තොපට 'කප්ප' නම් අතැවැසි වීම්. යම්බඳු වූ තොප බුද්ධියමසන්න යැයි ද වූත සම්පන්න යැයි ද සිතීම්. තොපගේ ඒ වත සමාදනය ද සීලය ද නිදිපිබිදියක්හු මෙන් සිහි කෙරෙමි.

1061. (තෙපි) ඵකාන්තයෙන් මාගේ තෙල ආයුෂ දන්නහු ය. සෙසු සියල්ලත් දන්නහු ය. එහෙයින් තෙපි බුද්ධ වවු. එහෙයින් මැ තොපගේ මේ දිලිසෙන අනුභාවය බබලොව එළිකරමින් පවතී.

10. බකබ්බම ජාතක යි.

පළමුවන කුක්කු වර්ග යි

කස්සද්දනය:

කුක්කු ජාතක (වරකණ්ණික) යැ මනොජජාතක (වාප) යැ සුතනු ජාතක යැ ගිරිකිජාතක යැ දඬුපුප්ඵ ජාතක (රොහිතමච්ඡ) යැ දසණ්ණකජාතක යැ සත්තුහඤාජාතක යැ අට්ඨසෙන ජාතක යැ කපිජාතක යැ බකබ්බම ජාතක යැ යි දසයෙකි.

1062. හිඬා ගාමසහසාරානි පරිපූර්ණයානි සොළස,
කොට්ඨාසාරානි චිත්තානි සන්නිවේදනි කුබ්බසි.
1063. හිඬා ගන්ධාරවිසයං පසුනධනධානියං,
පසාසනිතො* නික්ඛන්තො ඉධදනි පසාසසි.

 1064. ධම්මං භණ්ඩම් වෙදෙහ අධම්මො මෙ න රුච්ඡි,
ධම්මං මෙ භණ්ඩානස්ස න පාපමුප්පිපති*.
 1065. යෙන කෙනච්චි වණ්ණණෙන පරො ලභති රුප්පනං,
මහජ්ජියමි වෙ වාවං න තං භාසෙය්‍ය පණ්ණිතො.
 1066. කාමං රුප්පකු වා මා වා භුසං වා චිකිච්ඡකු,
ධම්මං මෙ භණ්ඩානස්ස න පාපමුප්පිපති.
 1067. නො වෙ අස්ස සකා බුද්ධි චිත්තයො වා සුසික්ඛිතො,
වනෙ අනුමච්චිසොච* වරෙය්‍ය ධුතො ජනො.
 1068. යස්මා ච පනිධෙකවෙච ආචාරමි* සුසික්ඛිතා,
තස්මා චිත්තිචිත්තයා වරතති සුසමාචිතා'ති.

1. ගන්ධාරජාතකං.

1069. අත්තානං සධ්ධමං කන්ධා යො සොජ්ඣං සමතාරමි,
කිං කං තෙසං කිමො* තුඤ්ඤං භොග්ගං ඵනෙ* මහාකපි.
1070. රාජාණං ඉක්ඛන්තො තෙසං යුථස්ස පරිභාරකො,
තෙසං සොකපරෙතානං භිත්තානං නෙ අරිඤ්ඤම.
1071. උලුඛ්ඛසිකන්ධා* අත්තානං විස්සවස්ථානුනො සතං,
තනො අපරපාදෙසු දළභං ධද්ධං ලකාගුණං.
1072. ජිහ්වකප්පිච වානෙන නුතො රුක්ඛං උපාගමිං,
සොභං අප්පභවං තස්ස සාධං හස්සති අභ්‍යන්ති.

1. පසාසනතො - පසාසනාතො - වී, මජ්ඣං.
2. පාපමුප්පිපති - මජ්ඣං, ස්‍යා.
3. වනෙ අනුමච්චිසොච - මජ්ඣං, ස්‍යා.
4. ආරෙමි - මජ්ඣං, ස්‍යා.
5. කිමෙ - මජ්ඣං.
6. භොග්ගං - මජ්ඣං.
7. සල-සසිකා - සලසිකා - මජ්ඣං.
8. විසවස් - මජ්ඣං.

1062. (උපහොග පරිහොග වස්තූන්ගෙන්) පිරුණු සොළොස් දහසක් ගම් ද (රන්රුවනින් පිරුණු) කොටුගුළු ද හැරපියා දැන් සන්නිධි (රැස් කිරීම) කරන්නෙහි.

1463. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති ගන්ධාර රට හැරපියා (රටවැසියන්ට කරන) අනුශාසනයෙන් ඉවත්වූයෙහි. දැන් (මේ වනයෙහි) අනුශාසනා කරන්නෙහි.

1064. වේදේහය, ධර්මය කියමි. මට අධර්මය නො රැස්නේ ය. ධර්මය කියන්නා වූ මට පාප (සිතුවිලි) නො ඇලේ.

1065. යම් කිසි කරුණෙකින් අන්‍යයා ගැටීම ලබා ද (හෙවත් ක්‍රොධය උපදවා ගනී ද) මහත් අප්පි ඇති වූ ද ඒ තෙළුල ප්‍රාඥ තෙම නො කියන්නේ ය.

1066. ඒකාන්තයෙන් ගැටීම වේවයි නො වේවයි. දහවියා මීටක් සේ විසිරේවයි ධර්මය කියන මට පාප (සිතුවිලි) නො ඇලේ.

1067. ඉදින් තමාට නුවණ නැති නම්, මොනොවට භික්ෂු මෙන ලද ආචාරවිනය හෝ නො වී නම් බොහෝ වූ එබඳු ජනයා ඇස් නැති වල්මිවතු මෙන් වනයෙහි ඇවිදින්නේ ය.

1068. යම් හෙයකින් මෙලොව ඇතැම් කෙනෙක් ආචාරීන් කෙරෙහි මොනොවට භික්ෂුණ්‍යු එහෙයින් භික්ෂුණු ආචාරවිනය ඇත්තාහු සමාහිත සිත් ඇති වූ හැසිරෙත්.

1. ගන්ධාර ජාතක යි.

1069. එමිඛා මහාවාහරය, (යම්) තෙපි තමා සංක්‍රමණයක් (හෙයක්) කොට (මේ වදුරන්) සුවසේ තරණය කළවු යැ, තෙපි ඒ වදුරනට කවුරු වවු ද තුලුහු තොපට කවුරු වෙත් ද? යි.

1070. අරින්දම රජතුමනි, මම (අසුදහසක් පමණවූ) ඔවුනට රජ වෙමි. තොප කෙරෙන් බියට පත් සොචින් මඩනා ලද ඔවුන්ගේ සමූහය පරිහරණය කරමි.

1071. ඒ මම අනාරොපිත දුනුසියක් පමණ තැන් සිරුරු ලම්බන කොට (පැනැ) එතැනින් කටිභාගයෙහි දැඩි කොට බඳනා ලද වැල්බානක් ඇති වූ,

1072. වාතවේගයෙන් සිඳි ගිය වලාකඩක් සේ පිනුයෙම ගසට ළං වීමි. ඒ මම රුක්මතට පනනට නො හැකිවූයෙමි එරුකැ අත්තක් අතින් ගනිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1073. තං මං වියායතං සන්තං සාධාය ව ලකාය ව,
සමනුකමනා පාදෙහි සොඤ්ඤා සාධාමිගා ගතා.
1074. තං මං න තපතෙ බද්ධො වධො මෙ න තපසස්සති,
සුඛමාහරිතං තෙසං යෙසං රජ්ජමකාරයිං.
1075. එසා තෙ උපමා රාජ අත්භයසුභ්වං කතා,
රජ්ජම රථසං යොග්‍යස්ස බලස්ස නිගමස්ස ව.
සබ්බස්මිං සුඛමොඤ්ඤං බන්ධනෙ පජානතා'ති.

2. මහාකපිජාතකං.

1076. අකොභමද්දං¹ වනමනකරසමිං
නිලොභාසං එලිතං සංවිරුද්ධං,
සමද්දසං එලහෙතු විහරං
තං දිස්වා භික්ඛාවරියං වරාමි.
1077. සෙලං සුමට්ඨං නරවීරං නිට්ඨිතං
නාරි යුගඤ්ඤා අපසද්ධං,
දුක්ඛස්ස ආගමි අහොසි සද්දං
තං දිස්වා භික්ඛාවරියං වරාමි.
1078. දිජා² දිජං කුණ්ඩලාභරනං
එකං සමානං බහුකා සමෙච්ච,
ආභාරහෙතු පරිපාතයිංසු
තං දිස්වා භික්ඛාවරියං වරාමි.
1079. උසභාහමද්දං යුජස්ස මජ්ඣෙකිං
විලක්ඛනං වණ්ණබ්බුපපනං,
තමද්දසං කාමහෙතු විතුනං
තං දිස්වා භික්ඛාවරියං වරාමි.
1080. කරණ්ඩු³ නාම කලිඛනානං ගඤ්ඤානස්ස නග්ගරී,
නිමිරාජා විදේහනං පඤ්ඤාලාභානි දුමුඛො.
එතෙ රථධානි භික්ඛාන පබ්බජිංසු අකිංකරා.

1. සාධමිගා - මජ්ඣ., සා.

2. භික්ඛා - මජ්ඣ., සබ්බස්මිං. සුඛ මොඤ්ඤං - මජ්ඣ., සා.

3. අකොභමනමනරසමිං - මජ්ඣ.,

4. නරවීරස්ස විට්ඨිතං - මජ්ඣ.,

5. දිජාදිජා - මජ්ඣ., දිජාදිජාන.

6. කරණඤ්ඤාකලිඛනං - මජ්ඣ.,

1073. වෘක්කශාඛායෙන් ද වෙනුලතායෙන් ද, අදනාලද ඒ මා පසින් ඇක්මෙමින් යාමුවෝ (වදුරෝ) සුවසේ ගියහ.

1074. ඒ මා පළමු වල්ලිබන්ධ තෙම නො තවයි. දැන් මටවත් (තොප කෙරෙන් පැමිණි) වධය මා නො තවන්නේ යැ. කවර හෙයින් යත්: මම යම් කෙනකුන්ට රජ කෙළෙමි ද මා විසින් ඔවුන්ට සුව ඵලවනලද ද එහෙයිනි.

1075. රජතුමනි, තොපට අභිවාඨිය දක්වන මේ උපමාව කරන ලද නුවණ ඇති ඤාත්‍රිය රජහු විසින් රාජ්‍යයට ද රථයෙහි යොදන අශ්වාදි සතුන්ට ද සේනාවට ද ගමනියම්ගම් වැසියන්ට ද යන හැමට සුව සෙවිය යුත්තේ ය.

2. මහාකපි ජාතක යි.

1076. වන අතුරෙහි මැනැවින් වැඩුණු නිල්පැහැ ඇති පල ගත් අඹරුකක් දිටිමි. එ රුක පල හේතුවෙන් බිඳුනාලද ද දිටිමි. එය දක (කලකිරි සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍යභාවය මෙනෙහි කොට පසේබුදු වැ) පිඩු සිඟා හැසිරෙමි.

ම

1077. නුවණැති ශිල්පියකු විසින් නිමවනලද මට වූ ගබ්ද රහිත මිණිවළලු දෙකක් ස්ත්‍රියක් (දැනෙහි) දරුවා ය. (දැනේ දමා තුඩු වළලු දෙක එක අතක දමා යු කලා) පළමු වළල්ල දෙවැන්නට පැමිණ හඬ නැඟී. එය දකැ (බොහෝ දෙනා හා එක්ව විසීම කලහ සිදුවන්නට හේතුය යි කලකිරි තිලකුණු වඩා පසේබුදු වැ) පිඩුසිඟා හැසිරෙමි.

1078. බොහෝ පක්ෂිහු රැස් වැ කුණපය ගෙන එන එකලා වූ පක්ෂියා ආහාර හේතුවෙන් කොටමින් ලුහුබැඳ හෙළාහ. එය දකැ (කලකිරි තිලකුණු වඩා පසේබුදු වැ) පිඩුසිඟා හැසිරෙමි.

1079. මම ගෙරි සමූහයා මැද සැලෙන මොල්ලිය ඇති පැහැයෙන් හා බලයෙන් යුතු වෘක්කශයකු දුටිමි. ඔහු කාමය නිසා (අන්) ගොතකු විසින් අනිත්‍ර ලැබූ මළහු දිටිමි. එය දකැ (කලකිරි සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍යභාවය මෙනෙහි කොට පසේ බුදු වැ) පිඩුසිඟා හැසිරෙමි.

1080. කලිඟුදනවු වැසියන්ගේ කරණ්ඩුක නම් රජ යැ ගන්ධාර ජනපද වාසීන්ගේ නග්ගථි නම් රජ යැ විදේශ ජනපද වාසීන්ගේ නිම් නම් රජ යැ පංචාල ජනපද වාසීන්ගේ දුර්වුඩ නම් රජ යැ යන රජවරු රාජ්‍යයන් හැරපියා පළිබොධ රහිත වැ පැවිදි වූහ.

1081. සබ්බෙව මෙ දෙවසමා සමාගතා
අඤ්ඤා යථා පඤ්ඤිතො තපෙවිමෙ,
අභ්‍යුත්තරා ඵකොව වරිස්සාමි හග්ගවි
භික්ඛානා කාමානි යරොධිකානි.
1082. අයමෙව කාලො නභි අසෙසං අසී
අනුසාසිතා මෙ න භවෙය්‍ය පච්ඡා,
අභ්‍යුත්තරා ඵකොව වරිස්සාමි හග්ගවි
සකුණ්ඨව මුත්තා පුරිසස්ස හස්සා.
1083. ආමං පක්කඤ්ඤා ජාතභ්ඤ්ඤා අරො ලොභං අලොභිකං,
තමහං දිස්වා පබ්බජිං වරෙව තං වරාමහනභි.

3. කුමහකාරජාතකං.

1084. අභ්‍යුත්තරා දුක්ඛධම්මායා වහනති නාභිරාධයිං,
නුදනති උරසි සලලං යුග්ගං වික්කන්තවාරිනි.
1085. නහ නුන රාජා ජානාති* මම වික්කම්මපාරිසං,
සබ්බාමෙ සුක්කතං තානි දුක්ඛප්පභිතානි ව.
1086. සානුනාහං මරිසසම් අබ්බු අපරාධිනි,*
තද්ගම් කුමහකාරස්ස දිනතා ජකණ්ඨාරිකා.
1087. යාවතාසිංසනි* පොසො තාවදෙව පච්ඡනති,
අස්සාපායෙ ජහනති නං ඔට්ඨිව්‍යාධිංව ඔක්ඛියො.
1088. යො පුබ්බෙ කතකල්‍යාණො කතස්සො නාවබුජ්ඣති,
අස්සා තස්ස පටුජ්ජනති යෙ භොනභි අභිපස්සිතා.

1. අභ්‍යුත්තරා දුක්ඛධම්මායා - මජ්ඣ. සන්. 2.
2. රාජානානාති - මජ්ඣ. සන්. 3.
3. අපරාධිනි - මජ්ඣ. 4.
4. යාවතා සිංසනි - මජ්ඣ. 5.

1081. හඟවිය, මෙහැම දෙන මැ විශුද්ධ දේවයන් (පූර්ව-ප්‍රත්‍යාකෂද්ධයන්) සමාන විශුද්ධ වුවාහු එක්රැස් වූහ. දිළියෙන ගිනි යම්සේ බබළා ද එහෙයින් මැ මොහු බබළති. අවධි වශයෙන් සිටි (රූපාදි) වස්තුකාමයන් හැරපියා එකලා ව හැසිරෙමි.

1082. හඟව, මෙ මැ පැවිද්දට කළි. අත්කලෙක් නැති. (අනුශාසකයන් දුර්ලභ හෙයින්) පසුව මට අනුශාසනා කරන්නෙක් නො වන්නෙ යැ. (එහෙයින්) මම ද පුරුෂයෙක්හු අතින් මිදුණු කිරිල්ලක සේ එකලා වැ හැසිරෙන්නෙමි.

1083. (අපගේ දරුවෝ) නො පැසුණු පැසුණු අහර දනිති. ලුණු ඇති ලුණු නැති අහර ද දනිති. (එයින් දිවිවඩනට හැකි වෙති.) උන්ගේ ඒ ක්‍රියාව දක මම පැවිදි වීමි. තෙපි ද පිඩු සිඟා හැසිරෙව. මම ද පිඩු සිඟා හැසිරෙමි.

3. කුම්භකාර ජාතක යි.

1084. දූත කටයුතු කරන උරෙහි බැදි හෙල්ල දමා ගසන සටන්හි දස්කම් පා හැසිරෙන මම දළභධම්ම රජතුමාගේ සිත සතුටු නො කෙළෙමි නම් කවරෙක් සතුටු කෙරේ ද.

1085. මාගේ වික්‍රමය ද පුරුෂ පරාක්‍රමය ද සධ්‍යාමයෙහි සුකෘතයෝ ද දූත මෙහෙවර ද ඒකාන්තයෙන් තොපගේ රජ නො දනී.

1086. නැයන් නැති පිහිටක් නැති ඒ මම ඒකාන්තයෙන් මියෙමි. යම් හෙයෙකින් කුඹලාට ගොම වැරැටි අදනා කොට රජතුමා විසින් දෙන ලදිම ද එහෙයිනි.

1087. පුරුෂ තෙම යම්තාක් (මොහුගෙන් අරි ඇතැ යි) ප්‍රාර්ථනා කෙරේ ද ඒ තාක් සෙවුනේ යැ. ප්‍රයෝජන පහවගිය කල්හි ඔහු ඔට්ඨිව්‍යාධි ඇතින්න හළ රජ මෙන් හැරැපියත්.

1088. යමෙක් පෙර (අනුන් විසින්) කළ උපකාර ඇත්තේ කරනලද හිතවැඩ ඇත්තේ පසුව (ඒ උපකාර) නො දනී ද ඔහු විසින් පතන ලද යම් අරි කෙනෙක් ඇද්ද ඒ ඔහු වෙසෙසින් නැගෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1089. යො පුද්ගලික කතකලාංගය කතකො මනුෂ්‍යයෙකි,
අතො තස පවිත්තති යෙ භොති අභිපජ්ඣා.
1090. තං වො විදුමි හද්දා¹ වො යාවනෙත්ථ සමාගතා,
සබ්බෙ කතකලාංගො භොට වීරං සග්ගමති යසස්සරාති².

4. දළභවමමජාතකං.

1091. යො මං පුරෙ පවුදෙති අරඤ්ඤ දුරමායති³,
සො න දිස්සති මාතබ්බො සොමදත්තා කුභිං ගතො.
1092. අයං වා යො මනො සෙති අලුපිඛංව ජිජ්ජතො,
භූමා නිපතීතො සෙති අමරා වත* කුඤ්ඤරො.
1093. අනගාරිපුපෙතස්ස විසමුක්කස්ස වෙතසො,
සමණස්ස න තං සාධු යං පෙතමනුසොවයි.
1094. සංවාසෙන හවෙ සකක මනුස්සස්ස මිගස්ස වා,
හදයෙ ජායති පෙමං තං න සකක අසොචිතුං.
1095. මතං මරිස්සං රොදනති යෙ රුදනති ලපනති ව;
තස්මා භං ඉධි මාරොදි රොදිතං මොසමාහු සතොතො.
1096. කජ්ජෙන හවෙ බුභෙමි මනො පෙතො සමුට්ඨහෙ,
සබ්බෙ සමගමි රොදම අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුතතො.
1097. ආදිත්තං වත මං සත්තං සතසිත්තංව පාවකං,
වාරිතා වීය ඔසිඤ්ඤං සබ්බං නිබ්බාපයෙ දරං.
1098. අබ්බති වත මෙ සලං සොකං හදයතිස්සිතං,
යො මෙ සොකපරෙතස්ස පුත්තසොකං අපානුදි.
1099. සොහං අබ්බුද්ධසලෙලාසම් වීතසොකො අනාවිලො,
න සොවාමි න රොදමි තව සුඤ්ඤාන වාසවා⁴ති.

5. සොමදත්තජාතකං.

1. හද්දතං - මර්යා.

2. වසරාති - මර්යා.

3. මායතො - මර්යා.

* අමරාචාර්යමනො වත. අමරිති පාඨො, අවධානරා.

1089. යමෙක් පෙර (අනුන් විසින් තමන්ට) කරනලද කලාපකර්ම ඇත්තේ කරන ලද භික්ෂුවක ඇත්තේ පසුව දැන ද (සිහි කෙරේ ද) ඔහු විසින් පාර්ශ්ව වූ යම් අර්ථ කෙතෙක් ඇද්ද ඔහු ප්‍රකර්ශයෙන් වඩනාහු වෙත්.

1090. මෙහි යම් පමණ කෙතෙක් රැස් වූ ද ඒ තාක් තොපට යෙතක් වේවා. එහෙයින් තොපට කියමි හැමදෙන කළඟුන් දන්නෝ වූ. එයින් බොහෝ කල් දෙව්ලොව සම්පත් විදිමින් සිටිවූ.

4. දළ්භධම්ම ජාතක සි.

1091. යමෙක් පෙර වනයේ බොහෝ දුර මට පෙරගමන් යේ ද, වැඩිගිය දික්වූ සිරුරු ඇති ඒ සෝමදත්ත නො දක්නා ලැබේ. හේ කොහි ගියේ ද?

1092. සිද්ධන්තලද මාලුවා ප්‍රසන්නත්තේ සෝමදත්ත මළේ හෝනේ වෙයි, මේ හේ ම යැ, බිම වැටී හෝනේ යැ, ඇතා ඒකාන්තයෙන් මළේ මැ ය.

1093. මළහුට ශෝක කිරීම යැ යන යමක් ඇද්ද එය අනාගාරික වූ කාමයෙන් මිදුණු සිත් ඇති ශ්‍රමණයකුට නො මැනැවි.

1094. ඔහුය, එක්ව විසීම නිසා ඒකාන්තයෙන් මිනිසාට ද තිරිසනාට ද සිතෙහි ඇති ප්‍රේමය උපදී. ඔහුට ශෝක නො කොට සිටින්නට නො හැක්ක.

1095. යම් කෙතෙක් මළහුට හඬන් ද මමත් මැරෙන්නෙමි කියමින් වැලැපෙත් ද එය නිෂ්ඵල යයි සත්පුරුෂයෝ කිහු. එහෙයින් සෘෂිය, තෙපි නො හඬනු මැනැවි.

1096. බවුණ, හැඩිම නිසා ඒකාන්තයෙන් මැරී පරලොව ගිය පුද්ගලයා නැගී සිටී නම් ඔවුනොවුන්ගේ මළ නැයනට අපි සියලුදෙනමෝ එක්වැගෙන හඬමහ.

1097. ගිතෙල් ඉසින ලද දළ්ඬුණු ගින්නක් මෙන් (සොවින් දළුණු) මා දිය ඉස නිවූ කලෙක මෙන් සියලු ශෝක දහය නිවූයෙහි ය.

1098. යමෙක් ශෝකයෙන් මඩනා ලද ඖගේ පුත්‍රශෝකය දුරු කෙළේ ද, (ඒ තෙපි) ඖගේ හෘදය ඇසිරී කළ යම් ගලා-යෙක් වී ද එය ඒකාන්තයෙන් බැහැර කළහු යැ.

1099. ශෝක රහිත නො කැලඹුණු සිත් ඇති ඒ මම උපුටාලූ ශෝකශල්‍යය ඇතියෙමි වීමි. ඔහුය එහෙයින් තොපගේ බස් අසා ශෝක නො කරමි, නො හඬමි.

5. යොමදත්ත ජාතක සි.

1100. කාළාති කෙසානී පුරෙ අභෙසුං
ජාතානී සීසමිති යථාපදෙසෙ,
තානස්ස යෙතානී සුසිම දිඤ්චා
ධම්මං වර ඩුග්ගවරියස්ස කාලො.
1101. මමෙව දෙව පලිතං න භුක්ඛං
මමෙව සීසං මම උක්ඛමඛිතං,
අසං කර්මස්සනති මුසා අභාණිං¹
එකාපරාධං ඛම රාජසෙට්ඨ.
1102. දහරො භූවං දඤ්ඤතියොසි රාජ
පඨමුක්ඛතො භොති යථා කළිරො,
රජ්ජඤ්ඤ කාමරභි මමං ව පස්ස
මා කාලිකං අනුධාරී ජනීඤ.
1103. පස්සාමි වොභං දහරිං කුමාරිං
සාමට්ඨපස්සං සුතනුං සුමජ්ඣං,
කාළාපවාළාවා² පච්චෙලලමානා
පලොභයනතීව නරෙසු ගව්ඡති.
1104. තමෙන පස්සාමි පරෙන නාරිං
ආසීතිකං නාවුතිකංව ජව්වා,
දණ්ඛං ගහෙඤ්ඤාන පච්චෙලමානං
ගොපාණසිභොග්ගසමං වරතති.
1105. සොභං තමෙවානුච්චිනිතයනො
එකො සයාමි සයනස්ස මජ්ජෙති,
අභමිථි එවං ඉති පෙක්ඛමානො
න ගෙහෙ රමෙ ඩුග්ගවරියස්ස කාලො.
1106. රජ්ජවාලමිති වෙසා යා ගෙහෙ වසතො රතී,
එතමිඨි ජෙඤ්ඤාන වජනති ධීරා
අනපෙක්ඛිතො කාමසුඛං පභායා'ති.

6. සුසිමජාතකං.

1. අභාණිං - මිශ්‍රය.

2. කාළපවාළාව - මිශ්‍රය. කාලසාලලාව - සත.

1100. සුසීම, හිසැ කේසයට අනුරූප පෙදෙස්හි හටගත් කේසයෝ පෙර කළුපැහැයෙන් යුතු වූහ, දන් සුදු වූ ඒ කෙස් දැක දසකුසල්දහමිහි හැසිරෙව, මෙවුන වර්තී සංඛ්‍යාත බඹසරට මේ සුදුසු කාලය වෙයි.

1101. දේවයෙනි, නරකෙස් ඇතිද් මගේ හිසෙහි යැ, ඔබගේ හිසෙහි නො වෙයි, මාගේ මැ හිස යැ, මාගේ උතුමහ යැ, තමහට අර්ථයක් කරන්නෙමි යි සිතා බොරු කීම්. රජතුමනි, එක් අපරාධයකට කමා කළ මැනැවි.

1102. රජතුමනි, තෙපි තරුණවහු, දකුම්කලුවහු, තුරුණු කිළිලක් (ගොබයක්) වැනි ජීවිතයෙහි පළවූ වයසෙහි සිටින්නහු යැ. එහෙයින් රාජ්‍යය ද කරනු මැනැවි, මා ද බලනු මැනැවි. (නොහොත් මා අනාථ නො කරනු මැනැවි.) ජනෙන්ද්‍රය, කාලික වූ සුවය අනුව නොදුවනු මැනැවි, නොහොත් මේ ජීවිතයෙහි වින්ද යුතු රජසුව අත් නොහළ මැනැවි.

1103. සිලිටි පහස ද සොදුරු සිරුර ද යහපත් මැදපෙදෙස ද ඇති කුමරිය මම දකිමි, කළුවැල් ළපලුවක් මෙන් සැලෙන ඕ කෙලෙස් වසහ වූවා පුරුෂයන් සම්පයෙහි යයි.

1104. උපතින් අසු හැවිරිදි වූ හෝ අනු හැවිරිදි වූ හෝ සැරයටියක් ගෙන වෙවුළුමින් ගොනැස්සක් සෙයින් බිඳුණු පිරුරු ඇති ව ඇවිදින ඒ ස්ත්‍රිය පසුකලෙක දකිමි.

1105. ඒ මම එය මැ නැවත නැවත සිතමින් යහන්මැද එකලා වැ හෝමි. මම ද මෙසේ (ජරාවට පත් වන්නෙමි යි) සිතා බලනුයෙමි ගෘහවාසයෙහි නො ඇලෙමි. (සොදුර) මෙය බඹසර රක්තට සුදුසු කාලය යි.

1106. ගිහිගෙයි වසනුවහුගේ යම් පස්කම් සුවයෙහි ඇලීමක් වේ ද, තෙල එල්බෙන රැහැනක් වැන්න, පස්කම්සුවය ද හැරපියා ප්‍රාඥයෝ අපෙක්ෂා රහිත වූවාහු කම්සුව හැරපියා තපස් රක්තට යති යි.

6. සුසීම ජාතක යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුලත් කර ඇත.

1107. අභං දසසතං ව්‍යාමං උරගමාදය මාගතො,
තඤ්ඤ මඤ්ඤ මහාකායං ධාරයං නප්පථෙවයි.
1108. අථ ඉමං බුද්ධං පක්ඛිං අප්පමංසතරං මයා,
ධාරයං ව්‍යාධපෙ භීතො කමත්ථ කොට්ඨිබ්බෙලි.
1109. මංසගකෙඛා තුවං රාජ බලගකෙඛා අයං දිජො,
අයං නිග්‍රොධ ඛිජාති පිලකබ්බුඛරාති ව
අස්සත්ථාති ව හපෙඛත්වා ඛජෙඛ මෙ ඔදගිස්සති.
1110. තෙ රුකඛා සංචිරුහහති මම පසෙස නිවාතජා,
තෙ පරියොනනධිස්සන්ති අරුකඛං මං කරිස්සතෙර.
1111. සන්ති අශ්‍යෙඤ පි රුකඛාසෙ මුලිනො ඛන්ධිනො දුමා,
ඉමිනා සතුණජාතෙන ඛිජමාහරිත්වා හතා.
1112. අජ්ඣාරුහාතිවඩ්ඪන්ති¹ බ්‍රහ්මකම්බි වනස්සති,²
තස්මා රාජ පථෙධාමී සමපස්සං නාගතං භයං.
1113. සඛ්ඤයොස සඛ්ඤිතඛිඛාති රකෙඛය්‍යානාගතං භයං.
අනාගතභයා ධීරො උභො ලොකෙ අථෙවකඛිතිති.

7. කොට්ඨිබ්බෙලිජාතකං.

1114. රාජා අප්පච්ඡි³ වීදුරං ධම්මකාමො යුධිට්ඨිලො,
අපි බ්‍රාහ්මණ ජාතාසි කො එකො බහු සොචති.
1115. බ්‍රාහ්මණො අජයුරෙත බහුතෙධො⁴ වනෙ වසං,
බුමං අකාසි වාසෙට්ඨො⁵ රත්තඤ්ඤිමතඤ්ඤිතො.
1116. තස්ස තං බුමගජෙඛන සරහා මකසඤ්ඤිතා,⁶
වහ්නාවාසං උපගඤ්ජුං බුමකාරිස්ස සහතිකෙ.

1. අජ්ඣාරුහාති වඩ්ඪන්ති - හතා,
2. වනස්සති - මජ්ඣං. - හතා.
3. අප්පච්ඡි - මජ්ඣං.
4. බහුතෙධො. බහුතෙතො - සතා.
5. වාසිට්ඨි - මජ්ඣං.
6. මකසඤ්ඤිතා - මජ්ඣං.

1107. මම බඩ දහසක් පමණ වූ නයකු ගෙන ආයෙමි. -
විශාල ශරීරයක් ඇති ඒ නයා ද මා ද දරමින් නො සැලෙහි.

1108. කොට්ඨිකෙලිය, මට වඩා අතාල්ප මාංශ ඇති මේ
කුඩා පක්ෂියා දරා සිටිමින් තෙත් කවර කරුණින් බිය වූයෙහි
ද? යි.

1109. රජතුමනි, තෙපි මස් කන්නහු ය. මේ පක්ෂි තෙම
ගෙඩි කන්නෙකි. මේ තෙමේ නුග පළොල් දිඹුල් ඇසකු යන
මේ ගෙඩිවර්ග කා (මාගේ) කඳෙහි මල පහකරන්නේ ය.

1110. මාගේ පාර්ශවයෙහි (අතු අතරෙහි) වාත රහිත තැන්හි
වැඩුණු නුග ආදී රුක්හු සරුවට වැඩෙති, ඒ ගස් මා වැළැඳගනී.
(පසුව) මා රුක් නැත්තකු කෙරෙත්.

1111. නුග ආදී බිඳුවට ගෙන එන මේ යකුණ සමූහයා
විසින් නසනලද මුල් සහිත කඳ ඇති වෙනත් ගස්හු ඇතියහ.

1112. රජතුමනි, විශාලගස් යටපත් කරගෙන (ඇසවු ආදී
ගස්) වැඩෙති. එහෙයින් අනාගත බිය දක්නෙම සැලෙමි.

1113. සැක කටයුතු දෙය සැක කරන්නේ ය. නො පැමිණි
බියෙන් රැකෙන්නේ ය. (නොහොත් පාණාතිපාතාදී පාපක්‍රියාවන්
නොකර හැරීම හා පවිත්‍රීකරණයේ හා ඉවරි පුභුලයන්ගේ ඇසු-
රෙන් ඉවත් වන්නේ ය.) නුවණැත්තේ නො පැමිණි බියෙන්
දෙලොව රැක ගන්නේ යි.

7. කොට්ඨිකෙලි ජාතක යි.

1114. සුවර්ත ධර්මය ප්‍රිය කරන 'සුඛිෂ්ඨිර' රජු විධුර පඬි
තුමා අතින් විවාළේ ය. බමුණ, එකලා ව වසන කවරෙක් බොහෝ
කොට ශොක කෙරේ ද යි කීම දන්නෙහි ද?

1115. එළු රැළ හා සමග බොහෝ දර ඇති ව වනයෙහි
වෙසෙන 'වාපෙයධ' බමුණු දවරයෙහි අතලස් වැ මදුරු උවදුරු
නැති කරන්නට ගිනි දල්වා දුම් ඇති කෙළේ ය.

1116. මැයිමදුරුවන්ගෙන් පෙළුණු සරහ මාගයෝ ඒ දුම්
ගඳින් දුම් හටගන්වන ඒ බමුණා සම්පයෙහි වැසිකල විසීමට
පැමිණියහ.

1117. සරහෙසු මනං කඤ්ඤා අජායො නාවට්ඨකං,
ආගච්ඡති වජ්ජති වා තස්ස තා විනාසං අජා.
1118. සරහා ව සරදෙ කාලෙ පභිනමකසෙ වතො,
පාවිසුං ගිරිඳ්ගානි නදීනං පහවානි ව.
1119. සරහෙ ව ගතෙ දිඤ්ඤා අජා ව විහවං ගතො,
කීසො ව විවරෙණං ආසි පඤ්චරොගි ව බ්‍රාහ්මණො.
1120. එවං යො සංතිරංකඤ්ඤා ආගතො කුරුතෙ පියං,
යො එතො ඛෙසු යොවති ධුමකාරිව බ්‍රාහ්මණොති.

8. ධුමකාරිජාතකං.

1121. කොධ ජාගරතං සුනෙතා කොධ සුනෙතස්ස ජාගරො,
කො මමෙතං¹ විජානාති කො තං පටිභණාති මෙ.
1122. අහං ජාගරතං සුනෙතා අහං සුනෙතස්ස ජාගරො,
අහමෙතං විජානාමි අහං පටිභණාමි තෙ.
1123. කථං ජාගරතං සුනෙතා කථං සුනෙතස්ස ජාගරො,
කථං එතං විජානාසි කථං පටිභණාසි මෙ.
1124. යෙ ධම්මං නප්පජානන්ති සංයමොති දමොති ව,
තෙසු සුප්පමානෙසු අහං ජග්ගාමි දෙවතෙ.
1125. යෙසං රාගො ව දෙසො ව අවිජ්ජා ව විරාජිතා,
තෙසු ජාගරමානෙසු අහං සුනෙතාසමි දෙවතෙ.
1126. එවං ජාගරතං සුනෙතා එවං සුනෙතස්ස ජාගරො.
එවමෙතං විජානාමි එවං පටිභණාමි තෙ.
1127. සාධු ජාගරතං සුනෙතා සාධු සුනෙතස්ස ජාගරො,
සාධු මෙතං විජානාසි සාධු පටිභණාසි මෙති.

9. ජාගරජාතකං.

1. කොධමෙතං - මජ්ඣ. කොමෙතං. භූ - ස.පා.

1117. සරහ මුවන් කෙරෙහි ස්නේහය උපදවාගත් ඒ බමුණු වනයෙන් පෙරළා එන්නාවූ හෝ ගොවුදෙන් වනයට යන්නාවූ හෝ එළුවන් නො දනී. එහෙයින් ඔහුගේ ඒ එළුවා නැසුණහ.

1118. වනයෙහි මදුරුවන් ප්‍රභීණ ව ගිය සරත් කාලයෙහි සරහමුවෝ ගඬයා හටගන්නා ගිරිදුරුවලට පිවිසියහ.

1119. සරහමුවන් වල් වැදුණු බව ද එළුවන් මළ බව ද දකෑ බමුණු කෘශ වූ දුර්වර්ණ වූ පාණ්ඩුරොගියෙක් විය.

1120. යමෙක් මෙලෙස ස්වකීයයන් බැහැර කොට අමුත්තන් ප්‍රිය කෙරේ ද හෙතෙම ධූමකාරී බමුණා මෙන් එකලා ව බොහෝ දුක් ඇතියෙක.

8. ධූමකාරී ජාතක යි.

1121. මෙලොව කවරෙක් නිදිවර්ජිතයන් අතුරෙහි සයනය කෙළේ ද? සයනය කළවුන් අතුරෙහි කවරෙක් නිදිවර්ජිත ද? මාගේ තෙල ප්‍රශ්නය දනී ද? කවරෙක් මේ ප්‍රශ්නය විසඳන්නට සමත් වේ ද?

1122. නිදි වර්ජිතයන් අතුරෙහි මම නිදන්නෙමි, සයනය කරන්නන් අතරෙහි මම නිදි වර්ජනය කරමි. මේ ප්‍රශ්නය මම දනිමි, තොප විසින් පහදන්නට මම පොහොසත්මි.

1123. නිදි වර්ජිතයන් අතුරෙහි කෙසේ නිදගත්තේ ද? නිදන්-නවුන් අතුරෙහි නිදි දුරු කළේ කෙසේ ද? මේ ප්‍රශ්නය කෙසේ දනිති ද? මා ඇසූ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු දෙන්නට කෙසේ සමත් වෙති ද?

1124. දේවතාවෙනි, සිල්වත් වීම ඉඤ්ඤා දමනය යන ගුණ ධර්මයන් යම් කෙනෙක් නො දනිත් ද, ඔවුහු කෙලෙස් නින්දෙන් නිද්දී මම අප්‍රමාද ගුණයෙහි පිහිටා නො නිද සිටිමි.

1125. දේවතාවෙනි, යම් රහතුන් වහන්සේ කෙනකුන්ගේ රාගද්‍රව්‍යමෝහයෝ නැසුණාහු ද ඒ ආර්යයන් නො නිදන කලා මම නිදගත්තෙමි.

1126. නිදි දුරුකරන්නවුන් අතුරෙහි මම මෙසේ නිදමි, නිදන්නවුන් අතුරෙහි මම මෙසේ නිදි වර්ජනය කරමි. මෙසේ මේ ප්‍රශ්නය දනිමි. ඔබට මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නට සමත් වෙමි.

1127. මනාලෙස නො නිදන්නවුන් අතුරෙහි සයනය කෙළෙහි, මනාලෙස නිදන්නවුන් අතුරෙහි නො නිදන්නෙහි, මනාසේ ප්‍රශ්නය දන්නෙහි, මා ඇසූ ප්‍රශ්නය මනාලෙස විසඳන්නට සමත් වෙති යි.

9. ජාගර ජාතක යි.

1128. න කීරතී අනොමදසසිසු
සාරිවරියා බුද්ධෙසු අනිකා¹,
සුත්තයා අලොභිකාය ව
පසං ඵලං කුමමාසපිණ්ඩියා.
1129. භතීගවාසසා ව මෙ² ධනු
ධනධනෙදං පයවී ව කෙවලා,
නාරියො වීමා අච්ඡරුපමා
පසං ඵලං කුමමාසපිණ්ඩියා.
1130. අභිකඛණං රාජකුණ්ඨර
ගාරා භාසසි කොසලාධිප,
සුච්ඡාමී තං රට්ඨවඛිනන
බාළුනං පිනිමනො පභාසසි.
1131. ඉමසමිං යෙව නගරෙ කුලෙ අඤ්ඤිතරෙ අහුං,
පරකමිකරො ආසිං හතකො සීලසංවුතො.
1132. කමමාය නිසබ්බනාහං චතුරො සමමෙ අද්දං,
ආචාරසීලසම්පන්නෙ සිනිභූතෙ අනාසවෙ.
1133. තෙසු වීක්ඛං පසාදෙතා නිසිදෙතා පණ්ණසස්සනෙ,
අද්දං බුද්ධානං කුමමායං පසන්නො සෙභි පාණිභි.
1134. තස්ස කමමස්ස කුසලස්ස ඉදං මෙ ඵද්දං³ ඵලං,
අනුගොමී ඉදං රජුං චිතං ධරණිමුක්තමං.
1135. දද භුණ්ණ ව මා ව පමාදෙ⁴
වික්ඛං වික්ඛය කොසලාධිප,
මා රාජ අධමමකො අහු
ධම්මං පාලය කොසලාධිප.
1136. සොහං තදෙව සුනසුනං
වට්ඨමං ආචරිකාමී සොහනෙ,
අරියාවරිතං සුකොසලෙ
අරහනො මෙ මනාපා පසසිකුං.

1. අසකං - මජ්ඣං.

2. වමෙ - මජ්ඣං.

3. ඵද්දං - මජ්ඣං.

4. දදං භුණ්ණ මා ව පමාදෙ - මජ්ඣං.

1128. අලාමක වූ ප්‍රකාශකයෙකුගේ ඇති පසේබුදුවරයන් කෙරෙහි කළ වැදගත් පිළිගැනීම ආදී පරිවර්තනයන්ගේ ආනිතය ස්වල්ප නො වේ. තෙල්, පැණි රහිත කොමිස්සි දායක වී පාක බල.

1129. ඇත් අස් ගවයෝ ද ධනධාන්‍යයෝ ද සියලු මහ පොළොව ද, දෙවනනන් වැනි සුන්දර රූපිකාවෝ ද මට බොහෝ වෙති. කොමිස්සි දායක වී පාක බල.

1130. කුලලාභාශය ඇති රාජශ්‍රේෂ්ඨය, නිරතුරු ගාරා කියන්නෙහි ය රාජ්‍යය දියුණු කරන උතුම්මයෙකි, ඔබ වීරවරයා වෙති. අරුත් කියනු මැන.

1131. මේ නගරයේ ම එක්කරා කුලයෙක උපන්නේ. අනුන්ට බැලීමෙහෙකම් කොට දිවි රක්තෙම් පිරිසුදු පන්සිල් ඇති වීම.

1132. කර්මාන්ත සඳහා යන මම ආචාරයෙන් හා භීෂිකයෙන් සම්පූර්ණ වූ පාප රහිත හෙයින් සිහිල් වූ ආසුව රහිත වූ ශ්‍රමයෙන් වහන්සේ සතර නමක් දිවීම.

1133. උන්වහන්සේ කෙරෙහි සිත පහදවා කොළ ඇතිරියෙහි වඩානිඳුවා පහන් සිතැති ව පසේබුදුවරුන්ට සියතින් කොමිස්සි පිළිගැන්වූයෙහි.

1134. මාගේ පුණ්‍යකර්මයේ වීර්‍යවරයා මෙබඳු ය. හැම සම්පන්නයෙන් ආභාස වූ උතුම් පොළොව සහිත රාජසම්පත පිළිගනී.

1135. කේතනාධිපතිය, දන් දී වළඳනු මැනැව්. දනාදී පුණ්‍ය ක්‍රියාහි නොකැලැකිලි නොවන්නේ මැනැව්. වතුස්වක්‍රම සම්පත් සපුරාලනු මැනැව්. රජතුමනි, අධාර්මිකයකු නොවනු මැනැව්. දහම් රකින්නේ මැනැව්.

1136. ඒ මම බුද්ධාදී ආර්යයන් නැවත නැවත පුරුදු කළ මහෙහි ම හැසිරෙන්නෙමි, රහතුන් වහන්සේ දකින්නට මට පිළි ඇත.

1137. දෙවී වියවජරූපමා
මජ්ඣේ නාරිගණස්ස යොගයි,
කීං කම්මමකායි හද්දං
තෙනායි වණ්ණවතී සුකොසලෙ.
1138. අඛට්ඨකුලස්ස ඛනිඨ
ද්වයාහං පරපෙසයි යා අහුං,
සඤ්ඤා ධම්මජීවිනී
සිලවතී ච අපාපදස්සනා.
1139. උඤ්චහන්තං අහං තද
චරමානස්ස අද්ධං භික්ඛුනො,
චිත්තා සුමනා සයං අහං
තස්ස කම්මස්ස ඵලං මමෙදිස'නති.

10. කුමමාසපිණ්ඩජාතකං.

1140. ආගමිස්සති මෙ පාපං ආගමිස්සති මෙ හයං,
තද්ධං චලිතා සාධා මනුසෙස්සන මීගෙන වා.
1141. භීරුයා නුන මෙ කාමෙ අවිදුරෙ වසනායා,
කරිස්සති කිසං පණ්ණං සාව සාධා පරනතපං.
1142. යොවයිස්සති මං කන්තා ගාමෙ වසමනිඤ්ඤා,
කරිස්සති කිසං පණ්ණං සාව සාධා පරනතපං.
1143. තයා මං හසිතාපඤ්ඤා මිහිතානි* හණිතානි ච,
කිසං පණ්ණං කරිස්සනති සාව සාධා පරනතපං.
1144. ආගමා නුන සො සජ්ජෙ අසංඝි නුන සො තච,
අක්ඛාතං නුන තං තෙන යොතං සාධමකම්මයි.

1. අසිතා පඤ්ඤා - මජ්ඣං.
2. මිතානි භිතානි - මජ්ඣං.

1137. දේවිය, (කොසොල් රජුගේ දුවක වූ නෙපි) කතූන් මැද අප්සරාවක මෙන් බබළන්නවු ය. පෙර කිනම් කුශලකර්මයක් කළා ද? කවර කරුණෙකින් වර්ණවත් වූවා ද?

1138. රජකුමනි, මම කෙළෙඹකුලයක පැවැති ගෙනයන දසියක් වීමි. තිදෙනින් යංවර වූ දහමෙන් ජීවත් වන ආචාරසීල සම්පන්න වූ දකුම්කලු වීමි.

1139. එකල මම තමහට ලැබුණු බත්කොටස ගෙනෙනුයේ පිඬුසිතා වඩනා බුන් කෙලෙස් ඇති පසේබුදුන් වහන්සේට සතුටු සිත් ඇති ව දුනිමි. (පිදිමි) ඒ කර්මයේ ඵලය මෙබඳු ය.

10. කුම්මාස පිණ්ඩ ජාතක යි.

1140. අනිෂ්ටවූ දෙයක් මට එන්නේ ය. මට බියක් එන්නේ ය. (යම්භෙයෙකින්) එකල්හි අත්ත මිනිසකු විසින් හෝ මෘගයකු විසින් හෝ සෙලැවිණි.

1141. බියවන ස්වභාව ඇති නුදුරෙහි වසන මගේ බැමිණිය නිසා මට කාමසිතුවිලි උපදී ද, පරන්තපයා බිය කළ ඒ අත්ත මෙන් මා කෘග වූ පඬු පැහැය ඇත්තකු කරන්නේ ය.

1142. මාගේ ප්‍රිය වූ බිරිඳ ගමේ වසන්නී අනිඤ්ඤ වූවා උකුම් රු ඇත්තී මා ශෝක කරවා වියළුවන්නී ය. පරන්තපයා බිය කළ ඒ අත්ත මෙන් මා කෘග වූවකු ද පඬුපැහැ ඇත්තකු ද කරන්නේ ය.

1143. කළු ඇස්කෙළවර ඇත්තී ය, නී පවත්වන මනුෂ්මිතය ද මඩුර කපා ද පරන්තපයා බිය කළ ඒ අත්ත මෙන් මා කෘග වූවකු ද පඬුපැහැ ඇත්තකු ද කරන්නේ ය.

1144. ඒ ශාඛා ශබ්දය තා කරා ආශේ යයි සිතමි. ඒ ශබ්දය තොපට දනුවීමෙන් ලද්ද යි සිතමි, යමෙක් ඒ අත්ත සෙලැවී ද හේ පියා මැරූ හෙතුව කියන ලද්ද යි සිතමි.

1145. ඉදං ධර්මං නිවර්තනං මම ආලොකං විනිශ්චිතං,
තද්ධර්මං විලිංඝනං සාධා මනුෂ්‍යස්‍ය මගෙන වා.
1146. තථෙව නිවර්තනං අවධේයං අවධේයං පිතරං මම,
හතනිව සාධාති ජාතේනා ආගමිස්‍යති මෙ භය'නි.

11. පරිනිප්පත්තිය.

ගන්ධාර්වග්ගො උත්තරො.

පඤ්ඤානං:

වරුණං මහාකපි හග්ගව ච
දළුබලං සකුණ්ණං කෙසවරො,
උරගො විචුරො පුන ජාගරා
අරි කොසලාධිප පරිනිප්පත ව.

සන්නිවේදනං නිවේදනං.

තත්‍ර වග්ගො:

අරි සත්‍ය නිපාතං විනං මෙ භවතො සුඤ්ඤා,
කුසලං ච පුන ගන්ධාරො ජෙව ච වුත්තං මහෙසිනා.

1145. බාල වූ මා සිත දෙය තා වෙත පැමිණියේ ය. එකල සෙලවුණු අත්ත මිනිසකු හෝ මාගයකු හෝ සෙලවුණේ ද යි නො පැනිණි.

1146. තෝ මාගේ පියා මැරුණේ ය, මරා අතුවලින් වසමින් එබඳු බියක් එන්නේ යයි දනගත්තෙහි යයි.

11. පරතත්ව ජාතක යි.

දෙවන ගණිත විද්‍යා යි.

එහි උද්දනය:

ගණිතජාතක (වරගාම) යැ මහාකපිජාතක යැ කුමහකාරජාතක (හග්ගව) යැ දළභධම්මජාතක යැ සොමදහනජාතක (කුකුරු) යැ සුසිමජාතක (කෙස) යැ කොට්ඨිඛලිජාතක (උරග) යැ බුමකාරි ජාතක (විචුර) යැ ජාගරජාතක යැ කුමමාසපිණ්ඩජාතක යැ පරතත්ව ජාතක යැ යි දසයෙකි.

සත්තක නිපාතය නිමි.

එහි වග් උද්දනය:

සත්තකනිපාතයෙහි කුකුරුවර්ග යැ ගණිතවර්ග යැ යි වර්ග දෙකක් මැ මහර්ම වූ බුදුරජුන් විසින් වදන ලදහ.

8. අට්ඨක නිපාතො

1147. ඔදනවිඤා සුචි අලලකෙසා
කලවානි කිං කුමභිමධිස්සධිඤා,
පිට්ඨා තිලා ධොවයි තණ්හිලානි
තිලොදනො හොතිති¹ කිස්ස හෙතු.
1148. න ධො අයං ඩ්වුභමණ භොජනඤා
තිලොදනො හොතිති සාධුපඤ්ඤ,
ධම්මො මනො තස්ස ඛණ්ණමජ්ඣ²
අහං කරිස්සාමි සුසානමජ්ඣකි.
1149. අනුච්චි කලවානි කරොති කිච්චං
ධම්මො මනො කොනු තවෙනසංඝි,
සහස්සනෙතො අතුලානුභාවො
න මියති³ ධම්මවරො කදචි.
1150. දළොපමාණං⁴ මම එඤ්ඤා ඩුග්ගහි
ධම්මො මනො නස්මි මමෙඤ්ඤ කඛ්ඛා,
යෙ යෙවදනි පාපා හවන්ති
නෙ තෙවදනි සුඛිතා හවන්ති.
1151. සුඤ්ඤා හි මග්ගං වඤ්ඤා අහොසි
සා මං වධිත්වාන වීජාසි පුක්කං,
සාදනි සබ්බස්ස කුලස්ස ඉස්සරා
අහං පනමි අපච්ඡිදා එකිකා.
1152. ජීවාමි වොහං නාහං මනොසී⁵
තවෙව අඤාය ඉධාගතොසි,
යා තං වධිත්වාන වීජාසි පුක්කං
සභාව පුනෙනන කරොමි හයමං.
1153. එතඤ්ඤා⁶ නෙ රුච්චති දෙවරාජ
මමෙව අඤාය ඉධාගතොසි,
අහඤ්ඤා පුනො සුඤ්ඤා ව නතො
සමමාදමානා සරමාවසෙම.

1. හෙතිති - මජ්ඣ. සා.
2. ඛණ්ණමජ්ඣ - ඛණ්ණමජ්ඣ - සා. ඛණ්ණමජ්ඣ - මජ්ඣ.
3. මියති - මජ්ඣ.
4. දළොපමාණං - මජ්ඣ.
5. න මනොසී - මජ්ඣ. සා.
6. එතඤ්ඤා - මජ්ඣ. සා.

8. අට්ඨක නිපාතය

1147. කව්ඨානිය, හැදි සුදුවත් ඇත්තී පරිත්‍ර වූ තෙතකෙස් ඇත්තී මිනීමරුවෙන් කළ උදුනෙහි පිසින තලිය තබා තලපිටි බහා සහල් දෙවන්නේ කුමට ද? තලබත් කුමට ද?

1148. සොදුරු නුවණැති බමුණ, මේ තලබත අනුභව කිරීම පිණිස නො වේ. ධර්මය (වැඩිහිටියන් සැලැකීම හා ත්‍රිවිධ සුවර්තය) මළේ ය. මම සොහොනමැද සිට ඒ ධර්මයට මතකබත කරන්නෙමි.

1149. කව්ඨානිය, විමසා බලා කටයුතු කරව. ධර්මය මළේ යයි නොපට තෙල කීයේ කවරෙක් ද? අසම වූ තෙද ඇති දහසක් නෙත් ඇති (ශත්‍රුසංඛ්‍යාත) ශ්‍රේෂ්ඨ ධර්මය කිසිකලෙක නො මැරේ යයි කී ය.

1150. බමුණ, මෙහි මාගේ දඩ් ප්‍රමාණය යි (භෙවත් වීශ්වාසයයි.) මෙහි ලා මට සැකයෙක් නැත. දැන් යම් යම් කෙනෙක් පාපියෝ වෙත් ද ඔවුහු ම සැප ඇත්තෝ වෙත්.

1151. මාගේ ලෙහෙළි වද වූවා ය. ඇය මා තළා පෙළා පුතකු ප්‍රසූත කළා ය. දන් ඕ නොමෝ ගෙදරට අධිපති වූවා ය. ගෙයින් බැහැර කරන ලද මම තනි ව අනාර වීමි.

1152. මම දිවි ඇත්තෙමි, මම නො මළෙමි, කී නිසා මෙහි පැමිණියෙමි, යම් ස්ත්‍රියක් නොපට හිංසා කොට පුතකු වැද්වා ද පුතා සමග ඇය අර කරමි යි කී ය.

1153. ශත්‍රුය, මෙය නොපට රුවි වේ. මා නිසා මෙහි පැමිණියෙහි මම ද පුතා ද ලෙහෙළිය ද වුණුබුරා ද සතුටු වෙමින් ගෙහි වසමහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1154. එතඤ්ඤා තෙ රුච්චි කාතියානි
හතාපි සන්තානා න ජහාසි ඛම්මං,
තුච්ඤ්ඤා පුත්තො සුඤ්ඤා ච නත්තා
සම්මොදමානා සරමාවසෙරා.
1155. සා කාතියානී සුඤ්ඤාය සඤ්ඤා
සම්මොදමානා සරමාවසිත්තා,
පුත්තො ච නත්තා ච උපට්ඨතිංසු
දෙව්නම්මෙතො අධිග්ගහිතා'ති.

1. කව්වානිජාතකං.

1156. ඉදං පුරෙ නිත්තමාහු ඛුමුච්ඡං මහොදිකං.¹
ආවාසො ඛකරාජස්ස පෙත්තකං හවනං මම
ත්තජ්ඣ හෙතෙතං² යාපෙම භිකං³ න වීජභාමසෙ.
1157. කො දුතියං අසීලස්ස⁴ බන්ධුරස්සකම්⁵ හෙජ්ඣති,
කො මෙ පුත්තෙ කුලාවකං මඤ්ඤා සොස්සි⁶ කරස්සති.
1158. සබ්බා පරික්ඛානා ඵෙග්ගු යාව තස්සා ගති අහු,
වීජ්ඣතෙඛා මහාරාජ සාරෙ න රමති සුඤ්ඤා.
1159. සා නුනාහං ඉතො ගහඛා රඤ්ඤා මුත්තා නිවෙසනා,
අත්තානං රමයිස්සාමී දුමසාබානිකෙතිති.
1160. සො නුනාහං ඉතො ගහඛා රඤ්ඤා මුත්තො නිවෙසනා,
අග්ගො දකානි පිට්ඨස්සාමී⁷ යුජස්ස පුරතො වජං.
1161. තං මං කාමෙහි සම්පත්තං රත්තං කාමෙසු මුළුත්තං⁸
ආනාමි හරතො' පුරෙස්ස ඛාහිතො හඤ්ඤානි තෙ
1162. අඤ්ඤාතර්ථසායං තුඤ්ඤා උපරිපබ්බතෙ,
සා මං සමෙත්තන මුදුනා මා පාදං ඛණ්ඩසමිති.
1163. අසංසයං ජාතිබයනාදස්සි
න ගඤ්ඤාසයාං පුනරාවර්ථස්සං,
අයං හි මෙ අභිමා ගඤ්ඤාසයා
වීජ්ඣා මෙ සංසාරො පුනරුත්ථායා'ති.

2. අට්ඨසද්දජාතකං.

1. මහොදිකං - මජ්ඣ., සා.
2. හෙතෙතං - මජ්ඣ., සා.
3. භිකුත්තං න ජහාමිමෙ - මජ්ඣ.,
4. අසීලියං - මජ්ඣ.,
5. බන්ධුරස්සකම් භික්ඛු - මජ්ඣ.,
6. පිස්සාමි - මජ්ඣ.,
7. වතතො - මජ්ඣ.,

1154. කවිවානිය, මෙය තොපට විසි වෙයි, තළනු ලැබූ ද තෙපි පුත්‍රයා කෙරෙහි මෛත්‍රීය නො හළවු ය, තෙපි ද පුතා ද ලෙහෙළිය ද මුණුබුරා ද ප්‍රමුදිත ව වසවු.

1155. කවිවාන ගෝත්‍ර ඇති ඕ ලෙහෙළිය සමග සතුවින් ගෙහි වුසුවා ය. දේවෙන්ද්‍ර වූ ගක්‍රයාගේ රැක්ම ලද පුතා ද මුණුබුරා ද ඇයට උවටත් කළහ.

1. කවිවානි ජාතක යි.

1156. කොක්රජුට වාසභවන වූ මාගේ පියා සතු ගෙය වූ මේ මගුල්පොකුණ පෙර දියසොරොව්වෙන් දිය පිරුණු කලා බොහෝ මසුන් ඇත්තේ ය යි ද, දිය බොහෝ ඇත්තේ ය යි ද කියති. (එහෙත්) අද අපි එක් මැඩියකුගෙන් දිව් රකුමහ. කුසගින්නෙන් පෙළෙන්නමෝ නමුදු වාසඝාන හැර නො යමහ.

1157. නො හික්මුණු බන්ධුර නමැති ඇත්ගොව්වාගේ දෙවැනි ඇඟ කවරෙක් බිඳී ද, මාගේ පුතුන් ද කුඩුව ද මා ද කවරෙක් රැක දෙන්නේ ද?

1158. යම් පමණ එළය තුබුණේ ද එළය සියල්ල ම කන ලද, මහරජතුමනි, කන්නට තුබූ දෙය ඝෞර්වය වූ කලාගුල්ලා අරවුයෙහි නො ඇලේ.

1159. ඒ මම මේ රජනිවෙසින් මිදී ගොස් රුක්අතු නිවාස කොටගෙන තමා කවද සිත් අලවා වෙයෙමි ද.

1160. ඒ මම මේ රජනිවෙසින් මිදී ගොස් මාගසමුහයාගේ පෙරවුණෙහි යනුයෙමි ඉඳුල් නො කළ දිය බොන්නට කවද ලබමි ද.

1161. බාහික රටවැසි හරහ නමැති වැද්ද පඤ්ඤාකාමසම්පන්නියෙන් පිරුණු රාගයෙන් රත් වූ කාමයෙන් මුසපත් වූ ඒ මා මෙහි ගෙනාවෙි ය. තොපට සෙතක් වේවා.

1162. සනාත්ධතාරයෙහි උස්වූ පර්වත මුදුනෙහි (සිටි) මාගේ බිරිඳ වූ කිඳුරිය ගලෙහි පය නො පැකිලේවා යි මොළොක් බසින් කීවා ය.

1163. නිවන්දුටු මම ඵකාන්තයෙන් ම මවුකුස වාසයට නැවත නො එන්නෙමි. මෙය මාගේ අවසාන ප්‍රතිසන්ධිය වේ. නැවත ඉපැදීම නම් වූ සසර ගමන ගෙවීගියේ යි.

2. අට්ඨසද්ද ජාතක යි.

1164. ඉදං සුවණ්ණකායුරං මුත්තා වෙළරියා බහු,
සබ්බං හරස්සු හද්දන්ත මඤ්ච දුසිති සාවය.
1165. ඔරොපයස්සු කලාණි මා¹ බහුං පරිදෙවසි,
න වාහං අභිජානාමි අහන්තා² ධනමාහතං.
1166. යතො සරාමි අත්තානං යතො පත්තොඤ්චි වීඤ්ඤානං,
න වාහං³ අභිජානාමි අඤ්ඤං පියතරං තයා.
1167. එහි තං උපගුහිස්සං⁴ කරිස්සඤ්ච පදකම්මං,
න හි දති පුතා අපී මම තුත්තඤ්ච සබ්බමො.
1168. න හි සබ්බස්සු යානෙස්ස පුරිසො හොති පණ්ඩිතො,
ඉත්ථි පණ්ඩිතා හොති තත්ත තත්ත විවක්ඛණා.
1169. න හි සබ්බස්සු යානෙස්ස පුරිසො හොති පණ්ඩිතො,
ඉත්ථි පණ්ඩිතා හොති ලුහුමත්ථිවිකතිකා.
1170. ලුහුඤ්ච වත බීජස්ස නිකට්ඨං සමචෙතයි,
මිහං පුණ්ණය තෙනෙවං සුලසා සත්තුකං වයි.
1171. යොධ උපාතිතං අත්තං න බීජමනුබුජ්ඣති,
යො හඤ්ඤති මඤ්මති වොරොව ගිරිගඤ්ඤරො.
1172. යො ව උපාතිතං අත්තං බීජමෙව නිබ්බාධති,
මුච්චිතෙ⁵ සත්තු සම්බාධා සුලසා සත්තුකාමිවාති.

3. සුලසාජාතකං.

1173. භුසං හි⁶ කුදෙධාති අවෙක්ඛියාන
න තාවදණ්ඩං පණ්ණයො⁷ ඉස්සරො,
අට්ඨානොසා අපාතිරූපමත්තො⁷
පරස්ස දුස්සාති භුසං උදීරයෙ.

1. බාහුං - මජ්ඣං.
2. අහන්තා - මජ්ඣං.
3. නෙවාහං - මජ්ඣං.
4. උපගුහිස්සං - මජ්ඣං.
5. මුච්චිතෙ - මජ්ඣං.
6. භුසං - මජ්ඣං.
7. අපාති - මජ්ඣං.

1164. පින්වත, ගෙලපළදනා මේ ආහරණය ද මුතු රැස ද වෛදුර්‍යමාණිකත්‍යය ද යන සියල්ල ගනු මැනැව්. මා දුසියකැ යි අස්වට හෙවත් කියව.

1165. සොදුර, තිගේ පළදනා ගළවා තබව, බොහෝ නො හඬව. (මෙරමා) නො නසා ගෙනා ධනය මම නො දනිමි. හෙවත් නො ගනිමි.

1166. යම් කලෙක සිට තමා සිහි කෙරෙමි ද, යම් කලෙක සිට (හොඳ නරක තේරුම් ගන්නා) නැණැති බවට පැමිණියෙමි ද (ඒතාක්) තට වඩා ප්‍රියතමයකු මම නො දනිමි.

1167. එනුමැන, තොප වැළැඳගන්නෙමි, පැදකුණු කරන්- නෙමි, මාගේ ද තොපගේ ද නැවැත එක්වීමෙක් නැත.

1168. හැම තැන්හි පුරුෂයා පණ්ඩිත නො මැ වෙයි. විවක්‍ෂණ වූ ස්ත්‍රිය ද ඒ ඒ තැන්හි පණ්ඩිත වේ.

1169. හැම තැන්හි පුරුෂයා පණ්ඩිත නො මැ වේ. වහා කරුණු සිතා වටහාගන්නා ස්ත්‍රිය ද පණ්ඩිත වේ.

1170. ඒකාන්තයෙන් ලැයි නො වී පමා නො වී ඔහු මරන්- නට උපක්‍රම සිතී ය, දක්‍ෂ මුවවැද්දෙක් දුන්නෙන් විද මුවකු මරන්නේ යම්සේ ද එසේ සුලසා කොමෝ සත්තුක නමැති සොරා මැරී ය.

1171. මේ ලෝකයෙහි යමෙක් තමා වෙත පැමිණි කරුණ වහා තේරුම් නො ගනී ද නුවණ මද හේ පර්වත ප්‍රපාතයෙහි සොරා මෙන් වීනාශ වේ.

1172. මේ ලෝකයෙහි යමෙක් පැමිණි විපත වහා තේරුම් ගනී ද, හේ සත්තුක නමැති සොරාගෙන් මිදුණු සුලසාව මෙන් සතුරු උවදුරින් මිදේ.

3. සුලසා ජාතක යි.

1173. (මම) අතිශයින් කිපියෙමි වෙමි යි (වරදකරු) බලා රජ තෙම සුහුසුලු ව දඩුවම් නො පමුණුවන්නේ ය. කවර හෙයින් යත්: කිසිත් හේතු රහිත ව රජකමට නුසුදුසු අනුන්ට බලවත් දුකට හේතු වන දඩුවම් කියන්නේ ය. හෙවත් නියම කරන්නේ ය.

- 1174 යතොව ජානෙය්‍ය පසාදම්භන්තො
අඤ්ඤානි සුඤ්ඤානං පරස්ස දුක්ඛානං,¹
තදයමනොති සයං අවෙක්ඛිතං
අපරස්ස දණ්ඩං සද්ධිං නිවෙසයෙ.
1175. න වාසි ඤාපෙති පරං න අක්කන්තං²
අමුච්ඡින්නො යො නයනෙ නයානායං,
යො දණ්ඩධාරො හවික්ඛිතං ඉක්කමො
සවණ්ණාගුණො සිරියා න ධංසති.
1176. යෙ ඛක්ඛියා යෙ³ අනිසම්මකාරීන්තො
පණෙනති දණ්ඩං සහසා පමුච්ඡිතා⁴,
අවණ්ණසංයුතා⁵ ජහන්ති ජීවිතං
ඉතො විමුක්තාපි ව යනති දුග්ගතිං.
1177. ධම්මෙ ව යෙ අරියපච්චේදිනෙ⁶ රතා
අනුක්කරා තෙ විවසා මනසා කම්මනා ව⁷,
තෙ සත්ථිසොරම්මසමාධිසංඝඤ්ඤා
වජන්ති ලොකං දුග්ගං තථාච්චිධා.
1178. රාජාහමස්මි නරපමදන⁸ම්භ්‍යරො
සවෙපි කුජ්ඣාමි යපෙමි අක්කන්තං⁹,
නිසෙධයනොතා ජනනං තථාච්චිධං
පණෙමි දණ්ඩං අනුක්කමෙ යොනිසො,
1179. සිරි ව ලක්ඛි වා¹⁰ තමෙව ඛක්ඛිය
ජනාධිප මා විජති කුදවනං,
අකෙකාධනො නිව්ච්චසක්ඛාවිනො
අනිසො¹¹ තුවං වස්සසතාති පාලය.
1180. ගුණෙති එතෙති උපෙත ඛක්ඛිය
ධීතම්භියවන්ති සුවචො අකොධනො,
සුඛි අනුපපිළි¹² පසාස මෙදිති.
ඉතො විමුක්තාපි ව යාති සුග්ගතිං.

1. දුක්ඛානං - මජ්ඣ. සන්ද.
2. පරස්ස අක්කන්තං - මජ්ඣ.
3. ඛක්ඛියා - මජ්ඣ.
4. පමුච්ඡිතා - මජ්ඣ.
5. අවණ්ණසංයුතා ව - මජ්ඣ.
6. අරියපච්චේදිනෙ - මජ්ඣ. සන්ද.
7. කම්මනා - මජ්ඣ. සන්ද.
8. පමුච්ඡිතං - මජ්ඣ. සන්ද.
9. අක්කන්තං - මජ්ඣ.
10. සිරිඤ්ඤාලක්ඛිණං - මජ්ඣ.
11. අනිසො - මජ්ඣ.
12. අනුපපිළි - සහ - සන්ද. මජ්ඣ.

1174. යම් කලෙකැ තමා කෙරෙහි පැහැදීම ඇතැ යි දන්-
 නේ ද, අත්‍යයාගේ වරදට හේතු සොයන්නේ ද මෙය ඔහුගේ
 වරද ය යි (සිතා) බලා ඉක්බිති ඔහුට යෝග්‍ය දඩුවම නියම
 කරන්නේ ය.

1175. සතර අගතියෙන් අගතියාම් නො වී යමෙක් යුක්තිය
 හෝ අයුක්තිය පිරික්සා ද හෙතෙම අත්‍යයා ද තමා ද නො පෙළයි.
 යම් රජෙක් වරදට සුදුසු දඩුවම් දෙවන්නේ වේ ද ඒ රජ තෙම
 ගුණයෙන් හා පිරිවරින් නො පිරිහෙයි.

1176. යම් රජෙක් නො විමසා ක්‍රියා කරන්නේ ද
 (කොපයෙන්) මුසපත් ව වහා දඩුවම් නියම කෙරේ ද හේ කීර්ති
 රහිතයෙක් ව ජීවිතය හරන්නේ ය. (මැරෙන්නේ ය) මෙයින් මැරී
 දුගතියට ද යෙයි.

1177. යම් රජ කෙනෙක් ආර්ය වූ දහමිරස්සන් වීසින්
 ප්‍රකාශිත දඟරාජධර්මයෙහි ඇලුණේ ද, ඔවුහු වචනයෙන් සිතින්
 හා ක්‍රියායෙන් උත්තමයහ. ශාන්තියෙහි සිලයෙහි හා සමාධියෙහි
 පිහිටි දහමි රජවරු දෙලොවට ම (දෙවමිනිස් ලෝකදෙක)
 පැමිණෙත්.

1178. මම ස්ත්‍රීපුරුෂයන්ගේ ස්වාමි වූ රජ වෙමි, ඉදින්
 කිපියේ වුව ද තමා නීතියෙහි පිහිටුවමි, (නීතියෙහි පිහිටා කටයුතු
 කරමි.) ජනයා නොමග යාමෙන් වළකා අනුකම්පා සහිත ව
 නුවණින් දඩුවම් දෙමි.

1179. ජනපතිකුමනි, පරිවාර සම්පත හා ප්‍රඥාව කිසිකලෙක
 ඔබ අත් නො හරිවා, කෝප නැති ව පහන් සිතැති ව නිදුක් ව
 හවුරුදු සියයක් රට පාලනය කෙරේවා.

1180. රජකුමනි, මේ ගුණයන්ගෙන් යුක්ත ව ශ්‍රේෂ්ඨ පැවැතුම්
 සහිත ව සුවව ව නො කිපෙන්නෙක් ව සැපවත් ව ජනයා නො
 පෙළා රට පාලනය කරනු මැනැවි. මෙයින් මිදී යුගතියට
 සැපත් වනු මැනැවි.

1181. එවං සුනීතෙන සුභාසිතෙන
ධම්මේන ඤායෙන උපායයො නයං,
නිබ්බාපයෙ සංවුච්ඡිතං මහාජනං
මහාව චෙසො සපිලෙන චෙදිතිත්ති.

4. සුමධගලජාතකං.

1182. අඛණරජාතා පටථී කුක්කුලානුගතා මහී,
අථ ගායසි වක්ඛානී න තං තපති ආතපො.
1183. උඤ්ඤං තපති ආදිජෙචා අධො තපති වාලුකා¹,
අථ ගායසි වක්ඛානී න තං තපති ආතපො.
1184. න මං තපති ආතපො ආතප්පා² තපයනති මං,
අස්සා හි විවිධා රාජ තෙ තපනති න ආතපො.
1185. අද්දසං කාම තෙ මූලං සංකප්පා කාම ජායසි,
න තං සංකප්පාසිසසාමි එවං කාම න භොතිසි³.
1186. අප්පාපි කාමා න අලං ඛණ්ඩිපි න තපනති,
අභතා බාලලපනා⁴ පටිච්ඡේකිථ ජණ්ණකො.
1187. අප්පස්ස කම්මස්ස එලං මම සිදං
උදයො අජ්ඣගමා⁵ මහත්තපක්ඛං,
සුලඤ්ඤාභා වත මාණවස්ස
යො පබ්බථී කාමරාගං පහාය.
1188. තපසා පජහනති පාපකම්මං
තපසා නභාපිතකුම්භකාරභාවං,
තපසා අභිභුයා ගබ්භමාල
නාමෙනාලපසජ්ජ ඉහම්දක්ඛං.

1. වාරිකා - මජ්ඣ.

2. ආතපා - මජ්ඣ.

3. භෙතිසි - මජ්ඣ. සා.

4. අභාතාබාලලපනා - මජ්ඣ. අභාතාබාලලපනා - සා.

5. අජ්ඣගමා - මජ්ඣ.

1181. මෙසේ නීතියෙන් ද සුබැසි කථාවෙන් ද සුවර්ත ධර්මයෙන් ද පරීක්ෂාගයෙන් ද නුවණින් ද යුක්ත ව රාජ්‍යානුශාසනා කරනුයේ ජලයෙන් පොළොව නිවන මහවැස්සක් සේ මහාජනයා නිවන්නේ ය. (සනසන්නේ ය.)

4. සුමංගල ජාතක යි.

1182. මහී නම් වූ පොළොව ගිනිඅගුරු මෙන් උෂ්ණ වෙයි. උණුඅළු වැනි වැල්ල ඇත. එහෙත් වෘත්තයන් අනුව ගායනා කරන්නෙහි ය. අවිව තා නො තවන්නේ ය.

1183. උඩින් සුර්යයා තවයි. යටින් වැල්ල තවයි. එහෙත් ගී ගයන්නෙහි ය. අවිව තා නො තවන්නේ ය.

1184. අවිව මා නො තවයි. වස්තුකාමක්ලේශකාමයෝ ම තවති. මහරජතුමනී, වස්තුකාමක්ලේශකාමයන් නිසා කටයුතු දෙය බොහෝ ය. ඔව්හු මා තවති. අවිව මා නො තවයි.

1185. කාමය තාගේ මුල දිවිමි. කාම විතර්ක නිසා තෝ උපනෙහි ය. එහෙයින් තා ගැන නො සිතන්නෙමි. මෙසේ කළ කල්හි තා නූපදින්නෙහි ය.

1186. වස්තුකාමක්ලේශකාමයෝ ස්වල්ප වුව ද සුදුසු නො වේ. වස්තුකාමක්ලේශකාමයන් බොහෝ ලදුවත් පෘථග්ජනයා සැඟිමට පත් නො වේ. බාලලපන (මගේ රුව මගේ හඬ යනාදීන් කෙරෙන නැළැවීම) නම් කාමයෝ විපතට හෙතුවෙති. විදසුන් වඩනා යොගාවචර තෙමේ (කාමයන්) දුරු කරන්නේ ය.

1187. උදය නමැති මම මහඟුසුරක් ලැබුයෙමි ද මෙය මාගේ ස්වල්ප වූ කර්මයක විපාක වෙයි. යමෙක් වස්තුකාම ක්ලේශකාමයන්ගේ ආශාව හැරපියා පැවිදි වී ද, එය මහාලාභයෙක් විය.

1188. භංගමාලය, යම් කෙනෙක් තපය නිසා පාපකර්මය යම්සේ දුරු කෙරෙත් ද, එසේ ම (තෙපි) සිය තපසින් නැහැවිතුඹල් බවත් දුරු කෙරෙත් ද? තපෝශූණය නිසා තෙපි අප මැඩ අද 'බ්‍රහ්මදත්ත' යැ යි නමින් කථා කෙළෙහි. (එය තොපට වටනේ ද?)

1189. සන්ධ්‍යාකාලීනව පසු
 බිත්ති සොරොල්ලන් අය වසාගෙන,
 යො සබ්බජනස්ස වන්දිතො
 තං වන්දම සරාජිකා සමච්චා.
1190. මා කිංචි අවුත්ථි ගඬගමාලං
 මුනිං¹ මොනපපෙසු සිකඛමානං,
 එසො හි අතරි අණ්ණං.
 යං තරිකා විවරනති විතසොකා²ති.

5. ගඬගමාලජාතකං.

1191. ධම්මො හවෙ හතො හතති නාහතො හතති කිංචිනං,
 තසමා හි ධම්මං න හතො මා³ නං ධම්මො හතො හති.
1192. අලිකං භාසමානස්ස අපකමනති දෙවතා,
 පුතිකඤ්ච මුඛං වාති සකට්ඨානා ව ධංසති.
 යො ජානං පුච්ඡිතො පඤ්ඤං අඤ්ඤාතා නං වියාකරෙ.
1193. සවෙ හි සච්චං හණ්ඩි හොති රාජ යථා පුරෙ,
 මුසා වෙ භාසසෙ රාජ භූමියං තිට්ඨ වෙතිය.
1194. අකාලෙ වසාති තස්ස කාලෙ තස්ස න වසාති,
 යො ජානං පුච්ඡිතො පඤ්ඤං අඤ්ඤාතා නං වියාකරෙ.
1195. සවෙ හි සච්චං හණ්ඩි හොති රාජ යථා පුරෙ,
 මුසා වෙ භාසසෙ රාජ භූමිං පච්ඡ වෙතිය.
1196. ජිව්හා තස්ස ද්විධා හොති උරගසෙසව දිසමපති,
 යො ජානං පුච්ඡිතො පඤ්ඤං අඤ්ඤාතා නං වියාකරෙ.
1197. සවෙ හි සච්චං හණ්ඩි හොති රාජ යථා පුරෙ,
 මුසා වෙ භාසසෙ රාජ භිකෂු පච්ඡ වෙතිය.
1198. ජිව්හා තස්ස න හවති මච්ඡසෙසව දිසමපති,
 යො ජානං පුච්ඡිතො පඤ්ඤං අඤ්ඤාතා නං වියාකරෙ.

1. අමම පසසරං - මජ්ඣං.
 2. මුත්ථං - මජ්ඣං.
 3. මුනිකං - මජ්ඣං, සං.
 4. කිං - මජ්ඣං.

1189. ඉවැසීමෙන් ශීලයෙන් යම් විපාකයෙක් වේ ද, ඒ දිවුදුම්විපාකය ම බලවු, යමෙක් සියලු දෙනා විසින් වදනා ලද්දේ වී ද, ඔහු රජුන් සහිත වැ ඇමැතියන් සහිත වැ වදිමු.

1190. මෞනපථයෙහි (බෙධිපාක්ෂිකධර්මයන්හි) නික්මෙන ගංගමාල පසේබුදුරදුනට කිසිවක් නො කියවු. යම් සසර සයුරක් තරණය කොට පහකළ සෝදුක් ඇති ව හැසිරෙත් ද., මෙ තෙම (ඒ) සසර සයුර තරණය කෙළේ ය.

5. ගංගමාල ජාතක යි

1191. (සත්‍ය) ධර්මය බොරු කීමෙන් නසන ලද්දේ ඒකාන්තයෙන් ජොෂ්ඨාපවායනය (වැඩිහිටියන් පිදීම නම් වූ ගුණය) තෙමේ මැ වැනැසේ. ධර්මය නො නවුයේ කිසිත් නො නසා. එහෙයින් සත්‍යධර්මය නො නසන්නේ මැනැවි. ධර්මය නැසුණේ ඔබ නො නසාවා.

1192. (කාරණයක්) විචාරන ලද්දේ, යමෙක් එය දන්නේ ම අන් ලෙසෙකින් කියා ද, දෙවියෝ (ඔහු) අත්හැර යති. (එසේ) බොරු කියන්නාගේ මුඛය ද දුගඳ හමයි. අහසේ තමා සිටි තැනින් ද ගිලිහේ.

1193. මහරජ, ඉදින් සත්‍යය කියෙහි නම් පෙර පරිදි අනුභාව සම්පන්න වන්නෙහි ය. චේතිය රාජය, බොරු කියන්නෙහි නම් බිමට බැස සිටුනෙහි.

1194. යමෙක් දන්නා දෙයක් විචාරන ලද්දේ අන් අයුරෙකින් පවසන්නේ ද ඔහුගේ රාජ්‍යයට නොකල්හි වැසි වසී, සුදුසුකල්හි නො වසී.

1195. චේතිය මහරජ, ඉදින් සත්‍යය බෙණෙන්නේ ද පෙර පරිදි ම අනුභාව සම්පන්න වන්නෙහි ය, බොරු කියන්නේ නම් පොළොවෙහි පිටිසෙන්නෙහි ය.

1196. චේතිය මහරජ, යමෙක් විචාරන ලද්දේ දන්නා දෙය අන් අයුරෙකින් පවසන්නේ ද, ඔහුගේ දිව සර්පයකුගේ මෙන් දෙදිව වේ.

1197. රාජය, ඉදින් සත්‍යය බෙණෙන්නේ ද පෙර පරිදි අනුභාව සම්පන්න වන්නෙහි ය. ඉදින් බොරු කියන්නෙහි නම් චේතිය රජතුමනි, වැඩියක් බිමැ පිටිසෙහි ය.

1198. මහරජ, දන්නා දෙයක් විචාරන ලද්දේ, යමෙක් එය අන් අයුරෙකින් පවසන්නේ ද ඔහුට, මාලුවාට මෙන් දිව නැති වේ.

1199. සඳු හි සඳු හඬ හඬ හඬ රාජ යථාපුර,
මුසා වෙ හාසසෙ රාජ හිසොන පවිස වෙනිය.
1200. ඊයොව් තසස ජායනති න පුමා ජායරෙ කුලෙ,
යො ජානං පුළුච්ඡෙන පසුභං අඤ්ඤාතා නං වියාකරෙ.
1201. සඳු හි සඳු හඬ හඬ හඬ රාජ යථා පුරෙ.
මුසා වෙ හාසසෙ රාජ හිසොන පවිස වෙනිය,
1202. පුසසා තසස න හවනති පකකමනති දියොදියං,
යො ජානං පුළුච්ඡෙන පසුභං අඤ්ඤාතා නං වියාකරෙ.
1203. සඳුහි සඳු හඬ හඬ හඬ රාජ යථා පුරෙ,
මුසා වෙ හාසසෙ රාජ හිසොන පවිස වෙනිය.
1204. සරාජා ඉසිනා සතො* අනාලිකෙඛ* වරො පුරෙ,
පාවෙඤ්ඤා පඨවිං වෙවෙඤ්ඤා* භිතතො අනපරියායං.
1205. තසමාහි ජජුගමනං නපසංසනති පණ්ඩිතා,
අද්ධවිකො හාසෙයා ගිරං සවුපසංභිත*නති.

6. වෙනියජාතකං.

1206. යො ඉසිනා නාමෙන වසා නාරද ගව්නති,
යො පරිවරපුරො ලොකෙ ජිවනොති වියසසති.
1207. සුමසසානනාරං දුකං දුකසසානනාරං සුමං,
යොසි* පතො සුමා දුකං පාවිකභි වරං සුමං.
1208. කිව්කාලෙ කිව්කසො යො කිව්කං නානුචකති.
ස කිව්කනං සුමං ධිරො යොගං සමධිගච්ඡති.
1209. නහෙව කාමාන කාමා නානාභා නානාකාරණා,
න* කතඤ්ඤා නිරිඤ්ඤා ධම්මා වට්ඨමරහස්.

1. ඊයො තසස ජායනති - ඊ. මජ්ඣං.

2. පතො - යො, පතො - මජ්ඣං.

3. අනාලිකෙඛ - මජ්ඣං.

4. පවිස - මජ්ඣං.

5. යොසි පතො සුමා දුකං - යො, යොසි පතො සුමං දුකං, යොසි පතො සුමං දුකං - මජ්ඣං.

6. න කතඤ්ඤා නිරිඤ්ඤා - නාරද.

1199. මහරජ, ඉදින් සත්‍යය බණන්තෙහි ද පෙර පරිදි අනුභාව සම්පන්න වන්නෙහි ය. බොරු කියන්නෙහි නම් රජතුමනි, වැඩියක් පොළොවැ පිවිසෙන්නෙහි ය.

1200. මහරජ, දන්නා දෑයක් විචාරන ලද්දේ යමෙක් එය අත් අයුරෙකින් පවසා ද, ඔහුගේ කුලයේ ගැහැනු උපදිත්. පිරිමි නූපදනාහ.

1201. මහරජ, ඉදින් සත්‍යය බෙණෙහි නම් පෙර පරිදි අනුභාව සම්පන්න වන්නෙහි ය. බොරු කියන්නෙහි නම් වෙතිය රජතුමනි, වැඩියක් පොළොවැ පිවිසෙහි ය.

1202. මහරජ, දන්නා දෑයක් විචාරන ලද්දේ, යමෙක් එය අත් අයුරෙකින් පවසන්නේ ද, ඔහුට පුත්‍රයෝ නො වෙත්. වෙත් නම් උපකාර නො කොට දෙසැ දෙසැ යෙත්.

1203. මහරජ, ඉදින් සත්‍යය බෙණෙහි ද පෙර පරිදි අනුභාවසම්පන්න වන්නෙහි ය. බොරු කියන්නෙහි නම් වෙතිය රජ තුමනි, වැඩියක් පොළොවෙහි පිවිසෙන්නෙහි.

1204. පෙර මේ වෙතිය රජ කපිල මහර්ෂීන් කරණ කොට ගෙන රජ වූයේ ආකාශවාරි ව සිට පිරිහී ගිය ස්වභාවය ඇතියේ කාලානුරූප ව පොළොවැ පිවිසියේ ය.

1205. එහෙයින් ප්‍රාඥයෝ ඡන්ද්‍රියෙන් අගනිශාමී වීම නො පසසත්. දුෂිත නොවූ සිතැත්තේ සාධුන් විසින් පසස්නා ලද සත්‍ය වචන ම කියන්නේ ය.

6. වෙතිය ජාතක යි.

1206. නාරදයෙනි, යමෙක් කාමාශාසෙන් ඉඳුරන්ගේ වශයට යේ ද, හෙ තෙම, (දෙවිමිනිස්) දෙලොව හැරපියා (නිරයේ උපදී). ජීවත් වන්නේ නවුදු ඉවජාවිසාකය නිසා ශොකයෙන් වියළේ.

1207. පංචකාම සම්පත්තියට අනතුරු වූ නිරාද්‍රව්‍යයට ද සිල් රැකීම ආදී විසින් විදුනා දුකට අනතුරු වූ සැපතට ද පැමිණේ. හේ (නාරදර්ෂී) තෙමේ ද සැපත නසා දුකට පැමිණියේ ය. (එබැවින්) ධ්‍යාන සැපත කැමැති වන්නේ මැනැවි.

1208. යමෙක් දුක් පැමිණි කලා දුක් ඉවසා ද දුක මඩින්-තේ ද, ඒ ප්‍රාඥයා දුක අවසානයෙහි ලැබෙන සැපය වන ධ්‍යාන සැපත මැනැවින් ලබයි.

1209. අභිවෘද්ධියට කරුණු නො වන බැවින් ද අභිකර නො වන බැවින් ද කාමයනට ආසා නො කටයුතු ය. උපදවන ලද ධ්‍යානය නසා කුසල ධර්මයෙන් ගිලිහෙන්නට සුදුසු නො වේ.

1210. දුකටි ගහපති සාධු සංවිහරණී භාජනං,
අභාසො අත්ථානෙසු අත්ථානෙති අබ්‍යාපො*.
1211. එකතාව තෙසං* පණ්ඩිතං අසිතො දෙවලො බුච්ඡි,
නාසිතො* කිසුචි පාපියො ඉන්ද්‍රියානං වසං වජ්ජ.

 1212. අමිත්තානංව හත්ථං සිව පපොති මාමිව,
කම්මං විජ්ජනං දසෙකියං විවාහං සිලමග්ගං.
 1213. එතෙ ව යසෙ භාපෙඤා නිබ්බන්ධො* සෙති කම්මෙති,
සොහං සහසු ජිනොව අබ්‍යාපු අපරායණො.
අරියධම්මො අතිකකතො* යථා පෙතො තපෙවහං.
 1214. සුඛකාමෙ දුකඛාපෙඤා ආපනෙතොසමි පදං ඉමං,
සො සුඛං නාධිගච්ඡාමි විතො භානුමතාමිව*ති.

7. ඉන්ද්‍රියජාතකං.

1215. ආදිත්තසමි අගාරසමි යං නිහරති භාජනං,
තං තසු භොති අත්ථාය නො ව යං තත්ථ ධම්මති.
1216. එවමාදිපිතො ලොකො ජරාය මරණෙන ව,
නිහරෙට්ඨ දුතෙන දිත්තං භොති සුනිහතං.
1217. යො ධම්මලකාසු දදති දනං
උට්ඨානවිරියාධිගතසු ජන්තූනො*,
අතිකම්මෙ සො වෙතරණං යමසු
දිබ්බාති යානාති උපෙති මච්චො.
1218. දනං යුධං යුධං යුධං යුධං
අපොපි සන්තං බ්‍රහ්මෙ ජිනනති,
අපමි වෙ සද්දහානො දදති
තෙතෙව සො භොති සුචි පරත්ථ.

1. දුකටි ගහපති - සාධු - මජ්ඣ.
2. සංවිහරණී - මජ්ඣ.
3. අබ්‍යාපො - මජ්ඣ.
4. එකතාව තෙසං - මජ්ඣ.
5. නාසි තො-නාසිතො - මජ්ඣ.
6. නිසන්ධො - මජ්ඣ.
7. අපකාශනො - මජ්ඣ.
8. විතො භානුමතා මිව - මජ්ඣ.
9. ජන්තූ - මජ්ඣ.

1210. ගැහැටියකුට (වස්තුව ලබාගැනීමේ දී) ඇති වන වෙනස මනාප ය. ධනය බෙදා වැළැඳීම මනාප ය. මහත් ඉසුරු ලැබීමෙහි උඩඟු නො වීම මැනව. ධන චිත්තයේදී ක්ලාන්ත නො වීම මැනව.

1211. ඒ දේවලර්ෂි යමක් කියේ ද, මේ පාණ්ඩිතය ද මේ පමණෙක් ම ය. යමෙක් ඉඳුරන්ගේ වශයට යන්නේ ද, මෙයට වඩා ලාමක බවෙක් නැත.

1212. සිව් රජතුමනි, සතුරන් අතට පත් කෙනකු බඳු මා මෙන් චිත්තයට පැමිණේ ද, දිව් රක්තා කර්මාන්ත ද, හස්තාශ්වාදි ශිල්ප ද, ධන ඉපැයීමේ දක්ෂ බව ද, ආවාහ විවාහ සම්බන්ධය ද, පංචශීලය හා මෘදු වචන ඇති බව ද යන,

1213. මෙතෙක් අභිවාද්ධිය සලසන කරුණු නසා සිය පාප කර්මයෙන් මනුෂ්‍යප්‍රේත ව උපනිමි. ඒ මම දහසින් පැරදුණකු මෙන් නැයන් නැතියෙක්මි, පිළිසරණක් නැත්තෙකිමි.

1214. ආර්ය (සත්පුරුෂ) ධර්මයෙන් පහ වූ මම ප්‍රේතයකු බඳු වෙමි. සුව කැමැත්තක් දුකට පමුණුවා මේ තත්ත්වයට මනුෂ්‍යප්‍රේත බවට පැමිණියෙමි. ඒ මම ගින්නෙහි සිටියකු මෙන් මහත් දහ ඇතියෙමි කායික වූ ද වෛතසික වූ ද සැපක් නො ලබමි.

7. ඉන්ද්‍රිය ජාතක යි.

1215. ගෙය ගිනිගත් කලා යම් කිසි බඩුවක් ගෙයින් බැහැර කෙරේ ද එය ගෙහිමියාට වැඩ පිණිස වේ. එසේ පිටතට නො ගත් යමක් වේ නම් එය එහි දැවියෙයි.

1216. මෙසේ ලෝකයා ජරායෙන් ද මරණයෙන් ද ගිනි ගත්තේ වේ. දන් දීමෙන් ම වස්තුව බැහැර කරන්නේ මැනව. දුන් දෑය මොකට පිටතට ගන්නා ලද්දේ වේ.

1217. යම් සත්ත්ව කෙනෙක් මහන්සියෙන් දැහැමින් ලබා ගත් වස්තුවෙන් දන් දේ ද, හේ යම්යාගේ වෙතරණී නදිය ද (අටමහ නිරය ද ඔසුපත් නිරයන් ද) ඉක්මැ දිවාසම්පතට පැමිණේ. (දිවසැපත් ලබා.)

1218. දන් දීම ද යුඬ කිරීම ද සමාන්‍ය යි කියත්. ජීවිතාශා රහිත ව සටන් වත් අය ස්වල්ප වුවත් බොහෝ සතුරන් දිනත්. (කුශලය ස්වල්ප වුව ද බොහෝ අකුශල් දිනිය හැක්කේ වේ). කර්මඵල අදහාගෙන ස්වල්ප වූ ද පරිත්‍යාගයක් කළොත් පරලොව දී එයින් ම හේ සැපවත් වේ.

1219. විවේයාදනං සුගතපසසං.¹
 යෙ දකඛ්ඤායාං ඉධ ජීවලොකෙ
 එතෙසු දික්කාති මහපථලාති
 ඛිජාති වුක්කාති යථා සුබ්බෙක්ක.
1220. යො පාණභුතාති අතෙයං වරං.
 පරුපවාද න කරොති පාපං,
 භීරුං පසංසනති න හි තස්ස සුරං.
 භයා හි සන්තො න කරොතති² පාපං.
1221. භීතෙන බ්‍රහ්මවරියෙන ඛක්ඛියං උපපජ්ජති,
 මජ්ඣිමෙන ව දෙවත්තං උක්කමෙන විසුජ්ජති
1222. අභ්බාහි දනං ඛහුධා පසසං.³
 දනා ව ඛො ධම්මපදං ව සෙයොයා,
 සුබ්බවිහි සුබ්බතරෙ ව සන්තො
 නිබ්බානමෙවිජ්ජතිගමුං සපඤ්ඤති.

8. ආදිත්තජාතකං.

1223. ගඬා කුමුදිනී සන්තා සඬ්ඛිණණං ව කොකිලා,
 ජලේ තාලඵලං දජා අථ නුන තද සියා.
1224. යද් කච්ඡපලොමානං පාවාරො තිව්ඛො සියා,
 හෙමතතිකං පාපුරණං අථ නුන තද සියා.
1225. යද් මකසද්ධානං අට්ඨාලො සුකතො සියා,
 දළෙහා ව අපකම්පි ව අථ නුන තද සියා.
1226. යද් සසවිසාණානං නිසෙසණි සුකතා සියා,
 සග්ගසා රොහණස්සා අථ නුන තද සියා.
1227. යද් නිසෙසණිමාරුක්ඛා වන්දං බාදෙය්‍යං මුසිකා,
 රාහුඤ්ඤා පරිපාතෙය්‍යං අථ නුන තද සියා.

1. සුගතපසසං - මජ්ඣං.

2. න කරොති - මජ්ඣං.

3. පසසං - මජ්ඣං.

1219. දක්ෂිණාර්ථයන් සොයා දන් දීම සුගතයන් වහන්සේ විසින් පසස්තා ලදී. මේ මිනිස් ලොව යම් දක්ෂිණාර්ථ කෙනෙක් වෙද්ද ද, උන් වහන්සේ විෂයයෙහි දුන් දන් මහත් ඵල ගෙන දේ. සරුකෙනෙක වසුළු බිඳුවට මෙනි.

1220. යමෙක් සතුන් නොපෙළා හැසිරේ ද, පරුපවාද බියෙන් පව් නො කෙරේ ද (එබඳු) පාපභීරුකයා පඩුවෝ පසසක්. පාප භරයා නො පසසක්. සත්පුරුෂයෝ (පව්ව) බිය නිසා පව් නො කරත්.

1221. භීත බ්‍රහ්මවර්යායෙන් රජ පවුලේ උපදී. මධ්‍යම ලෙසින් පුරත බ්‍රහ්මවර්යායෙන් දෙව් බවට පැමිණේ. උතුම් බ්‍රහ්මවර්යායෙන් (මහබලිසරින්) කෙලෙසුන් කෙරෙන් පිරිසිදු වේ.

1222. එකාන්තයෙන් ආම්සදනය බොහෝ පසස්තා ලදී. දනයට වඩා (ශමජවිදර්ශනා නිර්වාණ පර්යාප්ති සංඛ්‍යාත නිව්ධ) ධර්මපදය උතුම් වේ. පෙර සිටි මහත්වණැති කාශ්‍යපාදී බුදුවරයෝ ද වඩාත් පෙර සිටි වෙසාහු ආදී බුදුවරු ද යන සත්පුරුෂයෝ නිවනට ම පැමිණියහ.

8. ආදිත්ත ජාතක යි.

1223. යම්කලෙක ගංගාවෝ තඩාග බවට හැරී සුදුනෙළුමෙන් සැදුණාහු වෙත් ද, කොඩුවලෝ සක මෙන් සුදුපැහැ වෙත් ද, දඹගස් හල්ගෙඩි දේ ද එකල්හි එකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1224. යම් කලෙක කසුබු ලොමීන් කළ තුන්වැදෑරුම් උතුරු සඵවෙක් ද හෙමන්ත කාලයට සුදුසු පොරෝනයක් ද වන්නේ නම් එකල එකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1225. යම් කලෙක මිදුරු තුඩුවලින් ශක්තිමත් නො සැලෙන අටල්ලෙක් මනාව කරන ලද්දේ නම්, එකල එකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1226. යම් කලෙක දෙව්ලොවට නඟිනු පිණිස සස අභිත් හිණක් මනායේ තනන ලද නම්, එකල එකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1227. යම් කලෙක මියෙක් හිණට නැග හඳ සපා කන්තේ ද, රාහුග්‍රහයා පලවා හරනේ ද, එකල එකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1228. යද සුරාසං පිනා මකඛිකා ගණවාරිනී,
අඛාරෙ වාසං කපෙයග්ගං අථ නුන තද සියා.
1229. යද බිඛොට්ඨසම්පනෙකා ගුහො සුමුඛො සියා,
කුසලො නව්වරිතස්ස අථ නුන තද සියා.
1230. යද කාකා උග්ගකා¹ ව මනතයෙයග්ගං රහොගතා,
අඤ්ඤමඤ්ඤං පිහයෙයග්ගං² අථ නුන තද සියා.
1231. යද පුලස පතනානං³ ඡන්තං ථීරතරං සියා,
වසන්තස්ස පටිසානාය අථ නුන තද සියා.
1232. යද කුළුචෙකා⁴ සකුලො පඛිතං ගකිමාදනං,
කුලොඛනාදය ගජේජයා අථ නුන තද සියා.
1233. යද සාමුද්දිකං නාවං සයන්තං සව්වාකරං⁵,
වෙට්ඨො ආදය ගවේජයා අථ නුන තද සියාති.

9. අට්ඨානජාතකං.

1234. ඛමනියං යාපනියං කවරී මාතුල තෙ සුඛං,
සුඛං තෙ අමො අව්ව සුඛකාමා හි තෙ මයං.
1235. නඩගුට්ඨං මෙ අවකක්ඛමි⁶ හෙය්ඨිනිනා⁷ ඵළිකෙ,
සාජ්ජ මාතුලවාදෙන මුඤ්ඤිතඛො නු මඤ්ඤයි.
1236. පුරුකාමුඛො නිසිනෙතාසි අහං තං⁸ මුඛමාගතා,
පට්ඨතො තුග්ග නඩගුට්ඨං කථං ඛොහං අවකතමි⁹.
1237. යාවතා වතුරො දීපා සසමුද්දං සපඛතා,
තාවතා මග්ග නඩගුට්ඨං කථං ඛො තං විවජ්ජයි.

1. උග්ගකා - මිජසං.
2. පිහයෙයග්ගං - මිජසං.
3. පලාසමුලාල - මිජසං, සනා.
4. කුලකො - මිජසං, කුලාරො සනා.
5. සව්වාකාරං - මිජසං.
6. අවකක්ඛමි - මිජසං, සනා.
7. හෙය්ඨිනිනා - මිජසං.
8. තෙ - මිජසං.
9. අවකතමි - මිජසං, අවකතමි - සනා.

1228. යම් කලෙක මැස්සෝ රා කළයක් බි සමූහ වැ හැසිරෙනුටෝ ගිනිඅඟුරෙහි වසන්නාහු ද, එකල ඒකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1229. යම් කලෙක බිඹුපල (කෙම්බෙඩි) වැනි තොල් ඇති, සුන්දර මුහුණ ඇති නාභ්‍යයට හා ගායනයට දක්ෂ කොටුවෙක් වේ ද, එකල ඒකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1230. යම් කලෙක කවුඩෝත් මහමුහුණෝත් රහසිගත ව සාකච්ඡා කරන්නාහු ද ඔවුනොවුනට පියමනාප වන්නාහු ද එකල ඒකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1231. යම් කලෙක පුලසපත්‍රයෙන් කළ කුඩය වැස්ස වළකා ගන්නට ශක්තිමත් වන්නේ ද එකල ඒකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1232. යම් කලෙක කුළුඬුපක්ෂියෙක් ගන්ධමාදන පර්වතය තුඩින් ගෙන යන්නේ ද, එකල ඒකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

1233. යම් කලෙක යන්ත්‍රය සහ පලුපත් සහිත මුහුදු නැවක් කුඩා ගම්දරුවෙක් අතින් ගෙන යන්නේ ද, එකල ඒකාන්තයෙන් (ඔබ හා) සමාගමය වන්නේ ය.

9. අට්ඨාන ජාතක යි.

1234. මයිලණුවෙනි, කෙසේ ද? ඉවැසිය හැකි ද? සුවසේ දිවි පැවැත්විය හැකි ද? අද ඔබගේ සුවය මව් වීවාළා ය. අපි ද තොපට සැප කැමැත්තමෝ වීමහ.

1235. එළිය, මාගේ නඟුට පාගා බලාත්කාර කොට අදම 'මයිලණුවෙනි' යි අමතා මිදීගත හැක්කැ යි හඟිනි ද?

1236. පෙරදිගට මුහුණ ලා හුන්නෙහි ය. මම මුඛ වහන්සේගේ ඉදිරියෙන් ආයෙමි. තොපගේ නඟුට පසු පසැ වේ. එය කෙසේ මම මධනෙමි ද?

1237. සාගර සහිත පර්වත සහිත සතර මහ දිවයින යම් තාක් ද ඒතාක් මගේ චලග (පැතිර ගියේ) වේ. එය තෝ කෙසේ නම් නොම මැඩැ හරනෙහි ද?

322 ජාතකපාළි-අට්ඨකනිපාතො

1238. පුට්ඨවමෙතං අක්කංසු¹ මාතාපිතා ව භාතරො,
දීඝං දුට්ඨස්ස² නඛගුට්ඨං සමඤ්ඤි³ වේභාසයාගතා.*
1239. තඤ්ඤා දිස්වාන ආයතනීං අනුතලික්ඛකම් ඵලිකේ,⁴
මීගසඬෙකා පලායිත්ථ භගෙකං මෙ නාසිතො තයා.
1240. ඉවෙව චීලපනතියා ඵලිකියා රුහංසමසා,
ගලකං අනවාචමග්ගී නත්ථි දුට්ඨං සුභාසිතං.
1241. නෙව දුට්ඨං නමයා අත්ථි න ධමමො න සුභාසිතං,
නික්කමං දුට්ඨං යුජ්ජෙථ⁵ සො ව සබ්බි න රජ්ජනීති.

10. දීපිජාතකං.

කච්චානිචග්ගො පඨමො.

කසුප්පානං:

පරිසුද්ධාමනාවීලාවතාධරා
බකරාජස්ස කායුරං දණ්ඩාවරො,
අථ අඛකාරචේතියදෙවිලින
අථ ආදික්කගඛකාදසෙළකිනාති.

අට්ඨකනිපාතං නිධර්මිතං.

1. මක්ඛිසු - මජ්ඣං.
2. සාමන - මජ්ඣං, සයා.
3. වේභාසයං - මජ්ඣං.
4. ඵලිකී - මජ්ඣං, ඵලිකී - සයා.
5. යුජ්ජෙථ - මජ්ඣං, සයා.

1238. දුෂ්ටයාගේ වලග දිගය යන මේ කරාව මාපියෝ ද සොහොයුරෝ ද මට කැලෑ මැ කීහ. (වලග ඇක්මෙන නිසා) ඒ මම අහසින් ආවෙමි.

1239. එළිස්සිය, අහසෙහි එන නී දැක මුවසමූහය පැන ගියා ය. මගේ ගොදුර නී විසින් තසන ලදී.

1240. මෙසේ කියා වලජනා එළිස්සියගේ ගෙල ලෝහිතපායී දිවි තෙම ඩැගැගෙන ඉරාලී ය. දුෂ්ටයා කෙරෙහි සුභාමිත බිණුමක් නැත. (දුෂ්ටයා සමග ජීවිත කරාවෙන් බිණුමෙන් පලෙක් නො වේ.)

1241. දුෂ්ටයාට නීතියෙක් නැත. ස්වභාවයෙන් පිහිටි උතුම් ගතියෙක් නැත. හොඳ කරාවෙක් නැත. දුෂ්ටයා කෙරේ පරා-ක්‍රමය යොදන්නේ ය. දුෂ්ටයා ද සත්පුරුෂයන් හා නො ඇලේ.

10. දීපි ජාතක යි.

පළමුවන කව්‍යානිවග්ගී යි.

එහි උද්දනය:

කව්‍යානිජාතක (පරිසුද්ධා) යැ අට්ඨසඤ්ජාතක (බකරාජසක) යැ සුලසාජාතකය (කායුර) යැ සුමඬගලජාතක (දණ්ඩාව) යැ ගඬගමාල ජාතක (අඩකාර) යැ වෙතිය ජාතක යැ ඉන්ද්‍රියජාතක යැ ආදිත්ත ජාතක යැ අට්ඨානජාතක (ගණක) යැ දීපි ජාතක (ඵළක) යැ යන දසය යි.

අට්ඨක නිපාතය නිමි.

9. නවක නිපාත

1242. පරිසබ්බපරො නාම ගිජ්ඣිපණෝ සනන්තනො,
තත්‍රාසි මාතාපිතරො ගිජ්ඣො පොසෙසි පිණ්ණකෙ.
1243. තෙසං අපගරං මෙදං අවිඛාසි ප්‍ඤ්ඤාසෝ,
පිතා ච පුත්තං අවච ජාතං උච්චං¹පපාතිනං
සුපන්නං පක්ඛි²සමපන්නං තෙජසසිං³ දුරගාමිනං.
1244. පරිපුලචනතං⁴ පඨවිං යද් තාත විජානති,
සාගරෙන පරික්ඛින්නං චක්කංච පරිමණ්ඩලං.
තතො තාත නිවක්ඛායුසු මාසසු එතෙතා පරං ගමී.
1245. උඬං පතොසා⁵ වෙගෙන බලී පක්ඛි දීප්පතමො,
ඕලොකයනෙතා චක්කබොධා පබ්බතානි වනානි ච.
1246. අඤ්ජා⁶ පඨවිං ගිජ්ඣො යථා සාසිං පිතුසුත්තං,¹⁰
සාගරෙන පරික්ඛින්නං චක්කංච පරිමණ්ඩලං.
1247. තඤ්ඤි යො සමතික්කමම පරමෙව පචික්ඛාථ,
තඤ්ඤි වාතසිඛා තිසා⁷ අවිඛාසි බලිං දීපං.
1248. නාසක්ඛාතිගතො පොසො පුනරෙව¹¹ නිවක්ඛිතුං,
දීපො වාසනාමාසාදි වෙරඤ්ඤානං චසං ගතො.
1249. තස්ස පුත්තා ච දුරා ච යෙ වදෙඤ්ඤි අනුච්චිනො,
සබ්බෙ වාසනාමාසාදුං අනොවාදකරෙ දීපෙ.
1250. එවමපි ඉධ වද්ධානං¹² යො වාක්ඛා නාවට්ඨජ්ඣකි,
අතිසීමවරො දිනෙතා ගිජ්ඣොවාතීතසාසනො
ස වෙ¹³ වාසනං පපොතති¹⁴ අකතො වුද්ධසාසනනතී.

1. ගිජ්ඣධජාතකං.

1. බ්‍රහ්මාණො - මජ්ඣං, බ්‍රහ්මකණො - සායං, බ්‍රහ්මකතො - සිඳු.
2. උච්චා - සිඳු.
3. ජාම - මජ්ඣං.
4. තෙජසි - මජ්ඣං, සායං.
5. පරිපාලවිතං - මජ්ඣං.
6. විජානාති - මජ්ඣං.
7. උපදනෙතාසි - මජ්ඣං.
8. අඤ්ජක - මජ්ඣං, අඤ්ජ - සායං.
9. යථා වාසි - මජ්ඣං.
10. පිතුසුත්තං - මජ්ඣං.
11. පුනරෙව - මජ්ඣං.
12. වුද්ධානං - මජ්ඣං, සායං.
13. සබ්බෙ - මජ්ඣං, සායං.
14. පපොතති - මජ්ඣං, සායං.

9. නවක නිපාතය.

1242. උල් අමුණා කළ හෙයින් සංකූපට නමැති පැරැණි වූ ගිජුකුළුපුදුනට මාර්ගයෙක් විය. එහි ගිජුළිහිණියෙක් මහලු මාපියන් පෝෂණය කෙළේ ය.

1243. හේ ඔවුනට වුරුණුතෙල් සහිත පිඹුරුමස බොහෝ සෙයින් ගෙනායේ ය. පියා ද දන්නේ ඉහළ පියාභිත ශක්තිසම්පන්න, ඉතා දුර (පියාභිත) යන සුපත්ත නමැති පුත්‍රයාට මෙසේ කී ය.

1244. “දරුව, යම් කලෙක මුහුදෙන් වට වූ මහපොළොව පිරිමඩුලු වූ රියසකක් මෙන් (දියෙහි) ඉල්පෙන්නා දැනිති ද (පෙරෙන් ද) එතැනින් නවතින්න. ඉන් ඔබට නොයන්න.”

1245. ශක්තිමත් වූ පියාපත් ඇති, වක් වූ ගෙල ඇති පක්ෂි රාජ තෙම පර්වත ද වනපෙන් ද බලමින් වේගයෙන් අහසට පැන නැංගේ ය. (පියාභිත ගියේ ය.)

1246. ‘යව’යි කියා පියාගෙන් යම්සේ අසන ලද ද, එසේ ම සයුරෙන් වට වූ රියසකක් සේ වට වූ පොළොව ගිජුළිහිණි තෙමේ දිවි ය.

1247. හේ පියාණන්ගේ ඔවා වශයෙන් කී තැනත් ඉක්මැ ඇතට ම ගියේ ය. වාතශීඛාව (වේගවත් වේරමඬ වාතය) ඒ ශක්තිමත් පක්ෂියා පැහැර ගත්තේ ය (ඒ වාතයට අසුවිය.)

1248. පියා කී (පිළිවෙළ) මග ඉක්මවා ගිය පක්ෂියා වේරමඬ වාතයට අසු වැ නවතින්නට නො හැකි වූයේ විනාශයට පැමිණියේ ය.

1249. අවවාද අනුව නො පිළිපත් යම් ඒ ගිජුළිහිණියෙක් වී ද, ඔහුගේ දෑරුවෝ ද භාර්යාවෝ ද, සෙසු පිරිවර පිරිස ද යන හැමදෙනා ම ව්‍යසනයට පැමිණියාහ.

1250. එසේ ම මෙලොවැ යමෙක් වැඩිහිටියන්ගේ කීම වටහා නො ගනී ද. පමණ ඉක්මැ හැසිරෙන්නේ ද, කියන ලද අවවාද ඇති, එහෙත් අනුශාසනා ඉක්මැ ගිය ගිජුළිහිණියා මෙන්, ක්‍රවණැති වැඩිහිටියන්ගේ අවවාද නො පිළිගන්නාහු වැනැසෙති.

1. ගිජුකුළු ජාතක යි.

326 ජාත්‍යපාළි-නවකනිපාතො

1251. පුපුසෙඤ්ඤා සමජනො න බාලො කොච්ඡි මඤ්ඤාදරං,
සබ්බස්මිං භිජ්ජමානස්මිං නාඤ්ඤාං භියොං අමඤ්ඤාරුං.
1252. පටිවුට්ඨා පඤ්ඤාභාසා වාචා ගොචරභාසිනො,
යාවිච්ඡන්ති මුඛායාමං යෙන නිකා න තං විදු.
1253. අකෙකාච්ඡි මං අවධි මං අජිනි මං අභාසි මෙ,
යෙ තං උපනායකනි වෙරං තෙසං න සමමිති.
1254. අකෙකාච්ඡි මං අවධි මං අජිනි මං අභාසි මෙ,
යෙ තං න උපනායකනි¹ වෙරං තෙසුපසමමිති.
1255. නභි වෙරෙන වෙරානි සමමනස්සිකුදුවනං,
අවෙරෙන ච සමමනස්සි ඵසධ්මෙවා සනානතො.
1256. පරෙ ච න විජානන්ති මයමෙසු යමාමසෙ,
යෙ ච තස්මි විජානන්ති තතො සමමනස්සි මෙධගා.
1257. අට්ඨවිඤ්ඤා පාඤ්ඤා ගවංසං ධනාභාරිනො,
රට්ඨං විලුම්භමානානං තෙසමිති භොති සබ්බන්ති
කස්මා කුමොක නො සියා.
1258. සචෙ ලභෙර නිපකං සභායං
සඤ්ඤාං වරං සාධු විහාරි ධීරං,
අභිභුයා සබ්බානි පරික්ඛයානි
වරෙයා තෙනත්තමනො සත්ථිමා.
1259. නො චෙ ලභෙර නිපකං සභායං
සඤ්ඤාං වරං සාධු විහාරි ධීරං,
රාජාව. රට්ඨං විජිතං පභාය
ඵකො වරෙ මාතඛරඤ්ඤාදරා නාගො.
1260. ඵකස්ස වරිතං සෙයොං
නස්සි බාලෙ සභායතා,
ඵකො වරෙ නව පාපානි කඨිරා
අපෙපාසුකෙසා මාතඛරඤ්ඤාදරා නාගොති.

2. කොසමබජාතකං.

1. යෙව තං නුපනායකනි - මෙසං, සාං.

1251. පතළ ශබ්ද ඇති එහෙයින් ම සමාන වූ ඔහුකර ජන තෙමේ, කිසිවෙක් තමා අනුවණ යැ යි නො දන්නේ ය. සංඝ (සාමග්‍රිය) බිඳෙන කලා (තමන් නිසා) බිඳෙති යි යන අතින් කාරණය ද බෙහෙවින් ම නො සිතූහ.

1252. සිහිය මද පණ්ඩිතාභාසය ඇත්තෝ (පණ්ඩිතමානිත්‍ර) කටට ආවක් කියන්නාහු වෙති. යම්කාක් කැමැති ද ඒකාක් මුඛ අයා සිට කියති. යම් විවාදයෙකින් මේ නිර්ලජ්ජී බවට පැමුණුණේ ද එය නො දත්හ.

1253. මට ආත්‍රෝශ කෙළේ ය. මට පහර දුන්නේ ය, මා පැරදූ වී ය, මා සතු දෑ පැහැර ගත්තේ යැ යි (සිතමින්) යම් කෙනෙක් වෙර බඳිත් ද ඔවුන්ගේ වෛරය නො සන්හිඳේ.

1254. යම් කෙනෙක් මට ආත්‍රෝශ කෙළේ ය, මට පහර දුන්නේ ය, මා පැරදූවිය, මා සතු දෑ පැහැර ගත්තේ යැ යි වෙර නො බඳිත් ද, ඔවුන්ගේ වෛරය සන්හිඳේ.

1255. මෙලොව කිසිකලෙකන් වෛරයෙන් වෛරයෝ නො සන්හිඳෙති. අවෛරයෙන් (මෙමුත්‍රී කිරීමෙන්) වෛරයෝ සන්හිඳෙති. මෙය බුද්ධාදී උතුමන්ගේ පැරණි දහමෙකි.

1256. මේ සහමැද විවාද කරන මෝඩ වූ අපි මරුමුවට යම්හ යි නො දනිති. එහි යමෙක් අපි මරුමුවට යම්හ යි දනිත් ද එයින් විවාදයෝ සන්හිඳෙති.

1257. ඇට සිඳුනා, දිවි තොර කරන, ගවයන් අසුන් රන් රුවන් ඇ වස්තුව පැහැර ගන්නා රට කොල්ලකන රජුන්ගේ ද එකතුව වෙයි. කුමක් හෙයින් තොප සමගි නො වන්නේ ද?

1258. නුවණැති, එක්ව හැසිරෙන, මනා පැවැත්ම ඇති, ධෛර්ය සම්පන්න වූ කලාණ මිතුරකු ලබන්නේ නම්, හැම උවදුරු මැඩා සතුටු සිතැති වූ සිහිය ඇති වූ ඔහු හා හැසිරෙන්නේ ය.

1259. නුවණැති, එක්ව හැසිරෙන, මනා පැවැත්ම ඇති. ධෛර්ය සම්පන්න කලාණ මිත්‍රයකු නො ලදෙන් දිනු රට හැර පියා වල් වන් (මහාජනක) රජු මෙන් ද, (රක්ෂිත වනයෙහි හුදෙකලා වූ) ඇත් රජු මෙන් ද, හුදෙකලා ව හැසිරෙන්නේ ය.

1260. හුදෙකලා ව විසුම ශ්‍රේෂ්ඨ වේ. අනුවණයන් හා මිතුරු බවෙක් නැත. වනයෙහි තනි ව හැසිරෙන (පාරිලෙයක) ඇත්රජු මෙන් (පිරිස් පරිහරණයෙහි) උත්සාහ නැති ව හුදෙකලා ව හැසිරෙන්නේ ය. පාපක්‍රියා නොකරන්නේ ය.

2. කොසම්බික ජාතක යි.

1261. දුමො යද හොති ඵලුපපතො
 භුඤ්ජනති තං විහගා¹ සමපතනා,
 ථිණනති ඤ්ජානා දුමං ඵලවිට්ඨො
 දිසොදිසං යනති තතො විහබ්බමා.
1262. වර වාරිකං ලොභිතතුණං මාවරි
 කිං තං සුව සුකඛදුමමභි කොයසි,
 තදිඛං මං බුභි² වසනාසනභි
 කයො සුව සුකඛදුමං න රිඤ්චයි.
1263. යෙ වෙ සථිනං සබාරො හවනති
 පාණවට්ඨො³ සුඛදුකෙඛසු හංස,
 ථිණං අථිණනති න තං පහනති,
 සතොසා සතං ධම්මමනුසාරනා.
1264. සොහං සතං අඤ්ඤතරොසම් හංස
 ඤාති ව මෙ හොති සබා ව රුකෙඛං,
 තං තුස්සහෙ ජිවිකඤ්ඤා පහාතුං
 ථිණනති ඤ්ජානා නහෙසධම්මො.
1265. සාධු සකභිතතං හොති මෙත්ත⁴ සංසති සත්ථවො,
 සථෙ තං ධම්මං රොවෙසි පාසංසොසි විජානතං.
1266. සො තෙ සුව වරං දම්ම පත්තයානා විහබ්බම,
 වරං වරසුඤ්ච වසනබ්බං යං කීඤ්චි මනසිට්ඨයි.
1267. වරඤ්ච මෙ හංස හවං දදෙය්‍ය
 අයං⁵ හි රුකෙඛං පුතරායුං ලහෙථ,
 සො සාබවා ඵලිමා සංචිරුලොහා
 මධුකීකො තිට්ඨතු සොහමානො.
1268. තං පස්ස සම්ම ඵලිමං උළාරං
 සහාව තෙ හොතු උදුම්බරෙන,
 සො සාබවා ඵලිමා සංචිරුලොහා
 මධුකීකො තිට්ඨතු සොහමානො.

1. විහබ්බමා - මජ්ඣ. සං.
 2. තදිඛං බුභි - මජ්ඣ. සං.
 3. පාණං වට්ඨ - මජ්ඣ.
 4. මිත්ත - මජ්ඣ.
 5. අයං රුකෙඛං - මජ්ඣ.

1261. යම් කලෙක ගස පලින් යුක්ත ද, (එ කලා) පක්ෂීහු අත්තෙන් අත්තට යන්නාහු පල බුදිති. පල අවසන් කලා ගස එල රහිත යැ යි දන, පක්ෂීහු එතැනින් වෙනත් දිසා කරා යති.

1262. ලේපැහැති තුඩක් ඇති පක්ෂිය, වාරිකා කරන්නෙහි. “ගිරවාණෙනි, ඔබ විශැලිගිය මේ ගසේ සිට කුමක් සිතවු ද?” යි කියන්නා. වසන්ත සමයෙහි කැලැරොදෙක පැහැයට සමාන ගිරවාණෙනි, කවර හෙයින් මේ විශැලිගිය ගස අත් නො හරිවු ද?

1263. එළඬා හංසය, යහළුවනට යම් යහළු කෙනෙක් වෙත් ද, ඔව්හු ජීවිත විනාශයෙහි ද දුකසැප දෙකේ ද වස්තුව පිරිහිණැ යි හෝ නො පිරිහිණැ යි කියා ද සත්පුරුෂයෝ සත්පුරුෂ ධර්මය සිහි කරන්නාහු සිය මිතුරන් නො හරිති.

1264. එළඬා හංසය, ඒ මම සත්පුරුෂයන් අතර එකෙකිමි, මට මේ ගස නැයෙක් ද යහළුවෙක් ද වේ. මෙය පිරිහිණැ යි දන තම ජීවිතය රකිනු සඳහා මෙය හරින්නට වැයම නො කරමි. පල රහිත යයි (සිතා) එය හැර දැමීම සත්පුරුෂ-ධර්මය නො වේ.

1265. යහළුකම ද මෙමත්‍රිය ද පිරිස ඇසුරු කිරීම ද කරන ලද්දේ මැනවි. ඒ ධර්ම තුන රැස්නෙහි නම් නුවණැත්තන්ගේ පැයැසුමට සුදුස්සෙක් වෙති.

1266. පියාපත් යාන කොට ඇත්තා වූ අහසින් යන්නා වූ වක් ගෙළ ඇත්තා වූ ගිරවාණෙනි, ඒ මම ඔබට කැමැති වරයක් දෙමි. යමක් සිතින් කැමැත්තෙහි ද ඒ වරය ඉල්ලන්න.

1267. එළඬා හංසය, ඉදින් තෙපි මට වරයක් දෙන්නහු නම්, මේ දිඹුල්ලක නැවත ආයුෂ ලබාවා. ගස අතුපතර ඇති මිහිරි පල සහිත වැ මනාව වැඩුණෙක් වැ ශෝභමාන වැ සිටිවා.

1268. මිතුර, මහත් පල ඇති ඒ ගස බලන්න. දිඹුල්ගස හා ම ඔබගේ වාසය වේවා, දිඹුල්ගස අතුපතර සහිත ව මනාව වැඩුණේ මිහිරිපල සහිත ව හොබනේ වේවා.

1269. එවං සක්ක සුඛි භොති සහ සබ්බෙති කුතරිති,
යොහමස්ස සුඛිතො දිස්වාන ඵලිතං දුමං.
1270. සුචස්ස ච වරං දායා කථාන සඵලං දුමං,
පක්කාමි සහභරියාය දෙවානං නාන්දානං වන'නභි.

3. මහාසුක්කජාතකං.

1271. සනති රුක්ඛා හරිතපත්තා දුමා නොකඵලා ඛහු,
කභො නු සුඛෙති කොළාපෙ සුක්කස්ස නිරතො මනො.
1272. ඵලස්ස උපභුක්ඛිමො නොකඵස්සගණෙ ඛහු,
අඵලමිධි විදිත්වාන සාව මෙත්ති යොදුරෙ.
1273. සුක්කඤ්චි රුක්ඛං කොළාපං ඔපත්තමඵලං දුමං,
ඔහාය සතුණා යනති කිං දෙසං පස්සසෙ දිජ'
1274. යෙ ඵලස්සා සමගජනති අඵලොති ජහනති නං,
අත්තට්ඨ'පඤ්ඤ දුමෙමධා තෙ භොනති පක්ඛපාතිනො.
1275. සාධු සක්ඛි කතං භොති මෙත්ති සංසති සන්ථවො,
සථෙ තං ධම්මං රොවෙසි පාසංසොසි විජානතං.
1276. යොනෙ සුච වරං දම්මි පත්තයාන විහබ්බම,
වරං වරසසු වක්කබ්බ යංකිඤ්ච මනසිවජයි.
1277. අපි නාම නං පුන පසො* සපත්තං සඵලං දුමං,
දළිඤ්ච නිධිං ලද්ධා නන්දයාහං පුනපුනං.
1278. තතො අමතමාදය අභිසිඤ්චි මභිරුහං,
තස්ස සාධා විරුහිංසු* සිතව්ජායා මනොරමා.

1. දිජා - මජ්ඣං.
2. අත්තත්ථ - මජ්ඣං.
3. පසොමි - අ, පසොමි - මජ්ඣං.
4. විරුක්ක - මජ්ඣං.

1269. ශක්‍රදේවෙන්ද්‍රය, අද මම එල සහිත ගස දක යමිසේ සුවපත් වූයෙමි ද, එසේ ම ඔබ ද සියලු නැයන් සමග සුවපත් වෙත්වා.

1270. දිඹුල්ගස එල සහිත කොට ගිරවාට වරය දී ශක්‍රයා බිරිය සමග දෙවියන්ගේ නන්දනෝද්‍යානයට ගියේ ය.

3. මහාසුක ජාතක යි.

1271. නිල්කොළ සහිත රුක්හු ඇත. ගෙඩි සහිත බොහෝ රුක්හු වෙත්. පවත් හමන කලා හඬන සිඳුරු සහිත වියැළි රුකෙහි ගිරවාගේ සිත කවර හෙයින් ඇලුණේ ද?

1272. අවුරුදු බොහෝ ගණනක් (මේ ගසේ) ගෙඩි බුදිමු. ගසේ පල නැති බව දැනා ද පෙර යමිසේ මිතුරු බවක් වී ද, පල නැති කල්හි දු (මිත්‍රකම) එසේ ම වේ.

1273. වියැළි ගියා වූ ද පවතින් හඬන්නා වූ ද හැලුණ කොළ ඇති රුක හැරපියා පක්ෂිහු යෙති. මෙහි ගිරවාණෙනි, කවර වරදක් දක්නහු ද?

1274. යම් කෙනෙක් පල අපේක්ෂාවෙන් සෙවුනාහු ද, පල නැති කලා (එල නැතැ යි) එය හැර දමක් ද, ඒ ආත්මාර්ථකාමී නුවණ ඇති අසක්දුරුම බුද්ධිමතා මිත්‍රපක්‍ෂය නසයි.

1275. යහළු බව කරන ලද්දේ මැනවි. මෙමන්‍රිය ද පිරිස්හි සමාගමය ද කරන ලද්දේ මැනවි, ඒ ත්‍රිවිධධර්මය රැස්නෙති නම් පණ්ඩිතයන් ගේ පැහැසුමට සුදුස්සෙති.

1276. පියාපත් යාන කොට ඇත්තා වූ ද අහසින් යන්නා වූ ද වක් ගෙළ ඇත්තා වූ ද ගිරවාණෙනි, ඒ මම ඔබට කැමැති වරයක් දෙමි. සිතින් කැමැති වන යමක් ඇතොත් එය ඉල්ලන්න.

1277. කොළ සහිත පල සහිත ඒ ගස දක්නෝ නම් ඉතා මැනවි. නිධානයක් ලද දිළින්දකු මෙන් එය නැවැත නැවැත අභිනන්දනය කරන්නේ නම් ඉතා යෙහෙක.

1278. ඒ නදියෙන් දිය ගෙන දිඹුල්ගසට වක්කෙළේ ය. ඒ ගසේ සිහිල් සෙවණ දෙන සිත්කලු අතුපතර වැඩි ගියේ ය.

1279. එවං සකක සුඛී භොගි සහ සබ්බෙහි ඤාතිහි,
යථාභමජ්ජ සුඛිතො දිස්වාන සඵලං දුමං.
1280. සුවසස ව වරං දක්වා කඤ්ඤාන සඵලං දුමං,
පක්කාමි සහ භරියාය දෙවානං නන්දනං වන'තති.

4. වුලලසුකජාතකං.

1281. සුතං මෙනං මහාබ්‍රහ්ම කාමෙ භුඤ්ජති භාරිතො¹,
කච්චෙනං වචනං තුච්ඡං කච්චි සුද්ධො ඉරියාසි.
1282. එවමෙනං මහාරාජ යථා තෙ වචනං සුතං,
කුම්මිඤ්ඤ² පටිපනෙතාසමි මොහනෙයොසු මුව්ඤ්ජනො.
1283. ආද්ද් පඤ්ඤා කිම්ඤ්ඤා නිපුණා සාධු විනානති³,
යාය උපතතිතං රාගං කිං මනො න විනොදයෙ.
1284. වක්කාරො මෙ මහාරාජ ලොකෙ අතිබලා භුසා,
රාගො දෙසො මදෙ මොහො යස ජඤ්ඤා න ගාධති.
1285. අරහං⁴ සීලසම්පන්නො සුද්ධො වරති භාරිතො,
මෙධාවි පණ්ඩිතො චෙව ඉති නො සම්මතො භවං.
1286. මෙධාවීනම්චි හිංසතති ඉසිං ධම්මගුණෙ රතං,
විකක්කා පාපකා රාජ සුභා රාගුපසංහිතා.
1287. උපතතායං සරිරපො
රාගො විශ්ලේෂවිදුසනො තවං,
තං පජභං⁵ භද්දමඤ්ඤි⁶ තෙ
බහුකතාසි⁷ මෙධාවිසම්මතො.
1288. තෙ අනිකරණෙ කාමෙ බහුදුකෙඛ මහාවිපෙ,
තෙසං මූලං ගවෙසිස්සං ඡෙව්ඡං රාගං සබන්ධනං.
1289. ඉදං වක්වාන භාරිතො ඉසි සච්චපරිකකමො,
කාමරාගං විරාජෙත්වා බ්‍රහ්මලොකුපගො අහුති.

5. භාරිතජාතකං.

1. භාරිතො - මජ්ඣං.
2. කුම්මිඤ්ඤ - මජ්ඣං.
3. සාධු - මජ්ඣං.
4. විනානති - මජ්ඣං. ස.නා.
5. ගරභා - මජ්ඣං.
6. පජභං - මජ්ඣං.
7. නමසු - සා.බ.
8. බහුකතාසි - ස.නා. බහුකතාසි - මජ්ඣං.

1279. යකු දේවේන්ද්‍රය, මම පල ඇති ගස දක යමිසේ සුවපත් වීම් ද, එසේ ම ඔබ ද සියලු නැයන් සමග සුවපත් වෙත් වා !

1280. දිබුල්ගස පල සහිත කොට ගිරවාට වරය දී ශක්‍රයා බිරිය සමග දෙවියන්ගේ නන්දනෝද්‍යානයට ගියේ ය.

4. මුල්ලසුක ජාතක යි.

1281. මහ බමුණ, භාරිත තවුසා කාමසම්පත් අනුභව කරතැ යි මා විසින් මෙය අසන ලදී. කීමෙක් ද? මේ වචනය බොරු ද? කීමෙක් ද, පවිත්‍ර වැ වෙසෙහි ද?

1282. මහරජ, ඔබ යමිසේ අසන ලද ද, එය එසේ ම ය. සත්ත්වයන් මුළු කරන පංචකාමගුණයෙහි මුළු වූයෙමි වැරැදි මහ පිළිපන්නෙමි වෙමි.

1283. කෙබඳු සිතක් වූව ද, උපන් රාගය (ඒ සිතැ වූ) යම් ප්‍රඥාවකින් දුරු නො කරන්නේ වී නම්, සියුම් වූ, සර්වාර්ථයන් මැනවින් සිතන, ඒ ප්‍රඥාව කුමට ද?

1284. මහරජ, යමෙක ප්‍රඥාව නො බැස ගනී ද එසේ වූ රාග වෙස මද මෝහ යන මේ සතර ලොවැ අත්‍යර්ථයන් ම ඉතා ම ප්‍රබලහ.

1285. පූජාර්භ වූ ශීලසම්පන්න වූ, භාරිත තවුසාණෝ පිරිසිදු වැ හැසිරෙති. නුවණැතියෝ යැ යි පණ්ඩිතයෙකැ යි අප විසින් බ්‍රහ්මන් කරන ලදී.

1286. මහරජ, ශුභ නිමිති ගැනීමෙන් පැවැති, රාග නිශ්ශ්‍රිත වූ, ලාමක කාමචිත්තකයෝ දහම්ගුණයෙහි ඇලුණු නුවණැති වූ ද තවුසාට පවා හිංසා කෙරෙති.

1287. ඔබට යහපතෙක් වේ වා. ඔබ බොහෝ දෙනා අතුරෙහි නුවණ ඇත්තෙකැ යි ප්‍රසිද්ධ වූවෝ ය. ඔබේ සිරුරේ හටගත් ගුණවර්ණ රූපවර්ණ දෙක අපවිත්‍ර කරන මේ රාගය උපන. එය දුරු කරන්න.

1288. නුවණැය අදුරු කරන, බොහෝ දුකට හේතුවන මහා විෂයක් වැනි ඒ කාමයන් දුරු කරන්නට ඔවුන්ගේ මුල සොයන් නෙමි. බැඳුම් සහිත රාගය සිඳින්නෙමි.

1289. සත්‍යය හා පරාක්‍රමය ඇති භාරිත නමැති තවුසා මෙය කියා කාමරාගය දුරු කොට බලලොව ගියේ ය.

5. භාරිත ජාතක යි.

1290. ඔහුසුතං වීක්කකපීං¹ ගබ්බා වහනි පාටලං²,
වුය්‍යාමානකං³ හද්දනෙතථකං මෙ දෙහි⁴ ගාථකං.
1291. යෙන සිඤ්ඤානි දුක්ඛිනං යෙන සිඤ්ඤානි ආතුරං,
තස්ස මජ්ඣෙකි මට්ඨිසාමි ජාතං සරණංතො හයං,
1292. යත්තං ඛිජානි රුහතති සත්තා යත්තං පතිට්ඨිතා,
සා මෙ සීසං නිපිළෙති ජාතං සරණංතො හයං.
1293. යෙන හත්තානි පට්ටනති සීතං යෙන විහංගුකුකුකි,
සො මං ධිහනි⁵ ගත්තානි ජාතං සරණංතො හයං.
1294. යෙන භුගෙතන යාපෙනති පුට්ඨ ව්‍යාභමණධිතතියා,
සො මං භුගෙතො වීයාපාදි⁶ ජාතං සරණංතො හයං.
1295. ගිම්බානං පච්ඡිමෙ මායෙ වාතමිච්ඡතති පණ්ඩිතා,
සො මෙ හඤ්ජති ගත්තානි ජාතං සරණංතො හයං.
1296. යං නිසසිකා ජහති රුහං විහබ්බමා සොයං⁷ අග්ගිං පමුඤ්ඤති,
දිසා හජ්ජ වකකබ්බා ජාතං සරණංතො හයං.
1297. යමානාධිං⁸ යොමනස්සං මාලිනිං වඤ්ඤාසිද්ධං,
සා මං සරා නිහරති⁹ ජාතං සරණංතො හයං.
1298. යෙන ජාතෙන නඤ්ඤිසං යස්ස ච හට්ඨිච්ඡිසං,
සො මං සරා නිවිජ්ඣති ජාතං සරණංතො හයං.
1299. සුඤ්ඤානු මෙ ජාතපදං¹⁰ නෙගමා ච සමාගතා,
යතොද්ධං¹¹ තද්දිත්තං යතො ධෙමං තතො හයං.
1300. රාජා විලුම්භතෙ රච්ඤං වුය්‍යමිජ්ඣෙ ච පුරොභිතො,
අත්තගුත්තා විහරථ ජාතං සරණංතො හයනති.

6. පදමාණවකජාතකං.

1. වීක්කකපීං - මජ්ඣං සායං.
2. පාටලිං - මජ්ඣං, සායං.
3. වුය්‍යාමානකං - මජ්ඣං.
4. දෙහි - මජ්ඣං.
5. ධිහනි - මජ්ඣං.
6. වීයාපාදි - මජ්ඣං.
7. සොයං - මජ්ඣං.
8. යමානාධි - මජ්ඣං.
9. නිහරති - මජ්ඣං.
10. ජනපද - මජ්ඣං.
11. යතොද්ධං - මජ්ඣං, යදෙද්ධං වී.

1290. නදී තොමෝ බහුශ්‍රැත වූ ද විසිතුරු කරා ඇත්තා වූ ද පාටල නමැති ගදඹා ගෙන යයි. නදී දියෙන් ගෙන යනු ලබන තැනැත්තව, තට සෙත් වේවා මට එක් ගාරාවක් කියන්න.

1291. දුකට පත් තැනැත්තහු යම් ජලයෙකින් තෙමෙද්ද, ආතුරයා යම් ජලයෙකින් තෙමේ ද, ඒ දිය මැද මියයන්නෙමි. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1292. යම් තැනෙක බිජුවට වැඩේ ද, සත්තවයෝ යම් තැනෙක පිහිටියෝ ද, ඒ පොළොව මගේ හිස පෙළයි. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1293. යමක් නිසා බත පිසද්ද, යමක් නිසා සිත නසී ද, ඒ ගින්න මාගේ සිරුර දවයි. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1294. අනුභව කළ යම් ආහාරයෙකින් බොහෝ ප්‍රාණමණ-යෝත් ඝෘත්‍රියයෝත් යැපෙත් ද, අනුභව කරනලද ඒ ආහාරය මා විනාශ කරයි. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1295. ග්‍රීෂ්ම සෘතුවේ අවසාන මාසයෙහි පඬිවරු වාතය කැමැති වෙති. ඒ වාතය මගේ සිරුර බිඳී. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1296. පක්ෂිහු යම් ගසක් ඇසුරු කළෝ ද, ඒ ගස ගිනි පිට කෙරෙයි. කුරුල්ලනි, (අන්) දියාවක් ඇසුරු කරවු. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1297. මල්දම් පැළැදී සපුන් ගැල් වූ යමක සොම්නසින් ගෙනාවෙමි ද ඔ තොමෝ මා නිවෙසින් තෙරපන්නී ය. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1298. උපන් යමකු නිසා ප්‍රීත වීම් ද, යමකුගේ දියුණුව බලාපොරොත්තු වූයෙමි ද, හේ මා ගෙයින් තෙරපයි. පිහිට වූ තැනින් බිය උපනි.

1299. රැස් වූ ජනපද වැසියෝ ද නියම්ගම් වැසියෝ ද මගේ කීම අසත්වා. යම් ජලයෙක් වී ද එය ගිනි ඇවිල ගත්තේ ය. යම් රජකුගෙන් ආරක්ෂාව වී ද ඔහුගෙන් බිය උපනි.

1300. රජතුමා ද පුරෝහිත බමුණා ද රට කොල්ල කනි. පිහිට ඇති තැනින් බිය උපනි. තෙපි තොපගේ ම ආරක්ෂාව ඇත්තෝ ව වාසය කරවු.

6. පදමානවක ජාතක යි.

1301. අසල ඉන්දු සමාජ රාජ අවධානය අපරාධය,
සමාජ නං යනුයේ යාපනය¹ ඉසි ලොමසකසසප.
1302. සමාජසමාජය. මහි. සාගරකුණකල,
න ඉවෙස් සහ නිකුය එවි. සඟන විජානති.
1303. බිරිසු නං යසලාහං බනලාහං ව බ්‍රාහ්මණ,
යා වුනි විනිසානෙන අධිමවරණෙන වා.
1304. අපි වෙ පනතාදය අනාගාරො පරිබ්බජෙ,
සා එවි ජීවිකා සෙයොයා යා වාධමමින එසනා.
1305. අපි වෙ පනතාදය අනාගාරො පරිබ්බජෙ,
අනුයං අතිසයං ලොකෙ අපි රජෙන්න නං වරං.
1306. බලං² වනෙ බලං සුරියො බලං සමණබ්‍රාහ්මණ,
බලං වෙලා සමුදාසස බලාතිබලම්භියො.
1307. යථා උග්ගතපං සන්තං ඉසි. ලොමසකසසපං,
පිතු අසා වනුවති වාජපෙයා අයාපයි³.
1308. තං ලොහා පකතං කමමං කටුකං කාමහෙතුකං,
තසස මුලං ගවෙසිසසං ඡෙවිස් රාගං සබන්ධනං.
1309. බිරිසු කාමෙ සුබ්බුපි ලොකෙ
තපොව සෙයොයා කාමහෙතුකි රාජ,
තපො කරිසසාමි පහාය කාමෙ
තවෙව රට්ඨං වනුවති ව හොතුති.

7. ලොමසකසසපජාතකං.

1310. කායායවතො සකුණෙ වදම්
දුට්ඨෙ දුට්ඨෙ නන්දිමනෙ⁴ වරතො,
තං අණ්ඩපං අණ්ඩපං මානුසෙසු
ජාතිං පසංසනති තදිඛං බ්‍රාහ්ම.

1. යපෙයා - මජ්ඣ.

2. බලා - මජ්ඣ.

3. අයාපයි - මජ්ඣ.

4. නන්දිමනෙ - මජ්ඣ., සනා.

5. අණ්ඩපං - මජ්ඣ., සනා.

1301. ලෝමස කසප තවුසා ලවා පඤ්ඤානක යාගය කර-
වන්නේ නම් ඒකාන්තයෙන් අපරාමර වන්නෙහි ය. ශක්‍රයා හා
සමාන රජෙක් වන්නෙහි ය.

1302. සය්භය, සසුර සීමා කොට ඇති, සයුරෙන් වට වූ
මහපොළොවක් පඤ්ඤානක කර්මය නිසා ලැබෙන නින්දවක්
කැමැති නො වෙයි. මෙසේ මෙය දැනු මැනවි.

1303. බමුණ, අධර්මයෙන් ලබන යම් කීර්තියෙක් හෝ
ධනයෙක් හෝ වේ ද. අපායොත්පත්තියට හේතුවන යම් දිවි
පැවැත්මක් හෝ වේ ද අධර්ම වර්යාවක් හෝ වේ ද එයට
නින්ද වේවා.

1304. අධාර්මික යම් සෙවීමක් වේ ද, එයට වඩා අනගාරික
වැ පාත්‍රයක් ගෙන භික්ෂාටනයෙන් දිවි පැවැත්වීම ශ්‍රේෂ්ඨ වේ.

1305. ගෙයක් නැතියේ නමුදු අන්‍යයන්හට භිංසා නො
කොට පාත්‍රයක් ගෙන පිඩුසිභා හැසිරෙන්නේ නම්, රාජ්‍යයට වඩා
එය උතුම් වේ.

1306. අඳුර නසන හෙයින් චන්ද්‍රයා බලයෙකි. සූර්යයා ද
එබඳු බලයෙකි. හොඳ නරක ඉවැසීමට සමත් හෙයින් මහණ
බමුණෝ ද බල නම් වෙති. මුහුදු වෙරළ ඉක්මැ නොයන
හෙයින් වෙරළ ද බල නම් වේ. ස්ත්‍රීහු මෙසියල්ලට වඩා බල
වෙති.

1307. යම්සේ උග්‍ර තපස් සහිත වූ ලෝමස කසප නමැති
සෘෂිවරයා ලවා චන්ද්‍රවතී ධීසෝ සිය පියාණනට යහපත පිණිස
වාජපෙය්‍ය නම් යාගය කැර වී ද, එසේ හෙයින් මෙකී සියලු
බලයනට වඩා ස්ත්‍රී බලයෙකි.

1308. මා විසින් මේ චන්ද්‍රවතිය කෙරේ ලෝභ උපදවා ඒ
ලෝභයෙන් කළ කාමහේතුක වූ ඒ පාපක්‍රියාව කටුක විපාක
ඇත්තේ ය. ඒ පාපක්‍රියාවෙහි මූල හේතුව සොයන්නෙමි. බැඳුම්
සහිත රාගය සිදු දමන්නෙමි.

1309. රජතුමනි, ලෝකයෙහි ඉතා බොහෝ වූ ද කාමයනට
නින්ද වේවා, මේ කාමසම්පත්තීනට වඩා තපස ශ්‍රේෂ්ඨ වේ.
එහෙයින් කාමයන් හැර දමා තපස්වර්යාව කරන්නෙමි. රට ද
චන්ද්‍රවතී කුමරිය ද ඔබට ම වේවා.

7. ලෝමසකස්සප ජාතක යි.

1310. කසටවත් පෙරෙවියන් බඳු රන්වන් පැහැ ඇති ව
යුගළ යුගළ වැ සතුටු සිතැති ව හැසිරෙන පක්ෂීන් වූ නොපට
කියමි. (විවාරම්) එමබා කුරුල්ලෙනි, මිනිසුන් අතරේ කවර
නමෙකින් තොපගේ ජාතිය පසසන් ද යි කියවු.

1311. අමෙ මනුසෙසසු මනුසාභිංස
අනුබ්බකෙ වක්කවාකෙ වදහති,
කල්‍යාණභාවිතෙ දීපෙසු සම්මතා
අභිතරුපා විවරාම අණණ්ණවෙ.
1312. කිං අණණ්ණවෙ කානි ඵලානි භුඤ්ඤ
මංසං කුතො බාදට වක්කවාකා,
කිං භොජනං භුඤ්ඤට වො අනොමා
බලඤ්ඤ වණණ්ණ ව අනප්පරුපො.
1313. න අණණ්ණවෙ සනති ඵලානි ධම්ම
මංසං කුතො බාදිතුං වක්කවාකෙ,
සෙවාලහස්සමිත්ත අවාක¹ භොජනා
න සාසහෙතු පකරොම පාපං.*
1314. න මෙ ඉදං රුවට්ඨි වක්කවාකෙ
අසම්මං හවෙ භොජනසන්තිකාසො,
අහොසි මෙ පුබ්බික තතො මෙ අඤ්ඤාටා
ඉවෙට්ඨි මෙ විමති ඵස් ජාතා.
1315. අහස්සි මංසානි ඵලානි භුඤ්ඤ
අඤ්ඤානි ව ලොභියතෙලියානි,
රසං මනුසෙසසු ලහාමි භොතතුං
සුරොව සම්භාම මුබ්බිකි ජෙත්ථි.
න ව මෙ තාදිසො වණණ්ණ
වක්කවාක යථා තථ.
1316. අසුඤ්ඤාසෙසාසි බණ්ණානුපාති
කිට්ඨින තෙ ලබ්භාති අඤ්ඤාපානං,
න තුස්සාසි රුක්ඛපලෙහි ධම්ම
මංසානි වා යානි සුසානමජෙක්ඛි.
1317. යො සාහසෙන අධිගම්මි භොගෙ
පරිභුඤ්ඤති ධම්ම බණ්ණානුපාති,
තතො උපකෙකාසති නං සභාවො
උපකඤ්ඤෙධා වණණ්ණබලං ජනාති.
1318. අප්පට්ඨි වෙ නිබ්බුතිං භුඤ්ඤති යදි
අසාහසෙන අපරුපසාති
බලඤ්ඤ වණණ්ණ ව තදස්ස භොති
න හි සබ්බො ආභාරමයෙන වණණ්ණති.

8. වක්කවාකජාතකං.

*. නසාස හෙතුපි කුරොමි පාපං - සා. මජ්. 2. 93 වීරපොසානකෙසු දීසන්ති.

1. අපාක - මජ්. 2.

2. සුරොව සම්භාම මුබ්බිකි ජෙත්ථි - මජ්. 2.

1311. මනුෂ්‍ය භිංසකය, ඔවුනොවුන් කෙරේ ප්‍රිය සිතැති ව වසන අප වක්‍රවාක්‍යයන් යැයි මිනිස්සු කියති. කුරුල්ලන් අතුරෙහි කලණමිතුරුදම් ඇත්තෝ යැයි සම්මතයෝ වෙමු. බිය රහිත වැ විලෙහි හැසිරෙමු.

1312. සක්වාචෙනි, තොපගේ බලය ද පැහැය ද අලාමක ය. කීමෙක් ද?, මේ විලෙහි කවර එල වර්ග බුදින්නෝ ද? කවරකුගේ මස් කන්නහු ද? කෙබඳු අහරක් බුදිවූ ද?

1313. කවුඩාණෙනි, විලෙහි එලවර්ග නැත. සක්වාචනට කන්නට මස් කොතැනින් ලැබේ ද? අපි පොතු රහිත සෙවෙල් බුදින්නමෝ වෙමු. ආහාරය සඳහා පවි නො කරමු.

1314. සක්වාචනි, තෙපගේ ආහාරය මට නො රිසියෙයි. එහෙයින් මේ වක්‍රවාක වර්ගයාගේ ආහාරයට සමාන ආහාර (සෙසු පක්ෂිනට) නැත්තේ යැයි මට 'පෙර මෙසේ විය. එයට පසු අන් අයුරෙකින් වී ය' කියා තොපගේ ශරීර වර්ණය පිළිබඳ යැකයෙක් හටගති.

1315. මමත් මස් ද ගෙඩි ද ලුණු හා තෙල් සහිත ආහාර ද බුදිමි. සංග්‍රාම භූමියෙහි ඉරයකු පරිදි මිනිසුන් සතු ආහාර පැහැර ගෙන කමි. සක්වාචනි, එසේ වුව ද තොපගේ පැහැයට සමාන පැහැයෙක් මට නැත.

1316. කාකය, ඔබ අපවිත්‍ර දෙය බුදින්නෙහි ය. ප්‍රමාද වූ මොහොතෙහි (සිටි තැනින්) වැටෙන සුලුයෙහි. කන බොන දය තට දුකසේ ලැබේ. රුක්හි එලයෙන් ද සොහොන්මැද යම් මසෙක් වේ නම් එයින් ද තෘප්ත නො වන්නෙහි ය.

1317. මොහොතින් (හුන් තැනින්) වැටෙන ස්වභාවය ඇති කාකය, යමෙක් බලහත්කාරයෙන් ලැබ ගත් ආහාර බුදි ද ඔහුට ස්වභාවධර්මය නින්දා කෙරේ. එසේ නින්දා කරන ලද (ඔහුගේ) වර්ණය ද බලය ද හරී.

1318. ඉදින් සැහැසිකම් නො කිරීමෙන් ද අනුන් නොතසනුයේ දැහැමින් ලද මද වූ හෝ ආහාර වළඳා (වෙසේ) නම්, ඔහුගේ ශරීර ශක්තිය ද පැහැය ද හටගන්නේ ය. වර්ණය මුළුමනින් ම ආහාරය නිසා හටගන්නේ නො වේ.

8. වක්‍රවාක ජාතක යි.

1319. සුනිතිකම් අරඳැමිනි පනතමිනි¹ සයනායන,
යෙ ව ගාමෙ නිතිකමනි තෙ උලාරතරා තයා.
1320. අරඳැමි ගාමමාගමම කි. සිලං කි. වතං අහං,
පුරිසං තාත සෙවෙයාං තමෙව අකමාති පුරිකිනො.
1321. යො තෙ² විසාසනෙ³ තාත විසාසකඤ්ච බමෙයා තෙ,
සුසසුසි ව නිතිකම් ව තං හපෙති ඉතො ගතො.
1322. යසා කායෙන වාචාය මනසා නාථී දුක්ඛං,
උරසිව පතිට්ඨාය තං හපෙති ඉතො ගතො.
1323. යො ව බමෙමන වරති වරතොතාපි න මඤ්ඤති,
විසුඤ්ඤාං සප්පඤ්ඤං තං හපෙති ඉතො ගතො.
1324. හළිඤ්ඤාගං⁴ කපිචිතං පුරිසං රාගවිරාගිනං,
තාදිසං තාත මා සෙවි නිමිත්තසංඝපි වෙ සියා.
1325. ආසි⁵චිසංච කුපිතං⁶ මිලාලිතං මහාපටං,
ආරතා පරිවපෙති යානිව විසමං පටං.
1326. අනතරා තාත වඩ්ඪනථි බාලං අච්චපසෙවනො,
මාසු බාලෙන සංඝකඤ්ඤා අමිතොතොව සංඝද.
1327. තං තාහං තාත යාචාමි කරසු වචනං මම,
මාසු බාලෙන සංඝකඤ්ඤා දුක්ඛං බාලෙහි සංඝකමොති.

9. හළිඤ්ඤාගජාතකං.

1. පනතමි - මජ්ඣ., සා.
2. තං - සා.
3. විසාසනෙ - මජ්ඣ.,
4. හළිඤ්ඤා - සා.
5. ආසි - මජ්ඣ.,
6. කුපිතං - මජ්ඣ.,
7. සංඝපි - මජ්ඣ., සා.

1319. වනයේ ඉතා දුර පිහිටි සෙනාසනයේ භික්ෂු ඉවසිය හැකි ය. යම් කෙනෙක් ගමෙහි දී භික්ෂු ඉවසන් ද ඔවුහු ඒ ඉවසීමෙන් වනවාසිතට වඩා උදර වෙති.

1320. පියාණෙනි, මම වනයෙන් ගමට අවුත් කෙබඳු වූ ශීලයක් කෙබඳු වත් කෙබඳු පුරුෂයකු ඇසුරු කරමි ද? විචාරන ලද ඔබ එය මට කියන්න.

1321. පුත්‍රය, යමෙක් තා හා විශ්වාස කෙරේ ද, තා හා කළ විශ්වාසය බොහෝ කල් රකී ද, යමෙක් තාගේ කීම අසන්නට රිසියේ ද, යමෙක් තාගේ කීම ඉවසන්නේ ද, තෝ මේ වනයෙන් ගමට ගියෙහි ඔහු ඇසුරු කරව.

1322. මෙයින් නික්මා ගිය තෝ, යමකුගේ කයින් හා වචනයෙන් හා සිත්තේ දූෂකෘතයෙක් (නොමනා ක්‍රියාවෙන්) නො වේ ද, (මව) ලෙහි හොවා ගත් පුතකු සේ ඔහු සිතින් පිහිටුවා ගෙන (ඔහු කෙරෙහි විශ්වාසය පිහිටුවා) ඇසුරු කරව.

1323. යමෙක් සුවර්තයෙන් යුතු වැ හැසිරේ ද, එසේ හැසිරෙනුයේත් (මම සුසිරි පුරමි යි) මානී නො වේ ද, දසපින්කම් කරන තුවණැති ඔහු, මෙයින් ගමට ගියෙහි, ඇසුරු කරව.

1324. දරුව, දඹදිව මිනිසුන්ගෙන් හිස්ව ගිය ද සරීර පැවැතම් නැති, කහ පැහැයෙන් පැහැ ගැන්වූවා වැනි, වදුරකුගේ සිත වැනි සිතැති, මොහොතින් ඇලීමත් මොහොතින් නො ඇලීමත් ඇති (වසල) පුරුෂයා ඇසුරු නො කරව.

1325. කිපුණු සපකු සේ, අඟුළු වැනි මාවතක් සේ, යානා-යෙකින් යන්නා වූ විසම මඟක් සේ එවැනි මුළුයා දුරින් ම දුරු කරව.

1326. දරුව, මෝඩයා හා වැඩි ඇසුරු කරන්නාහුගේ අනර්ථ වැරදි. හැම කල්හි ම සතුරකු සමඟ මෙන් ම මුළුයා සමඟ ද ඇසුරට නො යන්න.

1327. දරුව, මම තාගෙන් ඉල්ලමි. මාගේ වචනය කරව. මුළුයා හා ඇසුරට නො යව. කවර හෙයින් ද? මුළු ආශ්‍රය දුක් ගෙන දෙන්නේ ය එහෙයිනි.

9. හළිද්දිරාග ජාතක යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1328. කුතො නු ආගඨ්ථ භො තයො ජනා
සාගතං එතථ¹ නිසිද්ධාසනො,
කථිතථ භොනො කුසලං අනාමයං
විරසාමබ්භගමනං හි වො ඉධ
1329. අහමෙව එකො ඉධ මජ්ඣපකෙතො
න වාපි මෙ දුතියො කොච්චිජ්ඣති,
කිමෙව සන්ධාය තෙ භාසිතං ඉසෙ
කුතො නු ආගඨ්ථ භො තයො ජනා.
1330. කුච්ඡෙව එකො හරියා ව තෙ පියා
සමුග්ගපකඤ්ඤානිකිණ්ණමනතරො,
සා රක්ඛිතා කුච්ඡගතාව තෙ සද්ද
වායුසස පුනෙතන සභා තභිං රතා.
1331. සංවිගරුපො ඉසිනා වියාකතො²
සො දනවො තත් සමුග්ගමුක්ඛිථි,
අද්දකඛි හරියං සුචි මාලධාරිනිං³
වායුසස⁴ පුනෙතන සභා තභිං රතං.
1332. සුද්ධිරුපුග්ගතපානුවතනිනා.
භිනා තරා යෙ පඨවිසංගතා
යථා හවෙ පාණරිවේත්ථ රක්ඛිතා
දුට්ඨා මධි අඤ්ඤමභිප්පමොදති.
1333. දිවා ව රතො ව මයා උපට්ඨිතා
තපස්සිනා ජොතිරිවා වනො වසං,
සා ධම්මමොක්ඛාමම අධම්මමාවරි
අකිරියරුපො පමද්දති⁵ සඤ්චො.
1334. සරිරමජ්ඣමිකි ධිතාති මඤ්ඤිතං⁷
මය්ගං අයනති අසනිං අසඤ්ඤතං,
සා ධම්මමොක්ඛාමම අධම්මමාවරි
අකිරියරුපො පමද්දති සඤ්චො.
1335. සුරක්ඛිතං මෙති කථනානු වීසසසෙ
අනෙකවික්ඛාසු නතෙත්ථ රක්ඛිණං,
එතා හි පාතාලපපාතසන්ධිතා
එතථපමනො වාසනං නිගව්ඡති.

1. සාගතං එත - මජ්ඣ., සභා.
2. පඨිතාකතො - සභා. වාතකතො - මජ්ඣ.
3. භාරිනි, මජ්ඣ. හරිනි. - සභා.
4. හරිසස - මජ්ඣ.
5. අභිස රුපො - මජ්ඣ. සභා.
6. පමුද්දති - මජ්ඣ., සභා.
7. මඤ්ඤානං - මජ්ඣ.

1328. පින්වත්නි, තෙපි තිදෙන කොහි සිට එන්නහු ද? ආයේ මැනුවැ. මේ ආසනයෙහි ඉඳගනිවු. පින්වත්නි, කීම, දුකක් නැත්තෝ ද? නිරෝගී ද? කලකට පසු ඔබගේ පැමිණීම විය.

1329. තවුසාණෙනි, මම හුදෙකලා වැ මෙහි පැමිණියෙමි. මට කිසි දු දෙවැන්නෙක් නැත. පින්වත, තෙපි තිදෙන කොහි සිට ආවහු දැ යි තොප විසින් කවර හෙයින් කියන ලද ද?

1330. කරඬුවෙක තැබූ තොපගේ ප්‍රිය බිරිය බඩ තුළැ ය. තා විසින් රැකී තාගේ කුසට පත් ඇය වායුපුත්‍ර නමැති විද්‍යාධරයකු හා කුස තුළැ ම කෙලෙස් රතියෙන් ඇලී සිටින්නී ය.

1331. තවුසා විසින් මෙසේ කියන ලදු වැ කලකිරුණු දනව අසුරයා කරඬුව වමාළේ ය. එ විට වායුපුත්‍ර නමැති විද්‍යාධරයා ද එහි ඔහුට ඇලී හොත් සුවඳ මල්දරා සිටි බිරිය ද දිවි ය.

1332. තවුසාණන් වහන්ස, උග්‍ර ලෙස තාපය ධර්මය රක්තා වූ තොප විසින් කාරණය මැනවින් දක්නාලද ස්වභාවය ඇත්තේ ය. යම්සේ ඒකාන්තයෙන් මෙහි ලා මාගේ පණ ලෙස රැකී බිරිය මා කෙරේ ප්‍රෙතිණි වූවා අත් පුරුෂයකු වඩා රිසියෙයි. එහෙයින් යම් පුරුෂ කෙනෙක් මාගම් වසයට ගියෝ ද ඔවුහු භීතයෝ වෙති.

1333. වනයෙහි වෙසෙන තවුසකු විසින් ගින්නක් මෙන්, රෑ දවල්හි උවටන් කරන ලද්දී ද ඔ පතිවත දහමින් ඉවත් වැ අධර්මයෙහි හැසුරුණා ය. එහෙයින් ස්ත්‍රීන් හා ඇසුර නොකළ යුතු ස්වභාවය ඇත්තෙක.

1334. මාගේ කුස තුළැ සිටියා යි ද මෝ මාගේ යැයි ද අසත්පුරුෂ වූ, සංයම නැති මැය (ගැන) සිහිමි. එහෙත් ඔ පතිවත දහමින් ඉවත් වැ අධර්මයෙහි හැසුරුණා ය. එහෙයින් ස්ත්‍රීන් හා ඇසුර නො කටයුතු ය.

1335. මෝ මා විසින් මැනවින් රක්තා ලදු යි නුවණැත්තෝ කෙසේ නම් ස්ත්‍රීය හඳුන්වන්නේ ද? නානාවිධ සිතුවිලි ඇති ස්ත්‍රීන් විෂයයෙහි රැකීමක් නැත. එය එසේ ම ය. ස්ත්‍රීහු ලොකාස්වාද-රතියෙන් තෘප්තිමත් නොවන හෙයින් මහමුහුදේ ප්‍රපාතයකට සමානයහ. මෙසේ වූ ස්ත්‍රීන් කෙරේ ප්‍රමත්ත වූ පුරුෂයා විනාශයට යෙයි.

1336. තඹා හි තෙ පුත්තෝ වීතසෝකා
යෙ මාතුගාමෙහි වරනති නිසසවා,
එතං සිවං උත්තම මාහිපඤ්ඤා¹
න මාතුගාමෙහි කරෙය්‍ය සඤ්ඤානි.

10. සමුග්‍රාජාතකං.

1337. න ඛො මෙ රුච්චි ආළි පුත්තිමංසසස පෙක්ඛණා,
එතාදිසා සම්භාරස්මා ආරක්‍ෂා පරිවජ්ජයෙ.
1338. උච්චිත්තකා අයං වෙණි වණ්ණණි පතිනො සමි,
පජ්ඣාති පටිගච්ඡනතිං ආගතං මෙළුමාතරං.²
1339. ඤං ඛොසි සමම උච්චිතො දුමමධො අවිවක්ඛණො
යො ඤං මතාලයං කඤ්ඤා අකාලෙන විපෙක්ඛයි.
1340. න අකාලෙ විපෙක්ඛය්‍ය කාලෙ පෙක්ඛය්‍ය පණ්ඩිතො,
පුත්තිමංසොව පජ්ඣාති යො අකාලෙ විපෙක්ඛති.
1341. පියං ඛො ආළි මෙ හොතු පුණ්ණපතං දද්ධි මෙ,
පති සංජීවිතො මග්ගං එය්‍යාසි පියපුට්ඨකා.
1342. පියං ඛො ආළි තෙ හොතු පුණ්ණපතං දද්ධි තෙ,
මහතා පරිවාරෙන එසසං³ කසිරාහි⁴ හොජනං.
1343. කිදිසො⁵ තුග්ගං පරිවාරො යෙසං කාහාමි හොජනං,
කිංතාමකා ව තෙ සබ්බෙ තං මෙ⁶ අසකිති පුට්ඨකා.
1344. මාලියො වතුරකෙහි ව පිඬගලො අථ ජමුකො,
එදිසො මග්ගං පරිවාරො තෙසං කසිරාහි⁷ හොජනං.
1345. නිකඛන්තාය අගාරස්මා හණ්ඩකම්පි විතස්සති,
ආරොග්‍යං ආළිනො වජ්ජං ඉධෙව වස මාගමාති.

11. පුත්තිමංසජාතකං.

1346. යො තෙ පුත්තකෙ අධාදි⁸ දිත්තභතො අද්දසකෙ
තස්මිං දයං නිපාතෙහි මා තෙ මුඤ්ඤි⁹ ජීවිතො¹⁰.
1347. ආකිණ්ණඵලෙ පුරිසො ධාතිවෙලංව මක්ඛිතො,
පදෙසං තං න පක්ඛාමි යතථ දයං¹¹ නිපාතයෙ.

1. මහිපඤ්ඤා - මජ්ඣං.
2. මෙළුමා - මජ්ඣං.
3. එය්‍ය - සිඬු.
4. කසිරාහි - සිඬු.
5. කිදිසො - මජ්ඣං.
6. තෙමෙ - සිඬු.

7. කසිරාහි - සිඬු.
8. අකාලි - ස්‍යා.
9. මුඤ්ඤි - සිඬු.
10. ජීවිත - ස්‍යා. ජීවිතො - මජ්ඣං.
11. දයං - ස්‍යා.

1336. එහෙයින් යම් කෙනෙක් ස්ත්‍රීන්ගෙන් දුරු වූ හැසිරෙද්ද, ඔහු සැප ඇත්තෝ වෙති. ශෝක නැත්තෝ වෙති. උතුම් ධ්‍යාන සුවය පනනුයේ මාගමුන් හා එක්ව හැසිරීම නොකරන්නේ ය.

10. සමුග්ග ජාතක යි.

1337. යෙහෙළිය, පුත්‍රිමාංස නමැති තිගේ සැමියාගේ බැල්ම මට නො රුස්නේ ය. මෙබඳු මිතුරාගෙන් ප්‍රයෝගයෙන් දුරින් ම දුරු වන්නේ ය.

1338. උමතු වූ මේ වේණි තොමෝ සැමියා හමුවේ යෙහෙළියගේ ගුණ කියයි. ආවා වූ මේලමාතෘ නමැති එළිය පෙරළා යන්නිය ගැන ශෝක කෙරේ.

1339. මිතුර, ඔබ මළ එකකුයේ කොට ගෙන නුසුදුසු වෙලාවෙහි බැඳුන. ඒ ඔබ විවාරබුද්ධිය රහිත පිස්සෝ වෙති.

1340. නුවණැත්තේ, අකාලයෙහි හෙවත් කාමගුණ ගුහ වශයෙන් සිතක් උපන් කල්හි නො බලන්නේ ය, කාලයෙහි හෙවත් අගුහ වශයෙන් සිත් උපන් කල්හි බලන්නේ ය, යමෙක් නුසුදුසු අවස්ථායෙහි බලා ද හේ, පුත්‍රිමාංස හිවලා මෙන් කනස්සලු වේ.

1341. යෙහෙළිය, මට ප්‍රිය තැනැත්තකු වේවා, මට තුටු පඩුරු දෙව, මාගේ සැමියා ජීවත් වේ. ප්‍රියයන් විවාරන්නිය මා සමග එන්න.

1342. යෙහෙළිය මාගේ ප්‍රිය තැනැත්තකු වේවා, ඔබට තුටු පඩුරු දෙමි, මහත් පරිවාර සම්පත් සහිත ව එන්නෙමි. අපට ආහාර පිළියෙළ කරන්න.

1343. යම් කෙනකුන්ට ආහාර පිළියෙළ කරමි ද (ඒ) ඔබගේ පිරිවර කෙබඳු ද? ඒ හැම කෙබඳු නම් ඇත්තෝ ද? විවාරන්නා වූ මට එය කියන්න.

1344. මාලිය, වතුරක්බ, පිංගල සහ ජම්බුක යන මොව්හු මාගේ පිරිවර සමූහය වේ. ඔවුන්ට සුදුසු ආහාර පිළියෙළ කරන්න.

1345. ගෙයින් බැහැර ගිය කලා ගෙයි භාණ්ඩ විනාශ වෙයි, ඔබගේ මිතුරාට (ඔබේ) සුවදක් කියමි. එහෙයින් මෙහි මැ (ගෙයි මැ) වාසකර, පිටතට නො යන්න.

11. පුත්‍රිමාංස ජාතක යි.

1346. නා විසින් පිය දුන් බන් ලැබූ යමෙක් තොපගේ තීරපරාධ වූ දරුවන් කෑයේ ද ඔහුට දළින් පහර දෙව. නාගේ අතින් නො මිදේවා.

1347. ඉතා කැකුළු පැවැතූ ඇති පුරුෂයා කිරිමවකගේ වස්ත්‍රයක් මෙන් අපවිත්‍ර ය. එහෙයින් සිරුරෙහි යම් කොටසෙක දළ පහර දෙමි ද එයට (යොග්‍ය) ශරීරයෙහි කොටසක් නො දකිමි.

1348. අකකඤ්ඤාසංඝසංඝා නිවුචං විවරදක්ඛිතො,
සබ්බං වෙ පඨවිං දජ්ජා නෙව නං අභිරාධයෙ.
1349. කිත්තු සුඛාග්‍ර තරමානරූපො
පච්ඡාගතොසි සහ මාණවෙන,
කිං කිවීමතං ඉධමස්සි තුඤ්ඤං
අක්ඛාති මෙ පුච්ඡිතො එතමස්සං.
1350. යො තෙ සමා දඤ්ඤා සාධුරූපො
තස්ස වධං පරිභව්නාමි අජ්ජ,
පුරිසස්ස කම්මායතනානි සුචා
නාඤ්ඤා සුචිං දඤ්ඤං අජ්ජ මඤ්ඤා
1351. කානිස්ස කම්මායතනානි අසු
පුරිසස්ස චූතතිසමොධානතාය
කං වා පටිඤ්ඤා පුරිසස්ස සුචා
පරිසව්නාසි දඤ්ඤං මාණවෙන.
1352. විණ්ණං කලිඛ්වා වරිතා වණ්ණජා¹
වෙතනාවරො සබ්බපරොපි විණ්ණං,
නටෙති විණ්ණං සහ වාතුරෙති²
දණ්ණං යුග්ගමි සමජ්ජමජ්ඣං.
1353. ඛණ්ඩාකුලිකා මිතමාලාකෙන
අක්ඛා ජිනා³ සංයමො අභිතථිතො,
අපභිතං පුප්ඵකං අඛණ්ඩං
භජා දඩ්ඨා පිණ්ඩපටිග්ගෙහෙන.
1354. කානිස්ස කම්මායතනානි අසු
පුරිසස්ස චූතතිසමොධානතාය,
යථා අයං දිස්සති ලොමපිණ්ණා
ගාචො භතා කිං පන දඤ්ඤාතාති.

12. නිතතිරජාතකං.

තිජ්ඣානිවග්ගො පඨමො.

තසුදුතං:

වරගිජ්ඣා සමජ්ජනං භංගවරො
නිධිසව්භය භාරිත පාටලිකො,
අජරාමර ධංක තිතිකකුතො
අට්ඨා ආදස පෙක්ඛන දඤ්ඤි.

නවකනිපාතං නිට්ඨිතං.

1. වාණිජා - මජ්ඣං.

2. වාතරෙති - අ.

3. ජිනා - සිඳු.

1348. කළඟුණ නො දන්නා නිතර අනුන්ගේ වරද සොයන පුරුෂයාට සියලු පොළොව ම දුන්නේ නමුදු ඔහු සතුටු කළ නො හැක.

1349. ව්‍යාජය, යුහුසුලු ගතියකින් මෙන් මාණවකයකු හා කුමක් හෙයින් පෙරළා ආයෙහි ද? මෙහි තොපට කුමන වැඩක් තිබේ ද? මා විසින් විවාරන ලද්දෙහි මේ කරුණ කියව.

1350. මනා පැවැත්ම ඇති තොපගේ මිතුරු වූ යම් වටුවෙන් වේ ද, දුන් ඒ පුරුෂයාගේ කටයුතු අසා ඇති හෙයින් සැක කරමි, අද වටුවා සැපයේ ඇතැ යි මම නො සිතමි.

1351. මේ පුරුෂයාගේ දිවි පැවැත්වීමට කෙබඳු වැඩක් (කරන ලද ද යි) ඇසුයේ ද, පුරුෂයාගේ කවර පොරොන්දුවක් අසා මාණවකයා විසින් තිත්තිර පඩිතුමා මරන ලද යි සැක කෙරෙහි ද?

1352. කළිඟු දේශයෙහි හැසිරූ පුරුදු ඇත. වෙළෙඳාම් කොට පුරුදු ඇත. වෙවැලේ උපකාරයෙන් යායුතු කණු සහිත මාර්ගයන්හි ඇවිද පුරුදු ඇත. නළුවන් හා හැසිරෙන ලද වරදල් වැද්දන් හා හැසිරෙන ලද පිරිස්මැද මුගුරෙන් සටන් කොට පුරුදු ඇත.

1353. ඔහු විසින් සියොත්හු ද බඳින ලදහ. නැළියෙන් වී ආදි ධාන්‍ය මතින ලද. දුකෙළියෙන් දිනන ලද. ශීල සංයමය ඉක්මවා ගියේ ය. මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි ලේ වැහිරීම නවතාලී ය. පිඬු සිභාගිය අවදියෙහි උණු අහර පිළිගැනීමේ දී අත් දූවිණි.

1354. ජීවිතා වෘත්තිය පිණිස (කළ) මේ පුරුෂයාගේ ඒ කටයුතු ඇසීම, වටුවාගේ ලොම්ගුලි (පිහාටුරොද) ජවායෙහි යම්සේ දක්නා ලැබේ ද, එහෙයින් ගවයෝ ද මොහු විසින් මරන ලදහ යි (සිතමි). වටුවා ගැන කියනු කවරේ ද?

තිත්තිර ජාතක යි.

පළමුවන ගිණික වර්ග යි.

එහි උද්දතය:

ගිණික ජාතක යැ කොසම්බ ජාතක යැ මහාසුක ජාතක යැ වූලලසුක ජාතක යැ භාරිත ජාතක යැ පද්මාණවක ජාතක යැ ලොමයකස්සප ජාතක යැ වකකවාක ජාතක යැ හළිඳ්දිරාග ජාතක යැ සමුග්ග ජාතක යැ සුනිමංස ජාතක යැ තිත්තිර ජාතක යැ යි ජාතක දසයෙකි.

නවක නිපාතය නිමි.

10. දසකතිපාඨො

1355. වතුආරම්ඳං නගරං ආයසං¹ දළා පාකාරං,
ඔරුඳා පති²රුඳොසුම් කිං පාපං පකතං මයා.
1356. සට්ඨෙ අපිහිතා ආරා ඔරුඳොසුම් යථා ද්විජො³,
කිමාධිකරණං⁴ යකඛ වක්ඛාහිනිහතො අහං.
1357. ලඳා සකසහස්සානි අතිරෙකානි විසති,
අනුකම්පකානං කුතීනං වචනං සම්ම නාකරි.
1358. ලඛ්ඛිං සමුද්දං පක්ඛිඤ්ඤි සාගරං අපසිඤ්ඤිකං,
වතුඛ්ඛි⁵ අවධිජ්ඣගමා අවධාහිපි සොළස,
සොළසාහි ව ඛන්ධං⁶ අභිව්ඤ්ඤි⁷ වක්ඛාමාසදෙ;
ඉච්ඡාහතස්ස පොසස්ස වක්ඛං හමති මතථතො.
1359. ලපරි විසාලා දුප්පුරා ඉච්ඡා විසට්ඨාමිති,
යෙ ව තං අනුගිජ්ඣතති තෙ භොජනි වක්ඛාධාරිතො.
1360. ඛණ්ඩං⁸ අපභායං⁹ මග්ගං අපට්ටෙවකස්සි,
යෙසං චෙතං අසඛ්ඛානං¹⁰ තෙ භොජනි වක්ඛාධාරිතො.
1361. කම්මං සමෙකෙක විපුලඤ්ඤි භොගං
ඉච්ඡා නං සෙවෙය්‍යං¹¹ අනතථසංහිතං,
කරෙය්‍ය වාකයං අනුකම්පකානං
තං නාදිසං නාතිවග්ගෙය්‍ය වක්ඛං.
1362. කීවං¹² විරං නු මෙ යකඛ වක්ඛං සිරසි යසසති,
කති වක්ඛසහස්සානි තං මෙ අසඛාහි පුච්ඡිතො.
1363. අතිසරො අවචසරො මිසාවිඤ්ඤි පුඤ්ඤාහි මෙ,
වක්ඛං තෙ සිරමාවිඳා න තං ජීවං පමොක්ඛසිති.

1. වතුආරජාතකං.

1364. කණ්ණොවතායං පුරිසො කණ්ණං භුඤ්ඤති භොජනං,
කණ්ණං භුමිපඤ්ඤසම්මිං න මග්ගං මනසො පියො.

1. ආයසං - මජ්ඣං.
2. පති - මජ්ඣං, සා.
3. ද්විජො - මජ්ඣං, සා.
4. කිමධි - මජ්ඣං.
5. වතුඛි - අ.
6. ඛන්ධං - මජ්ඣං.

7. අභිව්ඤ්ඤි - මජ්ඣං.
8. ඛණ්ඩං - මජ්ඣං, සා.
9. අපභායං - මජ්ඣං, විචු.
10. අසඛ්ඛානං - මජ්ඣං.
11. සෙවෙ - මජ්ඣං.
12. කීවං - මජ්ඣං.

10. දසක නිපාතය

1355. ශක්තිසම්පන්න වූ යමුවා තොරණ ඇති මේ නගරයෙහි දෙරටු සතරෙක් ඇත. (නුවර වටා) පවුරෙන් වට කරන ලද්දේ ය. මා කවර පාපයෙක් කරන ලද ද?

1356. යක්ෂය, දෙරටු සියල්ල වසා ඇත. මැදිරියක වෙසෙන පක්ෂියකු සේ ගමනට බාධා ඇත්තෙමි වෙමි, කවර කරුණක් නිසා මම චක්‍රයෙන් පහර ලද්දෙමි ද?

1357. මිතුර, (මවගෙන්) දහසක් ද වෙළෙඳාමෙන් එක්ලක්ෂ විසිදහසක් ද, ලද්දේ නමුදු සානුකම්පික නැයන්ගේ කීම පරිදි නො කෙළේ ය. විනාස බහුල වූ සාගර නමැති මුහුදට පැන්නේ ය.

1358. සතර දෙනාගෙන් සතුවු නො වූ (හේ) අට දෙනකු සම්පයට ගියේ ය. අට දෙනකු සම්පයෙන් සොළොස් දෙනකු සම්පයට ගියේ ය, සොළොස් දෙනකු සම්පයෙන් දෙතිස් දෙනකු සම්පයට ගියේ ය, (එහෙයින්) ඈර වක්‍රයට (ඉතා තියුණු මුවාන ඇති රවුම් අවිය) වඩාත් සම්ප විය. තණ්හාව නිසා වනයට පත් පුරුෂයා මතු ඈර වක්‍රය කැරකෙයි.

1359. මතු මත්තෙහි විශාල වන පුරවන්තට නො හැකි පංචකාමයන්හි පැතිරෙන තෘෂ්ණාව කෙරෙහි කෙතෙක් ගිජු වූහු ද ඔව්හු ඈර වක්‍රය දරන්නෝ වෙති.

1360. වස්තු රැසක් හැර දමා (යා යුතු) මග දෙස නො බලා කිසිවෙක් (සිය) සිත පිළිබඳ ව සැලැකිලිමත් නො වෙත් ද, ඔව්හු ඈර වක්‍රය දරන්නෝ ය.

1361. නැණවත් පුරුෂයා කරන දේ සදෙස් ද නිදෙස් ද යි විමසන්නේ ය. දැනුමිට සපයා ගත් සිය වස්තු සම්භාරය ද විමසා බලන්නේ ය, අනුකම්පා ඇත්තන් කියන ලෙස ක්‍රියා කරන ඔබ ඈර වක්‍රය නො මඩනේ ය.

1362. යක්ෂය, මේ ඈර වක්‍රය මගේ හිසැ මත්තෙහි කෙතෙක් කල් පවත්නේ ද? අවුරුදු කීදහසක් සිටිනේ ද? විවාරන මට එය කියව.

1363. මිත්තවිඤ්ඤා, මා කියන්නක් අසව, තෝ ඉතා බලවත් දෙස් (පාපකම්) ඇත්තෙහි. තාගේ හිසැ ඇමිණි තිබෙන ඈරවක්‍රය තාගේ දිවිහිමියෙන් නො හරනේ යි.

1. චතුද්වාර ජාතක යි.

1364. කළු පැහැති මේ පුරුෂයා කළු පැහැති බොජුන් බුදි. කළු පාට බිම් පියෙසකැ (මෙ තෙමේ) වෙසේ. (මෙය) මාගේ සිතට ප්‍රිය නො වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1365. න කණ්ණො තවසා හොති අනොනාසාරො බ්‍රාහ්මණො
යසම් පාපානී කම්මානී සථෙ කණ්ණො සුජම්පති.
1366. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරූපෙ සුභාසිතෙ,
විරං බ්‍රාහ්මණං තෙ දමම් යං කිංඤ්චි මනසිව්ඤ්ඤි.
1367. විරං වෙ මෙ අදෙ සකක සබ්බභූතානම්සසර,
සුතීමකොධං¹ සුතීමෙසං නිලොභං වුක්ඛිමකතො,
නිසොතහමභිකඛ්ඛාමී එතෙ මෙ වතුරො වරෙ.
1368. කිනත්‍රු කොධෙ ව දෙසෙ වා ලොභෙ සොහෙව බ්‍රාහ්මණ,
ආදීනවං සමප්පාසි² නං මෙ අසකුභි පුට්ඨිකො.
1369. අපපා හුඤ්ඤා බ්‍රහ්ම හොති විචිතෙ යො අබ්‍රහ්මණො,
ආසඬ්ඨි බ්‍රහ්මායාසො තස්මා කොධං න රොවයෙ.
1370. දුට්ඨස්ස එරුසා වාචා පරාමාසො අනානරා,
තතො පාණි තතො දණ්ණො සප්පාසං පරමා ගති³
දෙසො කොධසමුට්ඨානො තස්මා දෙසං න රොවයෙ.
1371. අලොපසහසාකාරා නිකති වසඤ්ඤානානි ව,
දික්ඛනති ලොභධමමෙසු තස්මා ලොභං න රොවයෙ.
1372. සොහ සඬ්ඨිතා ගජො⁴ සෙනති මනොමයා පුට්ඨි,
තෙ භුසං උපතාපෙනති තස්මා සොහං න රොවයෙ.
1373. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරූපෙ සුභාසිතෙ,
විරං බ්‍රාහ්මණං තෙ දමම් යං කිංඤ්චි මනසිව්ඤ්ඤි.
1374. විරං වෙ මෙ අදෙ සකක සබ්බභූතානම්සසර,
අරමෙසෙ මෙ විහරතො නිව්ඤ්ඤා එකච්ඡාරිතො.
ආබ්බාමා උපපජ්ජයන්තං අනානරායකරා භුසා.
1375. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරූපෙ සුභාසිතෙ,
විරං බ්‍රාහ්මණං තෙ දමම් යං කිංඤ්චි මනසිව්ඤ්ඤි.
1376. විරං මෙ මෙ අදෙ සකක සබ්බභූතානම්සසර
න මනො වා සරීරං වා මඤ්ඤානෙ සකක කසප්චි
කදච්චි උපහමෙසෙසං එතං සකක විරං වරෙති.

2. කණ්ණජාතකං.

1. සුතීමකොධං - මජ්ඣං.
2. ආදීනවං සමප්පාසි - මජ්ඣං.
3. පරාමසසි - මජ්ඣං, සා.
4. සඬ්ඨිතා - සා.

1365. ශක්‍රය, හම කථපැහැය ඇති වීමෙන් (කෙනකු) කථ නො වේ. සිලාදි ගුණසාරයන් ඇතුළතැ පිහිටියේ (නම්) බ්‍රාහ්මණ නම් වෙයි. ඉදින් යමකු කෙරෙහි පාපකම් ඇත්තේ ද හේ එකැතින් කථවෙක් වේ.

1366. බමුණ, තොපට ඔබ්න යහපත් ප්‍රකාශය නිමිත්තෙන් කැමැති වරයක් තොපට දෙමි.

1367. සර්වභූතයන්ට ඊශ්වර වූ දේවේන්ද්‍රය, මට වරයක් දේ නම්, මෙරමා කෙරෙහි ක්‍රෝධ රහිත වූ, දොෂ රහිත වූ, ලොභ රහිත වූ, ස්තෙහ රහිත වූ වරයක් රුස්නෙමි. මේ වර සතර මට දෙනු මැනැවි.

1368. බමුණ, ක්‍රෝධයෙහි, දොෂයෙහි, ලෝභයෙහි හෝ ස්තෙහයෙහි කෙබඳු දොෂයක් දක්නෙහි ද? විවාළ මට එය කියව.

1369. ඉවැසීම නැති බැවින් හටගන්නා කෝපය ස්වල්ප වශයෙන් ඉපිද පසුව වැඩි වේ. නැවත නැවත හටගනී. දොෂයට ලක් වුවහුගෙන් ඉවත් ව යන්නට නො දී ආක්‍රෝෂ කරවයි. බොහෝ සිත් තැවුල් උපදී. එහෙයින් ක්‍රෝධය නො රුස්නෙමි.

1370. ද්වේෂයෙන් දූෂිත වූවහුගේ වචනය එරුෂ වෙයි, අනතුරු ව දැඩි ව ගැනීම වෙයි, පසුව අත්පහර දෙයි. දඩුපහර දෙයි, ආශ්‍රිත පහර දෙයි. අවි පහර දී ද්වේෂය මස්තකප්‍රාප්ත කරයි. ද්වේෂය ක්‍රෝධයෙන් හටගනී, එහෙයින් ද්වේෂය නො රුස්නෙමි.

1371. ගම් පැහැරීම, බලාත්කාරයෙන් පැහැර ගැනීම, වංචා කිරීම, යන මේ පාප ක්‍රියා ලෝභය ඇති කල්හි (සිදු කරනු) දක්නට ලැබෙති. එහෙයින් ලෝභය නො රුස්නෙමි.

1372. නුලකින් මල් ගොතන්නා සේ නානාවිධ බොහෝ ආරමුණයන්හි තෘෂ්ණායෙන් ඇමිණීම බොහෝ තැවුලි උපදවති, එහෙයින් ස්තෙහය නො රුස්නෙමි ය.

1373. බමුණ, ඔබට ඔබ්න යහපත් ප්‍රකාශය නිමිත්තෙන් කැමැති වරයක් ඔබට දෙනු කැමැත්තෙමි.

1374. දේවේන්ද්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දේ නම් නිකර හුදෙකලා ව වනයෙහි වාසය කරන මට තවුස්දම් රැක ගැනීමේ දී අත්තරාය කරන ආබාධයෝ නූපදනාහු නම් එබඳු වරයක් දුන මැනැවි.

1375. බමුණ, ඔබට ඔබ්න යහපත් ප්‍රකාශය නිමිත්තෙන් කැමැති වරයක් ඔබට දෙනු කැමැත්තෙමි.

1376. සව් සතුනට ඉසුරු වූ ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දේ නම් මා නිසා කිසිවකුගේ සිත, කය හෝ වචනය කිසිකලෙකු අපවිත්‍ර නොවන වරයක් දුන මැනැවි.

2. කණ්භ ජාතක යි.

1377. යො කොපනෙයො න කරොති කොපං,
න කුජකිති සපුරියො කදව්,
කුදොපි යො නාවිකරොති කොපං
තං වෙ නරං සමණං¹ ආහු ලොකෙ.
1378. උනොදරො² යො සහනෙ ජිසව්.
දනො තපස්සි³ මිත්තනාහොජනො,
ආහාරහෙතු න කරොති පාපං
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.
1379. බිබ්බං රතිං විපජ්ඣති⁴ සබ්බං
න වාලිකං භාසති කිඤ්චි ලොකෙ,
විභුසනට්ඨානා වීරනො මෙට්ඨනස්මා
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.
1380. පරිග්ගහං ලොභධම්මෙඤ්ඤි සබ්බං
යො වෙ පරිඤ්ඤා පරිබ්බජෙති,
දනතං ධීඤ්ඤා අමමං නිරාසං
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.
1381. පුට්ඨාම කක්කාරං අනොමපඤ්ඤං
ගාරාසු නො විග්ගහො අප්පි ජානො,
ජිඤ්ඤා කම්බං විවිකිට්ඨිතානි
තසජ්ඣ කම්බං විතරෙමු සබ්බෙ.
1382. යෙ පණ්ඩිතා අසද්දසිකා හවන්ති
භාසන්ති තෙ යොනියො තත්ථ කාලෙ,
කථං නු ගාරානං⁵ අභාසිතානං
අසං නයෙයස්ස කුසලා ජනිතු.
1383. කථං හවෙ භාසති නාගරාජා
කථං පන ගරුළො වෙනතෙයො,⁶
ගන්ධබ්බරාජා පන කිං වදෙති
කථං පන කුරුනං රාජසෙට්ඨො.
1384. ඔන්ති හවෙ භාසති නාගරාජා
අප්පාහාරං ගරුළො වෙනතෙයො
ගන්ධබ්බරාජා රතිවිප්පාහාරං
අකිඤ්ඤානං කුරුනං රාජසෙට්ඨො⁷ ති.*
1385. සබ්බානි ඵතානි සුභාසිතානි
නහෙත්ථ දුක්ඛාසිතමස්සී කිඤ්චි,
යසම්ඤ්ඤි ඵතානි පතිට්ඨිතානි
අරාව නාහ්‍යා⁷ සුසමෙ භික්ඛානි,
වතුග්ගි ධම්මෙහි සමධගිතුං
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.

1. සමණොහු - මජ්ඣං, සා.

3. තප්පිකං - මජ්ඣං.

5. කථානං - මජ්ඣං, සා.

6. ගරුළො පන වෙනතෙයො කිම්බාහ - මජ්ඣං, සා.

7. නාහ්‍යා - මජ්ඣං, සා.

* අයං ගාරා චූළිත ජාත්‍යන්තර-දසකතිපාලනෙ.

2. ඔනොදරො - සා.

4. විපජ්ඣති - මජ්ඣං, සා.

1377. සත්පුරුෂ තෙම කිසි කලෙක නො කීපෙයි, යමෙක් කිසියුතු පුද්ගලයා කෙරෙහි කෝප නො කෙරේ ද, යමෙක් කිසියේ නමුදු කෝපය පහළ නො කෙරේ ද, ඒ පුරුෂයා ඒකාන්තයෙන් (භූමිතපාප බැවින්) ශ්‍රමණ යැ යි ලෝකයෙහි (පණ්ඩිතයෝ) කීහ.

1378. උෞත වූ උදරය (අල්පාහාර) ඇති යමෙක් සාහිති ඉවසා ද ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් සමන්වාගත වූයේ තපස් ඇතියේ ප්‍රමාණ කරනලද ආහාරපාන ඇතියේ ආහාර භේදයෙන් පවි නො කෙරේ ද ඒ පුරුෂයා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ යැ යි ලෝකයෙහි (පණ්ඩිතයෝ) කීහ.

1379. ලෝකයෙහි සියලු (කාමික, වාචසික) ක්‍රීඩා ද (දිව්‍ය කාමගුණ) රතිය ද දුරු කොට අල්පමාත්‍ර වූ ද මුසාවක් නො කියා ද (මාංස, ජවි විභූෂණයෙන් ද මෙමුද්‍රිත සේවනයෙන් ද වෙන් වූයේ වේද, ඒ පුරුෂයා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ යැ යි ලෝක-යෙහි (පණ්ඩිතයෝ) කීහ.

1380. යම් කෙනෙක් සියලු වස්තුකාමය ද තෘෂ්ණාව ද (ත්‍රිවිධ පරිඥයෙන්) දුන ඒකාන්තයෙන් හැරපියක් ද දුමුණු (මිත්‍යා විතර්කාභාවයෙන්) ස්ථිත ස්වභාව ඇති මමායන නැති (අඹුදරුවන් කෙරෙහි) ආශා නැති ඒ පුරුෂයා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ යැ යි ලෝකයෙහි (පණ්ඩිතයෝ) කීහ.

1381. අලාමකප්‍රඥ ඇති කළයුතු දය කරන තොප පුරවුසුම්හ, ගාථාවන්හි අපට උපන් විවාදයක් ඇත. අද අපගේ සැකය ද විවිකිත්සාවන් ද සිදුව. තොප කරුණකොටගෙන අපි හැමදෙනමෝ සැක දුරලම්හ.

1382. යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් අතී දක්තා සමතී වෙන් ද ඔහු ඒ විවාදයෙහි (ගුක්තප්‍රසක්ත) කාලයෙහි නුවණින් කියති. රජවරුනි, ඡෙක වූවාහු නමුදු නො කියනලද ගාථාවන්ගේ අතී කෙසේ නම් එළවා ද? (එහෙයින් කියව)

1383. (වරුණ) නාගරාජ කෙසේ කියා ද? යළි චිත්තාපුත්‍ර ගරුධරාජ කෙසේ කියා ද? යළි ගඤ්ඨවරාජ කුමක් කියා ද? යළි කුරු ජනපදවැසියන්ගේ රාජශ්‍රේෂ්ඨ කෙසේ කියා ද? යි.

1384. (වරුණ) නාරජ ඤාත්තිය මැ භීල යැ යි කියයි. චිත්තාපුත්‍ර ගරුධරාජ අල්පාහාර බව (ආහාර භෙදයෙන් පවි නො කිරීම) ද ගඤ්ඨවරාජ (සක්දෙවරජ) පඤ්ඤාකාම රති ප්‍රභාණය ද කුරුරජ පළිබොධ නැති බව ද භීල යැ යි කියා යි.

1385. මෙ හැම සුභාෂිතයෝ යැ. මෙහි කිසි දුර්භාෂිතයෙක් නැත් මැ යි. තවද යම් පුද්ගලයක්හු කෙරෙහි තෙල ගුණජාතයෝ පිහිටියාහු චක්‍රනාභියෙහි සමවහිත (එක්රැස්) වූ අරයන් (දව්) මෙන් වෙන් ද තෙල සතර දහමින් සමන්වාගත වූ ඒ පුරුෂයා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ යැ යි ලෝකයෙහි පණ්ඩිතයෝ කීහ.

1386. තුවං¹ තු සෙට්ඨං තිමනුක්ඛරොසි
 තං ධම්මො ධම්මවිදු සුචෙට්ඨං
 පඤ්ඤා පඤ්ඤං සමධිග්ගහෙතො,
 අට්ඨෙව්ඪං ධරො විචික්ඛෙතොති
 අට්ඨෙව්ඪං² කඛං විචික්ඛෙතොති
 වුද්දෙ යථා නාගදන්තං ඔරෙත..
1387. නිලුප්පලාහං විමලං අනග්ගං
 වත්තං ඉමං³ ධුමසමානවණ්ණං,
 පඤ්ඤාස්ස චෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨං
 දදමි තෙ ධම්මපුජාය ධිර.
1388. සුවණ්ණමාලං සතපත්තචුලං⁴
 සකෙසරං රතනසහස්සමණ්ඩිතං
 පඤ්ඤාස්ස චෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨං
 දදමි තෙ ධම්මපුජාය ධිර
1389. මණිං අනග්ගං රුචිරං පහස්සරං
 කණ්ඩාවසත්තං මණිභුසිතං මෙ,
 පඤ්ඤාස්ස චෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨං
 දදමි තෙ ධම්මපුජාය ධිර.
1390. ගවං සහස්සං උසහඤ්ච නාගං
 ආජඤ්ඤායුතො ව රජෙ දස ඉමෙ,
 පඤ්ඤාස්ස චෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨං
 දදමි තෙ ගාමවරාති සොළසාති.

3. චතුපොසථිකජාතකං*.

1391. ඔහුසුතො සුතධම්මොසි සබ්බි
 දිට්ඨං තයා සමණ්‍යාභරණං ව,
 අර්කභණ්ණ දසසියසෙ විලාපං
 අපඤ්ඤානු ඤා තෙ පටිමනානො මයා.
1392. සුඛො සුභා සුසංවිමුක්ඛකම්බු
 පහංගා සොවණ්ණමයාය⁵ පාතියා⁶,
 භුඤ්ජස්ස භතං ඉති මං වදෙති
 සද්ධා⁷ විතා තමහං නොති බුමි.

1. තුවං හි - මජ්ඣ., සා.

2. අට්ඨෙව්ඪං - මජ්ඣ., සා.

3. ඉමං - මජ්ඣ., සා.

4. චුලිකං - මජ්ඣ., සා.

*. විධුරජාතක-ඉණ්ණකජාතකෙතිව වදන්.

5. සොවණ්ණමයා - මජ්ඣ..

6. පාතියා - සා.

7. සද්ධා - මජ්ඣ..

1386. තෙපි ශ්‍රේෂ්ඨ වටු, තෙපි (උත්තරීතරයකු නැතියෙන්) අනුත්තර වටු. තෙපි ධර්මගොපක ද ධර්ම ද ධර්මවිදු ද සුඤ්ජ-ප්‍රඥ ඇතියහු ද වටු. ප්‍රාඥ තෙම ප්‍රඥයෙන් අපගේ ප්‍රශ්නය යථාභූත කොට දනූ විචිකිත්සාවන් සිත්දේ යැ. යම්සේ දත්ත ශිල්පියෙක් කියතින් ඇත්දළක් සිදුනේ ද එසෙයින් සැකය ද විචිකිත්සාවන් ද සිත්දේ යි.

1387. ප්‍රාඥය, (තොපගේ) ප්‍රශ්නව්‍යාකරණයෙන් තුටු වූයෙමි නිලුපුල් වන් නිමිල වූ අතර්ස වූ බුමයට බදු පැහැ ඇති මේ වස්ත්‍රය ධර්මපූජා පිණිස තොපට දෙමි.

1388. ප්‍රාඥය, ප්‍රශ්නව්‍යාකරණයෙන් තුටු වූයෙමි දහසක් රුවනින් සෑදූ කෙසුරු සහිත පිපි සියපත් (පිසුම්) ඇති රත්මල්දම ධර්මපූජා පිණිස තොපට දෙමි.

1389. ප්‍රාඥය, ප්‍රශ්නව්‍යාකරණයෙන් තුටු වූයෙමි මාගේ ගෙලෙහි ලැගුණු මිණිරුවනින් අලංකාර වූ සිත්කලු වූ ප්‍රභාස්වර වූ අනභි මිණිරුවන ධර්මපූජා පිණිස තොපට දෙමි.

1390. ප්‍රශ්නව්‍යාකරණයෙන් තුටු වූයෙමි දෙනුන් දහසක් ද පුංගවයකු ද ඇතකු ද ආරාතිය සෛන්ධවයන් යෙදූ මේ රිය දහසක් ද ගම්වර සොළසක් ද තොපට (ධර්මපූජාවට) දෙමි.

3. වතුපොසාසථික ජාතක යි.

1391. සඬ්ඛ ඛමුණ, තෙපි ඛහුග්‍රැත වූවහු ඇසූ දහම ඇත්තහු යැ. තොප විසින් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයෝ ද දක්නා ලදහ. (එහෙත්) නො කල්හි වලඪනහු යැ, (මෙහි) මා හැර පිළිවදන් දෙන්නේ (අනෙක් තැනැත්තෝ) කවරෙක් ද?

1392. දුටු දුටුවන්ගේ සිත් ගන්නා මනා බැම ඇති, විසිතුරු රත්අබරණ පැළැඳි ස්ත්‍රියක් රත්තලියෙක වූ බොජුන් ගෙන ප්‍රීති සිතැති වී බොජුන් බුද්ධිත්තැ යි කියතුදු, මම (ඊට) නො කැමැතිය යි ඇයට කියමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1393. එතාදිසං බ්‍රාහ්මණ දිස්වා යකං
සුචේයයා පොසො සුචමාසසානෝ*
උචෙධ්භි තං පඤ්ඤාලිකාභි පුච්ඡා
දෙවිනුසි නිං උද මානුසි නු.
1394. යං නිං සුචන්තාභිසමෙක්ඛසෙ මං
භුඤ්ඤාසු හත්තං ඉති මං වදෙසි,
පුච්ඡාමි තං නාරි මහානුභාවො*
දෙවිනුසි නිං උද මානුසි නු.
1395. දෙවි අහං සඬ්ඛ මහානුභාවා
ඉධාගතා සාගරවාටිමජ්ඣති,
අනුකම්පිකා නො ව පද්ධම්පිකා
තමෙව අපථාය ඉධාගතොසමි.
1396. ඉධන්තපානං සයනාසනඤ්චි
යානාති නානා වීථිධාති සඬ්ඛ,
සඬ්ඛස්ස ත්‍යාගං පටිපාදයාමි
යං කිඤ්චී භුංගං මනසාභිපජ්ඣිතං.
1397. යං කිඤ්චී ධිට්ඨංව හුතං ව මග්ගං
සඬ්ඛස්ස නො ඉක්ඝරා නිං සුගතෙත,
සුඤ්ඤාණි සුඛං සුවිලාසමජ්ඣති
කිසස මෙ කම්මස්ස අයං වීජාකො.
1398. සමෙම පථෙ බ්‍රාහ්මණ එකභික්ඛං
උග්ගට්ඨපාදං තසිතං කිලන්තං,
පටිපාදයි සඬ්ඛ උපාහනාභි
සා දක්ඛණං කාමද්‍රහා තවජ්ජ.
1399. සා හොතු නාවා එලකුපපන්නා
අනවස්සුතා එරකවාතසුත්තා,
අඤ්ඤස්ස යානස්ස න හෙතර භූමි
අපජ්ජව මං මොලිනිං පාපයස්ස.
1400. සා තත්ථ වීක්ඝා* සුමනා පජීතා
නාවං සුචික්ඝං අභිනිමේණිකා,
ආදය සඬ්ඛං පුට්ඨෙසන සද්ධිං
උපානායි නගරං සාධු රච්චි*නති.

4. සඬ්ඛජාතකං.

1. දිස්වාන වී. - මජ්ඣ., සා. .
2. මාසසමානො - මජ්ඣ. මාසිසානො - 2.
3. පුච්ඡා - මජ්ඣ. .
4. මහානුභාවෙන - මජ්ඣ. .
5. භුට්ඨවික්ඝා - මජ්ඣ., සා. .

1393. බමුණ තමාගේ සැපත රැස්නා වූ පුරුෂ තෙම මෙබදු යක්ෂයා දක (මෙසේ) විචාරන්නේ ය. ඔබ දෙවද්වක් ද නැතහොත් මනුෂ්‍යස්ත්‍රියක් ද යි, නැගීසිටගෙන බඳාඤ්ජලි වැ විචාරව.

1394. මහතෙදුනි ඉතිරිය, මා බලා බත් බුදින්නැ යි මට කියන කී විතරමි. තෝ දෙවද්වක් ද? නැතහොත් මනුෂ්‍යස්ත්‍රියක් වහු ද?

1395. සඬ බමුණ, මුහුදුදිය මැදට පැමිණි මම මහතෙදුනි දෙවද්වක්මු. සානුකම්පික වූ මම තොපගේ යහපත සලකා මෙහි පැමිණියමු. ප්‍රදුෂ්ට සිතැති ව පැමිණියා නො වෙමි.

1396. සඬ බමුණ, තොප රුවි කරන කෑම බිම් ද ආසන ද නානාවිධ යානාවන් ද යන මේ සියලු දෙය දෙමි.

1397. මනස්කාන්ත වූ සිරුරැති තොපගේ ඉහ, බැම, හා මැදපෙදෙය දුටුවත් ළගන්නා සුලු වෙයි, මාගේ කිසියම් දනයක හෝ ආගන්තුක සත්කාරයක හෝ (විපාක) වේ ද? එයට ඔබ ඉසුරු ය. මේවා මා කළ කවර කම්යෙක විපාක ද?

1398. දඩ් රඤ්ඵය පැවැති සමයෙක මහමහා උණුවැල්ලේ තැබූ පා ඇති පිපාසායෙන් හා ක්ලාන්තයෙන් විඩා වූ (සිරුරැති) පසේබුදුන් වහන්සේ නමකට වහන්සෙලක් දුන්නේ ය. ඔබ දුන් ඒ දනය අද ඔබට කැමැති කැමැති දෙය දේ.

1399. (නැව හැර) අන් යානාවකට බිමක් (මෙහි) නැත. ඒ නැව දිය ඇතුළු නො වන පරිදි බොහෝ පුවරු යොදා සකස් වූවක් වේවා, මා අද ම මෝලිනී නගරයට ගෙනයව.

1400. එහි දී ඔහුගේ ප්‍රකාශයන් අසා අතිශයින් ම ප්‍රමුදිත වූ දෙවද්ව විසිතුරු නැවක් මවා සඬ නමැති පුරුෂයා සමග සිත් අලවන මෝලිනී නගරයට ගෙන ගියා ය.

4. සඬ ජාතක යි.

1401. යො තෙ ඉමං විසාලකම්භං පියං සමේලහාසිනිං¹,
ආදය බලා ගවේයය කිනත්තු කසිරාසි මුහුණ.
1402. උසස්ස² මෙ න මුච්චියා න මෙ මුච්චියා³ ජීවතො
රජංව විපුලා වුට්ඨි ඛිසමෙව නිවාරයෙ.
1403. යනත්තු පුබ්බ විකඤ්ඤො⁴ බලමි ව අපසසිතො,
ස්වාසස්ස⁵ තුණ්හිකකොදනි⁶ සඬ්ඛාථිං සිබ්බමච්ඡයි.
1404. උසස්ස⁷ මෙ න මුච්චිස්ස⁷ නමෙ මුච්චිස්ස ජීවතො,
රජංව විපුලා වුට්ඨි ඛිසමෙව නිවාරයි.
1405. කිනෙත උසස්ස⁷ නො මුච්චි⁷ කිනෙත නො මුච්චි ජීවතො,
රජංව විපුලා වුට්ඨි කතමං ඤං නිවාරයි.
1406. යමහි ජාතෙ න පඤ්ඤාති අජාතෙ සාධු පඤ්ඤාති,
යො මෙ උසස්ස⁷ නො මුච්චි කොධො දුමමධගොවරො.
1407. යෙන ජාතෙන නඤ්ඤාති අභික්ඛා දුක්ඛමෙසිතො,
යො මෙ උසස්ස⁷ නො මුච්චි කොධො දුමමධගොවරො.
1408. යසම්ඤ්ඤා ජයමානස්මිං සද්දස්සං නාවට්ඨස්සකිනි.
යො මෙ උසස්ස⁷ නො මුච්චි කොධො දුමමධගොවරො.
1409. යෙනාභිභුතො කුසලං ජහාති
පරස්සකරෙ විපුලඤ්ඤාපි අතරං,
ස භිමසෙතො බලවා පමඤ්ඤි
කොධො මහාරාජ න මෙ අමුච්චර.
1410. කට්ඨස්මිං මත්ථමානස්මිං පාවකො නාම ජායති,
කමෙව කට්ඨං ධහති යසම්මා යො ජායතෙ ගිනි.

1. සමභික හාසිනිං. - මජ්ඣ. සංඝිලහාසිනි - සා.
2. උසස්ස. ආ. උසස්ස - මජ්ඣ. සා.
3. මුච්චියා - මජ්ඣ. සා.
4. විකඤ්ඤො - මජ්ඣ. සා.
5. ස්වාසස්ස - මජ්ඣ.
6. තුණ්හිකකො - මජ්ඣ.
7. මුච්චිස්ස - මජ්ඣ. සා.

1401. බමුණ, යම් කෙනෙක්, විශාල ඇස් ඇති මතුකම්-
යෙන් කතා කරන ඔබගේ ප්‍රියාව පැහැරගෙන ගියෝ නම් කුමක්
කෙරේ ද?

1402. මගේ සිතෙහි හටගත් කෝපය ඇය නො මුදන්තේ ය.
යම්කාක් කල් මම ජීවත් වෙමි ද ඒකාක් සිතෙහි කෝපයට
දදෙන්නට නො දෙමි. මහවැස්ස වහා ධූලි නවතන්නා සේ කෝපය
වළකා ගනිමි.

1403. පෙර ඔබ යමක් ප්‍රකාශ කළේ ද (දන්) බලවතකු සේ
තුණිමතු ව සහළ සිටුව මසමින් සිටි.

1404. මාගේ කෝපය උපන් නමුදු මෙරමාහට දනෙන පරිදි
නො පහළ විය, ජීවත් ව සිටින තුරු සිතෙහි කෝපය ඉපදීමට
ඉඩ නො දෙන්නේ ය. මහවැස්ස ධූලි වළකන්නා සේ කෝපය
වැළැකිමි.

1405. තොපගේ සිතෙහි ඉපදුණේ කුමක් ද? ප්‍රකාශ නො
වූයේ කුමක් ද? ජීවත් වන තොප කෙරෙන් නො මිදුණේ කුමක් ද?
මහවැස්ස ධූලි වළකන්නා සේ තොප වැළැකුයේ කුමක් ද?

1406. යමක් හටගත් කලා ආත්මාර්ථය නො දකී ද. (එය)
නො හට ගත් කලා (ආත්මාර්ථය) මනාසේ දකී ද. ඒ ක්‍රෝධය මා
සිතා උපනී. මිදුණේ නො වේ. (හෙවත් කොපය හටගත් බව
මෙරමාහට නො හැඟුණේය.) ක්‍රෝධය මෝඩයන්ට ගෝචර ය.

1407. යමක් හටගැනීම නිසා දුක රුක්නා සතුරෝ සතුටු
වෙත් ද එය මට උපනී. නො මිදුණේ ය. ක්‍රෝධය අභ්‍යන්තර
ගෝචර වෙයි.

1408. යමක් හටගන්නා කල්හි ආත්මාර්ථය අවබෝධ
නො වේ ද. එය මට උපන නො මිදුණේ ය. ක්‍රෝධය අභ්‍යන්තර
ගෝචර වෙයි.

1409. මහරජ, කෝපය විසින් මඩනා ලද කලා දහසුණානුයා
දුරු කෙරේ. මහත් වූ දියුණුව බැහැර කෙරේ. කෙලෙස් සේනා-
වෙන් බලවත් වූ කෝපය උතුමන් පවා මඩ, එය මාගෙන්
නො මිදුණේ ය.

1410. වියැළි ලිය ගටන කලා ගින්න හටගනී. ඒ ගින්න
යම් ලියක් නිසා උපදී නම් එය ම දවයි.

1411. එවිං මනුෂ්‍ය පොසකස්ස බාලස්ස අවිජානනො
සාරමිතො ජායතෙ තොධො සොපි තෙනෙව ඩය්‍යති*.
1412. අභිච්ඡිකම්මස්ස කොධො යස්ස පටිච්ඡති,
නිභිසති තස්ස යසො කාළපසෙකව චන්දිමා.
1413. අනිජෙය්‍ය* ධුමකෙතුව තොධො යස්සපසම්මති,
ආසුරති තස්ස යසො සුක්කපසෙකව චන්දිමාති.

4. චුලලොභොධිජාතකං.

1414. සත්තාහමෙවාහං පසන්නවිකො
පුඤ්ඤස්සිකො අවරි* ඉහම්චරියං.
අරාපරං යං වරිතං මමධිදං*,
වස්සාති පඤ්ඤස සමාධිකාති
අකාමකො වාපි අහං වරාමි
එතෙන සචෙවන සුවස්සී භොතු
හතං විසං ජීවතු යඤ්ඤදකො.
1415. යසමා දනං නාභිනාදිං කදච්ඡි
දිසවානාහං අතිරිං වාසකාලෙ,
නවාපි මෙ අපජියතං අවෙද්දං
බහුසුත්තා සමණා බ්‍රාහ්මණා ච*
අකාමකො වා හි අහං දදමි,
එතෙන සචෙවන සුවස්සී භොතු
හතං විසං ජීවතු යඤ්ඤදකො.
1416. ආසිච්ඡො තාත පහුතතෙජො*
යො තං අදංඤි* ඛිලො* උදිච්ච
තසම්ඤ්ඤි මෙ අපජියනාය අජ්ජ,
පිතරඤ්ඤි තෙ නස්සී කොච්ඡි චියෙසො
එතෙන සචෙවන සුවස්සී භොතු
හතං විසං ජීවතු යඤ්ඤදකො,
1417. සත්තා දන්තා යෙව පරිබ්බජ්‍යති
අඤ්ඤත්‍ර කණ්ඨා අනකාමරූපා,
දීපායන කිස්ස ජිග්ච්ඡමානො
අකාමකො වරසි ඉහම්චරියං.

1. දහති - මජ්ඣ., සා.
- දහති - මජ්ඣ., සා.
2. අනිමො - මජ්ඣ.
3. අවරි - මජ්ඣ., සා.
4. මමධිදං - මජ්ඣ.
5. සමඤ්ඤාහමං - මජ්ඣ.
6. බහුසුත්ත - මජ්ඣ.
7. අධිසි - සා., අද්ධි. - මජ්ඣ.
8. ඛිලො - මජ්ඣ.

1411. එ පරිදි මත්ද බුද්ධික කිසිත් නොදත් පුරුෂයාගේ සංරම්භයෙන් (එකට එක කීමෙන්) ක්‍රෝධය හටගනී. හෙතෙම එම කෝපයෙන් දවනු ලබයි.

1412. තණකොළ හා දර නිසා හටගන්නා ගින්න ලෙස, යමකුගේ (සිත) කෝපය වැඩේ ද කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි චන්ද්‍රයා පරිදි ඔහුගේ යශස පිරිහේ.

1413. යමකුට හටගත් කෝපය දර නැති ගින්න සේ නිව් සත්තිදේ ද, පුරපයෙහි සඳ සේ ඔහුගේ යශස වැඩේ.

5. වුල්ලබොධි ජාතක යි.

1414. පින් කැමැති මම චිත්තප්‍රසාදය ඇති ව සත් දවසක් බ්‍රහ්මචාරී ව වුසුයෙමි ද, පනස් වසකට වැඩි කලක් තපස් රැක්කෙමි ද, මේ සත්‍ය බලයෙන් යඤ්ඤත්ත කුමාරයා සුවපත් වේවා, නැසුණු වීස ඇති ව ජීවත් වේවා.

1415. දන් දීමට මම කිසි කලෙකත් සතුටු නො වීම් ද, නවාතැන් ගැනීමට පැමිණි ආගන්තුකයා දක සතුටු නො වීම් ද, බහුශ්‍රැත වූ මහණබමුණෝ මා නො කැමැත්තෙන් දන් දෙන බව නො දත්තෝ ද මේ සත්‍ය බලයෙන් යඤ්ඤත්ත කුමාරයා සුවපත් වේවා, නැසුණු වීස ඇති ව ජීවත් වේවා.

1416. දරුවා, මහත් තෙදැති සෝරවීෂ සහිත යම් ආශීර්වාදයක් කුමසින් නැගී හා වැසී ද, ඒ සර්පයා කෙරෙහි ත් ඔබ පියා කෙරෙහි ත් අද වීර්ශ්‍ය ප්‍රිය බවක් නැත. මේ සත්‍ය බලයෙන් යඤ්ඤත්ත කුමාරයා සුවපත් වේවා, නැසුණු වීස ඇති ව ජීවත් වේවා.

1417. කණ්ණදීපායනාය, (ඔබ හැර) සෙස්සෝ සත්සුන් ව දමනය කළ ඉඳුරන් ඇති ව ප්‍රවුර්ණව කෙරෙහි කැමැති ව පැවිදි වෙති. කවර කරුණක් නිසා තවුස් දම් රැකීම පිළිතුල් කෙරෙමින් බබසර වීසීමට නො කැමැත්තෙහි ද?

1418. සඤ්ඤා නික්ඛම්ම පුනං¹ නිවිණ්ණා
සො ඵලමුග්ගොව බාලො²විතායං,
ඵතස්ස වාදස්ස ජිගුච්ඡමානො
අකාමකො වරාමී බ්‍රහ්මචරියං
විඤ්ඤාපසාදාදි³ සතඤ්ඤා යානං
ඵවමපහං පු ඤ්ඤාකරො හවාමි.
1419. සමණෙ කුචං බ්‍රාහ්මණෙ අභිකෙ ව
සන්තප්පයාසි අත්තපානෙන භික්ඛං,
ඔපානභූතං ව සරං තවධිදං
අනෙකන පානෙන උපෙතරූපං
අථ කිස්ස වාදස්ස ජිගුච්ඡමානො
අකාමකො දනම්මං දදයි.
1420. පිතරො ව මෙ ආසුං පිතාමහා ව
සඤ්ඤා අහු⁴ දනපතී වදඤ්ඤ
තං කුලච්ඡතං⁵ අනුච්ඡතමානො,
මාහං කුලෙ අභතීම ගන්ධිනො අහුං
ඵතස්ස වාදස්ස ජිගුච්ඡමානො
අකාමකො දනම්මං දදමි.
1421. දහරිං කුමාරිං අසමස්ත ඤ්ඤං
යං තානාධිං⁶ ඤ්ඤාකුලා සුගණ්ණ
න වාපි මෙ අපජියතං අවෙදි,
අඤ්ඤා කාමා පරිවාරයතී⁷
අථ කෙන වග්ගණ්ණා මයා තෙ⁸ භොති
සංවාසධම්මො අහු ඵවරූපො.
1422. ආරා දුරෙ න ඉධ⁹ කදථි අත්ථි
පරමපරා නාම කුලෙ ඉමසමිං
තං කුලච්ඡතං අනුච්ඡතමානො,
මාහං කුලෙ අභතීම ගන්ධිනී අහුං
ඵතස්ස වාදස්ස ජිගුච්ඡමානො
අකාමකා¹⁰ බද්ධවිරාසමි කුණාං.
1423. මණ්ඩව්‍ය හාසිස්සං අභාසනෙයයං¹¹
තං බම්බතං පුත්තභෙතකු මමජ්ජ,
පුත්තපෙමා¹² න ඉධ පරස්ථි කිඤ්චි
සො නො අයං ජිවති ය ඤ්ඤාදනෙනාති.

6. කණ්ඩුපායනජාතකං.

1. පුන - මිජසං, සායා.

2. වසලො - මිජසං, - සායා.

3. විඤ්ඤාපසාදං - මිජසං.

4. අහු - මිජසං.

5. කුලච්ඡතං - මිජසං, සායා.

6. ආනාධි - මිජසං.

7. පරිවාරයතා - මිජසං, සායා.

8. භී - මිජසං, සායා.

9. භී - මිජසං.

10. අකාමකා - මිජසං.

11. හාසිං සම්භාසම්මනෙයං - මිජසං.

12. තං පුත්තපෙමං - මිජසං.

1418. කෙළකොල්ලකු වූ එකැකින් ම මෝඩ වූ නුවණ රහිත වූ මෙතෙම සැදූයෙන් ගිහි ගෙය හැර පියා ගොස් පෙරලා ගිහි බවට පැමිණියේ ය යන මේ වචනයට පිළිතුල් කෙරෙමින් නො කැමැත්තෙන් බඹයර හැසිරෙමි. එතෙකුදුවත්, පැවිද්ද සාධුන්ගේ වාසය යි බුද්ධාදී උතුමෝ පසසති. මෙසේ හෙයින් මම පින් කරන්නෙම වෙමි.

1419. ඔබ මහණ බමුණන් හා මගියන් හා හිඤ්ඤාත් ආහාර පානයෙන් සන්තර්ජනය කරන්නාව. කන බොන දෑ ඇති ඔබගේ නිවාසය සතරමංසන්ධියෙක (කැණු) පොකුණක් වැන්න, කාගේ බසක් පිළිතුල් කරමින් මේ දනය නො කැමැත්තෙන් දෙයි ද?

1420. මාගේ මව් පිය මුතුන්මිත්තෝ සැදූවත් දනපතියෝ වූහ. ප්‍රතිග්‍රාහකයන්ගේ වචන වටහා ගත්තෝ ය. ඒ පරපුරෙන් ආ සිරිත අනුගමනය කරන මම 'කුලයෙහි අත්තිමයා හිස් පුතුලක් නො වෙවා'යි (සිතන්නෙමි) මේ වචනය පිළිතුල් කරමින් නො කැමැත්තෙන් දන් දෙමි.

1421. හොබනා සිරුරු ඇත්තිය, ඉතා තරුණ වූ ගෘහසංවිධානය කිරීමට තරම් මේරු නුවණ නැති, (ඔබ) තීගේ නැයන්ගෙන් ගෙන ආයෙමි. මට මෙහෙවර කිරීමෙහි ඔබ නුරුස්නා බවක් නො හැඟ විය. මා හා එක් ව වාසය කිරීම කවර කරුණෙකින් මෙසේ වී ද?

1422. ඉතා ඇත සිට අප කුලයෙහි පුරුෂ පරපුරෙක් නො වී ය. කුල සිරිත අනුව පවත්නා වූ මා නිසා කුලය හිස් නො වෙවා යි සිතන්නෙමි. මේ වචනය පිළිතුල් කරමින් නො කැමැත්තෙන් ඔබට පාදපට්ඨාරිකා වීමි.

1423. මාණව්‍යාය, නො කියයුතු දෙයක් කීවෙමි. මාගේ ඒ කීම් පුතු ගැන සිතා කමා කෙරේවා, පුත්‍ර ප්‍රේමයට වැඩි ප්‍රේමයෙක් මෙ ලොවැ නැත. ඒ අප යඤ්ඤත්ත කුමාරයා ජීවත් වෙවා.

6. කණ්හදීපායන ජාතක යි.

1424. නවාහමෙනං ජානාථි කොවායං කස්ස වානි වා¹,
යරා සාධො වදී එවං නිග්‍රොධ කිනති මඤ්ඤයි.
1425. තතො ගලවිනිතෙන සුරිසා නිහරිංසු මං.
දඬා මුඛ පභාරානි සාධස්ස වචනං කරා.
1426. එතාදිසං දුමමනිනා අකතඤ්ඤන්ද්‍රධනිනා,
කතං අනරියං සාධෙන සාවිනා තෙ ජනාධිප.
1427. නවාහ මෙනං ජානාථි නපි මෙ කොථි සංසති,
යමෙමි ඤං සමම අකඛාසි සාධෙන නධනිනං කතං².
1428. සථිනං සාදිවකරො මම සාධස්ස වුහයං,
ඤං නො ඉස්සරියං දතා මනුසස්ස සු මහග්ගතං.
තයමො ලභිතා ඉඤ්ඤි එඤ්ඤි මෙ නඤ්ඤි සංසයො.
1429. යරාපි ඛජං අඤ්ඤාමි ධයගති න විරුහති,
එවං කතං අසප්පරිසෙ නස්සති න විරුහති.
1430. කතඤ්ඤමි ව පොසමි පිලවනො අරියවුත්තො,
සුඛෙනෙත විය ධිජානි කතං තමි න නාස්සති.
1431. ඉමඤ්ඤි ජමං³ නෙකතිකං අසප්පරිසවිනාකං⁴,
හනනතු සාධං සඤ්ඤි නාස්ස ඉවජාමි ජිවිතං.
1432. ඛමානස්සං මහාරාජ පාණා දුසාවිඤ්ඤායා,
ඛම දෙව අසප්පරිසස්ස නාස්ස ඉවජාමහං වධං.
1433. නිග්‍රොධමෙව සෙවෙය්‍ය න සාධමුපසංචයෙ,
නිග්‍රොධස්මි මතං සෙය්‍යො යඤ්ඤි සාධස්මි ජිවිතනති.

7. නිග්‍රොධජාතකං.

-
1. වානි වා - මජ්ඣං.
2. අකතඤ්ඤානං - මජ්ඣං. අකතඤ්ඤානං - සායං.
3. කරණං. මජ්ඣං.
4. ඉමං - මජ්ඣං.
5. විනිතං - මජ්ඣං.
6. ඛමිතස්ස - මජ්ඣං. සායං.

1424. නිග්‍රොධ රජුනි, මම මොහු නො දනිමි. මේ තෙම කාගේ කවරෙක් ද යි සාධයා යමයේ කී ද, කෙසේ ද ඔබ ත් එසේ සිතවු ද?

1425. සාධයාගේ වචන කරවූ, සේවකයෝ මුඛප්‍රහාරය දී ගෙල ගැනීමෙන් මා ඉවතට දමූහ.

1426. ජනාධිපය, ඔබ ගේ මිත්‍රයකු වූ නුවණ නැති අකෘතඥ මිත්‍රයෝ සාධයා විසින් මෙබඳු පහත් ක්‍රියාවක් කරන ලද.

1427. මිතුර ඔබ මට යමක් කීවු ද, එය මම නො දනිමි. සාධයා කළ තැළුම් පෙළුම් කිසිවෙක් මට නො කී යැ.

1428. ඔබ මටත් සාධයාටත් එක සමාන ව සංග්‍රහ කළහු ය. මනුෂ්‍යයන් අතරේ ඉසුරු හා දියුණුව ඔබගෙන් අපි ලැබීම. මේ කරුණෙහි සැකයක් නැත.

1429. හීන්තෙහි ලූ බිජය ද දැව් යමයේ (යළි) නො හටගන්නේ ද, එසේ අකෘතඥයාට කළ උපකාරය ද නැගේ. (නැවත) නො වැඩේ.

1430. සිල්වත් ශ්‍රේෂ්ඨ පැවැතුම් ඇති කෘතොපකාර දත් සත්-පුරුෂයාට කළ උපකාරය සරුකෙනෙකු වසුළ බිඳුවට මෙන් (වැඩේ.) නො නසී.

1431. අසත්පුරුෂ සිහිවිලි ඇති ලාමක වූ කපටි වූ මේ සාධයා තෙබින් (ඇණ) නසත්වා. මොහුගේ ජීවිතය (මම) නො රුස්නෙමි.

1432. මහරජ, අසත්පුරුෂ මොහුට කමා කෙරේවා. මළවුන්ගේ ප්‍රාණයෝ යළි ගෙන්වා ගන්නට නො හැකි වෙති. රජතුමනි, කමා කරනු මනා ය. මම මොහුගේ වධය නොරුස්නෙමි.

1433. නිග්‍රොධයා ම ඇසුරු කරන්න. සාධයාගේ ඇසුරට නො යන්න. සාධයා සම්පයේ ජීවත් වීමට වඩා නිග්‍රොධයා සම්පයේ මිය යාම උතුම් වේ.

7. නිග්‍රොධ ජාතක යි.

1434. න තක්කළා සතභි න ආලුපාති
න බිළාලියො න කලමිනි තාත,
එකො අරඤ්ඤමි සුසානමජ්ඣි
කිමඤ්ඤො තාත චණ්ඩි කාසු*.
1435. පිතාමහො තාත සුද්ධලො තෙ
අනෙකච්ඡාදිති දුට්ඨො ඉට්ඨො,
තමජ්ජහං නිච්ඤ්ඤාමි සොබ්බො
නභිස්ස තං ජීවිතං රොවියාමි
1436. සබ්බසාමෙතං පටිලඬි පාපං
අවවාහිතං කම්ම කරොසි ලුඤ්ඤං.
මයාපි තාත පටිලව්ඡසෙ තුචං
එතාදිසං කම්ම* ජරුපතීනො*,
තං තුලලවත්තං අනුචක්ඛමානො
අහමි තං නිච්ඤ්ඤාමි සොබ්බො.
1437. එරුසාහි වාවාහි පකුඛමානො
ආසජ්ජ මං ඤාං වදසෙ තුමාර,
පුත්තො මම ඔරසකො සමානො
අභිතානුකම්මි මෙ ඤාංසි පුත්ත.
1438. න තාහං* තාත අභිතානුකම්මි
භිතානුකම්මි තෙ අහංපි තාත,
පාපණ්ණි තං කම්ම පකුඛමානං
අරහාමි නො වාරධිතුං තතො හි.
1439. යො මාතරං පිතරං වා වසිට්ඨ*
අදුසකෙ භිංසති පාපධම්මො,
කායස්ස හෙද අභිසම්පරායං
අසංසයං සො නිරයං පරෙති.
1440. යො මාතරං පිතරං වා වසිට්ඨ
අනෙකන පානෙන උපට්ඨහාති,
කායස්ස හෙද අභිසම්පරායං
අසංසයං යො සුගතිං පරෙති.
1441. න මෙ ඤාං පුත්ත අභිතානුකම්මි
භිතානුකම්මි මෙ ඤාංසි පුත්ත,
අහණ්ණි තං මාතරා වුවවමානො
එතාදිසං කම්ම කරොමි ලුඤ්ඤං.

1. චණ්ඩි - මජ්ඣං.

2. දුට්ඨකම්ම - මජ්ඣං, සං.

3. කම්ම - මජ්ඣං, සං.

4. ජරොපතීනො - මජ්ඣං.

5. තාහං - මජ්ඣං.

6. සට්ඨි - මජ්ඣං, සං.

1434. පියාණෙනි, කුකුළු ද වැල්ලු ද සිරිඳු ද කල්ඳු ද මෙහි නැත. එහෙත් හුදෙකලා ව වනයේ සොහොන මැද වළක් කණනෙහි. පියාණෙනි, කුමක් කැමැත්තෙහි ද?

1435. පුත්‍රය, ඔබ මුත්තණුවෝ නොයෙක් රෝගයෙන් දුකින් පීඩා ලදහු බොහෝ දුබලයහ. අද මම ඔහු වළෙහි දමමි. ඔහුගේ ජීවත් වීම නො කැමැත්තෙමි.

1436. තොප වීසින් තෙල පාපසංකල්පයෙන් ලබන ලද යැ. හිතෙහි බව ඉක්මවා ගිය දරුණු පාපකම්යක් කරන්නෙහි ය. පියාණෙනි, ජරාවට පත් තෙපි මේබදු ක්‍රියාවකින් (සංග්‍රහ) ලබන්නහු ය. පාරම්පරික වාරිත්‍රය අනුව සිරිත් පවත්වන මමත් ඔබ වළට දමමි.

1437. කුමාරය, නුඹ පරොස් බසින් මට ගටා බෙණෙහි. පුත්‍රය තෝ මාගේ ඖරස පුත්‍ර වුවද මා කෙරෙහි අනුකම්පා නැත්තෙහි.

1438. පියාණෙනි, මම තොපට අනුකම්පා නැත්තෙමි නො වෙමි. තොප කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇත්තෙමි. පාපකම්යක් කරන තොප (ඉන්) මුදලත්තට සුදුස්සෙමි.

1439. වසිවයය, පාපි පැවැතුම් ඇති යමෙක් නිරපරාධ මවු-පියනට හිංසා කෙරේ ද හේ මරණින් මතු සැක නැතිව ම නරකයට යන්නේ ය.

1440. වසිවයය, යමෙක් මව්පියන් කැමෙන් බීමෙන් උවටැත් කෙරේ ද හේ මරණින් මතු සැක නැති ව ම දෙව්ලොවට යන්නේ ය.

1441. පුත්‍රය, නුඹ මට හිතානුකම්පා නැති නො වෙහි. නුඹ මට හිතානුකම්පා ඇතියව. මම වනාහි තොපගේ මව කියන හෙයින් මෙ වැනි දරුණු පාප කර්මයක් කරමි.

1442. යා තෙ සා හරියා අනරියරූපා.
මාතා මමෙසා සකියා¹ ජනෙකති,
නිඤ්ඤාපයෙතං ඝනා අභාරා
අඤ්ඤාමපි තෙ සා දුට්ඨාච්ඡෙය්‍යා.

1443. යා තෙ සා හරියා අනරියරූපා
මාතා මමෙසා සකියා ජනෙකති,
දන්තා කරෙණුච්ච වසුපතීතා
සා පාපධම්මා පුනරාවජාතුති.

8. තක්කලජාතකං.

1444. කිනෙත වතං කිමන ඩුඤ්චරියං
කිසස සුචිණ්ණස්ස අයං විපාකො,
අකමාහි මෙ ඩුඤ්චණ ඵතමස්ස.
තසමා හි තුමහං දහරා න මියරෙ.

1445. ධම්මං වරාම න මුසා හණාමි
පාපානි කම්මානි විවජ්ජයාමි,
අනරියං පරිවජෙස්සු සබ්බං
තසමා හි අමහං දහරා න මියරෙ.

4446. සුඤ්ඤාම ධම්මං අසතං සතං ච
න වාපි ධම්මං අසතං රොචයාමි
හිත්වා අසනෙත න ජහාමි සනෙත
තසමා හි අමහං දහරා න මියරෙ.

1447. සුඤ්ඤව දනා සුමනා හවාමි
දදමි ටෙ අකමනා හවාමි,
දඤ්චි ටෙ නාත්තකප්පාමි² පටිජා
තසමා හි අමහං දහරා න මියරෙ.

1448. සමඤ්ඤ මයං ඩුඤ්ඤාණ අද්ධිකෙ ව
චිණ්ඩකෙ යාවනකෙ දළිඤ්ඤා,
අනෙකන පානෙන අභිකප්පයාමි³
තසමා හි අමහං දහරා න මියරෙ.

1. ජාතියා - මඡසං.

2. දුක්ඛ - භිද්ධි.

3. නාත්ත කපාමි - මඡසං.

4. අභිකපාමි - මඡසං.

1442. උතුම් පැවැතුම් නැති, තොපගේ යම් බිරිඳක් වේ ද, මැය මා ප්‍රසූත කළ මාගේ මව වෙයි. මැය ගෙන් .ඉවත් කළ මැනව. ඔ තොපට වෙනත් කරදර පමුණුවන්නී ය.

1443. උතුම් පැවැතුම් නැති, තොපගේ යම් බිරිඳක් වූ ද, මෝ මා ප්‍රසූත කළ මාගේ මව වෙයි. ඇතින්නක මෙන් දමනය වූ වසඟ වූ පාප ගති ඇති ඔ නැවත පැමිණේවා!

8. තක්කල ජාතක යි.

1444. තා සමාදන් වූ චිත්තය කුමක් ද? උත්තම වයභාව කුමක් ද? මේ විපාකය කෙබඳු සුවර්තයක් පිරිමෙන් ලද්දේ ද? බමුණ, මේ කරුණු මට කියව. තොපගේ ගෙභි බාලයෝ කවර හෙයින් නො මියන්නෝ ද?

1445. දස පුණ්‍යක්‍රියා ධර්මයෙහි හැසිරෙමිහ. බොරු නො කියමිහ. ප්‍රාණඝාතාදී පාපකර්මයන් දුරු කරමිහ. නින්ද කටයුතු ක්‍රියා සියල්ල දුරු කරමිහ. එ හෙයින් අප බාලයෝ (අකාලයෙහි) නො මැරෙති.

1446. සත්පුරුෂයන්ගේ ද අසත්පුරුෂයන්ගේ ද ධර්ම අසමිහ. අසත්පුරුෂයන්ගේ ධර්ම රූපී නො කරන්නමෝ වෙමු. අසත් පුරුෂයන් හැර සත්පුරුෂයන් හරින්නමෝ නො වෙමු. එ හෙයින් අප බාලයෝ (අකාලයෙහි) නො මැරෙති.

1447. දනය දෙන්නට පෙර සතුටු සිතැත්තමෝ වෙමු. දෙමිතු දු සතුටු සිතැත්තමෝ වෙමු. දනය දීමෙන් පසුව (සිතා) පසු-තැවිලි වන්නමෝ නො වෙමු. එහෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1448. ශ්‍රමණයන් ද බමුණන් ද මගියන් ද ඉණ කියා යදින්නන් ද යාවකයන් ද දිළින්නන් ද යි හැම දෙන ආහාර පානයෙන් සන්තර්පනය කරමු. එ හෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1449. මයඤ්ච හරියා නාතික්කමාම
අමෙහි ව හරියා නාතික්කමනති,
අඤ්ඤානු තාහි බ්‍රහ්මචරියං වරාම
තස්මා හි අමහං දහරා න මියරෙ.
1450. පාණාතිසාතා වීරමාම සබ්බෙ
ලොකෙ අදින්නං පරිවජ්ජයාම,
අමජ්ජපා නො ව මුසා හණාම
තස්මා හි අමහං දහරා න මියරෙ.
1451. එතාසු වෙ ජායරෙ සුක්කමාසු
මෙධාවිනො භොනති පසුතපඤ්ඤා¹
බ්‍රහ්මසුතා වෙදගුනො ව² භොනති
තස්මා හි අමහං දහරා න මියරෙ.
1452. මාතාපිතා ව හඬිනී භාතරො ව
සුක්කා ව දරා ව මයඤ්ච සබ්බෙ,
ධම්මං වරාම පරලොකගෙනු.
තස්මා හි අමහං දහරා න මියරෙ.
1453. දසා ව දසෙසා³ අනුජීවිනො ව
පරිවාරකා කම්මකරා ව සබ්බෙ,
ධම්මං වරනති පරලොකගෙනු
තස්මා හි අමහං දහරා න මියරෙ.
1454. ධම්මො හවෙ රක්කති ධම්මචාරී-
ධම්මො සුච්ඡේණං සුචමාවහාති
එසානිසංසො ධම්මෙ සුච්ඡේණං
න දුගතීං ගවජති ධම්මචාරී.
1455. ධම්මො හවෙ රක්කති ධම්මචාරී-
ජක්කං මහනතං විය වස්සකාලෙ,
ධම්මෙන ගුණො මම ධම්මපාලො
අඤ්ඤාසං අධිති සුචි කුමාරොති.

9. මහාධම්මපාලජාතකං.

1. පසුතප - මජ්ඣ., බ්‍රහ්ම., -සා.

2. වෙදගුණ - මජ්ඣ.

3. දසෙසා - මජ්ඣ., දසි - සා.

1449. අපි දු භායාඛිත් ඉක්මවා නො යමහ. භායාඛිවෝ ද අප ඉක්මවා නො යති. ඔවුන් හැර අනෙක් ස්ත්රීන් කෙරෙහි බබසර හැසිරෙමහ. එහෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1450. අපි හැම දෙන ප්‍රාණසාතයෙන් වළකිමු. ලොව (හිමියන්) නුදුන් දය දුරු කොට වාසය කරමහ. මත්පැන් නො බොමු. බොරු ද නො කියමු. එ හෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1451. සුසිල්වත් මේ අප උතුම් ස්ත්රීන් කෙරෙහි දරුවෝ උපදින් ද, ඔවුහු ධාරණ ශක්තිය ඇති මහනුවණැත්තෝ වෙති. බහුශ්‍රැත වෙති. වේදයෙහි පාරප්‍රාප්තයෝ වෙති. එහෙයින් අප බාලයෝ නො මැරෙති.

1452. මවුපියෝ ද සහෝදරසහෝදරියෝ ද දරුවෝ ද බිරියෝ ද යි අපි හැම දෙනමෝ පරලොව සලකාගෙන පුණාක්‍රියාවන්හි හැසිරෙමහ. එහෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1453. දසිදසයෝ ද අප නිසා දිව් රැක ගන්නෝ ද පිරිවර ජනයෝ ද කම්කරුවෝ ද යි හැම දෙන පරලොව සලකා පුණාක්‍රියාවන්හි හැසිරෙති. එ හෙයින් අපගේ බාලයෝ නො මැරෙති.

1454. කුශල ධර්මය, ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නහු ඒකාන්තයෙන් රකි. මනා ලෙස පුරුදු කළ කුශලය සුව ගෙන දෙයි. මනා ලෙස පුරුදු කළ කුශලයෙහි තෙල ආනිශංසය වෙයි. දම්සැරි තෙමේ දුගතියට නො යයි.

1455. කුශල ධර්මය දම්සැරියා වැසි සමයෙහි මහත් කුඩයක් සේ ඒකාන්තයෙන් රකි. කුසල් බෙලෙන් රක්ෂිත වූ මාගේ දම්පල් කුමර සුව ඇත්තේ වෙයි, මෙය අනෙකකුගේ ඇට වෙ යයි.

9. මහාධම්මපාල ජාතක යි.

1456. නාසමසෙ කතපාපමිති නාසමසෙ අලිකවාදිනෙ,
නාසමසත්තට්ඨප අඤ්ඤමිති¹ අතිසනොතාපි² නාසමසෙ.
1457. භවතති හෙකෙ පුරිසා ගොපිපාසකථාතිකා,
සසතති මඤ්ඤා මිත්තානි වාචාය න ච කම්මුනා
1458. පුකඛඤ්ජලි පග්ගතිතා වාචාය පළිගුණිතා,
මනුසසරෙඤ්ඤ නාසිදෙ යසමි³ නස්සි කතඤ්ඤතා.
1459. න හි අඤ්ඤාඤ්ඤා⁴ විත්තානං ඉත්ථිනං පුරිසාන⁵ වා,
නානාව කතවා සංයග්ගං තාදිසමිති නාසමසෙ.
1460. අනරියකමමං ඔක්කනානං⁶ අඤ්ඤාතං⁷ සබ්බ සාතිනං,⁸
තිසිතංව පටිවජ්ජනං තාදිසමිති නාසමසෙ.
1461. මිත්තරුපෙනිධෙකචෙව සාබ්බලොන⁹ අවෙනසා,
විවිධෙති උපායෙහි¹⁰ තාදිසමිති නාසමසෙ.
1462. ආමිසං වා ධනං වාපි යත්ත පසසති ත්වාදිසො,
දුග්ගි¹¹ කරොති දුලබමධො තඤ්ඤා ඤාතවාන¹² ගච්ඡති.
1463. මිත්තරුපෙන ඛහවො ඡනතා සෙවතති සත්තවො,
ජලෙ කාපුරිසෙහෙතෙ කුකුලොවො වීය සෙනකං.
1464. යො ව උප්පන්නං අත්තං න ඛිට්ඨමනුබ්බජ්ඣති,
අමිත්තවසමනෙවති පච්ඡා ව මනුතසති.
1465. යො ව උප්පන්නං අත්තං ඛිට්ඨමෙව නිබ්බාධති,
මුච්චිතෙ සත්තසමොධා කුකුලොවො වීය සෙනකා.
1466. තං තාදිසං කුටම්භොධ්ඩිතං¹³ වනෙ
අධම්මකං නිවච්චිධංසකාරිනං,
ආරා විවජ්ජයා නරො විවකම්මො
සෙනං යථා කුකුලොවො වංසකානනෙ'ති,

10. කුකුලොපාතකං.

1. නාසමසෙ අඤ්ඤාතං පඤ්ඤමිති - සා.
2. අනාසනොතාපි - මජ්.
3. අඤ්ඤාඤ්ඤා - සා.
4. පුරිසානං - මජ්.
5. පුකුකුතං - සා.
6. අඤ්ඤා - මජ්.
7. සාතිනං - මජ්.
8. සාබ්බලොන - මජ්. සා.
9. උපායෙහි - මජ්. සා.
10. දුග්ගි - මජ්. සා.
11. භතඤ්ඤා - මජ්. සා.
12. කුටි - මජ්.

1456. පවු කළ පුද්ගලයා කෙරෙහි විශ්වාස නො කරන්නේ ය. බොරු කියන්නා කෙරෙහි විශ්වාස නො කරන්නේ ය. ආත්මාථියට ම නුවණ යොද ගන්නා පුද්ගලයා කෙරෙහි විශ්වාස නො කරන්නේ ය. අති ශාන්ත පුද්ගලයා කෙරෙහි ද විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

1457. සමහර පුරුෂයෝ පිපාසිත ගවයන් වැනියහ. ඔහු මිතුරන් වචනයෙන් කෘදමති. ක්‍රියාවෙන් කිසිත් නො කරති.

1458. කළගුණ නො දන් බොරු ඇදිලි බැදිම පමණක් ඇති නිසරු මිනිසා කරා නො යන්නේ ය.

1459. වහා වෙනස් වන ස්වභාව ඇති ස්ත්‍රී පුරුෂයන් විශ්වාස නො කරන්නේ ය. හිතෙහි නො වූවෙක් නොයෙක් හේතු දක්වමින් (මිතුරකුයේ) එක් වන්නේ ද එ වැන්නා විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

1460. අනායාස ක්‍රියාවට බැසගත් සරීර වචන නැති අවකාස ලද කල්හි හැම දෙනා නසන හෙයින් කොපුවක ලු තියුණු කඩුවක් වැනි පුද්ගලයා විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

1461. මෙහි (මෙ ලොව) යම් කෙනෙක් මිත්‍රප්‍රතිරූපක ව කද හිතැත්තා නමුදු සිලිටි බසින් බෙණෙමින් නානාථිධ කෙරෙහි පැවැතුම් ඇත්තෝ වෙත් ද එ වැනියන් විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

1462. එ බඳු මෝඩයා (මිත්‍ර ප්‍රතිරූපකයා) යම් මිතුරකුගේ නීවෙසකෑ ආහාරයක් හෝ ධනයක් හෝ දුටු වේ නම් මිතුරාට ප්‍රේම කොට එය පැහැර ගන්නේ ය. ඔහු ද (මිතුරා) නසාපියා යන්නේ ය.

1463. බොහෝ සතුරෝ මිත්‍රප්‍රතිරූපකයන් මෙන් ඇසුරු කෙරෙති. මේ වැනි නින්දනීය පුරුෂයන් උකස්සා දුරු වීලිකුළු මෙන් දුරු කරන්නේ ය.

1464. යමෙක් (යමක් පිළිබඳ) හටගත් කරුණු වහා වචනා නො ගනී ද. හේ සතුරන්ගේ වසඟයට පැමිණ පසුව තැවේ.

1465. යමෙක් (යමක් පිළිබඳ) හටගත් කරුණු වහා වචනා ගනී ද. උකස්සාගෙන් මිදුනු වීලිකුළු යේ සතුරු වියවුලෙන් මිදෙන්නේ ය.

1466. වනයේ අටවා තැබූ පාසයක් (මළපුඩුවක්) වැනි නො දහැමි විනාශකාරී වූ ඔහු, උණ වනයේ වෙසෙන පිරික්සුම් නැණින් හෙබි ඇවිකුළා උකස්සා දුරු කළා සේ දුරු කරන්නේ යි.

10. කුක්කුට ජාතක යි.

1467. අලංකාරො මට්ටකුණ්ඩලී
මාලාහාරි හරිවතුනුසසදෙ,
බාහා පහසයා කතුසි
වනමජ්ඣෙ කිං දුක්ඛිතො තුවං.
1468. සොවණ්ණමයො පහසසරො
උප්පන්නො රථපඤ්ඤරො මම
තසස වක්කස්සුගං න විතුමි
තෙන දුක්ඛිත ජහාමි ජීවිතං.
1469. සොවණ්ණමයං මණිමයං
ලොහමයං අථ රුපියමයං,
පාවද රථං කාරයාමි තෙ
වක්කස්සුගං පටිපාදයාමි තං.
1470. සො මාණවො තස්ස පාවදි
වතුසුරියා උභයෙත්ථ භාතරො,
සොවණ්ණමයො රථො මම
තෙන වක්කස්සුගෙන සොහති,
1471. බාලො බො තවමසි මාණව
යො තවං පත්ඨසෙ අපත්ඨියං,¹
මතුසුමි තුවං මරිස්සසි
න හි තවං² ලව්ඨසි වතුසුරියෙ.
1472. ගමනාගමනමපි දිස්සති
වණ්ණධාතු උභයෙත්ථ විථියො.
පෙතො පන නෙව දිස්සති
කො නු බො කතුතං බාලාතරො.
1473. සච්චං බො වදෙසි මාණව
අහමෙව කතුතං බාලාතරො,
වතුං විය දුරකො රුදං
පෙතං කාලකතාභිපත්ඨයෙ.
1474. ආදික්ඛං වත මං සන්තං සත්ඨික්ඛං ව පාවකං,
වාරිනා විය ඔසිඤ්ඤං සබ්බං නිබ්බාපයෙ දුරං.
1475. අබ්බඤ්ඤං වත මෙ සලලං යමාසි හදයතිස්සිතං,⁴
යො මෙ සොකපරෙතස්ස පුත්තසොකං අපානුදි.
1476. සොහං අබ්බුළුහසලොසමි වීතසොකො අනාවලො,
න සොවාමි න රොදුමි තව සුඤ්ඤාන මාණවාති.

II. මට්ටකුණ්ඩලීජාතකො.

1. අපත්ඨියං - මජ්ඣ. - සත්ඨි.
2. තවං - මජ්ඣ.

3. අබ්බුළුහස - මජ්ඣ.
4. යමාසි හදයතිස්සිතං - මජ්ඣ. - සත්ඨි.

1467. නන් අබරණින් සැදැසි මටකොඩොල් පැළැදැ විසිතුරු මල් දරන්නේ, රන්වන් සඳුන් ආලෙප කොට ගත් තෙපි මේ වන මැද හිසැ අත් බැදගෙන කවර හෙයින් අඬන්නහු ද?

1468. රන්මුවා දීපතිමත් රියමැදිරියක් මට ලැබිණ. ඊට රියසක් දෙකක් නොලබමි. ඒ නිසා උපන් දුකෙන් දිවි හරිමි.

1469. රන්මුවා, මිණිමුවා, ලොහොමුවා වූ හෝ රිදිමුවා රියක් ඔබට සෑදුමි. යම් බඳු රියක් කැමැත්තහු ද ඒ සක් යුගළය ඔබට ලබා දෙමි.

1470. ඒ මාණවකයා ඔහුට කිය. මාගේ රිය රන්මුවා වෙයි. දීපතිමත් සඳහිරු දෙදෙනා සක් යුගළය (වශයෙන්) මාගේ රියට හොබන්නේ වේ.

1471. මාණවකය, නොපැතියයුතු දෑ පතන තෙපි මෝඩයෙකි. තොප මියැ යෙහි යි සිතමි. තෙපි සඳහිරු නොලබන්නහු ය.

1472. ගමනා ගමන (උදවීම හා බැස යාම) ද හැඩහුරු කම හා පැහැය ද ගමන් මාර්ග දෙක ද පෙනේ. මිය ගිය තැනැත්තා දකින්නට නැත. අඬන්නවුන්ගෙන් කවරෙක් වඩා බාලාතර ද?

1473. මාණවකය, සත්‍යයක් කියෙහි ය. අඬන්නවුන් ගෙන් ඉතා බාලයා මම වෙමි. හඳු ඉල්ලා අඬන ගම්දරුවකු සේ මියැ පරලොව ගියකු පතන්නෙමි.

1474. ගිතෙල් ඉසින ලද ගින්නක් ලෙස ශෝක ගින්නෙන් ඇවිල ගෙන සිටි මා, ජලය ඉසින ලද කලෙක මෙන් සියලු දහය නිවී ගියේ ය.

1475. සොවින් පෙළුණු මාගේ, පුත්‍ර ශෝකය යමෙක් නැති කෙළේ ද, හේ මාගේ හදවතේ පැවැති ශොකය නමැති හුල ද එකාන්තයෙන් උදුරා දුමි ය.

1476. තරුණය, ඒ මම උපුටා හළ ශෝක නමැති උල ඇත්තෙමි. ශෝකය නැත්තෙමි. නොකැළඹුණ සිතැත්තෙමි. තොප ගේ බස් අසා ශොක නොකරමි. නොහඬමි.

11. මට්ටකුණ්ඩලී ජාතක යි.

1477. අපවිත්‍රතාවයේ දිව්‍යතාව සහිතව ලෝකයේ භාවිතය,
කිසිවක් සඳහා පවත්වාගෙන යාම දක්වා නොගියේය.
1478. මෙවැනි ව පමා වී එවැනි දේ නොදන්නා අය,
පුද්ගලිකව ආකෘතිමයවන ලද්දේ භාවිතයේ විවිධත්වය.
1479. යම්කිසිවක් සිදුවන දේ මෙවැනි තරමට අදහස් කරන බව,
පිළිගැනීමට පිටිසරය වැනි සියලුම භාවිතයන් මෙවැනි.
තමන්ට බාලයින් පුද්ගලිකව අසලීම් ලෝකයේ පවතින බව.
1480. තමන්ගේ විවිධත්වය මෙවැනි දේ දැනට මුළුමනින්ම,
පුද්ගලිකව පවත්වාගෙන යාමට පිටිසරය භාවිතයේ පවතින.
1481. දුර්වල දේශනානා දුර්වලතාවය තමන් තුළින්,
අසලීම් නොගනු ලබන සේය. බලවත් දුර්වලතාවය.
1482. තමන්ගේ සියලුම අසලීම් නොගනු ලබන භාවිතයේ,
අසලීම් නොගනු ලබන සේය. සියලුම පවත්වාගෙන යාම.
1483. අසලීම් මෙන් පවත්වාගෙන යාමේ බලවත්තාවය නොදන්නා,
අසලීම් දැනට දිව්‍යතාව සහිතව සියලුම මිනිසා.
1484. බලවත් වරෙන් යොමු සියලුම අසලීම් වරෙන්
දුර්වලතාවය පවත්වා දැනට අසලීම්,
සියලුම සහිතත්වය සහිතව සියලුම
කලමිති නොගනු ලබන තර්කානුකූලය.
1485. කෙටිකාලීන යම්කිසිවක් විවිධත්වය මහත්වනවා
සමඟ දිව්‍යතාවය නොගනු ලබන,
කලමිති සහිතත්වය සහිතව සියලුම
කලමිති නොගනු ලබන තර්කානුකූලය.
1486. දැනට භාවිතයේ විවිධත්වය නිවැරදිව
කිසිවක් වැඩිවීමට අප සොයාගැනීමට,
සා දැනට අසලීම් සියලුම
සමඟ දිව්‍යතාවය නොගනු ලබන
එවැනි සහිතත්වය සහිතව සියලුම
කලමිති නොගනු ලබන තර්කානුකූලය නොගනු.

12. බලවත්තාවයේ සියලුම.

1. අපවිත්‍රතාවයේ - මිනිසා.
2. පුද්ගලික - මිනිසා.
3. අසලීම් මෙන් පවත්වාගෙන යාම - මිනිසා.
4. බලවත් වරෙන් - සියලුම.
5. සියලුම අසලීම් - මිනිසා.
6. පුද්ගලික - මිනිසා.
7. කෙටිකාලීන - මිනිසා.

1477. නො පිසන සත්පුරුෂයෝ බොහුන් ලැබූ දෙන්නට කැමැති වෙති. පිසන බව යම් හෙයකින් දෙන්නට කැමැති නො වෙත් නම් සුදුසු නො වේ.

1478. මසුරුකම ක් නො සැලකිල්ලක් නිසා දන් නො දෙනු ලැබේ. පින් කැමැති නුවණැත්තා දන් දියයුතු වේ.

1479. දන් දීම නිසා සාපිපාසාවෙන් පීඩා විඳින්නට සිදු වේ ය යන බිය නිසා මසුරු පුභුලා නො දේ ද එය ම ඔහුට බිය වන්නේ ය. සාපිපාසා දෙකට මසුරා බිය වේ ද එය ම (ඔහු) දෙ ලොවැ දී පෙළයි.

1480. එ හෙයින් මසුරුකම මඩින්තේ මසුරුකම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. කළ පින් ප්‍රාණීන්ට පරලොව දී පිහිට වේ.

1481. මසුරු සිත් මැඩ දියයුතු බැවින් දන් දීම දුෂ්කර ය. අසත්පුරුෂයෝ (දනානිසංස නො දන්නෝ) ඔවුන් ගිය මහෙඟි නො යත්. සත්පුරුෂයන් (බෝසත්වරු) ගිය මගැ යාම සෙස්සනට පහසු නො වේ.

1482. එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ද අසත්පුරුෂයන්ගේ ද මෙයින් මතු උපත වෙනස් වේ. අසත්පුරුෂයෝ නිරයට යති. සත්පුරුෂයෝ දෙවිලොව යති.

1483. ඇතැමෙක් මද වස්තුවකින් ද දන් දෙත්. ඇතැමෙක් බොහෝ වස්තුව ඇතත් දන් නො දෙත්. මද වස්තුවෙන් දුන් දනය ද මහානිසංස ඇති හෙයින් ප්‍රමාණ කොට බැලීමේ දී දහසක් පමණ වැය කොට දුන් දන හා සම වේ.

1484. නො දහැමි ව සපයාගත් මුදලින් ඉසුරන් ලක්ෂයක් දෙනා දෙන දනයෝ ත්‍රිවිධ සුවර්තය පුරමින් අඹුදරුවන් ද රැකූ ගනිමින් දිළින්දකු ස්වල්ප වශයෙන් හෝ කරන පරිත්‍යාගයක සොළොසින් භාගයක් පමණ නො අගනාහ.

1485. දේය ධර්ම බොහෝ බැවින් විශාල වූ ලක්ෂයක් දෙනා එක් ව දෙන දනය, දහැමි ව සපයා ගත් දෙයින් දුන් දනය හා සම නො වන්නේ කවර කරුණකින් ද? දහැමි ව සපයා ගත් දෙයින් දන් දෙන දිළින්දගේ දනමය පින්කමේ (සොළොසින්) කොටසක් පමණවත් නො අගනේ කෙසේ ද?

1486. අනුන් තළා පෙළා අඬවා හිංසා කොට ඇතැම් කෙනෙක් දන් දෙති. එලෙස දුන් දන දහැමි ව සපයාගත් වස්තුවෙන් දිළින්ද දුන් දනය හා සමාන නො වේ. නො දහැමි වස්තුවෙන් යාග කළ ලක්ෂයක් දෙනාගේ දනය දිළින්දගේ දනයෙහි සොළොස්වෙනි කොටස තරම්වත් නො අඟී.

12. බිළාර කොසිය ජාතක යි.

1487. වර්තමාන අභිරුපයෙහි සහෝදරයෙකුගේ, වර්තමාන අභිරුපයෙහි විපර්යාසයක් විය යුතුය.
1488. පාඨන¹ පාඨය මධ්‍ය වලට මුද්‍රණය කිරීම, ගණය කිරීම නිසිදේද? එවිට අභිරුපයෙහි වෙනස්කම්.
1489. න වර්තමාන අභිරුපයෙහි වෙනස්කම් නොදකින විට, අභිරුපයෙහි වෙනස්කම් වීමට හේතු විය හැකිය.
1490. න වර්තමාන අභිරුපයෙහි වෙනස්කම් වීමට හේතු විය හැකිය, අතර ඒ සම්බන්ධව අභිරුපයෙහි වෙනස්කම් විය හැකිය.
1491. මුද්‍රණය කළ කතා හතර සම්බන්ධයෙන්, න ව මෙ තැනින් වෙනස්කම් විය හැකිය යනු නිසිදේ.
1492. සම්පූර්ණ අභිරුපය වෙර. හිසය⁴ මානවය, උපයෝගී සහිත හිසය තෙත වෙනස්කම් තවදුරටත්.
1493. සම්බන්ධයෙන් විරෝධයක් බවට පත් කළහොත්, උපයෝගී පිණිස න පිණිස තෙත වෙනස්කම් තවදුරටත්.
1494. අභිරුපය සම්බන්ධව අභිරුපය සම්බන්ධයෙන්, අභිරුපයෙහි නිරාසරයක් අභිරුපයෙහි අභිරුපය හය.
1495. යො කළහොත් අභිරුපය විය හැකිය, අභිරුපය වර. ලොක පියො හොඳින් මමව.
1496. යො න හතර න සාමාන්‍ය න ජාතීන් න පාසය, මෙකෙසේ සම්බන්ධයෙන් වෙර. කළහොත් න කළහොත්.

13. වර්තමාන ජාත්‍යන්තරය.

1. පාඨන - මර්ස.
2. ගණය කිරීම නිසිදේද? - මර්ස, සා.
3. අභිරුපය - සා.
4. හිසය - මර්ස, සා.
5. විරෝධය - මර්ස - සා.
6. අභිරුපය - මර්ස.

1487. සක්වාලිහිණිය, (ඔබ) වර්ණවත් ශරීර ඇත්තහු ය. රූප සම්පන්න වූවහු ය. සන වූ සිරුරු ඇත්තහු ය. රත්වත් මනා රූ ඇත්තහු ය. පහන් වූ මුහුණ හා ඉඳුරන් ඇත්තහු ය.

1488. මෙසේ ගං තෙර සිටා පෙට් මස්, දුල් මස්, වලා මස්, මොදුව මස් හා රේ මස් බුදින්නහු ද?

1489. මිතුර, මේ සෙවෙල් සහ දියපරඬල් මගේ ආහාරය යි. මම මෙය හැර දියෙහි හෝ වනයෙහි හටගන්නා වූ වෙනත් මාංශයක් අනුභව නො කරමි.

1490. සෙවෙල් සහ දියපරඬල් සක්වාලිහිණියාගේ ආහාරය යි මම විශ්වාස නො කරමි. මිතුර, මම ගමෙහි උණු හා තෙල් මුසු ආහාර අනුභව කරමි.

1491. චක්‍රවාතය, මනුෂ්‍යයන්ට පිළියෙළ කළ මස් සහිත පටිත්‍ර ආහාරය බුදිතත් ඔබට මෙන් එ බඳු පැහැයක් මට නැත.

1492. (තෙපි) ක්‍රෝධ සිතින් බලමින් මිනීමුත්තට හිංසා කෙරෙමින් තැනී ගත් සිතින් බුදින්නහු ය. එහෙයින් තොපගේ පැහැය මෙ බඳු වේ.

1493. කාකය, පාපකර්ම බලයෙන් සියලු ලෝකයා (ඔබට) විරුද්ධ ය. ඔබ ලද ආහාරය ඔබ නො පිනව යි. එ හෙයින් ඔබේ පැහැය මෙ බඳු වේ.

1494. මිතුර, මම වනාහි සවිසන්නට හිංසා නො කරන්නෙමි, මද වැයමකින් යුතු ව සැක රහිත ව ශෝක නැති ව බියකු දු නැති ව බුදිමි.

1495. තෙපි, වැයම් කරව, සිය දුසිල් බව ඉක්මවා පවතු ව, (දුසිල් බව අත් හරුව) අහිංසක ව ලොවෙහි හැසිරෙව, මා මෙන් ලොවට ප්‍රිය වන්නහු.

1496. යමෙක් අනුන් නො නසා ද නො නස්වා ද ධන හානි නො කෙරේ ද, නො කරවා ද, යථ සතුන් කෙරෙහි මෙන් කෙරේ ද ඔහුට කිසිවෙක් වෙර නො කෙරේ.

10. චක්කවාත ජාතක යි.

1497. සචං කිර තවමි භුරිපඤ්ඤා¹
 යා තාදිසි සිරි ධිති මුනි² ව,
 න තායතෙ භාවවසුපනිතං
 යො යාවකං භුඤ්ඤාසි අපසුසං.
1498. සුඛං දුග්ගතින පරිපාවයනො
 කාලාකාලං විචිතං ඡන්ද්‍රජනෙතො,³
 අක්කස ආරාති අවාපුරනො
 තෙනාහං⁴ තුඝ්ඝාමී යවොදනෙන.
1499. කාලඤ්ඤා ඤාතො අභිජිහනාය
 මනෙතභි අක්කං පරිපාවයිකො,
 විජමිහිසං⁵ සිහවිජමිතාති
 තායිඤ්ඤා දක්ඛසි මං පුතාසි.
1500. සුඛිති ඵකෙ⁶ න කරොතති පාපං
 අවණ්ණසංසග්ගහයා පුනෙනෙ,
 පඤ්ඤා සමානො විපුලස්ථිතභි
 කිං කාරණං මෙ න කරොසි දුක්ඛං.
1501. න පණ්ඩිතා අත්තප්පබ්බසං හෙතු
 පාපාති කමමාති සමාවරනති,
 දුග්ගතින පුට්ඨා බලිතතොසි සත්තා
 ඡන්ද ව දෙයා න ජහනති ධම්මං.
1502. යෙන කෙනචි වණ්ණණ්ණා මුද්දනා දුරුණෙන වා,
 උඤ්ඤෙර දිනමත්තනං පච්ඡා ධම්මං සමාවරෙ.
1503. යසං රුක්ඛස්ස ඡායාය නිසීදෙයා සයෙයා වා,
 න තස්ස සාඛං භඤ්ඤායා මිත්තදුබ්බො හි පාපකො.
1504. යසංභාති ධම්මං⁷ මනුජො විජඤ්ඤා
 යෙවසංස කඛ්ඛං විනයනති සනෙතා,
 තං හිසං දීපඤ්ඤා පරායණඤ්ඤා
 න තෙන මිත්තං ජරයෙථ⁸ පඤ්ඤා.

1. භුරිපඤ්ඤා - මජ්ඣං.
2. මුනි - මජ්ඣං.
3. ඡන්ද්‍රජනෙතො - මජ්ඣං.
4. තෙනාහං - මජ්ඣං.
5. විජමිහිසං - මජ්ඣං.
6. සුඛිති ඵකෙ - මජ්ඣං.
7. යසං හි ධම්මං පුරිසො විජඤ්ඤා - මජ්ඣං.
8. ජරයෙථ - සා.

1497. මහානුවණැත්ත. යම්බඳු වූ ඔබ වාණිජයන් ස්වල්පයක් සමග යවසාලේ බත් බුදින්නහු ය. ඔබගේ යම් සෞභාග්‍යයක්, ධෛර්යයක් හා සිහියක් වේ ද, එබඳු සෞභාග්‍යය විපතට පත් ඔබ නො රකියි. එ හෙයින් සෞභාග්‍යය උතුම් වෙයි, ප්‍රඥාව උතුම් නො වෙයි (යන) කීම සැබෑ වෙයි.

1498. මම දුකෙන් සැප දියුණු කරන්නෙමි සැහවී විසීමටත් නො සැහවී විසීමටත් (මෙය) යොග්‍ය සමය යයි සිතා සැහවුණෙමි. දියුණුවට දෙර අරිනුයේ යවසාලේ බතින් ප්‍රීත වෙමි.

1499. වැයම් කරන්නට යෝග්‍ය කාලය දැනූ නුවණින් දියුණුව වැඩි කර ගෙන සිංහයකු සේ විජ්‍යානුෂංග කරන්නෙමි. දියුණු වූ මා නැවත දකින්නහු ය.

1500. පණ්ඩිතය, සැප ඇත්තෝ පාපකර්ම නො කෙරෙති. තවත් කෙනෙක් අපකීර්තියට බියෙන් පාපකර්ම නො කෙරෙති. බොහෝ දේ සිතීමේ හැකියාව ඇති තෙපි කවර හෙයින් මට දුක් (කරදර) නො කරන්නහු ද?

1501. පණ්ඩිතයෝ ආත්මාර්ථය සලකා පාපකර්ම නො කරති. දුකට පත් වුවත් සම්පත් ගිලිහී ගියත් ඡන්දය නිසා හෝ දොෂය නිසා හෝ ධර්මය නො හරිත්.

1502. මොළොක් වූ හෝ දරුණු වූ හෝ කිසියම් ආකාර-යෙකින් තමාගේ දිනත්වය උපුටා හරින්නේ ය. ඉක්බිති ව සුවරිතයෙහි හැසිරෙන්නේ ය.

1503. යම් රුකකු සෙවණෙහි හුන්නේ වේ ද හොත්තේ වේ ද ඒ රුකෙහි අතු නො කඩනේ ය. මිත්‍රද්‍රෝහී කම දින හෙයින්.

1504. යම් පුරුෂයෙක් පුරුෂයකුගෙන් ධර්මය උගත්තේ ද, සැක දුරු කෙරේ ද එය ඔහුට පිහිටකි. පිළිසරණෙකි. එ හෙයින් ඇදුරු ව සිටියහු සමග වූ මිතුරුබව දිරාපත් නො කරන්නේ ය.

1505. අලසො ගිහී කාමභොගී න සාධු
අසංකෘතො පබ්බජිතො න සාධු,
රාජා න සාධු අනිසම්මකාරී
යො පණ්ඩිතො කොධනො තං න සාධු.
1506. නිසම්ම ඛනියො කසිරා නානිසම්ම දීසම්පති,
නිසම්මකාරීතො රාජ යසො කිත්ති ව ච ඩසිතිති.

14. භූරිපඤ්ඤජාතකං.

1507. කිං සු නරො පසමධිවුකාලෙ
කං වා විජ්ජං කතමං වා සුතානං,
සො මව්වා අභමිඤ්ඤි පරමි ලොකෙ
කථං කරො සොඤ්ඤානෙත භුක්තො.
1508. යස්ස දෙවා පිතරො ව සබ්බ
සිරිංසපා¹ සබ්බභූතානි වාපි,
මෙත්තාය නිව්වං අපචිතානි භොතති
භූතෙසු වෙ සොඤ්ඤානං තද්වු.
1509. යො සබ්බලොකස්ස නිවාතවුත්ති
ඉත්ථි පුමානං සහ දරකානං,
ඛනාය දුරුත්තානං අපචික්කුලවාදී
අධිවාසනං සොඤ්ඤානං තද්වු.
1510. යො නාවජානාති සභායමත්තෙ
සිපෙත්ත කුලායති ධනෙන ජවා,
රුචිපඤ්ඤා අත්ථකාලෙ මුතිමා
සභායෙසු වෙ සොඤ්ඤානං තද්වු.
1511. මිත්තානි වෙ යස්ස භවන්ති සනෙතා
සංචික්ඤ්ඤා² අචිසංවාදකස්ස,
න මිත්තස්ස³ සංචිත්තාගි ධනෙන
මිත්තෙසු වෙ සොඤ්ඤානං තද්වු
1512. යස්ස හරියා කුලාවයා සමග්ගා
අනුබ්බතා ධම්මකාමා පජාතා,⁴
කොලිනියා සීලවතී පතිබ්බතා
දරෙසු වෙ සොඤ්ඤානං තද්වු.

1. සරිකපා - මජ්ඣ.
2. සංචික්ඤ්ඤා - මජ්ඣ.
3. න මිත්ත දුක්ඛි - මජ්ඣ.
4. පජාතා - මජ්ඣ.

1505. කම්සැප විදින අලස ගිහියා නො මැනැවි. හික්මීම නැති පැවිද්ද නො මැනැවි. විමසීම රහිත ව ක්‍රියා කරන රජ නො මැනැවි. යම් පශ්ඨිතයෙක් කිපෙන ගතියෙන් යුතු වේ නම් හේ ද නො මැනැවි.

1506. ඤාත්‍රිය තෙම පරිඤ්ඤාකාරී ව වැඩ කරන්නේ ය. නො විමසා නො කරන්නේ ය. රජතුමනි, පරිඤ්ඤාකාරීව වැඩ කරන්නාගේ යශස ද කීර්තිය ද වැඩේ.

14. භූරිපඤ්ඤා ජාතක යි.

1507. අභිවෘද්ධිය රුස්නා පුරුෂයා වේදය හෝ ශ්‍රාතය හදුරා කවර ආකාරයෙකින් ක්‍රියා කිරීමෙන් දෙ ලොව ආරක්‍ෂා කර ගන්නේ වේ ද?

1508. සියලු දෙවියෝ ද බ්‍රහ්මයෝ ද දීර්ඝජාතිහු ද සියලු සත්ත්වයෝ ද මෙත් සිතින් පුදන ලද්දෝ ද මිනිසුන්ට එය මඟුලෙකැ යි කියත්.

1509. යමෙක් ලෝකයා කෙරේ නිරහඬකාර පැවැතුම් ඇත්තේ ද, ස්ත්‍රීපුරුෂයන් සහ ළමයින් වරදවා කී බස් කතා කෙරේ ද, ගෞරෝප්‍ර කථා නැත්තේ ද ඉවැසීම ඇත්තේ ද එය මඟුලෙකැ යි කියත්.

1510. යමෙක් යහළුවන් හා මිතුරන් කෙරේ ශිල්පය නිසා හෝ කුලය නිසා හෝ ධනය නිසා හෝ ජාතිය නිසා හෝ අවමානයට ලක් නො කෙරේ ද මනා සිහිය හා නුවණ ඇත්තේ ද එය මඟුලෙකැ යි කියත්.

1511. රැවැටිලි නැතියන් හා සත්පුරුෂයෝ එකැතින් මිතුරු වෙත් ද විශ්වාස වෙත් ද මිත්‍රඥෙහි නො වෙත් ද, සිය ධනය මිතුරන්ට බෙදත් ද, මිතුරන් අතරේ ඒ විශ්වාසය මඟුලෙකැ යි කියත්.

1512. යමකුගේ බිරිඳ සමාන වයස ඇත්තී ද සමගි සම්පන්න ද සැමියා අනුව වසා ද ත්‍රිවිධ සුවරිත ක්‍රියාවන් කැමැත්තී ද දරුවන් ලබන්නී ද කුලවත් වී ද පතිව්‍රතා ගුණය ඇත්තී ද එය බිරියන් කෙරේ මඟුලෙකැ යි කියත්.

1513. යසසි රාජා භූතපතී යසසි
ජානාති සොචෙය්‍යා¹ පරක්කමණ්ඩි,
අදෙවජ්ඣිතාසු² හදයං මමනති
රාජ්‍යසු චෙ සොඤ්ඤානං තද්‍යු.
1514. අනතඤ්ඤි පානඤ්ඤි දදති සද්ධො
මාලඤ්ඤි ගන්ධඤ්ඤි විලෙපනඤ්ඤි³,
පසන්නවිනේනා අනුමොදමානො
සග්ගෙසු චෙ සොඤ්ඤානං තද්‍යු.
1515. යමරියධරේමන පුනතති වද්ධා⁴
ආරාධිතා සමවරියාය සනේනා,
බහුසුඤ්ඤා ඉසයො⁵ සිලවනං
අරහනතමජේඤ්ඤි සොඤ්ඤානං තද්‍යු.
1516. එතාති චො සොඤ්ඤානාති ලොකෙ
විඤ්ඤාපසසානි⁶ සුබ්‍රුද්ධානි,
තානිධ සෙවෙර නරො සපඤ්ඤා
න හි මබ්බලෙ කිඤ්ඤිනමජී⁷ සචරිතති.

15. මහාමඩ්ඩලජාතකං.

1517. උචෙය්‍යති කණ්ණ කිං සෙසි කො අපේථා සුපිනෙ තෙන
යොපි කුය්‍ය සකො භාතා හදයං වක්ඛුඤ්ඤි⁸ දක්ඛිණං
තස්ස වාතා බලියතති සතො ජපති කෙසව.
1518. තස්ස තං වචනං සුඤ්ඤා රොහිණියාසං කෙසවො,
තරමානරුපො වුට්ඨාසි භාතුසොකෙන අට්ඨිතො.
1519. කිත්තු උම්මික්ඛරුපොව කෙවලං ආරකං ඉමං,
සසො සසොති ලපසි කො තු තෙ සසමාහරි.
1520. සොවණ්ණමයං මණිමයං ලොහමයං අප් රුපියමයං,
සබ්බසිලාපවාලමයං කාරයිස්සාමි තෙ සසං.
1521. සතති අඤ්ඤාපි සසකා අරඤ්ඤා වනගොවරා,
තෙපි තෙ ආනයිස්සාමි කිද්දිසං සසම්මුඤ්ඤි.

1. සොචෙය්‍යා - මජ්ඣ.
2. අදෙවජ්ඣිතා - මජ්ඣ.
3. විලෙපනඤ්ඤි - මජ්ඣ.
4. වද්ධා - මජ්ඣ.
5. ඉසයො - මජ්ඣ.
6. විඤ්ඤාපසසානි - මජ්ඣ.
7. කිංවත - සං.
8. වක්ඛු - මජ්ඣ.

1513. ජනපති වූ පරිවාර ඇත්තා වූ රජ යමකුගේ පවිත්‍රකම, එඩිතරකම, දතී ද (මෙ) මට පක්ෂපාතී ය නො වෙනස් වවන ඇත්තේ යයි දතී ද එය රජුන් කෙරේ මඟුලෙකැ යි කියත්.

1514. සැදහැනි ව පහන් සිතැති ව සතුටු සිතින් කැමැත්ම සුවදමල් වීලෙවුන් දේ ද එය ස්වර්ගගාමී මඟුලෙකැ යි කියත්.

1515. ඥානවෘත්ති වූ ප්‍රතිපත්ති ගරුක වූ සත්පුරුෂ වූ බහුශ්‍රැත වූ සිල්වත් වූ සෘෂිවරු ආර්යධර්මයෙන් පවිත්‍ර වෙන් නම් එය රහතන් වහන්සේ කෙරේ ලදමනා මඟුලෙකැ යි කියත්.

1516. මේ මංගලයන් ලෝකයේ නුවණැත්තන් විසින් සැපත් වැඩිමට හේතු වේ යයි පසසන ලද, එ හෙයින් නැණවත් මිනිසා ඒ මංගලයන් ම සොයන්නේ ය. මේ මංගලයන්ගෙන් තොර සත්‍ය වූ වෙනත් මංගල නැත.

15. මහාමහාල ජාතක යි.

1517. කේසවය, ඔබේ හදවත වැනි දකුණුඇස හා සම වූ සන නැමැති සිය සොහොයුරු කෙනෙක් වෙන් ද ඔහුගේ හදවත අපස්මාර වාතයෝ පෙළුත්. කෘෂ්ණය නැගිටින්න. වැද හෝන්න කිම? තොපගේ නිදහැනීමෙන් කවර ප්‍රයෝජනයක් ද?

1518. රෝහණෙයාගේ කීම අසා ඉක්මන් වූ කේසව තෙම සෝවුරු සොවින් පිඩාවට පැමිණ නැගීසිටියේ ය.

1519. උමතුඩුවක සේ ආරවතී පුරය පුරා යමින් සාවා සාවා ය යි කුමට කියහි? ඔබගේ සාවා ගත්තේ කවරෙක් ද?

1520. රන්මුවා, මිණිමුවා, ලොහොමුවා, රිදීමුවා, සක්මුවා සෙල්මුවා, පබළුමුවා සාවකු ඔබට සාදවමි.

1521. වනයේ හැසිරෙන වෙනත් සාවෝ ද ඇත. තොපට ඔවුන් ද ගෙනෙන්නෙමි. තෙපි කෙබඳු සාවකු කැමැත්තහු ද?

1522. නවාහමෙතං ඉව්ඡාමි යෙ සසා පඨවිං සිතා,
වන්දනො සසම්මුඡාමි තමෙම ඔහර කෙසවි.
1523. සො නුන මධුරං ඤාති ජීවිතං වීජතිස්සයි,
අපඤ්චං යො පඤ්චයි වන්දනො සසම්මිජයි.
1524. එවංඤ්ච කණ්ණ ජානාසි යදඤ්ඤමනුසාසයි
කසො පුරෙ මතං පුත්තං අජාපිමනුසොවයි.
1525. යං න ලබ්බා මනුසෙසන අමනුසෙසන වා පුත,
ජාතො මෙ මාමරි පුත්තො කුතො ලබ්බා අලබ්බියං.
1526. න මනතා මූලභෙසජ්ජා ඔසධෙහි ධනෙන වා,
සසතා ආනයිතුං කණ්ණ යමෙපතමනුසොවයි.
1527. යස්ස එතාදිසා අස්ස අමච්චා පුරිසපණ්ඩිතා,
යථා නිජ්ඣාපයෙ අජජ සතො පුරිසපණ්ඩිතො.
1528. ආදිත්තං වත මං සන්තං සතපිත්තං ව පාවකං,
වාරිනා විය ඔපිඤ්ඤං සබ්බං නිබ්බාපයෙ දරං.
1529. අබ්බභි වත මෙ සලලං යමාසි හදයනිසයිතං,
යො මෙ සොකපරෙතස්ස පුත්තසොකං අපානුදි.
1530. සොභං අබ්බුද්ධසලලාසම් වීතසොකො අනාවිලො,
න සොවාමි න රොදමි තව සුභාන මාණව.
1531. එවං කරොතති සප්පඤ්ඤා යෙ භොතති අනුකම්පකා,
නිවහ්නසතති සොකමා සතො ජෙට්ඨංව භාතරතති:

16. සතපණ්ඩිතජාතකං.

දසකනිපාතං නිලිඨිතං.

තස්සුද්දනං:

දළාකණ්ණධනඤ්ඤාසසම්මිච්චරො
රාජා සත්තාහ සසබ තසකළිනා,
ධම්මං කුතඤ්චකුණ්ඩලිභොජනද
වසකවාක සුභුරිසසොඤ්චී සතො.

1522. පොළොවේ වෙසෙන භාචුන් මම නො කැමැත්තෙමි. හදේ භාවා (ලබනු) කැමැත්තෙමි. කේසව, ඒ භාවා මට ගෙන දෙන්න.

1523. ප්‍රිය ඤාතිය, හදෙන් භාවා පතන තෙපි එකාන්තයෙන් මධුර වූ ජීවිතය අත් හරින්නහු ය. යම් බදු තෙපි නො පැතියයුත්තක් පතන්නහු ද එ හෙයිනි.

1524. කෘෂ්ණය, ඉදින් මෙසේ දන්නේ නම් අනෙකකුට අනුසාසනා කරනුයේ (කීම) පෙර මළා වූ පුත්‍රයාට අදත් ශොක කරන්නේ කවර හෙයින් ද?

1525. උපන් මාගේ පුතා නැවත නො මැරේව යි මනුෂ්‍යයකු විසින් හෝ අමනුෂ්‍යයකු විසින් හෝ ලද නො හැකි ය. එ හෙයින් ලද නො හැකි දෙය කොතැනින් ලැබේ ද?

1526. කෘෂ්ණය, මියගිය යමකු නිසා නැවැත නැවැත ශොක කෙරෙහි ද (මළහු) මන්ත්‍ර බලයෙන් හෝ බෙහෙත්වුල් බලයෙන් හෝ අන් ඔහු බලයෙකින් හෝ ධන බලයෙන් හෝ ගෙනෙන්නට නො හැකි ය.

1527. පුත් සොවින් පෙළුණු මට සතපණ්ඩිත තෙම අද කරුණු වටහවා ශොකය නැති කෙළේ ය. සෙස්සනටත් මේ වැනි පණ්ඩිත ඇමැතිවරු වෙන් නම් කවර ශොකයෙක් ද?

1528. ගීතෙල් ඉසින ලද ගීන්තක් ලෙස ශොක ගීන්තෙන් ඇවිලගෙන සිටී මා, ජලය ඉසින ලද කලෙක මෙන් (මාගේ) සියලු දහ නිවීමේ ය.

1529. සොවින් පෙළුණු මාගේ පුත්‍රශොකය යමෙක් නැති කෙළේ ද හේ මාගේ හදවතේ පැවැති ශොකය නමැති හුල ද එකාන්තයෙන් උදුරාදුම් ය.

1530. ඒ මම උපුටාලූ ශොකය නමැති හුල් ඇත්තෙමි. ශොක රහිතයෙමි. නො කැළඹුණ සිතැත්තෙමි. තොපගේ බස් අසා ශොක නො කරමි. නො හඬමි.

1531. යම් කෙනෙක් අනුකම්පා ඇති ප්‍රාඥයෝ වෙන් ද දෙටු සොහොයුරු සත්‍යා මෙන් ජන‍යා සොවින් දුරු කෙරෙත්.

16. සතපණ්ඩිත ජාතක යි.

දසක නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය :

වතුදවාරජාතක යැ කණහ ජාතක යැ වතුපොසථික ජාතක යැ සඬ්ඝජාතක යැ කණහදීපායන ජාතකයැ නිග්‍රොධ ජාතකයැ තකකළ ජාතක යැ මහා ධම්මපාලජාතක යැ කුකඤ්චජාතක යැ මට්ට-කුණ්ඩලී ජාතක යැ බිළාරකොසිය ජාතක යැ වකකවාකජාතක යැ භූරිපඤ්ඤාජාතක යැ මහාමඬාල ජාතක යැ සතජාතක යි සොළොසකි.

388 ජාතකපාළි- එකාදසකනිපාටො

1532. තස්ස නාගස්ස විපවාසෙන
වීරුළුනා සලලකී¹ ච කුටජා ච,
කුරුවිඤ්ඤකරවරා භිසසාමා²
නිවාතෙ පුජ්ඣා ච කණ්ණකුරා.³
1533. කොවිදෙව සුවණ්ණකායුරා
නාගරාජං හරන්ති පිණ්ණින,
යඤ්ඤ රාජා රාජකුමාරො වා
කවච්චි භෙසසති අසමභීතො.
1534. ගණ්ණාභි නාග කබළං මා නාග කිසකො හව,
බ්බුති රාජකිව්වානි යානි⁴ නාග කර්සසයි.
1535. සා නුන සා කපණ්ණකා අඤ්ඤා අපරිනායිකා,
බාණ්ණං පාදෙන සලෙට්ඨති ගිරිං වණ්ණධාරණංපති.
1536. කා නු තෙ සා මහානාග අඤ්ඤා අපරිනායිකා,
බාණ්ණං පාදෙන සලෙට්ඨති ගිරිං වණ්ණධාරණංපති.
1537. මාතා මම සා මහාරාජ අඤ්ඤා අපරිනායිකා,
බාණ්ණං පාදෙන සලෙට්ඨති ගිරිං වණ්ණධාරණංපති.
1538. මුඤ්ඤිතං මහානාගං යො යං හරති මාතරං,
සමෙතූ මාතරා නාගො සහ සබ්බෙහි ඤාතිහි.
1539. මුඤ්ඤාච බන්ධනා නාගො කාසිරාජෙන පෙසිතො,
මුහුර්තං විසසමිත්තාන⁵ අගමා යෙන පබ්බතො.
1540. තතො ථො නලිනිං⁶ ගන්තවා සිතං කුඤ්ඤරසෙවිතං,
යොණ්ණාය උදකමාහත්වා⁷ මාතරං අභිසිඤ්ඤිතං.
1541. කොයං අනරියො දෙවො අකාලෙන⁸ පි වසසති,
ගතො මෙ අනුජො පුත්තො යො මයං පරිවාරකො.
1542. උලෙඨති අච්චි කිං සෙසි ආගතො ත්‍යාගමත්‍රණං,
මුඤ්ඤාමහි කාසිරාජෙන වෙදෙහෙන යසසස්සිතා.
1543. වීරං ජීවතු සො රාජා කාසිතං රථධවඤ්ඤානො,⁹
යො මෙ පුත්තං අමොචෙයි සද්ද වුද්ධාපවාසිකනති.¹⁰

1. මාතුපොසකජාතකං.

1. සලලකීයා ච කුටජා - සා.
2. භිසාමාච - සා භිසසාමා ච - මජ්ඣ.
3. කණ්ණකුරා - මජ්ඣ., සා.
4. යානි - මජ්ඣ.
5. අසාසිත්තාන - මජ්ඣ.

6. නලිනං - සා.
7. මාහත්වා - සා, මජ්ඣ.
8. අකාලෙන පවසති - මජ්ඣ.
9. රථධවඤ්ඤානො - මජ්ඣ., සා.
10. වුද්ධාපවාසිකං - මජ්ඣ., වුද්ධා - සා.

1532. මාගේ පුත්‍රයා වන ඇතා වෙන් ව ගිය නිසා ඉඳුසල් ගස් කෙළිඳ ගස් හා කුරුඳු ගස් ද ඉළක් ආදී තෘණ වර්ග ද බොඩහවු ගස් ද වැඩුණාහ. කඳු පවුලැ කිණිහිරි ගස්හි මල් පිපී ගියහ.

1533. යම් කිසි තැනෙකැ රන් අබරණ සහිත රාජ රාජමහා-
මාත්‍යයෝ ඇතා ආහාරයෙන් පෝෂණය කරත් ද. යම් ඇතකු පිට
රජෙක් හෝ රාජ කුමාරයෙක් හෝ හිඳ ගෙන බිය රහිත ව
සතුරන්ගේ යුද ඇඳුම් විනාශ කෙරේ ද,

1534. නාගය, (හස්තිය) ආහාර අනුභව කරව. නාගය, කෘශ
නො වව, රාජ කටයුතු බොහෝ ඇත. ඒ කටයුතු කරන්නෙහි ය.

1535. දුකට පත් වූ අකුටු අසරණ වූ ඒ මාගේ මව් ඇතිනි
(හඬමින්) වණ්ණාසරණ පව්වෙහි කිළිඟුරන් (දවකඳන්) පයින්
පොළැනී සිතමි.

1536. මහානාගය, අකුටු මහ පෙන්වන්නකු නැති ද
වණ්ණාසරණ පව්වෙහි කිළිඟුරන් පයින් පොළැන ඔ තොපට කවරක්
වේ ද?

1537. මහරජ, අකුටු මහ පෙන්වන්නකු නැති වණ්ණාසරණ
පව්වෙහි කිළිඟුරන් පයින් පොළැන මාගේ මැණියෝ ය.

1538. යම් ඇතෙක් මව් පෝෂණය කෙරේ ද ඒ ඇතා මුදවු.
සියලු නැයන් සමග (ගොස්) ඇතා මව් හා එක් වේවා!

1539. කසි රජු විසින් බැම්මෙන් මුදවා යැවූ ඇතා මොහො-
තක් විඩා හැර, පව්ව යම් තැනක ද (එතැනට) ගියේ ය.

1540. ඉක්බිති ඒ ඇතා සිහිල් දිය ඇති ඇතුන් ගැවසුන
විලට ගොස් පොඩින් දිය ගෙන මව්ට ඉස්සේ ය.

1541. නො කල්හි වස්තෘ මේ නොහොබනා වැස්ස කුමක් ද?
යමෙක් මව් උපසාරයක ව සිටියේ ද ඒ මාගේ පුත්‍රයා ගියේ ය.

1542. අම්මෙ, නැගිටින්න. වැතීර සිටිනේ කිම? ඔබේ
පුතා වන මම ආවෙමි. නුවණැති පිරිවර ඇති කසි රජ විසින්
මම මුදනු ලැබීමි.

1543. හැම ද වැඩිහිටියන් සලකන යමෙක් මාගේ පුතා
නිදහස් කෙළේ ද කසි රැටියන්ගේ රට දියුණු කරන ඒ රජ
සැරදේවා.

1. මාතුපොසක ජාතක යි.

1544. සුඤ්ඤාභි මයහං වචනං ජනිත්තු
අසන්න පුණ්ණමහි ඉධානුපසෙතො,
න බ්‍රාහ්මණෙ අභිකෙ තිට්ඨමානො
ගන්තබ්බමානු දිපදනා¹ සෙට්ඨ,
1545. සුඤ්ඤාභි තිට්ඨාමි වදෙහි බ්‍රහ්මෙ
යෙනාසි² අසන්න ඉධානුපසෙතො,
කං වා කම්මස්සං මසි පස්සයානො
ඉධාගමා බ්‍රහ්මෙ තදිත්ත බ්‍රාහ්මි.
1546. දදහි මෙ ගාමවරානි පඤ්ඤා
දසිසතං සත්තගවං සතානි,
පරොසත්තස්සඤ්ඤා සුවණ්ණෙනිකෙක
හරියා ව මෙ සාදිසි දෙව දදහි.
1547. තපො නු තෙ බ්‍රාහ්මණ භිංසරුපො
මන්තා නු තෙ බ්‍රාහ්මණ වික්කරුපා,
යසබ්බව තෙ අස්සවා සන්ති කෙවි
අස්සං වා මෙ අභිජානාසි කත්තං.
1548. න මෙ තපො අස්සී න වාසි මන්තා
යසබ්බාසි³ මෙ අස්සවා නස්සී කෙවි
අස්සට්ඨි තෙ නාභිජානාමි කත්තං
පුබ්බෙ ව ඛො සබ්බන්තිමත්තමාසි.
1549. පටමං ඉමං දස්සනං ජාතතො මෙ
න තාභිජානාමි ඉතො පුරස්සා,
අසබ්බාහි මෙ පුට්ඨිතො එතම්මස්සං
කද කුභිං වා අහු සබ්බගමො නො.
1550. ගජධාරරාජස්ස පුරමහි රමෙමි
අට්ඨිමහසෙ තස්සාසිලාය දෙව,
තස්සකාරමහි තිම්බසිකායං⁴
අංසෙන අංසං සමස්ථට්ඨිමි.
1551. තෙ තස්ස ධජාන උතො ජනිත්තු
සාරාණං විකිසාරිමහ⁵ තස්ස,
සායෙව නො සබ්බන්තිමත්තමාසි
තතො න පට්ඨා න පුරෙ අතොසි.

1. ආදිපදා - මජ්ඣ., සත්ථා.
2. යෙනාසි - මජ්ඣ.,
3. සත්තාගව - සත්ථා,
4. තිම්බසිකායං - සත්ථා.
5. විකිසාරිමහ - මජ්ඣ.

1544. රජතුමනි, මාගේ කීම ඇසුවමනා ය. ප්‍රයෝජනයක් සලකා ගෙන ජුණ්භ (නම්) ඔබ වෙත පැමිණියෙමි. දෙපා ඇත්තන් අතර උතුම් වූ රජතුමනි, බමුණන් ද මගියන් ද පැමිණ සිටිය දී (ඔවුන්) නො බලා යායුතු යයි (පවිටරු) නො කියති.

1545. බමුණ, (ඔබ කීම) අසමි. (මෙහි) සිටිමි, කියව. යම් ප්‍රයෝජනයක් සලකා මෙහි ආයෙහි ද? මා කෙරෙහි වූ කුමක් පතමින් මෙහි ආයෙහි ද? බමුණ, එය වහා කියව.

1546. ගම්වර පහක් ද දූස්සන් සියයක් ද ගවයන් සත් සියක් ද දහසකට වැඩි ස්වණ නිෂ්ක ද (ජාතිකුලාදීන්) මා හා සමාන බිරියන් දෙදෙනකු ද මට දුන මැනැවි.

1547. බමුණ, ඔබට උසස් වූ තාපස ගුණධර්මයෙන් ඇත් ද නැතහොත් විසිතුරු වූ මන්ත්‍ර තිබේ ද, නැතහොත් සුවව වූ කිසි යක්ෂ කෙනෙක් හෝ සිටිත් ද, නැතහොත් ඔබ විසින් මට කළ කිසියම් හිතකර කිසිවක් දන්නෙහි ද?

1548. මට තපසෙන් නැත, මන්ත්‍ර ද නැත, සුවව යක්ෂයෝ ද නැත. ඔබට කළ යහපතකු දු නො දනිමි. පෙර ඔබ හා සමාගමය පමණක් විය.

1549. දන්නා වූ මට මේ පළමු වර දැක්මයි. මීට පෙර ඔබ නො හඳුනමි. කවදා කො තැනෙකැ අප හමුවීම සිදුවී ද? පුළුවන්හා ලද මට මෙය කියව.

1550. දේවයන් වහන්ස, ගන්ධාර රජතුමාගේ රම්‍ය තක්සලා නගරයෙහි විසුමහ. එහි ගනඳුරු (පැවැති) රැයෙකැ අංසයෙන් අංසය ගැටුමු.

1551. මහරජ, අපි එහි දී සිහි කළ මනා කතා කෙළෙමු. අප හමුවීම එ පමණෙකි. ඉන්පසු හමුවීමෙන් නො විය. ඉන් පෙර ද නො විය.

1552. යද් කදථි මනුජේසු බ්‍රහ්ම
සමාගමො සප්පරිසෙන භොති,
න පඤ්ඤා සංගතිසන්තර්වාති
පුබ්බ කතං වාපි විනාසයනති.
1553. බාලා ව ටො සංගතිසන්තර්වාති
පුබ්බ කතං වාපි විනාසයනති,
බ්‍රහ්ම ඛාලෙසු කතං විනාසයනති
තථා හි බාලා අකතඤ්ඤරූපා.
1554. ධීරා ව ටො සංගතිසන්තර්වාති
පුබ්බ කතං වාපි න නාසයනති,
අසමපි ධීරෙසු කතං න නාසයනති
තථා හි ධීරා සුකතඤ්ඤරූපා.
1555. දද්ධි තෙ භාමවරාති පඤ්ඤා
දසීසනං සත්තභවං සතානි,
පරොසහස්සඤ්ඤා සුවණ්ණනිකෙඛ
හරියා ව තෙ සාද්ධි ඥො දද්ධි.
1556. එවං සතං භොති සමෙව රාජ
නාකඛ්ඤරාජාරිව තාරකානං,
ආසුරති කාසිපති යථා අහං
තයා හි මෙ සංගමො අජ්ජ ලද්ධාති.

2. ජුණ්ණජාතකං.

1557. යමසාකරො පුඤ්ඤකරොහමසථි
සද්දන්තො සමණබ්‍රාහ්මණානං
මහාරහො දෙවමනුස්සපුරිතො
ධමමො අහං දෙති අධමම මහං.
1558. අධමමයානං දළාමාරුතින්ධා
අසන්තසනොතො ඛලවාහමසථි,
ස කිස්ස හෙතුභි තවජ්ජ දජ්ජං
මහං අහං ධමම අදින්නපුබ්බං.
1559. ධමමො හවෙ පාතුරහොසි පුබ්බ
පච්ඡා අධමමො උදපාදි ලොකෙ,
ජෙට්ඨො ව සෙට්ඨො ව සනාතනො ව
උය්‍යාහි ජෙට්ඨස්ස කතිට්ඨ මහං.

1552. බමුණ, යම් කලෙක සත්පුරුෂයන් හා හමුවීමෙන් වේ ද මොහොතක් පැවැති එකතුව හෝ බොහෝ කලක් පැවැති එක්වීම හෝ පෙර කළ දෑ හෝ පඩිවරු විනාශ නොකරත්.

1553. අඟුයෝ මොහොතක් කල් හෝ බොහෝ කලක් හෝ පැවැති එකතුව නසත්, කළ ගුණ ද නසත්. බාලයන් කෙරේ කළ හොඳ වැනැයේ. ඒ එසේ මැ යි. අඟුනායෝ කළ ගුණ නො දන්නාහු ය.

1554. ප්‍රාඥයෝ හමුවීම හෝ එක්ව වාසය හෝ පෙර කළ උපකාරයන් (දත්තා ගුණය) නො නසත්. නුවණැතියන් කෙරේ කළ හොඳ නො නැයේ. ඒ එසේ මැ යි. නැණැත්තෝ කළ ගුණ දන්නාහු ය.

1555. ඔබට ගම්වර පහක් ද දූස්සන් සියයක් ද ගවයන් සත් සියයක් ද දහසකට වැඩි ස්වණ් නිෂ්ක ද සමාන බිරියන් දෙදෙනකු ද දෙමි.

1556. රජතුමනි, සත්පුරුෂයන් හා එකතු වීම නිසා මෙසේ එය වෙයි. කසි රටේ අධිපති රජ, කාරකා මැද සඳසේ (ක්‍රමයෙන්) පිරෙයි. මම ද අද ඔබතුමා දුන් ගම්වරාදීන් නිසා එසේ වෙමි. දැන් මා විසින් තොප හා සඛගමය ලබන ලදි.

2. පුණ්හ ජාතක යි.

1557. මම දෙවිමිනිසුන්ට යශස ගෙන දෙන්නෙක්මි. මම පින් කරන්නෙක්මි. මහණ බමුණන් විසින් නිතර පසස්නා ලද්දෙමි. මාර්ගය ලබන්නට සුදුස්සෙක්මි. දෙවිමිනිසුන්ගේ පිදුම් ලද්දෙමි වෙමි. අධර්ම නම් දිවාපුත්‍රය, මම ධර්ම දිවාපුත්‍රයා වෙමි. මට මහ දුන මැනැවි.

1558. (දහැමි නම් දේවපුත්‍රය,) මම නො දහැමි දෙවියා වෙමි. මම ශක්තිමත් අධර්ම යානයට නැග ගනිමි. බලවතෙක් වීමි. මිතුර, කිසිවෙකුටත් නුදුන් වීරු මහ කවර හෙයින් අද මම ඔබට දෙමි ද?

1559. ලොවෙහි පළමු වැ ධර්මය පහළ විය. පසු වැ අධර්මය පහළ විය. (එ හෙයින්) ධර්මය ජ්‍යෙෂ්ඨ වෙයි. ශ්‍රේෂ්ඨ වෙයි. පැරැණි ද වෙයි. අධර්ම දිවා පුත්‍රය, ඔබ කනිටු ය. වැඩි මහලු ධර්ම දිවා පුත්‍ර වූ මාගේ මගෙන් ඉවත් වෙව.

1560. න යාවනාය නපි සාවිරූපා
න අරහති¹ තෙහං දදෙයා² මග්ගං
සුඤ්ඤි නො හොතු උභින්නමජ්ජ
සුඤ්ඤි යො ජෙසසති තස්ස මග්ගො.
1561. සබ්බා දිසා අනුච්ඡවොහමසමි³
මහබ්බලො අමිතයසො අතුලො,⁴
භුණෙහි සබ්බෙහි උපෙතරූපො
ධම්මො අධම්ම කං කථං විජෙසසසි.
1562. ලොහෙන වෙ හඤ්ඤති ජාතරූපං
න ජාතරූපෙන හනනති ලොහං,
සචෙ අධම්මො හඤ්ඤති ධම්මමජ්ජ
අයො සුචණ්ණං විය දස්සනෙය්‍යං.
1563. සචෙ තුවං සුඤ්ඤලො අධම්ම
න තුග්ග වඤ්ඤා⁵ ව ගරු ව අසී,
මග්ගං ව තෙ දම්ම පියාපපියෙන
වාවා දුරුක්කානිපි තෙ බමාමි.
1564. ඉදංඤි සුත්වා වචනං අධම්මො
අවංසිරො පතීතො උද්ධපාදො,
සුඤ්ඤිකො වෙ න ලභාමි සුඤ්ඤි
ඵක්කාවතා හොති හතො අධම්මො.
1565. ධනතිබලො සුඤ්ඤලං විජෙතවා
හතවා අධම්මං නිහනිති භුමො,
පායාසි වික්කො අභිරුග්ග සංකුනං
මග්ගෙනෙව අතිබලො සම්මනික්කමො.
1566. මාතාපිතා සමණවුහමණා ව,
අසමමානිතා යස්ස සතෙ අගාරෙ,
ඉධෙව නික්ඛිප්ප සරිරදෙහං
කායස්ස හෙද නිරයං වජ්‍ජති,⁶
යථා අධම්මො පතීතො අවංසිරො.
1567. මාතාපිතා සමණවුහමණා ව,
සුසමමානිතා යස්ස සතෙ අගාරෙ,
ඉධෙව නික්ඛිප්ප සරිරදෙහං
කායස්ස හෙද සුගතිං වජ්‍ජති
යථාපි ධම්මො අභිරුග්ග සංකුනති.

3. ධම්මජාතකං*.

1. අරහතො - ස්‍යා

2. දදෙය්‍යං - මජ්ඣං.

3. අනුච්ඡවො - මජ්ඣං ස්‍යා.

4. අතුලො - මජ්ඣං, ස්‍යා

5. වඤ්ඤා - මජ්ඣං.

6. වජ්‍ජති තෙ - මජ්ඣං.

ධම්මදෙවසුත්තජාතකං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

1560. යැදීම නිසා ඔබට මග දෙන්නෙමි නම් යෝග්‍ය නො වේ. සුදුසු වචන කීම නිසා මහ දීම යෝග්‍ය නැත. අද අප දෙදෙනාගේ සටන වේවා ! සටනින් යමෙක් දිනන්නේ ද ඔහුට මහ (හිමි) වේ.

1561. මම සියලු දිසාවන්හි පැතිර ගියෙමි, මහ බලාත්තෙමි, අප්‍රමාණ යශස් ඇත්තෙමි. මා හා සමානයෙක් නැත. හැම ගුණයන්ගෙන් සම්පූර්ණ වූ (මම) ධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා වෙමි. තෙපි කෙසේ දිනන්නෙහි ද?

1562. අයෝමය මිටියෙන් රන් ඒකාන්තයෙන් නැසේ. රනින් යකඩ නො නැසේ. අධර්මය අද ඔබේ ධර්මය නසයි. යම්වා මිටිය දැකුම්කලු රන් නසන්නා මෙනි.

1563. අධර්ම දේවපුත්‍රය, ඔබ සටන බලය කොට ඇත්තාව. ඔබට වැඩිහිටියෝ ද ගරුකටයුත්තෝ ද නැත. ඔබට මහ දෙනුයේ ප්‍රිය අප්‍රිය දෙදෙනාගෙන් ප්‍රියයකු ලෙසින් දෙමි. නපුරු ලෙස ඔබ කී වචන ද ඉවසමි.

1564. අධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා මෙ බස් අසා, සුද්ධය රිසි වුවත් සුද්ධය (කරන්නට) නො ලබමි යි හිස යටිකුරු වැ පා උඩුකුරු වැ වැටුණි. මෙ පමණෙකින් අධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා නටුයේ ය.

1565. සුද්ධය ජය ගෙන, අධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා නසා බිමැ හෙළා සත්‍යය පරාක්‍රම කොට ඇති ඤාණී බලය මැ ඇති දෙවි පුත් තෙම සතුටු සිතැති ව දිව්‍ය රජයට නැගී මගින් ම ගියේ ය.

1566. යම් කෙනෙක් සිය නිවෙසෙහි මවුපියන්ට ද මහණ බමුණන්ට ද සැලැකිලි නො කෙරෙත් ද, ඔවුහු අධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා නිරයට පිවිසියා සේ මරණින් මත්තේ නිරා වදිත්.

1567. යම් කෙනෙක් සිය නිවෙසෙහි මවුපියන්ට ද මහණ බමුණන්ට ද මැනවින් සලකත් ද ඔවුහු, ධර්ම දිව්‍ය පුත්‍රයා දිව්‍ය රජයට නැග ගියා සේ, මරණින් මත්තේ දෙව්ලොවැ උපදිත්.

3. ධම්ම ජාතක යි.

1568. එකා නිසිනො සුවිස ඤ්ඤතුරු
පාසාදමාරුයා අනිනදිතඬහි,
යාචාමී තං කිත්තරනෙත්තවත්තං
ඉමෙකරත්තිං උභයො වසෙම.
1569. උක්කිණ්ණනාරපරිඨං දළහමච්චාලකොට්ඨකං,
රක්ඛිතං ඛග්ගහසෙව්හි දුප්ඵෙවසමීදං පුරං.
1570. දහරස්ස යුධිනො¹ වාපි ආගමො ව න විජ්ජති,
අර කෙන නු වණ්ණෙන සබ්බමං ඉච්ඡසෙ මයා.
1571. යකෙක්ඛාහමසී කල්‍යාණී ආගතොසමී තවත්තිකං²
ත්වං මං නන්දය හද්දනො පුණ්ණකංසං දදමී තෙ.
1572. දෙවඤ්ඤා යකං අර වා මනුස්සං
න පත්ථෙ උදයමතිවට්ඨමඤ්ඤං,
ගච්ඡව ත්වං යකං මහානුභාව
මාවසු ග්‍රාමා පුනරාවර්ජිත්.
1573. යා සා රතී උත්තමා කාමභොගිතං
රතීසු සත්තා³ විසමං වරතතී,
මා තං රතීං ජිධි තුවං සුවිච්ඡිනෙ
දදමී තෙ රුපියං කංසපුරං.
1574. නාරිං නරො නිජ්ජාපයං ධනෙන
උක්කංසති යත්තං කරොති ඡන්දං,
විපවට්ඨිකො තව දෙව ධම්මො
පච්චිකම්මො රොක්ඛනරෙන එසි.
1575. ආයුඤ්ඤා විණ්ණඤ්ඤා මනුස්සලොකෙ
නිභීයති⁴ මනුජානං සුගතෙ,
තෙනෙව විණ්ණෙන ධනච්ඡි තුග්ගං
නිභීයති ජිණ්ණෙතරාසි අජ්ජ.
1576. එවං මෙ පෙක්ඛමානස්ස රාජපුත්ති යසස්සිති,
හායතෙ වත තෙ විණ්ණණ අභොරත්තානම්චවයෙ.
1577. ඉමිනා ව ත්වං වයසා රාජපුත්ති සුමෙධයෙ,
බ්‍රහ්මචරියං වරෙය්‍යාසි භියො වණ්ණවති සියා.

1. සුවිනො-සිමු.
2. තවත්තිකෙ-මිජයං සා.
3. ගංගඤ්ඤ සත්තා-සා.
4. නිභීයති,-මිජයං.

1568. පවිත්‍ර වස්ත්‍ර ඇඳ ගත්, මනා දෙව්වොර ඇති, ඉතා ශෝභාසම්පන්න සිරුරැති, කිඳුරු තෙත් වැනි තෙත් ඇති ඔබ පහයට නැඟී සිටියෙහි ය. හැඳුණු මේ යහන මැද මේ රැය ගත කරමුය යි ඔබෙන් ඉල්ලමි.

1569. මේ පුරය තැනින් තැනැ දිය අගල් ආදිය ඇත. ශක්තිමත් අටල්ලෙන් හා දෙරකොටුවලින් යුක්ත ය. අසිපත් ගත්තන් විසින් රැකවරණ කරනු ලබන හෙයින් පිවිසිය නො හැකි ය.

1570. ළඳරුවෙකුට හෝ සෙබළෙකුට හෝ (මේ නගරයට) පැමිණිය නො හැකි ය: කවර හෙයින් මේ වෙලාවෙහි මා හා සබ්බමයට කැමැත්තෙහි ද?

1571. සොඳුර, මම දෙවපුතෙක්මි. දිව්‍යානුභාවයෙන් නිවෙන ආවෙමි, ඔබට සෙත් වෙවා! අද මා පිනවන්න. ඔබට රත්මසු පිරුණු රත්තළිය දෙමි.

1572. යක්ෂය, උදය රජතුමා හැර අන් දෙවියකු, මිනිසකු හෝ යකෙකු නො පතමි. ඔබ යව, යළි (මෙහි) නො එව.

1573. රතීන් අතුරෙහි කාමභොගීන්හට යම් උක්කමරතියක් වේ ද යමක් නිසා සත්ත්වයෝ විෂමාවාර කෙරෙත් ද, පියකරු සිනා ඇත්තිය තෙපි ඒ රතිය නො දිනව. කොපට රතීන් පිරැවූ රිදීතළිය දෙමි.

1574. පින්වත, ඔබ මෝඩ මිනිසෙකි, කෙලෙස් රතියෙන් සන්තර්පණය වන්නෙක් බොහෝ වස්තුවෙන් ස්ත්‍රිය පොළඹවයි. ආසා කරවයි, ඔබේ ස්වභාවය ඊට වෙනස් ය. මද වූ ධනයක් ගෙනවුත් තිබෙන බව ප්‍රත්‍යක්ෂ හෙයින්.

1575. ශෝභන සිරුර ඇත්තිය, මිනිස්ලොව මිනිසුන්ගේ ආයුෂ ද, පැහැය ද පිරිහේ, එ හෙයින් කොපට දෙන ධනය ද (ක්‍රමයෙන්) පිරිහේ තෙපි අද බොහෝ දිරුවහු.

1576. යසස් ඇති රජ දියණියනි, දිවා රෑ ගෙවී යන්නා සමග බලා සිටිය දී ම ඔබ ගේ රූපය පිරිහියයි.

1577. මනා පැහැති රජ දියණියනි, ඔබ මේ වියේ බඹසර කරව. බොහෝ වර්ෂවත් වන්නී ය.

1578. දෙවා න ජීරනී යථා මනුසසා
ගහෙත්ත සු තෙසං වලියො න භොනනී,
පුච්ඡාමී තං යකඛ මහානුභාව
කරිත්තු දෙව්න සරිරදෙහො.
1579. දෙවා න ජීරනී යථා මනුසසා
ගහෙත්ත සු තෙසං වලියො න භොනනී,
සුචෙ සුචෙ භියාතරොච තෙසං
දිබ්බො ච වණ්ණණං විපුලා ච භොගා.
1580. කිංසුධ භීතා ජනතා අනෙකා
මග්ගො ච නෙකායතනං පට්ටිකො,
පුච්ඡාමී තං යකඛ මහානුභාව
කප්ථ ධීතො පරලොකං න භායෙ.
1581. වාචං මනඤ්ච පණ්ඩාය සච්චා
කායෙන පාපානී අකුබ්බමානො
බව්හනපානං¹ සරමාවසනොතා,
සද්ධා මුද්ද සංවිහාගී වදඤ්ඤ
සඛාහතො සබ්බො සංකප්පාවො
එතඨිතො පරලොකං න භායෙ.
1582. අනුසාසයි මං යකඛ යථා මාතා යථා පිතං,
උළාරවණ්ණං පුච්ඡාමී කොත්තු කම්බි සුමුහා.
1583. උදයොහමස්මි කල්‍යාණි සඛරත්ථා ඉධාගතො,
ආමන්ත ටො තංගච්ඡාමී මුක්කොස්මි තච සඛරා.
1584. සචෙ ටො කං උදයොසි සඛරත්ථා ඉධාගතො,
අනුසාස මං රාජපුත්ත යථායුසු පුත සඛගමො.
1585. අධිපතති වයො බණො තථෙච
යානං නත්ථි ධූවං² වචනති සකතා,
පරිජීයති අඤ්චං සරිරං
උදයෙ මා පමාදං වරස්සු ධම්මං.
1586. කසිණො පඨවී ධනස්ස පුරා
එකසෙස්සව සියා අනඤ්ඤවෙය්‍යා,
තඤ්ඤාපි ජහාති අච්ඡරාගො
උදයෙ මා පමාදං³ වරස්සු ධම්මං.
1587. මාතා ච පිතා ච භාතරො ච⁴
හරියා යාපි ධනෙන භොති කීතා,
තෙවාපි ජහාති අඤ්ඤමඤ්ඤං
උදයෙ මා පමාදං වරස්සු ධම්මං.

1. බහුත්තපානං - මර්ශං.

2. අභිපතති - සතා.

3. පමාදං, මර්ශං - සතා.

4. මාතා පිතා ච භාතරො ච භගීනී - සතා.

1578. මිනිසුන් ලෙස දෙවියෝ නො දිරන්, ශරීරයේ රැළි නො වැටේ. මහානුභාව ඇති යක්ෂය, ඊට හේතු ඔබෙන් අයමි. දෙවියන්ගේ දේහය කවර හෙයින් නො දිරා ද?

1579. මිනිසුන් දිරාපත් වන පරිද්දෙන් දෙවියෝ දිරාපත් නො වෙත්. ඔවුන් සිරුරු රැළි නො වැටේ. දවසක් පාසා දෙවියන්ට බොහෝ දිව්‍ය වර්ණය ද හෝගයෝ ද වැඩෙත්.

1580. මෙ ලොවැ ජනයා කුමට බිය වෙත් ද? පඩිවරුන් විසින් නොයෙක් තීක්ෂායනන විසින් සහමග කියන ලද, මහ තෙදුනි දෙවි රජාණෙනි, කවර මගෙකැ සිටි කල පරලොවට බිය නො වන්නේ ද?

1581. වචනය ද සිත ද මැනවින් සංවරයෙහි පිහිටුවා ගෙන කයින් පාපක්‍රියා නො කොට ආහාර පාන බොහෝ ඇති ව ගෙහි වසනුයේ, සැදහැවත් වීම, මොළොක් සිතැති වීම, සංවිභාග ගුණය ඇත්තකු වීම, ප්‍රතිග්‍රාහකයන්ගේ බස් තේරුම් ගැනීම, සිව්සඟරාවත් ඇත්තකු වීම, ප්‍රිය බස් ඇත්තකු වීම, මට සිළිටි බසින් කරා කිරීම යන ගුණ ඇත්තේ පරලොවට බිය නො වේ.

1582. මහේශාක්‍ය දිව්‍යරාජය, මවක මෙන් පියකු මෙන් මට අනුශාසනා කරන්නෙහි ය. පුණ්‍ය මහිමයෙන් ලද රුවක් ඇති ඔබ කවරෙක් ද?

1583. රුපිකාවෙනි, මම උදය රජ වෙමි. (පෙර) පොරොන්දුවෙන් මිදීමට ආවෙමි. ඔබ අමතා එම පොරොන්දුවෙන් මිදුණෙමි.

1584. ඉදින් ඔබ උදය රජ වේ නම්, ප්‍රතිඤාවෙන් මිදීමට මෙහි පැමිණියේ යළි දු එක්වීම සිදුවන පරිද්දෙන් මට අනුශාසනා කරව.

1585. වයස ඉතා ශීඝ්‍රව (ගෙවී) යයි. ක්ෂණය ද එසේ ගෙවී යයි. සත්ත්වයෝ චක්‍රිත වෙත්. ඔවුනට සිටීමෙක් නැත. සිරුර නො තීරය : දිරාපත් වේ. උදයභද්‍රාවෙනි, සිහි මුළාවට නො පැමිණෙව දශපුණ්‍යක්‍රියාවන්හි හැසිරෙව.

1586. ධනයෙන් පිරුණු මුළු පොළොව එක් රජක්හට අයත් වුවත්, අන් කෙනකුට අයත් නො වුවත්, පහ නො වූ ආසාව ඇති හේ එය ද හැර දමයි. උදයභද්‍රාවෙනි, සිහි මුළාවට නො යව දශපුණ්‍යක්‍රියාවන්හි හැසිරෙව.

1587. මවු ද පියා ද සහෝදරයෝ ද ධනයෙන් මිලයට ගත් යම් භායනාවකුත් වේ ද ඔහු ද ඔවුනොවුන් හැරයති. එහෙයින්, සිහි මුළාවට නො යව දශපුණ්‍යක්‍රියාවන්හි හැසිරෙව.

1588. කායො පරභොජනනනි ඤානා¹
සංසාරෙ සුගතී වද්දගතී ව,
ඉත්තරවාසොති ජාතියා
උදයෙ මා පමාදං වරස්සු ධම්මො.
1589. සාධු භාසතයං² යකෙඛා අපං මච්චාන ජීවිතං,
කසිරඤ්ච පරිත්තඤ්ච තඤ්ච දුසෙකින සංයුතං
සාහං එකා පබ්බජිස්සාමී හිත්වා කාසිං සුරුඤ්චන'නති.

4. උදයජාතකං.

1590. මිත්තො මිත්තස්ස පාතියං අදිත්තං පරිභුඤ්ජිතං³,
තෙන පච්ඡා විජිග්ඛිං තං පාපං පකතං මයා
මා පුත අකරං පාපං තස්මා පබ්බජිතො අහං.
1591. පරදුරඤ්ච දිඤ්චාන ඡන්දෙ මෙ උපපජ්ජට්,
තෙන පච්ඡා විජිග්ඛිං තං පාපං පකතං මයා.
මා පුත අකරං පාපං තස්මා පබ්බජිතො අහං.
1592. පිතරොව මහාරාජ වොරා අගඡන්තං කානතො,
තෙසාහං පුළිඡිතො ජානං අඤ්ඤාතා නං වියාකරිං.
1593. තෙන පච්ඡා විජිග්ඛිං තං පාපං පකතං මයා,
මා පුත අකරං පාපං තස්මා පබ්බජිතො අහං.
1594. පාණාතිපාතමකරුං සොමයාගෙ උපට්ඨිතෙ,
තෙසාහං සමනුඤ්ඤාසිං, තෙන පච්ඡා විජිග්ඛිං
තං පාපං පකතං මයා මා පුත අකරං පාපං
තස්මා පබ්බජිතො අහං,
1595. සුරාමෙරයමධුකා යෙජනා පයමාසු නො
බහුක්කතෙ අනඤ්ඤා මජ්ඣපානමකප්පයං.
තෙසාහං සමනුඤ්ඤාසිං තෙන පච්ඡා විජිග්ඛිං
තං පාපං පකතං මයා මා පුත අකරං පාපං
තස්මා පබ්බජිතො අහං.
1596. ධිරත්ථි සුබ්බු කාමෙ දුග්ගඤ්ච බහුකඤ්චකෙ,
යෙ අහං පතිසෙවනො න උභිං තාදිසං සුඛං,
1597. මහස්සාද සුඛා කාමා නඤ්චි කාමපරං සුඛං,
යෙ කාමෙ පතිසෙවනති සග්ගං තෙ උපපජ්ජරෙ,

1. විවිධා - මජ්ඣිම-සං. 2. භාසති - සං. - මජ්ඣිම-සං.
3. පරිභුඤ්ජිතං - මජ්ඣිම-සං. 4. උපපජ්ජත - පිඬු.

1588. උදයහදාවෙනි, ශරීරය අත් සතුනට ආහාර වන බව දැන, සසරේ සුගති දුගතීන්හි කෙටි කලක් විසුමට ඇති බව දැන, සිහි මුළාවට නො යව, දඹපුණ්‍යක්‍රියාවන්හි හැසිරෙව.

1589. සත්ත්ව ජීවිත අල්ප යයි මේ යක්‍ෂයා සොදුරු දයක් කියයි. එද ආස්වාද රහිත යැ, ස්වල්ප කලක් පවත්නේ ය. සසරදුක හා යෙදී පවත්නේ ය. ඒ මම කසි රට ත් සුරුන්ධන පුරය ත් හැර හුදෙකලා ව පැවිදි වන්නෙමි.

4. උදය ජාතක යි.

1590. මහරජ, මම එකතු හා මිතුරු වූයෙමි, ඒ මිතුරා නුදුන් පැන් බිවෙමි. ඒ පව මා කරන ලදී. පසුව ඒ පව පිළිතුල් කෙළෙමි නැවැත පව නො කරන්නෙමි යි (ඉටා) පැවිදි වීමි.

1591. මහරජ, අනෙකකුගේ බිරිඳක් දක මට කාමාශා උපති, ඒ පව මා කරන ලදී. පසුව ඒ පව පිළිතුල් කෙළෙමි. නැවැත පව නො කරන්නෙමි යි (ඉටා) පැවිදි වීමි.

1592. මහරජ, සොරු මාගේ පියා වෙනෙහි දී අල්ලා ගත්හ. මා විවාළ ඔවුන්ට දැන දැන ම වෙනත් අයුරෙකින් කීවෙමි.

1593. ඒ පව මා කරන ලදී. පසුව ඒ පව පිළිතුල් කෙළෙමි. නැවැත පව නො කරන්නෙමි යි (ඉටා) පැවිදි වීමි.

1594. සෝම යාගය (කරන මොහොත) එළඹ සිටි කලා ප්‍රාණසාතය කළහ. ඔවුන්ගේ කමිය අනුදත්තෙමි. (එකහ වීමි.) එය කරණ කොටගෙන පසුව පිළිතුල් කෙළෙමි. නැවැත පව නො කරන්නෙමි යි (ඉටා) පැවිදි වීමි.

1595. සුරාවත් මේරයත් මිහිරි (පානයකැ යි) පානය කරන්නෝ අපේ ගමහි වූ ඔහු ද, බොහෝ දෙනාට අවැඩ පිණිස හේතු වන මද්‍ය පානය කළහ. මම ඔවුන්ගේ කමිය අනුදත්තෙමි. එයින් පසුව පිළිතුල් කෙළෙමි නැවැත පව නො කරන්නෙමි යි (ඉටා) පැවිදි වීමි.

1596. මම කාම සම්පත් විඳින්නෙමි, නිකෙලෙස් ධ්‍යාන සුවය වැනි සැපතක් නො ලදිමි. දුගඳ වූ සතුරන් නමැති කටු ඇති බහුල වූ කාමයන්ට නින්දා වේවා !

1597. කාමයෝ මහත් වූ ආස්වාදය ත් සැපත ත් ඇත්තාහු වෙති. කාමය හැර අන් සැපතක් නැත. යම් කෙනෙක් කම් සැපත විඳිත් ද ඔවුහු දෙවිලොව උපදිත්.

1598. අසසසාද දුධා කාමා නඤ්චි කාමාපරං¹ දුධං,
යෙ කාමෙ පතිසෙවනති නිරයං තෙ උපපජ්ජරෙ.
1599. අසී යථා සුනිසිනො නෙක්ඛංසොව² සුපාසිකො,³
සක්ඛිව උරසී බිඤ්ඤා⁴ කාමා දුක්ඛතරා තතො.
1600. අඤ්ඤාතංව ජලිතං කාසු සාධිකපොච්ඡං,
ඵාලංව දිවසං තත්තං කාමා දුක්ඛතරා තතො.
1601. විසං යථා හලාහලං නෙලමුක්ඛධිනං⁵ යථා,
තඤ්ඤොහ විලිනංව කාමා දුක්ඛතරා තතො⁶ති,

5. පානීයජාතකං.

1602. මීක්කාමච්චපරිඤ්ඤාං අභං වඤ්ඤ රථෙසභං,⁷
පබ්බජිසං⁸ මහාරාජ තං දෙවො අනුමඤ්ඤතු.
1603. සචෙ තෙ උභං කාමෙහි අභං පරිපුරයාමී තෙ,
යො තං හිංසති වාරෙමී මා පබ්බජී⁹ යුධඤ්ජය.
1604. න චඤ්ච උභං කාමෙහි හිංසිතා මෙ න විජ්ජති,
දීපඤ්ඤා කාතු¹⁰මිථාමී යං ජරා නාහිකීරති.
1605. පුත්තො වා පිතරං යාවෙ පිතා වා පුත්තමොරසං,
නෙගමො යාවතෙ තාත මා පබ්බජී යුධඤ්ජය.
1606. මා මං තාත¹⁰ නිවාරෙසි පබ්බජනං රථෙසභ,
මාභං කාමෙහි සම්මත්තො ජරාය වසමනවගු.¹¹
1607. අභං තං තාත යාවාමී අභං පුත්ත නිවාරයෙ,
වීරනතං දඬුමිථාමී මා පබ්බජී යුධඤ්ජය.
1608. උසස්සාවොව නිඤ්ඤාමි සුරියස්සුග්ගමනං පති,
එවමාසු මත්තස්සානං මා මං අමම නිවාරයෙ.

1. කාමපරං - සිඬු.
2. නෙක්ඛංසො - මජ්ඣං, සා.
3. සුපාසිකො. - මජ්ඣං, සා.
4. බිඤ්ඤා - මජ්ඣං, සා.
5. පක්ඛුට්ඨික - මජ්ඣං, සා.
6. උරෙසහ - මජ්ඣං, සා.
7. පබ්බජිසංගොරාජ, - මජ්ඣං, සා.
8. පබ්බජී - මජ්ඣං, සා.
9. කතු - සා.
10. පබ්බජ - සිඬු.
11. දෙවි - මජ්ඣං.

1598. කාමයෝ අල්ප ආස්වාද ඇත්තාහු දුක් බහුල වුවාහු වෙත්, කාමයට වඩා දුකෙක් නැත. යම් කෙනෙක් කම් සැපත වීදිත් ද ඔවුහු නිරයේ උපදිත්.

1599. මුවහත් කළ කඩුව ද, පණපෙවූ සිරියද තෙබ ද ලෙහි පහළේ යම්යේ දුක් උපදවා ද, කාමයන් නිසා ලැබෙන දුක එයට වඩා බොහෝ වේ.

1600. පුරුෂ ප්‍රමාණයටත් වැඩි අඟුරු වළත් දවස මුළුල්ලේ ගිනියම් කළ හිවැලත් නිසා යම් දුකක් උපදී ද, කාමයෝ එයට වඩා බොහෝ දුක් සහිත වෙති.

1601. හලාහල වීෂ ද කකියවා ගත් තෙල ද උණු කොට ගත් තඹ ද නිසා යම් පමණ දුක් උපදවා ද කාමයෝ එයට වඩා බොහෝ දුක් සහිත වෙති.

5. පාතිය ජාතක යි.

1602. මම, මිතුරන් හා ඇමතියන් පිරිවරා ගත් පිය මහ රජාණන් වදිමි. මම පැවිදි වන්නෙමි. දේවයන් වහන්සේ, එය අනුදනිත්වා.

1603. යුධංජය කුමාරය, ඔබට කාම සම්පත අඩුව ගියේ ද? එය ඔබට සපුරා දෙන්නෙමි. යමෙක් ඔබට ගැහැට කෙරේ ද ඔහු වළකාලමි. පැවිදි නො වන්න.

1604. මට කාම සම්පතෙන් අඩු නැත. හිංසා කරන්නෙක් නැත. පරලොව ගමන් සඳහා ආරක්ෂාව සලසා ගන්නට රිස්සෙමි. අමා මහනිවන සොයන්නෙමි.

1605. යුධංජය කුමාරය, පුතා පියා යදි, පියා පුතා යදි, නියම්ගම වැසියෝ ද යදිති. පුත්‍රය, පැවිදි නො වන්න.

1606. පියරජතුමනි, පැවිදිවන මා වළක්වනු නො මනා ය. මම කාමයෙන් මත් වූවෙක් නො වෙමිවා. ජරාවේ වසයට නො යන්නෙක් වෙමිවා

1607. දරුව, මම ඔබ යදිමි, මම ඔබ වළකමි, ඔබ කලක් දකිනු කැමැත්තෙමි. පුතේ යුධංජය, පැවිදි නො වන්න.

1608. මනුෂ්‍යයන්ගේ ආයුෂ, හිර උදවන යමයේ තණ අග පිතිබිඳු වැනි ය, අම්මෙ, මා වැළක්වීම නො මැනැවි.

1609. තරමානො ඉමං යානං ආරොපෙතු රටෙසහ,
මා මෙ මානා තරනාසස අනාරායකරා අහු.
1610. අභිධාවිථ හඳුනෙත පුඤ්ඤං හෙසසති රමමකං,
යුධඤ්ඤයො අනුඤ්ඤානො සබ්බදනෙත රාජිනා.
1611. යොහු සෙට්ඨො සහසසස්ස¹ යුවා කඤ්ඤිතසනතිහො,
සොයං කුමාරො පබ්බජිතො කාසායවසනො ඛලී.
1612. උභො කුමාරා පබ්බජිතා යුධඤ්ඤයො යුධිට්ඨිලො,
පහාය මාතෘපිතරො සංඛං ඡෙතාන මච්චුනො²ති

6. යුධඤ්ඤය ජාත්‍යන්තර.

1613. එථ ලකඛණ සීතා ච උභො මතරපොදකං,
එවායං හරතො ආහ රාජා දසරපො මනො.
1614. කෙන රාමසහාවෙන³ සොචිතඛං න සොචසී,
පිතරං කාලකතං සුඤ්ඤං න තං පසහතෙ දුමං.
1615. යං න සක්කා පාලෙතුං⁴ පොසෙන ලපතා⁵ බහු,
ස කීසස වීඤ්ඤ මෙධාවී අනානමුපතාපයෙ.
1616. දහරා ච හි යෙ වුද්ධා යෙ බාලා යෙ ච පළඤ්ඤා,
අධිකා වෙච දළිඳු ච සඤ්ඤ මච්චුපරායණා.
1617. එලානමිච පසානං නිච්චං පපතනා හයං,
එචං ජානාන මච්චානං නිච්චං මරණතො හයං.
1618. සායමෙකෙ න දිසසනති පාතො දිට්ඨා බහුජ්ජනා,
පාතො එකෙ න දිසසනති සායං දිට්ඨා බහුජ්ජනා
1619. පරිදෙවියමානො වෙ කඤ්ඤි⁵දත්තං උදබ්බහෙ,
සමුද්දො හිංසමකානං කසිරා වෙතං විවකඛණො.
1620. කිංසො විවණණං හවති හිංසමකානමනනා,
න තෙන පෙතා පාලෙනති නිරත්තා පරිදෙවනා.

1. සහසසස්සං - මිජසං.
2. රාම සහාවෙන - මිජසං.
3. නිපාලෙතුං - මිජසං.
4. පොසෙනාලපතං - සසා.
5. කිඤ්ඤි - මිජසං, සසා

1609. පියරජතුමනි, මේ මට ඉක්මනින් යානාවට නගීවා! සසර කරණය කරන මට මගේ මව බාධා කරන්නෙක් නො වේවා!

1610. සබ්බද්ධා රජ යුධංජය කුමරාගේ පැවිද්ද අනුදත්තේ ය. (තෙපි) වහා දිවයවූ, ඔබට සෙත් වේවා යි කියවූ, රම්ම නගරය හිස් වන්නේ ය.

1611. පුත්‍රයන් දහසකට ශ්‍රේෂ්ඨ ව සිටී තරුණ වූ රන් පැහැති යම් කුමරෙක් වී ද, බලැති හේ කහවන අදින්නා වූ පැවිද්දෙකි.

1612. යුධංජය, යුධිවිඝ්ට යන කුමාරවරු මවුපියන් හැරදමා මරුවාගේ බැම් කපා පැවිදි වූහ.

6. යුධංජය ජාතක යි.

1613. ලක්ඛණ සීතා (යන) දෙදෙනා එව. (මේ) වතුරට බසිවූ. (ඉක්බිති) මේ හරන කුමරා මෙසේ කීය. දහරට රජ මළේ ය.

1614. රාම කුමාරයෙනි, කෙබඳු අනුභාවයක් නිසා දුක් විය යුත්තෙහි දී දුක් නො වන්නෙහි ද? පියා මළ බව ඇසූ ඔබ දුකෙන් නො පෙළා ද?

1615. බොහෝ වලඪනා පුරුෂයකුට ද සත්ත්වයන්ගේ පණ රකින්නට නො හැකි ය. අටලෝදහම් දත් නැණවත් තැනැත්තා තමා කුමට තවාද?

1616. ළදරුවෝ ද, වෘඳියෝ ද, මෝඩයෝ ද, පණ්ඩිතයෝ ද ඉසුරෝ ද, දිළින්නෝ ද යන හැම දෙන මියයති.

1617. විලිකුන් පල (බීම) වැටෙයි යන බිය නිතර ඇත්තා සේ, උපන් මනුෂ්‍යයන්ට මරණය නිසා බිය නිතර උපදී.

1618. අයුරු යුටු බොහෝ දෙනකු සවස දකින්නට නැත. සවස යුටු බොහෝ දෙනකු අළුයම දකින්නට නැත.

1619. හඬනු ලබන්නේ කිසි ප්‍රයෝජනයක් උපදවන්නේ නම් නැණවත් පුද්ගලයා මුළාවට පත් වූ තමාට පිඩාව දෙන මේ හැඩීම කරන්නේ ය.

1520. තමා විසින් තමාට හිංසා කිරීම නිසා (සිරුර) කෘශ වේ, දුර්වර්ණ වේ, හැඩීම නිසා මිය ගියාහු නො රැකෙත්. හැඩීමෙන් පලක් නැත.

1621. යථාසරණමාදික්‍ෂාං වාරිනා පරිනිබ්බයෙ,
එවමපි ධරො සුතවා මෙධාවි පණ්ඩිතො නරො
විප්පම්පනිතං සොකං වානො තුලංව ධංසයෙ.
1622. එකොව මවෙව් අවෙව්නි එකොව ජයනෙ කුලෙ,
සංකෙසුලපරමානෙව සමෙහාසා සබ්බපාණිනං.
1623. තසමා හි ධරණං බහුසුතසං
සමපසාදනො ලොකමිමං පරණි,
අඤ්ඤාය ධම්මං තදං මනණි
සොකා මහණාපි න තාපයනති.
1624. සොහං දසකණ්ඩු භොක්කණ්ඩු හරිස්සාමි ව ඤානනෙ,
සෙසං සමසාරධර්මාමි කිව්වමෙතං විජානතො.
1625. දස වසංසංඝසංඝාති සම්මිවසංඝසංඝාති ව,
කම්මෙව්වො මහාබාහු රාමො රජ්ජමකාරධිති.

7. දසරථජාතකං.

1626. ජාතනොනො නො මහාරාජ තව සිලං ජනාධිපො,
ඉමෙ කුමාරෙ පුප්පෙනො න තං කෙනවි මඤ්ඤථ.
1627. තිට්ඨනොනො නො මහාරාජේ ආදු දෙවෙ දිවංගතෙ,
ඤ්ඤි නං සමනුමඤ්ඤිංසු සමපසං අසම්මතනො.
1628. කෙන සංවරවනෙන සංඤ්ජානෙ අධිතිට්ඨසි,
කෙන තං නාතිවතනති ඤ්ඤිසංඝා සමාගතා.
1629. න රාජපුත්ත උසුයාමි සමණානං මහෙසිනං,
සක්කවටං තෙ නාමසාමි පාදෙ වැජ්ඣි තාදිනං.
1630. තෙ මං ධම්මගුණෙ සුඤ්ඤා සමනුසුයාසං,
සමණා සමනුසාසනති.* ඉසි ධම්මගුණෙ රතා.
1631. තෙසාහං වචනං සුඤ්ඤා සමණානං මහෙසිනං,
න කිණ්ණි අතිමඤ්ඤමි ධම්මෙ මෙ නිරතො මනො.
1632. හත්ථාරුහා* අභිකට්ඨා රජිකා පතතිකාරිකා,
තෙසං නාමච්ඡෙදාමි නිබ්බං හත්තවෙනතං*.

1. සොහං - යථාසරණි භොගණි - මජ්ඣ., භා.
2. මහාරාජ - මජ්ඣ.,
3. අතිමධුනි - මජ්ඣ., භා.
4. මහාසාසනති. - මජ්ඣ.
5. හත්ථාරුහා - මජ්ඣ., භා.
6. නිබ්බං - හත්ත වෙනතං - මජ්ඣ., භා.

1621. ගිනි ගත් ගෙය දියෙන් නීවන්නේ යම්සේ ද, එසේ මෙධයා සම්පන්න, බහුශ්‍රැත නුවණැති පණ්ඩිත මනුෂ්‍යයා, සුළඟ පුළුන් පහ කරන්නා සේ හටගත් ශෝකය වහා පහ කරන්නේ ය.

1622. සත්ත්වයා හුදෙකලාව පරලොව යයි. හුදෙකලා ව උපදියි. මව්පිය මිතුරු ආදී වශයෙන් ඇති වන සත්ත්වයන්ගේ එක්වීම් කම්ය අනුව සිදුවන්නේ ය.

1623. එහෙයින්, මෙධයා සම්පන්න වූ බහුශ්‍රැත වූ මෙලොවත් පරලොවත් ධර්මයක් දැන සිටියහුගේ හදවත, මහත් ශෝකයෝ ද නො තවත්.

1624. ඒ මම සුදුස්සන්ට යසය ද තනතුරු ද දෙමි. නැයත් පෝෂණය කරන්නෙමි. (වස්තු) සම්පත්තිය ද පාලනය කරන්නෙමි. මෙය නුවණැත්තහුගේ කටයුතු වේ.

1625. රන් මිහිඟු බෙරයක් වැනි ගෙළ ඇති මහබාහු ඇති රාම රජ හවුරුදු සොළොස් දහසක් රාජ්‍යය කැරැවී ය.

7. දසරට ජාතක යි.

1626. මහරජ, පියරජ තෙම කුමාරවරුන් පුද්ගන්වනේ ඔබ කුඩා දනව්වකින් හෝ පිදියයුතු යයි නො සිතී ය. එසේ කළේ ඔබට රාජ්‍යය ලැබෙන බව දැනු ගෙන ද?

1627. මහරජ, සිය අභිවෘද්ධිය දක්නා වූ නැසියෝ ඔබට කැමැති වූහ. එය වූයේ අපේ පියරජාණන් සිටිය දී ද නැතහොත් දෙව්ලොව ගිය පසු ද?

1628. සංවර රජතුමනි, කෙබඳු පිළයක් නිසා (තමාට) සමාන එකුත්සියයක් සොහොයුරු කුමාරවරුන් මැඩිපවත්වා ගෙන සිටීන්ද? සතුකිසමුහයා එකතු වී ඔබ අභිභවනය නො කරන්නේ කවර හෙයින්ද?

1629. රාජපුත්‍රය, මම ඊර්ෂ්‍යා නො කරමි. මහර්ෂි ගුණයෙන් හා, අටලෝදහම් නිසා කම්පා නො වන (තාදී) ගුණයෙන් හෙබි ශ්‍රමණයන්ගේ පා වදිමි. සකස් කොට උන් වහන්සේ වදිමි.

1630. ගුණදහම් ඇති කීකරුවෙකු යි දැනුගෙන, අනුසාසනා අසන මට සෘෂිගුණයන්හි ඇලුණු ශ්‍රමණයෝ අනුශාසනා කරති.

1631. මම මහර්ෂි ගුණ ඇති ශ්‍රමණයන් වහන්සේගේ අවවාද ඉක්මවා නො යමි. මගේ සිත දහමිහි ඇලුණේ ය.

1632. ඇතරුවන්, හමුදා නියුක්තයන්, රටිකයන්, පාබළ හමුදා නියුක්තයන් සඳහා ප්‍රතිපාදිත බත් වැටුප් නො නවත්වා දෙමි.

1633. මහාමත්තා ඵ මෙ අඤ්ඤි මනනිතො පරිවාරකා*,
බාරාණසිං වොහරනති ඛණ්ඩංස* සුරොදකං.
1634. අරොපි වාණිජා ඵිතා නානා රඳෙධති ආගතා,
තෙසු මෙ ඵිතිතා රක්ඛා ඵචං ජානාහුපොයථ.
1635. ධම්මෙන කිර ඤාතිනං රජං කාරෙහි සංවර,
මෙධාථි පණ්ඩිතො වාසි* අරොපි ඤාතිනං හිතො
1636. තං තං ඤාති පරිබ්බලං නානාරතනමොචිතං,
අමිත්තා නප්පසහනති ඉඤ්ඤං අසුරාධිපොති.

8. සංවරජාතකං.

1637. උමුච්ඡන්ති නිමුච්ඡන්ති මනුස්සා බුරනාසිකා,
සුපාරකං තං පුට්ඨාම සමුද්දෙකකමො අයං.
1638. හරුකච්ඡා පයාතානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විප්පනට්ඨාය බුරමාලිති වුච්ඡති.
1639. යථා අභේව සුරියො ව* සමුද්දෙක පති*දිස්සති*,
සුපාරකං තං පුට්ඨාම සමුද්දෙකකමො අයං.
1640. හරුකච්ඡා පයාතානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විප්පනට්ඨාය අභේවාලිති වුච්ඡති.
1641. යථා දධිංව තිරංව සමුද්දෙක පති*දිස්සති*,
සුපාරකං තං පුට්ඨාම සමුද්දෙකකමො අයං.
1642. හරුකච්ඡා පයාතානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විප්පනට්ඨාය දධිමාලිති වුච්ඡති.
1643. යථාකුසොව සංඝොව* සමුද්දෙක පති*දිස්සති*,
සුපාරකං තං පුට්ඨාම සමුද්දෙකකමො අයං.
1644. හරුකච්ඡා පයාතානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විප්පනට්ඨාය කුසමාලිති වුච්ඡති.

1. පරිවාරිකා - මජ්ඣං, සයා.

2. ඛණ්ඩංසං - සයා.

3. වාසි - මජ්ඣං, සයා.

4. යථා අභේව සුරියො - මජ්ඣං, යථා අභේව සුරියො - සයා.

5. පථි - මජ්ඣං, සයා.

6. ඵ - සයා.

1633. මන්ත්‍ර ශාස්ත්‍රයේ පාරප්‍රාප්ත මහඇමැතියන් ද අනෙක් පරිවාර ඇමැතියන් ද මට ඇත. බරණැස් නගරයේ මස් ආදී අවුලු ද සුරා ආදී පානයන් ද බහුල වූ ඇතැයි කියති.

1634. ආස්වා වූ රාක්ෂ්‍යයන්හි සිට මෙහි පැමිණි වෙළෙඳහු වෙත් ද ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව සලසන ලදී. උපෝසරය, (මෙය) මෙසේ දැන ගන්න.

1635. සංවර රජතුමනි, නැගියන්ට ද ධර්මානුකූල ව පාලන කටයුතු කරන්නේ මනා ය මෙ තැන් සිට ද ඔබ ම රාජ්‍යය කරනු මැනවි. නුවණැති පණ්ඩිත වූ ඔබ ඤාති වර්ගයාට ද හිතෙමි ය.

1636. නැයන් විසින් පිරිවරා ගන්නා වූ, රැස් කොට තැබූ බොහෝ රුවන් ඇත්තා වූ ඔබ මැඩලන්නට සතුරේ සමත් නො වෙති. ශක්‍රයා මැඩ ලන්නට වෙපවිත්ති අසුරයා සමත් නො වුවා මෙනි.

8. සංවර ජාතක යි.

1637. දළිපිහියක මුවාත වැනි නාසය ඇති මතුණයන් වැනි මන්සායෝ මේ සාගරයේ මතු වෙති, ගිලෙති. මේ කිනම් සයුරෙක් ද යි සුප්පාරක පඬිතුමන් විචාරම්හ.

1638. හරුකව්ෂ පටුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර ඉරමාළි නමැයි කියනු ලැබේ.

1639. යම්සේ, ගින්න මෙන් සුර්යයා උෂ්ණවත් වූ සයුර දකින්නට ලැබේ. මේ කවර සයුරෙක් ද යි සුප්පාරක පඬිතුමන් විචාරම්හ.

1640. හරුකව්ෂ පටුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර අග්ගිමාළි යයි කියනු ලැබේ.

1641. මේ සයුර දී මෙන් ද කිරි මෙන් ද පෙනේ. මේ කවර සයුරෙක් ද යි සුප්පාරක පඬිතුමන් විචාරම්හ.

1642. හරුකව්ෂ පටුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර දධිමාළි යයි කියනු ලැබේ.

1643. මේ සයුර කුසතණ මෙන් ද ධාන්‍ය මෙන් ද පෙනේ. මේ සයුර කවරේ ද යි සුප්පාරක පඬිතුමන් විචාරම්හ.

1644. හරුකව්ෂ පටුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර කුසමාළි යයි කියනු ලැබේ.

1645. යථා නලොච චේලුව සමුද්දෙ පතිදිසසති,
සුප්පාරකං තං පුච්ඡාම සමුද්දෙ කතමො අයං.
1646. හරුකච්ඡා පයානානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විපතට්ඨාය නළමාලිති වුවවති.
1647. මහාභයෝ¹ භිංසනකො සමුද්දෙ² සුයානමානුසෝ³,
යථා සොබ්බො පපාතොව සමුද්දෙ පතිදිසසති.
සුප්පාරකං තං පුච්ඡාම සමුද්දෙ කතමො අයං.
1648. හරුකච්ඡා පයානානං වාණිජානං ධනෙසිනං,
නාවාය විපතට්ඨාය වළවාමුඛිති වුවවති.
1649. යතො සරාමී අක්කානං යතො පකොසමි විඤ්ඤනං.
නාභිජානාමී සඤ්ඤිච්ච එකපාණමපි භිංසිතං.
එතෙන සච්චවජ්ජෙන සොඤ්ඤි නාවා නිවත්තතුති.

9. සුප්පාරකජාතකං.

එකාදසකනිපාතං නිට්ඨිතං.

තස්සද්දනං:

සිරි මාතුසුපොසක නාගචරො
පුන පුණ්ණ අධම්ම මුද්දයවරො,
අප්ප චාණියධර්මයකො ව දස
රප් සංචර පාරගතෙන නවති.

1. මහාභයො - මජ්ඣං.
2. සමුද්දෙ - මජ්ඣං.
3. සුයානමි - මජ්ඣං.

1645. බටගස් මෙන් ද උණගස් මෙන් ද මේ සයුර පෙනේ. මේ කවර සයුරෙක් ද යි සුප්පාරක පඬිතුමන් විචාරම්හ.

1646. හරුකම්ප පටුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර නළමාලී යයි කියනු ලැබේ.

1647. මහත් බිය ඇති බිය උපදවන අමනුෂ්‍යයන්ගේ හඬ ඇසෙයි. හෙබක් මෙන් ද ප්‍රපාතයක් මෙන් ද සයුර පෙනේ. මේ කවර සයුරෙක් ද යි සුප්පාරක පඬිතුමන් විචාරම්හ.

1648. හරුකම්ප පටුන්ගමින් නික්මැගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර වළවාලුවී යයි කියනු ලැබේ.

1649. යම් කලෙක සිට තමා සිහි කරම් ද යම් කලෙක සිට නුවණැති බවට පත්වූයෙම් ද එ තැන්හි පටන් දැන දැන එක් සතකු දු පෙළු බවක් නො දනිමි. මේ සත්‍ය වචන බලයෙන් නැව සුවසේ ආපසු හැරේවා !

නවවැනි සුප්පාරක ජාතක යි.

එකොළොස් වැනි නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය:

මාතුපෝයක ජාතක යැ පුණ්ණජාතක යැ ධම්මජාතක යැ උදය ජාතක යැ පාතියජාතක යැ සුඛඤ්ජයජාතක යැ දසරථජාතක යැ සුප්පාරකජාතක යි ජාතක නවයෙකි.

1650. බුද්ධං ලහුච්ඡිකානං අකතඤ්ඤන දුභිතං¹,
නාදෙවසනො පුරිසො ජීනං සද්ධාතුමරහති.
1651. න තා පජානානි කතං න කිච්චං
න මාතරං පිතරං භාතරං වා,
අනරියා සමතික්කන්තධම්මා
සසොච වීක්කසස වසං වජ්ජති.
1652. වීරානුචුක්කමිට්ඨි පියං මනාපං
අනුකම්පං පාණසම්මිට්ඨි සන්තං,
ආවාසු කිච්චෙසු ව නං ජහනති
කසොභමිජ්ජිතං න වීක්කසාමි.
1653. ථීනඤ්ඤි වීක්කං යථා වානරස්ස
කක්කප්පකන්තං² යථා රුක්ඛජායා,
චලාචලං හදයං ඉස්සියානං
චක්කස්ස නෙමි විය පරිචක්කති.
1654. යද න පස්සනති සමෙක්ඛමානා
ආදෙයාරූපං පුරිස්සස්ස වීක්කං,
සණ්ඨාති වාචාහි නයනති මෙනං
කමෙඛාජ්ඣා ජලපෙතොව අස්සං.
1655. යද න පස්සනති සමෙක්ඛමානා
ආදෙයාරූපං පුරිස්සස්ස වීක්කං,
සමන්තොතො නං පරිචජ්ජයනති
තිශෙණණ්ණ නදීපාරගතොව කුලලං.
1656. සිලෙසුපමා³ සිබ්බිව සබ්බහක්ඛා
තික්ඛමායා⁴ නදීරිව සීසසොතා⁵,
සෙවනති හෙතා පියමපජියඤ්ඤ
නාගං යථා ඔරකුලං පරඤ්ඤ.
1657. න තා ඵකස්ස න දවික්කං ආපණොව පසාරිතො⁶,
යො තා මඤ්ඤති මඤ්ඤායා වාතං ජාලෙන බාධමෙ.

1. දුභිතං - මජ්ඣං, දුතඛිං - සත්තං.
2. වීරානු චුක්කමි - මජ්ඣං, වීරානු චුක්කමි - ව.
3. පාණසම්මිට්ඨි හත්ථං - වී, මජ්ඣං.
4. කක්කප්පකන්තං - වී.
5. ලෙසුපමා - මජ්ඣං.
6. තික්ඛමානා - වී, මජ්ඣං.
7. සීසසොතා - මජ්ඣං.
8. ආපණො සො - මජ්ඣං, වී.

1650. (බඳනා ලද සොරු කෙරෙහි පවා ඇලෙන ස්වභාවය ඇති හෙයින්) ක්ෂුද්‍ර වූ, වහා පෙරළෙන සිත් ඇත්තා වූ, අකෘතඥ වූ, දෝෂී වූ ස්ත්‍රීන්ගේ (සිල්වත්බව) භූතාවේශයෙන් තොර කවර නම් පුරුෂයෙක් අදහන්නට සුදුස්සේ ද?

1651. ඔවුහු තමහට කළ උපකාරය හෝ තමා විසින් කළ යුතු කාර්යය හෝ නො දනිත්. මා පිය සොහොවුරන් (සියලු නෑයන්) හෝ නො දනිති. නිර්ලැස් වූ, ඉක්ම වූ සන්නිවේදන ධර්ම ඇති, ඔවුහු ස්වකීය චිත්තයාගේ ම වසඟයට යෙත්.

1652. ඔවුහු බොහෝ කලක් එක්ව වාසය කළා වූ, ප්‍රිය වූ, මනාප වූ අනුකම්පක වූ, ප්‍රාණ සම වූ තැනැත්තහු පවා විපත්-නීන්හි ද සෙසු කෘත්‍යයන්හි ද හැරදමත්. එහෙයින් මම ස්ත්‍රීන් විශ්වාස නො කරමි.

1653. ස්ත්‍රීන්ගේ සිත වානරයකුගේ (සිත) වැන්න. උස් පහත් තැන්වලට වැටෙන රුක්සෙවණක් වැන්න. ස්ත්‍රීන්ගේ සිත (හෘදය) එක් තැනෙකු නො පිහිටියේ යැ. රිය සකෙහි නිම්-වළල්ල මෙන් පෙරළෙයි.

1654. (පුරුෂයන්) විමසා බලන්නා වූ ඔවුහු යම් විටෙක ගතයුතු ස්වභාවය ඇති පුරුෂයකු දකිත් ද, (එකල්හි) කාමබෝජ දේශවාසීන් දියෙහි හටගත් සෙවෙලින් අශ්වයන් (පොළඹවනු) මෙන් මිහිරි වදනින් ඔහු වසඟ කෙරෙත්.

1655. (පුරුෂයන්) විමසා බලන්නා වූ ඔවුහු යම් විටෙක ගතයුතු ස්වභාවය නැති පුරුෂයකු දකිත් ද (එකල්හි) නදිය තරණය කොට පරතෙරට ගියහු පසුර (මෙහි- තරණය සඳහා ගත් යම් කිසිවක්) මෙන් භාත්පසින් ඔවුහු හැරදමත්.

1656. (ස්ත්‍රීහු පුරුෂයන්ගේ සිත් බඳනා හෙයින්) ලහවූ බඳු උපමා ඇතියහ. සියල්ල හඤ්ඤා කරන ගීන්නක් වැන්න. වහා ගලන දියපහර ඇති කඳුරැළි මෙන් ශීඝ්‍රමායා ඇතියහ. මෙතෙර හා එතෙර සෙවුනා නැවක් මෙන් ඔවුහු ප්‍රිය වූවහු ද අප්‍රිය වූවහු ද සෙවනය කෙරෙත්.

1657. ඔවුහු විවෘත අවන්හලක් මෙන් එකකුගේ හෝ දෙදෙනකුගේ නො වෙත්, යමෙක් 'ඔවුහු මගේ යැ'යි සිකා ද හේ දැලින් සුළඟ බඳනේ ය.

1658. යථා නදී ව පණ්ණා ව පානාගාරං සභා පසා,
එවං ලොකීඤ්ඤො නාම වෙලා තාසං න විජ්ජති.

1659. සතාසනසමාගෙතා කණ්ණසප්ප සිරුපමා,
ගාවො ඛිති තිණ්ණෙසව ඔමසනති වරං වරං.

1660. සතාසනං කුණ්ඩරිං කණ්ණසප්පං
මුද්ධාභිසික්ඛං පමද ව සබ්බා,
එතෙ නරො නිව්වයකෙතො¹ හජෙථ
තෙසං භවෙ දුබ්බිද්ද සබ්බභාවො².

1661. නාවචනතවණ්ණං න බහුනං³ කනතා
න දකඛිණා පමද සෙවිතබ්බා,
න පරස්ස හරියා න ධනස්ස හෙතු
එතිඤ්ඤො පණ්ණා න සෙවිතබ්බාති.

1. මුලකුණාලජාතකං.

1662. කා ත්වං සුද්ධෙහි වසෙති අසෙ වෙහාසයං ධීතා,
කෙන ත්වාසුභ්භි වක්ඛනති කුතො තං භයමාගතං.

1663. තවෙව දෙව විජිතෙ හද්දසාලොති මං විදු,
සට්ඨං වස්සසහස්සාති තිට්ඨතො පූජිතස්ස මෙ.

1664. කාරයන්තා නගරාති අගාරෙ ව දිසමනි,
විවිධෙ වාපි පාසාදෙ න මනො අවචමඤ්ඤිසුං.
යජෙථ මං තෙ පුජෙසුං තජෙථ ත්වමි පූජය.

1665. තව අහං න පස්සාමි ථුලලං කායෙන තෙ දුමං,
ආරොහපරිණාමෙන අභිරුපොසි ජාතියා.

1666. පාසාදං කාරධිස්සාමි එකත්මං මනොරමං,
තත් තං උපනෙස්සාමි වීරං තෙ යකා ජීවිතං.

1667. එවං වික්ඛං⁴ උදපාදි සරිරෙන විනාභාවො,
පුපුසො මං විකනෙතත්වා බණ්ඩයො අවකන්තථ.

1. නිව්වයකො - මජ්ඣං, සා.

2. සබ්බභාවො - මජ්ඣං.

3. නව්වකවණ්ණං බහුනං. - මරහ.

4. එවං භෙතං - වී.

1658. නදිය, මාර්ගය, පානාගාරය, සභාව හා පැත්තල යම් සේ ද, ලෝකයෙහි ස්ත්‍රීහු නම් එබඳු වෙති. ඔවුනට වෙලාවක් හෝ සිමාවක් විද්‍යාමාන නො වේ.

1659. මොවුහු ගින්න හා සමානයහ. කෘෂ්ණ සර්පයකුගේ නිස බඳු උපමා ඇතියහ. බැහැර ඇති කෘෂ්ණ සොයන ගවයන් මෙන් වඩ වඩා උසස් පුරුෂයන් (සධන පුරුෂයන්) සොයන්නාහ.

1660. ගින්න ද ඇතා ද කෘෂ්ණ සර්පයා ද අභිෂේක කළ රජ ද සියලු ස්ත්‍රීහු ද යන මොවුන් එළඹ සිටි සිහි ඇති මනුෂ්‍ය තෙම සේවනය කරන්නේ ය. ඔවුන් මැනවින් නො දන්නේ සියලු අතර්ථයනට කරුණු වූයේ වන්නේ ය.

1661. අභිරූපවත් ස්ත්‍රීය, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය මනාප ස්ත්‍රීය, නාකාගීතයෙහි දක්ෂ තැනැත්තිය, අනුන්ගේ භායාංග, ධනය නිසා සෙවුනිය යන මේ ස්ත්‍රීහු පස්දෙන නො සෙවිය යුත්තාහ.

1. වූළකුණාල ජාතක සි.

1662. පච්ඡ වස්ත්‍රවලින් සැරසි අහසේ සිටින තෙපි කවරහු ද? කුමක් හෙයින් කඳුළු වගුවෙහි ද? කුමක් හෙයින් බියපත් වුවහු ද?

1663. දේවයන් වහන්ස, ඔබතුමාගේ රාජායේ වාසය කරන, පිදුම් ලද මට අවුරුදු හැටදහසක් ගෙවී ගියේ ය. මා හඳුසාලය යි දක්හ.

1664. මහරජ, පැරැණි රජවරු නගර ද නිවාස ද පහයන් ද කරවන්නෝ මා නො වෙහෙසුහ. යම්සේ ඔහු මා පිදු ද එසේ තෙපි ද මා පුදව.

1665. පහයට ගැළැපෙන කඳ මහත් වූ අන් රුකක් මම නො දකිමි. වැඩුණු තැන් සිට මනා පෙනුමැති රුක ආරෝහ පරිණාහ සම්පන්න වෙයි.

1666. සිත් ගන්නා පෙනුමැති එකස්තම්හ මාළිගාවක් කරවන්නෙමි. නොප එහි පමුණුවන්නෙමි, තෙපි (එහි) බොහෝ කල් ජීවත් වන්නහු ය.

1667. (මාගේ) ශරීරය වෙන් කරන්නා වූ මෙබඳු සිතක් (නොපට) පහළ විය. (මේ නිසා) මා කඩ කඩ කොට කපන්නාහු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1668. අග්ගෙ ව ජෙත්ථා මජ්ඣෙකි ව පට්ඨා¹ මුලඤ්චි ජිනුදං.
එවං මෙ ජිජ්ජමානස්ස න දුක්ඛං මරණං සියා.
1669. හත්ථපාදා² යථා ජිනෙකු කණණනාසඤ්ච ජීවිතෙ³
තතො පට්ඨා සිරො ජිනෙකු තං දුක්ඛං මරණං සියා.
1670. සුබන්තා ඛණ්ඩසො ජිනනං⁴ හද්දසාල වනසාති⁵
කිං හෙතු කිං⁶ උපාදය ඛණ්ඩසො ජිනනමිච්ඡති.
1671. යඤ්චි හෙතුං උපාදය හෙතු⁷ ධම්මුපසංහිතං
ඛණ්ඩසො ජිනනමිච්ඡාමි මහාරාජ සුඤ්ඤාහි මෙ.
1672. ඤාති⁸ මෙ සුබසංවිදා මම පසෙස නිවාතජා
තෙ'පිහං උපහිංසෙය්‍යං පරෙසං අසුඛොච්ඡිතං⁹,
1673. චෙතබ්බරූපං¹⁰ චෙතෙසි¹¹ හද්දසාල වනසපති,
හිතකාමොසි ඤාතිනං අභයං සමම දදාමි තෙ'ති.

2. හද්දසාල ජාතකං.

1674. කසන්ති වපන්ති¹² තෙ ජනා
මනුජා කමමඵදුපජීවිතො,
නයිමස්ස දීපකස්ස භාගිනො
පමුද්දිපා ඉදමෙව නො වරං.
1675. තිපඤ්චරතතුපගමඤ්චි වනෙකු
චෙගො මහා හොතිති සාගරස්ස¹³
උපලාපයං දීපමිමං උළාරං
මා වො වධි ගව්ඡප්ප ලෙණම ඤාඤා.
1676. න ජාතයං¹⁴ සාගරවාට්ඨෙගො
උපපාටයෙ¹⁵ දීපමිමං උළාරං;
තං මෙ නිමිත්තෙති බහුති දිට්ඨං
මා හෙට්ඨ කිං යොවට්ඨ මොදට්ඨෙහා¹⁶.

1. පට්ඨා මූලං වී. වීරිනුදං. මූලහි ජිනුදං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

2. හත්ථපාදං - මජ්ඣං.

3. ජීවිතො, - මජ්ඣං, ජීවිතො - වී.

4. ජිනු - ස්‍යා.

5. වනසාති - මජ්ඣං, ස්‍යා.

6. කිං - වී.

7. හෙතු - වී. මජ්ඣං, ස්‍යා.

8. ඤාති - වී. මජ්ඣං, ස්‍යා.

9. අසුඤ්ඤා, දුඛොච්ඡිතං - වී.

10. චෙතෙය්‍ය රූපං - මජ්ඣං.

11. චෙතසි - නා.

12. වසන්ත - මජ්ඣං.

13. උපලාපං - වී.

14. න ජාතයං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

15. උපපාටං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

16. මොදට්ඨෙහා - මජ්ඣං.

1668. (රුකෙහි) අග ද මැද ද සිඳි පසුව මුල සිඳිවු, මෙලෙස සිඳිනු ලබන (කලා) මට මරණය දුක් නො වේ.

1669. පණ ඇත්තහුගේ අත්පා කන්තාසා යමසේ සිඳින්නේ ද ඉනික්බිති හිස සිඳින්නේ ද (එයින්) මරණය දුක් වන්නේ ය.

1670. වනය්පති වූ හද්දසාල රුක කඩ කඩ වශයෙන් කැපීම සැපයෙක් ද? කඩ කඩ වශයෙන් කැපීම කැමැති වන්නේ කවර කරුණක් නිසා ද?

1671. මහරජ හේතුව කරුණු සහිත වේ. කඩ කඩ වශයෙන් කැපීම රිසි වෙමි. මා කියන හේතුව අසනු මැනැවි.

1672. මාගේ රැක වරණය ලැබූ ගස ඇහුරේ සුවසේ වැඩුණු මගේ ඤාතීහු වෙත්. මම අන්‍ය වූ ඒ ශුභින්නේ කඳුළු වගුරුවන ලද්දෙමි වෙමි.

1673. වනය්පතියකු වූ හද්දසාලය, සිතුවමනා දෙයක් සිතුවෙහි ය. නැයන්ට යහපත කැමැත්තෙහි ය. මිතුර තොපට අභය දෙමි.

2. හද්දසාල ජාතක යි.

1674. දඹදිවැ වෙසෙන ඒ ජනයා යි සාති, වසුරති. කම්මානු-රූප ව ජීවත් වන මනුෂ්‍යයෝ මේ දූපතේ සැපතට කොටස්කරුවෝ නො වෙති. දඹදිවට වඩා අපට මේ දූපත උතුම් වන්නේ ය.

1675. (අද සිට) හද පසළොස් රැස් ඉක්මැ හිස කලා සයුරේ (රළ) වෙගය වැඩි වෙයි. මේ මහ දූපත යට කරමින් තොප නො නසාවා! රැකවරණැති අත් තැනකට යවු.

1676. මේ සයුරේ ජල වෙගය, මේ මහ දූපත යට නො කරයි. බොහෝ නිමිතිවලින් මා එය දැකූ තිබේ. බය නො වවු. දුක් වනුයේ කුමට ද? සතුටු වවු.

1677. පහුතභක්ඛං¹ බහුඅක්ඛපානං
පක්ඛඤ්ඤා² ආවාසමිමං උළාරං;
න වො භයං පටිපසාසාමි කිංකරි
ආපුක්ඛන පුක්ඛනති පමොදප්චෙතා³.
1678. යො තෙවයං දක්ඛණ්ණසං දිසායා
බෙමහති පක්ඛකාසති තසස සචරං;
න උක්ඛරො වෙදි භයාභයසස
මා හෙප් කිං යොවර් මොදප්චෙතා.
1679. යථා ඉමෙ විප්පවදනති යක්ඛා
ඵකො භයං සංසති බෙමමෙකො
තදිඛ්ඛ මඤ්ඤං වචනං සුඤ්ඤාඵ;
බිප්පං උහුං මා විනසස්මිත⁴ සබ්බං
1680. සබ්බං සමාගමම කරොම නාවං
දෙණිං දළහං සබ්බයනතුපපනනං;
සථෙ අයං දක්ඛණො සච්චමාහ
මොසං පටික්ඛකාසති උක්ඛරො අයං.
1681. සථෙ වනො හොතිති⁵ ආපදඤ්ඤා
ඉමඤ්ඤි දීපං න පරිච්චරෙම;
සථෙ ව බො උක්ඛරො සච්චමාහ
මොසං පටික්ඛකාසති දක්ඛණො අයං⁶.
තමෙව නාවං අභිරුඤ්ඤා සබ්බං
ඵවං මයං යොජ්ඣී තාරෙමු පාරං,
1682. න වෙ සුගණ්ණං පඨමෙන සෙට්ඨං
කතිට්ඨ මාපාරගතං ගහෙතා
යො වීධි මජ්ඣං⁷ පච්චෙය්‍ය ගණනති;
සථෙ නරො සෙට්ඨමුපෙති යානං
1683. යථාපි තෙ සාගරවාට්ඨමජ්ඣං
සකමමුනා⁸ සොඤ්ඤා වහිංසු වාණිජා;
අනාගතඤ්ඤං පටිච්ඡක්ඛියාන
අප්පඤ්ඤා නාචෙට්ඨස භූරිපඤ්ඤා⁹.

1. බහුක්ඛ - මජ්ඣ.
2. පක්ඛඵ, පක්ඛ - මජ්ඣ.
3. පමොදප්ච වො - මජ්ඣ.
4. විනසිත - වී මජ්ඣ., සා.
5. හොතිති - මජ්ඣ., සා.
6. දක්ඛණ - මජ්ඣ.
7. තඤ්ඤා - මජ්ඣ.
8. සකමමනා - පිටු.
9. යො - මජ්ඣ.

1677. කැ යුතු බොහෝ දේ තිබෙන ආහාරපාන බහුල මේ මහනිවෙසැ සම්පත් ඇත. ඔබට සිදු වන කිසිදු බියෙක් නො පෙනේ. පුතුන්ගේ පුතුන් දක්වා ප්‍රමුද්ධ වවු.

1678. දකුණු දෙසැ සිට යම් දෙවියෙක් ආරක්‍ෂා සහිතය යි කියා ද ඔහුගේ කීම සත්‍ය වේ. උතුරු දෙසෙහි සිටැ බිය උපදී යයි කී බස සත්‍ය නො වේ. බිය නො වවු, දුක් වනුයේ කුමට ද? ප්‍රමුද්ධ වවු.

1679. මේ යක්‍ෂයෝ ඔවුනොවුනට විරුද්ධ ව බෙණෙති. එකෙක් බිය සහිත යයි කියයි. එකෙක් බිය රහිත යයි කියයි. එ හෙයින් මගේ කීම අසවු. හැමදෙන වහා නො නැසෙමිහ.

1680. හැම දෙන එකතු වැ යන්ත්‍රොපකරණ සියල්ල සම්පූර්ණ ශක්ති සම්පන්න නැවක් යාදමු. ඉදින් දකුණු දිග දේව පුත්‍රයා සත්‍යයක් කියේ නම් මේ උතුරු දිග දේව පුත්‍රයා කියේ හිස් බසෙකි.

1681. අපට ඒ ප්‍රකාශය අවැඩ පිණිස වන්නී ය. මේ දූපත ද අත් නො හරිමු. ඉදින් උතුරුදිග් දෙවියා සත්‍යයක් කියේ නම්, දකුණුදිග් දෙවියා කියේ හිස් බසෙකි. හැම දෙන ඒ නැවට නැග අපි සුවසේ එතෙරට තරණය කරමු. (එතෙරට යමු.)

1682. ප්‍රථමයා කී දේ ශ්‍රේෂ්ඨ යයි දැඩි ලෙස ගැනීමත්, පශ්චිමයා කී දේ ශ්‍රේෂ්ඨ යයි දැඩි ලෙස ගැනීමත් මනා නො වේ. යමෙක් විමසා සත්‍ය වූවක් නුවණින් ගනී ද, ඒ මනුෂ්‍යයා ඒකාන්තයෙන් උසස් තැනට පැමිණෙයි.

1683. මුහුදු මැද ඒ වෙළෙන්දෝ තම කර්මාන්තය නිසා අභයසාග්‍රාමයට සුවසේ පැමිණියෝ ද, එසේ නුවණැත්තෝ අනාගත අභිවෘද්ධිය වටහා ගෙන එය ඉක්මවා නො යයි. (ඒ අනුව ක්‍රියා කරයි.)

1684. බාලා ව මොහොත රසානුග්‍රීඨා
අනාගතං අපවිච්ඡිකිත්තං;
පච්ඡෙදානෙක සිද්ධාති අත්ථානං
සමුද්දමජෙක යථා තෙ මනුසසා.

1685. අනාගතං පටිකඨිරාථ කිවං
මාමං කිචං කිවංකාලෙ වාසෙසි,
තං කාදිසං පටිගතං කිවංකාරිං
න තං කිවං කිවංකාලෙ වාසෙති.

3. සමුද්දවාංගිජ ජාත්‍යන්තර.

1686. කාමං කාමයමානස්ස තස්ස ටෙ තං සමිජ්ඣති,
අඬා පිනිමනො හොති ලඬා මච්චො යදිවජති.

1687. කාමං කාමයමානස්ස තස්ස ටෙ තං සමිජ්ඣති
තනො නං අපරං කාමෙ සමෙව තණ්හංව විජ්ජති.

1688. ගවංව සිඬ්ඨිනො සිඬ්ඨං වඩ්ඨමානස්ස වඩ්ඨති,
ඵවං මජ්ඣස්ස පොසස්ස බාලස්ස අවිජානනො,
භියොසා තණ්හා පිපාසා ව වඩ්ඨමානස්ස වඩ්ඨති.

1689. පථව්‍යා සාලියවකං ගවාස්සං* දසපොරිසං,
දත්ථාපි* නාලමෙකස්ස ඉති විඬ්ඨා සමඤ්ඤිතරං.

1690. රාජා පසඤ්ඤා පට්ඨං* විජෙත්ථා*
සසාගරනතං මහිමාවසනොතා;
ඕරං සමුද්දස්ස අතිත්තරුපො
පාරං සමුද්දස්සපි පත්ථයෙථ.

1691. යාව අනුස්සරං* කාමෙ මනසා තිත්ති නාජ්ඣගා,
තනො නිවත්තං* පටිකකමම* දිසවා,
තෙ ටෙ තිත්තො යෙ පඤ්ඤාය තිත්තො.

1. අපෙ - වී.
2. පටිකකං - මජ්ඣං, පටිකක - යා.
3. ගවාස්ස - මජ්ඣං.
4. දත්ථා වා - වී.
5. පථව්‍යං - මජ්ඣං.
6. විජෙත්ථා - මජ්ඣං.
7. යො ව අනුස්සරං - වී. යො ව මනුස්සරං - මජ්ඣං.
8. නිවත්තං - වී.
9. පටිකකං.

1684. සයුර මැද නැසුණ ඒ මනුෂ්‍යයන් මෙන්, මෝඩයෝ ද රසයෙහි ඇලී ගිජු වූ අනාගත අභිවෘද්ධිය නො තකා ලද සැපතෙහි මුළාවට පත් වූ නම් පිහිට නො ලබන්නෝ වෙත්.

1685. ආයතනිවෘද්ධිය ගෙන දෙන කායභි පළමුව කටයුත්තේ ය. එ ලෙස කායභි කරන ප්‍රාඥයා, තමාට භීතකර කායභිය කරන්නට යෝග්‍ය අවස්ථාව පැමිණි කලා පළමුව කළමනා කායභිය පළමුව කළ හෙයින් පිඩාවට පත් නො වේ.

3. සමුද්දවාණිජ ජාතක යි.

1686. ඉදින් වස්තුකාමය පතන ඒ පුභුලාට එය සමෘද්ධ වී නම් මනුෂ්‍ය තෙම යමක් කැමති වේ නම් එය ලැබූ ඒකාන්තයෙන් ප්‍රීති සිත් ඇත්තෙක් වේ.

1687. ඉදින් වස්තුකාමය පතන පුභුලාට එය සමෘද්ධ වී නම්, ඉක්බිති හේ ග්‍රීෂ්මයෙහි තැවුණු පැත් පටස මෙන් අනෙක් කාමවස්තූන් වීදිනේ යැ.

1688. වැඩෙන අඟ ඇති ගවයාගේ සිරුර හා සමග අඟ වැඩෙන්නා සේ මන්දබ්‍රහ්මික වූ කිසිත් නො දක් වැඩෙන මෝඩ පුරුෂයාගේ ආසාව නමැති පිපාසය ද බොහෝ සෙයින් වැඩේ.

1689. පොළොවෙහි සාලියවාදි ධාන්‍ය ද ගවාදි සතුන් ද දසිදසයන් ද එක් කෙනකුට දුන්නත් ඔහු එතෙකිනු ද සැඟිමට පත් නොවන බව දැනු නැණැත්තේ සමවයභියෙහි හැසිරෙන්නේ ය:

1690. රජ තෙම බලාත්කාරයෙන් පොළොව දිනා සාගරය සීමා කොට ඇති පොළොවට අධිපති ව වසනුයේ සයුරෙන් මෙතෙර නො සැහි සයුරෙන් එතෙර ද පතන්නේ ය.

1691. යමෙක් වස්තුකාමයන් සිහි කරන්නේ සිහිත් තෘප්තියට නො යේ ද, (සැඟිමක් නො ලබා ද,.) කාමාශාවත්තෙන් මිදෙන ප්‍රතිකර්මය දැනු යම් කෙනෙක් නුවණින් විමසා තෘප්තිමත් වූ නම් ඒකාන්තයෙන් ඔහු මැනවින් තෘප්ත වූහ.

1692. පඤ්ඤාය තීතතිනං පෙට්ඨං න සො කාමෙහි තප්පති,
පඤ්ඤාය තිත්තං¹ පුරිසං තණ්හා න කුරුතෙ වසං.
1693. අපච්ඡෙදොව කාමානි² අපච්ඡිකාසං³ අලොභපො,
සමුද්දමකො පුරිසො න සො කාමෙහි තප්පති.
1694. රථකාරොව චම්මසං පරිකත්තං උපාහනං,
යං යං චජ්ඣි⁴ කාමානං තං තං සමපජ්ජතෙ සුඛං,
සබ්බෙඤ්ඤා සුඛමිච්ඡියා සබ්බෙ කාමෙ පරිච්චජෙ.
1695. අට්ඨ තෙ භාසිතා ගාථා සබ්බා භොනන් සහස්සයො,
පතිගණ්ඨ මහාචුලෙඨ සාධෙතං තව භාසිතං.
1696. න මෙ අකො සහස්සෙහි සතෙහි නග්ගතෙහි වා,
පච්ඡිමං භාසතො ගාථං කාමෙ මෙ න රතො මනො.
1697. භග්ගො වතායං මාණවකො සබ්බලොකවිද්ව මුනි,
යො තණ්හං⁵ දුක්ඛජනනිං පරිජානාති පණ්ඩිතොති.

4. කාමජාතකං.

1698. දස ඛට්ඨ ඉමානි⁶ යානානි යානි පුබ්බෙ අකාරිභ්වා,
ස පච්ඡා මනුෂ්ඨසති ඉව්වාහ රාජා ජනසංඝො.
1699. අලඞ්ඛා වික්කං තපත්⁷ පුබ්බෙ අසමුද්දතිතං
න පුබ්බෙ ධනමෙසිස්සං ඉති පච්ඡානුතසාති.
1700. සක්කාරූපං පුරෙ සත්තං මයා සිත්තං න සික්ඛිතං,
කිච්ඡා වුත්ති අසිසංඝං ඉති පච්ඡානුතසාති.
1701. කුට්ඨෙදී පුරෙ ආසිං පිසුනො පිට්ඨිමංසිකො,
චණ්ඩො ච එරුසො වාසිං⁸ ඉති පච්ඡානුතසාති.
1702. පාණාතිපාති පුරෙ ආසිං ලුඤ්ඤා වාසිං⁹ අනාරියො,
භූතානං නාවද්ධස්සං ඉති පච්ඡානුතසාති.
1703. ඛණ්ඩු වත සතතිසු අනපාදසු ඉත්තිසු,
පරදුරං අසෙවිස්සං ඉති පච්ඡානුතසාති.

1. සුතිස්සා - මජ්ඣං.
2. කාමානං - මජ්ඣං.
3. අපච්ඡිකාසං - මජ්ඣං.
4. ජජ්ඣි - මජ්ඣං, සා.
5. භග්ගො - මජ්ඣං, සා.

6. යො ඉමං තණ්හං - වී.
7. දසඛට්ඨානි - සා.
8. අලඞ්ඛිවික්කං තපාති - මජ්ඣං.
9. වී පි - මජ්ඣං.
10. වාසි - මජ්ඣං.

1692. තෘප්ති අතුරෙන් ප්‍රඥා නිසා ලබන තෘප්තිය උසස් වේ. හේ කාමාසා නිසා නො නැවේ. තෘෂ්ණා නොමෝ ප්‍රඥා නිසා තෘප්ත පුරුෂයා වසභ නො කරයි.

1693. කාමයන්හි ලොල් නො වූ අල්පේව්‍ය පුද්ගලයාගේ කාමාසා නැසෙන්නේ ම ය. (මහත් ප්‍රඥාවෙන් යුත් බැවින්) සමුදය වැනි වූ ඒ පුරුෂයා (වස්තුකාම ක්ලෙශකාම) කාමයන් නිසා නො නැවේ.

1694. හම කපමින් වහන් සකස්කරන සම්කරුවකු සේ කාමයන් අතුරෙන් යමක් යමක් හරහේ ද ඒ ඒ (කොටස) සැප එළව යි. ඉදින් පූර්ණ සැපත රැස්නේ නම් කාමයන් සියල්ල අත් හරින්නේ ය.

1695. ඔබ විසින් ගාරා අටක් කියන ලද, (ඒ ගාරා) සියල්ල අහස බැගින් වටනේ ය. පූජා වූ බමුණ, (මේ අටඅහස) පිළිගත මැනවි, ඔබගේ තෙල භාෂිතය මැනවි.

1696. දහසෙකින් හෝ සියසෙකින් හෝ දසදහසෙකින් හෝ මට වැඩෙක් නැත. පැසුරිගය කියන මගේ සිත කාමයෙහි නො ඇසුරුණේ ය.

1697. මුළුලොව නුවණින් වටහා ගත් මුනි වූ යමෙක් සියලු දුක් උපදවන තෘෂ්ණාව මනාලෙස දැනී ද, පණ්ඩිත වූ ඒ මේ මාණවක තෙම ඒකාන්තයෙන් යහපත් වේ.

4. කාම ජාතක යි.

1698. පළමු වැ කටයුතු මේ කරුණු දහය නො කිරීම නිසා හෙතෙම පසුතැවේ යයි ජනයන්ට රජ තෙමේ මෙසේ කීය.

1699. තරුණ කාලයෙහි ධනය රැස් නො කොට ධන රහිත වැ මහලු වියට පත් වැ, (දුකසේ දිවි පවත්වනුයේ) තරුණ කල්හි ධනය රැස් නො කෙළෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1700. බාල වියේ ගුරුන් ඇසුරේ උගන්නට හැකියාව තිබිය දී මා ඉගෙනීම නො කරන ලදී. ශිල්ප රහිතයාට දිවි පැවැත්ම දුක් සහිතය යි සිතමින් පසුතැවේ.

1701. පෙර කුටකම් (කුලාකුට, මානකුටාදිය) දත්තෙකිම වීමි. කේලාම් කීමි, අල්ලස් ගනිමි, වණ්ඩ පරුෂ වීමි යයි (මරණාසන්න-යෙහි) සිතමින් පසුතැවේ.

1702. පෙර පරපණ නැසුයෙමි, පහත් වූ රුදුරුකම් ඇත්තෙක් වීමි, සතුන් කෙරේ කාරුණික පැවැත්ම නැත්තෙකිම වීමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1703. සරණෙකු නො ගිය බොහෝ ස්ත්‍රීන් සිටිය දී පර-දරාවන් සේවනය කෙළෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1704. බහුමුඛ වත සන්තමි අක්කපානෙ උපට්ඨිතෙ,
න පුබ්බෙ අදදිං දනං ඉති පච්ඡානුතප්පති.
1705. මාතරං පිතරං වාපි ජිණ්ණකෙ ගතයොබ්බනෝ,
පහු සනෙතා න පොසිත්තං ඉති පච්ඡානුතප්පති.
1706. ආචරියමනුසස්සාරං සබ්බකාමරසාහරං,
පිතරං අතිමඤ්ඤිත්තං ඉති පච්ඡානුතප්පති.
1707. සමභෙ භ්‍රාහ්මභෙ වාපි සීලවනෙත බහුසපුතෙ,
න පුබ්බෙ පඨිරුපාසිත්තං ඉති පච්ඡානුතප්පති,
1708. සාධු භොති තපො වීරෙණ්ණ සනෙතා ව පඨිරුපාසිතො,
න ව පුබ්බෙ තපො වීරෙණ්ණ ඉති පච්ඡානුතප්පති.
1709. යො ව එතානි යානානි යොනියො පටිපජ්ජති,
කරං පුරිසකිව්චාති ස පච්ඡා නානුතප්පති*ති.

5. ජනසන්ධ ජාතකං.

1710. කණ්ණො කණ්ණො ව සොරො ව සුක්කදුයො පතාපවා*,
බද්ධො පඤ්චිති රජජුති කිං ධීර සුතමො තව.
1711. නායං මගානං අතරාය උසිතර* හවිස්සති,
මනුස්සානං අනගො හුචා තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1712. පක්ඛගතො සමභකා මුණ්ඩා සංඝාට්ඨපාරුතා,
නඬගලෙති කසිස්සනති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1713. තපසසිනියො පබ්බජිතා මුණ්ඩා සංඝාට්ඨ පාරුතා,
යද ලොකෙ ගමිස්සනති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1714. දීප්පකතොට්ඨා* ජට්ඨා පඬකදනා රජසසිරා,
ඉණං ආවාදය ගවජනති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.
1715. අධිව්ව වෙදෙ* සාවිහාරි ය ඤාදිතනුඤ්ඤි* බ්‍රාහ්මණා,
හතිකාය යජිස්සනති තද කණ්ණො පමොක්ඛති.

1. ජිනතකං ගතයොබ්බනං - මජ්ඣං.

2. පතාපවා - මජ්ඣං, සා.

3. උසිතර - සා.

4. දීප්පකතොට්ඨා - මජ්ඣං.

5. වෙදං - මජ්ඣං.

6. යඤ්ඤානනුඤ්ඤි - මජ්ඣං, යඤ්ඤං නනුඤ්ඤි - සා.

1704. පෙර බොහෝ ආහාරපාන තිබිය දී පවා දන් නො දුන්නෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1705. වත්කම තිබිය දී, මහලු වූ දිරාපත් වූ මව හෝ පියා හෝ පෝෂණය නො කෙළෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1706. ආචාරධර්මයන් පුහුණු කරවන ආචාර්ය වූ, කැමැති සියලු දේ දෙමින් (නමා) පෝෂණය කළ පියාණන්ගේ අවවාද නො පිළිගත්තෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1707. සිල්වත් උගත් මහණබමුණන් පෙර ආශ්‍රය නො කෙළෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1708. පෙර ත්‍රිවිධ සුවර්ත සංඛ්‍යාත තපස පුරුදු කිරීම ද සිල්වතුන් ඇසුරු කිරීම ද කළේ නම් යහපත (එය) නො කෙළෙමි යි සිතමින් පසුතැවේ.

1709. යමෙක් මේ කරුණු නුවණින් විමසා පිළිපදී ද (පුරුෂයන් විසින් කළයුතු ධාර්මික කාර්යයන් කරන හෙයින්) අප්‍රමාද ගුණය ඇති හෙතෙම නො පසුතැවේ.

5. ජනසන්ධ ජාතක යි.

1710. ප්‍රාඥය, ඉතා කළු පැහැති බියකරු වූ සුදුදන් ඇති ප්‍රතාපවත් වූ පස් රැහැනකින් බඳනා ලද තොපගේ බල්ලා කුමක් කෙරේ ද?

1711. උසිතර රජතුමනි, මේ බල්ලා මෘගමාංස ඛුද්ධන්තට ආවේ නො වේ. මනුෂ්‍යමාංස ඛුද්ධන්තට ආවෙකි. මනුෂ්‍යයන්ගේ විනාශය කරන්නෙක් වී මේ කණ්හ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1712. පාත්‍රය ගෙන හිස මුඩු කොට සහළ සිවුර පොරොවා ගත් ශ්‍රමණ ප්‍රතිරූපකයෝ නගුලින් යි සාකි. (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එ කලා මේ කණ්හ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය,

1713. පැවිදි වූ භික්ෂුණ්හු හිස මුඩු කොට සහළ සිවුර පොරොවා ගෙන පස්කම් සුව විඳිමින් හැසිරෙත්. (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මෙතෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1714. උඩුරැවුල වැඩුනා වූ ජවා සහිත වූ මල සහිත දන් ඇති ඩුලි සහිත හිස් ඇති තවුසෝ මුදල් පොලි කොට ජීවත් වෙති, (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකලා මේ කණ්හ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1715. බමුණෝ වේදය ද සාවිත්‍රිය ද යාග වීඩි ද හදාරා කුලිය සඳහා යාග කරති. (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකලා මේ කණ්හ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1716. මාතර පිතර වාසි පිණිසකෙ ගතයොබ්බනේ¹,
පහු සතො න හරන්ති තද කණෙහා පමොක්කති.
1717. මාතර පිතර වාසි පිණිසකෙ ගතයොබ්බනේ,
බාලා තුමෙහි වක්කන්ති තද කණෙහා පමොක්කති.
1718. ආවරියහරියං සබ්බහරියං² මාතුලානි පිතුලියං³,
යද ලොකෙ ගම්මිසනති තද කණෙහා පමොක්කති.
1719. අසිවමුමං ගහෙත්වාන ඛණං පහතඤ්ඤා ප්‍රාණමිණා
පඤ්ඤාතං⁴ කරිස්සන්ති තද කණෙහා පමොක්කති.
1720. සුක්කවුරි වෙට්ඨෙරා පුලලබ්බානු අපාතුහා,
මිදුමෙදං කරිස්සන්ති තද කණෙහා පමොක්කති.
1721. මායාවිනො නෙකත්තිකා අසප්පරියවි නොකා,
යද ලොකෙ ගම්මිසනති තද කණෙහා පමොක්කති.

6. මහාකණ්ණ ජාතකං.

1722. නෙව කිණ්ණමි නපි වික්කිණ්ණමි
න වාසි මෙ සන්තිවයො ව අසී,
සුක්කිවුරුපං වතිදං පරිත්තං
පඤ්ඤාදනො නාලමයං දුටිත්තං
1723. අසප්පරියං අපරකං දජං අනුමජ්ඣිතො මජ්ඣිකං,
බහුමො බහුකං දජං අදනං නුපපජ්ජති.
1724. නං නං වද්ධි කොසිය දෙහි දනානි භුක්ඛං ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසි ලහතෙ සුඛං

1. පිතකං ගතයොබ්බනං - මජ්ඣිමං.
2. සබ්බං - මජ්ඣිමං.
3. පිතුලියං - මජ්ඣිමං, සංග.
4. පඤ්ඤාතං - මජ්ඣිමං.

1716. ජරාවටපත් වූ මහලු වූ මව්පියන් වත්කම තිබිය දී (යම් කෙනෙක්) පෝෂණය නො කෙරෙත් ද, (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මෙතෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1717. ජරාවට පත් මහලු වූ මව්පියන්ට තෙපි බාලයෝ යැයි කියත් ද (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මේ කණහ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1718. ඇදුරු බිරිඳ, මිතුරු බිරිඳ, මයිලණුවන්ගේ බිරිඳ, සහ පියාගේ සොහොවුරිය යන මොවුන් සමග ලෝකයෙහි ආචාරධර්ම විරෝධී ව යම් කෙනෙක් හැසිරෙත් ද (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මේ කණහ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1719. බමුණෙක් කඩුව හා පළිහ ගෙන කඩු ඔසොවාගෙන මං පැහැරීම කෙරෙත් ද, (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල කණහ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1720. ආලේපයන්ගෙන් ජව්වර්ණය සකස් කර ගත් ධනවත් වැන්දඹුවන් හා හැසිරෙන සුළු හස්තයන් ඇති ස්ත්‍රී ධූතියෝ (ඒ වැන්දඹුවන් හා) මිත්‍ර හේදයට පැමිණෙත් ද (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මේ කණහ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

1721. ලෝකයා රවටන වංචාකාරී දුර්ජනයෝ යම් කලෙක ලොවෙහි ඇති වන්නාහු ද, (යම් කලෙක මොවුන් මරා මස් කන ලද්දේ ද) එකල මේ කණහ තෙම මගේ අතින් මිදෙන්නේ ය.

6. මහාකණන ජාතකය

1722. මම නො මැ මිලයට ගනිමි. නො ද විකුණමි. මා විසින් රැස් කළ ධනයෙක් ද නො ද ඇත. මේ අල්ප ආහාරය ද දුකසේ ලබන ලද මැ යැ. මේ පතක් පමණ වූ බත දෙදෙනකුන්ට පමණ නො වෙයි.

1723. අල්පමාත්‍ර දැයින් අල්පමාත්‍රයක් දෙන්නේ යැ. අණුමාත්‍ර අර්ධයෙන් අඩක් දෙන්නේ යැ. බොහෝ දැයින් බොහෝ දෑයක් දෙන්නේ යැ. නො දෙනු නො වටනේ යි.

1724. කොසිය සිටාණෙනි, එකරුණෙන් නොපට කියමි; දන් දෙව, වළඳ ද කරව, ආයාමාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1725. මොසඤ්ඤාසු හුතං භොති මොසඤ්ඤාපි සමීභිතං,
අතිරීසමිං යො නිසින්නසමිං එකො භුඤ්ජති භොජනං.
1726. තං තං වදමි කොසිය දෙභි දුතානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසී ලහතෙ සුඛං.
1727. සච්චං තස්ස¹ හුතං භොති සච්චං වාපි සමීභිතං,
අතිරීසමිං යො නිසින්නසමිං නෙකො භුඤ්ජති භොජනං.
1728. තං තං වදමි කොසිය දෙභි දුතානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසී² ලහතෙ සුඛං.
1729. සරඤ්ඤා ජුහති පොසො බාහුකාය ගයාය ව,
දෙශෙ නිමබරුතිතථසමිං සිසයොතෙ³ මහාවගෙ.
1730. අත්ත වස්ස හුතං භොති අත්ත වස්ස සමීභිතං,
අතිරීසමිං යො නිසින්නසමිං නෙකො භුඤ්ජති භොජනං.
1731. තං තං වදමි කොසිය දෙභි දුතානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසී ලහතෙ සුඛං.
1732. ඛළිසං හි යො නිකුලති⁴ දීඝසුත්තං සබ්බකිනං,
අතිරීසමිං යො නිසින්නසමිං එකො භුඤ්ජති භොජනං.
1733. තං තං වදමි කොසිය දෙභි දුතානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරුහ නෙකාසී ලහතෙ සුඛං.
1734. උළාරවණණං වත බ්‍රාහ්මණා ඉමෙ,
අයඤ්ඤා වො සුනංඛො කිස්ස හෙතු,
උච්චාවචං වණණනිතං විකුඛඛති
අක්කිංථ නො බ්‍රාහ්මණා කෙ නු තුමෙත.

1. සච්චඤ්ඤා - චි.

2. නෙකාසී - මජ්ඣං, සායා.

3. සිසයොතෙ - මජ්ඣං.

4. නිකුලති - මජ්ඣං, සායා.

1725. යමෙක් ආගන්තුකයකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොස්සන් බුද්දි නම් ඔහුගේ හෝම සිස් වෙයි. ධනොපායන විය් ද සිස් වෙයි.

1726. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි. දන් දෙව, වළඳ ද කරව, ආය්මාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

1727. යමෙක් ආගන්තුකයකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොස්සන් නො බුද්දි නම් ඔහුගේ දනය සත්ත වෙයි. ධනොපායන විය් ද සත්ත වෙයි.

1728. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි: දන් දෙව, තෙමේ ද වළඳ කරව. ආය්මාර්ගයට නැගෙව. එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

1729. යම් පුරුෂයෙක් (ලවණසමුද්‍ර පුෂ්කරණි ආදී) ජලාශයක් කරා එළැඹූ බලිකම් කෙරේ ද, බාහුකා නදී යැ ගයාපුෂ්කරණි යැ ද්‍රෝණ තීන්දි යැ තිබෙරු තීන්දි යැ මහත් වූ ජලප්‍රවාහ ඇති ශිභ්‍ර-ශ්‍රොතස් යැ යන මෙහි බලිකම් කෙරේ ද.

1730. යමෙක් අමුත්තකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොස්සන් නො බුද්දි නම් ඔහු විසින් තෙල තන්හි දු බලිකර්ම කරනලද වෙයි. තෙල තන්හි දු ධනොපායන විය් කරනලද වෙයි.

1731. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි: දන් දෙව, තෙමේත් වළඳ කරව, ආය්මාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

1732. යමෙක් අමුත්තකු හුන් කල්හි එකලා වැ අහර වළඳ කෙරේ ද, හේ දීඝිසුත්‍රයක් ඇති බන්ධන සහිත වූ බ්ලියක් ගිලිසි.

1733. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි: දන් දෙව, තෙමේ ද වළඳ කරව, ආය්මාර්ගයට නැගෙව, එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

1734. මේ බ්‍රාහ්මණයෝ උදරවර්ණ ඇතියාහු මැ යැ. තොපගේ මේ සුනම් තෙම කවර හෙයින් හීන ප්‍රණීත පැහැසටහන් විකුර්වණ (නිමාණ) කෙරේ ද? බ්‍රාහ්මණයෙනි, අපට කියව, තෙපි කවරහු ද?

1735. වජ්ජ ව සුරියො ව උභො ඉධාගතා
අයං පන මානලි දෙව සාරථී,
සකෙතාහමසමි නිදසානමිජෙ
එසො ව බො පඤ්ඤාසිට්ඨොති වුවච්ඡි.
1736. පාණිසසරා මුද්ධිකා ව මුරජාලඔරාති ව,
සුක්කමෙතං පබොධෙනති පටිච්ඡුද්ධො ව නන්දති.
1737. යෙ කෙවීමෙ මච්ඡරිතො කදරියා
පරිභාසකා සමණද්වාණමණානං,
ඉධෙව නික්ඛිපස සරිරදෙහං
කායසස හෙද නිරයං වජ්ජති.
1738. යෙ කෙවීමෙ සුග්ගතිමාසසානා¹
ධම්මෙ ධීතා සංයමෙ සංචිභාගෙ,
ඉධෙව නික්ඛිපස සරිරදෙහං
කායසස හෙද සුග්ගතිං වජ්ජති.
1739. භං තොසි ඤාති පුරිමාසු ජාතිසු
සො මච්ඡරි රොසකො පාපධම්මො,
තථෙව අස්ථාය ඉධාගතමිකා
මා පාපධම්මො නිරයං අපස්ස.
1740. අඤ්ඤා භි මං වො භික්කාමා යං මං සමනුසාසථ,
සොහං තථා කරිසුසාමි සබ්බං වුක්කං භික්ඛෙසිති.
1741. එසාහමජ්ජෙව උපාරමාමි
නවාපහං කිඤ්චි කරෙය්‍ය පාපං,
නවාපි මෙ කිඤ්චිමදෙය්‍යමජ්ඣී
නවාපදස්වා උදකමපහං පිබ්බො.
1742. එවඤ්ඤා මෙ දදතො සබ්බකාලං
භොගා ඉමෙ වාසව ඛිට්ඨිසසනති,
තතො අහං පබ්බජිසුසාමි යක්ක
භික්ඛාන කාමාති යරොධිකානිති.

7. කොසියජාතකං.

1. මාසමානා - වී. මජ්ඣං.

2. තවාපි දස්වා උදකං පිබ්බං - මජ්ඣං, වී.

1735. සඳු තීරු දෙදෙන මෙහි ආහ. මේ වුකලි දෙවසාරපි වු මාතලි වෙයි. මම තිදස්වැසි දෙවියනට අධිපති සක්දෙවරජ වෙමි. තෙල තැනැත්තේ 'පඤ්චසිං' යැ යි කියනු ලැබේ.

1736. අත්තල නාදයෝ ද මිහිඟුබෙර හඬ ද මුරජ බෙර හඬ ද පණාබෙර හඬ ද නිදිගත් මොහු පුබුදු කෙරෙති. පිබිදියේ කුටු වේ.

1737. යම්කිසි කෙනෙක් මසුරු වූවාහු තදමසුරු වූවාහු මහණ බලුණන්ට පිරිහෙළා කරා කරන්නාහු වෙත් ද, ඔහු ශරීර සංඛ්‍යාත දෙහය මෙලොවහි මැ බහාතබා කාබුන් මරණින් මතු නිරයට යති යි.

1738. යම්කිසි කෙනෙක් සුගතිය පතන්නාහු සංයම සංඛ්‍යාත දගඟිලඬමියෙහි ද සංවිභාග සංඛ්‍යාත දනඬමියෙහි ද සිටියාහු වෙත් ද, ඔහු ශරීර සංඛ්‍යාත දෙහය මෙලොවහි මැ බහාතබා කායභෙදයෙන් මතු සුගතියට යති යි.

1739. තෙපි පූර්වජාතියෙහි අපගේ ඥාති වූවාහු යැ. ඒ තෙපි මසුරු වවු. රොස්පරොස් බස් ඇතියහු. පාපධම් ඇතියහු යැ. නොපට වැඩ සඳහා මැ මෙහි ආමහ. පාපධම් ඇතියහු නිරයට නො යව.

1740. යම්භෙයෙකින් තෙපි මට මැනැවින් අනුශාසනා කරවු ද, එහෙයින් එකාන්තයෙන් මැ තෙපි මට හිත කැමැත්තවු යැ. හිත කැමැතියන් විසින් කියනලද සියල්ල ඒ මම එසේ මැ කරන්නෙමි.

1741. තෙල මම අද මැ මසුරු බැවින් වෙත් වෙමි. මම කිසි පවතුනු නො කරමි. (මෙතැන් පටන්) නො දියැයුතු කිසිවක් මට නැත. කිසිවක්හට නො දී මම දියපතකුනු නො බොමි.

1742. සක්දෙවරජුනි, හැම කල්හි දෙන්නා වූ මාගේ මේ භොගයෝ ඤාය වන්නාහ. සක්දෙවරජුනි, එකල්හි මම (වස්තුකාම ක්ලෙශකාම විසින්) ශූන්‍ය වැ සිටි කාමයන් හැරපියා පැවිදි වන්නෙමි යි.

7. කොසිය ජාතක යි.

1743. යෙසං න කදවි භුතපුබ්බං¹
සකඛිං සත්තපදම්පි ඉමසම් ලොකෙ,
ජාතා අමිත්තා* දුවෙ සභායා
පටිසන්ධාය වරතති කිසස හෙතු.
1744. යදි මෙ අජ්ජ පාතරාසකාලෙ
පණ්ණං න සකඛුණොයාරං වතතුමෙතං,
රට්ඨා පබ්බාජයිස්සාමි වො සබ්බෙ
නහි මජ්ඣො දුප්පඤ්ඤජාතිකෙහි.
1745. මහාජනසමාගමමිත් සොරෙ
ජනකොලාභලසඛිතමමිති ජාතෙ,
විකඛිතතමනා අනෙකථිත්තා
පණ්ණං න සකඛුණොම වතතුමෙතං.
1746. එකභවිත්තා ව එකමෙකා
රහසිගතා අස්ථිං නිවිනිතයිත්වා,
පටිච්චකෙ සමමසිත්වාන ධීරා
අප් වසඛනති ජනිතු අප්මෙතං.
1747. උග්ගපුත්තරාජපුත්තියානං
උරඛිමංසං පිසං මත්තං,
න තෙ සුන්ධස්ස අදෙනති මංසං
අප් මෙණ්ඩස්ස සුණෙන සබ්බමස්ස.
1748. වත්තං විහනනති එළකස්ස
අස්සපිට්ඨත්ථරණසුඛස්ස හෙතු,
නව තෙ සුන්ධස්ස අත්ථරනති
අප් මෙණ්ඩස්ස සුණෙන සබ්බමස්ස.
1749. ආචෙලලිතයිඛිකො හි මෙණ්ඩො
න ව සුන්ධස්ස විසාණානි² අස්ථි,
කිණ්භකෙඛා මංසභොජනො ව
අප් මෙණ්ඩස්ස සුණෙන සබ්බමස්ස.
1750. නිණ්මාසි පලාසමාසි මෙණ්ඩො
න ව සුන්ධො නිණ්මාසි නො පලාසං,
ගණ්ඨයා සුණො සසං බිලාරං
අප් මෙණ්ඩස්ස සුණෙන සබ්බමස්ස.

1. සුතපුබ්බං - මජ්ඣං, සඤා.

2. ජාතාමිත්තා - මජ්ඣං.

3. විසානනානි - මජ්ඣං, සඤා.

1743. මෙලොවැ යම් කෙනෙකුගේ සත්පියවරක් පමණ මිත්‍රසන්ථවයකුදු කිසිකලෙකක් ඇස්හමු නො වූ විට ද, එබඳු සතුරෝ දෙදෙනෙක් මිත්‍ර වූවාහු කවර හෙයින් සටිත වූ හැසිරෙත් ද?

1744. ඉදින් අද පෙරබත් වෙලෙහි තෙල ප්‍රශ්නය මට කියන්නට නොහැකි වන්නවු නම් තොප හැමදෙනා තොරතෙමි. නුනුවණ සැහැවී ඇතියන්ගෙන් මට අතීයෙක් නැත් මැ යි.

1745. මහාජනසමාජයෙහි මහත් වූ ජනකලහයමාගම හටගත් කල්හි විසුළු සිත් ඇතියමෝ නොයෙක් සිතිවිලි ඇතියමෝ තෙල ප්‍රශ්නය කියන්නට නො හැකියමහ.

1746. රජතුමනි, මේ ප්‍රාඥයෝ එකඟසිත් ඇතියාහු එකිනෙකා රහසිගත වූ කායවිකෘතිවෙකයෙහි සිටියාහු සම්මර්ශන කොට අතී නිශ්චය කොට ඉක්බිති තෙල අතීය කියන්නාහ යි.

1747. එළමය් අමාත්‍යපුත්‍රයනට ද රාජපුත්‍රයනට ද ප්‍රිය මනාප වෙයි. ඔහු ඉනකයාස හඤ්ඤ නො කෙරෙති. එතෙකුදු වත් ඉනකයකු හා සමග එළමාගේ යහළුවෙක් වන්නේ යැ යි.

1748. අසුපිට අතුරුණු සුව හෙයින් එළමාගේ සම වෙන් කොට ගනිත්. ඔහු ඉනකයාගේ සම නො අතුරති. එතෙකුදු වත් ඉනකයකු හා සමග එළමාගේ යහළුවෙක් වන්නේ යැ.

1749. එළමා ඇඹරුණු අං ඇත්තේ යැ. ඉනකයාට අං නැත. එළමා තණ කන්නේ යැ. ඉනකයා මාංසහඤ්ඤ කරන්නේ යැ. එතෙකුදු වත් සුනම්බකු හා සමග එළමාගේ යහළු බවෙක් වන්නේ යැ යි.

1750. එළමා තණ කන්නේ යැ. කොළ කන්නේ යැ. ඉනකයා තණ නො කයි. කොළ නො කයි. ඉනකයා සාවා, බළලා අල්වා ගන්නේ යැ. එතෙකුදු වත් ඉනකයකු හා සමග එළමාගේ යහළු බවෙක් වන්නේ යැ යි.

1751. අඛණ්ඩපාදෙ චතුසදස්ස
මෙණෙසු අට්ඨනටො අදිස්සමානො,
ජාදියමාහරති අයං ඉමස්ස
මංසං ආහරති අයං අමුස්ස.
1752. පාසාදගතො විදෙහසෙට්ඨා
විනිහාරං අඤ්ඤාමඤ්ඤාභොජනානං,
අද්දකඛි කිර සකඛි තං ජනිජෙ
බොහුකඛස්ස ච පුණ්ණමුඛස්ස වෙනං.
1753. ලාභා වත මෙ අනපරුපා
යස්ස මෙදියා පණ්ඩිතා කුලමිති,
පඤ්ඤාස්ස ගමභිරගතං නිපුණමත්ථං
පටිච්ඡක්ඛාති සුභාසිතෙන ධීරා.
1754. අස්සතරිරථඤ්ඤා එකමෙකං
වීතං ගාමවිරඤ්ඤා එකමෙකං,
සබ්බස්ස වො දමමි පණ්ඩිතානං
පරමපතීතමනො සුභාසිතෙනා'ති.

8. මෙණඩකපඤ්ඤා.

1755. නාදිට්ඨා¹ පරතො දෙසං අඤ්ඤාපුලානි සබ්බසො,
ඉස්සරො පණ්ණෙ දණ්ඩං සාමං අපථිවෙකඛියං.
1756. යො ච අපථිවෙකඛිචා දණ්ඩං කුඛති ඛක්ඛියො,
සකණ්ටකං සො ගිලති ජව්වජෙධාච සමකඛිකං.
1757. අදණ්ඩියං දණ්ඩයති දණ්ඩියඤ්ඤා අදණ්ඩියං
අජෙධාච විසමං මග්ගං න ජානාති සමාසමං.
1758. යො ච එතානි යානානි අඤ්ඤාපුලානි සබ්බසො,
සුදිට්ඨං වානුසාසෙය්‍ය සථෙ වොහරිතුමරහති.²
1759. තොකතාමුද්‍රතා සකකා එකතානතිනිෂේන වා,
අකතං මහතො යාපෙතුං³ තසමා උභයමාවරෙ.

1. නා දිට්ඨා - ඊ.
2. සථෙ වොහාතු - ඊ.
3. යාපෙතුං - මජ්ඣං.

1751. පා සතරක් ඇති නිය අටක් ඇති මෙ එළුවා අප්‍රකට වැ
තෙල භූතකයාට මස් ගෙන එයි. මේ භූතක තෙම මේ එළුවාට
තණ ගෙන එයි.

1752. ප්‍රාසාදතලයට ගිය වෙදෙහ රජ අනෙයානන් ආහාර
ව්‍යතිහාරය (සුවමාරුව) දුටුයේ දින. නරෙන්නද තෙම භූතකයා-
ගේ ද එළුවාගේ ද තෙල මිත්‍රධර්මය ආත්මප්‍රත්‍යක්ෂ කොට දුටුයේ යැ යි.

1753. යම්බදු මාගේ කුලයෙහි මෙවන් පණ්ඩිතයෝ ඇද්ද?
ඒ මට එකාන්තයෙන් අනල්ප ලාභයෙකි. ප්‍රාඥයෝ ගැඹුරු වූ
නිපුණාකාරී සුභාසිතයෙන් දැන කියති.

1754. පණ්ඩිත වූ තොපට එකෙකි අශ්වතරී රථයක් ද එකෙකි
සමාඥ වූ ගම්වරයක් ද යන සියල්ල දෙමි. සුභාසිතයෙන් අතිශයින්
යතු වූ සිත් ඇතියෙමි'යි.

8. මෙණ්ඩකප්‍රශ්න යි.

1755. අන් කෙනෙකුගේ ලොකු කුඩා වැරදි සියලු ආකාර-
යෙන් නො දක, නො විමසා රජ තෙම දඩුවම් නියම නො
කරන්නේ ය.

1756. කිසියම් ඝෛරියයෙක් (රජෙක්) නුවණින් නො සිතා
(කෙනකුට) දඩුවම් නියම කෙරේ ද හේ කවු සහිත ආහාරය
ගිලී. මැස්සන් සහිත බොජුන් බුද්ධිතා ජාත්‍යන්ධියකු මෙන් වෙයි.

1757. යමෙක් දඩුවම් නොදිය යුත්තාට දඩුවම් කෙරේ ද
දඩුවම් දිය යුත්තාට දඩුවම් නො කෙරේ ද හේ විෂම මහට
පැමිණියා වූ අධියකු පරිද්දෙන් පාෂාණාදියෙහි පැකිලෙන්නේ
යම අයම දෙක නො දනී. (මහත් වූ අපාය දුකට පැමිණෙයි.)

1758. යමෙක් මේ ලොකු කුඩා කරුණු සර්වප්‍රකාරයෙන්
මනාකොට දැන (දකු) අනුශාසනා කෙරේ ද හේ එකාන්ත-
යෙන් රාජ්‍යානුශාසනයට සුදුසු වෙයි.

1759. එකාන්ත මොළොක් පැවැත්මෙන් ද, එකාන්ත තියුණු
(රළු) පැවැත්මෙන් ද නමා ආධිපත්‍යයෙහි තබවන්නට නො හැකි
වෙයි. එහෙයින් (මොළොක් වූ ද, රළු වූ ද, දෙයාකාරයෙන්
හැසිරෙන්නේ ය.

1760. පරිභූතො මුදු තොති අතිරිකෙකිං ව වෙරවා,
එතඤ්ච උභයං ඤාතො අනුමජ්ඣං සමාවරෙ.
1761. බහුමිථ රතො භාසෙය්‍ය දුට්ඨොපි බහුභාසති,
න ඉත්තිකාරණං රාජ පුතං සාතෙතුමරහයි.
1762. සබ්බො ව ලොකො එකතො¹ ඉත්ති ව අයමෙකිකා,
තෙනාහං පටිපජ්ඣසං ගවජ පකඨිපරෙව නං.
1763. අනෙකතාලෙ නරකෙ ගමනිරෙ ව සුදුකතරෙ,
පාතිතො ගිරිදුග්ගසමිං කෙන තං තතථ නාමරි.
1764. නාගො නාගබලො² තතථ ථාමවා ගිරිසානුජො,
පවටග්ගති මං භොගෙති තෙනාහං තතථ නාමරිං.
1765. එති තං පටිනෙසසාමී රාජපුතා සකං සරං,
රජ්ජං කාරෙයි හදාතො කිං අරඤ්ඤා කරිසසයි.
1766. යථා ගිලිතො බළියං උඤ්චරෙය්‍ය සලොහිතං,
උඤ්චරිතො සුඛි අසසං³ එවං පසාමී අත්තනං.
1767. කිනත්‍රු තං බළියං බ්‍රාහ්මී කිං තං බ්‍රාහ්මී සලොහිතං,
කිනත්‍රු තං උඤ්චතං බ්‍රාහ්මී තමෙම අකමාති පුච්ඡිතො.
1768. කාමාහං බළියං බ්‍රාහ්මී හත්තිඅසසං සලොහිතං,
වික්කාහං උඤ්චතං බ්‍රාහ්මී එවං ජානාති බහ්මිය.
1769. විඤ්චාමාණවිකා මාතා දෙවදත්තො ව මෙ පිතා,
ආනතෙජ්‍ය පණ්ඩිතො නාගො සාරිපුත්තො ව දෙවතා.
අහං තද රාජපුත්තො⁴ එවං ධාරෙට ජාතකතති.

9. මහාපද්‍යමජාතකං.

1. එකතො - මජ්ඣං, සො.
2. නාගො ජාතපණො තත නා ඵණො - මජ්ඣං.
3. සුඛි පසාමී අත්තනී - මජ්ඣං.
4. රාජපුත්තො අහං ආසිං - වී, මජ්ඣං.

1760. මොළොක් වුවහුට මහජනයා අවමන් කරයි, රථ වුවහුට මහජනයා සතුරු වෙයි. මේ දෙයාකාරය දැනු මධ්‍යස්ථ ව ගැසිරෙන්නේ ය.

1761. රාගයෙන් රක් වූයේ බොහෝ දේ කියන්නේ ය. ඥානයෙන් දූෂිත වූයේ ද බොහෝ දේ කියන්නේ ය. මහරජ කුමනි, ස්ත්‍රිය නිසා පුත්‍රයා නසන්නට නො වටී.

1762. ලෝ වැස්සා එක් පක්ෂයක් විය. මේ ස්ත්‍රී හුදෙකලා වූවා ය. එහෙයින්, මම ස්ත්‍රියගේ කීම පිළිපදින්නෙමි. යවු, මහු ප්‍රජාතයේ දමවු.

1763. තල්ගස් ගණනක් බහා ලන්නට තරම් ගැරැඹුනි, එතර වන්නට අපහසු තරඟයක් වැනි ගිරි දුර්ගයේ දමා යු ඔබ වහන්සේ නො මළේ කීම?

1764. ඒ පර්වත ප්‍රජාතයේ උපන් ශක්ති සම්පන්න වූ නාග-යෙක් මා දරණ-වැළින් පිළිගත්තේ ය. එහෙයින් එහි දී මම නො මළෙමි.

1765. රාජ පුත්‍රය, එව, තොප සිය නිවසට ගෙන යන්නෙමි. පින්වත, රාජ්‍යය කරන්න. වනයෙහි කරන්නේ කුමක් ද?

1766. ගිල්ලා වූ බිළිය ලේ සහිතව උදුරා දමන්නේ යම් සේ ද, උදුරායු පසු සුවපත් වනුයේ යම්සේ ද එපරිද්දෙන් මා ද සුවපත් වුවකු ලෙස දකිමි.

1767. තෙපි කුමකට බිළිය යි කියවු ද? කුමකට ලේ සහිතය යි කියවු ද? කුමක් උදුරායු යි කිවහු ද? විකාළ මට එය කියව.

1768. මම කාමයන් බිළිය යි කියමි, ඇතුන් අසුන් (ඇති බව) ලේ සහිත යයි කියමි, හඵවා වූ දෙය උදුරා යු දෙය යයි කියමි ඤාත්‍රියය, එය මෙසේ දැන ගනුව.

1769. එ සමයෙහි මව විංචාමාණවිකා ය. පිය රජ දෙව්දත් තෙර ය. නැණවත් නාගයා ආනන්ද තෙර ය. දිවාපුත්‍රයා සැරියුත් රහතන් වහන්සේ ය. රාජපුත්‍රයා මම වෙමි. මේ ජාතකය මෙසේ දරා ගනිවු. (සිතූ තබා ගනිවු)

9. මහාපදුම ජාතක යි.

1770. කෘති කළමනාකරු කුලයානං කපං වීර්ණං පරික්ෂකම
අමික්කං ජාතෙය්‍ය මෙධාවී දිස්වා සුඛා ව පණ්ඩිතො.
1771. න නං උමිතයනෙ දිස්වා න ව නං පටිනාදති,
වස්සති වස්ස¹ න දදති පටිලොමං ව වක්කති.
1772. අමිත්තෙ තස්ස හස්ති මිත්තෙ තස්ස න සෙවති,
විශ්වණ්ණකාමෙ නිවාලෙති අපකාශනෙ පසංසති.
1773. ගුණගුණි තස්ස නක්කාති තස්ස ගුණං න ගුහති,
කම්මං තස්ස න විශ්වණ්ණති පඤ්ඤාය නාමසංසති.
1774. අහවෙ නාදති තස්ස හවෙ තස්ස න නාදති,
අවිජ්ජිං භොජනං ලබ්ධං තස්ස නුපපාදනෙ සති,
තතො නං නානුකම්පති අපො සොපි ලභෙය්‍යධිතො².
1775. ඉමෙවිමනෙ සොළසාකාරා අමිත්තස්මි පතිට්ඨිතා,
යෙති අමික්කං ජාතෙය්‍ය දිස්වා සුඛා ව පණ්ඩිතො.
1776. කෘති කළමනාකරු කුලයානං කපං වීර්ණං පරික්ෂකම,
මික්කං ජාතෙය්‍ය මෙධාවී දිස්වා සුඛා ව පණ්ඩිතො.
1777. පට්ඨකං³ වස්ස සරති ආගතං අභිනාදති,
තතො කෙලාසිතො භොති වාචාය පටිනාදති.
1778. මිත්තෙ තස්සෙව හස්ති අමිත්තෙ තස්ස න සෙවති,
අපකාශනෙ නිවාලෙති විශ්වණ්ණකාමෙ පසංසති.
1779. ගුණගුණි තස්ස අක්කාති තස්ස ගුණගුණි ගුහති,
කම්මගුණි තස්ස විශ්වණ්ණති පඤ්ඤා තස්ස⁴ පසංසති.

1. වස්සති තස්ස, වී. තිස්ස. - මිජ්ජා.

2. ලභෙය්‍යතො - වී.

3. පට්ඨකං තස්ස - මිජ්ජා, පට්ඨකං තං - වී.

4. පඤ්ඤාය - මිජ්ජා.

1770. නැණවත් පුරුෂයා ඇසින් දක, කනින් අසා කවර කථයන් කරන්නහු මා සතුරෙකු යි දනගන්නේ ද, එය දන ගැනීමට නැණවතා කෙසේ වැයම් කටයුතු ද?

1771. මිත්‍ර ප්‍රතිරූපකයා, මිතුරා දකෑ ද සිතා නො වෙයි, සතුටු නො වෙයි. ඇස් ඇර බැලීම ද නො කෙරෙයි. මිතුරා කරන කතාවට ද විරුද්ධ වේ.

1772. ඔහුගේ සතුරන් හඳුනා කෙරෙයි. ඔහුගේ මිතුරන් හඳුනා නො කෙරෙයි. ගුණ කියන්නාවුන් වළකයි. නුගුණ කියන්නාවුන් පසසයි.

1773. සැඟවියයුතු දෙය ඔහුට නො කියයි. ඔහුගේ සැඟවිය යුතු දෙය නො සඟවයි. ඔහුගේ වැඩ නො පසසයි. ඔහුගේ තුවණ නො පසසයි.

1774. ඔහුගේ පරිහානියේ දී සතුටු වෙයි. ඔහුගේ දියුණුවේ දී සතුටු නො වෙයි. රසවත් බොජුනක් ලද විටෙක ඔහු සිහිපත් නො කරයි. එයින් ඔහුට සංග්‍රහ කරන්නට තරම් සානුකම්පික නො වෙයි. මෙයින් නො සතුට ලබන්නේ ය.

1775. මෙසේ, සතුරා කෙරේ පිහිටි මේ සොළසාකාර ලකුණෙන් පණ්ඩිත පුරුෂයා සතුරා දක ද අසා ද දැන ගන්නේ ය.

1776. කෙබඳු දේ කරන්නකු ඇසින් දකෑ කනින් අසා මේ මගේ මිතුරෙකු යි නැණවත් පුරුෂයා දැන ගන්නේ ද එය දැන ගැනීමට නැණවත් පුරුෂයා කෙසේ වැයම් කටයුතු ද?

1777. විදේශයට ගිය ඔහුගේ මිතුරා සිහිකරයි. ආපසු පැමිණි මිතුරා දක ඉතා සතුටු වෙයි. ඉක්බිති මමායනය කරන්නේ වෙයි. ප්‍රිය බයින් සල්ලාපයේ යෙදෙමින් ප්‍රීත වෙයි.

1778. ඔහුගේ ම මිතුරන් හඳුනා කරයි. ඔහුගේ සතුරන් හඳුනා නො කරයි. නින්දා කරන්නන් වළක්වයි. ගුණ කියන්නන් පසසයි.

1779. සැඟවියයුතු දෙය ඔහුට කියයි. ඔහුගේ සැඟවිය යුතු දෙය සඟවයි. ඔහුගේ වැඩට පැයසුම් කරයි. ඔහුගේ තුවණට පැයසුම් කරයි.

1780. හවෙ ව නාදුති තසස අහවෙ තසස න නාදුති,
අවුජ්ජියං භොජනං ලද්ධා තසස උපපජ්ජතෙ සති,
තං තං අනුකම්පති අහො සොපි¹ ලභෙයයිතො.
1781. ඉවෙවිතෙ සොළසාකාරා මිත්තසමිං සුප්පතිට්ඨිතා,
යෙති මිත්තං ව ජානෙයා දිස්වා සුඤ්ඤා ව පණ්ඩිතොති.

10. මිත්තාමිත්තජාතකං.

ආදසකතිපාඨො නිට්ඨිතො.

තසුසුද්දානං:

ලහුරිකක සාසාල කසකති පුන
අර කාම දසබ්බුධානවරො,
අර කණ්ණ සුකොසිය මෙණ්ඩුවරො
පදුමො පුන මිත්තවරෙ දස.

1. පභාෂාසිංහ - මජ්ඣ. සං.

1780. ඔහුගේ දියුණුවෙහි සතුටු වෙයි. ඔහුගේ පරිහානියෙහි නො සතුටු වෙයි. රසවත් බොජුනක් ලද විටෙක ඔහු සිහිපත් කරයි. එයින් ඔහුට සංග්‍රහ කරන්නට තරම් සානුකම්පක වෙයි. මෙයින් සතුටක් ලබන්නේ ය.

1781. මෙසේ මිතුරා කෙරේ පිහිටි මේ සොළසාකාර ලකුණෙන් පණ්ඩිත පුරුෂයා මිතුරා දක ද අසා ද දැනා ගන්නේ ය.

10. මිත්තමිත්ත ජාතක යි.

දෙලොස්වැනි නිපාතය නිමි.

එහි උද්දතය:

ලහුච්ඡත (වුලකුණාල) ය, හඳුසාල ය, කසනභී (සමුද්දවාණිජ) ය, කාම ය, දස බල (ජනසන්ධි) ය, කණ්ණ (මහාකණ්ණ) ය, කොසිය ය, මෙණ්ඩක ය, මහාපද්ම ය, මිත්තමිත්ත ය යි දශ ජාතකයෝ වෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තෙරසක නිපාතො

1782. අභාසි මෙ අබ්බඵලානි පුබ්බෙ
අණුනි ධුලානි ච බ්‍රහ්මචාරී,
තෙහෙව මනෙතභි නදනි තුඤ්ඤං
දුමපථලා පාතුහවනති බ්‍රහ්මෙ.
1783. නකඛික්ඛයොගං පටිමානයාමී¹
බණං මුහුත්තං න මං නොසයනතී,²
නකඛික්ඛයොගඤ්ච බණඤ්ච ලඤ්චා
අපාභරීභරික්ඛබ්බඵලං පහුතං⁴.
1784. නකඛික්ඛයොගං න පුරෙ අභාණි
බණං මුහුත්තං න පුරෙ අසංසි,
අපාහරී අබ්බඵලං පහුතං
විමණ්ණෙන ගජෙන රසෙනුපෙතං.
1785. මනාභිජපෙසන පුරස්සා⁵ තුඤ්ඤං
දුමපථලා පාතුහවනති බ්‍රහ්මෙ,
සථාස්ස න පාරෙසි ජපමි මනෙතා⁶
අයං සො කො නාම තවස්ස ධම්මො.
1786. වණ්ඛාලපුත්තො මම සමපදසි
ධම්මෙන මනෙත පකතිඤ්ච සංසි,
මා වසසු මෙ පුච්ඡිතො නාමගොතං
ගුණිකො මා තං විජගෙය්‍යා⁸ මනෙතො.
1787. සොහං ජනිතො ජනමහි පුට්ඨො
මකඛාභිභූතො අලිකං අභාසිං,
මනාං ඉමෙ බ්‍රාහ්මණස්සාති මිට්ඨා
පභිනමනො කපණො රුද්ධි.
1788. ඵරණ්ඩො පුච්ඡිමො වා අථවා පාළිහඤ්ඤා,
මධුං මධුජථිකො විතො සො හි තස්ස දුමුත්තමො.

1. පටිමානයාමී - වී. මජ්ඣ.

2. බණං-මුහුත්තං-මනෙතන පසා. - මජ්ඣ.

3. අඤ්චා - මජ්ඣ., සා.

4. බහුතං - මජ්ඣ., සා.

5. සයං හරි - මජ්ඣ.,

6. පුරෙහි - මජ්ඣ., සා.

7. සථාස්ස න පාරෙසි ජපමි මනෙතං - මජ්ඣ.

8. විජගෙය්‍යා - සා.

තෙරයක නිපාතය

1782. බඹුසැරිය, ලොකු කුඩා අඹ පෙර (තෙපි) මට ගෙනාවහු ය. තොපගේ ඒ මන්ත්‍ර බලයෙන් දෑන් අඹ පහළ නො වෙයි. (අඹ නො සැදේ.)

1783. නැකැත් යොගය ගරු කරමි. හෙවත් පරික්ෂාවෙන් සිටිමි. ක්ෂණය (නැකැත්) සුභ මොහොත මා තුටු නො කෙරේ. නැකැත් යොගයත් සුභ මොහොතත් ලැබ නැවත බොහෝ අඹ ගෙනෙන්නෙමි.

1784. නැකැත් යොගයක් (එහි අවශ්‍යතාව) පෙර නො කීය. සුභ මොහොත නිබ්බසුතු යයි නො කීය. එහෙත්, පැහැයෙන් සුවදින් හා රසයෙන් යුතු අඹරසක් ගෙනාවෙ ය.

1785. බමුණ, මන්ත්‍ර ජල්පනයෙන් පෙර තොපට අඹ ගසේ එලයේ පහළ වූහ. ඒ තෙපි අද මතුරු දපන්නේ නමුදු ගස පල ගන්වන්නට අපොහොසත් වූහ. අද තොපට මේ වූයේ කුමක් ද?

1786. සැබොල් පුතෙක් දැනුමින් හෙවත් පාරිතොෂිකයක් හෝ නො ගෙන මට මන්ත්‍රය දිනි. (ඉදින්) මතුර දුන්නහු (කවුරුත් හෝ) පිළිවිසියේ නො සහවා කියව. (එය) මතුරු තා නො හරින්නට හෙතු ය.

1787. රජතුමා විසින් ජනයා මැද මා විනාළේ ගුණමකු වැ මම බොරු කීවෙමි. මේ මතුර බමුණකුගෙන් ඉගෙන ගත්තේ යයි කීම බොරු ය. මන්ත්‍ර නැති ව ගියෙන් අසරණ ව අඩමි.

1788. මි සොයන්නෙක්, එරවු ගසෙහි හෝ කොහොඹ ගසෙහි හෝ එරබදු ගසෙහි හෝ බඳනා ලද මීයක් ලබා ද ඒ ගස ඔහුට උතුම් වේ.

1789. ඛන්ධා ආභූණා වෙසසා සුඤ්චිඤ්චාලපුඤ්ඤා,
යසමා¹ ධම්මා චීජානෙයා සො හි තස්ස නරුක්කමො.

1790. ඉමස්ස දණ්ඨස්ස වධස්ස දන්ධා
ගලෙ ගඟෙත්වා ඛලයාර ජම්මං,
යො උක්කමත්තං කසිරෙන ලභං
මානාතිමානෙන විනාසයිත්තං.

1791. යථා සමං මඤ්ඤමානො පනෙයා
සොඛනං ගුහං නරකං පුත්තිපාදං,
රජ්ජති වා අක්කමෙ කණ්ණසප්පං
අනෙධා යථා ජොතිමධිට්ඨගෙයා²
ඵවම්පි මං තුං ඛලිතං සපඤ්ඤා³
පභීනමක්කස්ස පුනප්පයිද්⁴,

1792. ධම්මෙන මනෙත්ත⁵ තච සමපදයිං
කුචම්පි ධම්මෙන පටික්කගෙසි
පකතිම්පි තෙ අත්තමනො අසංසිං⁶
ධම්මෙ ධීතං තං න ජගෙයා මනෙත්තා.

1793. සො ඛල මන්තං කසිරෙන ලභං
යං දුලලිභං අජ්ජ මනුස්සලොකෙ,
කිච්ඡා ලභං ජීවිකං අත්තපඤ්ඤා⁷
විනාසයි අලිකං භාසමානො.

1794. ඛලස්ස මුලභස්ස අඤ්ඤකතනො ව
මුසා භණ්ණාත්තස්ස අසඤ්ඤත්තස්ස,
මනෙත්ත මයං තාදිසකෙ න දෙම
කුතො මන්තා ගච්ඡ න මස්ස රුච්චම්පි⁸ ති.

1. අමබජාතකං.

1. යසමා - මජ්ඣං, ස්‍යා.

2. අනෙධා යථා ජොතිං පටිඨගෙයා - මජ්ඣං.

3. සපඤ්ඤා - වී.

4. පුනප්පයිද් - මජ්ඣං, සමාදාහි - ස්‍යා.

5. මනං - මජ්ඣං.

6. අසංසි - වී, මජ්ඣං, ස්‍යා.

7. කිච්ඡාපි ලභං ජීවිකං අත්ත පඤ්ඤා - මජ්ඣං, වී, කිච්ඡාපි ලභං ජීවිකං අත්ත පඤ්ඤා - ස්‍යා.

1789. ක්ෂත්‍රිය, බ්‍රාහ්මණ, වෛශ්‍ය, ශුද්‍ර, වණිකාල, හෝ පුක්කුස යන මොවුනතර කාගෙන් හෝ දහමක් දත්තේ නම් හේ ඔහුට උත්තමයෙක් වේ.

1790. යමෙක් දුකසේ ලද උතුම් වස්තුව (මතුරු) අධික මානය නිසා නසාපී ද, ඔහුට දඩුවම් හා හිංසා කොට බොවු-වෙන් ගෙන ඇද දමවු.

1791. වළ, ගුහාව, ප්‍රසාතය, නරාවළ යන තැන් සම වූ තැන් යයි සිතන්නේ වුවේ ද රහන යන හැඟීමෙන් සර්පයකු මඩ ද අක්කියෙක් හින්න මඩ ද එ පරිදි (සිතා) සප්‍රාභද වූ ඔබ වහන්සේ, නටුවහුට නැවත මතුර දෙන්නේ මැනැවි.

1792. දහැම් පරිදි තොපට මතුර දුනිමි. තෙපි ද එසේ එය ගත්තහු ය. සතුටු සිතැතියාගේ ප්‍රකෘතිය තොපට කිමි. ධර්මයේ පිහිටියේ නම්, මන්ත්‍රය තොප අත් නො හරින්නේ ය.

1793. මේ කලා මිනිස් ලොව දුර්ලභ වූ දුකසේ ලද මතුරත් මහන්සි ව ගෙන ගිය දිව්පැවැත්මක් දුෂ්ප්‍රාභද තෙමේ බොරු බස් කියමින් වැනැසී ය.

1794. නුවණ රහිත වූ කළඟුණ නො දන්නා වූ බොරු කියන සංයමයක් නැත්තා වූ එ බඳු නුගුණයකුට මතුර නො දෙමු. තොප මට තුරුස්තේ ය. මොන මතුරක් ද? (මෙතැනින්) යව.

1. අමබ ජාතක යි.

1795. කුයාරිහසො පුරිසො වනමොගග්ග තිට්ඨසි¹,
පුට්ඨො මෙ සමම අකොති කිං දරුං ඡෙතුමි වජසි.
1796. ඉසෙසා² වනාත්ති වරසි සමාති විසමාති ව,
පුට්ඨො මෙ සමම අකොති කිං දරුං නෙමියා දළ්භං.
1997. නෙව සාලො න ඛදිරො නාසසකණ්ණකුතො ධට්ඨො³,
රුකොව ඵඤ්ජනො නාම තං දරුං නෙමියා දළ්භකත්.
1798. කිද්දිසාතිසස පකානාති ඛජෙධා වා පන කිද්දිසො,
පුට්ඨො මෙ සමම අකොති යථා ජානොමු ඵඤ්ජනං.
1799. යසස සාධා පලමුනත්ති නමනත්ති න ව හඤ්ජරො,
සො රුකොව ඵඤ්ජනො නාම යසස මුලෙ අහං⁴ ධිමො.
1800. අරානං වකකනාතිනං ඊසානෙමි රථසස ව,
සඤ්ඤස තෙ කමමනියො අයං හෙසසති ඵඤ්ජනො.
1801. ඉති ඵඤ්ජනරුකොවි තාවදෙ අජ්ඣාසාසරො,
මසහමි වචනං අත්ථි භාරඤ්ජාප සුඤ්ඤාති මෙ.
1802. ඉසසසස⁵ උපබන්ධමහා⁶ ඔසකවච වතුරඤ්ඤො,
තෙන නෙමිං පරිහරෙසි⁷ ඵචං දළ්භතරං සියා
1803. ඉති ඵඤ්ජනරුකොවි වෙරං අපොසි⁸ තාවදෙ,
ජාතානඤ්ඤි අජාතානං ඉසසානං දුසකමාවති⁹.
1804. ඉමෙව්ච¹⁰ ඵඤ්ජනො ඉසසං ඉසෙසා¹¹ ව පන ඵඤ්ජනං
අඤ්ඤමඤ්ඤං විවාදෙන අඤ්ඤමඤ්ඤමසානසුං.
1805. ඵචමෙව මනුසෙසසු විවාදෙ යත්ථ ජායති,
මසුරනවචං න මිමනති යථා තෙ ඉසසඵඤ්ජනා¹².

1. තිට්ඨති - වී.
2. ඊසො - සයා, ඉසො - සිඳු.
3. නසස කණ්ණකුතොව - මජ්ඣං.
4. සවාහං - මජ්ඣං.
5. ඉමසස - මජ්ඣං, සයා.
6. උපබන්ධමහා - මජ්ඣං.
7. පහාරෙසි - මජ්ඣං.
8. අපොසි - මජ්ඣං, කපොසි - සයා.
9. දෙවතා - සයා.
10. ඉමෙව්ච - වී., මජ්ඣං, සයා.
11. ඊසානං රුකමාවතී - මජ්ඣං.
12. ඊස - සයා.

1795. පොරොවක් අතින් ගත් පුරුෂයෙක් වන වැද සිටී. මිතුර, විතාළ මට කියව, කෙබඳු දෑවයක් (ගසක්) කපන රිස්සේ ද?

1796. වලස් වූ තෝ සම විසම වනයන්හි හැසිරෙන්නෙහි. මිතුර, විතාළ මට කියව. නිම්වළල්ලක් තැනීමට ශක්තිමත් දෑව (වර්ගය) කුමක් ද?

1797. නිම්වළල්ල තැනීමට සල්, කිහිරි අස්කන් (අශ්ව-කර්ණ) ගස් සුදුසු නො වේ. කිහිරි ගස කෙසේ යෝග්‍ය වේ ද? නිම්වළල්ල තැනීමට කොළොම්දෑව ශක්ති සම්පන්න වේ.

1798. මිතුර, ඒ (කොළොම්) ගසේ කොළ කෙබඳු ද? කඳ කෙබඳු ද? කොළොම්ගස (අපි) යම්සේ හඳුනා ගනිමු ද, එසේ විතාළ මට කියව.

1799. යම් ගසක ශාඛාවෝ එල්බෑ සිටිත් ද නැමෙත් ද (එහෙත්) නො කැබෙත් ද ඒ ගස එන්දන නම් වේ. ඒ ගසා මුල මම සිටිනේ වෙමි.

1800. රියෙහි අර, සක්නැව, රියහිස්, නම්වළ යන මේවා තැනීමට මේ කොළොම්ගස කර්මණ්‍ය හෙවත් යෝග්‍ය වේ.

1801. මෙසේ කී මොහොතේ ම කොළොම්ගස අරක් ගත් දෙවියා ද මෙලෙස කිය. භාරආර්ජය, මගේ කීමෙක් ද ඇත. එය ද අසව.

1802. වලසාගේ ගෙලෙන් සතරඟුලක් (හම) ගෙන නිම් වළල්ලේ යොද ගනුව හෙවත් සවි කරව. එයින් ඉතා ශක්තිමත් වන්නේ ය.

1803. එකෙණෙහි කොළොම් ගස ද වෙර ඉපැද විය. උපන්නා වූ ද නූපන්නා වූ ද වලසුන්ට දුක් ගෙන දුන්නේ ය.

1804. මෙසේ කොළොම් ගස වලසාව ද වලසා කොළොම් ගසට ද ඔවුනොවුන් කළ වාදයෙන් ඔවුනොවුන් නස්වාලූහ.

1805. එසේ මනුෂ්‍යයන් අතරේ විවාදයක් හටගනී ද, එය, වලසා හා කොළොම්ගස පරිදි මොනරනැටුම් නටත්. (හෙවත් විවාදපන්නයෝ උතුන් කුලමල කියා බැණ ගැනීම නිසා තමන්ගේ උෂාතා හෙළිකර ගනිත්.)

1806. තං වො වදම් හදං¹ වො යාවනොත්ථ සමාගතා,
සමොදථ මාව්වදිත්ථ මා ගොථ ඉක්ඛංචන්දනා.
1807. සාමක්ඛමෙව සිකෙඛථ බුද්ධෙහෙතං පසංසිතං,
සාමක්ඛරතො² ධම්මවෙධා යොගකෙඛමා න ධංසතීති.

2. එන්දනජාතකං.

1808. ඉධෙවි හංස නිපත පියං මෙ තව දස්සනං,
ඉක්ඛරොසි අනුප්පනො යං ඉධත්ථි පවෙදය.
1809. සවණොන වෙකස්ස³ පියා හවන්ති
දිස්වා පනෙකස්ස වියෙති⁴ ඡන්දො,
දිස්වා ච සුත්වා ච පියා හවන්ති.
කච්චිත්තු⁵ මෙ පියාසි දස්සනෙන.
1810. සවණොන පියො මෙසි භියො වාගමම දස්සනං,
එවං පියදස්සනො සමානො වස හංස මම සතතිකො.
1811. වසෙය්‍යාම තවාගාරෙ නිව්‍රං සක්කතපුරිතා,
මනොනා ච එකද වජ්ජා⁶ හංසරාජං පවිත්තං මෙ.
1812. ධිරත්ථු තං අත්තපානං යමෙම පියතරං තයා,
න වාපි මජ්ජං පායාමී යාව මෙ වච්ඡසි සරෙ.
1813. සුවීජානං සිගාලානං සකුන්තනකුච්චි වසසිතං,
මත්‍රස්සවසසිතං රාජ දුබ්බිජානතරං තනො.
1814. අපි වෙ මඤ්ඤති පොසො ඤාති මිත්තො සධාති වා,
යො⁷ පුඛෙධි සුමනො හුත්වා පච්ඡා සමපජ්ජනෙ දිසො.
1815. යසමිං මනො නිවිසති අවිදුරෙ සහාපි සො⁸,
සතතිකෙපි භි සො දුරෙ යස්මා විවසනෙ මනො.

1. හදදනො - මජ්ජං.
2. සාමග්‍ය - මජ්ජං.
3. එකස්ස - ස්වා, නෙකස්ස - මජ්ජං.
4. වියෙති - වී, වියෙති - මජ්ජං, ස්වා.
5. කච්චි නු මෙ පියසි - ස්වා.
6. වජ්ජ - මජ්ජං, වජ්ජ - ස්වා.
7. යො - මජ්ජං.
8. යො - වී.

1806. තොපට කියමි, යම්තාක් දෙන මෙහි රැස් වූ ද ඒ හැටම සෙත් වේවා. තෙපි වලසා සහ කොළොම් ගස් සේ නො වවු, ප්‍රිත වවු. වාද නො කරවු.

1807. සමගියෙහි ම හික්මෙවු. මෙය බුදුවරයන් විසින් පසස්තා ලද. සමගියෙහි ඇලි සුවරිත ධර්මයෙහි පිහිටි තැනැත්තෝ නිර්වාණ සම්පන්න නො පිරිහේ.

2. එන්දන ජාතක යි.

1808. භංසය, මෙහි (මේ රත්පුටුවෙහි ම) හිඳුව. තොපගේ දැකීම මට ප්‍රිය වේ. තෙපි මෙහි ඉසුරු බවට පත් වූහු. යමක් කැමැති ද එය කියන්න.

1809. ගුණ ඇසීම නිසා කෙනෙක් කෙනකුට ප්‍රිය වෙති. සමහරුන් දැකීම නිසා සමහරකුගේ ආසා පහව යයි. දැකීමත් ඇසීමත් නිසා සමහරු ප්‍රිය වෙති. කීමෙන් ද, දැකීම නිසා ප්‍රිය බව උපදී ද?

1810. භංසය, තොපි මට ඇසීමෙන් ප්‍රිය වූහු දර්ශනයට පැමිණ වඩා ප්‍රිය වූහු ප්‍රිය දකුම් ඇතියේම මා සම්පයේ වෙසෙව.

1811. නිතර සැලැකිලි හා පිදුම් ලබමින් තොපගේ නිවෙසේ (අපි) වසමු. දවසෙකු සුරාමදයෙන් මත් වූ මට භංසරාජයා (මස් පිණිස) පියත්වා (යි කියන්නහු ය.)

1812. තොපටත් වඩා මට යම් ආභාරපානයක් ඉතා ප්‍රිය ද ඊට නින්ද වේවා. යම්තාක් තෙපි මාගේ නිවෙසේ වෙසෙන්නහු ද ඒ තාක් මත්පැන් නො බොමි.

1813. රජකුමනි, සිවලුන්ගේ ද පක්ෂීන්ගේ ද හඬ සුවසේ දන හැකි ය. මිනිසුන්ගේ හඬ දෑන ගැනීම ඊට වඩා බෙහෙවින් දුෂ්කර ය.

1814. යම් පුරුෂයෙක් පළමු සතුටු සිතැති වූ (මේ) නැයෙක, මිතුරෙක යහළුවෙකු යි සිතා ද හේ පසුව සතුරු වෙයි.

1815. යමකු කෙරේ සිත බැසැගනී ද හේ දුරුවුව ද සම්පයේ එක්වූ වාසය කරන්නේ වේ. බැඳුණු යමකු කෙරෙන් සිත පහව යේ ද හේ සම්පයේ වෙසෙන්න ඇත වාසය කරන්නේ වේ.

1816. අනෙකාපි යොජා හොති පසන්න වීක්කො
පාරං සමුද්දස්ස පසන්නවීක්කො,
අනෙකාපි යො හොති පද්ධවීක්කො
පාරං සමුද්දස්ස පද්ධවීක්කො.
1817. සංවසනකාපි විවසනති යෙ දිසා¹ තෙ රරෙසහ,
ආරා සනෙකා සංවසනති² මනසා රට්ඨවඩ්ඪන.
1818. අතිචිරං නිවාසෙන පියො හවති අප්පියො,
ආමනත ඛො තං ගච්ඡාමි³ පුරා තෙ හොමි⁴ අප්පියා⁵.
1819. එවං චෙ යාවමානානං අඤ්ඤිං නාවබුජ්ඣති,
පරිවාරකානං සක්කානං වචනං න කරොසි නො,
එවං තං අභියාචාම පුන කඨිරාසි පරියායං.
1820. එවං චෙ නො විහරතං අනාරායො න හෙසසති,
තුස්සාං වාපි මහාරාජ මස්සාං වා රට්ඨවඩ්ඪන⁶,
අපෙචනාම පසෙසමි⁷ අහොරක්කානම්චිට්ඨෙති.

3. ජවනභංසජාතකං.

1821. න තෙ කට්ඨානි භික්ඛානි න තෙ උදකමාහතං,
අභිති තෙ න භාසිතො⁸ කිත්තු මදෙථ කඩායයි.
1822. න උසස්සෙ වනෙ වස්ථුං කස්සපාමනායාමී තං,
දුක්කඛා වායො අරඤ්ඤස්මි⁹ රට්ඨං ඉච්ඡාමී ගනතංචෙ.
1823. යථා අභං ඉතො ගතඛා යස්මිං ජනපදෙ වසං,
ආචාරං බ්‍රහ්මිං¹⁰ සිකෙඛයාං තං ධම්මං අනුසාස මං.
1824. සචෙ අරඤ්ඤං භික්ඛාන වනමුලඵලානි ව,
රට්ඨං රොවයසෙ වාසං තං ධම්මං නිසාමෙහි මෙ.

-
1. චෙ - සතා,
 2. තාදිසා - මිත්‍රයා,
 3. ආරාධිතා සංවසනති - මිත්‍රයා,
 4. ගච්ඡාමි - සතා,
 5. හොර - මිත්‍රයා, සතා,
 6. අප්පියො - සතා,
 7. රට්ඨවඩ්ඪන,
 8. පසුසෙස - මිත්‍රයා,
 9. භාසිතො - මිත්‍රයා,
 10. ආචාරං බ්‍රහ්මිං - මිත්‍රයා.

1816. පහන් සිතැත්තෙක් මුහුදෙන් එතෙර වෙසෙතත් හේ ඇතුළත (සිතැ) වෙසෙන්නේ වේ. නො පහන් සිතැත්තෙක් ඇතුළත වෙසෙතත් හේ මුහුදෙන් එතෙර වෙසෙන්නේ වේ.

1817. මහරජ, යම් කෙනෙක් සතුරු ද ඔහු එක්වැ වසන්තාහු නමුදු වෙන් වැ වෙසෙන්නෝ වෙති. සත්පුරුෂයෝ දුර වෙසෙතත් මෙන් සිත් නිසා ළං වැ වෙසෙන්නෝ වෙති.

1818. දිගු කල් එක් වැ විසීම නිසා ප්‍රියයා ද අප්‍රිය වේ. අප්‍රිය වන්නට පෙරාතුව නොපට කියා අවසර ගෙන යමු.

1819. මෙසේ දෙහොත් මුදුන් දී කරන ඉල්ලීම නොපිළිගන්නේ නම්, ආශ්‍රිතයන් කියන පරිදි නො කරන්නේ නම් නැවත තොප යදිමු. මෙලෙස නැවත ද ගමනාගමනය කරව.

1820. රට වඩන රජතුමනි, මෙසේ වෙසෙන තොපගේ ද මාගේ ද ජීවිතාන්තරායෙක් නොවන්නේ නම් අභොරාත්‍රයන් දිවිහිමියෙන් ඔවුනොවුන් දකින්නෙමු නම් ඉතා මැනවි.

3. ජවනභංග ජාතක සි.

1821. තා විසින් දර නො පලන ලද ය. තා විසින් දිය නො ගෙනෙන ලද ය. තා විසින් ගිහි නො දල්වන ලද අක්ක බාලයකු ලෙස සිත සිතා ඉන්නේ කිම?

1822. කාශාපයන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේ අමතමි. වනයෙහි වාසය කරන්නට උක්සාහයක් නැත. වන වාසය දුක් සහිත ය රටට යන්නට කැමැත්තෙමි.

1823. පියාණෙනි, මම මෙ කැනින් ගොස් යම් දනව්වෙක වසම ද ඒ දනව් සිරිත් පුහුණුවනු සඳහා මට ධර්මයෙන් අනුශාසනා කරනු මැනවි.

1824. ඉදින් වනයත් වනමුලුත් පලාපලත් හැර පියා රටේ විසුම රැස්නේ නම් ඒ දහම සිරිත් අසව.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1825. වීසං මා පතිසෙවිතො පසාතං පරිවජ්ජය,
පටෙකා ව මා විසිදිතො⁸ යනො ආසිවීසං වරෙ
1826. කිත්තු වීසං පසාතො වා පටෙකා වා බ්‍රහ්මචාරීනං,
කං කං ආසිවීසං බ්‍රාහ් තමම් අකාමි පුට්ඨතො.
1827. ආසවො තාත ලොකසම් පුරා නාම පට්ඨවති,
මනුෂ්‍යා⁹ සුරති වග්ග මධුබ්බදරසුපමා¹⁰
වීසං තද්දු අරියා බ්‍රහ්මචරියසා නාරද.
1828. ඉඤ්ඤා තාත ලොකසම් පටිකා පමිපෙනති තා,
හරනති යුචිනො¹¹ විකා තුලභට්ඨංව¹² මාථනො
පසාතො ඵයො අකාමානො බ්‍රහ්මචරියසා නාරද.
1829. ලාභො සිලොනො සකකාරො පුජා පරකුලෙසු ව,
පටෙකා ඵයො¹³ අකාමානො බ්‍රහ්මචරියසා නාරද.
1830. ස සත්ථා¹⁴ තාත රාජානො ආවයනති මතිං භුමං,
තෙ තදිසෙ මනුසස්සෙ¹⁵ මහගහන තාත නාරද.
1831. ඉසාරානං අධිපතීනං න තෙසං පාදතො වරෙ,
ආසිවීසො භො අකාමානො බ්‍රහ්මචරියසා නාරද.
1832. හතතපො¹⁶ හතතකාලෙ යං යං ගෙහං උපයධ්මමෙ,
යදෙතථ කුසලං ජ්ඣාදා තතථ ඝාසෙසනං වරෙ.
1833. පටිසිඬා පරකුලං පානඬං¹⁷ භොජනාය වා,
මීතං බාදෙ මීතං භුංගෙ¹⁸ න ව රුපෙ මනා කරෙ.
1834. ගොට්ඨං¹⁹ මජ්ඣං කිරාසඤ්චි²⁰ සභානි කිරිණානි ව,
ආරකා පරිවජ්ජති යානිව²¹ ජිහමං පට්ඨති.

4. දිලනාරදජාතක.

1835. දූතෙ තෙ ඩ්‍රූෂෙම්¹⁵ පාෂෙයි. ගබ්නාතීරයිම්- ක්‍රියාශතො,
තෙසං ඩ්‍රූටෙයා න ව්‍යාකායි¹⁶ දූක්ඛං භූඤාං මනන්තු තෙ.

1. **පළමුවන - ටී. ඩබ්ලිව්.**

3. ପାଣିନି ଗ୍ରନ୍ଥ - ଭବ୍ୟଃ.

3. **වායිවිලය - ටී., මරය.,**

4. **ඉන්ද්‍රසේනඤා - මිත්තං.**

5. **සාමූහික ප්‍රතිපත්ති - මිලය.**

6. යම්තො - මිත්තං, මිත්තො - සත්තං.

7. **ಇರಾ - ವಿರಾ, ಇರಾ - ಹಸ.**

8. **ପଢ଼ା ଓ - ଲିଖନ.**

2. ବିଧାନ - ଉପସଭା, ଶାସନ.

10. **සහකරුන් - මිත්තු.**

11. **පානලෙඞ් - ඩී.**

12. **ඉවිඳි - සරා.**

13. **ജീരാലിപ്പൂവ് - ഉപയോഗം.**

14. යානිංච - මරණං, යානි ච - ටි.

15. ପ୍ରଶ୍ନନାମ - ଉତ୍ତର -

16. විශාකාසි - මර්දය.

1825. විෂය සෙවීම නො කරව. ප්‍රපාතය දුරුකරව. මඩෙහි නො ගිලෙව. සර්පයා දුරු කරව.

1826. බබ්සැරියන්හට විෂය කුමක් ද? ප්‍රපාතය කුමක් ද? මඩ නම් කුමක් ද? සර්පයා යයි කියන්නේ කුමකට ද? විතාළ මට එය කියනු මැනව.

1827. පුතණුවෙනි, ලොකයේ සිත් ගන්නා වූ සුවිදැනී හිතට ප්‍රිය වූ දඩුවැල් බැ මරස වැනි රස ඇති ආසව සුරා නම් වේ. එය බ්‍රහ්මවර්යාවට විෂ (වේ) යයි ආර්යයෝ කියති.

1828. පුතණුවනි, ලොවෙහි ස්ත්‍රීහු සිහි මුළාවුවත් මඩිති. සුළඟ රුකින් ගිළිහුණු පුළුන් රොදක් සේ ස්ත්‍රීහු, තරුණයාගේ සිත පැහැර ගනිති. නාරදය තෙල බ්‍රහ්මවර්යාවට ප්‍රපාතය යි කියන ලදී.

1829. නාරද, ලාභය, කීර්තිය. සැලැකිල්ල හා අන්‍ය කුලයන්හි පිදුම ද යන මේ බ්‍රහ්මවර්යාවට පඩක (මඩ) යයි කියන ලදී.

1830. දරුව නාරද, මහ තෙදුනි රජවරු පොළොවට අධිපති ව වෙසෙති. ඉසුරෙන් මහත් වූ ඒ රජවරුන් ද සේවනය නො කරව.

1831. ආයා වූ අධිපති වූ ඒ රජුන් සමීප වූ ඇසුරු කොට නො හැසිරෙව. මෙය බ්‍රහ්මවර්යාවට ආශීර්වාදය යයි කියන ලදී.

1832. ආහාර කැමැත්තේ, ආහාර වේලායෙහි යම් මැනවෙසකට එළැඹේ ද එහි යම් තැනක් නිරවද්‍ය යැ යි දන්නේ නම් ආහාර සෙවීම කරන්නේ ය.

1833. ආහාරපාන සඳහා අත් නිවෙසකට ගොස් පමණ දුන කන්නේ ය. පමණ දුනු අනුභව කරන්නේ ය. ස්ත්‍රී රූපයෙහි හිත නො යොදන්නේ ය.

1834. ගව භාල ද මත්පැන් හල ද බුර්තයන් හා කපටියන් වෙසෙන තැන් ද ජනයා රැස්වන තැන් ද රන්රුවන් විකුණන තැන් ද, ගිතෙල් තලතෙල් බදුන් පුරවා ගත් වාහන විෂම මහ හැර යන්නා සේ දුරින් ම දුරු කරව.

4. මුල්ලනාරදපාතක යි.

1835. බමුණ, ග- ඉවුරට වී සිතමින් හිඳින කොප වෙත දුකයන් එවීමි. බවුන් විතාරන ලද්දේ නමුදු හැඟවී ඇති දුක් සහිත ගුප්ත සිතුවිලි හෙළි නො කෙළේ ය.

1836. සථෙ තෙ දුක්ඛං උපපජ්ජ කාසීනං රච්ඨවිඤ්ඤන,
මා ඛො නො¹ තස්ස අක්ඛාතී යො තං දුක්ඛා න මොචයෙ.
1837. යො තස්ස දුක්ඛජාතස්ස එකන්තං අපි භාසනො,
විපපමොචෙය්‍ය ධම්මෙන කාමං තස්ස පචෙදයෙ.
1838. සුච්ඡාතං සිගාලානං සකුන්තානඤ්ඤා² වසස්සිතං
මිත්‍රස්සවසස්සිතං රාජ දුක්ඛිජාතතරං තතො.
1839. අපි ථෙ ම ඤ්ඤති පොසො ඤ්ඤති මීතො සංඛාති වා,
යො පුඛෙඛ සුමනො භුක්ඛා පච්ඡා සම්පජ්ජතෙ දිසො.
1840. යො අක්කතො දුක්ඛමනානුපුච්ඡා
පචෙදයෙ ජනතු අකාලරූපෙ,
අනඤ්ඤො³ තස්ස භවන්තමිත්තා⁴
භිතෙසිතො තස්ස දුඛි⁵ භවන්ති.
1841. කාලඤ්ඤා ඤ්ඤාන තරාච්චස්ස
මෙධාවීනං එකමනං විදික්ඛා,
අක්කෙය්‍ය භිප්පානී පරස්ස ධිරො
සණ්ඨං ගිරං අත්ථවනිං පමුඤ්ඤෙ.
1842. සථෙ ව ජඤ්ඤා අවිසංගමක්කතො
නායං නීති⁶ මය්‍යසුඛාගමාය,
එකොපි තීප්පානී⁷ සංගෙය්‍ය ධිරො
සථිං භිරොක්කප්පමපෙක්ඛමානො.
1843. අහං රච්ඡානි විචරන්තො නිගමෙ රාජධානියො⁸,
භික්ඛමානො මහාරාජ ආචරියස්ස⁹ ධනාජිකො.
1844. ගහපතී රාජපුරියෙ මහාසාලෙ ව බ්‍රාහ්මණො,
අලඬා¹⁰ සග්ග නික්ඛානී සුවණ්ණස්ස ජනාධිප
තෙ මෙ නට්ඨා මහාරාජ තඤ්ඤා සොවාමහං භුසං.
1845. පුරිසා තෙ මහාරාජ මනසා අනුච්චිතකිත්තා
නාලං දුක්ඛා පමොචෙතුං තස්මා තෙසං න ව්‍යාහරි-
1846. කං ව ඛො මෙ මහාරාජ මනසා අනුච්චිතකිත්තො,
අලං දුක්ඛා පමොචෙතුං තස්මා තුඤ්ඤං පචෙදෙයි.
1847. තස්සාදුසි පසන්නතො¹¹ කාසීනං රච්ඨවිඤ්ඤනො.
ජාතරූපමයෙ නික්කෙඛ සුවණ්ණස්ස වතුද්දසාති

5. දුක්ඛජාතකං.

1. තං - මජ්ඣං.
2. සකුන්ඤ්ඤා - මජ්ඣං.
3. අනඤ්ඤො - මජ්ඣං, ස්‍යා.
4. භවන්ති මිත්තා - මජ්ඣං, ස්‍යා.
5. දුක්ඛි - මජ්ඣං, ස්‍යා.
6. කාලං පෙති මය්‍යං - මජ්ඣං, නතෙහි මය්‍යං - ස්‍යා.
7. එකොපි භිප්පානී - මජ්ඣං, එකොපි - වී.
8. රාජධානියො - මජ්ඣං.
9. ආචරිය - මජ්ඣං.
10. අලඬා - මජ්ඣං.
11. පසන්නතො - මජ්ඣං, ස්‍යා.

1836. කසි රටවාසින්ගේ රට වඩන රජතුමනි, ඉදින් ඔබතුමාට උපන් දුක යමෙක් දුරු නො කෙරේ ද ඔහුට ඒ දුක නො කියනු මනා ය.

1837. හටගත් දුක් ඇති (එය) කියන්නා වූ ඔහුගේ දුක යමෙක් ඵකාන්තයෙන් දැනුම්න්මුදු නම් ඔහුට ඵකාන්තයෙන් (එය) කියන්නේ ය.

1838. සිවලුන්ගේ ද පක්ෂීන්ගේ ද හඬ මැනැවින් දක හැකි වේ. මහරජ (එහෙත්) මිනිසුන්ගේ හඬ දැනැගැනීම ඊට වඩා බොහෝ දුෂ්කර වේ.

1839. යම් පුරුෂයෙක් පළමු සතුටු සිතැති වූ නැයෙක, මිතුරෙක, යහළුවෙකු යි සිතා ද හේ පසුව සතුරු වෙයි.

1840. යමෙක් තම දුක නැවත නැවත විචාරන ලද්දේ අයෝග්‍ය අවස්ථාවක කියන්නේ ද ඔහුගේ සතුරෝ (එය අසා) සතුටු වෙත්. ඔහුගේ හිතකැමති මිතුරෝ දුක් වෙත්.

1841. (රහස් කීමට) සුදුසු කාලය දැනු තමා හා සමාන අදහස් ඇති නුවණැත්තකුට දුක් වීමට හේතු වූ කරුණු කියන්නේ ය. නුවණැත්තේ අර්ථවත් දෙය මොළොක් බසින් කියන්නේ ය.

1842. ඉදින් තම දුක ඉවසා ගන්නට අපහසු බව දන්නේ ද (එකල) ලෝක ධර්මයෝ (අටලෝඳහම්) මට සැප ලබා දෙන්නට කිබෙන්නාහු නො වෙති යි සිතන නැණවතා හිරි ඔතප් උපදවා ගැනීමෙන් කියුණු දුක් ඉවසන්නේ ය.

1843. රජතුමනි, ගුරුතුමාට දුනමනා ධනය දෙනු කැමැති වූ රටෙහි ද දනවුවල ද රාජධානිවල ද සිහමින් ඇවිදින්නෙමි.

1844. ජනපතිතුමනි, ගැහැවියන්, රාජපුරුෂයන් මහාඤා ඛමුණන් යැද රන් නිෂ්ක සකස් ලදිමි. මගේ ඒ ස්වර්ණ නිෂ්කයෝ නටහ. එහෙයින් මම බොහෝ දුක් වෙමි.

1845. මහරජතුමනි, ඔබගේ දුක පුරුෂයෝ සිතින් සිතුවාහු නමුදු මා දුකින් මුදන්නට සමත් නො වෙති. එහෙයින් ඔවුනට නො කිමි.

1846. මහරජතුමනි, තෙපි මාගේ දුක සිතින් සිතුවහු මා දුකින් මුදන්නට සමත් වහු. එහෙයින් තොපට කීවෙමි.

1847. කසිරට වාසින්ගේ රට වඩන රජ තෙම පහන් සිතින් ස්වර්ණ නිෂ්ක තුදුසක් ඔහුට දුන්නේ ය.

5. දුකජාතක යි.

1848. රාජා කාලිඛො¹ වක්කවනති
ධම්මෙන පට්ඨිමනුසාසං,
අගමා² ඛොධිසම්පං
නාගෙන මහානුභාවෙන.
1849. කාලිඛො භාරදවාජො
රාජානං කාලිඛං සමණකොලඤ්ඤං,
වක්කං වක්කයනො පරිත්තභෙත්වා
පඤ්ඤි ඉදමවොච³.
1850. පච්චාරොහ මහාරාජ
භූමිභාගො යථා සමනුගීතො⁴,
ඉධ අනාගිච්චා බුද්ධා
අභිසම්බුද්ධා විරොචනති.
1851. පදකම්මනො ආවට්ඨා⁵
තිණ්ණො අසම් භූමිභාගස්මිං,
පුට්ඨියා අයං⁶ මණ්ණො
ඉති නො සුතං මහාරාජ⁷.
1852. සාගරපරියන්තාය
මෙදිනියා සබ්බභුතධරණියා,
පුට්ඨියා අයං මණ්ණො
ඔරොහිත්වා නමොක්කරොහි.
1853. යෙ තෙ භවනති නාගා
අභිජාතා⁸ මාත්තො ච පිතීතො ච,
එත්තාවතා පදෙසං
තෙ නාගා නෙවමුපයනති.
1854. අභිජාතො තෙ නාගො
කාමං පෙසෙහි කුඤ්ඤරං දනති,
එත්තාවතා පදෙසො
සක්කා නාගෙන මුපගනතුං⁹.

-
1. රාජා කාලිඛො - මජ්ඣ., 2.
 2. අගමාසි - මජ්ඣ., සා.
 3. මනුසාසි - සා.
 4. සමනුගීතො - මජ්ඣ.
 5. ආවට්ඨා - 2.
 6. පට්ඨියා අයං - සා., පට්ඨියං නාභියං අට්ඨියාය - මජ්ඣ.
 7. ඉති නොසුතං මිත්තෙ මහාරජ - මජ්ඣ.
 8. අභිජාතා ච කුඤ්ඤරා - මජ්ඣ.
 9. එත්තාවතා පදෙසො ච න සක්කා නාගෙන මුපගනතුං - මජ්ඣ.

1848. කාලිංග නමැති සක්විති රජ තෙම ධම්මානුකූල වැ රාජ්‍යානු-
ශාසනා කරන්නේ මහානුභාව සම්පන්න ඇතා පිටින් ශ්‍රී මහා
බෝධිය වෙත ගියේ ය.

1849. කාලිංග භාරඥාප නමැති පුරොහිත බමුණා බිම විමසා
බලා සක්විති වූ තාපස පුතකු වූ කලිඟ රජුට දෙහොත් මුදුන්
දී ගෙන වෙස කීය.

1850. රජතුමනි, මේ බිම බුදුවරයන් වහන්සේ වර්ණනා
කළහ. ඇතාගේ පිටෙන් බසින්තේ මැනැවි. මෙහි අප්‍රමාණ
බුදුවරු බුදුබව ලබා බබළති.

1851. මේ බිමෙහි තණ හා වැල් දකුණු දෙසට නැමී කැරැකී
සිටිති. මේ බිම පොළොවට අලංකාර (දෙන) තැනකි. මහරජ,
අප විසින් මෙසේ අයන ලද ය.

1852. සයුර අවසන් කොට පවතින සවි සතුන් දරා සිටින
මේ පොළොවට මේ තැන අලංකාරයකි. මහරජ, ඇතු පිටින්
බැසූ නමදිනු මැනැවි.

1853. මව්පිය දෙ පසින් අභිජාත වූ (ලපොසර කුලයේ ඉපදුනු
සක්විති රජහට පහළ වන) යම් ඇත්තු වෙත් ද ඒ ඇත්තු මේ
පෙදෙසට මේ දක්වා නො පැමිණියාහු ය.

1854. තොපගේ ඇත් තෙම (ලපොසර කුලයෙහි) අභිජාතය.
දුළුති ඒ උතුම් ඇතා (තමා) රැස්නා පරිද්දෙකින් මෙහෙයව.
මෙතෙක් පෙදෙස ඇත්වංඝනයෙන් එළැඹෙන්නට හැක්ක.

1855. තං සුඤ්ඤා රාජා කාලිංගො
වේශ්‍යාඤ්ඤානිකවචෝ නිසාමෙඤ්ඤා
සංපෙසසි නාගං
ඤ්ඤාමං මයං යථා ඉදං වචනං.
1856. සංපෙසිතො ව රඤ්ඤා
නාගො කොඤ්ඤා ව අභිනදිකාන,
පටිසංකන්තිකා නිසිදි
ගරුභාරං අසහමානො.
1857. කාලිංගොභාරදායො
නාගං චිත්තායුකං විදිකාන,
රාජානං කාලිංගං
තරමානො අජ්ඣානාසිතං
අඤ්ඤං සංකම නාගං
නාගො චිත්තායුකො මහාරාජ.
1858. තං සුඤ්ඤා කාලිංගො තරමානො
සංකමී නාගං සංකමනො ව රඤ්ඤා,
නාගො තපෙථව පතී භූමියා
වේශ්‍යාඤ්ඤානිකවචො යථා තථා අහු නාගො.
1859. කාලිංගොභාරදායං
කාලිංගො බ්‍රාහ්මණං ඉදමචොච්ඡා
කමමචාසි සමබ්‍රහ්මා
සංකමඤ්ඤා සංකමඤ්ඤා වී.
1860. තං වචනං අනාධිවාසෙතො
කාලිංගො බ්‍රාහ්මණො ඉදමචොච්ඡා,
වේශ්‍යාඤ්ඤානිකා හී මයං
බ්‍රහ්මා සංකමඤ්ඤානොච මහාරාජ.
1861. සංකමඤ්ඤා සංකමිද්ධං ව
බ්‍රහ්මා න උකමිතො ජානනි*,
ආගමමලසාහී මයං
බ්‍රහ්මා සංකමං පජානනි.

1. වේශ්‍යාඤ්ඤානි - වී.

2. උසසාම - මජ්ඣං, උසසාම - සතා.

3. පටිසංක - වී., මජ්ඣං.

4. රඤ්ඤා වචන - මජ්ඣං.

* න අනාධිවාසෙතො කාලිංගො බ්‍රාහ්මණො - සතා
ඉදමචොච්ඡා - මජ්ඣං, තං අනාධිවාසො කල්පිතං බ්‍රාහ්මණං.

1855. කලිඟු රජ එය අසා, ලක්ෂණ ශාස්ත්‍ර දත් බමුණාගේ කීම පරිදි එය එසේ වන්නේ දැ යි අපි දන ගනිමු යි (කියා) ඇතා මෙහෙයැවී.

1856. රජතුමා විසින් මෙහෙයැවුණු ඇතා කොස්වා ලිහිණියකු සේ නාද කොට මහ බරක් දරන්නකු ලෙස පසුබැස සිටියේ යැ.

1857. කාලිංග භාරද්වාර බමුණා ඇතා මළ බව දනැ කලිඟු රජුට වහා කිය. මහරජ, ඇතා මළේ ය. අන් ඇතකු පිට නැගෙනු මැනැව.

1858. කලිඟු රජ එය අසා වහා අන් ඇතකු පිට නැගුනේ ය. රජ මාරු වූ කලා මළ ඇත් තෙම එ තැනැ ම බීමට වැටිණි. ලක්ෂණශාස්ත්‍රය දත් බමුණාගේ කීම යම්සේ ද එසේ ඇතා මළේ ය.

1859. කලිඟු රජ කාලිංග භාරද්වාර බමුණාට මෙය කිය. තෙපි ම සියල්ල දන්නා වූ සියල්ල දන්නා වූ සම්බුදු වෙවයි.

1860. ඒ කීම නො ඉවසන කලිඟු බමුණා මෙසේ කිය. මහරජ, අපි ලකුණු සතර දන්නෝ වෙමු. බුදුවරයෝ ම සියල්ල දන්නෝ ය.

1861. බුදුවරු ලකුණු සතරින් නොව සර්වඥතාඥනයෙන් හැම දේ දනිත්, ශිල්ප බලයෙන් අපි එකදෙයක් දනිමු. බුදුවරයෝ සියල්ල මැනැවින් දන්නෝ ය:

1862. මහාගිජානා¹ සමෙකාධිං
නානා තුරියෙහි වජ්ජමානෙහි,
මාලාගන්ධවිලෙපනං²
ආහරිතා පාකාරපරිපෙක්ඛං කාරෙසි.
1863. සට්ඨිවාහසහසකානං පුප්ඵානං සන්තිපාතයි,
පුප්ඵෙයි රාජා කාලිබෙය්හ ඛොධිමණ්ඩවරුක්ඛමෙ³ති.

6. කාලිඛගඛොධිජාතකං.

1864. අකිත්තිං දිසවාන සමමනනං සකෙකා භුතපති බ්‍රවි,
කිමත්ථියං මහාබ්‍රහ්ම ඵකො සමෙයි සමමති.
1865. දුකෙකා පුනට්ඨාවො සකක සරීරස්ස ව හෙදනං,
සමෙමාහමරණං දුකං තසමා සමමාමි වාසවි.
1866. ඵතසමිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
වරං කසස්ස තෙ දමෙ යං කිඤ්චි මනයිවජයි.
1867. වරං වෙ මෙ අදෙ සකක සබ්බභුතානම්සාර,
යෙන පුතෙත ව දරෙ ව ධනධඤ්ඤං පියානී ව
ලඤ්ඤා නරා න තසුනති සො ලොභො න මයි වසෙ.
1868. ඵතසමිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
වරං කසස්ස තෙ දමෙ යං කිඤ්චි මනයිවජයි.
1869. වරං වෙ මෙ අදෙ සකක සබ්බභුතානම්සාර
ඛෙක්ඛං වජ්ඣං හිරඤ්ඤඤා භවාස්සං⁴ දසපාරිසං.
යෙන ජාතෙන ජියගාති සො දෙසො න මයි වසෙ.
1870. ඵතසමිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
වරං කසස්ස තෙ දමෙ යං කිඤ්චි මනයිවජයි.
1871. වරං වෙ මෙ අදෙ සකක සබ්බභුතානම්සාර,
බාලං න පසෙස්ස න සුභෙ න ව බාලෙන සංවසෙ
බාලෙන අලලාපසලලාපං න කරෙ න ව රොවසෙ.

1. පසංඝිකාන - සකා.

2. මාලාවලෙපනං අභිහරිතා - මජ්ඣං, සකා.

3. ගවසස්ස - මජ්ඣං.

1862. නානාවිධ තුර්යයන් වාදනය කරනු ලබද්දී සුවදැති මල් ද විලෙවුන් ද ගෙන්වා බෝධිය පුද පවුරෙකින් පිරිකෙව කැඳවී ය.

1863. කළුගුරුප තෙම ගැල් සැටදහසක් මල් රැස් කැඳවී ය. උතුම් බෝමැඩ මළින් පිදී.

6. කාළිංගබෝධි ජාතක යි.

1864. භූතාධිපති ශක්‍ර තෙම, අකිකි තවුසා දකෑ තවුසා-ණෙනි, ග්‍රීෂ්ම කාලයෙහි හුදෙකලා ව කවර සම්පතක් පතා තපස් රක්තේ ද යි ඇසී ය.

1865. ශක්‍රය, පුනර්භවය දුකෙකි, ගරීර හෙදනය (මරණය) දුකෙකි, සම්මොහ මරණය දුකෙකි, එහෙයින් තපස් රකිමි යි කීය.

1866. කාශ්‍යපය, තොප කී මනා සුභාෂිතය නිසා තොපට වරයක් දෙමි. (ඔබ) යම් වරයක් කැමැත්තෝ ද (එය ගන්නේ මැනවි).

1867. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවු නම්, 'පුතුන්, බිරියන්, ධන ධාන්‍ය හා අනෙක් ප්‍රිය වස්තූන් ලැබූ ද සැහිමකට පත් නො වන ලොහය මට නූපදීවා' යන මේ වරය කැමැත්තෙමි (යි කීය.)

1868. කාශ්‍යපය, තොප කී මේ මනා සුභාෂිතය නිසා තොපට වරයක් දෙමි. තෙපි යම් වරයක් කැමැත්තවු ද (එය ගන්නේ මැනවි.)

1869. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවු නම්, 'කෙත්, වතු, රන්. ගවයන්, දසයන්, කම්කරු පුරුෂයන් යන මොවුන් නිසා හටගත් කෝපයෙන් සිය පිරිහීම වේ ද ඒ ක්‍රෝධය මට නූපදීවා' යන මේ වරය කැමැත්තෙමි (යි කීය.)

1870. කාශ්‍යපය, තොප කී මේ මනා සුභාෂිතය නිසා තොපට වරයක් දෙමි. (ඔබ) යම් වරයක් කැමැත්තවු ද (එය ගන්නේ මැනවි.)

1871. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවු නම්, 'බාලයකු නො දකිවා, ඔහු ගැන අසන්නට නො ලැබේවා, බාලයකු සමඟ එක් ව වාසයක් නො ලැබේවා, බාලයන් හා ප්‍රිය බස් (හෝ) බණන්තට නො ලැබේවා, එය පිසී නො වේවා, (යි කීය.)

1872. කීනත්තු තෙ අකරං. බාලො වද කසසප කාරණං,
කෙන කසසප බාලසස දසසනං නාභිකභිබ්බි.
1873. අනං නයති දුමෙමධො අඬුරායං නියුඤ්ඤති,
දුක්ඛයො සෙය්‍යසො හොති සම්මාචුත්තො පකුප්පති
චිතං සො න ජානාති සාධු තසස අදසසනං.
1874. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
වරං කසසප තෙ දමම් යං කිඤ්චි මනසිව්ඤ්ඤි.
1875. වරං වෙ මෙ අදෙ සකක සබ්බභූතානම්සසරං,
ධිරං පසෙස සුභෙ ධිරං ධිරෙන සහ සංවසෙ.
ධිරෙන අලලාපසලලාපං තං කරෙ තං ව රොවයෙ.
1876. කීනත්තු තෙ අකරං ධිරො වද කසසප කාරණං,
කෙන කසසප ධිරසස දසසනං අභිකභිබ්බි.
1877. නං නයති මෙධාවි අඬුරායං න යුඤ්ඤති,
සුතයො සෙය්‍යසො හොති සම්මා චුත්තො න කුප්පති
චිතං සො පජානාති සාධු තෙන සමාගමො.
1878. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
වරං කසසප තෙ දමම් යං කිඤ්චි මනසිව්ඤ්ඤි.
1879. වරං වෙ මෙ අදෙ සකක සබ්බභූතානම්සසරං,
තතො රතයා විවසනෙ¹ සුරියසසුග්ගමනං පති
දිබ්බා භක්ඛා පාතුභවෙය්‍යං සීලවනොතා ව යාවකා.
1880. දදන්තො ව මෙ න ථියෙථ දඤ්ඤා නානුතපෙය්‍යහං,
දදං චිත්තං පසාදෙය්‍යං එතං සකක වරං වරෙ.
1881. එතස්මිං තෙ සුලපිතෙ පතිරුපෙ සුභාසිතෙ,
වරං කසසප තෙ දමම් යං කිඤ්චි මනසිව්ඤ්ඤි.
1882. වරං වෙ මෙ අදෙ සකක සබ්බභූතානම්සසරං,
න මං සුත උපෙය්‍යාසි එතං සකක වරං වරෙ.

1. විවසානෙ - මජ්ඣං.

1872. කාශ්‍යපය බාලයා තොපට කුමක් කෙළේ ද කාශ්‍යපය, බාලයා දැකීම නො රුස්තේ කවර කරුණක් නිසා ද? ඒ හේතුව මට කියව.

1873. බාලයා (ආශ්‍රිතයන්) අනභිවෘද්ධියට පමුණුවයි. අකට යුතු දෙයෙහි යොදයි. උපිළිවෙළ උසස් සේ ගනී. ලෙන්ගතු ව කී දෙයින් දු තදින් කිපෙයි. ආචාර චිත්‍ය නො දනි යි. එ හෙයින් ඔහුගේ දසුන නො මැනැව්.

1874. කාශ්‍යපය, තොප කී මේ මනා සුභාශිතය නිසා තොපට වරයක් දෙමි. (තෙපි) යම් වරයක් කැමැත්තවූ ද (එය ගන්නේ මැනැව්.)

1875. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවූ නම්, නැණවතා දැකීමවා, නැණවතා ගැන අසමවා, නැණවතා හා එක් වූ වෙසෙමවා, නැණවතා හා ප්‍රිය බස් බෙණෙමවා, එය රිසි වෙමවා, (යි කිය.)

1876. කාශ්‍යපය, නැණවතා තොපට කුමක් කෙළේ ද? කාශ්‍යපය, නැණවතා දැකීම රුස්තේ කවර කරුණක් නිසා ද? ඒ හේතුව මට කියව.

1877. නැණවතා (ආශ්‍රිතයන්) අභිවෘද්ධියට පමුණුවයි. කටයුතු දෙයෙහි යොදවයි. මනා පිළිවෙළ උසස් සේ ගනී. ලෙන්ගතු ව කී දෙයින් නො කිපෙයි. ආචාර චිත්‍ය දනි යි. එ හෙයින් ඔහුගේ එක්වීම මනා ය.

1878. කාශ්‍යපය, තොප කී මේ මනා සුභාශිතය නිසා තොපට වරයක් දෙමි. (ඔබ) යම් වරයක් කැමැත්තේ ද (එය ගන්නේ මැනැව්.)

1879. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවූ නම්, රාත්‍රිය ගෙවී ගොස් සූර්යෝදය වෙලෙහි දිව බොසුන් පහළ වෙවා, එය පිළිගන්නට සිල්වත් පිළිගාවෝ පැමිණෙත්වා.

1880. මා දෙන්නා වූ දන වස්තුව අඩු නො වෙවා. දනය දී පසුව නො තැවෙමවා. දෙමිනු දු සිත පහදවමවා. සක් දෙවිඳුන් මේ වරය ඉල්ලමි.

1881. කාශ්‍යපය, තොප කී මේ මනා සුභාශිතය නිසා තොපට වරයක් දෙමි. (ඔබ) යම් වරයක් කැමැත්තේ ද (එය ගන්නේ මැනැව්.)

1882. භූතාධිපති ශක්‍රය, ඉදින් මට වරයක් දෙවූ නම්, තෙපි යළිත් මා වෙතැ නො පැමිණෙවු. ශක්‍රය මේ වරය ඉල්ලමි.

1883. බහුභි වත්තවරියාහි නරා ව අථ නාරියො,
දසසනං අභිකඛ්ඛන්ති කිනත්තු මෙ දසසනෙ භයං.
1884. තං තාදියං දෙවවණ්ණං සබ්බකාමසම්භිතං,
දිස්වා තපො පමජ්ජයා.¹ එතං තෙ දසසනෙ භයන්ති.

7. අකිත්තිජාතකං.

1885. අභමෙව දුඛොසිතං භාසි බාලො
හෙතො ව අරජෙඤ්ඤ අභිමව්භයානෝ,²
තකකාරියො සොබ්බමිමං.³ පතාමි
න කිරෙව සාධු අතිවෙලභාණි.
1886. පපෙයාති මලොවො අතිවෙලභාණි
බන්ධං වධං සොකපරිද්දවණ්ණි,
අකතානං යෙව්⁴ ගරභාසි එතෙතා⁵
ආවෙර යං තං නිබණ්ණන්ති⁶ සොබ්බො.
1887. කීමෙවාහං තුණ්ඩිල මනුසුච්ඡං⁷
කරෙයා⁸ සං භාතරං කාළිකායං⁹,
නග්ගොවහං වස්සුගණ්ණි ජිනො
අයමිදි අපෙයා බහුතාදියොව.
1888. යො යුජ්ඣමානානං අයුජ්ඣමානො
මෙණ්ඩනාරං අච්ඡපති කුලිබ්බො,
යො පිංසිනො මෙණ්ඩසිරෙහි තස්ස
අයමිදි අපෙයා බහුතාදියොව.
1889. චතුරො ජනා පොඤ්ඤං අග්ගහෙසුං
එකණ්ණි පොසං අනුරක්ඛමානා
සබ්බෙව තෙ භික්ඛාසිරා සසිංසු
අයමිදි අපෙයා බහුතාදියොව.
1890. අජා යථා වෙඵලමඛණ්ණි බඳ්ඨා
අවෙකන්තිපතති අසිම ජ්ඣග්ගන්ති¹⁰,
තෙතොව තස්සා ගලකාවකන්තා¹¹
අයමිදි අපෙයා බහුතාදියොව.

1. පමජ්ජයා - මජ්ඣං.

2. අකතති ජාතකං - මජ්ඣං.

3. සත්ථායමානො - මජ්ඣං.

4. සොබ්බමි අභං - මජ්ඣං.

5. අකතාමෙව - මජ්ඣං.

6. එතං - මජ්ඣං.

7. ආවරියතං නිකමිතන්ති - මජ්ඣං, සත්ථා.

8. මානුසුච්ඡයා - වී, මජ්ඣං.

9. කරෙයායං - සත්ථා, කාමෙ - මජ්ඣං.

10. කුලිකායා - මජ්ඣං, කාලිකාය - සත්ථා.

11. අසිකජ්ඣග්ගන්ති - වී, මජ්ඣං, සත්ථා.

12. ගලකං විකන්තා - සත්ථා, විකන්තං - මජ්ඣං,
(ගීලා කන්තං - මජ්ඣං.)

1883. බොහෝ ප්‍රකයන් පුරා පුරුෂයෝ ද ස්ත්‍රීහු ද මගේ දසුන කැමැති වෙති. මගේ දැකීම නිසා ඔබට කවර බයක් ඇති වේ ද?

1884. එබඳු දිව්‍යවර්ණ සහිත සියලු සැපයින් පිරුණු නොප දක තවුස්දම් රැක්මෙහි පමා වෙමි. එහෙයින් නොප දකින්නට බය වෙමි.

7. අකිත්ති ජාතකය.

1885. තක්කාරිය, වනයෙහි සපුන් කැදවන මැඩියකු සේ නාද කරන අඤානයකු වූ මම වැරැදි ලෙස බිණිමි. (එහෙයින්) මේ වළෙහි වැටෙමි, පමණ ඉක්මවා බෙණෙන පුද්ගලයා තුසුසු ය.

1886. ඇඳුරැකුමනි, පමණ ඉක්මවා බෙණෙන පුද්ගලයා සිරගෙයි වැටීමට, හිංසා පීඩා ලැබීමට, දුක්චිතට හා වැළැපීමට පැමිණේ. යම් හෙයකින් (ඔබ) මේ වළෙහි තමා හෙළන් ද, ඔබ තමාට ම අපහාස කරගන්නෝ ය.

1887. සිය සොහොයුරු තුණ්ඩිලට පිළි නො දෙනුයේ කිමදැ යි මම කාළිය විතාළෙමි. එ හෙයින් පිළි යුග්මය ද නැති වූ මම නග්න වීමි. මේ කරුණ ද බොහෝ සෙයින් ඊට සමාන යැ.

1888. සටන් වැදුණු බැටළුවන් සටනින් මුදන්නට උන් අතරට ගිය හේ කුරුල්ලා බැටළුවන් පහර ලැබ තැළී ගියේ ය. මේ කරුණ ද බොහෝ සෙයින් ඊට සමාන යැ.

1889. සතර දෙනෙක් සන රෙද්දක කොන් සතර අල්ලා මිනිසකු රකිනුවෝ හිස් පැළි ඔවුහු හැම හොත්තාහ. මේ කරුණ ද බොහෝ සෙයින් ඊට සමාන ය.

1890. හුණ ලැහැබෙක බදින ලද එළදෙන කෙළි දෙළෙන් පා ගසන්නී සභවා නැබු අවියක් පෙරැළි ය. එම අවියෙන් ම ඇගේ ගෙල කපාදු ය. මේ කරුණ ද බොහෝ සෙයින් ඊට සමාන ය.

1891. නයිමෙ¹ දෙවා නයි² ගැට්ටිපුත්තා,
මිගා ඉමෙ අත්ථවසාහතා ඉමෙ³
ඵකඤ්ඤි නං සායමාසෙ පවත්තු.
ඵකඤ්ඤි සුන පාතරාසෙ⁴ පවත්තු.
1892. සතං සහස්සානං දුක්ඛාසිතානං⁵
කලමි නාසානති සුභාසිතස්ස,
දුක්ඛාසිතං ස ඩක්ඛානො කිලෙසො
තස්මා තුණ්හි කිලුප්පියො න බාලො.
1893. යා මෙයා ව්‍යාකාසි පමුඤ්ඤිතං
ගිරිඤ්ඤි⁶ නං හිමවතං නයන්තු,
ඉමඤ්ඤි බො දෙනතු මහානසාය
පාතොව නං පාතරාසෙ පවත්තු.
1894. පඤ්ඤානාපා පසවො පසුනාපා අයං පජා,
කං නාපොසම් මහාරාජ අමහනාපා මම හරියා⁷,
විහතම ඤ්ඤිතරං ඤ්ඤා චුත්තො ගවේජයා පබ්බතං.
1895. න වෙ නිඤ්ඤ පුපරිවජ්ජයෙථ
නානා ජනා සෙවිතබ්බා ජනිඤ්ඤ,
යෙනෙව ඵකො ලහතෙ පසංසං
තෙනෙව අඤ්ඤා ලහතෙ නිඤ්ඤිතරං.
1896. සබ්බො ලොකො පරවිත්තෙන අවිත්තො⁸
සබ්බො ලොකො වික්ඛවාසමිති විත්තෙ,
පච්චෙකච්ඡිතො පුද්ගලසංඝාතො
කස්සිධි වික්ඛස්ස වසෙන වත්තති.
1897. තුණ්හි අහු කිලුප්පියො සහරියො
යොදනි ව්‍යාකාසි භයස්ස හීතො,
යොදනි චුත්තො සුචිත්තො අරොගො
වාවා කිරෙවත්ථවතී නරානන්ති.

8. තක්කාරියජාතකං.

1. ඉමෙත - මජ්ඣං.
2. නයි - සයා, මජ්ඣං.
3. අත්ථවසංගතා මෙ - මජ්ඣං.
4. සුනපාතරාසෙ - මජ්ඣං, සයා.
5. සහස්සානානි දුක්ඛාසිතානි - මජ්ඣං.
6. ගිරිවරං - මජ්ඣං.
7. නාපොසං හරියාය මෙ - මජ්ඣං.
8. අතිවිත්තො - මජ්ඣං.

1891. මොවුහු දෙවියෝ නො වෙති. ගනව් පුත්‍රයෝ නො වෙති. මොවුහු මාගයෝ වෙති. වස්තු ලෝභයෙන් මොවුහු මා වෙත ගෙනෙන ලද හ. එකතු සවසට පිසත්වා. එකතු උදේට පිසත්වා.

1892. දුබ්බි බස් ලක්ෂයක්, සුබ්බි බසක (සොළොස් වැනි) කලාව තරමවත් නො අගනේ ය. දුබ්බි බිණුමෙන් කිලිටි වේ යන සැකයෙන් කිසිදු නිහඩ විය. මෝඩ නිසා නො වේ.

1893. මා හා කතා කළා වූ මැය මුදවු. ඇය හිමවත් පරිවට පමුණුවත්වා. මොහු මුළුතැන් ගෙට දෙත්වා. ඔහු උදසන්හි උදේ ආහාරයට පිසත්වා.

1894. රජතුමනි, තෘණභක්ෂක චතුස්පදිකයන්ට වර්ෂාව පිහිට වෙයි. මනුෂ්‍ය ප්‍රජාවට සිව්පාවෝ පිහිට වෙති. මම කොප පිහිට කොට ඇත්තෙමි. මගේ බිරිඳ මා පිහිට කොට ඇත්තිය. අපගෙන් එකතු මළ පසු මරණයෙන් මිදුණු අනිකා පර්වතයට යන්නේ ය.

1895. රජතුමනි, නින්දාව පහසුවෙන් ඉවත් කළ නො හැකිය. නොයෙක් දේ රුස්නා ජනයා ඇසුරු කළ යුතු වේ. යමක් නිසා එකෙක් ප්‍රශංසා ලබා ද එයින් ම අනෙකා නින්දා ලබයි.

1896. රජතුමනි, හැම ලෝ වැසියා මෙරමා සිත් ඉක්ම සිටි සිත් ඇත්තේ ය. හැම ලෝ වැසියා හිතොත්කෘෂ්ට විසින් සිය සිත්හි සිත් ඇතියේ නම. හැම සත්ත්වයෝ වෙනස් වෙනස් සිත් ඇතියෝ ය. ඔවුනතුරෙහි කවර එකක්හුගේ සිත් වශයෙන් පවතී ද?

1897. බිරිඳ යහිත කිසිදු තුෂ්ණිමත වැ මරණ බය නිසා දැන් බිණිය. දැන් හේ මරණින් මිදුණේ ය. සුවපත් ය. නිරෝග ය. සත්කයන්ට වචනය ම හිත සැප ගෙන දේ.

8. තත්කාරිය ජාතක යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1898. කසු ගාමවරං දමමි නාරියො ව අලංකාරා,
කො මෙ තං මිගමකඛාති මිගානං මිගමුක්කමං.
1899. මඤ්ඤං ගාමවරං දෙති නාරියො ව අලංකාරා,
අභං තෙ මිගමකඛාති මිගානං මිගමුක්කමං.
1900. එතස්මිං වනසණ්ඩස්මිං අඛො සාලා ව පුප්ඵිකා.
ඉඤ්ඤොපකසංජනනං එතෙට්ඨො නිට්ඨති මිගො.
1901. ධනුං අදෙජ්ඣං¹ කඤ්ඤානං උසුං සන්ධායුපාගමි,
මිගො ව දිස්වා රාජානං දුරෙතො අජ්ඣාසාසරං.
1902. ආගමෙති මහාරාජ මා මං විජ්ඣං රථෙසග.
කො නු තෙ ඉදමකඛාති එතෙට්ඨො නිට්ඨති මිගො.
1903. එස පාපවරො පොසො සම්ම නිට්ඨති ආරකා,
සො හි මෙ ඉදමකඛාති එතෙට්ඨො නිට්ඨති මිගො.
1904. සච්චං කිංචලං මාහංසු නරා එකච්චියා ඉධ,
කථං විප්ලාවිතං² සෙයොසා නතෙට්ඨො නිට්ඨති මිගො.
1905. කිංචලං රුරු ගරහස් මිගානං
කිං පකඛිතං කිං පන මානුසානං,
භයං හි මං විජ්ඣති නපරුපං
සුඤ්ඤානං නං මානුසිං භාසමානං.
1906. යමුද්ධරිං වහනො³ වුඤ්ඤාමනං
මහොදකෙ සලිලෙ සිසංකාතෙ,
තතො නිදනං භයමාගනං මම
දුකො භවෙ රාජ අසබ්බසංඝොමො.
1907. සොභං වතුප්පත්තමිදං විභවං
නනු ච්ඡිදං හදයෙ ඔසසජාමි,
හනාමි මිහිඤ්ඤාමකිච්චිකාරිං
යො කාදිසං කම්මකතං න ජාතෙ.

1. ධනුං සරජ්ජං - මජ්ඣං.

2. සන්ධායුපාගමි - මජ්ඣං.

3. ඉධං - මජ්ඣං.

4. කථං නිපාටනං - ඤා, කථං නිපාටනං - මජ්ඣං.

5. වාහනෙ - මජ්ඣං, සත්තං.

1898. ගම්වර හා සැරසුණ ස්ත්‍රීන් කාහට දෙම ද? කවරෙක් මුවන්ගෙන් උතුම් වූ රන්වන් මුවා (ගැන) කියන්නේ ද?

1899. ගම්වර ද සැරසුණ ස්ත්‍රීන් ද මට දෙව. මම නොපට මුවන්ගෙන් උතුම් වූ රන්වන් මුවා (ගැන) කියමි.

1900. මේ වන පැහැටෙහි පිපුණ අඹගස් ද සල් ගස් ද ඇත. රතීඳුගොව් පැහැය ඇති තෘණ ගැවසුණ මේ බීමෙහි ඒ රන්වන් මුවා සිටී.

1901. රජතෙම දුනුදිය නගා දුන්න සරහා ගෙන පැමිණියේය. මුවා ද එලෙස එන රජු දැක දුර සිට මෙලෙස කිය.

1902. රජතුමනි, බලාපොරොත්තු වනු මැනැව්. මා නොවිදින්නේ මැනැව්. ඒ රන්වන් මුවා මෙහි සිටියයි නොපට කවරෙක් කියේ ද?

1903. මීත්‍රය, ලාමක ගති ඇති ඒ පුරුෂයා ඇත සිටියි. ඒ රන්වන් මුවා මෙහි සිටී යන පුවත හේ මට කිය.

1904. මේ ලෝකයේ ඇතැම් මනුෂ්‍යයෝ “දියෙහි පා වී යන වියළි දඬුකඩ ගොඩ ලීම මැනැව්. (එහෙත්) ඇතමකු ගොඩ ගැනීම නො මනාය යි සත්‍යයක් ම බිණුණු.”

1905. රුරු මාගය, කීමෙක් ද, තෙපි මාගයන්ට නින්ද කරන්නහු ද, පක්ෂීන්ට නින්ද කරන්නහු ද, මනුෂ්‍යයනට නින්ද කරන්නහු ද? මිනිස් බයින් බෙණෙන ඒ බස් අසා මට මහත් බියක් උපදී,

1906. වෙගයෙන් ගලන මහ දිය කඳෙහි පා වී යන යමකු ගොඩට නගාලීම ද ඒ හේතුවෙන් මට බිය පැමිණියේ ය. රජතුමනි, අසත්පුරුෂයන් හා එක්වීම ඒකාන්තයෙන් දුකෙකි.

1907. ඒ මම පියාපත් සතරක් තිබෙන, අභසින් යා හැකි, පිරුර සිඳ ලන, මේ තීය ඔහුගේ හදවතට යවන්නෙමි. යමෙක් කළ උපකාර නො දනී ද එ බඳු මිත්‍රප්‍රේමියා නසමි.

1908. ධරණ බාලසා හට පිනිනු
සතොතා වධං නන්දසංසතති ජාතු,
කාමං සරං ගවිජතු පාපධමෙමා
යක්ඛිසස හටං නදෙතසස දෙති
අහස්සින නෙ කාමකරො හවාමි.
1909. අද්ධා රුරු අක්ඛිනරො සතං සෙ¹
යො දුඛතො මානුසසස න දුඛි,²
කාමං සරං ගවිජතු පාපධමෙමා
යක්ඛිසස හටං නදෙතසස දමි
අහස්සින නෙ කාමවාරං³ දදමි.
1910. සුචිජානං සිගාලානං සක්කන්තානස්ස වස්සිතං,
මනුසසවස්සිතං රාජ දුඛිජානතරං තතො.
1911. අපි වෙ මස්සදිති පොසො සුති මික්කො සමාති වා,
යො පුබ්බෙ සුමනො හුතො පච්ඡා සමපජ්ජතෙ දිසො.
1912. සමාගතා ජාතපද⁴ නෙගමා ව සමාගතා,
මිගා⁵ ධක්ඛස්සති බාදන්ති තං දෙවො පටිසෙධතු⁶.
1913. කාමං ජනපදෙ⁷ මාසි රටංවාපි විනස්සතු,
නතෙවිභං රුරු දුබ්බෙ දක්ඛා අහසදක්ඛිණං.
1914. මා මෙ ජනපදෙ ආසි රටංක්ඛාපි විනස්සතු,
නතෙවි⁸ මිග රාජස්ස වරං දක්ඛා මුසා හණන්ති.

9. රුරුමිගජාතකං.

1915. ආසිංසෙපෙව⁹ පුරිසො න නිබ්බික්ඛෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අනන්තං යථා ඉව්ඪං තරා අහු.
1916. ආසිංසෙපෙව පුරිසො න නිබ්බික්ඛෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අනන්තං උදකා ඵලමුඛිතං.
1917. වායමෙපෙව¹⁰ පුරිසො න නිබ්බික්ඛෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අනන්තං යථා ඉව්ඪං තරා අහු.

1. සතං සෙ - මජ්ඣං.

2. දුඛතො - වී., දුඛිතො - සතා.

3. කාමවාරං - මජ්ඣං, සතා.

4. ජනපද - මජ්ඣං.

5. මිගාසසානි - මජ්ඣං.

6. පටිසෙධතු - මජ්ඣං.

7. ජනපදෙ - මජ්ඣං.

8. නතෙවිභං - වී.

9. ආසිංසෙපෙව - මජ්ඣං.

10. වායමෙපෙව - මජ්ඣං.

1908. ජනපතිතුමනි, පණ්ඩිතයාගේ ද මෝඩයාගේ ද විනාශය සත්පුරුෂයෝ ඒකාන්තයෙන් ප්‍රශංසා නො කෙරෙති. පාප පැවැතුම් ඇති (හේ) කැමැති පරිදි ගෙදර යේවා. යමක් මොහුට දෙමි යි කියේ ද එයත් ඔහුට දෙන්නේ මැනවි. මම ද තොප කැමැති පරිදි කරන්නෙක් වෙමි.

1909. ද්‍රෝහි මිනිසාට යමෙක් ද්‍රෝහ නො කෙළේ ද මේ රුරු මෘගයා ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයන්ගෙන් කෙනෙකි. පාප පැවැතුම් ඇති (හේ) කැමැති පරිදි ගෙදර යේවා. 'යමක් මොහුට දෙමි' යි කියෙමි ද එයත් මොහුට දෙමි. මම ද තොපට කැමැති පරිදි වාසය කරන්නට වර දෙමි.

1910. රජතුමනි, සිවලුන්ගේත් පක්ෂීන්ගේත් නාදය පහසුවෙන් තේරුම් ගත හැකිය. මනුෂ්‍යයන්ගේ නාදය තේරුම් ගැනීම ඊට වඩා අපහසු ය.

1911. ඉදින් පුරුෂයෙක් (මේ) නැයෙක, මිතුරෙක, යහළුවෙක කියා දනී ද, හේ පළමු සතුටු සිතැති වූ පසු වූ සතුරු වන්නේ ය.

1912. රැස් වූ දනවු වැසියෝ ද නියමිත වැසියෝ ද “රජතුමනි, මුවෝ ධාන්‍ය කන්නාහ. රජතුමා, එය වළකන සේක්වා” යි කීහ.

1913. ජනපදය ඒකාන්තයෙන් වැනැසේවා. රට ද වැනැසේවා. රුරු මුවාට අභය දනය දී (යළිත්) මම ද්‍රෝහ නො කරන්නෙමි.

1914. මගේ ජනපදය වැනැසේවා. රට ද වැනැසේවා. මම මුවරජුට වර දී බොරු නො කියමි.

9. රුරු මෘග ජාතක යි.

1915. නැණවත් පුරුෂයා බලාපොරොත්තු (ඇත්තෙක්) වන්නේ ම ය. නො කලකිරෙන්නේය. මම යම් සේ කැමැති වීම ද එසේ සිදු විය. මම තමා දකිමි.

1916. නැණවත් පුරුෂයා බලාපොරොත්තු (ඇත්තෙක්) වන්නේ ම ය. නො කලකිරෙන්නේ ය. දියෙන් ගොඩට පැමිණි මම තමා දකිමි.

1917. නැණවත් පුරුෂයා වෑයම් කරන්නේ ම ය. නො කලකිරෙන්නේ ය. මම යම් සේ කැමැති වීම ද එසේ සිදු විය. මම තමා දකිමි.

1918. වායමෙපෙව පුරියො න නිබ්බිදෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පසසාමී වොහං අක්කානං උදකා ඵලමුබ්බතං.
1919. දුක්ඛපනීතොපි නරො යපඤ්ඤ
ආයං න ජීවෙය්‍ය පුබ්බාගමාය,
බහුභි ඵසසා අභිතා භිතා ව
අවිතකතිතා මච්ඡුමුපබ්බජන්ති.
1920. අවිතතිතමපි භවති විතතිතමපි විතසසති,
නහි විනාමායා භොගා ඉත්ථා පුරිසසස වා.
1921. සරහං ගිරිදුග්ගසමිං යං කුං අනුසරී පුරෙ,
අලීනාවික්කසස කුචං වික්කන්තමනුජවසි.
1922. යො තං විදුග්ගා නරකා සමුද්ධරී
සිලාය යොග්ගං සරහො කර්කා,
දුක්ඛපනීතං මච්ඡුමුබ්බා පමොවසි
අලීනාවික්කං තමිගං වදෙසි.
1923. කුචං නු තතෙථව කද අභොසි
උදග්ගු තෙ කොචි නං ඵතදක්ඛා,
විවක්කවජඤ්ඤා නුසි සබ්බදසසි
කුඤ්ඤානු තෙ බ්‍රාහ්මණ භිංසරුපං.
1924. න වෙවහං තත්ථ කද අභොසිං
න වාපි මෙ කොචි නං ඵතදක්ඛා,
ගාථාපදනඤ්ඤා සුභාසිතානං
අතථං තද නොනති ජනීඤ්ඤා ධීරා.
1925. ආදය පකතිං පරවිරියසාතිං
වාපෙ සරං කිං විචිතිවජසෙ කුචං,
නුඤ්ඤානු සරො සරහං හනනු ධීරං
අතතං හි ඵතං වරපඤ්ඤා රඤ්ඤා.
1926. අද්ධා පජානාමි අහමපි ඵතං
අතතං මිගො බ්‍රාහ්මණ ඛන්ධසස,
පුරෙබ්බ කකඤ්ඤා අපවායමානො
තක්ඛා මිගං සරහං නො හනාමි.

1. විවක්කවජඤ්ඤා - මජ්ඣ, විවක්කවජඤ්ඤා - සා. 1.

2. කුඤ්ඤා - වී.

1918. නැණවත් පුරුෂයා වැයම් කරන්නේ ම ය. නො කල කිරෙන්නේ ය. දියෙන් ගොඩට පැමිණි මම තමා දකිමි.

1919. දුකට පැමිණියේ නමුත් නැණවත් පුරුෂයා සැපතට පැමිණීමේ රිස්ස නො සිදින්නේ ය. නො සිතු හිතානිත ස්පර්ශයේ සන්තියා වෙත පැමිණෙති.

1920. නො සිතු දය සිදු වෙයි. සිතු දය නො සිදු වෙයි. ස්ත්රියකට හෝ පුරුෂයකුට සිතු ලෙස වස්තුව නො ලැබේ.

1921. පෙර ඔබ යම් ගිරි දුර්ගයක සරභ මුවකු ලුහුබැඳ ගියෝ ද, කරුණා සිතැති උගේ වැයම නිසා තෙපි ජීවත් වුව.

1922. යම් සරභ මුවෙක් හලෙන් උපක්‍රම යොදා, ගොඩ පැමිණිය නො හැකි නරාවළින් තොප ගොඩ ගත්තේ ද දුකට පත් වූ පිටි තොප මරු මුවෙන් මිදී ද, දෙවර්ග යම්පන්න සිතැති ඒ මුවාගේ ගුණ කිහිප ය.

1923. බමුණ, තෙපි එද එහි සිටියහු ද? නැතහොත් කිසිවෙක් එය තොපට කීවේ ද? (නැතහොත්) දුරු කළ කෙලෙස් ඇති සර්වඥ ධුහු ද? තොපගේ නුවණ බලවත් පැවැතුම් ඇත්තේ ය.

1924. ජනපති තුමනි, මම එද එහි නො වීමි. කිසිවෙකුත් මට එය නො කිය. (එහෙත්) මනා කොට කී ගාරා පදයන්ගේ අර්ථය නුවණැත්තෝ සොයති.

1925. අන්‍යයන්ගේ වැයම නසන ඊතලය දුන්නෙහි බහාගෙන ඔබ සැක කරන්නේ කිම? ඊය වීද වහා සරභයා නසන්නා. එය උතුම් පැණැති රජගේ ආහාර යි.

1926. බමුණ, මුවා ඝෘත්‍රියයාගේ ආහාර යි. එය මම ද ඒකාන්තයෙන් දනිමි. පෙර කළගුණය පුදන්නෙමි, මම සරභමුවා නො මරමි.

1927. නෙසො මිගො මහාරාජ අසුරෙසෝ දිසමපති,
එතං හතථා මනුසසිඤ්ඤා භවසසු අමරාධිපො.
1928. සවෙව රාජා විචිකිච්ඡසෙ තුවං.
හතඤ්ඤා මිගං සරහං සහායකං මෙ
සපුත්තදුරො නරවීරියසෙට්ඨං¹
ගතතා තුවං වෙතරණිං² යමසස.
1929. කාමං අහං ජානපද ව සබ්බෙ
පුත්තා ව දුරා ව සහායසඤ්ඤා,
ගවෙඡ්ඤා නං වෙතරණිං යමසස
නතෙව හතෙඤ්ඤා³ යො මමපාණදසස⁴.
1930. අයං මිගො කිච්ඡගතසස මඤ්ඤා
එකසස කතතා විචිකිච්ඡා සොරෙ
තං කාදිසං පුබ්බකිච්චං සරතොතා
ජානං මහාබුද්ධෙහි කපං හතොයසං.
1931. මිත්තාභිරාධි⁵ විරමෙව ජීව
රජසං ඉමං ධම්මගුණෙ පසාස,⁶
නාරිගුණෙහි පරිවාරයතො
මොදසසු රටෙට්ඨ නිදිවෙව වාසවො.
1932. අපකකාධිපො නිව්ච්ඡසතතවිකො
සබ්බාතිරියාවයොගො හවිඤ්ඤා⁷
දඤ්ඤා ව හුඤ්ඤා ව යථානුභාවං
අනිඤ්ඤා සංගමුපෙති යානනි.

10. සරහමිගජාතකං.

තෙරසකතිපාතං. නිට්ඨිතං.

කසුද්දානං:

විරකමි⁸කුට්ඨාරිසහංවරො
අපරඤ්ඤාසමිං දුතකපඤ්ඤාතො
අපමොධි අකිත්තිසුත්තකරිතා
අපරුරුමිගෙන පරොසරහොති.

1. අසුරො යො - වී.
2. රාජා - වී. මී.
3. නරවීරියසෙට්ඨං - මජ්ඣං, සයං.
4. වතකරණිං - මජ්ඣං.
5. හතෙඤ්ඤා - මජ්ඣං, සයං.
6. මම පාණං - මජ්ඣං.
7. මිත්තාභිරාධි - මජ්ඣං.
8. රජපලිවසස පණ්ණසසං - මජ්ඣං.
9. සබ්බාතිරි පාසුතකෙ කරිතා - සයං, සබ්බාතිරි යාවයොගෙ විදිතා - මජ්ඣං.
10. වරමමෙ - සයං.

1927. දිශාධිපති රජතුමනි, මෙතෙම මුවෙක් නො වේ. මෙතෙම අසුරයා ය. නරදෙවුව, මොහු මරා ඔබ ශක්‍ර වන්නේ මනාය.

1928. රජතුමනි, මේ සරභයා මාගේ මිතුරා යයි (යන හැඟීම නිසා) නසන්නට සැක උපදවා ද (එහෙයින්) නරදෙවුව, අඹු දරුවන් සහිත තෙපි යමයාගේ වේතරණී නම් නිරයට යන්නාහුය.

1929. බමුණ, මම ද දනවු වැසියෝ ද පුත්‍රයෝ ද භාර්යාවෝ ද මිතුරෝ ද යන හැමදෙන යමයාගේ වේතරණී නිරයට ඒකාන්තයෙන් යම්හ. (එහෙත්) යමෙක් මට පණ දුන්නේ ද හේ නො මැරිය යුතු ය.

1930. බමුණ, මේ මුවා මහවනයෙහි හුදෙකලා ව සිටී මට නරාවළෙන් ගොඩ එන්නට උපකාර කෙළේ ය. පෙර කළ ඒ උපකාර සිහි කරන්නොම දැන දැන ම ඔහු කෙසේ නසම ද?

1931. මිතුරන් සතුටු කරන ඔබ බොහෝ කල් වෙසෙන්නවා. (දඹ)රාජ ධර්මයෙහි පිහිටා රාජ්‍යානුශාසනා කෙරෙන්නවා. ස්ත්‍රී සමූහයා පිරිවරා ගෙන වෙසෙන ශක්‍රයා මෙන් රටෙහි ප්‍රීතියෙන් වෙසෙන්නවා.

1932. නො කීපෙන සතුටු සිතැති (ඔබ) අමුත්තන්ගේ යාව-නයට සුදුසු වෙන්නවා. හැකි පමණින් දීමත් බිදීමත් කොට නින්දා රහිත වැ සැපතින් අග්‍රයානය වන දෙව්ලොවට පැමිණෙන්නවා.

10. සරභමිග ජාතක සි.

තේරයක නිපාතය නිමයේ සි.

එහි උද්දනය:

අම්මජාතකය, කුයාරි (වැඳුන) ජාතකය, ජවන භංස ජාතකය, වුලලනාරද ජාතකය, පස්වැනි දූත ජාතකය ද, යළි කාලිංග බොධි ජාතකය, අකිකති ජාතකය, තකකාරිය ජාතකය, රුරුමිග ජාතකය හා සරභමිග ජාතකය දැයි (ජාතක දශය වේ.)

1933. සමසන්නං සාලිකෙදරං සුවා භුක්ඛනති කොසිය,
පට්ටෙදෙමී තෙ බුහෙමි න නං¹ වාරෙතු මුසසතෙ
1934. එතො ව තත් සකුණො සො තෙසං² සබ්බසුදරො,
භුතා සාලිං යථාකාමං තුණ්ණචනාදය ගච්ඡති.
1935. ඔධොකතු³ වාළපාසානි යථා බ්‍රහ්මකප්පො දිග්ඝා,
ඒවිඤ්ඤා නං ගහෙතාන ආනායෙට් මමනාතිකෙ.
1936. එතෙ භුතා පිච්චා ව පසකමනති වීභංගමා,
එතො බ්‍රහ්මකප්පි පාසෙන කිං පාපං පකතව්වයා.
1937. 'උදරං නුන අභ්‍යන්තරං සුව අභිච්ඡාදරං තව,
භුතා සාලිං යථාකාමං තුණ්ණචනාදය ගච්ඡති.
1938. කොට්ඨනඤ්ඤා තත් පුරෙසි සුව චෙරනඤ්ඤා තෙ මයා
පුට්ඨො මෙ සමම අසකාමි කම් සාලිං නිධිසි.
1939. න මෙ චෙරං තයා සඤ්ඤා කොට්ඨො මහං න වීජාති,
ඉණං වුඤ්ඤාමිණංදමම් සමපතො කොට්ඨිමිච්ඡිං⁴
නිධිමිති තත් නිදහමි එවං ජානාති කොසිය.
- 1940 කිදිසං තෙ ඉණදනං ඉණමොසෙකා ව කිදිසො,
නිධිං නිධානං අකමාති අප්පං පාසා පමොසකසි.
1941. අජාතපකමා තරුණා පුත්තකා මහං⁵ කොසිය,
තෙ මං හතා හරිස්සනති තස්මා තෙසං ඉණං දදෙ.
1942. මාතා පිතා ව මෙ වුද්ධා ඒණ්ණකා ගතයොධධනා,
තෙසං තුණ්ණචනා භාතුන මුඤ්ඤා පුට්ඨො තත්⁶ ඉණං.
1943. අභ්‍යන්තරි තත් සකුණා චිත්තපකමා සුදුබ්බලා,
තෙසං පුඤ්ඤාසීකො දමම් තං නිධිං ආහු පමෙතා.

1. තනෙ - මජ්ඣං, නතෙ - සතා.
2. සො තෙසං - මජ්ඣං, සතා,
3. උද්ධාත - මජ්ඣං, සතා.
4. කොට්ඨිමිච්ඡි - මජ්ඣං.
5. නිධිමිති මකමාති - මජ්ඣං.
6. මහං - මජ්ඣං.
7. පුට්ඨකතං - වී., මජ්ඣං.

1933. කෝසිය ගොත්ති උපන් බමුණ, ඇල් කෙත සම්පූර්ණයෙන් පැසි තිබේ. කෙත ගිරවු කති. එය වළකන්නට නො හැක්කෙමි. එය ඔබට දන්වමි.

1934. එහි ගිරවුන් අතර අංගොපාංග සම්පූර්ණ බැවින් සර්ව සුන්දර වූ ගිරවෙක් වෙයි. හේ රිසි සේ ඇල් වී රස විඳෑ වී කරල් රැගෙන යයි.

1935. ඒ පක්ෂියා බැඳෙන පරිදි පුඩු අටවා තබන්නා. ජීව-ග්‍රහයෙන් ම ඔහු අල්ලා මා සම්පයට ගෙනෙව.

1936. මේ පක්ෂිහු වී බිඳූ පැන් වී ඉවත් වූ යති. හුදෙකලාව මම පුඩුවෙන් බැඳුනෙමි. මා කෙබඳු පාපයක් කරන ලද ද?

1937. ගිරා පෝතකය, සෙසු ගිරවුන්ගේ බඩට වඩා තොපගේ බඩ ඉතා මහත් යයි සිතමි. රිසි සේ ඇල් වී කා තුඩෙහි දු ගෙන යන්නෙහිය.

1938. ගිරවාණෙනි, එහි කොටුගලක් පුරවන්නෙහි ද? නැත-හොත් මා හා වෛරයක් පවතී ද? මිතුර, විතාරන මට කිය. ඇල් වී කොහි තැන්පත් කරන්නෙහි ද?

1939. කෝසිය බමුණ, තොප හා මාගේ වෛරයක් නැත. මට කොටුගලෙකුත් නැත. ඉඹුල් රුකට පැමිණ ණයක් මුදුම්. ණය ද දෙමි. එහි නිධානයක් ද නිදන් කරමි. (මෙය) මෙසේ දනුව.

1940. ගිරවාණෙනි, තොපගේ ණය දීම කෙබඳු ද? ණයෙන් මිදීම කෙබඳු ද? නිදන් කිරීම කෙබඳු ද? එකලා තෙපි පුඩුවෙන් මිදෙන්නහුය.

1941. කෝසිය බමුණ, පියාපත් නො සැදුණු මාගේ පුත්‍ර පැටවු සිටිති. මා විසින් පෝෂණය කරනු ලැබූ ඔවුහු යළිත් මා පුස්තාන. එ හෙයින් ඔවුනට ණය දෙමි.

1942. මගේ මවුපියෝ වෘද්ධයහ. ජරාවෙන් යුක්තහ. යොවුන් බව පහව ගොස් ඇත. තුඩින් ගෙන ගොස් (ඇල් වී කරල්) ඔවුනට දී මම පෙර ගත් ණය මුදුම්.

1943. එහි ඉතා දුබල නැසුණ පියාපත් ඇති තවත් පක්ෂිහු වෙසෙති. පින් සඳහා ඔවුනටත් දෙමි. එය අනුගාමික නිධානයයි නුවණැත්තෝ කියති.

1944. එදිසං¹ මෙ ඉණදනං ඉණමොකෙකා මෙ එදිසො,
නිධිං නිධානං අකුණං² එවං ජානාති කොසිය.
1945. හඳුකො වනයං³ පකඛි ජිපො පරමධම්මකො,
එකච්චස්ස මනුසොස්ස අයං ධම්මො න විජ්ජති.
1946. භුඤ්ජ සාලිං යථාකාමං සහ සමෙකෙහි කුරුති,
පුනාපි සුව පසෙසමු පියං මෙ තව දක්ඛණං.
1947. භුක්තඤ්ච පිත්තඤ්ච නවස්සමමුඛ
රතීව නො කොසිය තෙ සකාසෙ,
නිකඛිත්තදණ්ඩස්ස දදති දනං,
ජිණ්ණඤ්ච මාතාපිතරො හරස්සු.
1948. ලකඛි වත මෙ උදපාදි අජ්ජ
යො අද්දසාසිං⁴ පචරං දිජානං,
සුවස්ස සුඤ්ඤාන සුභාසිතානි
කාහාමි පුඤ්ඤානි අනප්පකානි.
1949. සො කොසියො අත්තමනො උදග්ගො
අත්තඤ්ච පානඤ්චිසබ්බරීඤ්ච,
අනෙකාන පානෙන පසත්තවිකෙසා
සත්තප්පධි සමග්ගො බ්‍රාහ්මණොවාති.

1. සාලිකෙදරජාතකං⁵.

1950. උපතීයතිදං මඤ්ඤ
වජ්ඣ ලොභිතමදෙන මජ්ඣාමි,
විජ්ඣාමි ජීවිතං පාණං
මෙ වජ්ඣ නිරුජ්ඣකිකභි⁶.
1951. ඔසධි මෙ දුක්ඛං මෙ
හදයං මෙ දඤ්ඤෙන නිතමමාමි,
තව වජ්ඣයා සොචතතියා
න නං අඤ්ඤාති සොකෙහි.

1. එදිසං - මිජ්ඣං.
2. නිධිනිධානමකාමි - මිජ්ඣං.
3. වනයං - සතා, වී.
4. යොහං අද්දසං - මිජ්ඣං, සතා.
5. හරිඤ්ච - වී, කරි - මිජ්ඣං.
6. කෙරජාතකං - මිජ්ඣං,
7. උපතීයතිදං මඤ්ඤ - වජ්ඣ ලොභිත මඤ්ඤ.
අජ්ජ ජහාමි ජීවිතං - පාණං මෙ වජ්ඣ නිරුජ්ඣකිකභි - මිජ්ඣං.
අජ්ඣාසි විජ්ඣාමි ජීවිතං. සතා.

1944. කෝසිය බමුණ, මාගේ ණය දීම මෙබඳු වෙයි. මාගේ ණය මිදීම ද මෙබඳු වේ. කියන ලද නිදන් කිරීමත් මෙලෙස දැන ගනුව.

1945. පියාපත් ඇති මේ පක්ෂියා යහපත් ය. ඉතා දහැමිය. ඇතැම් මිනිසුන් අතර ද මේ ගුණ දහම විද්‍යාමාන නො වේ.

1946. සියලු නැයන් සමග කැමැති පරිදි ඇල් වී අනුභව කරව. යළිදු (තොප) දකිමු. තොපගේ දෑත්ම මට පිය ය.

1947. කෝසිය බමුණ, තොපගේ නිවෙසෙහි කැවෙමි. බිවෙමි. තොප කෙරෙහි ඇල්ම ද ඇති විය. බහා ලූ දඩු ඇත්තන්ට දත් දෙව. ජරපත් මවුපියන් පෝෂණය කරව.

1948. පක්ෂීන්ගෙන් උතුම් ගිරවා මම දුටුයෙමි ද ඒ මට ශ්‍රී කාන්තාව ඒකාන්තයෙන් පහළ වූවා ය. ගිරවාගේ සුභාෂිත අසා බොහෝ පින් කරමි.

1949. ඒ කෝසිය බමුණා මුදිත වූයේ ප්‍රමුදිත වූයේ, කැම බීම පිළියෙළ කොට පහන් සිතින් ආහාරපානයෙන් ග්‍රමණ-බ්‍රාහ්මණයන් සතුටු කරවී ය.

1. සාලිකේදර ජාතක යි.

1950. වන්දාවෙනි, මේ ජීවිතය විනාශය කරා පැමිණියේය යි හඬමි. (වැගිරෙන) ලෙසෙහි ගිලෙමි. ජීවිතය අත් හරිමි. ප්‍රාණයෝ නිරුඳු වෙති.

1951. මාගේ පණ නවති. මට දුකෙකි. මාගේ හදවත දවේ. ඉතා ක්ලාන්ත ඇත්තේ වෙමි. මේ මාගේ දුක ශෝක කරන වන්දාව නිසා උපති. අත් කරුණ නිසා නො වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1952. නිණමිව වනමිව මියාමා¹
නදී අපරිපුණණියාව සුඤ්ඤාමි,
තව වන්දියා සොවතනියා
න නං අඤ්ඤාති සොකෙති.
1953. වසංච සරෙ පාදෙ
ඉමානි මසුනුති වතතරෙ මය්ගං,
තව වන්දියා සොවතනියා
න නං අඤ්ඤාති සොකෙති.
1954. පාපොසි ඔබා රාජපුතන
යො මෙ ඉව්ඤ්ඤපනිං විරාකියා,
විපක්ඛි වනමුලසමිං
සො යං විදෙධා ජමා සෙත්.
1955. ඉමං මය්ගං හදයසොකං
පටිමුඤ්ඤාතු රාජපුතන තව මාතා,
යො මය්ගං හදයසොකො
කිම්පුරිසං අවෙසකමානාය.
1956. ඉමං මය්ගං හදයසොකං
පටිමුඤ්ඤාතු රාජපුතන තව ජායා,
යො මය්ගං හදයසොකො
කිම්පුරිසං අවෙසකමානාය.
1957. මා ව පුතෙත² මා ව පනිං
අද්දකඛි රාජපුතන තව මාතා,
යො කිම්පුරිසං අවධි
අද්දකං³ මය්ගකාමාති.
1958. මා ව පුතෙත මා ව පනිං⁴
අද්දකඛි රාජපුතන තව ජයා,
යො කිම්පුරිසං අවධි
අද්දකං මය්ගකාමාති.⁴
1959. මා තුචං වජ්ජ රුජ්ජ⁵
මා සොචි වනානිමිරමත්තකඛි,
මම තුං භොතිසි හරියා
රාජකුලෙ පුජිතා නාරි⁶.

1. මියාමාමි - මජ්ඣං,

2. මා ව පුතං - මජ්ඣං, සංඝං,

3. අද්දකං - චි,

4. මය්ගං කාමා ව, මය්ගං කාමාති-මජ්ඣං.

5. රොද්ධං-මජ්ඣං.

6. නාරිති - මජ්ඣං.

1952. රත් වූ ගලෙහි වූ තණ මෙන් ද මුලසුන් කැලෑ ගසක් මෙන් ද මලානික වෙමි. දිය නො පිරුණු නදියක් මෙන් වියළෙමි. එය ශොක කරන වන්දා නිසා උපනි. අන් කරුණු නිසා නො වෙයි.

1953. පර්වත පාදයෙහි වැසි දිය මෙන් මගේ කඳුළු ධාරා නො සිඳි ගලයි. එය ශොක කරන වන්දා නිසා උපනි. අන් කරුණු නිසා නො වේ.

1954. රාජපුත්‍රය, යමෙක් දුක්පත් මා කැමැති මාගේ සැමියා වනයෙහි විද්දේ ද (ඒ නූඹ) පාපියෙක් වෙහි. විදුම් ලද හෙතෙම බිමැ හෝනේ ය.

1955. රාජපුත්‍රය, කිඳුරා බලන මාගේ සිත්හි යම් දුකක් වේ ද, මාගේ සිත්හි හටගත් දුක තොපගේ මව ද ලබාවා.

1956. රාජපුත්‍රය, කිඳුරා බලන මාගේ හිතෙහි යම් දුකක් වේ ද, මාගේ හිතෙහි හටගත් දුක තොපගේ බිරිඳ ද ලබාවා.

1957. රාජපුත්‍රය, යමෙක් අභිංසක වූ මව ප්‍රිය වූ කිඳුරා මැරී ද (ඒ) තොපගේ මව ද දුරුවන් නො දකිවා. සැමියා ද නො දකිවා.

1958. රාජපුත්‍රය, යමෙක්, අභිංසක වූ මව ප්‍රිය වූ කිඳුරා මැරී ද (ඒ) තොපගේ බිරිඳ දරුවන් නො දකිවා. සැමියා ද නො දකිවා යි සාප කළා ය.

1959. වන්දාවෙනි, නො හඬන්න. දුක් නො වන්න. තී මානෙල් මල් බඳු ඇස් ඇත්තිය. තෙපි රජකුලයේ ස්ත්‍රීන්ගෙන් පිදුම් ලබන්නී මාගේ භාර්යාව හෙවත් අගමෙහෙසිය වන්නහු ය.

1960. අප්‍රේල් 1960. මැයි 1960.
නවවනාංග: රාජ්‍යයේ නව මහජන
යො කිවුරිය. අවධි
අදායක. මහජනාධිපති.
1961. අප්‍රේල් 1961. අප්‍රේල් 1961. අප්‍රේල් 1961.
කිවුරියේ ගවස් නිමවනා,
තාලිකානගරයෙන්*
අරමුණ අං. මහා රාමුකර්ම.
1962. මහ පවුලකා නව කණ්ඩා
තා වී ගිවිසුමක,
තත්ත්ව අං. අප්‍රේල් 1962.
කිවුරියේ කට. අහ. කාස.
1963. මහ පවුලකා නව රාමුකර්ම
වාලිමගේ අනුමැතිය,
තත්ත්ව අං. අප්‍රේල් 1963.
කිවුරියේ කට. අහ. කාස.
1964. මහ පවුලකා නව රාමුකර්ම
වාලිමගේ අනුමැතිය,
තත්ත්ව අං. අප්‍රේල් 1964.
කිවුරියේ කට. අහ. කාස.
1965. අවසාන සවිකර්ම ගිවිසුමක*
කුසුමානිතිමයයෙන්*,
තත්ත්ව අං. අප්‍රේල් 1965.
කිවුරියේ කට. අහ. කාස.
1966. නිලානි නිමවනා
පවුලකා කුටුම්භ දහනෙයානි,
තත්ත්ව අං. අප්‍රේල් 1966.
කිවුරියේ කට. අහ. කාස.
1967. පිකානි නිමවනා
පවුලකා කුටුම්භ දහනෙයානි,
තත්ත්ව අං. අප්‍රේල් 1967.
කිවුරියේ කට. අහ. කාස.

1. සහ. වී. නුතන-මහ.
2. කාස-මහ.
3. තාලිකානගරයෙන්-මහ., මහ.
4. තත්ත්ව - වී., මහ.
5. කාස - වී., මහ.
6. ගිවිසුම නිමවනා - මහ., වී.

1960. රාජපුත්‍රය, අභියානු වූ මට ප්‍රිය වූ කිසිදු යමක් මැරී ද, මම මිය යනත් (ඒ) තොපගේ භාර්යා නො වෙමි.

1961. කළු පතුරු හා තුවරලා ආහාර කොට ගන්නා බියසුලු කිසිදු, පිටත් වන්නට කැමැති නම් හිමවතට යව. වනයෙහි මෘගයෝ තී රමණය කරන්නාහ.

1962. කිසිදුයෙකු, ඒ පර්වත ද ඒ කඳුදළු ද ඒ පර්වත ගුහා ද ඇත. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1963. කිසිදුයෙකු, ව්‍යාල මෘගයන් හැසිරූ පුරුදු කොළ ඇතිරී ඇත. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1964. කිසිදුයෙකු, ව්‍යාල මෘගයන් හැසිරූ පුරුදු රමණීය වූ මල්ඇතිරී ඇත. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1965. කිසිදුයෙකු, පිරිසුදු දිය ඇති කුසුම් විසුරුණු දියදහර ඇති ගිරිනදිහු මෙහි ගලා බසිති. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1966. කිසිදුයෙකු, හිමවතෙහි දර්ශනය වූ නිල්පැහැති පර්වත-කුටයෝ වෙති. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කරමි ද?

1967. කිසිදුයෙකු, හිමවතෙහි දකුම්කලු රන්වන් පර්වත-කුටයෝ වෙති. එහි තොප නො දක්නා මම කුමක් කරමි ද?

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1968. තඹානි හිමවතො
පබ්බතස්ස කුටානි දස්සනෙය්‍යානි,
තස්ස තං අපස්සනති
කිච්චුරිස කථං අහං කාසං.
1969. තුඛානි හිමවතො
පබ්බතස්ස කුටානි දස්සනෙය්‍යානි,
තස්ස තං අපස්සනති
කිච්චුරිස කථං අහං කාසං.
1970. සෙතානි හිමවතො
පබ්බතස්ස කුටානි දස්සනෙය්‍යානි,
තස්ස තං අපස්සනති
කිච්චුරිස කථං අහං කාසං.
1971. විත්තානි හිමවතො
පබ්බතස්ස කුටානි දස්සනෙය්‍යානි,
තස්ස තං අපස්සනති
කිච්චුරිස කථං අහං කාසං.
1972. යක්ඛගණසෙවිතො
ගන්ධමාදනෙ ඔසධෙහි සඤ්ජනෙත,
තස්ස තං අපස්සනති
කිච්චුරිස කථං අහං කාසං.
1973. කිච්චුරිසසෙවිතො
ගන්ධමාදනෙ ඔසධෙහි සඤ්ජනෙත,
තස්ස තං අපස්සනති
කිච්චුරිස කථං අහං කාසං.
1974. වජ්‍රෙ තෙ පාදෙ අධිර ඛුණ්ණි
යො මෙ ඉච්ඡිතපතිං වරාකියා,
අමතෙන අභිසිඤ්චි
සමාගතස්මිං පියතමෙන.
1975. විවරාම දනි ගිරිවරනදියො
කුසුමාභිකිණ්ණසොභායො,
නානාදුම්බසනායො
පියංවද අඤ්ඤමඤ්ඤසානි.

2. වජ්‍රකිත්තරජාතකං.

1. වජ්‍රෙ තෙ අධිර ඛුණ්ණි - මජ්ඣං.

1968. කිඳුරාණෙනි, හිමවතෙහි දර්ශනය වූ තඹපැහැති පර්වත-
කුටයෝ වෙති. එහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1969. කිඳුරාණෙනි, හිමවතෙහි දර්ශනය වූ උස් වූ පර්වත-
කුටයෝ වෙති. එහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1970. කිඳුරාණෙනි, හිමවතෙහි දර්ශනය වූ සුදුපැහැති පර්වත-
කුටයෝ වෙති. එහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1971. කිඳුරාණෙනි, හිමවතෙහි දර්ශනය වූ විසිතුරු පර්වත-
කුටයෝ වෙති. එහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1972. කිඳුරාණෙනි, ඔසුයෙන් ගැවැසුණු බුමාවුදෙවියන් සෙවුනා
ගඳමහන් පව්වෙහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1973. කිඳුරාණෙනි, ඔසුයෙන් ගැවැසුණු කිඳුරන් සෙවුනා
ගඳමහන් පව්වෙහි ඔබ නො දක්නා මම කුමක් කෙරෙමි ද?

1974. උතුම් බමුණාණෙනි, යමෙක් දුක්පත් මාගේ සැමියා
අමාදියෙන් ඉස්සේ ද, (එ හෙයින්) ප්‍රියතම සැමියා හා එක්වීම
ලදිමි. ඒ ඔබ වදිමි.

1975. අපි දැන් මලින් ගැවැසුණු දියදහර ඇති නන්වැදැරැම්
තුරුසෙවණ නැමැති වස්ත්‍ර ඇති ගිරිමතින් ඇඳ හැලෙන නදීන්හි
ඔවුනොවුනට ප්‍රිය බස් බෙණෙමින් හැසිරෙමහ.

2. වන්දකින්තර ජාතක යි.

1976. උසස්වනු ලබන බැංකුකරුවන් දින
පස් මම* බාදිතු පසුවන,
මිනිසා සහයකු වෙද්දී සෙනෙක
ආවේනික කුසලාන සහ දින.
1977. දින දින පවරායි පසුව
උසස්වනු ලබන පසුව, ක. උපම,
පස් මම බාදිතු පසුවන
පසුව මිලාවා හව මෙ සුඛය.
1978. මිනිසා සහයකු කලාත්ති පසුවන
කලාත්ති කලාත්ති සුඛමයමානා*,
කලාත්ති මෙ සෙනෙක එකමසුව.
අවසාන හි අවසාන කලාත්ති කිව.
1979. ය. හොඳ කිව. අනුකූලවන
අවසාන අවසාන කත. තවදීද*,
අනුකූලවන හව මා අඩක
ලවසාම පුනෙත කිව පිවමාන.
1980. තවදීද* රසකාවරණ කලාත්ති
සුඛමයමානා න සෙනෙක,
කලාත්ති හෙතෙම* සවිත. සබාලා
පාණ. වජ්ජන* සත* මෙසවමෙම.
1981. සුඛකර. කලමමකා¹¹ අනුකූලවන
අනුකූල කුසලාන* පුනෙත අඩකරන අනුකූල.
1982. වූතාපි එකෙ ටලිතා සකමවුන,
මිනිසා අනුකූලවන පතිට්ඨතනි,
පුනෙත මමවන ගතිමාගනෙකම්
අනු. වජ්ජන මම වාට්ඨතන.
1983. බලන බලනෙක ව අනුකූල ව
මිනිසා සහයකු කලාත්ති පසුවන,
කලාත්ති මෙ සෙනෙක එකමසුව.
අවසාන හි අවසාන කලාත්ති කිව.

1. පුද - මස, ව.
2. මම - සත.
3. පවරා - ව.
4. උසස්වනු - ව.
5. මාසයාන - ව.
6. තවදීද - මස, සත.

7. තවදීද - මස, සත.
8. හෙතෙම - මස.
9. වජ්ජන - මස, සත.
10. සත. නෙක මස, අනුකූල - ව.
11. කලම මකාපි - මස, සත.
12. කුසලාන - මස, සත.

1976. උකුස්සාණෙනි, මාගේ දරුවන් කන්නට රිසිඇති දනවු වැස්සෝ අප වසන දූපතෙහි හුළු බිඳිති. එක් වැ හැසිරෙන මිතුරකුට කියව. පක්ෂි වූ අපගේ කෑති වාසනය උකුසුරජුට කියනු මැනැවි.

1977. උකුසුරජාණෙනි, ඔබ පක්ෂින් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ පක්ෂි වෙති. මම ඔබ සරණ යමි. රුදුරු ජනපද වාසීහු මාගේ දරුවන් කන්නට රිසි වන්නාහ. ඔබ මට සැප පිණිස වෙත්වා.

1978. උකුස්සාණෙනි, ප්‍රාඥයෝ කල්හි දු නො කල්හි දු සැපය යොයන්නාහු උපකාර කරන මිතුරන් සභායයන් ඇති කර ගනිති. එහෙයින් මම ඔබට මේ උපකාරය කරමි. ආචාරසම්පන්න පුද්ගල ආචාරසම්පන්න පුද්ගලයාට කටයුතු දැ කෙරෙයි.

1979. අනුකම්පා ඇති ආචාරසම්පන්න ඔබ විසින් කටයුතු යමක් ඇත් ද, ආචාරශූණ ඇති මට මේ උපකාරය කරන ලදී. තමා රැකෙන්නේ මැනැවි. නො දැවෙන්නේ මැනැවි. ඔබ ජීවත් වන කලා (අපි) දරුවන් ලබන්නමු.

1980. (මිතුර,) ඔබගේ ම රැකවරණ සඳහා ක්‍රියා කරන මම මැරෙතු ද සන්ත්‍රාසයට පත් නො වෙමි. ඇතැම් මිතුරෝ මිතුරන් නිසා සිය පණ ද අත් හරිති. මෙය සත්පුරුෂ ධර්ම යි.

1981. ආකාශවාසී මේ උකුසු පක්ෂි තෙමේ අඛණ්ඩයක් ගෙවෙන තාක් මිතුරාගේ පුතුන් සඳහා ඉතා දුෂ්කර කාර්යයක් කෙළේ ය.

1982. දියෙහි වසන මාගේ මිත්‍රය, ඇතැම් කෙනෙක් යසසින් හා ධනයෙන් පිරිහෙත් නමුදු මිතුරනට අනුකම්පාවෙන් පිහිට වෙති. මාගේ පුත්හු කරදරයට පත් වූ සිටිති. පිළිසරණ භොයා පැමිණියෙමි. හිතවර්යායෙහි යෙදෙනු මැනැවි.

1983. නුවණැත්තෝ ධනධාන්‍යයට ද ජීවිතයට ද වඩා මිතුරාට සභායයාට උදව් කෙරෙති. උකුස්සාණෙනි, ඔබගේ මේ කාර්යය කරමි. ආචාරසම්පන්නයා ආචාරසම්පන්නයාගේ කාර්යය ඉටු කෙරෙයි.

1984. අපොසොසුරු කතා කවි නිසිදා
පුතෙකු පිතු වරක් අසවරිය,
අහං වරියාමි තවෙතමැති.¹
සෙනසුන් පුතෙකු පරිත්‍යාගයාමානො.
1985. අදා හි තාන සතමෙස ධර්මය
පුතෙකු පිතු යං වරෙරු² අසවරිය,
අපොස වං දිසා පවිත්තකායං.³
සෙනසුන් පුතෙකු න විභෙදයෙයු.⁴
1986. පසු මනුෂ්‍යා මිගවිරියසෙට්ඨ⁵
හයද්දිකා⁶ සෙට්ඨපුප්පෙත්තනි,⁷
පුතකු මමට්ඨා ගතිමාගතොසමි
කිං නොසි රාජා හව මෙ සුඛාය.⁸
1987. කරොමි තෙ සෙනක එතමැති⁹
ආයාම¹⁰ තෙ තං දිසනං වධාය,
කපං හි විඤ්ඤ පසු¹¹ සමපජානො
න වායමෙ අත්තජනසු ගුණිකායා.
1988. මිත්තඤ්ඤ¹² කසිරාට සුභද්දයඤ්ඤ¹³
අසිරඤ්ඤ කසිරාට සුඛෙති අසිරො¹⁴,
නිවැසිකොජො ව සරෙහිභානා
මොදම පුතෙකු සමඛිභුතා.
1989. සකමිත්තසු¹⁵ කමෙත්ත සභාය සුභාපලාසිනො,
කුජනකපුප්කුජනනි¹⁶ ලොමසා හදයඛමං.
1990. මිත්තං සභායං අධිගමෙ පඤ්ඤිතො
සො භුඤ්ඤති පුත්තපසු¹⁷ ධනං වා,
අහඤ්ඤ පුත්තං ව පති ව මය්‍යං
මිත්තානුකම්පාය සමඛිභුතා.
1991. රාජාවතා සුරවතා ව අපොසා
සමපනන සකඤ්ඤ¹⁸ හවනති හෙතෙ,
සො මිත්තවා යසවා උග්ගතතෙත්තා
අසමිඤ්ඤ¹⁹ ලොකෙ මොදති කාමකාමි.

1. නිසිදා - මජ්ඣ.	10. ඔහු - මජ්ඣ., වී.
2. කවෙට්ඨ - මජ්ඣ., සා., වී.	11. මිත්තං - මජ්ඣ.
3. පිතුනං වරෙ - මජ්ඣ.	12. සකාසරඤ්ඤ - වී.
4. පවිත්තකායං පවිත්තකායං - මජ්ඣ., සා., වී.	13. පුට්ඨගමය - මජ්ඣ., සා.,
5. න භෙදයෙයු - වී. න. භෙදයෙයු - මජ්ඣ.	14. සතං වී. සකං - මජ්ඣ.
6. වරපෙට්ඨ - මජ්ඣ., සා.,	15. කුජනං - මජ්ඣ., වී.
7. හයද්දිකා - මජ්ඣ., සා.,	16. මිත්ත මජ්ඣ., පුත්ත වී.
8. ජජනති - මජ්ඣ.	17. සමිත්තං - මජ්ඣ.
9. ආයාමි - මජ්ඣ.	18. අසමිඤ්ඤ - මජ්ඣ.

1984. පියාණෙනි, ඔබ වෙහෙස නො වනු මැනවි. පුත්‍රයා පියාගේ කාර්යයෙහි නියුක්ත ව හැසිරෙයි. උකුස්සාගේ දරුවන් රකිමින් මම ඔබගේ මේ කාර්යයෙහි හැසිරෙන්නෙමි.

1985. දරුව, පියාගේ කාර්යයෙහි පුත්‍රයා නියුක්ත වීම ඵකාත්තයෙන් සත්පුරුෂ ගුණයෙකි. බොහෝ වැඩි ගිය මා දකු දනව වැසියෝ උකුස්සාගේ පුතුන් වෙහෙස නො කරන්නාහු නම් මැනවි.

1986. මාගයන් අතරේ වීර්යය ඇති ශ්‍රේෂ්ඨ රජතුමනි, තිරිසන්තු ද මනුෂ්‍යයෝ ද බියට පත් වූවෝ ශ්‍රේෂ්ඨයකු කරා එති. මාගේ දරුවෝ පිඩිතයහ. පිළිසරණ සොයා ආයේ වෙමි. ඔබ අප රජ වෙති. මාගේ සැපත පිණිස උපකාර වුව මැනවි.

1987. උකුස්සාණෙනි, ඔබගේ මේ කාර්යය කරමි. ඔබගේ ඒ සතුරන් නසන්නට යමි. නුවණැත්තේ සතුරු බිය දකු මිතුරන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා කෙසේ නම් වැයම් නො කෙරේ ද?

1988. යමෙක් සැපත සඳහා මිතුරකු හෝ හිතෙහියකු හෝ ස්වාමියකු හෝ ඇති කරන්නේ ද හේ සන්නාහය පැළැද ගත්තෙක් ඊපහර වළකන්නා සේ සතුරු කරදර වළකා ගනියි. (දකුණා වූ) අපි දරුවන් හා එක්ව ප්‍රීත වෙමු.

1989. ස්වකීය මිත්‍රයා වූ, බියෙන් පැන නොයන්නා වූ සිංහයාගේ චිත්‍රමය නිසා, අපේ කුරුලු පැටව් අපේ සිත් තුටු කරමින් නාදයට අනුව නාද කරති.

1990. ප්‍රාඥයා හිතෙහි මිත්‍රයකු ලබා ද හේ පුත්‍රයන් ද සිවුපාවන් ද ධනය ද ලැබූ පරිහරණය කරයි. මම ද මගේ පුත්‍රයෝ ද සැමියා ද යන අපි මිතුරන්ගේ අනුකම්පාව නිසා එක් වැ වසමු.

1991. රාජබලය ද සුරබලය ද ඇති මිතුරන්ගෙන් ප්‍රයෝජන ඇත. මිත්‍රධර්ම ඇත්තාට මෙබඳු මිතුරෝ වෙත්. මිතුරන් සහ යසස් ඇති උසස් ගතිපැවැත්වලින් යුතු හේ මෙලොව දී ද ප්‍රීත වේ.

1992. කරණියානි¹ මිත්‍යානි දළදෙදනාපි සෙනක,
පසස මිත්‍යානුකම්පාය සමගගමො සක්‍යතමෙ.
1993. සුරෙන බලවනෙනන යො මෙත්තිං² කරුනෙ දිපො,
එවං සො සුඛිතො හොති යථාහං තිස්සං සෙනකාති.

3. මහාඋක්කුසජාතකං.

1994. බරාජිතා ජට්ඨා පඬ්ඤානා
දුමුඛරුපා³ යෙ මෙ ජපනති,
කට්ඨිනා⁴ තෙ මානුසකෙ පයොගෙ
ඉදං වීදු පරිමුක්ඛා අපායා.
1995. පාපානි කම්මානි කරොථ⁵ රාජ
බහුසුක්කො වෙ න වරෙය්‍ය ධම්මං,
සහස්සවෙදපි න තං පටිච්ච
දුක්ඛා පමුච්ච වරණං අපජා.
1996. සහස්සවෙදපි න තං පටිච්ච
දුක්ඛා පමුච්ච වරණං අපජා
මඤ්ඤම් වෙද අඵලා හවනති
සසංයමං වරණඤ්ඤව සච්චං.
1997. නහෙව වෙද අඵලා හවනති
සසංයමං වරණඤ්ඤව සච්චං,
කිත්තිං⁶ හි පටොති අධිච්ච වෙදෙ
සනති පුණ්ණාති⁷ වරණෙන දනො.
1998. හව්වා මාතා පිතා බන්ධු යෙන ජාතො⁸ සයෙව⁹ සො,
උද්දලකො අහං හොතො¹⁰ සොත්ථියා¹¹ කරුචංසකො.
1999. කථං හො බ්‍රාහ්මණො හොති කථං හවති කෙවලී,
කථංසං පරිනිබ්බානං ධම්මවෙධා කිත්ති වුචති.
2000. තිරං කජා අනිමාදය බ්‍රාහ්මණො
ආපොසිජං¹² යජමුසෙසති යුජං,
එවං කරො බ්‍රාහ්මණො හොති ඛෙම්
ධම්මෙ ධීතං තෙන අමාපයිංසු.

1. කරණියානි - වී.
2. යොමිතං - මජ්ඣං.
3. දුමුඛරුපා සා. දුමුඛරුපා, රුක්ඛරුපා සා. අපොසිකං - මජ්ඣං.
4. මාතංජනානි - මජ්ඣං.
5. කට්ඨිනා - මජ්ඣං, සා. වී.
6. කරණියානි සා. කරණියා - මජ්ඣං.
7. කිත්තිං - සා.
8. සහස්සකං - මජ්ඣං.
9. ජාතෙ - මජ්ඣං.
10. ජී - සා.
11. හොති - මජ්ඣං.
12. සොත්ථියා - මජ්ඣං.
13. ආපොසිකං - මජ්ඣං.

1992. උතුස්සාණෙනී, දිළින්ද විසිතුදු මිතුරෝ කටයුත්තාහ. (හෙවත් මිතුරෝ සෙවිය යුතුවෙති.) මිතුරන්ගේ අනුකම්පාව නිසා සිය දරුවන් හා එක්වීමු. එය බලනු මැනැවි.

1993. උතුස්සාණෙනී, යම් පක්ෂියෙක් සුරයකු සමග ද බල-වතකු සමග ද මිතුරුකම් කෙරේ ද, හේ මාත් ඔබත් සුවපත් වූ සේ සුවපත් වෙයි.

3. මහා උක්කුස ජාතක යි.

1994. රථ අඳුන්දිවියම් පොරොවාගත් මැලියම් සහිත දත් ඇති අපචිත්‍ර මුහුණත් පෙනුමත් ඇති යම් දුර්ලඳෝ මන්ත්‍ර පිරුවහත් ද, මිනිසුන් කටයුතු දෙයෙහි ව්‍යාවෘත වූ, ඔවුහු කිම අවාදකින් මිදුණෝ ද?

1995. මහරජකුමනි, බහුශ්‍රැත වූවත් කුසල් දහමිනි නො හැසිරේ නම් පවිකම් කරන්නේ නම් දහසක් වේද දතවත් අෂ්ට සමාපත්ති නො ලබා අපාදකින් නො මිදෙන්නේ ය.

1996. දහසක් වේද හදලේ නමුදු වරණ ධර්මයට නො පැමිණ ඒ වේද නිසා දුකින් නො මිදෙන්නේ යි. හදල වේද (නිවන් මග නොවන හෙයින්) නිෂ්ඵල යයි හඟිමි. සංයම සහිත වරණ ධර්ම ම සත්‍ය වෙයි.

1997. වේද හැදෑරීම නිෂ්ඵල යයි නො කියමි. සංයමය සහිත වරණධර්ම ම සත්‍ය වේ. වේදය හදරා කීර්තියට පැමිණෙයි. වරණ ධර්මයෙන් දන්ත වූයේ නිවනට පැමිණේ.

1998. මව ද පියා ද නෑයෝ ද පෝෂණය කටයුතු වෙත්. යමකු නිසා උපන්නේ ද හේ ද හේ මෑ යැ. උද්දලක නමැති මම ඔබගේ කුලවංශය ඇත්තෙමි වෙමි.

1999. පින්වත, බ්‍රාහ්මණ වන්නේ කෙසේ ද? කේවලි (සියල්ල සම්පූර්ණ වූවෙක්) වන්නේ කෙසේ ද? පරිනිර්වාණය කෙසේ වේ ද? කුමකින් ධම්මධ්‍ය (ධර්මයේ පිහිටියේ) යි කියනු ලැබේ ද?

2000. බමුණ, නිතර ගිනි පුද ද ස්නාන කෙරේ ද යාගස්තම්භය ඔසොවා ද මෙසේ කරන්නේ බ්‍රාහ්මණ වෙයි. බෙමි (කෙෂම ඇති) වෙයි. එහෙයින් ඔහු ධර්මයෙහි සිටියහු කොට කීහ.

2001. න සුභි සෙවනෙන්නේ නයි කෙවලි බ්‍රාහ්මණො,
න බන්ති නයි සොරච්චො* නයි සො පරිනිබ්බුතො.
2002. කථං සො බ්‍රාහ්මණො හොති කථං හවති කෙවලි,
කථංඤ්ච පරිනිබ්බානං ධම්මපෙයා කිනති දුර්වති.
2003. අකෙඛන්තබ්බං* අමමො නිරාසො
නිලොභපාපො හවලොහබ්ඪිණො,
එවං කරො බ්‍රාහ්මණො හොති චෙම්
ධම්මෙ ධීතං තෙන අමාපයිංසු.
2004. බන්තියා බ්‍රාහ්මණො වෙස්සා සුඤ්ඤ වණ්ඤාල පුක්කඤ්ඤා,
සබ්බෙව සොරතා දන්තා සබ්බෙව පරිනිබ්බුතා,
සබ්බෙසං සිතිභූතානං අනි සෙයොයා පාපියො.
2005. බන්තියා බ්‍රාහ්මණො වෙස්සා සුඤ්ඤ වණ්ඤාල පුක්කඤ්ඤා,
සබ්බෙව සොරතා දන්තා සබ්බෙව පරිනිබ්බුතා,
සබ්බෙසං සිතිභූතානං නනි සෙයොයා පාපියො.
2006. බන්තියා බ්‍රාහ්මණො වෙස්සා සුඤ්ඤ වණ්ඤාල පුක්කඤ්ඤා,
සබ්බෙව සොරතා දන්තා සබ්බෙව පරිනිබ්බුතා.
2007. සබ්බෙසං සිතිභූතානං නනි සෙයොයා පාපියො,
පනට්ඨං වරස්සි බ්‍රහ්මඤ්ඤං සොනිඤ්ඤා කුලවංසනං.
2008. නානාරතෙහි වජ්ඣෙහි විමානං හවති ජාදිතං,
න තෙසං ජායාවන්තානං සො රාගො අපනුජ්ජට.
2009. එවමෙව මනුස්සෙසු යද්ද* සුජ්ඣන්ති මානවා,
න තෙසං ජාතිං පුරිස්නති ධම්මෙඤ්ඤාසු සුබ්බතා*ති.

4. උද්දලකජාතකං.

1. නයි -ඪ.
2. නමෙව බන්තිසොරගං - මජ්ඣං.
3. අකෙඛං - මජ්ඣං, සං. ටි.
4. යද් - ටි.

2001. ස්නානයෙන් පිරිසුදුවෙක් නැත. ගිනි පිදීම ආදියෙන් කේවලී නො වෙයි, බ්‍රාහ්මණ නො වෙයි, ඉවසීම නො වෙයි, සුරත බව ද නො වෙයි, පිරිනිව්‍යේ ද නො වේ.

2002. හේ කෙසේ බ්‍රාහ්මණ වන්නේ ද? කෙසේ කේවලී (සියල්ලෙන් පිරිසුන්) වන්නේ ද? පරිනිර්වාණය වන්නේ කෙසේ ද? කුමකින් ධම්මය (ධම්මෙහි පිහිටියේ) යි කියනු ලැබේ ද?

2003. යමෙක් කෙත් හා නෑයන් නැත්තෙක් වේ ද මමායනය හා ලාභයෙහි නිරපෙක්ෂකයෙක් වේ ද, භවිරාගය ඝෞර්වය කළ කෙනෙක් වේ ද මෙසේ කළා වූ බමුණු ආරක්ෂා සහිතයෙක් වේ. එහෙයින් ඔහු ධර්මයේ පිහිටියේ යයි කීහ.

2004. ඝෞරිය, බ්‍රාහ්මණය, චෛත්‍ය, ඥාණ, වණ්ඩාල සහ පුක්කුස යන සියල්ලෝ සුරත වූ දමිත වූ පිරිනිව්‍යානු වෙත් නම්, මේ සියල්ලන්ගෙන් මෙ ශ්‍රේෂ්ඨය මෙ භීත යයි වෙනසක් වේ ද?

2005. ඝෞරිය, බ්‍රාහ්මණ, චෛත්‍ය, ඥාණ, වණ්ඩාල සහ පුක්කුස යන සියල්ලෝ සුරත වූ දමිත වූ පිරිනිව්‍යානු වෙත් නම් මේ සියල්ලන්ගෙන් මෙ ශ්‍රේෂ්ඨය මෙ භීත යයි වෙනසක් නැත.

2006. ඝෞරිය, බ්‍රාහ්මණ, චෛත්‍ය, ඥාණ, වණ්ඩාල සහ පුක්කුස යන සියල්ලෝ සුරත වූ දමිත වූ සියල්ලෝ ම පිරිනිව්‍යෝ ය.

2007. සැනැස්සුණ සියල්ලන්ගෙන් මෙ ශ්‍රේෂ්ඨය මෙ භීතය යි වෙනසක් නැත්තේ නම් බමුණන්ගේ කුලපරපුරෙන් පැවැත ආ බමුණු බව නැති කොට සැබොලුන් සමාන ව හැසිරෙන්නේ ය.

2008. නොයෙක් පාට ඇති වස්ත්‍රයෙන් ගෙයක් වසන ලද්දේ වේ ද, වැසූ වස්ත්‍රයෙහි පැහැය සෙවනැල්ලට යම්සේ නො වී ද.

2009. මෙසේ මනුෂ්‍යයන් අතරේ මනුෂ්‍යයෝ යම් කලෙකැ පිරිසුදු වෙත් ද (එකල) සිල්වත්හු දහම් දැනැ ඔවුන්ගේ ජාතිය නො වීවාරති.

4. උද්දල ජාතක යි.

2010. අසූර්‍ය ගවං රජතං ජාතරූපං
හරියංකුලී යො ඉධ ලහතං මනාපං,
පුතෙතභි දුරෙහි සමඛිණි හොතු
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2011. මාලංකුලී යො කාසිකවිජුතංකුලී
ධාරෙතූ පුතෙතස්ස බහු හවනතු,
කාමෙසු නිබ්බං කුරුතං අපෙතං
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2012. පහුතධිකෙසුකු කසිමා යසස්සී
පුතෙත ගිහී ධනිමා සබ්බකාමෙ,
වයං අපසංසං සරමාවසාතු
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2013. යො ඛණ්ණියො හොතු¹ පසංකාරී
රාජාභිරාජා බලවා යසස්සී,
සවාතුරන්තං මහිමාවසාතු
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2014. යො බ්‍රාහ්මණො හොතු අච්ඡරාගො
මුහුත්තනකඛිත්තපථෙසු යුතො,
පුජෙතූ නං රට්ඨපතී යසස්සී
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2015. අජ්ඣායකං සබ්බසමන්තවෙදං²
තපස්සිනං ම ඤ්ඤතු සබ්බලොකො,
පුජෙතූ³ තං ජාතපද සමෙව්ව
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2016. චතුස්සදං ගාමචරං සමීදධං
දිනතං හි භුඤ්ඤතු වාසවෙන,
අච්ඡරාගො මරණං උපෙතූ
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.
2017. යො ගාමණී හොතු සහායමජෙකි
නාවෙවහි ගීතෙහි පමොදමානො,
මා රාජතො වාසනමලක්කි ඤ්ඤී
භිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.

1. හොකි - ඩී.

2. සමන්තවෙදං - මජ්ඣිම, සං.

3. පුජෙතූ - ඩී.

2010. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම අශ්වයකු ගවයකු සහ රන්රිදී ද මනවයෙකු බිරිඳක ද ලබාවා. පුත්‍රයන් සමගත් බිරියන් සමගත් එක්වේවා.

2011. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම මල්දම් ද කසියඳුන් ද දරාවා. ඔහුට දරුවෝ ද බොහෝ වෙත්වා. හෙතෙම කාමයන්හි තීව්‍ර වූ අපේක්ෂා කෙරේවා.

2012. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම බොහෝ ධාන්‍ය ඇති, සී සාන, පිරිවර ඇති පුතුන් ද, හැම කම්පුවයක් ම ලබන ධනවත්, වයස නො පෙනෙන ගිහියෙක් ව වාසය කෙරේවා.

2013. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම රජුන්ටත් රජ වූ පිරිවර ඇති බලාත්කාරකම් කරන ඝෛරියයෙක් වේවා. සිවු මුහුදු හිමි කොට තිබෙන පෘථිවියට අධිපති ව වෙසේවා.

2014. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම (ගුහ) මුහුර්තයන්හි හා නක්ෂත්‍රයෙහි පහ නො වූ ආශා ඇති බමුණෙක් වේවා. පිරිවර ඇති රජතෙම ඔහු පුදවා.

2015. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද, හෙ මන්ත්‍ර හදුරන වේදය සම්පූර්ණයෙන් හඳුළ තවු-සෙකු යි ලෝවැසියා සිතාවා. දනවුවැසියෝ එක් වූ ඔහු පුදත්වා.

2016. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම කරුණු සතරෙකින් උත්සන්න වූ ශක්‍රයා දුන්නා වැනි සමාධි වූ ගම්වරය අනුභව කෙරේවා. පහ නො කළ ආශා ඇත්තෙක් ව මරණයට පැමිණේවා.

2017. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම මිතුරන් මැද නැටුම් ගැයුම් වලින් ප්‍රීතවන ගමදෙටුවෙක් වේවා. රජුගෙන් විපත් කිසිත් නො ලබාවා.

2018. යං එකරාජා පඨවී¹ විජෙත්වා²
ඉත්ථි සහසසසස³ යපෙතු අනං
සිමනතිනිනං පවරා භවාතු⁴
හිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යා අභාසි.
2019. ඉසීනං⁵ හි යා සබ්බසමාගතානං
භුඤ්ජය්‍ය සාද්දං අවිකම්පමානා,
වරාතු ලාභෙන විකක්ඛමානා
හිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යා අභාසි.
2020. ආවාසිකො හොතු මහාවිහාරෙ
නවකම්මිකො හොතු කප්ඛලායං,
ආලොකසන්ධිං⁶ දිවසා කරොතු
හිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අභාසි.
2021. යො ඛජ්ඣිතං⁷ පාසසතෙහි ජහි⁸
රමමා වනා නියතු රාජධානිං,
තුතෙහි යො භඤ්ඤතු පාවනෙහි
හිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අභාසි.
2022. අලකමාලී නිජ්ජකණ්ණවිදො⁹
ලඤ්ඤිතො සප්පමුඛං උපෙතු,
සකකවච්චිදො¹⁰ විසිඛං¹¹ වරාතු
හිසානි තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අභාසි.
2023. යො වෙ¹² අනට්ඨං නට්ඨනති වාහ¹³
කාමෙව යො ලහනං භුඤ්ජනඤ්ඤි¹⁴,
අගාරමජේඣ මරණං උපෙතු
යො වා හොනොතා සබ්බති කඤ්ඤිදෙව.
2024. යදෙසමානා විවරනති ලොකෙ
ඉට්ඨඤ්ඤි කන්තඤ්ඤි බහුත්තමෙතං,¹⁵
පියං මනුඤ්ඤං ඉධ ජීවිලොකෙ
කස්මා ඉසයො නප්පසංසනති කාමෙ

1. ජිඨා - මජ්ඣ., සා. 2.
2. සහසානං - මජ්ඣ., වී.
3. භවතු - මජ්ඣ.,
4. දසීන - මජ්ඣ.,
5. ආලොකසන්ධි - මජ්ඣ.,
6. ඛජ්ඣිත - මජ්ඣ.,
7. ජහිති සබ්බස

7. නිජ්ජකරණා පිට්ඨං - වී.
8. සකවච්චිදො - මජ්ඣ.,
9. විසිකං - නා,
10. යෙ වෙ - මජ්ඣ.,
11. ආහ - සා.,
12. ලහතු භුඤ්ජ - මජ්ඣ., සා.,
13. බහුත - මජ්ඣ., සා.,

2018. බමුණාණෙනි, යම් ස්ත්‍රියක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කළා ද ඇය ප්‍රධාන රජෙක් පොළොව දිනා ස්ත්‍රීන් දහසකට ප්‍රධාන තනතුරෙහි තබවා. ඔ ස්ත්‍රීන්ගෙන් උතුම් තැනැත්තියක් වේවා.

2019. බමුණාණෙනි, යම් ස්ත්‍රියක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කොට කෑවා නම් ඔ තොමෝ රැස් වූ අධිපතීන් (ස්වාමීවරුන්) මැද හිඳ පැකිලීම් රහිතව රසය බුද්ධි. ලාභය සඳහා කුහකම් කෙරේවා.

2020. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම කපංගල නගරයේ මහ වෙහෙරෙක නවාම් කරන තෙර කෙනෙක් වේවා. දවසකින් එක් කවුළුවක් කෙරේවා.

2021. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙ ස තැනෙකැ සිය ගණන් බැමි වලින් බැඳේවා. රමා වූ චනයෙන් රාජධානියට ගෙන යේවා. හෙතෙම කවුසැමිටියෙන් හා කෙටිටින් පෙළුනු ලබාවා.

2022. බමුණාණෙනි, යමෙක් තොපගේ නෙළුම් අල සොරකම් කෙළේ ද හෙතෙම වරාමල් මාලාවක් ගෙල පැළඳූ රියම් කන් පළඳුනා පැළඳූ යටියෙන් පහර දෙමින් සපුන් ඉදිරියට පවුණුවා. මනා කොට බඳින ලද්දේ මාර්ගයේ හසුරුවා.

2023. යමෙක් නැති නො වූ දෙය නැති වී යයි කී ද, යමෙක් තොපගෙන් කෙනකු සැක කෙළේ ද හේ පංචකාමය ලබා. එය අනුභව කෙරේවා. ගිහිගෙහි දී මරණයට පැමිණේවා.

2024. ලෝකයෙහි සත්‍යයන් යමක් සොයමින් නැසිරෙද්ද මෙ සම්පත බොහෝදෙනාට ඉෂ්ට ද කාන්ත ද ප්‍රිය ද කැමැති ද වෙයිද, කවර හෙයින් ඉසිවරයෝ (ඒ) කම්සුව නො පසසත් ද?

2025. කාමරය වෙ හඳුන්වා දෙනු ලබන ව
කාමරය දුකටදී හඳුන්වා දෙනු ලබන,
කාමරය භූමියටදී පමණක්
පාසානි කමරයට කමරයට මොහොත.
2026. නෙ පාසානි පසුවෙන් පාසා
කාමරයටදී නිරය. වර්තමාන,
ආදිනව. කාමරයටදී දිව්‍ය
තමා ඉසයෝ නපසාසනනි කාමරය.
2027. විමසමානෝ ඉසිනෝ හිසානි
නිරය ගතවන පමණක් නිරය,
සුද්ධා අපාසා ඉසයෝ වසනනි
එතැන නෙ බුහුමාවට හිසානි.
2028. න නෙ නව නෝ පන කිසිනෙයා
න බසව නෝ පන නෙ සහයා,
කිසි. පරපමා සහසනනන
ඉසිනි නි. කිසි දෙවරා.
2029. ආවර්ගය මෙසි පිනා ව මණ
එසා පනිටා බලිනසන බුහුම,
එකපරාධ. බම භූමියටදී
න පණිනා කොටබලා හවනනි
2030. සුවෝසින. ඉසින. එකරන
ය. වාසව. භූමියටදී අද්දසාම,
සමබව හොනන සුමනා හවනන
ය. බුහුමයෝ පව්වපාදී හිසානි.
2031. අහඳු සාරිපුණෝ ව මොහොතලානෝ ව කසපො,
අනුරුද්ධා පුණ්ණ ආනන්ද තදසු. සනන හානරො.
2032. හඟිනි උපලවණ්ණ දසි බුද්ධත්තරා තද,
විසනා ගහපනි දසෝ යකොට සානාහිරො තද.
2033. පාරිලයෝ තද නාගෝ මධුදෙ සෙට්ටානරො,
කාමරය තද සකකා එව. ධාරෙට ජාත්‍යන්තර.

5. හිසජාතක.

1. පසුවෙන් - 8.
2. වර්තමාන - මරය.
3. පව්සින. එසින. - මරය.
4. පාරිලයෝ - මරය, සන.

2025. ශක්‍රය, කාම සම්පත් නිසා සත්ත්වයෝ නසනු ලබත්. බද්දු ලබත්. කාමයන් නිසා දුක හා බිය හට ගනී. කාම සම්පත නිසා පමාවුවෝ මෝහය නිසා පව් කරති.

2026. ඒ පාපස්වභාවය ඇත්තෝ පව් කොට මරණයෙන් පසු නිරා වදිති. මෙසේ කම්සැපයේ දෙස් දැකූ ඉසිවරයෝ කාමයන් නො පසසති.

2027. බ්‍රහ්මාරියාණෙනි, ඉසිවරයන් විමසන්නා වූ මම ඉවුරෙහි වූ නෙළුම් අල ගොඩ සැහවිමි. ඉසිවරු පවිත්‍ර වූ පව් රහිත වූ වෙසෙත්. මෙය තොපගේ නෙළුම් අල වේ.

2028. සහසුරන්ත්‍රයාණෙනි, අපි තොපගේ නළුවෝ නො වෙමු, ක්‍රීඩකයෝ නො වෙමු, නෑයෝ ද නො වෙමු, මිතුරෝ ද නො වෙමු, දෙව් රජුනි, තෙපි හවුයන් සමග කුමක් නිසා ක්‍රීඩා කරවූ ද?

2029. මහාප්‍රාඥය, තෙපි මාගේ භරුකුමා වවු. මාගේ පියා ද වවු. මා කළ වරදට ඔබ වහන්සේගේ පා සෙවණ පිහිට වේවා. මා කළ වරදට කමා කරන්නේ මැනවි. නුවණැත්තෝ ක්‍රෝධය බලය කොට ඇත්තෝ නො වෙති.

2030. හවුසන්ගේ මේ වනයෙහි එකඳයක් විසීම නිසා භූතාධිපති ශක්‍රයා දුටුවු. එහෙයින් යහපත් විසීමකි. ඔබගේ ඇඳුරු බමුණා නෙළුම් අල පසුව ලද්දෙන් පින්වත් ඔබ හැම සතුටු සිත් ඇත්තෝ වෙත්වා.

2031. මම ද සැරියුත් මුගලන් කසුප් අනුරුදු පුණ්‍ය සහ අනඳ යන මොහු ද එකලා සන් සොහොයුරෝ වූමහ.

2032. එකලා නැගැණියෝ උපුල්වත් වූහ. දසිය බුරුපුත්තරා වූවා ය. එකලා දසයා චිත්ත ගහපතියා විය. එකලා යක්ෂ ව සිටියේ සාතාගිර ය.

2033. එකලා ඇත් නෙම පාරිලෙය ඇතා ය. වදුරා නම් මි දුන් වදුරා ය. එකලා ශක්‍රයා කාළදඩි තෙරණුවෝ ය. ජාතකය මෙලෙස දරා ගනිවු.

5. හිය ජාතක යි.

1. අවිවා - මජ්ඣං.
2. හතකු මම සඤ්ඤා මාතා පිතා වාපිවණ්ණුඥො සංඝා, හතකු මාතා සඤ්ඤා පීඨා මාතා පිතාව සඤ්ඤාඥො - මජ්ඣං.
3. යාව අට්ඨංගු ජීවිතං - මජ්ඣං.
4. දසකකුච්ඡි කරො ඔසසකං - වී.

2034. සෘෂිකුමනි, සියලු දෙනාට පළමු වූ ගෙනෙන ලද මම සුරුවී රජුගේ බිරිඳ වන අගමෙහෙසිය වෙමි. යම් කලෙක මා සුරුවී රජ ගෙනායේ ද එ තැන් සිට දසදහසක් අවුරුදු තනි ව මෙහි විසිමි.

2035. සෘෂිකුමනි, ඒ මම විදේහ රට මියුලු නුවර සුරුවී රජතුමා කසින්, වචනයෙන් හෝ සිතින් ඉදිරියේ හෝ රහසිගත ව ඉක්මවා සිතුවන නො දනිමි.

2036. සෘෂිකුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුතෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මාගේ හිස සතට පැළේවා.

2037. සෘෂිකුමනි, මන වඩන මාගේ සැමියාගේ මවපියන් මා හික්මවමින් යමනාක් කල් ජීවත් ව සිටියාහු ද, (ඒ තාක්)

2038. ඒ මම අභිසාවෙහි ඇලුණි කුශල ධර්මයන්හි හැසිරෙන්නී දිවා රැයේ ලැසි නො වී සකසා ඔවුන්ට උවදැන් කෙළෙමි.

2039. සෘෂිකුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුතෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මගේ හිස සතට පැළේවා.

2040. සෘෂිකුමනි, සමාන බිරියෝ සොළොස් දහසක් වෙන්. කිසිකලෙක ඔවුන් කෙරේ ඊර්ෂ්‍යාවක් හෝ ක්‍රෝධයක් මට නො විය.

2041. ඔවුන්ට හිත සිතීන් සතුටු වෙමි. මට කිසිවකුත් අප්‍රිය නො විය. හැම ද සියලු සපත්තීන්හට මට මෙන් අනුකම්පා කරමි.

2042. සෘෂිකුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුතෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මාගේ හිස සතට පැළේවා.

2043. දසයන් කම්කරුවන් පණිවිඩ කරුවන් සහ තමා නිසා ජීවත්වන සෙස්සන් ද හැම කල්හි සතුටු ඉදුරන් (ප්‍රිය බැල් ම හා කතා) ඇති වූ (ඔවුන්ගේ) සත්‍යභාවය දැනු පොෂණය කරමි.

2044. සෘෂිකුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුත්‍රයෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මාගේ හිස සතට පැළේවා.

2045. ශ්‍රමණයන් ද බ්‍රහ්මණ්‍යන් ද සෙසු යාවකයන් ද පිරිසුදු සිතැති ව හැම කල්හි ආහාර පානයෙන් සංග්‍රහ කරමි.

2046. එතෙන සව්වච්ඡෙදන පුතො උපපජ්ඣං ඉසෙ,
මුසා මෙ භණ්ඩානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.
2047. වාතුද්දසි පණ්ණරසි යාව පකඛ්ඝ්ඤා අට්ඨමි,
පාටිභාරියපකඛ්ඤා අට්ඨබ්බසුසමාහිතං.
උපපාසථං උපවසාමි සද්දං සිලෙසු සංවුතා.
2048. එතෙන සව්වච්ඡෙදන පුතො උපපජ්ඣං ඉසෙ,
මුසා මෙ භණ්ඩානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.
2049. සබ්බෙව තෙ ධම්මගුණා රාජපුත්ති යසසුසිති,
සංචිජ්ජනති තස්මිහද්දෙ යෙ තං කිසොසි අත්තති.
2050. ධෙතියො ජාතිසම්පන්නො අභිජාතො යසසුසිමා,
ධම්මරාජා විදෙහානං පුතො උපපජ්ජතෙ¹ තවං*,
2051. රුමි² රජොජලාධරො අසෙ වෙභාසයං ධිතො,
මනුඤ්ඤං භාසසි³ වාවං යං මය්හං තදයබ්බමං.
2052. දෙවතානුසි සඤ්චො ඉසිවාසි⁴ මහිද්ධිකො,
කොවාසි තං අනුප්පන්නො අත්තානං මෙ පවෙදය.
2053. යං දෙවසබ්බා වජ්ජනති සුධම්මායං* සමාගතා,
සොභං සකෙසා සහසුසංඝො ආගතොසමි තවතතිකෙ.
2054. ඉසීයො ජීවලොකයමි⁵ යා භොතති සමචාරිති,
මෙධාවිති සිලවති සසුදෙවා පතිබ්බතා.
2055. තාදිසාය සුමෙධාය සුචිකම්මාය නාරියා,
දෙවා දස්සනමායනති මානුසියා අමානුසා.
2056. තඤ්ඤා භද්දෙ සුචිඤ්ඤාන පුබ්බෙ සුවරිතෙන ව,
ඉධ රාජතුලෙ ජායා සබ්බකාමසම්භිති.
2057. අයඤ්ඤා තෙ රාජපුත්ති උභයස්ස කට්ඨග්ගො,
දෙවලොකුප්පත්ති ව කිත්ති ව ඉධ ජීවිතෙ.
2058. වීරං සුමෙධෙ සුඛිති ධම්මං පාලයමත්තති⁷,
එසාහං තිදිවං යාමි පියමම්ම තව දස්සනනති.

6. සුරුවිජාතකං.

1. උපපජ්ජතෙ - යා,
2. තව - වී,
3. දුට්ඨි - මජ්ඣං, සායා,
4. භාසසෙ - මජ්ඣං, සායා,
5. ඉසිවාසි ඉසිවාසි - මජ්ඣං, සායා,
6. සුධම්මාය - මජ්ඣං, සායා,
7. ධම්මං ඉත්ති, පාලය - වී,

2046. සෘෂිතුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුතෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මගේ නිස සතට පැළේවා.

2047. දිනපතා පන්සිල්හි පිහිටි මම, තුදුස්වක, පසළොස්වක, අටවක සහ ප්‍රාතිහාර්ය පක්‍ෂය යන දවස්හි අංග අටකින් යුතු පෙහෙවස් සමාදන් වෙමි.

2048. සෘෂිතුමනි, මේ සත්‍ය වචනයේ බලයෙන් මට පුතෙක් උපදිවා. බොරු කියන්නී නම් මගේ නිස සතට පැළේවා.

2049. යසස් ඇති රාජපුත්‍රිය, (රාජදේවිය) ඔබ යම් ගුණ රැසක් ප්‍රකාශ කළෝ ද ඒ සියලු ගුණයෝ ඔබ කෙරේ විද්‍යමාන වෙති.

2050. ඝෂත්‍රිය වූ කුලීන වූ අනිජාත වූ පිරිවර සහිත වූ විදේහ රටවාසීන්ට ධර්මරාජ වූ (දෑහැමිව රාජ්‍යය කරන) පුත්‍රයෙක් ඔබට උපදින්නේ ය.

2051. තවුස් වෙස් ගත් රජස්දැලි සහිත වූ සිරුර ඇති ව හිස් වූ අභයේ සිටැ යමෙක් මගේ සිත් ගන්නා මනහර බස් බෙණේ ද.

2052. ඔබ දෙවිලොවින් පැමිණි දෙවියෙක් ද? මහත් සාඳ්ඛි ඇති සෘෂිවරයෙක් ද, මෙහි පැමිණි ඔබ කවර කෙනෙක් දැ යි තමා මට කියව.

2053. සුධම්මා දිව්‍ය සභාවට රැස් වූ දේව සමූහයා යමකු වදිත් ද දහසක් ඇස් ඇති ශක්‍ර නම් වූ ඒ මම නොප වෙත ආවෙමි.

2054. මේ ලෝකයෙහි දෑහැමි පැවතුම් ඇති ව නුවණින් හා සිලයෙන් යුතුව නැදිමසිලන් දෙවියන් ලෙස සිතා බුහුමන් දක්වන පතිව්‍රතා ගුණයෙන් යුක්ත ඒ ස්ත්‍රීහු වෙත් ද.

2055. එ බඳු ගුණ ඇති නැණවත් පවිත්‍ර ක්‍රියා ඇති මනුෂ්‍ය ස්ත්‍රිය දැකීමට අමනුෂ්‍ය වූ දෙවියෝ පැමිණෙත්.

2056. සොඳුර ඔබ ද පෙර පුරුදු කළ සුවරිත ධර්ම නිසා මේ ලොවැ රජ කුලයේ ඉපිදූ සියලු සම්පත්න් දියුණු වූවාහු ය.

2057. රාජපුත්‍රිය, ඔබ දෙවිලොවෙහි ඉපදීම ද මෙලොවැ මනුෂ්‍ය වැ කීර්තිධර වීම ද යන මෙය දෙ ලොවැ ජයග්‍රහණය වේ.

2058. නැණවතිය, ඔබ සැපවත් ව තම ගුණදම් බොහෝ කල් රකුව. ඒ මම දෙවිලොව යමි. ඔබේ දැක්ම මට ප්‍රිය ය.

6. සුරුවි ජාතක යි.

2059. අපෙසාසසුකෙකාදනී තුවං කපොත
විහබ්බම න නව භොජනඤ්ඤා,
බුදුං පිපාසං අධිවාසයනෙතා
කසමා භවං පොසථීකො කපොතො¹.
2060. අහං පුරෙ ගිඤ්ඤානො කපොතිසා
අසමිං පදෙසසමිං උභො රමාම,
අථග්ගහී සාකුණිකො කපොතිං
අකාමකො නාය වීනා අහොසිං.
2061. නානාභවා² විප්පයොගෙන න සසා
මනොමයං වෙදනං වෙදියාමි³,
නසමා අහං පොසථං⁴ පාලයාමි
රාගො මමං මා පුනරාගමාසි.
2062. අනුජ්ජගාමි උරග⁵ විජිව්හ
දයාචුට්ඨො සොරවිසොසි සප්ප,
බුදුං පිපාසං අධිවාසයනෙතා
කසමා භවං පොසථීකො නු දීසො.
2063. උසභො අහු බලවා ගාමිකසස
වලකකකු වණ්ණබ්බපපනෙතා
මං අසාමි නං කුපිතො අධංසිං⁶.
දුස්සංඝිතුණො මරණං උපාගමි⁷
2064. තනො ජනා නික්ඛමිඤ්ඤා ගාමා
කඤ්ඤා රොදිඤ්ඤා අපකකමිංසු,
නසමා අහං පොසථං පාලයාමි
කොට්ඨො මමං මා පුනරාගමාසි.
2065. මනානං මංසානි බහු සුසානෙ
මනුස්සරූපං නව භොජනෙතං,
බුදුං පිපාසං අධිවාසයනෙතා
කසමා භවං පොසථීකො සිගාලො⁸.

-
1. කපොත - වී.
 2. නානාභවා - සසා.
 3. වෙදියාමි - මජ්ඣං, සසා.
 4. පොසථං - මජ්ඣං, සසා.
 5. උරග දුර්ව්හ මජ්ඣං, උරගා දුර්ව්හො - සසා.
 6. අධංසිං - වී.
 7. උපාගා - මජ්ඣං, සසා.
 8. මනානං - මජ්ඣං, වී.
 9. සිගාලො - වී.

2059. පරෙවිය, දැන් ඔබ ආහාරයට ආසා නැත්තෝ ය. ඔබට ආහාරයෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැත්තේ ද? පින්වත් පරෙවියා සා පිපාසා ඉවසමින් පෙනෙවිය් රක්තේ කීම?

2060. තවුසාණෙනි, මම පෙර පරෙවි දෙනක හා බැඳී ගියෙමි. මේ පෙරෙයේ අපි දෙදෙනා ප්‍රේමයෙන් වූසුමු. එකලා කුරුල්ලෙක් (උකුස්සෙක්) පරෙවි දෙන අල්ලා ගනී. නො කැමැත්තෙන් මම ඇගෙන් වෙන් වීමි.

2061. ඇගේ නැතිවීම නිසා උපන් වීරහ දූකින් සිත් වේදනා විඳිමි. එහෙයින් මම පෙනෙවිය් රකිමි. රාගය මට නැවත නො පැමිණේවා.

2062. සෘජුව ගමන් නො කරන උරගයකු වූ දෙ දිවි ඇති සර්පය, ඔබ දළ අවි කොට ඇති දරුණු විෂ ඇත්තෙහි ය. පින්වත් සර්පයා සා පවස් ඉවසමින් පෙනෙවිය් රක්තේ කවර හෙයින් ද?

2063. චලනය වන මොල්ලියක් ඇති වර්ණයෙන් හා බලයෙන් යුක්ත වූ වෘෂභයෙක් ශ්‍රාමභෝජකයාට විය. උෞ මා මැඩ පී හෙයින් කිපුණු මම උෞ ඩැයිමි. දුකට පැමිණි ගවයා මරණයට පත් විය.

2064. ඉක්බිති ගම්වැසියෝ නික්ම අවුත් හඬා වැලැපූ ගියාහු ය. එහෙයින් මම පෙනෙවිය් රකිමි. මට නැවත ක්‍රොධය නො පැමිණේවා.

2065. සොහොනෙහි මළවුන්ගේ මස් බොහෝ ඇත. මේ ආහාරය තොපගේ සිත් ගන්තේ ය. පින්වත් ශෘගාලය, සා පවස් ඉවසමින් පෙනෙවිය් රක්තේ කීම?

2066. පව්සස¹ කුළීං මහතො ගජසස
කුණපෙ රතො හස්තිමංසෙ පභිදො,
උජ්ජනා ව වාතො නිබ්බානා ව රසමයො
තෙ සොසස්ස² තස්ස කරිසමග්ගං.
2067. කියො ව පණ්ඩු ව අහං හදනො³
න මෙ අහු නිකම්මනාය මග්ගො,
මහා ව මෙසො සහසා පවසසි
සො තෙමයි කස්ස කරිසමග්ගං.
2068. නතො අහං නිකම්මිස්සං හදනො
විජ්ජා යථා රාහුමුඛා පටුනො,
තස්මා අහං පොසපං පාලයාමී
ලොහො මමං මා පුනරාගමාසි.
2069. වමෙකථුපසමිං කිපිලිකානි
නිපෙපාථයනොනා කුචං පුරෙ වරාසි,
මුදං පිපාසං අධිවාසයනොනා
කස්මා හවං පොසපිකො නු අවෙජා.
2070. සකං නිකෙතං අනිභීලයානො⁴
අත්ථිච්ඡතාය මලනං⁵ අගඤ්ඤිං,
තතො ජනා නිකම්මිකාන ගාමා
කොදණ්ඩකෙන පරිපොථයිංසු මං.
2071. සො භින්නසියො රුහිරමකඛිතඛෙකා
පච්චාගමාසිං සකං⁶ නිකෙතං,
තස්මා අහං පොසපං පාලයාමී
අත්ථිච්ඡතා මා පුනරාගමාසි.
2072. යං නො අපුච්ඡිත්ත කුචං හදනො
සබ්බෙව ව්‍යාකරිමෙ යථාපජානං,⁷
මයමපි පුච්ඡාම තවං හදනො⁸
කස්මා හවං පොසපිකොනු භුභෙමි.
2073. අනුපලිනො මම අසසමමඤ්ඤි
පචෙවකබුදො මුහුත්තං නිසීදි,
සො මං අවෙදි ගතිමාගතිඤ්ඤි
නාමඤ්ඤි ගොතො වරණඤ්ඤි සබ්බං.

1. පව්ස-මජ්ඣං.
2. හදනො - මජ්ඣං.
3. මංසෙසු - මජ්ඣං, සයා.
4. අනිකෙතො - මජ්ඣං, සයා.

5. මලයං - මජ්ඣං.
6. සකං - මජ්ඣං, සයා.
7. ජාතනං - චී.
8. කුචං ම, හදනො - මජ්ඣං, චී.

2066. ඇත්තුණට තදින් ඇලුණේ ඇත් මයට ඉතා හිඳු වූ මහත් ඇත්තුසට වැදුණෙහි. උණුසුම් වාතයක් දැඩි රශ්මියක් ඇතාගේ ඒ මල මහ වියළී.

2067. ස්වාමීනි, මම කෘත වීම්. පටු පැහැ වීම්. නික්මෙන්නට එහි මට මගෙක් නො වී ය. මහ වැස්සක් හදිසියේ වැස්සේ ය. එය උගේ මලමහ කෙමි ය.

2068. ස්වාමීනි, ඉක්බිති මම රාහු මුවෙන් මුත් සඳ සේ එයින් පිටවීම්. එ හෙයින් මම පෙහෙවස් රකිමි. ලොභය නැවැත මට නො පැමිණේවා.

2069. පෙර තෙපි හුඹස් වෙයන් බුදිමින් හැසිරුණවු ය. පින්වත් වලසාණෙනි, දැන් සා පවස් ඉවසමින් පෙහෙවස් රක්තේ කීම?

2070. සිය නිවෙස වූ වන ලැහැබට නිශා කරමින් ආශා අධික හෙයින් මලය පෙදෙසට ගියෙහි. ගම්වැසියෝ එයින් නික්මූ අවුත් දුනු දඬුවලින් හා මුගුරුවලින් මට තැළූහ.

2071. බිදුණු හිසක් ලේ තැවැරුණ සිරුරක් ඇති මම සිය නිවෙසට ආපසු ආවෙහි. එහෙයින් මම පෙහෙවස් රකිමි. අධික ආශාව මට නැවැත නො පැමිණේවා.

2072. ස්වාමීනි, ඔබ වහන්සේ අපෙන් යමක් විතාළෝ ද අපි හැම දන්නා පරිද්දෙන් හෙළි කෙළෙමු. ස්වාමීනි, අපි ද ඔබ වහන්සේ විතාරමු. පින්වත් ඔබ වහන්සේ පෙහෙවස් රක්තේ කීම?

2073. කෙලෙස් නො වැකුණ පසේ බුදුන් වහන්සේ නමක් මගේ අසපුවෙහි මොහොතක් වැඩහුන් සේක. උන් වහන්සේ මට යායුතු තැන ද පැමිණි තැන ද නම් ගොත් ද වරණ දහම් ද යන සියල්ල දෙසූ සේක.

2074. එවමසහං නගනහෙ තසස පාදෙ
න වාපි නං මානගනෙන පුච්ඡිං,
තසමා අහං පොසපං පාලයාමි
මානො මම මා පුනරාගමාසිති.

7. පඤ්චපොසපජාතකං.

2075. සථෙ හි තතාහං ධනහෙතු ගතිතො
මා මං වධි ජීවගාහං ගහෙකා,
රඤ්ඤ ව මං සත්ථ උපෙතති නෙහි
මඤ්ඤ ධනං උච්ඡිති නපරුපං.
2076. න මෙ අයං තුමහං¹ වධාය අජ්ජ
සමාහිතො වාපවරෙ බුරපො,
පාසඤ්ඤ තතාහං අධිපාතධිසසං
යථා සුඛං ගච්ඡතු මොරරාජා.
2077. යං සත්ත වසසානි මමානුබන්ධි
රතනිද්දිවං බුපපිපාසං සහනෙතා,
අථ කිසස මං පාසවසුපනීතං
පමුක්ඛතෙව ඉච්ඡිති බන්ධනසමා.
2078. පාණාතිපාතා විරතොත්‍රපරජ
අභයං නු තෙ සබ්බභූතෙසු දිනතා,
යං මං තුවං පාසවසුපනීතං,
පමුක්ඛතෙව ඉච්ඡිති බන්ධනසමා.
2079. පාණාතිපාතා විරතස්ස බුහි
අභයඤ්ඤ යො සබ්බභූතෙසු දෙනි,
පුච්ඡාමි නං මොරරාජෙනමහං
ඉතො වුතො කිං උභතෙ සුඛං සො.
2080. පාණාතිපාතා විරතස්ස බුමි
අභයඤ්ඤ යො සබ්බභූතෙසු දෙනි,
දිට්ඨෙව ධම්මෙ උභතෙ පසංසං
සග්ගඤ්ඤ සො යාති සරීරහෙද.
2081. න සන්ති දෙවා ඉච්චාත්‍ර එකෙ
ඉඨෙව ජීවො විභවං උපෙති,
තථා එලං සුක්කදුක්කතානං
දතතු²පඤ්ඤානඤ්ඤ වදන්ති දනං.
තෙසං වථො අරහතං සද්දහානො
තසමා අහං සතුමෙහ බාධයාමි.

1. තුම - මජ්ඣං, වී.

2. දතතු - මජ්ඣං.

2074. මෙසේ වුවත් මම උන්වහන්සේගේ සා නො වැන්දෙමි. උඩගු සිතින් උන්වහන්සේ නො විතාළෙමි. එහෙයින් මම පෙහෙවස් රකිමි. මානය මට යළිත් නො පැමිණේවා.

7. පංචුපොසථ ජාතක යි.

2075. මිතුර, මා වස්තුව ලබාගනු සඳහා අල්ලා ගත්තේ නම්, මා නො ඔරා ජීවග්‍රාහයෙන් රජු සමීපයට ගෙන යව. එ කලා බොහෝ වස්තුව ලබන්නෙහිය යි හඟිමි.

2076. මොනර රජුනි, මේ ඊය ඔබ නසන්නට දුන්නෙහි තැබුයෙමි නො වෙමි. ඔබ අසු වැ සිටින මලසුඬුව සිඳින්නට තැබුවෙමි වෙමි. මොනර රජ සුවසේ යේවා.

2077. සත් වසක් මුළුල්ලේ දිව්‍යාභි සා පවස් ඉවසමින් යම් හේතුවක් නිසා මා ලුහුබැන්දෙහි. පුඬුවෙ බැඳුණ මා ඉන් මුදත්තට කුමට කැමැති වෙහි ද?

2078. තෙපි ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළකුණවු ද? සවිසත්තට අභය දෙන ලද්දවු ද? පුඬුවට අසු වී සිටින මා බැමමෙන් මුදන්නට කැමැති වන්නවු ද?

2079. මොනර රජුනි, යමෙක් ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළැකුණේ ද, සියලු සතුන්හට අභය දනය දේ ද, හේ මෙ ලොවින් වසුන වූ පසු කෙ බදු සැපතක් ලබා ද? මේ කරුණ විචාරමි.

2080. යමෙක් ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළැකුණේ ද සවිසත්තට අභය දනය කෙරේ ද හෙතෙම මේ ජීවිතයේදී ම පැයසුම් ලබයි. මරණින් මත්තේ දෙවිලොවට යයි.

2081. ඇතැම් කෙනෙක් දෙවියෝ නැතැ යි කියති. ප්‍රාණය මෙ ලොව ම නැසෙය යි ද පින් පවිති විපාක නැතැ යි ද දනය මෝඩයන් පනවා ගත්තකැ යි ද කියති. රහතුන්ගේ ඒ කීම අදහන මම පක්ෂින් මරමි.

2082. වජ්ජෙ ව සුරියො ව උහො සුදස්සනා
ගච්ඡන්ති ඔභාසයමනතලිකෙඛි,
ඉමස්ස ලොකස්ස පරස්ස වා නෙ
කථන්තු නෙ ආහු මනුස්සලොකෙ.
2083. වජ්ජෙ ව සුරියො ව උහො සුදස්සනා
ගච්ඡන්ති ඔභාසයමනතලිකෙඛි,
පරස්ස ලොකස්ස න නෙ ඉමස්ස
දෙවාති නෙ ආහු මනුස්සලොකෙ.
2084. එසෙච්ච නෙ නිහතා භීනවාද
අනෙකුකා යෙ න වදන්ති කමමං,
තථා එලං සුකතදුක්ඛතානං
දත්තු¹ පඤ්ඤන්තං යෙ ව වදන්ති දුතං.
2085. අද්ධා භි සච්චං වචනං තවෙතං
කථං භි දුතං අඵලං වදෙය්‍ය,
තථා එලං සුකතදුක්ඛතානං
දත්තුපඤ්ඤන්තකඤ්ච කථං භවෙය්‍යා
2086. කථං කරො කින්නිකරො කිමාවරං
කිං සෙවමානො කෙත තපොගුණෙන,
අකකාභි මෙ මොරරාජෙතමස්ථි.²
යථා අහං නො නිරියං පනෙය්‍යං.
2087. යෙ කෙච්චි අස්සී සමණා පථව්‍යා³
කාසාවචස්ථා අනගාරියා⁴ නෙ,
පාතොව පිණ්ඩාය වරන්ති කාලෙ
විකාලචරියා වීරතා භි සහොතා.
2088. නෙ තස්ථි කාලෙනුපසඬකමිස්ථා
පුච්චස්සී⁵ යහොත මනසො පියං පියා,
නෙ තෙ' පවකඛන්ති යථා පජානං
ඉමස්ස ලොකස්ස පරස්ස වස්ථි.
2089. තචංච පීණ්ණං උරගො පුරාණං
පණ්ඩුපලාසං හරිතො දුමොව,
එසසභීතො මම ලුඤ්භාවො
පජභා⁶මහං ලුඤ්ඤකභාවමස්ස.

1. දත්තු - මජ්ඣං.

2. අකකාභි තං දුතී - මජ්ඣං.

3. රාජ-කමස්ථි - මජ්ඣං.

4. පථව්‍යා - මජ්ඣං.

5. කාසාය වස්ථා අනගාරියං වරන්ති - මජ්ඣං, ස්‍යා.

6. පුච්ච භි - මජ්ඣං.

7. තං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

8. පභා - මජ්ඣං, ස්‍යා.

2082. දකුම් කළු වූ සඳ හිරු දෙදෙන බබළමින් අහසේ ගමන් කරති. ඔව්හු මෙ ලොවට අයිති වෙත් ද නැතහොත් පරලොවට අයිති ද? ඒ විමන්හි දිව්‍ය පුත්‍රයෝ කෙසේ වෙත්දැයි මිනිස්ලොවැ කියත් ද?

2083. දකුම් කළු වූ සඳ හිරු දෙදෙන බබළමින් අහසේ ගමන් කරති. ඔව්හු පරලොවට අයත් වෙති. මෙ ලොවට අයත් නො වෙති. මිනිස්ලොවැ ඔව්හු දෙවියෝ යයි කියති.

2084. යම් කෙනෙක් අහේතුකවාදී වෙත් ද පුණ්‍ය පාප කර්මයන්ගේ විපාකය හෙවත් පිරිසුදු අපිරිසුදු බවට හෙතු වන කම් නැතැ යි කියත් ද, දන් දීම මෝඩයන් විසින් පැනැවූවකැයි කියත් ද ඒ මහණ බමුණෝ මේ කරුණෙහි නැසුණෝ වෙත්.

2085. තොපගේ මේ කීම ඵ්කාන්තයෙන් සත්‍යයෙකි. දනය විපාක නැතැ යි කියන්නේ කෙසේ ද? එසේ සුකෘත දුෂ්කෘත-යන්ගේ පල විපාක මෝඩයන් පැනැවූවක් වන්නේ කෙසේ ද?

2086. මොනර රජුනි, කුමක් කරන්නේ කෙසේ කරන්නේ කුමක හැසිරෙන්නේ කුමක් සේවනය කරන්නේ කෙබඳු තවුස් ගුණයක් නිසා නිරයේ නො වැටෙමි ද එයට උපදෙස් කියව.

2087. මෙ ලොවැ යම් ශ්‍රමණ කෙනෙක් වෙත් ද කසාවක දරන අනගාරික වූ නො කල්හි හැසිරීමෙන් වැළැකී ඒ සන්ත්‍රෑණයෝ (පසේ බුදුවරු) උදයන්හි සුදුසු කාලයෙහි පිඩුපිහා වඩිති.

2088. සුදුසු කලැ උන්වහන්සේ වෙතැ එළඹූ තොප කැමැති යමක් වේ නම් එය අයව. උන් වහන්සේ මෙලොව පරලොව දියුණුව දන්නා ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කරත්.

2089. සර්පයකු දිරාපත් වූ පැරැණි හැවය හරනා සේ, රුක තැනින් තැන ඇති පඩුවන් පැහැති පත් ඉවත් කරන්නා සේ මම ද අද මගේ රුදුරු ගතිය හරිමි. මේ මගේ රුදුරු ගතිය ප්‍රභීණ ය.

2090. යෙ වාපි මෙ සතුණා අඤ්ඤා¹
සත්‍යානි නොකානි නිවෙසනසම්,
තෙසංපභංගි² ජීවිතං අජ්ජ දමි
මොක්ඛණ්ණං තෙ පඤ්ඤා³ සකං නිකෙතං.

2091. ඥානෙ වරි පාසහසෙවා අරඤ්ඤා⁴
බාධෙතං⁵ මොරාධිපතිං යසසස්සං
බන්ධනං⁶ මොරාධිපතිං යසසස්සං
දුක්ඛං පමුච්චි⁷ යථාහං පමුක්ඛනාති.

8. මහාමොරජාතකං.

2092. යදෙසමානා විවරිමිහ පබ්බතානි වනානි ව,
අනෙවසං විවරිං⁸ ඤාති⁹ තෙමෙ අධිගතා මයා.

2093. බහුං ඉදං¹⁰ මූලඵලං හතෙකා වායං අනප්පකො,
රමො විමා ගිරි නදියො එය්‍ය වාසො හවිසසති.

2094. ඉධෙවාහං වසිසුඤ්ඤා¹¹ සහ සංඛෙඛි ඤාතිහි,
අප්පොසුක්ඛකා නිරාසඩ්ඨි අසොකො අකුතොභයො.

2095. අඤ්ඤා¹² හි ලෙතං¹³ පරියෙස සතතු නො ඉධ විජ්ජති,
සො තච්ඡ සුක්කරෙ¹⁴ හතති ඉධාගණ්ඨා වරං වරං.

2096. කොනමිතාකං ඉධ සතතු කො ඤාති සුසමාගතෙ,
අප්පධංසෙ පධංසෙති තමෙම අකඛාථ පුට්ඨිතා.

2097. උඤ්ඤා¹⁵ මිගරාජා බලි දයාවුධො මිගො,
සො තච්ඡ සුක්කරෙ¹⁶ හතති ඉධාගණ්ඨා වරං වරං.

2098. න නො දයා න විජ්ජනති බලං කායෙ සමුහතං¹⁷,
සංඛෙඛි සමග්ගා හුත්වාන වසං කාභාම එකකං.

2099. හදයධුතමං කණ්ණිකා¹⁸ වාචං භාසයි තච්ඡක,
යොපි සුඤ්ඤා¹⁹ පලායෙථ²⁰ තමෙ පච්ඡා හනාමයෙ.

1. මහා - මජ්ඣ., සා.

2. තෙසං අහං - මජ්ඣ., සා.

3. පඤ්ඤා - මජ්ඣ., සා.

4. බාධෙතං - මජ්ඣ., සා.

5. බන්ධනං - මජ්ඣ., සා.

6. දුක්ඛං පමුච්චි මජ්ඣ., සප්පෙඨි - සා., වී.

7. වසුලං - මජ්ඣ., සා.

8. ඤාති - මජ්ඣ., වී.

9. බහුඤ්ඤා - මජ්ඣ., වී.

10. නප්පො - මජ්ඣ., සා.

11. සුක්කරං - වී.

12. සමොහතං - මජ්ඣ., සා.

13. පලායෙථ. සා. පලායෙථ - මජ්ඣ.

2090. මා විසින් බදින ලද සිය ගණන් පක්ෂීන් නිවෙසේ ඇද්ද ඔවුනටත් මම අද ජීවිත දනය දෙමි. මම නිවනට පැමිණියෙමි. ඒ සත්‍ය බලයෙන් සියලු සත්ත්වයෝ තමන් වසන තැන්වලට යෙක්වා.

2091. යසස් ඇති මොනර රජ බැඳ ගන්නට, පුඩු අතැති වැද්දෙක් වනසෙහි හැසුරුණේ ය. යසස් ඇති මොනර රජ බැඳ යමසේ දුකින් මිදුණේ ද, එසේ මම ද දුකින් මිදුණෙමි.

8. මහාමෝර ජාතක යි.

2092. යම් කුඩා සමූහයක් සොයමින් අපි පර්වතයන්හි ද වනාන්තරයන්හි ද හැසුරුණෙමු ද (යම්) කෙනෙකු ඥාතීන් සොයමින් හැසුරුණෙමිද? මා විසින් ඔවුහු ලබන ලදහ.

2093. මේ අල වර්ග ද ගෙඩි වර්ග ද බොහෝ ය. කෑ යුතු දෙය ද බොහෝ ය. මේ පර්වත නදීහු මනරම් වෙති. වාසයට පහසු තැනක් වන්නේ ය.

2094. වැයම් රහිත වැ නිසැක වැ ශෝක රහිත වැ බියක් නැති වැ සියලු කුඩින් සමග මම මෙහි ම වසන්නෙමි.

2095. තව්ජ සුකරය, වෙන ලෝකක් සොයව. මෙහි අපට සතුරෙක් සිටී. හේ මෙහි අවුත් වැඩුණු මසැති හොඳ හොඳ උරන් මරයි.

2096. මෙහි අපගේ සතුරා කවරෙක් ද? නැසිය නොහැකි ලෙස එක්වූ ඥාතීන් කවරෙක් නසා ද? විවාරන ලද මට එය කියව.

2097. තව්ජය, උඩට ගිය ඉරි සහිත මෘගාරාජයකු වූ බල ඇත්තා වූ දළ මැ අවි කොට ගත් ව්‍යාඝ්‍රයෙක් වේ. හේ මෙහි අවුත් වැඩුණු මසැති හොඳ හොඳ උරන් මරයි.

2098. අපි දළ නැත්තෝ නො වෙමු. බලය සිරුරේ ඇත. හැම දෙන එකතු වූ තනි වූ ඔහු යටත් කරමු.

2099. තව්ජකය, හිතට වදින කනට මිහිරි වචනයක් කියති. සටනෙහි අපෙන් යමෙක් පලා ගියොත් පසුව ඔහුත් නසන්නෙමු.

2100. පාණාතිපාතා වීරතො නු අජ්ජ
අභයං නු තෙ සබ්බභූතෙසු දිග්ගං,
දයා නු තෙ මිග වීරියං න සනති
යො සඤ්ඤාපඤ්ඤා කපඤ්ඤා කොයසී.
2101. න මෙ දයා න විජ්ජනති
බලං කායෙ සමුහතං,
ඤ්ඤා ච දිස්වාන සමබ්බි¹ඵකතො
තස්මා කොයාමි චනමිති ඵකතො
2102. ඉමස්සුදං යනති දිසොදිසං පුරෙ
භයද්දිතා² ලෙනගවෙසිනො පුට්ඨ,
තෙදනී සබ්බමිම වසනති³ ඵකකො
යඤ්ඤිතා දුප්පසභජ්ජ තෙ මයා.
2103. පරිණායකසමුපනතා සභිතා ඵකවාදිනො⁴
තෙ මං සමග්ගා තිංසෙයස්ස⁵ තස්මා තෙසං න පඤ්ඤා⁶.
2104. ඵකොව ඉන්ද්‍ර අසුරෙ ජිනාති
ඵකොව සෙතො හනති දිජෙ පසංගා,
ඵකොව ව්‍යග්ගො⁷ මිගසඤ්ඤාපඤ්ඤා
වරං වරං හනති බලං හි තාදිසං.
2105. නහෙව ඉන්ද්‍ර න සෙතො නපි ව්‍යග්ගො මිගාධිපො,
සමග්ගෙ සභිතෙ ඤ්ඤා ව්‍යග්ගෙ⁸ ච කුරුතෙ වසෙ.
2106. කුමිතිලකා සකුණිකා⁹ සබ්බිනො ගණවාරිනො,
සමෙමාදමානා ඵකජ්ඣං උප්පතනති ඩයනති ව¹⁰
2107. තෙසඤ්ඤා ඩයමානානං ඵකෙඤ්ඤා අපවිකකති¹¹,
තඤ්ඤා¹² සෙතො නිතාලෙති වෙය්‍යග්ගිසෙව සා ගති.
2108. උසංසාහිතො පටිලෙන¹³ ලුද්දෙනාමිසවකඛුනා,
දධි දධිසු පකඛඤ්ඤා මඤ්ඤාමානො යථාපුරෙ.
2109. සාධු සමබ්බුලා ඤ්ඤා අපි රුක්ඛා අරඤ්ඤජා,
සුකරෙහි සමග්ගෙහි ව්‍යග්ගො ඵකායනො¹⁴ භතො

1. සමිති - මජ්ඣං, වී.

2. භයද්දිතා - මජ්ඣං, සා.

3. සරනති - වී.

4. වාරිකො - අ.

5. තෙසං අපඤ්ඤා - වී.

6. භයග්ගො - මජ්ඣං, සා.

7. නව්‍යග්ගො සා, ව්‍යග්ගොන - මජ්ඣං.

8. සකුණිකා - මජ්ඣං, සා.

9. දමනතිව - වී.

10. අපසංකකති - මජ්ඣං.

11. තං - වී.

12. පටිලකෙන - වී.

13. ඵකායානො - මජ්ඣං.

2100. අද ප්‍රාණසාතයෙන් වැළකුණෙහි ද? සවිසන්තට අභය දෙන ලද ද? නුමේ දළ නැද්ද? මෘග බල නැද්ද? සුකර සමූහයා මැදට පැමිණ කුමක් සිතන්නේ ද?

2101. මගේ දළ නැත්තේ නො වෙයි. සිරුරේ ශක්තිය ඇත. සමගි සමපන්නව එක් වූ නැයන් දුටු හෙයින් තනි ව වනයෙහි කල්පනා කරමි.

2102. පෙර මොහු ධීවරයන් වැ වෙන් වෙන් වැ ලෙන් සොයා දිසාවෙන් දිසාවට යති. දන් ඔහු එක්තැන් ව වෙසෙති. මා විසින් අද ඔවුන් මැඩැලන්නට හැකි නො වේ.

2103. නායකයකු ඇති ව එක්සත් වූ සමගි කතා ඇති ඒ සියල්ලෝ මට භීෂා කරන්නාහ. එහෙයින් අද මම ඔවුන් නො පතමි.

2104. හුදෙකලා ව ශක්‍රයා අසුරයන් දින යි. හුදෙකලාව උකුස්සා පක්ෂින් නස යි. හුදෙකලා ව ව්‍යාඝ්‍රයා මෘග සමූහයා වෙත පැමිණ වැඩුණු මසැති හොඳ හොඳ උරා මර යි. බලය නම් එබඳු ය.

2105. සමගි වූ නැයන් ඇති ව ව්‍යාඝ්‍රයන් බඳු වූවන් ශක්‍රයා ද වසඟ නො කරන්නේ ය. උකුස්සා ද වසඟ නො කරන්නේ ය. මෘගාධිපති ව්‍යාඝ්‍රයා ද වසඟයෙහි පවත්වා ගන්නට නො හැක්කේ ය.

2106. පිරිවරා ගත් සමූහය සමග හැසිරෙන කුමනිලක පක්ෂිහු ප්‍රීත වෙමින් එක් වැ ගොඳුරු සොයමින් අභයින් යති.

2107. අභයින් යන ඔවුන්ගෙන් (යම්) කුරුල්ලෙක් ඉවත්ව යේ ද උකුස්සා උෟ පැහැර ගනී. ව්‍යාඝ්‍රයන්ගේ ස්වභාවයන් මෙය යි.

2108. ආමිෂ ලෝලයකු වූ රොදු ඇස් ඇති ජටිලයා විසින් උනන්දු කරන ලද දළ සහිත ව්‍යාඝ්‍රයා පෙර යේ සිතමින් දළ ඇති උරන් වෙත පැත්තේ ය.

2109. නැයන් බොහෝ වීම යහපත් වේ. වනයෙහි රැක් බොහෝ වීම යහපත් වේ. සමගි වූ උරන් විසින් එක් වරකින් ම ව්‍යාඝ්‍රයා නසනු ලැබී ය.

2110. බ්‍රාහ්මණයෙකුට ව්‍යංග්‍යයෙන් උභය භාවයෙන් සුකරා,
ආනන්දිනෝ පමුදිනෝ¹ මහානාදයෙකු නාදිසු.

2111. තෙස්ස උද්ධරමුලසම් සුකරා සුසමාගතො,
තප්පකං අභිසිද්ධිංසු තිං නො රාජාසි ඉක්කරොති.

9. තප්පසුකරජාතකං.

2112. වාණිජා සමිතිං කඤ්ඤා නානාරට්ඨතො ආගතො,
ධනාහාරා පක්කම්සු එකං කඤ්ඤා ගාමකිං.

2113. තෙ තං කතාරමාගම්ම අපහක්කං අනොදකං,
මහානිශ්ශාධමද්දක්ඛං සිතව්වායං මනොරමං.

2114. තෙ වතඤ්ඤා නිසිද්ධිං තස්ස රුක්ඛස්ස ඡාදියා²,
වාණිජා සමච්චිතොසු බාලා මොහෙන පාරුතා.

2115. අභ්‍යන්තරං අයං රුක්ඛො අපි වාරි වං සන්ධි,
ඉක්කස්ස පුරිමං සාධං මයං ඡිද්ධං වාණිජා.

2116. සා ව ඡිත්තං පඤ්ඤා අපි වාරිං³ අනාචිලං,
තෙ තඤ්ඤා නානා ව පිට්ඨා ව යාවතිච්ඡිංසු වාණිජා.

2117. දුක්ඛං සමච්චිතොසු බාලා මොහෙන පාරුතා,
ඉක්කස්ස දක්ඛිණං සාධං මයං ඡිද්ධං වාණිජා.

2118. සා ව ඡිත්තං පඤ්ඤා සාලිමංසොදනං බහුං,
අපොසොදනංසු කුම්භාසො⁴ සිඛිං⁵ ධීරුල සුපියො.

2119. තෙ තඤ්ඤා භවං බාදිනා⁶ යාවතිච්ඡිංසු වාණිජා,
තතිංසං සමච්චිතොසු බාලා මොහෙන පාරුතා.

2120. ඉක්කස්ස පච්ඡිමං සාධං මයං ඡිද්ධං වාණිජා,
සා ව ඡිත්තං පඤ්ඤා නාරියො සමලක්ඛනා.

2121. චිත්තවත්තාහරණං⁷ ආමුත්තමකිකුණ්ඩලා,
අපිසු වාණිජා එකා නාරියො පණ්ණාසිකි.

2122. සමනතා පරිකරිංසු⁸ තස්ස රුක්ඛස්ස ඡාදියා,
තෙ තාති පරිවාලෙසු⁹ යාවතිච්ඡිංසු වාණිජා.

1. පමුදිනා - මජ්ඣං, සයා.

2. තෙ - මජ්ඣං, සයා.

3. ඡායාය - මජ්ඣං.

4. අලලායනෙ - මජ්ඣං, සයා.

5. වාරිව - මජ්ඣං, සයා.

6. වාරි - මජ්ඣං, සයා.

7. කුම්භාසො - මජ්ඣං.

8. සිඛිවෙරං ලසුපියො මජ්ඣං. - සිඛිවෙරං සුපියො - සයා.

9. පිට්ඨා - වී.

10. චිත්ත මජ්ඣං, චිත්තා - සයා.

11. පරිවාලිංසු - මජ්ඣං.

12. පරිවාලෙසා - සයා. පරිවාලෙසා - අට්ඨකරා

2110. බ්‍රාහ්මණයා ද ව්‍යාඝ්‍රයා ද යන දෙදෙනා නසා උෂරේ සතුටු වූ ඉතා සතුටු වූ මහානාද පැවැත්වූහ.

2111. දිබ්‍රුල්ගස මුලා උෂරේ රැස් වූ තෙමි අපගේ අධිපති රජ වට්ටි කවුන් උරා දඬිමක කළහ.

9. කවිස්සකර ජාතක යි.

2112. නොයෙක් රටවලින් පැමිණි වෙළෙන්දෝ රැස් වූ එකතු ප්‍රධානයා ලෙස පත් කොට ධනය ගෙන වෙළඳාමට ගියහ.

2113. ඒ වෙළෙන්දෝ ආහාරයත් ජලයත් නැති කාන්තාරයකට අවුත් මනරම් සිහිල් සෙවණ සහිත මහනුගරුකක් දුටහ.

2114. අවිද්‍යාවෙන් වැසුණ (මනසැති) මෝඩ ඒ වෙළෙන්දෝ නුගරුක් සෙවණෙහි හිඳ මෙසේ සිතුහ.

2115. වෙළෙඳුනි, මේ ගස තෙත් සහිත සේ ය. ජලය ද වැගිරේ. එහෙයින් ගසේ පළමුවන අත්ත අපි කපමු යි.

2116. ඒ අත්ත කැපීමත් සමග පවිත්‍ර වූ බොර නො වූ ජලය වැගිරුණේ ය. ඒ වෙළෙන්දෝ කැමැති තාක් ජලය නසා බී සතුටු වූහ.

2117. මෝහයෙන් වැසුණ (මනසැති) මෝඩ ඒ වෙළෙන්දෝ දෙවන වර මෙසේ සිතුහ. අපි ගසේ දකුණු අත්ත කපමුයි.

2118. ඒ අත්ත කැපීමත් සමග මස් සහිත ඇල්හාලේ බත් ද දිය නුමුසු කිරිබත් වැනි කොමුපිඩු ද අවුළුපත් ද මුං ආදී සුප ද වැගිරුණේ ය.

2119. මොහයෙන් වැසුණ මෝඩ ඒ වෙළෙන්දෝ කැමැති පමණ අනුව කොට තෙවනු ව මෙසේ සිතුහ.

2120. වෙළෙඳුනි, අපි මේ ගසේ බටහිර දෙසට ගිය අත්ත ද කපමු යි. ඒ අත්ත කැපීමත් සමග සැරසුණ ස්ත්‍රීහු වැගිරුණාහ.

2121. එක් එක් වෙළඳකුට විසිතුරු වත් පැළෑඳි, මිණි කොඩොල් ආදී අබරණින් සැරසුණ එක් එක් ස්ත්‍රීයක් ද ගැල් නායකයාට පස්විසි ස්ත්‍රී කෙනෙක් ද ලැබිණි.

2122. ඒ රුක් සෙවණ වටා රැස් වූ ඒ වෙළෙන්දෝ ස්ත්‍රීන් සමග විසි සේ සතුටු වූහ.

2123. වතුසං සමවිනේශයං බාලා මොහෙන පාරුතා
ඉක්කමං උත්තරං සාධං මයං ජිජුම වාණිජා.
2124. සා ව ජිනාච පරි මුත්තා වෙළුරියෙ බහු,
රජනං ජාතරුපඤ්ඤා කුත්තරියො පාටියානි ව.
2125. කාසිකානි ව වසානි උද්දියානෙ ව කම්බලෝ,
තෙ තප්ඵාහරෙ බන්ධනා යාවතිවිසංසු වාණිජා.
2126. පඤ්ඤාමං සමවිනේශයං බාලා මොහෙන පාරුතා,
ඉක්කමං මුලං ජිජුම අපි භියොසා උභාමයෙ.
2127. අප්පච්ඡති සත්වාහො යාවමානො කතඤ්ඤා,
නිග්‍රොධො කිං අපරජ්ඣාච වාණිජා හද්දමස්සි තෙ.
2128. වාරිද පුරිමා සාධා අත්තපානං ව දක්ඛිණා,
නාරිද පඤ්ඤාමා සාධා සබ්බකාමෙ ව උත්තරා.
නිග්‍රොධො කිං අපරජ්ඣාච වාණිජා හද්දමස්සි තෙ.
2129. යසස් රුක්ඛස්ස ජායාය නිසිදෙය්‍ය සයෙය්‍ය වා,
න තස්ස සාධං හඤ්ජය්‍ය මිත්තදුබ්බො හි පාපතො
2130. තෙ ව තස්ස අනාදිතා එකස්ස වචනං බහු,
නිසිකාහි කුරාරිහි මූලතො තං උපසාකමු.
2131. තතො නාගා නිකම්මිංසු සත්තාභා පණ්ණවිසති,
ධතුග්ගහානං නිසතා ජසහසා ව වම්මෙනො.
2132. එතෙ හතථ බ්‍රහ්මථ මා වො මුඤ්ඤිත්ථ ජීවිතං,
ධම්මෙසා සත්වාහං සබ්බෙහි හසම්මරොථ තෙ.
2133. තස්මා හි පණ්ණිනො පොසො සම්පස්සං අත්ථමන්නො,
ලොහස්ස න වසං ගච්ඡිතං හතොය්‍ය* දිසතං මනං.
2134. එතමාදිනවං ඤාතො තණ්හා දුක්ඛස්ස සමනවං,
විතතණ්හො අනාදතො සතො භික්ඛු පරිබ්බපෙති.

10. මහාවාණිජජාතකං.

1. කම්බලා - මජ්ඣ., සා.,
2. නිග්‍රොධො කිං අපරජ්ඣාච - මජ්ඣ., සා., ව.
3. නිග්‍රොධො - මජ්ඣ.
4. මිත්තදුබ්බො - මජ්ඣ.
5. හතොය්‍යාධිසකං - මජ්ඣ.

2123. මෝහයෙන් වැසුණ මෝඩ වෙළෙන්දෝ සතරවෙනු ව මෙසේ සිතූහ. මේ ගසේ උතුරු දෙසට ගිය අත්ත ද අපි කපවුමි.

2124. ඒ අත්ත කැපීමත් සමග මුතු වෙරළමිණි රත්, රිදී, ඇතුන් පිට අතුරන පලස් හා ලොම්මුවා පසතුරුණු ද වැහිරුණේ ය.

2125. තවද කපි සඵ උද්දියාන නමැති කම්බිලි (පොරෝනා) ද වැහිරුණේය. ඒ වෙළෙන්දෝ කැමැති පමණ එහි බැඳ (තබා) සතුටු වූහ.

2126. මෝහයෙන් මුළා වූ නුවණ රහිත වුවෝ අපි මේ ගසේ මුල කපමු. වැඩියක් වස්තුව ලබන්නෙමු යි සිතූහ.

2127. වෙළෙඳුනි, ඔබට යහපතක් වේවා යි ඇදිලි බැඳූ යදිමින්, කවර හෙයින් නුගරුකට අපරාධ කරන්නහු ද යි (අසමින්) සාර්ථවාහක තෙම (ඊට පිරුද්ධ ව) නැගී සිටියේ ය.

2128. වෙළෙඳුනි, ඔබට යහපතක් වේවා. මේ ගසේ පෙර දිග අත්ත ජලය ද දකුණු දිග අත්ත කෑම බීම ද පැසුළු දිග අත්ත ස්ත්රීන් ද උතුරු දිග අත්ත කැමැති හැම දේ ද දුන්නා ය. මේ නුගරුකට කවර හෙයින් අපරාධ කරවු ද?

2129. යම් රුකක්හුගේ සෙවණෙහි නිදුනේ ද හෝතේ ද (සත්පුරුෂයා) ඒ ගසේ අතු නො කඩන්නේ ය. මිත්‍රදෝෂිකම ලාමක ය.

2130. බොහෝ වෙළෙන්දෝ ඔහුගේ කීම නො පිළිගෙන මුවහත් පොරෝවලින් ඒ ගස මුලින් ම කපන්නට පටන්ගත්හ.

2131. ඉක්බිති සටන් සඳහා සැරසී ගත් නාගයෝ විසිපස් දෙනෙක් ද දුනු ඊ ගත්තෝ තුන්සිය දෙනෙක් ද යුද්ධසෑවට ඇඳ ගත්තෝ සය දහසක් ද තික්මුණහ.

2132. මොවුන් නසවු, බිඳිවු, මොවුන්ගේ ජීවිත නො හරිවු, ගැල් නායකයා හැර ඔවුන් හැම අළු කරවු.

2133. එ හෙයින් නුවණැති පුරුෂයා කමාගේ අභිවෘද්ධිය දක්නේ ලොහයේ වසනයට නො යන්නේ ය. ලොහ සහිත සතුරු සිත නසන්නේ ය.

2134. තණ්හාව නියා දුක් හටගන්නේය යි මේ දොෂය දැනූ, පහ කළ තණ්හාව ඇත්තේ, තණ්හාවෙන් කිසිවක් නො ගන්නෙක් වී සිහි ඇති භික්ෂු තෙම වසන්නේ ය.

10. මහාවාණිජ ජාතක යි.

2135. අබ්බුතො වත ලොකස්මිං උපපජ්ඣි ලොමහංසනො,
දිබ්බො රජො පාතුරහු වෙදෙහස්ස යසස්සිනො.
2136. දෙවපුත්තො මහිඤ්ඤො මාතලී දෙවසාරථී,
නිමනනඤ්ඤා රාජානං වෙදෙහං මිථිලග්ගහං.
2137. ඵහිමං රථමාරුග්ග රාජසෙට්ඨ දිසමපති,
දෙවා දක්ඛනකාමා නෙ තාවතීංසා සඉඤ්ඤා.
සරමානා හි නෙ දෙවා සුධම්මායං සමච්ඡරෙ.
2138. තතො ච රාජා සාධිතො පමුඛො රථමාරුහි,
සහස්සයුත්තං අභිරුග්ග අගා දෙවානසන්තිකෙ
තං දෙවා පටිනාදිංසු දිස්වා රාජානමාගතං.
2139. යවාගතං නෙ මහාරාජ අපො නෙ අදුරාගතං,
නිසීද්දති රාජීසි දෙවරාජස්ස සන්තිකෙ.
2140. සතෙකාපි පටිනාදිංසු වෙදෙහං මිථිලග්ගහං,
නිමනනඤ්ඤා ච කාමෙහි ආසනෙන ච වාසවො.
2141. සාධු ඛොපි අනුප්පත්තො ආවාසං වසවක්කිනං,
වස දෙවෙසු රාජීසි සබ්බකාමසමිඤ්ඤා
තාවතීංසෙසු දෙවෙසු භුඤ්ඤා කාමෙ අමානුසෙ.
2142. අහං පුරෙ සග්ගගතො රමාමි
නථෙවහි ගීතෙහි ච වාදිතෙහි,
සොදති අජජ න රමාමි සග්ගෙ
ආයුං නු ඛිණං මරණං නු යනතිකෙ
උද්භු මුලෙහාස්ම ජනිඤ්ඤෙට්ඨ.
2143. නවායු ඛිණං මරණං නෙ දුරෙ
නවාපි මුලොගා නරචිරිය¹ සෙට්ඨ,
තවඤ්ඤා² පුඤ්ඤාති පරික්කානි
යෙසං විපාකං ඉධ වෙද්ධිකො.
2144. වස දෙවානුභාවෙන රාජසෙට්ඨ දිසමපති,
තාවතීංසෙසු දෙවෙසු භුඤ්ඤා කාමෙ අමානුසෙ.

1. තරචිර - මජ්ඣ.

2. තව - මජ්ඣ.

2135. ලෝකයෙහි ඒකාන්තයෙන් ම ලොවුදහ ගන්වන්නා වූ පුද්ගල උපදවන්නා වූ දෙයක් උපන්නේ ය. (පහළවිය) යසස් ඇත්තා වූ වෙදෙහ රජුට දිව්‍ය රථයක් පහළ විය.

2136. දිව්‍ය රථාවාය්‍ය වූ මහත් සෘද්ධි ඇත්තා වූ මාතලී දිව්‍ය පුත්‍රයා මියුලු නුවර අධිපති වූ සාධිත රජුට ආරාධනා කෙළේ ය.

2137. දිසාධිපති වූ ශ්‍රේෂ්ඨ රජතුමනි, එතු මැනැවි. මේ රියට නගින්නේ මැනැවි. ශක්‍රයා සහිත තවතිසා දෙවි ලොවැ දෙවියෝ ඔබ දකින්නට කැමැත්තෝ ය. ඒ දෙවියෝ (ඔබ) සිහි කරමින් ම සුදම දෙවි සබෙ සිටිති.

2138. ඉක්බිති සාධිත රජ තෙමේ උතුම් රියට නැංගේ ය. දහසක් අසුන් යෙදූ රියට නැග දෙවියන් වෙත ගියේ ය. දෙවියෝ පැමිණි රජු දැක සතුටු වූහ.

2139. මහරජ ඔබේ යහපත් පැමිණීමකි. තවද අපේ සම්පයට පැමිණීමකි. ශ්‍රේෂ්ඨ රජතුමනි, දෙවරාජයා සම්පයේ හුන මැනවි.

2140. මියුලු නගරයට අධිපති වෙදෙහ රජ (සමග) ශක්‍රයා ද සතුටු විය. ශක්‍රයා කාමසම්පත්තියෙන් ද ආසනයෙන් ද (රජු) පැවැරී ය.

2141. රජතුමනි, කාම සම්පත් දිය වසඟයෙහි පවත්වන දෙවියන් වසන තැනට පැමිණීම යහපත් වෙයි. කාමසම්පත් සියල්ල දියුණුව පවතින දෙවියන් අතර වාසය කරව. තවතිසා දෙවියන්ට ඇති මිනිසුන්ට නො ලැබෙන කාමයන් අනුභව කරන්න.

2142. සක්දෙවිඳුනි, පෙර මම දෙවිලොවට පැමිණ නෘත්‍ය ගීතයෙන් හා වාද්‍යයෙන් සිත රමණය කෙළෙමි. ඒ මම අද දෙවිලොව නො ඇලෙමි. (මගේ) ආයුෂ ගෙවුණේ ද මරණය ළංවුයේ ද නැතහොත් මුළු වූයෙමි ද?

2143. උතුම් නරවිරුවාණෙනි, ඔබගේ ආයුෂ ගෙවුණේ නො වෙයි. ඔබේ මරණය දුර ය. ඔබ මුළු වූයෙහි ද නො වේ. යම් පුණ්‍ය කම්යක් නිසා මෙහි සැප වින්දයුතු ද ඔබගේ ඒ පින් මඳ වූහ.

2144. දිසාධිපති රජතුමනි, දේවානුභාවයෙන් මෙහි වාසය කරව. තවතිසා වැසි දෙවියන්ට අයිති වූ මිනිසුන්ට නො ලැබෙන කාමයන් අනුභව කරන්න.

2145. යථා යාචිතකං යානං යථා යාචිතකං ධනං,
එවං සම්පදමෙවෙනං යං පරතො ද්‍යාපවටියා.
2146. නවාහමෙනං ඉච්ඡාමි යං පරතො ද්‍යාපවටියා,
සයං කතානි පුඤ්ඤානි තමෙම ආවෙඤ්ඤාං ධනං.
2147. සොහං ගණ්ඨා මනුසොසු කාභාමි කුසලං බහුං,
දනෙන සම්චරියාය සංයමෙන දමෙන ව.
යං කතා සුඛිතො හොති න ව පච්ඡානුනසාති.
2148. ඉමානි තානි ඛෙණ්ණානි ඉමං නිකම් පුඤ්ඤාදිලං¹,
ඉමා තා හරිතා නුපා² ඉමා නපෙසා සවනතිසො.
2149. ඉමා තා පොඤ්ඤාසො රමමා වසාසාකුපකුපිතා,
මඤ්ඤකෙහි³ සඤ්ජනනා පද්මිසලකෙහි ව
යසම්මානි මමාසිංසු කිත්තු තෙ දිසතං ගතා.
2150. තානිධි⁴ ඛෙණ්ණානි සො භුමිභාගො
තෙ ආරාමා තෙ වන මෙ පචාරා⁵,
තමෙව මග්ගං ජනතං අපසංසතො
සුඤ්ඤාදි මෙ නාරද බායතෙ දියා.
2151. දිට්ඨා මයා විමානානි භිභාසෙහිතා⁶ වතුඤ්ඤා,
සම්මුඛා දෙවරාජස්ස නිදසානඤ්ඤා සම්මුඛා.
2152. වුත්ථං මෙ භවතං දිබ්බං⁷ යුක්තා කාමා අමානුසා,
තාවතිංසෙසු දෙවෙසු තිබ්බකාමසම්ඤ්ඤා.
2153. සොහං එතාදිසිං දිසවා⁸ පුඤ්ඤාසා⁹මිති ඉධාගතො,
ධම්මමෙව චරිස්සාමි නාහං රජෙජන අජිකො.
2154. අදණ්ඩාවචරං මග්ගං සම්මාසම්මුඛදෙසිතං,
තං මග්ගං පටිපජ්ජිස්සං යෙන ගම්මනති සුඛධතා⁹ති.

11. සාධිතජාතකං^{*}.

1. සකුණ්ඩලං - මජ්ඣිම, සයා.
2. නොපා - වී.
3. මණ්ඩල - සයා.
4. තානිව - මජ්ඣිම.
5. තෙ යෙව ආරාම වනානි සඤ්චරා - මජ්ඣිම. තෙ යෙව ආරාම වසුපචාරා - සයා.
6. භිභාසනතං - මජ්ඣිම, සයා.
7. දිබ්බං - මජ්ඣිම, සයා.
8. භිසවා - මජ්ඣිම.
9. සාධිත රාජ - සයා.

2145. ඉල්ලා ගත් යානය යම්සේ ද ඉල්ලා ගත් ධනය යම්සේ ද, අනුන් දුන් පිනෙන් යමක් ලබා නම් එද මෙසේ දකුණු ය.

2146. අනුන් දුන් නිසා යමක් ලැබේ ද එය මම නො කැමැත්තෙමි. තමා කළ පින් වේ ද එය මට උරුම ධනය යි.

2147. ඒ මම මිනිසුන් අතරට ගොස් දන් දීමෙන් ද කායාදී ආරක්ෂයෙන් කරන පාපයෙන් වැළැකූ භික්ෂුමෙන් ද ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ද යුක්ත වූ යමක් කොට සැපවත් වෙමි ද පසුව නො තැවෙමි ද එබඳු බොහෝ කුසල් කරන්නෙමි.

2148. මේ ඒ භූමිභාගයෝ වෙති. මනා බිසෝකොටු සහිත දිය සොරොව් ද වෙයි. මේ ඒ නිල්පැහැති දිය සහිත බිම් ය. මේ ගලායන නදී ද වෙත්.

2149. සක්වා ලිහිණින් පවත්වන මධුර නාද නිසා මනරම් වූ හෙල්මැල්ලෙන් හා පියුම් උපුල් වලින් ගැවැසි මේ පොකුණු වෙත්. මා හා හැසුරුණු යම් කෙනෙක් මේ තැනට ප්‍රිය කළෝ ද ඔහු කවර දෙයකට ගියාහු ද?

2150. මේ උයනේ කෙත් ද බිම් කොටස් ද උයන් වතු ද වෙති. මේ වනයේ වාසයාන ද වෙත්. ඒ පිරිවර ජනයා නො දක්නා මට සියලු දිසාවන් හිස් වූ සේ වැටහේ.

2151. සක්දෙවරජ හමුවේ ද අනෙක් දෙවියන් හමුවේ ද සතර දිසාවන්හි ද බබළන විමානයෝ මා විසින් දක්නා ලදහ.

2152. සියලු කාමයම්පන්නියෙන් සමෘද්ධ වූ තවතිසා දෙව ලොව දිව්‍යවිමානයෙක මාගේ විසීම විය. මනුෂ්‍යයන්ට අයත් නො වූ කම්සැප අනුභව කරන ලදී.

2153. ඒ මම මේ බඳු දෙවියැප දැක පින් කරනු සඳහා මෙහි ආවෙමි මම කුශලධර්මයන්හි හැසිරෙමි. රාජ්‍යයෙන් ප්‍රයෝජන නැත්තෙක්මි.

2154. යම් මගෙකින් සම්මා සම්බුද්ධවරු ගමන් කෙරෙත් ද සර්වඥයන් වහන්සේ දෙසු, බහා තැබූ දඩු හා යන් ඇතියන් යායුතු ඒ ආයුධ අභ්‍යාංගික මාර්ගය මමත් පිළිපදින්නෙමි.

11. සාධිත ජාතක යි.

2155. රාජා අවොච විදුරා¹ ධම්මකාමො යුධිට්ඨිලො,
 බ්‍රාහ්මණො විදුර පරියෙස සීලවනො ඛුසස්සනෙ.
2156. වීරනෙ මෙට්ඨනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජයස්ස² භොජනං,
 දක්ඛිණං සම්මි දස්සාම යත් දිනනං මහපථං.
2157. දුලලහා බ්‍රාහ්මණා දෙව සීලවනො ඛුසස්සනා,
 වීරනා මෙට්ඨනා ධම්මා යෙ තෙ භුඤ්ජයස්ස³ භොජනං.
2158. දස ඛුට්ඨ මහාරාජ යා නා බ්‍රාහ්මණජාතියො,
 තෙසං වීරඛං වීරියං වීර්‍යාරෙන සුඤ්ඤාති මෙ.
2159. පසිඛබ්බෙ ගහෙත්වාන පුණ්ණස්ස මූලස්ස සංවුතෙ,
 ඔසධියො⁴ ගජේතති නභායතති ජපතති ච.
2160. කිකිච්ඡකසමා රාජ තෙපි වුව්චනති බ්‍රාහ්මණා,
 අක්කානා තෙ මහාරාජ තාදියෙ නිපතාමසෙ.
2161. අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා⁵ (ඉතිරාජාකොරවොයා)
 න තෙ වුව්චනති බ්‍රාහ්මණා
 අඤ්ඤාපි විදුර පරියෙස
 සීලවනො ඛුසස්සනෙ.
2162. වීරනෙ මෙට්ඨනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජයස්ස² භොජනං,
 දක්ඛිණං සම්මි දස්සාම යත් දිනනං මහපථං.
2163. කිංකිණිකායො⁵ ගහෙත්වාන සොසෙතති පුරතොපි තෙ,
 පෙසනානිපි ගව්‍යනති රථවරියාසු සික්කරෙ.
2164. පරිවාරකසමා රාජ තෙපි වුව්චනති බ්‍රාහ්මණා,
 අක්කානා තෙ මහාරාජ තාදියෙ නිපතාමසෙ.
2165. අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා (ඉතිරාජා කොරවොයා,
 න තෙ වුව්චනති බ්‍රාහ්මණා
 අඤ්ඤා විදුර පරියෙස
 සීලවනො ඛුසස්සනෙ.

1. විදුරා - මජ්ඣං, සයා.
 2. භුඤ්ජයස්ස - සයා.
 3. කායෙ - මජ්ඣං, සයා.
 4. බ්‍රාහ්මඤ්ඤා - සයා, බ්‍රාහ්ම - මජ්ඣං.
 5. කිංකිණිකායො - වී, කිංකිණිකා - සයා,

2155- 2156. පින් කැමැති සුසිංහල රජ තෙම විධුර පඬි-
තුමාට මෙසේ කීය. විධුර පඬිතුමාණෙනි, යමෙක් මගේ බොජුන්
බුදින් ද, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණේවේ ද, සිල්වත් බහුශ්‍රැත
බ්‍රාහ්මණයන් සොයව. යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන්
දෙය මහත් පල වේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2157. දේවයන් වහන්ස, යම් කෙනෙක් ඔබේ බොජුන්
බුදින් ද එසේ වූ සිල්වත් බහුශ්‍රැත මෙවුන්දම් සෙවීමෙන්
වැළැකුණ බමුණෝ දුලබ වෙත්.

2158. මහරජ, යම් බමුණකුල දහයක් වේ ද ඔවුන්ගේ
විභාගය මා විසින් සොයන ලදී. එය විස්තර වශයෙන් අසනු
මැනැවි.

2159. ඇතැම් බමුණෝ අවුරන ලද මුදල් පිඬ වූ පසුම්බි
ගෙන බෙහෙත් ද්‍රව්‍ය ඔතා දෙති. නාවති, මතුරු ජප කිරීම ද
කරති.

2160. මහරජ, වෙදුන් හා සමාන වුව ද ඔවුහු බමුණෝ
යයි කියනු ලබත්. මහරජ, ඔවුහු වෙද බමුණෝ වෙති යි
කියන ලද ය. එබඳු බමුණන් වෙත එළඹ ආරාධනා කරමු ද?

2161. ඔවුහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ
තෙම කීය. ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. මිත්‍රය,
සිල්වත් බහුශ්‍රැත වූ වෙනත් බමුණන් සොයව.

2162. යමෙක් මාගේ බොදුන් බුදින් ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන්
වැළැකුණු ද යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය
මහත් පල වේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2163. ඔවුහු රජු සහ ඇමැති ආදීන් ඉදිරියේ කුළුතලම්
වයති. පණිවිඩ ගෙන යත්. රජු ශිල්ප ආදියෙහි පුහුණු කරවත්.

2164. රජතුමනි, සේවකයන් සමාන ඔවුහු බමුණෝ යයි
කියනු ලැබෙති. මහරජ, ඔවුහු සේවක බමුණෝ වෙති. එබඳු
බමුණන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද?

2165. ඔවුහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ තෙම
කීය. ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විධුර පඬිතුමනි,
සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2166. වීරතෙ මෙට්ඨනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජය්‍යං භොජනං,
දකඛිණං සමම දස්සාම යඤ්ඤිතං මහස්මිං.
2167. කමණ්ඩුං ගහෙත්වාන වංකදණ්ඩංච ආභමිණා,
පච්චුපෙක්ඝනාති රාජානො ගාමෙසු නිගමෙසු ව.
නාදිනෙන වුට්ඨතිස්සාම ගාමමිති ව වනමිති ව.
2168. නිග්ගාහකසමා රාජ තෙපි වුවවනති ආභමිණා,
අකඛාතා තෙ මහාරාජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
2169. අපෙතා තෙ භුමිඤ්ඤ (ඉති රාජාකොරවොයා),
න තෙ වුවවනති ආභමිණා
අඤ්ඤා විධුර පරියෙස සීලවනො ඛුසස්සුතෙ.
2170. වීරතෙ මෙට්ඨනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජය්‍යං භොජනං,
දකඛිණං සමම දස්සාම යඤ්ඤිතං මහස්මිං.
2171. පරුළුකච්ඡ නබලොමා¹ පඤ්ඤානං රජස්සිරා,
ඔකිණ්ණං රජරෙණුති යාවකා විවරනති තෙ.
2172. බාණ්ඩුසාතසමා රාජ තෙපි වුවවනති ආභමිණා,
අකඛාතා තෙ මහාරාජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
2173. අපෙතා තෙ භුමිඤ්ඤ (ඉති රාජාකොරවොයා),
න තෙ වුවවනති ආභමිණා
අඤ්ඤා විධුර පරියෙස සීලවනො ඛුසස්සුතෙ.
2174. වීරතෙ මෙට්ඨනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජය්‍යං භොජනං,
දකඛිණං සමම දස්සාම යඤ්ඤිතං මහස්මිං.
2175. හරිටකං² ආමලකං අමිං³ ජමබ්බිවිභිටකං,
ලබ්බිජං දන්තපොණාති බෙලුවා බදරාති ව.
2176. රාජායතනං උච්ඡුප්පටං ධුමනෙත්තං මධුඅඤ්ජනං.
උච්චාවචාති පණියාති විපණෙත්ති⁴ ජනාධිප.
2177. වාණිජකසමා රාජ තෙපි වුවවනති ආභමිණා,
අකඛාතා තෙ මහාරාජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
2178. අපෙතා තෙ භුමිඤ්ඤ (ඉති රාජාකොරවොයා),
න තෙ වුවවනති ආභමිණා
අඤ්ඤා විධුර පරියෙස සීලවනො ඛුසස්සුතෙ.

1. නමා - මජ්ඣ.

2. හරිතකං - සායා.

3. අමිං ජමබ්බි විහෙදකං - මජ්ඣ, කාය.

4. විකම්භනති - මජ්ඣ, සකා.

2166. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුදින් ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයෙකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එ ලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2167. මහරජ ඇතැම් බමුණෝ කෙණ්ඩියක් හා වක්දණ්ඩක් ගෙන ගම් නියමගමිණි ද රජුන් වෙත ද එළඹෙත්. (යැදී දෙය) නුදුන් කලැ, ගමෙහි වුව ද වෙනෙහි වුව ද නො නැගීවිටු යයි ඉඳ ගනිති.

2168. මහරජ. (තමාට) නිශා කර ගන්නා ඔවුහු ද බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. මහරජ, ඔවුහු ද මා වීසින් කියන ලද ය. එබඳු බමුණන් වෙත එළඹ ආරාධනා කරමු ද.

2169. ඔවුහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ තෙම කීය. ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විධුර පඬිතුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2170. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුදින් ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයෙකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එ ලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2171. බෙහෙවින් වැඩි ගිය කිසිලි ලෝම සහ නිය ඇති මැලියම් සහිත දත් ඇති දුර්වලෙන් ගැවැසි තිස් ඇති දුලි සහිත ඒ බමුණෝ යදීමින් හැසිරෙති.

2172. මහරජ අපචිත්‍ර සිරුරු ඇති හෙයින් දගිය කණු සමාන ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. මහරජ, ඔවුහු යාවක ප්‍රාභ්මණ යයි කියති. එ බඳු ඔවුන් වෙත එළඹ ආරාධනා කරමු ද?

2173. ඔවුහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විධුර පඬිතුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2174. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුදින් ද. මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙක (යම් පුද්ගලයෙකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එ ලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2175. (මහරජ) යමෙක් අරථ නෙල්ලි අඹ දඹ බුළු දෙල් දහැව් බෙලි හා ඩෙබර ද,

2176. කිරිපලු ද උක් හා එම පැණි ද දුම්කෝව ද මි හා අඳුන් ද යන ලොකු කුඩා වෙළෙඳ බඩු විකුණත් ද.

2177. මහරජ, වෙළෙඳුන් සමාන ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. මහරජ, ඔවුහු වෙළඳ බමුණෝ යයි කියන ලද. එබඳු ඔවුන් වෙත එළඹ ආරාධනා කරමු ද?

2178. ඔහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔවුහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විධුර පඬිතුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2179. විරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජයස්සං භොජනං,
දක්ඛිණං සමම දක්ඛාම යත් දිනනං මහපථලං.
2180. නික්ඛන්තභික්ඛං¹ භුඤ්ජනං ගාමෙසෙවිකෙ පුරොභිතා,
බ්‍රහ්ම තෙ² පටිපුච්ඡන්ති අභිච්චෙද නිලඤ්ජකා³
පසුපි තත්ත භඤ්ඤානං මහිසා සුකරා අපා.
2181. ගොසාත්තසමාචාරා තෙපි වුවවන්ති බ්‍රාහ්මණා,
අක්ඛාතා තෙ මහාරාජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
2182. අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා (ඉති රාජා කොරවොතා)
න තෙ වුවවන්ති බ්‍රාහ්මණා
අඤ්ඤා විධුර පරියෙස සිලවනොත බ්‍රහ්මසුතෙ.
2183. විරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජයස්සං භොජනං,
දක්ඛිණං සමම දක්ඛාම යත් දිනනං මහපථලං.
2184. අසිවමමං ගහෙත්වාන බ්‍රහ්මං පහෙත්වා බ්‍රාහ්මණා,
වෙසසපරෙසු නිට්ඨන්ති යත්තං අබ්බාහයන්තිපි.
2185. සමා ගොපනිසාදෙහි තෙපි වුවවන්ති බ්‍රාහ්මණා,
අක්ඛාතා තෙ මහාරාජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
2186. අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා (ඉති රාජා කොරවොතා,
න තෙ වුවවන්ති බ්‍රාහ්මණා
අඤ්ඤා විධුර පරියෙස සිලවනොත බ්‍රහ්මසුතෙ.
2187. විරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජයස්සං භොජනං,
දක්ඛිණං සමම දක්ඛාම යත් දිනනං මහපථලං.
2188. අරඤ්ඤා කුට්ඨං කත්වා කුට්ඨානි කාරයන්ති තෙ,
සසබ්බාසෙර බාධෙත්ති ආගොධා මච්ඡකච්ඡපං.

1. නික්ඛන්ත භික්ඛං - මජ්ඣං.

2. බ්‍රහ්ම - මජ්ඣං.

3. අභිච්චෙදනි ලඤ්ජකා - මජ්ඣං.

2179. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුදින් ද, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2180. ගම්වල පුරොහිතයෝ වී නිරන්තර භික්ෂාව ලබා ගෙන බුදින්. බොහෝ දෙනා නැකැත්, සුඛ මොහොත් සහ මහල් පුරොහිතයන් විවාරත්. ඔවුහු කුලී ගෙන හරකුන්ගේ අණවිටින්ද කිරීමත් උන්ගේ වෙරැ ලකුණු තැබීමත් කරති. ඔවුන්ගේ නිවාසයන්හි මී උරු, එළු යන සිවුපාවෝ මරනු ලැබෙත්.

2181. ගවසානකයන් සමාන හැසිරීම ඇති ඔවුහු ද බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. කියන ලද එබඳු බමුණන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද?

2182. ඔවුහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විධුර පඩිකුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2183. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුදින් ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (මෙබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2184. මහරජ, ඇතැම් බමුණෝ කඩු පළඟ දරා කඩුව අතින් ගෙන වෙළෙඳුන් යන මාර්ගයන්හි සිටිති. වෙළෙඳුන්ගෙන් මුදල් ගෙන සොරුන් වෙසෙන වනයෙන් ගැල් තරණය කරවති.

2185. ගෝපාලයන් ද ගම් පහරන සොරුන් ද සමාන ඔහු බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. මහරජ කියන ලද එබඳු බමුණන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද?

2186. ඔහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති, විධුර පඩිකුමනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2187. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුදින් ද, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළැකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව.) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2188. ඇතැම් බමුණෝ වනයෙහි කුටියක් තනාගෙන වෙසෙමින් මලප්පු අටවත්. ගොයින් ඇතුළු සාවුන් බළලුන් සහ මස්කැස්බන් පෙළුන්.

530 ජාත්‍යන්තර-පක්ෂිණිකතිපාතො

2189. ලුදුකා තෙ මහාරාජ තෙපි වුවනති බ්‍රාහ්මණ,
අක්කාතා තෙ මහාරාජ තාදියෙ නිපතාමසෙ.
2190. අපෙනා තෙ බ්‍රහ්මණ්‍ය (ඉති රාජා කොරවොයා,) න තෙ වුවනති බ්‍රාහ්මණ
අණ්‍යෙ විධුර පරියෙස සිලවනොන බ්‍රහ්මණ.
2191. වීරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුණ්‍යෙය්‍යං භොජනං,
දක්ඛිණං සම්ම දක්ඛාම යත් දිනං මහපථං.
2192. අණ්‍යෙ ධනස්ස කාමාභි හෙට්ඨාමණ්‍යෙ පසක්ඛිතා,
රාජානො උපරි නභායනති සොමයාගෙ උපට්ඨිතෙ.
2193. මලමජ්ඣකසමා රාජ තෙපි වුවනති බ්‍රාහ්මණ,
අක්කාතා තෙ මහාරාජ තාදියෙ නිපතාමසෙ.
2194. අපෙනා තෙ බ්‍රහ්මණ්‍ය (ඉති රාජා කොරවොයා,) න තෙ වුවනති බ්‍රාහ්මණ
අණ්‍යෙ විධුර පරියෙස සිලවනොන බ්‍රහ්මණ.
2195. වීරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුණ්‍යෙය්‍යං භොජනං,
දක්ඛිණං සම්ම දක්ඛාම යත් දිනං මහපථං.
2196. අත්ථි බ්‍රාහ්මණා දෙව සිලවනොන බ්‍රහ්මණ්‍ය,
වීරතා මෙථුනා ධම්මා යෙ තෙ භුණ්‍යෙය්‍යං භොජනං.
2197. එකණ්‍යෙ හතං භුණ්‍යෙති න ච මජ්ඣං පිටතති තෙ,
අක්කාතා තෙ මහාරාජ තාදියෙ නිපතාමසෙ.
2198. එතෙ චො බ්‍රාහ්මණා විධුර සිලවනොන බ්‍රහ්මණ්‍ය,
එතෙ විධුර පරියෙස ධම්මණ්‍යෙ තෙ නිමනායාති.

12. දසබ්‍රාහ්මණජාතකං.

2189. මහරජ, ඔවුහු වැද්දේ වෙති. (එහෙත්) බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. කියන ලද එබඳු බමුණන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද?

2190. ඔහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විදුර පඩිතුවනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2191. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුද්ධි ද, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2192. ධනය කැමැති වෙනත් බමුණෝ රනින් ඇඳන් තනවා එහි යවැ හොවිති. සෝම යාගය පැමිණි කලා රජවරු ඇඳ මත්තේ සිටැ ජලස්නානය කරති. (ජලස්නානයෙන් පසු ඇඳන් බමුණන් සතු වේ.)

2193. මහරජ, නැහැවියන් වැනි ඔහු බමුණෝ යයි කියනු ලැබෙති. කියන ලද එබඳු බමුණන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද?

2194. ඔහු බමුණු බැවින් ඉවත් වූහ යි කොරවා රජ කීය. ඔහු බමුණෝ යයි කියනු නො ලැබෙති. විදුර පඩිතුවනි, සිල්වත් බහුශ්‍රැත වෙනත් බමුණන් සොයව.

2195. යමෙක් මාගේ බොජුන් බුද්ධි ද, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළකුණු (එබඳු බමුණන් සොයව) යම් තැනෙකැ (යම් පුද්ගලයකුට) දුන් දෙය මහත් පල දේ ද (එලෙස) මිතුර දක්ෂිණාව දෙමු.

2196. දේවයන් වහන්ස, යම් කෙනෙක් ඔබගේ බොජුන් වළඳන් ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළකුණු සිල්වත් බහුශ්‍රැත වූ බමුණෝ ඇත්තාහු ය.

2197. (උන්වහන්සේ) එක් බතක් (එක වේලක්) පමණක් බුද්ධි. මත් පැන් පානය නො කරති. කියන ලද එබඳු ඒ උතුමන් වෙත ආරාධනා පිණිස යමු ද.

2198. විදුර පඩිතුවනි, මුත් වහන්සේ සිල්වත් වූ බහුශ්‍රැත වූ බමුණෝ වෙති. විදුර පඩිතුවනි, මොවුන් වහා සොයව. උන්-වහන්සේ ආරාධනා කරව.

12. දසබ්‍රාහ්මණ ජාතක යි.

2199. සුමුමාරුපං දිසාන¹ රට්ඨා විවතමාගතං,
කුටාගාරවරුපෙතං මහාසයනමුපාසිතං,²
2200. තස්ස තෙ පෙමකෙනාහං අදසිං බ්බා³මොදනං,
සාලිතං විචිතං හත්තං සුචිං මංසුපසෙවනං.
2201. තං තුං හත්තං පටිග්ගස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අපාපසි⁴,
අනානං අනාසිකාන කොසං ධම්මො නමඤ්ඤි තෙ.
2202. ආචරියො බ්‍රාහ්මණො මග්ගං කිව්වාකිවෙවසු ව්‍යාවටො,
ගරු ව ආමනනතියො දකුමරහාමී භොජනං.
2203. බ්‍රාහ්මණඤ්ඤි පුච්ඡාමි ගොතමං රාජසුචිතං,
රාජා තෙ හත්තං පාදසි සුචිං මංසුපසෙවනං.
2204. තං තුං හත්තං පටිග්ගස්ස ඉසිස්ස භොජනං අද,
අබ්බන්ධස්ස ද්‍රව්‍යස්ස කොසං ධම්මො නමඤ්ඤි තෙ.
2205. හරාමී පුතො දුරෙ ව සරෙසු ගරිතො අහං,
භුඤ්ඤා මානුසකෙ කාමෙ අනුසාසාමී රාජිනො.
2206. ආරක්ඛකස්ස ඉසිනො චිරරත්තං තපස්සිනො,
වද්ධස්ස⁵ භාවිතත්තස්ස දකුමරහාමී භොජනං.
2207. ඉසිඤ්ඤාති පුච්ඡාමි කිසං ධම්මසංඝං,
පරුලාභවත්තබලොමං පඤ්ඤානං රජස්සිරං.
2208. එකො අරඤ්ඤා විහරසි⁶ නාවකභිබ්බි පීචිතං,
භික්ඛු කෙන තයා සෙය්‍යො යස්ස තුං භොජනං අද.
2209. බණ්ණාලු⁷කලමානි බ්‍රාහ්මණස්සානි ව,
ධුතං සාමාකනිවාරං සංඝාරියං⁸ පසාරියං,

1. දිසවා - මජ්ඣං.
2. මුපාසිතං - මජ්ඣං.
3. වඩා - මජ්ඣං.
4. අදසි - මජ්ඣං.
5. වුඩ්ධස්ස - සත්තං, වුඩ්ධස්ස - මජ්ඣං.
6. විහාරිය - මජ්ඣං.
7. බණ්ණාලුක - මජ්ඣං.
8. සාරියං - මජ්ඣං, ස. සංඝාරියං, පසාරියං - සත්තං.

2199. මහඇඟි කුළුගෙවල්හි වුසු මහඇඟි සිරි යහන් ඇසුරු කළ (සයනය කළ) රජතුමා රාජාය හැර දමා ප්‍රත්‍යන්තයට පැමිණි බව දැකූ,

2200. ඒ ඔබ වහන්සේට ප්‍රේමයෙන් මම සොයාබලා පවිත්‍ර කළ ඇල් යාලෙන් පිසූ, රසමසවුලෙන් යුතු උතුම් බත දුනිමි.

2201. ඔබ වහන්සේ ඒ බත පිළිගෙන අනුභව නො කොට බමුණාට දුන්හ. රජතුමනි, ඔබට නමස්කාර වේවා. මේ කිනම් ධර්මයක් ද?

2202. මේ බමුණා මාගේ ආවායථිවරයා වේ. මාගේ කුදු මහත් කටයුතුවල යෙදුණෙකි. ගරු කටයුත්තෙකි. මා දුන් දෙය ගන්නට සුදුස්සෙකි. එසේ හෙයින් හෝජනය දෙන්නට සුදුසු වෙමි.

2203. දන් මම ගෞතම ගෝත්‍රයෙහි වූ රාජ පුජිත බමුණා විචාරමි. රජතුමා ඔබට රසමසවුලෙන් යුතු ව පවිත්‍ර බත දුන්නේ ය.

2204. ඔබ ඒ බත පිළිගෙන ඉසිවරයාට දුන්හ. ඔබ දනයට කෙත නො වේ යයි දන්නෙහි ද? ඔබට නමස්කාර වේවා, මේ කිනම් ධර්මයක් ද?

2205. ගිහිගෙයි බැඳුණු මම අඹුදරුවන් පෝෂණය කරමි. මිනිසුනට අයත් කම්සුව විඳින්නැ යි රජතුමාට අනුසාසන කරමි.

2206. වෙනෙහි වෙසෙන බොහෝ කල් වැඩු නවුස්දම් ඇති ගුණයෙන් වැඩුණු දියුණු කළ සිත් ඇති ඉසිවරයාට හෝජනය දෙන්නට සුදුසු වෙමි.

2207. දන් මම කෘෂ වූ, නහර ඉල්පිගිය ශරීරය ඇති වැඩුණු කිසිලිලොම හා නිය ද ඇති මැලියම් බැඳුණ දත් ඇති බුළි සහිත හිසැති ඉසිවරයා විචාරමි.

2208. (සවාමීනි,) හුදෙකලා ව වනයෙහි වෙසෙන්නෙහි ය. ජීවත් වීම නො කැමැත්තෙහි ද? යමකුට තෙපි හෝජනය දුන්නහු ඒ හිඤ්ඤා වහන්සේ කුමකින් තොපට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ ද?

2209. මම අල වර්ග ද තල් අල ද බිලාලි අල ද තක්කළ අල ද සාරා ගනිමින් බොඩහවු හා උරුහැල් පොලමින් රැස් කරමින්,

2210. සාකං භිසං මධුං මංසං බදරාමලකානි ව,
තානි ආහන්ති¹ භුඤ්ජාමි අත්ථි මෙ සො පරිභොගො.
2211. පච්චෙත්තා අපච්චන්තස්ස අමමස්ස අකිඤ්ඤිතො,
අනාද්‍යනස්ස සාද්‍යතො දුතුමරහාමි භොජනං.
2212. භික්ඛුඤ්ඤිති පුච්ඡාමි තුණ්හිමාසින සුඛතං.
ඉධි තෙ හත්තං පාදාසි සුචිං මංසුපසෙවනං.
2213. තං තං හත්තං පරිභොගො තුණ්හි භුඤ්ජාමි එකකො,
නාඤ්ඤං කඤ්ඤි නිමග්ගෙයි කොයං ධම්මො නමස්සු තෙ.
2214. න පචාමි න පාවෙමි න ජිත්ථමි න ඡෙදයෙ,
තං මං අකිඤ්ඤිතං ඤ්ඤාමි සබ්බපාපෙහි ආරතං.
2215. වාමෙන භික්ඛමාදය දක්ඛිණෙන කමණ්ඩුං,
ඉධි මෙ හත්තං පාදාසි සුචිං මංසුපසෙවනං.
2216. එතෙ හි දුතුමරහනි සමමා සපරිභොගා,
පච්චේකමහං මඤ්ඤාමි යො දුතාරං නිමග්ගයෙ.
2217. අස්සාය වත මෙ අස්ස ඉධාගඤ්ජි² රටෙසහො,
ඉතො පුඛෙව න පජානාමි³ යත්ථ දිත්තං මහස්සලං.
2218. රටෙඨස්ස භිඤ්ඤා රාජානො කිට්ඨාකිට්ඨෙසු බ්‍රාහ්මණා,
ඉධි මුලඵලෙ භිඤ්ඤා විසම්මත්තා ව භික්ඛවොති.

13. භික්ඛාපරමපරජාතකං.

පක්ෂිණිකර්මපාතො නිවර්තනං.

කඤ්ඤාදනං:

සුචි කිත්තරමුක්ඛකරාජින සො,
භිසජාත මහෙසි කපොතවරො,
අට මොර සතච්ඡක වාණිජකො
අට රාජ දසබ්‍රාහ්මණා භික්ඛපරනි.

1. ආහරිතො - වී. මජ්ඣං.
2. ඉධාගඤ්ජි - වී. මජ්ඣං.
3. සොයං අපජ පජානාමි - මජ්ඣං.

2210. පලා වර්ග ද නෙළුම් අල ද මීමස් ද බෙබර සහ නෙල්ලි ද ගෙනවුත් වළඳමි. මට එය අයිති ව ඇත.

2211. පිසන්නෙක් වූ මම, නො පිසන මමායනය රහිත පළිබෝධ නැති නුදුන් දෙය නො ගන්නා වූ පසේබුදුරජාණන් වහන්සේට ගන්නා වූ භෝජනය දෙන්නට සුදුසු වෙමි.

2212. දන් මම නිහඬ ව වැඩ සිටින සිල්වත් හිඤ්ඤාත් වහන්සේ විචාරමි. පවිත්‍ර ලෙස සකස් කළ රසමසවුලෙන් යුතු බත ඉසි-වරයා ඔබ වහන්සේට දුන්නේ ය.

2213. ඔබ වහන්සේ ඒ බත පිළිගෙන නිහඬ ව හුදෙකලා ව වළඳති. අත් කිසිවකුට කැඳවීමක් නැත. ඔබ වහන්සේට නමස්කාර වෙවා. මේ කිනම් ධර්මයක් ද?

2214. මම නො පිසමි. නො පියවමි. නො සිඳිමි. නො සිඳවමි. පළිබෝධ රහිත මා සියලු පාපයන්ගෙන් දුරු වැ සිටින බව දනැ,

2215. ඉසිවරයා, වමනින් ආහාර (බදුන) ගෙන දකුණතින් පැත්තේ කෙණ්ඩිය ගෙන මට රසමසවුල් සහිත පවිත්‍ර බත පිළිගැන්නුවේ ය.

2216. මමායනය සහිත අයිතිය ඇති මොව්හු මා වැන්නවුන්ට දෙන්නට සුදුස්සෝ වෙති. යමෙක් දෙන්නාහුට පවරා ද එය විරුද්ධ ප්‍රතිපදාව යි මම හඟිමි.

2217. ඒකාන්තයෙන් මට වැඩ පිණිය අද රජතෙම මෙහි පැමිණියේ ය. යමකුට දුන් දෙය මහත් පල ද එය මීට පෙර නො දැනිමි.

2218. රජවරු රටවල් (ලබා ගැනීමට) ගිජුවූහ. බමුණෝ රජවරුන්ගේ කුදු මහත් කටයුතු කිරීමට ගිජුවූහ. ඉසිවරයෝ අල වර්ග සහ ගෙඩිවර්ග වලට ගිජුවූහ. පසේ බුදුවරයෝ සියලු භවයන්ගෙන් මිදුණෝ වෙති.

13. භික්ඛාපරම්පර ජාතක යි.

පක්ෂිණික නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය:

සුවජාතක යැ වඤ්ඤාත් ජාතක යැ මහා උක්කුස (උක්ක) ජාතක යැ උද්දාලක (බරාජින) ජාතක යැ හිස ජාතක යැ සුරූපී (මහෙසි) ජාතක යැ පඤ්චුපොසථ යැ (කපොත) ජාතකයැ මහමොර ජාතක යැ තච්ඡකසුකර ජාතක යැ මහාවාණිජ ජාතක යැ සාධිත (රාජ) ජාතක යැ දසග්‍රාහමණ ජාතක යැ භික්ඛාපරම්පර ජාතක යි.

ජාතක ගාථාදීපාදනුක්කමණිකා

අ	පිටුවකා
අකකකසං අඵරුසං	250
අකතඤ්ඤස්ස පොසස්ස	30, 346
අකඤ්ඤා අපරනායස්ස	240
අකරමහසතෙ කිව්වං	168
අකාලෙ වසස්ති තස්ස	90, 312
අකාසි යොගං ධුවමප්පමනො	100
අකිකිං දිස්වාන සමෙනං	460
අකිලාසුනො චණ්ණපපෙ ඛණනා	2
අකෙකාවුත් මං අවධි මං	326
අකෙකාධනො නිච්චපසන්නවිනො	258
අකෙකාධනො මිත්තවා වාගවා ව	244
අකෙකාධෙන ජිනෙ කොධං	62
අකෙකාසති යථාකාමං	204
අකඛි භික්ඛා පටො නටෙඨා	56
අට්ඨකකඛ්ඛු අමමො නිරාසො	492
අගාරා පච්චපෙනස්ස	228
අගාරිනො අනනාදපානවත්ථ	234
අග්ගිව තිණකට්ඨස්මිං	360
අග්ගෙ ව ඡෙත්වා මජ්ඣෙකං ව	416
අග්ගානති මච්ඡා අධිකං සහස්සං	150
අඛයමෙනං මනුස්සානං	174
අඛාරජාතා පඨවි	310
අඛාරානාඤ්ඤා ජලිතං	402
අච්ඡන්තිනමපි භවති	472
අචෙනනං මුග්ගණ අසුඤ්ඤානං	168
අච්චුග්ගතා අතිබලතා	48
අච්ඡා සචන්ති ගිරිවරනදියො	482
අජණ්ණං ජණ්ණසංඛාරං	154
අජාතපක්ඛා තරුණා	476
අජා යථා චෙත්ථගම්ඛයම් ඛඤ්ඤා	464
අජ්ජසුචෙති සුරියො	242
අජ්ජාපි මෙ තං මනසි	124
අජ්ජාපි මෙ භං මනසි	222
අජ්ඣායකං සංඛසමත්තචෙදං	494
අඤ්ඤාමඤ්ඤාභි තිසෙති	10
අඤ්ඤං භණන් වාචාය	246
අඤ්ඤං හි ලෙනං පරියෙස	512
අඤ්ඤාපි තස්ස සතුණා	476
අඤ්ඤා සොචතති රොදනති	210
අඤ්ඤා උපරිමො විණෙණො	100

අ

පිට්ඨකා

අට්ඨ ධුරං බරාදිසෙ	6
අට්ඨිච්ඡිනනා පාණහරා	326
අට්ඨිතං මෙ මනස්සී මෙ	118
අතිකරමකරාවරිය	48
අතිකතම රමණකං	226
අතිවීරං නිවාසෙන	450
අතිණණං යෙව යාවසසු	234
අතිසාරො අවචසරො	348
අත්තනා කුරුතෙ ලක්ඛිං	244
අත්තරසසු පලාසානි	216
අත්ථාය වත මෙ අජ්ජ	534
අත්ථං වරතතං අපවා අනත්ථං	244
අත්ථි බ්‍රාහ්මණා දෙව	530
අත්ථි මෙ පුට්ඨසො දෙව	108
අත්ථො අත්ථි සරිරසමිං	92
අත්ථිවජා අතිලොහෙන	114
අත්ථිවඤ්ඤා සත්ථවාහො	518
අපොපි වාණිජො ඵිතා	408
අදණ්ඩාවරං මග්ගං	522
අදමන තෙ වාරි පහුතරුපං	76
අදසසනෙන මොරසස	194
අදසි දනානි පුරෙ විසංගා	194
අදෙයොසු දදං දනං	162
අද්දසං කාම මෙ මුලං	310
අද්දසා පට්ඨිං ගිජ්ජකා	324
අද්දයතෙ අයං රුකෙකං	516
අද්ධා කුචං පණ්ඩිතකොසි රාධ	186
අද්ධා පජානාමි අහමි එතං	472
අද්ධා පාදඤ්ජලී සංඛෙ	120
අද්ධා මං යකඛ ජානාසි	258
අද්ධා රුරු අඤ්ඤතරො සතං සෙ	470
අද්ධා හවෙ සෙවිතඛො සපඤ්ඤ	258
අද්ධාහි තාත සතමෙස ධම්මො	488
අද්ධාහි දනං බහුධා පසත්ථං	318
අද්ධාහි නුත මිගරාජා	144
අද්ධා හි සච්චං වචනං තවෙතං	510
අධම්මො මිගජාතානං	76
අධම්මයානං දළහමාරුහිත්වා	392
අධිපතනි වයො ඛණො තපෙව	398
අනඛණසස පොසසස	258
අනත්ථා තාත වඩ්ඪිතනි	340
අනන්තපාසි සකුණො	156

අ	පිට්ඨකයා
අනබ්භිකො තතො ආග	210
අනායං නායති දුලබ්බො	462
අනාරියමරියෙන සහස්සනෙත්ත	194
අනාලා මුද්දසමකාසා	132
අනාවට්ඨික වික්ඛස්ස	180
අනික්ඛසාවො කාසාවං	106
අනිච්චා චත සංඛාරා	38
අනිජෙධා ධුමකෙතුච	360
අනුජ්ජුගාමී උරග දවිජිව්හ	504
අනුක්කරෙ කාමගුණෙ සමිදෙධ	164
අනුපායෙන යො අත්ථං	20
අනුසාසයි මං යක්ඛ	398
අනුපලිකො මම අසසමමහි	506
අනෙතාපි යො හොති පසනනවිකො	450
අත්තඤ්ඤා පානඤ්ඤා දදති සදෙධා	384
අත්තභවිතා ච භවිතා ච	140
අපචන්තාපි දිවජනී	376
අපණ්ණිකං ධානමෙකෙ	2
අපරමපි සමම තෙ ඛාලාං	250
අපාදකෙහි මෙ මෙත්තං	94
අපාධිමක අනවච්ඡික	34
අපි අකරමානානං	4
අපි කස්සප මන්දියා	172
අපි ටෙව පක්ඛමාදය	150, 170, 336
අපි ටෙව පි දුබ්බලො මිත්තො	64
අපි ටෙව මඤ්ඤයි පොසො	448, 454, 470
අපි දිට්ඨෙසු කාමෙසු	128
අපි නාම නං සුත පසෙස	330
අපි නුනාහං මරිස්සං	482
අපි නු හනුකා සන්තා	58
අපි පසෙසන සෙමානො	10
අපි භීරුකෙ අපි ජිව්තුකාමිකෙ	482
අපි වීරක පසෙසයි	96
අපි හන්ධා හතො මුතී	188
අපෙතයං චක්ඛුමා එකරාජා	66
අපෙතා තෙ මුභමඤ්ඤ	524, 526, 528, 530
අපෙති එතො නං කාළි	242
අපකෙතපි මෙධාවී	2
අපපතා පදවිඤ්ඤණං	180
අපපමාණං හිතං විත්තං	74
අපපමාණො බුද්දො	94
අපමපි ටෙව නිබ්බුතිං භුඤ්ජති යදි	76, 338

අ	පිට්ඨකයා
අප්පකම්මකෙ පථෙව්වන්ති	376
අප්පසස කම්මසස ඵලං මමඤ්ඤං	310
අප්පසසාද දුඛා කාමා	402
අප්පං පිච්ඡාන නිභීතජ්වෙචා	82
අප්පාපි කාමා න අලං	310
අප්පිච්ඡසස හි පොසසස	260
අප්පිච්ඡා අප්පච්ඡානාය	260
අප්පෙව බ්‍රහ්මචරානං	78
අප්පොසසුකෙකා තාන තුචං නිසීද	488
අප්පොසසුකෙකාදනි තුචං කපොත	504
අප්පො හුඤ්ඤා බ්‍රහ්ම හොති	350
අඵලං මධුරං වාචං	240
අබ්බා තස්ස බ්‍රහ්මචරි	48
අබ්බති වත මෙ සලලං	228, 374, 386
අබ්බුලහං වත මෙ සලලං	208
අබ්බසකති අභුතෙන	204
අබ්බානරං නාම දුමො	146
අබ්බුතො වත ලොකසම්මං	520
අභිජාතො තෙ මහානාමො	456
අභිජ්ජමානො වාරිකම්මං	132
අභිජ්ජනාය පඤ්ඤානං	30
අභිධාවථ හඤ්ජනා	404
අභිධාවථා ච පනථා ච	110
අභුඤ්ඤා භික්ඛාසි භික්ඛු	72
අමානාපිකරී සංවිද්ධො	48
අමානානා යස්ස සියා	238
අමිත්තමජ්ඣෙකං වසතො	260
අමිත්තභස්සභස්සගතා	224
අමිත්තානං ච භස්සභස්සං	316
අමුච්ඡෙදකාදකං සීතං	176
අමුච්ඡා කො නාමයං රුකෙකං	98
අමුච්ඡා න කිර සද්ධෙය්‍යං	176
අමුච්ඡා රුහක ජිනනාපි	88
අමුච්ඡාකමපථී පුරිසො	108
අමුච්ඡා න කිර සද්ධෙය්‍යං	176
අමුච්ඡා මනුසස්ස මනුසස්සිංස	338
අයමස්සකරාජෙන	98
අයමෙව සා අභවති සො අනෙකෙකං	88
අයමෙව සො පිඤ්ඤා මොනසාමො	208
අයං ච තෙ රාජපුත්ති	502
අයං පුරිසො මම අපථකාමො	254
අයං මණි වෙඨරියො	148

අ	පිටුවක
අයං මිගො කිව්වගතස්ස මයගං	474
අයා නං න ජභිස්සාමි	134
අරඤ්ඤා ගාමමාගමම	202, 340
අරඤ්ඤාකුටිකං කඨා	528
අරඤ්ඤා ධනස්ස කාමාභි	530
අරහං සිලසම්පන්නො	332
අරානං වසකනාභීනං	446
අරියො අනරියං කුබ්බානං	124
අලකකමාලී තිප්පකණ්ණවිද්ධො	496
අලබ්භතා සුවසනා	198
අලබ්භතො මට්ඨකුණ්ඩලී	374
අලඬුපුබ්බං ලඬුධානං	74
අලමමතෙහි අමෙඛිති	98, 196
අලසො ගිහී කාමමොගි න සාධු	188, 206, 382
අලං හි තෙ ජග්ගිකායො	232
අලිකං භාසමානස්ස	312
අලිකං වත මං සමම	222
අලිනවික්ඛං නිස්සාය	64
අලොපසහසාකාරා	350
අවධි වත අක්ඛානං	102
අවසිමිකා තවාගාරෙ	198
අචාරියපිතා නාම	234
අසකඛිං වත අක්ඛානං	196
අසන්තං යො පග්ගණ්ණාති	60
අසන්තං මං වීරසන්තනෙන	178, 230
අසබ්බසුගාමීනිං වාචං	50
අසමකඛිතකමමන්තං	62
අසමපදනෙතිතරිතරස්ස	54
අසාතං සාතරුපෙන	40
අසාදුං යදිවා සාදුං	200
අසාලොකිකියො නාම	26
අසිවමමං ගහෙකානා	528
අසි තිකෙකාච මංසමභි	202
අසි යථා සුනිසිතො	402
අසිංහො සිහමානෙන	190
අසුචි පුනිලොමොසි	62
අසුභ්බකෙකාසි ඛණ්ණපාතී	338
අසුභ්බ ඉන්ද්‍රසමො රාජ	336
අසුභ්බං ගවං රජතං ජාතරූපං	494
අහනන්තමසානෙනතං	224
අහනන්තමහන්තාරං	224
අහමෙව එකො ඉධ මජ්ඣිමනෙතො	342

අ	පිටුවක
අභමෙව දුතියා භුනහතා	214
අභමෙව දුඛොසිතං භාසි බාලො	464
අභමපි ධො තං ජානාමි	242
අභමපි මංසාති ඵලාති භුඤ්ජ	338
අභමපි සමම භුඤ්ජාමි	378
අභං කපිසමි දුමමධො	138
අභං ච සාරිපුතො ච	498
අභං තං තාත යාවාමි	402
අභං තං සරණං සමම	118
අභං නටොසමි හදුනො	100
අභං පුරෙ ගිඤ්ඤො කපොතියා	504
අභං පුරෙ සග්ගගො රමාමි	520
අභං රට්ඨාති විචරතො	454
අභං රහො න පසාමි	166
අභං හිමං සාගරං සෙවිතනං	212
අභාසි මෙ අබ්බඵලාති පුබ්බො	442
අසු අතිතමධානං	172

ආ	
ආකිණ්ණපුරෙ පුරිසො	258, 344
ආගමෙහි මහාරාජ	468
ආචරිතායං විතුදං වනාති	98
ආචරියො බ්‍රාහ්මණො මහං	532
ආචරියො මෙ'සි පිතා ච මහං	498
ආදය පතං පරිවරියසාති	472
ආදිත්තං වත මං සනතං	208, 228, 316, 374, 386
ආදිත්තසමි අගාරසමි	316
ආදු පඤ්ඤා කිමජ්ජියා	332
ආපාසු මෙ යුදධපරාජිතස්ස	130
ආමිසං වා ධනං වා පි	372
ආයති දෙසං නාඤ්ඤය	34
ආයුඤ්ඤා විණ්ණඤ්ඤා මනුස්සලොකෙ	396
ආරඤ්ඤකස්ස ඉසිනො	138, 502
ආරා දුරෙ න ඉධ කදපි අත්ථි	362
ආරොග්ගාමිචේජ්ජ පරමං ච ලාභං	34
ආවට්ඨාති මහාමායා	132
ආවසිමො තවාගාරෙ	198
ආවාසිකො හොතු මහාවිහාරෙ	496
ආවෙධඤ්ඤා න පසාමි	124
ආසලො තාත ලොකසමි	452
ආසාවතී නාම ලතා	238

ආ	පිට්ඨකයා
ආසිංසෙව තුවං රාජ	238
ආසිංසෙපෙව පුරිසො	22, 470
ආසිවිසං මම සන්තං	118
ආසිවිසං ච කුපිතං	340
ආසිවිසො තාත පහුතතෙජො	360

ඉ

ඉඛ්ඤ ඵකපදං තාත	118
ඉඛ්ඤ වද්ධමයං පාසං	96
ඉඛ්ඤස්ස පට්ඨමං සාධං	516
ඉචෙච ඵඤ්ඤො ඉසිසං	446
ඉචෙච චිලපතනියා	322
ඉති ඵඤ්ඤරුකෙකාපි	446
ඉතො දති පතායනති	250
ඉතො ඛහුතරා භොගා	226
ඉතො සක්ඛාති ගවජනති	250
ඉත්ථියො ජිවලොකස්මිං	502
ඉත්ථියො තාත ලොකස්මිං	452
ඉත්ථි සියා රූපවතී	88
ඉදංඤ භුක්ඛා වචනං අධමමො	394
ඉදං ටො යා න ජානාති	158
ඉදං තදවරියවචො	106, 208
ඉදං වක්ඛන භාරිකො	332
ඉදං වක්ඛා මහාරාජා	146
ඉදං සුවඤ්ඤකායුරං	306
ඉදති ටො මං භායති	226
ඉදති ටොමහි සුඛිතො අරොගො	232
ඉදති සො ඉධාගහකො	150
ඉධ චෙති නං විරොධෙසි	2
ඉධස්සපානං සයනාසනඤ්ඤ	356
ඉධ සිහා ච ව්‍යග්ගො ච	238
ඉධාගමා බ්‍රහ්මචාරී	192
ඉධුරගානං පවරො පච්චෙධා	62
ඉධෙව භංස නිපත	448
ඉධෙවාහං වසිස්සාමි	512
ඉමඤ්ඤ ජමමං මුසලෙන හන්ධා	88
ඉමස්ස දණ්ඩස්ස වධඤ්ඤ දක්ඛා	444
ඉමස්සුදං යනති දියො දියං පුරෙ	514
ඉමං ච ජමමං නොකතිකං	364
ඉමං ච තෙ පිතා හරෙද්ද	252
ඉමං තුණ්ණෙහි පතෙකුහි	248

ඉ	පිටුව වගා
ඉමං තෙරුනති ජානනති	238
ඉමං මග්ගං හදයසොකං	480
ඉමං සො සයනං සෙති	202
ඉමා තා පොකඛරණියො	522
ඉමානි තානි බෙහොනි	522
ඉමානි මං දඳුර තාපයනති	164
ඉමෙ සුදං යතති දිසොදිසං පුරෙ	146
ඉසිඤ්ච දති පුට්ඨාමි	532
ඉසිනමනිතරං කඨවා	100
ඉසිනං හි සා සබ්බසමාගතානාං	496
ඉසසරානං අධිපති	452
ඉසසසස උපබන්ධමිකා	446
ඉසෙසා වනානි වරපි	446

උ	
උක්කට්ඨෙ සුරම්ච්ඡනති	38
උක්කා මිලාවා බන්ධනති දිපෙ	486
උක්කිණ්ණනතර පරිබං	396
උච්චෙ වීථපමාරුග්ග	84
උච්චෙ සකුණං ධෙමාන	158
උච්ඡබ්බෙ දෙව මෙ පුතො	28
උට්ඨෙති අමම කිං සෙසි	388
උට්ඨෙති කණ්ණං කිං සෙසි	384
උට්ඨෙති වොර කිං සෙසි	172
උඩ්ඛග්ගතෙ න රමති	166
උත්තමස්සං උභිඤ්ඤා	250
උදකථලවරසස පකඨිතො	96
උදයොගමස්මි කලායාණි	398
උදරං නුන අභේදිකං	476
උදුඛරා විමෙ පක්කා	158
උදෙතයං වසඤ්ඤා එකරාජා	66
උදෙති ආපුරති වෙති වජ්ජෙ	206
උද්ධග්ගරාජී මිගරාජා	512
උද්ධං තපති ආදිවෙලා	310
උද්ධං පතො ස වෙගෙන	324
උපනීයතිදං මඤ්ඤා	478
උපරිවිසාලා දුප්පරා	226, 348
උපසාලුග්ග නාමානං	72
උපපජ් මෙ න මුලෙවයා	358
උපපජ් මෙ න මුලීත්ථ	358
උපපතකයං සරිරපො	332

උ	පිටුවකිනා
උභයං මෙ න ඛමති	92
උභොකුමාරා පබ්බජිතා	404
උභො ඛඤ්ජා උභො කුණි	32
උභො පි පලපනොතෙ	132
උච්චතතිකා අයං වෙණි	344
උමුච්ඡන්ති නිමුච්ඡන්ති	408
උරගොව තථිං ජිණ්ණං	210
උසභසෙසව තෙ ඛජෙධා	156
උසභා රුකඛා ගාථියො ගාථා ව	32
උසභො අහු ඛලවා ගාමිකසා	504
උසසාවොව තිණ්ණමහි	402
උසසාහිතො ජට්ඨෙත	514
උභොදරො යො සහතෙ ජිසව්ජං	352
උභරට්ඨිහන්තං පතිතො ඛාරිභාරො	182

ඵ	
ඵකචිත්තතො ව අයමජො	112
ඵකපණ්ණං අයං රුකෙඛා	60
ඵකපුත්තකො හවිසසාසි	122
ඵකසස වරිතං සෙයෙයා	326
ඵකං ව හත්තං භුඤ්ජන්ති	530
ඵකා ඉවජා පුරෙ ආසී	28
ඵකා නිසින්නා සුචියඤ්ඤකුරු	396
ඵකො අරණ්ණෙ විහරසී	532
ඵකො අරණ්ණෙ ගිරිකඤ්ජරායං	212
ඵකො ව තස්ස සකුණො	476
ඵකො ව ඉක්කෙ අසුරෙ ජිනාති	514
ඵකො ව මට්ඨො අට්ඨෙති	406
ඵතඳෙව හි මෙ නාමං	240
ඵතමාදීනවං ඤාතො	518
ඵතමපි දිස්වා නරවරියසෙට්ඨ	102
ඵතසම්මං තෙ සුලපිතෙ	350, 460, 462
ඵතසම්මං වණ්ණසංඛසම්මං	468
ඵතසස කිංචලන ඉධානුපතො	130
ඵතං දුලහං ඛන්ධනමාහු ධීරා	94
ඵතං හි තෙ දුරාපානං	58
ඵතාදියං දුමමතිනා	364
ඵතාදියං බ්‍රාහ්මණ දිස්ව යකඛං	356
ඵතාති මො සොත්ථානාති ලොකෙ	384
ඵතාසු තෙ ජායමෙ සුත්තමාසු	370
ඵතෙ මො බ්‍රාහ්මණා විධුර	532

එ	පිටුවකින
එතෙ ව යසෙ භාපෙතො	316
එතෙන සවිවිච්ඡේදන	500, 502
එතෙ හවිතස් ආකාරා	90
එතෙ භුතො පිටිතො ව	476
එතෙ භුයොස සමායනස්	172
එතෙසු යො අඤ්ඤකරං ලභිතො	244
එතෙ හනථ ඛන්ධථ	518
එතෙ හි දුතුමරහනස්	534
එක්කව තෙසං පඤ්චිව්වි.	316
එතෙව තෙ නිහතා භීතවාද	510
එථ ලක්ඛණ සිතා ව	404
එථ ව්‍යග්ගා නිවහ්නවෙහා	138
එරණ්ඩා පුට්ඨෙකු වා	442
එවිඤ්ඤා කණ්ණ ජානාසි	386
එවිඤ්ඤා ම. විහරන්තං	218
එවිමාදිපිකො ලොකො	316
එවිමෙතං තද ආසි	134
එවිමෙතං මහාරාජ	332
එවිමෙතං ථීගරාජ	232
එවිමෙව ඉධෙකපෙව්වා	144
එවිමෙව තුථිං බ්‍රහ්ම	136
එවිමෙව දුක්ඛලිතො අනරියො	112
එවිමෙව නුත රාජානං	68
එවිමෙව මනුසෙසසු	94, 190, 222, 446, 492
එවිමෙව මයං රාජ	78
එවිමෙව යො ධනං ලභ්වා	154
එවිමෙව. ඉධෙකපෙව්ව	160
එවිමෙව. ඉමෙ කාමෙ	222
එවිමෙව. මනුසෙසසු	118
එවිමෙහං නිග්ගහෙ තස්ස පාදෙ	508
එවිමෙ අනුපායෙන	220
එවිමි ඉධ වුද්ධානං	240, 324
එවිමි චතුරා නාරි	246
එවිමි ලොකාචීයං ඔපතභෙතො	112
එවිමුක්තස්ස තෙ රාජ	228
එවිමුක්තස්ස මෙ තාන	228
එවි. කරොන්ති සප්පඤ්ඤා	208, 386
එවි. වලිතං අසණ්ඨිතං	176
එවි. වික්කං උදපාදි	414
එවි. වෙ නො විහරතං	450
එවි. නිසස්සයසමපභෙතො	64
එවි. වෙ ම. විහරන්තං	218

එ

පිටුවකිනා

එව. ටෙ යාවමානානා	450
එව. ධම්ම. නිරංකච්චා	80
එව. මන්දසස පොසසස	360
එව. මිනෙහි දළෙහි පණ්ඩිතො	264
එව. මෙ පෙකඛමානසස	396
එව. ලුඤ්ඤ නන්දසු	216
එව. සකක සුචි හොති	330, 332
එව. සත. හොති සමෙව්ව රාජ	392
එව. සමෙහි කුණෙහි	122
එව. සුනීතෙන සුභාසිතෙන	310
එව. සො නිභතො සෙති	182
එව. සො සුභිතො හොති	158
එවෙන. හොති කතකඛං	192
එස උපපජ්ජනනාහො	158
එස ධම්මො සිගාලානා	138
එස පාපවරො පොසො	468
එස හියොයා පචෙක්ඛාමි	182
එසක්ඛාක. කුලෙ ධම්මො	192
එසො හි උක්ඛරිතරො	172
එහි ගොධ නිවසනසු	182
එහි ත. උපගුහිසස.	306
එහිම. රමාරුය්න	520

ඔ

ඔග්ග රහදං අකද්දම.	252
ඔධෙධනතු වාලපාසානි	476
ඔද්භිසසාමහං පසස.	248
ඔමද්ධිපං පළිස.	82
ඔරොපයසසු කල්යාණි	306
ඔසධි මෙ දුක්ඛං මෙ	478

ක

කච්ඡසා කසසපා හොනති	138
කච්ඡසො පාවිසි වාරි.	96
කච්ඡසම්. මන්තමානසම්.	358
කණ්ණාහි දට්ඨසස කරොනාහිගෙකෙ	110
කණ්ණො වතාය. සුරිසො	348
කතඤ්ඤමිති ව පොසමිති	364
කතමො රහදෙ අකද්දමො	252
කතසස වෙව් කතා ව	198
කතා මෙ රක්ඛා	96

ක	පිටුවක
කථංකරො කීතකීකරො කීමාවරං.	510
කථං හො බ්‍රාහ්මණො හොති	490
කථං සමුද්ගමනරී	184, 216
කථං සො බ්‍රාහ්මණො හොති	492
කථං හථෙව භාසති නාගරාජා	352
කමණ්ඩුං ගහෙකාන	526
කමසුමභීසකිය	142
කමමං සමෙකෙඛ චිපුලඤ්චොගං	348
කරණියානී මිත්තානී	490
කරෙ සරිකෙඛා අථවාපි සෙට්ඨා	50
කරොමි තෙ සෙතක එතමසං	488
කල්‍යාණධම්මොති යද ජනිතු	76
කල්‍යාණරූපො චතයං චතුසපදෙ	182
කල්‍යාණමෙව මුඤ්ඤියා	36
කසගති චපතති තෙ ජනා	416
කසිණා පඨවී ධනස්ස පුරා	398
කස්ස ගාමවරං දමමි	468
කාකඤ්ච පස්ස ලවුකිකං	214
කාකො තද දෙවදත්තො අහොසි	254
කාකොලා කාකසඬකා ච	238
කා කං සුද්ධෙහි චජෙත්ති	414
කානායං ලොණතොයස්මිං	156
කානිස්ස කම්මායතනානි අස්ස	346
කා නු කාලෙන චණ්ණෙන	242
කා නු තෙ සා මහානාග	388
කා නු දිබ්බෙන චණ්ණෙන	242
කාමං අහං ජනපද ච සබ්බං	474
කාමං කතුකතු කුමණ්ණං	202
කාමං ජනපදෙ මාසි	470
කාමං පතාමි නිරයං	16
කාමං යහිං ඉච්ඡමි තෙන ගච්ඡ	112
කාමෙසු චෙ හඤ්ඤෙර ඛජ්ඣරෙ ච	498
කායං ඵලගලා ගුමෙඛ	230
කායං බලාකා රූචිරා	140
කායං බලාකා සිට්ඨී	140, 232
කායෙන යො නාවහරෙ	182
කාරයනතා න රාතී	414
කාලඤ්ච ඤාතො අභිජිහනාය	380
කාලඤ්ච ඤාතො තරාවිධස්ස	454
කාලං වොහං න ජානාමි	72
කාලිඬ්ඛ භාරඤ්ඤා	458
කාලිඬ්ඛ භාරඤ්ඤාපො	456, 458

ක	පිටපතිකා
කාලෙ නික්කමණා සාධු	108
කාලො සසති භුතානි	120
කාසාය ව්‍යෙඨ සකුණෙ වදුමි	336
කාසිකානි ව ව්‍යානි	518
කාළා මිගා සෙතදනා මම ඉමෙ	70
කිව්ඡකාලෙ කිව්ඡසහො	314
කිනතු උමමනරුපොව	384
කිනතු කොධෙ ව දෙසෙ ව	350
කිනතු තෙ අකරං ධිරො	462
කිනතු තෙ අකරං බාලො	462
කිනතු රුරු ගරහසි මිගානං	468
කිනතු වීසං පපාතො වා	452
කිනතු සත්තරමානොව	206
කිනතු සුබාහු තරමානරුපො	346
කිමගසකි තණ්ඩුලනාළිකාය	4
කිමෙවාහං තුණ්ඩිලමනුසුව්ඡං	464
කිමසුරිසසෙවිතෙ	484
කිසො ව පණ්ඩු ව අහං හදනෙත	506
කිසො වීවණෙණං හවති	404
කිං අණ්ඩකා ඉමෙ දෙව	166
කිං අණ්ණෙවෙ කානි ඵලානි භුඤ්ඤ	338
කිංකිණිකායො ගහෙතාන	524
කිං තෙ උපපජ්ඣි නො මුච්චි	358
කිං තෙ ජවාහි දුමෙමධ	56, 182
කිං තෙ වතං කිම්පන මුහමවරියං	368
කිං සිලෙ කිංසමාවාරෙ	242, 244
කිංසු නරො ජපාමධිච්චිකාලෙ	382
කිංසුධ භීතා ජනතා අනෙකා	398
කිදිසං තෙ ඉණ්දනං	476
කිදිසානිසස පතනානි	446
කිදිසො තුඤ්ඤං පරිවාරො	344
කීව වීරං නු මෙ යක්ක	348
කුකකුටමණයො දණ්ඩා	148
කුයාරිහපො සුරිසො	446
කුතො නු ආගව්ඡට්ඨො තයො ජනා	342
කුමභීලකා සකුණිකා	514
කුලසුතොව ජාතානි	156
කුලාවකා මාතලී සිඤ්ඤිසමි	14
කුසලුපදෙසෙ ධිනියා දළභාය ව	54
කුභිං ගතා කක්ඛතා	230
කුටසස භි සතති කුටකුටා	104
කෙන රාමපහාවෙන	404

ක	පිටුවකයා
කෙන සංවර වනෙතන	406
කෙනෙස යකෙකු වීපුලො මහගසනො	376
කොව්දෙව සුවණ්ණකායුරා	388
කොට්ඨං නු තත් පුරෙසි	476
කො තෙ පුතො වා දිවෙය්වා	76
කොධනා අකතකුඤ්ඤ ව	26
කොධනො උපනාහී ව	242
කොනමහාකං ඉධ සතතු	512
කොනායං ලොණනොයසමිං	156
කොනු උදිතභතො ව	138
කො නු ඔො හගවා හෙතු	114
කො නු සනතමිහි පජෙජාතෙ	220
කො නු සග්ගෙන මහතා	76
කොමාරිකා තෙ හෙසසාමි	246
කොයං අනරියො දෙවො	388
කොයං ඛිත්තසුරො වගු	156
කායාහං දෙවනාමකරං	226

බ

බණං කාල කලමොනි	532
බතභියා බ්‍රාහ්මණා වෙසසා	218, 444, 492
බතභියො ව අධමමියො	210
බතභියො ජාතිසම්පන්නො	502
බතභිබලො යුද්ධබලං වීජෙත්වා	394
බතභිං හවෙ භාසති නාගරාජා	352
බමනියං යාපනියං ව	320
බමා තසස මහාරාජ	364
බරතභවං මෙලලං යථාපි සත්වා	264
බරාජනා ජට්ටා පබ්බාදනා	234
බානුසාතසමාරාජ	490, 526
බිඩ්ධං රතිං වීජපජතිත්ව සබ්බං	352
බුද්ධනං ලහුවිත්තානං	412
බෙමං යතිං තත් අරි උදිරිතො	54

ග

ගඛයා කුමුදිනී සනායා	318
ගජග්ගමෙසෙති හයග්ගමාලිනී	110
ගණොති නාග කබළං	388
ගථිතො ව රතො අධිමුච්ඡිතො ව	236
ගමනාගමනමිසි දිසාති	374

ග

පිටපතක

ගණිතරාජසභා පුරමහ රමෙම	390
ගවං වෙ තරමානානං	170
ගවං සහසං උසහං ව නාගං	190, 354
ගහපතී රාජපුරියෙ	454
ගාමෙ වා යදිවාරණෙ	80, 212, 234
ගිමනානං පවුමෙ මාසෙ	334
ගුණෙහි එතෙහි උපෙත බන්ධිය	308
ගො සාකකසමාවාරා	528
ගොට්ඨං මජ්ඣං කිරාසකු	452

ස

සකාසනසමාගෙතා	414
සකාසනං කුණ්ඩරිං කණ්ණසප්පං	414
සමෙම පපෙ බ්‍රාහ්මණ ඵකභිකචුං	356
සරා නානිහමානසස	114

ව

වජ්‍ර වජ්‍යානං වණ්ඨං න කඨිරා	106
වණ්ඩාලපුණ්ණා මම සමද්ධි	442
වක්කරො මේ මහාරාජ	332
වතුසකණ්ණං ව කෙදරං	240
වතුසං සමච්ඡිනොසුං	518
වතුභාරමිදං නගරං	348
වතුසදී කං කල්‍යාණි	246
වතුබ්බති අට්ඨජ්ඣගමා	42, 226
වතුසසදං ගාමවරං සමිඳං	494
වතුරො ජනා පොසාකං අග්ගහෙසුං	464
වජ්‍රන රසානුලිතා	214
වජ්‍රහං සුරියාහං ව	54
වජ්‍ර ව සුරියො ව උහො සුදසසනා	510
වර වාරිකං ලොභිකුණ්ඩමාවරි	328
වාතුගුප්පි පණ්ණිද්ධි	
වාලෙහි කණ්ණං හකුට්ඨං කරොති	186
විණ්ණං කලිඬං වරිතා වණ්ණජා	346
විත්‍රාණි භිමවනො	484
විරසං වත පසසාම	262
විරසං වත පසසාමි	156
විරං ජීවතු සො රාජා	388
විරං සුමෙධෙ සුචිතී	502
විරානුච්ඡිකම්පි පියං මනාපං	412
වුත්තාපි එතෙ බලිතා සකම්මුනා	486
වෙනබ්බරුපං වෙනෙසි	416

ඡ	පිටුවක
ජනෙක ව ආජඤ්ඤරථං	152
ජ	
ජනික්කං මෙ භවිත්තං මෙ	78
ජයෙත මනෙත සුභාසිතෙන	224
ජයො කලිඛකානං අසංගසාහිනං	162
ජරුදපානං ඛණ්ඩානා	126
ජානනො නො මහාරාජ	406
ජානාම තං න මයමසමුළුභා	142
ජීව්හා තස්ස ද්විධා භොති	312
ජීව්හා තස්ස න භවති	312
ජීනො රථස්ස මණිකුණ්ඩලෙව	206
ජීවකඤ්ච මතං දිස්වා	40
ජීව වස්ස සතං ගග්ග	64
ඤ	
ඤ්ඤකො නො නිසිනෙතති	178
ඤ්ඤමෙනං කුරුඛකස්ස	10
ඤ්ඤිතඤ්ච පියො භොති	152
ඤ්ඤී මෙ සුඛසංවද්ධා	416
ඩ	
ඩංගමානො න ජානාති	210
ත	
තථං ව ජිණ්ණං උරගො පුරාණං	510
තඤ්ච අපඤ්ච උච්ඡිදං	80
තඤ්ච දිස්වාන ආයතනිං	322
තඤ්ච භද්දෙ මහෙසිසි	146
තඤ්ච සො සමතික්කමම	324
තනො අමතමාදය	330
තනො අහං නික්කමිස්සං භද්දෙන	506
තනො ගල වීනිතෙන	364
තනො ව රාජා සාධිතො	520
තනො ජනා නික්කමිත්තා ගාමා	504
තනො නාගා නික්කමිංසු	518
තනො සො නලිනිං ගග්ගා	388
තත්තනති වතපඤ්ච	184
තථෙව නිදංති සිසං	206

ක	පිටුවක
කපේව පුණ්ණසාතියො	22
කපේවෙකස්ස කලාණං	52
කදෙව මෙ ඤං වීදිතො	188
කපසා පජභනාති පාපකම්මං	310
කපො නු තෙ බ්‍රාහ්මණ භිංසරූපො	390
කම්බානි හිමවිතො	484
කයා සමුද්ගමනරිං	184
කයො ගිරිං අනතරං කාමයාමී	110
කරමානො ඉමං යානං	404
කව අභං ත පස්සාමී	414
කව සද්ධං ව සීලං ව	140, 414
කවෙව දෙව වීජිතෙ	414
කවෙව රක්ඛාවරණං කරොනොතා	486
කසයි හමයි ලොණමිච්ඡයි	252
කසො කාලෙ අකාලෙ ව	188
කසො පණ්ඩිතජාතියො	188
කසො මනකණ්දකා සාධු	126
කසො විනෙය්‍ය මචේජරං	376
කසො සබ්බලවාටස්ස	136
කසො සතං ව අසතං ව	80, 376
කසො සබ්බන්ත ලොකෙන	146
කසොහං පොසෙ විපුලා හවාමී	244
කසො හි ඡන්දගමනං	100, 314
කසො හි තෙ සුඛිනො විතයොකා	344
කසො හි ධීරස්ස ඛණ්ඩසුතස්ස	406
කසො හි පණ්ඩිතො පොසො	518
කස්ස කම්මස්ස ඵරුසස්ස	174
කස්ස වාසා සමිජ්ඣිකා	238
කස්ස තං චචනං සුඤ්ඤා	384
කස්ස තෙ පෙමකෙනාහං	532
කස්ස දෙහළුනී හරියා	154
කස්ස නාගස්ස විපට්ඨාසෙන	388
කස්ස පුත්තා ව දුරා ව	240, 324
කස්ස සකෙතා වතඤ්ඤා	160
කස්සාදයි පසන්නතො	454
කස්සාහං මිදග්ගිං පස්සං	248
කස්සෙවං වීලපනතස්ස	256
තං ව හදෙ මහෙසියි	146
තං තණ්ඤ අනුසොවෙය්‍යං	184
තං තං ගාමපති බ්‍රූමී	92
තං තං ටෙ අනුසොවෙය්‍යං	184
තං තං ඤාතිපරිබ්බුද්ධං	408

ක	පිටුවකිනා
තෙ පුප්ඵසන්තා රමණියා	482
තෙ මං ධම්මගුණෙ යුක්තං	406
තෙසං අජගරං මෙදං	324
තෙසං ව ඩයමානානං	514
තෙසාහං පභිතො දුතො	154
තෙසාහං වචනං සුඤ්ඤා	408
තෙසු උදුම්බරමූලස්මිං	516
තියෙසුද්ධි මණිනා ඡන්තො	262
තමෙව දුනි මකර	114
තමපි වස්සසකං ජීව	64
තං බො සි සම්ම උච්චතො	344
තං ව බො මං පජානාසි	126
තං ව බො මෙ මහාරාජ	454
තං ව හදෙ සුචිණ්ණෙන	502
තං නු බො සම්ම බාලොසි	250
ටියො ව තස්ස ජායනති	314
ටීනං හි ටීක්කං යථා වානරස්ස	412

ද

දසෙකියොකපදං තාත	116
දසෙකා වාහසහසෙකි	116
දදන්තො ව මෙ න ධියෙජ	462
දදන්ති හෙතෙ වීසමෙ නිව්ට්ඨා	376
දද්දහායති හද්දන්ත	180
දද්මි තෙ ගාමවරානි පඤ්ඤා	392
දද්මි තෙ බ්‍රාහ්මණ රොහිණිනං	130, 182
දද්හි මෙ ගාමවරානි පඤ්ඤා	390
දද්මි වො බ්‍රාහ්මණ නාගමෙනං	142
දරියා සක්කවස්සානි	148
දවපපුද්ධා පුරිසො	242
දස බ්‍රහ්ම මහාරාජ	524
දසවස්ස සහස්සානි	406
දහරස්ස යුධිතො වාපි	396
දහරා ව හි යෙ වුද්ධා	404
දහරිං කුමාරිං අසමකපඤ්ඤා	362
දහරො වා පි දුමමධ	230
දළහං දළහස්ස ධිපති	62
දොයං යාවනකො තාත	100, 180
දො දො ගහපතයො	104
දනාඤ්ඤා යුද්ධාඤ්ඤා සමානුමාහු	316
දසා ව දසෙසා අනුජීවිතො ව	370
දසෙ කම්මකරෙ පෙසෙස	500

ද	පිට්ඨකයා
දිජො දිජානං පවරොසි පක්ඛි	486
දිට්ඨා මයා වනෙ රුක්ඛා	90
දිට්ඨා මයා විමානානි	522
දියඨ්ඨකක්ඛු උදයෙන කණ්ණිකා	264
දිවා ව රතො ව මයා පට්ඨිතා	342
දිසවා බුරතො බහුවෙගත්තෙන	134
දිසවා පදමනුක්ඛණං	8
දිසවා වදුම් න හි අඤ්ඤානො සථං	238
දීසං ගඨ්ඨතු අද්ධානං	198
දුක්ඛං ගහපතිං සාධු	316
දුක්ඛපතීනොපි නරො සපඤ්ඤා	472
දුක්ඛා පුනබ්බතො සක්ඛා	460
දුක්ඛො ව සුචරො ව	166
දුට්ඨස්ස ඵරුසා වාචා	350
දුතියං සමච්ඡෙදාසු	516
දුග්ගං දදමානානං	80, 376
දුබ්බණ්ණරූපං තුවම්බරියවණ්ණි	256
දුමො යද් හොති ඵලුපපතො	328
දුමෙමධානං සහසොසන	20
දුට්ඨො බුහුමණා දෙව	524
දුස්ස මෙ ඛෙත්තපාලස්ස	174
දුතෙ තෙ බුහුමෙ පාහෙසිං	452
දුතො අහං රාජිධ රක්ඛයානං	200
දුරෙ සුතො වෙච්ච බුහා ව රුක්ඛො	168
දුසිතො ගිරිදත්තෙන	82
දෙවඤ්ඤා යක්ඛං අථවා මනුස්සං	396
දෙවතානුසි සග්ගමිතා	502
දෙවපුත්තො මහිඤ්ඤා	520
දෙවමනුස්සා වතුපද	176
දෙවා න ජීරනති යථා මනුස්සා	398
(ගාරා අංක 1578, 1579)	
දෙවාමුසාවාදමුපානිවත්තා	162
දෙවී අහං සඬ්ඛි මහානුභාවා	356

ධ

ධජමපරිමිතං අනන්තපාරං	110
ධනුග්ගහො අසද්දියො	82
ධනුහස්සකලාපෙහි	75
ධනුං අද්දෙජ්ඣං කත්වාන	465
ධතොන ධඤ්ඤාන ව අත්තනා ව	456
ධමෙ ධමෙ නාතිධමෙ	23

ද	පිටුවකයා
ධම්මං වරථ ඤානයො	246
ධම්මං වරාම න මුසාහණාම	368
ධම්මං වරෙ යොපි සමුඤ්ජකං වරෙ	376
ධම්මෙ ව යෙ අරියපච්චේතෙ රතා	308
ධම්මෙන කීර ජාතස්ස	192
ධම්මෙන කීර ඤාතීනං	408
ධම්මෙන මනෙතා තව සමපදසිං	444
ධම්මෙන චිත්තමෙසෙය්‍ය	184
ධම්මො රහදෙ අකඤ්ඤො	252
ධම්මො භවෙ රක්ඛතී ධම්මචාරිං	370
(ගාථා අංක 1454, 1455)	
ධම්මො භවෙ භතො භතති	312
ධිරඤ්ච කණ්ඩිතං සලලං	6
ධිරඤ්චකාමෙ සුබහුපි ලොකෙ	336
ධිරඤ්චතං අත්තපාතං	448
ධිරඤ්චතං ආතුරං පුත්තිකායං	154
ධිරඤ්ච මං මහාකායං	184
ධිරඤ්ච තං යසලාහං	150, 170, 336
ධිරඤ්ච තං වීසංවනතං	28
ධිරස්ස ඛාලස්ස භවෙ ජනිතු	470
ධිරා ව ඛො සඛාතීසඤ්චාරී	392
ධිරො ව භොගෙ අධිගමම	256
ධිරො ව විධි විධානඤ්ඤා	108
ධුතො බහුතරා භොගා	226
ධුතො සොණ්ඩා අකතා	176
ධුතොමහි සමම සුමුඛ	222

න

න අකාලෙ වීපෙසෙබ්බය්‍ය	344
න අණ්ණෙවෙ ඵලාන ධම්ම	338
න ඉදං දුක්ඛං අදුං දුක්ඛං	60
න ඉදං වීසමසීලෙන	64
න උස්සභෙ වනෙ වඤ්චිං	450
න කභාපණ වසෙසන	128
නක්ඛක්කයොගං න පුරෙ අභාණි	442
නක්ඛක්කයොගං පටිමානයාමි	442
න කළෙක තවය්‍ය භොති	350
න කතස්ස ච කත්තා ච	198
න කතායුගත්තමුත්තෙන	124
න කීරතී රසෙහි පාපියො	6
න ඛො පනෙනං සුභණං	92
න ඛො මෙ රුචවතී ආළි	344

න	පිටුවක
නඩගුට්ඨං මෙ අවසානමි	320
න චත්ථි උෂනං කාමෙහි	402
න වා පි ක්කාපෙති පරං න අත්තනං	308
න වා යමණි තපනී	102
න වායු ඛිණං මරණං තෙ දුරෙ	520
න වාහමෙතං ඉච්ඡාමි	386, 522
න වාහමෙතං ජානාමි	364
න වාහමෙතං භුඤ්ජාමි	378
න වාහමෙතං සද්දහාමි	378
න වෙවි සා කාලකතා	176
න වෙවිහං තත්ත තද අහොයිං	472
න ජාතයං සාගර වාරි වෙගො	416
නාඤ්ඤං සුචරිතං රාජ	228
නත්ථි අනෙතා කුතො අනෙතා	174
නත්ථි ලොකෙ රහො නාම	166
න තං අසසසත් ජානායි	170, 172
න තං රාධ වීජානායි	58
න තසකලා සතනි න ආලපානි	366
න තසස වුඩ්ඪී කුසලපසසා	226
න තං දළහං බන්ධනමාහුධිරා	94
න තං පාද වයිසසාමි	108
න තං යාවෙ යසස පියං පිඨිංසෙ	126
න තා එකසස න ද්විතනං	412
න තා පජානනනි කතං න කිව්වං	412
න තාහං තාත අභිනානුකම්පි	366
න තෙ කට්ඨානි භික්ඛානි	450
න තෙ නටා නො පන කිලනෙය්‍යා	498
න තෙ පිට්ඨද්ධිමකා	192
නන්දනනී සරීරසාතිනො	252
න නාමගොසනං ගණනනනි රාජ	256
න නු ජීවිතෙ න රමයි	124
න නු තෙ සුතං බ්‍රාහ්මණ භඤ්ඤමානෙ	162
න නු පසසයි මං කාළිං	136
න නු මං සමම ජානායි	140
න නු මං හදයෙනි මඤ්ඤයි	122
න නො දයා න විජ්ජනනි	512
න නං උමහයතෙ දිසවා	90
න පවාමි න පාවෙමි	534
න පණ්ඩිතා අත්තසුබ්බො හෙතු	380
න පාපජනසංසෙවි	58
න මන්ත්‍රී සබ්බානං සමාගතානං	148
න මනතා මුලභෙසජා	386

න	පිටුවකයා
න මාතරං වා පිතරං වා	128
න මෙ අයං තුමෙක වධාය අජ්ජ	508
න මෙ ඉදං රුච්චිති වක්ඛවානෙ	338
න මෙ කං පුක්ඛ අභිනානුකම්පී	366
න මෙ තපො අකී න වාපි මනතා	390
න මෙ දයා න විජ්ජනති	514
න මෙ නමනතස්ස හපෙ හජනතං.	106, 108
න මෙ පිතා වා මාතා වා	144
න මෙ පියං චෙති ජනිඤ්ඤා තාදිසං	250
න මෙ පියො ආසි අකණ්ණ නෙකෙතො	116
න මෙ රුච්චිති හඤ්ඤං චො	136
න මෙ රුච්චී මීගාලොප	240
න මෙ චෙරං තයා සඤ්ඤා	476
න මෙ සුතං වා දිට්ඨං වා	216
න මං තපති ආතපො	310
න මං සීතං න මං උණං	14
න යං නයති මෙධාවී	462
න යාවනාය නපි පාවිරූපා	394
නයිදං වික්ඛවතො ලොමං	128
නයිදං නිව්චං හවික්ඛං බ්‍රහ්මදුක්ඛ	208
නයිමං මභිං අරහති පාණිකපං	212
නයිමස්ස විජ්ජාමයමකී කිඤ්ඤි	128
නයිමෙ දෙවා නපි ගන්ධබ්බසුතො	466
න රාජපුත්ත උසුයාමී	406
නරානමාරාමකරාසු නාරිසු	196
නව ඡන්දකෙදනී දීයති	252
න වායසං නො පන සප්පරාජං	254
න වික්ඛසෙ අවිසස්සෙ	38
න වෙ අනත්ඤ්ඤාසලෙන	18, 20
න වෙද සම්පරායාය	218
නවෙන සුඛ දුක්ඛෙන	98
න වෙ නිඤ්ඤා සුපරිවජයෙට්ඨ	466
න වෙ පියං මෙති ජනිඤ්ඤා තාදිසො	250
න සතති දෙවා ඉච්චාහු එකෙ	508
න සතති දෙවා පවසතති නුන	88
න සන්ධිසමා පරමකී සෙයොයා	70
න සන්ධිසමා පරමකී පාපියො	70
න සන්ධිං කාපුරියෙන කඨිරා	70
න සමාධි පරො අකී	186
න සසස්ස කිලා අකී	176
න සුඤ්ඤි සෙවනෙ නකී	492
න සො අච්ඡාදනං හතං	256

න	පිටුවක
න සොවනාය පරිදෙවනාය	224
න සො මිකෙතා යො සද අසමනෙතා	218, 220
න තං ජිතං සාධුජිතං	28
න හ නුනිමසස රඤ්ඤා	214
(ගාථා අංක 754, 755)	
න හරාමී න හඤ්ඤාමී	258
න හි අඤ්ඤාඤ්ඤා විතොනං	372
න හි අනෙතන පානෙන	206
න හි විනේශෙන සමපනෙතා	136
න හි වෙරෙන වෙරානි	228, 328
න හි සත්ථං සුනිසිතං	188
න හි සබ්බසු ධානෙසු	306
න හෙව ඉන්ද්‍ර න සෙනො	514
න හෙව කාමාන කාමා	314
න හෙව ධීතං නාසිතං	184
න හෙව වෙද අථලා හවතභි	236, 490
න හෙව සබ්බත්ථ ඛලෙන කිව්වං	214

නා

නාවචනං නිකතිපඤ්ඤා	16
නාවචනවණ්ණො න බහුනං කච්ඡා	414
නාවචනයනෙතා පුරිසො	48
නාදෙයොසු දදං දනං	162
නානාලිකඛි හවනෙනාහං	230
නානාවජ්ජු මහාරාජ	152
නානා භාවා විපයොගෙන තස්සා	504
නානා රතෙහි වසෙති	492
නානුමුකෙතා නාපිසුනො	150
නාබ්බතීතභාරො සොකො	212
නායං ඉසී උපසම්පංයමෙ රතො	122
නායං ධම්මං අධම්මං වා	120
නායං නෙරු විහජති	238
නායං පුරෙ උක්කමති	74
නායං රුකෙකා දුරාරුහො	22
නායං සරානං කුසලො	128
නායං සිඛා පුඤ්ඤාහෙතු	52
නාරී නරො නිජ්ඣපයං ධනෙන	396
නාලං කබලං පදනවෙ	12
නාසක්කාති ගතො පොසො	324
නාසමසෙ කතපාපමහි	372
නාසස සිලං විජානාථ	78, 114, 246
නාහං තුමෙහ පසංසාමී	260

නා	පිට්ඨකා
නාහං තුමේන විනිඤ්ථි	136
නාහං පුනං න ච පුනං	60
නාහං බලාකා සිබිනි	140
නාහං සරං දුක්ඛසෙය්‍යං	222

නි

නික්ඛන්ත භික්ඛං භුඤ්ජන්ති	528
නික්ඛාකාය අගාරසමා	344
නිග්ගාහකසමා රාජ	526
නිග්‍රොධමෝ සෙවෙය්‍ය	6, 364
නිව්චං උබ්බන්ත භද්‍යා	56
නිව්චං උබ්බධිතො කාකා	260
නිරං කන්ධා අඤ්චාද්‍ය බ්‍රාහ්මණො	490
නිසම්ම ඛන්ධො කධිරා	188, 206, 382
නිලානි හිමවතො	482
නිලුපාලාහං වීමලං අනගසං	354
නෙතං සිහසං නදිතං	86
නෙව ඉත්ථිසු සාමඤ්ඤං	202
නෙව තං උපජීවාම	258
නෙව දුට්ඨ නයො අත්ථි	322
නෙවය්‍යකස්ස සීසං වා	208
නෙව සාලො න බද්දිරො	446
නෙවාහිසස්සාමි නවාපි කුසෙ	192
නෙ යො මිගො මහාරාජ	474
නො ටෙ ලහෙථ නිපකං සභායං	326

ප

පක්ඛිද්දිනා පගබොන	66
පඬෙකා ච කාමා පලිපො ච කාමා	236
පච්චෙකා අපච්චකස්ස	534
පච්චාරොහ මහාරාජ	456
පඤ්චමං සමච්චෙතසුං	518
පට්ඨිව් කමං න පුප්ඵති	178
පඨමං ඉමං දස්සන්තං ජානතො මෙ	390
පණ්ණොදො නාම සො රාජා	132
පණ්ණං භුඤ්ජෙය්‍ය භතං	260
පද්ධත්ථො ආචරිතා	456
පද්ධත්ථිකත්තං න එතං භොති	152
පඤ්ඤා දුක්ඛනා සුඛං ජනිඤ්	164
පඤ්ඤා නාටා පසවො	466
පසොති මච්චො අතිවෙලභාණි	464

ප	පිටුවනිකා
පබ්බතපක්ඛරෙ රමෙමි	90
පරදරඤ්ච දිසවාන	400
පරපාණරොධා ජීවනොතා	160
පරිග්ගහං ලොහබම්මඤ්ච සබ්බං	352
පරිවාරකසමා රාජ	524
පරිදෙවියමානො වෙ	404
පරිනායකසම්පන්නා	514
පරිපලවනං පයච්චි	324
පරිබ්බජ මහාලොකො	170
පරිමුඛං පණ්ඩිතා භාසා	326
පරිසංකප්පරො නාම	324
පරුළුභකච්ඡන්ධලොමා	262, 526
පරෙව න විජානන්ති	326
පරොසතං වෙපි සමාගතානං	42
පරොසහස්සම්පි සමාගතානං	40
පවාසං ආගතො තාත	90
පච්චෙක රසං පිඤ්ඤා	220
පච්ඤ්ඤා කුච්ඡං මහතො ගජස්ස	506
පච්ඤ්ඤා පරකුලං	452
පස්ස කායෙන වාචාය	340
පස්ස සඤ්ඤා සිලස්ස	86
පසිබ්බකෙ ගහෙත්වාන	524
පසුත ධර්මෙස්ස කසිමා යසස්සි	494
පසු මනුස්සා මිගචිරිය සෙට්ඨ	488
පාඨිනං පාඨුසං මච්ඡං	378
පාණාතිපාතමකරුං	400
පාණාතිපාතා විරතස්ස චූමි	508
පාණාතිපාතා විරතො නු අජ්ජ	514
පාණාතිපාතා විරතො නු සජ්ජ	508
පාණාතිපාතා විරමාම සබ්බං	370
පාණි වෙ මුද්දකො වස්ස	132
පාපානි කම්මානි කරිඤ්ඤා රාජ	236
පාපානි කම්මානි කරොරා රාජ	490
පාමොජ්ජකරණං ධානං	220
පාපොසි ඛො රාජපුත්ත	480
පාරිලෙයොතා තද නාගො	498
පාසාදං කාරයිස්සාමි	414
පිඬ්ඤානි සබ්බලොකිස්සරස්ස	196
පිතරමෙමි මහාරාජ	400
පිතරො ව මෙ ආස්සං පිතාමහා ව	362
පිතාමහො තාත සුද්දබ්බලො තෙ	366
පියං ඛො ආළි තෙ හොතු	344

ප

පිට්ඨකයා

පියං බො ආළි මෙ හොතු	344
පිටිනති වෙ මහාරාජ	90
පිතානි හිමවතො	482
පුට්ඨිමඤ්ඤ පරිවාරො	84
පුට්ඨාම කක්කාරං අනොමපඤ්ඤං	352
පුන පාපජජයි සමම	140, 232
(ගාථා අංක 429, 432)	
පුණ්ණං නදිං යෙන ව පෙය්‍යමාහු	100
පුක්කදුරමි වෙ හත්ථා	120
පුක්කා තස්ස න හටිනති	314
පුක්කොත්තාහං මහාරාජ	4
පුට්ඨසංඝේ සමජනො	326
පුක්කො වා පිතරං යාවෙ	402
පුඤ්ඤව ඛනා ව තපො ව මය්‍යං	164
පුඤ්ඤව දුනා සුමනා හවාම	368
පුඤ්ඤව මච්චං විජහනති හොගා	206
පුඤ්ඤව මෙතං අසංඝං	322
පුඤ්ඤව සනතිවාසෙන	114
පුරුෂාමුඛො නිසිංකකාසි	320
පුරුෂකක්කරො අයං	98
පුරුෂොචාරාන වචො නිසමම	10
පුරිසා තෙ මහාරාජ	454
පුරිසුසහං මඤ්ඤමානා	112
පුරෙ තුවං සිලවතං සකාසෙ	158
පුරෙ සුතො වෙව භුතා ව රුක්කො	168

ඵ

ඵලානම්ච පක්කානං	404
ඵලස්ස උපභුංඤ්ඤිකො	330
ඵලධස්ස මෙ අඤ්ඤතරෙන ව්‍යාධිනා	154
ඵරුසා වත තෙ වාචා	174
ඵරුසාහි වාචාහි පකුඛමානෙ	366

ඛ

ඛක්කස ව පාවාරිකස්ස රඤ්ඤ	196
ඛණ්ඩාකුලිකාමිත මාළුහතෙන	346
ඛලං වජ්‍ජං ඛලං පුරියො	336
ඛලංඤ චත මෙ ඛිණං	240
ඛණ්ඩං චුලඵලං	512
ඛණ්ඩිකා අප්පච්ඡාති ව	46
ඛණ්ඩානං විජ්ජති හොති	184

බ	පිටුවනැත
බහුමෙපනං අසඩ්ථි ජාතවෙද	58
බහුං පෙතං වනෙ කට්ඨං	42
බහුමිපියො විකතෙය්‍යා	50
බහුසසුතං විතතකථිං	334
බහුසසුතො සුත ධම්මොසි සම්බ	354
බහුං භණ්ඩං අපභාය	348
බහුනි රුක්ඛජිඤ්ඤි	200
බහුනි නරසිසානි	120
බහු හි වත්තවරියාහි	464
බාලස්ස මූලභස්ස අකතඤ්ඤතො ව	444
බාලා ව ටො සඩ්ධනි සංඝවානි	392
බාලො ටො ත්වමසි මාණව	374
බාලො වතායං සුතටො	118
බාලො වතායං දුමසාබගොවරො	78
බාරාණස්සං මහාරාජ	154
බෙලුවං පතීතං සුඛා	180
බ්‍රහ්මා පවධිඤ්ඤායො සො	190
බ්‍රාහ්මණංදනි පුට්ඨාථි	532
බ්‍රාහ්මණං ටෙව ව්‍යග්ගං ව	516
බ්‍රාහ්මණෙ ව කථං ජහෙ	166
බ්‍රාහ්මණස්ස ගාමවරං දෙථ	152

භ

භගීනී උපලවණණා	498
භව්වා මාතා පිතා බන්ධු	490
භණ් සමම අනුඤ්ඤතො	136
භක්තඤ්ඤා භක්තකාලොයං	452
භක්තං භික්තං භතා භරියා	234
භක්තමනාපස්ස පිතා	500
භක්තරුඤ්ඤා පරික්කප්පණා	146
භග්ගො වතයං පකඨි	246, 478
භරුක්ඛජා පයාතා නං	216, 408, 410
භවන්ති හෙතෙ පුරිසා	372
භික්ඛං ව දනි පුට්ඨාථි	534
භුක්තං ව පිතං ව තවස්සමහි	478
භුක්තා මයා නිවාපානි	248
භුඤ්ඤා නිණ්පට්ඨාසං	126
භුසං හි කුද්දොනි අවෙක්ඛියාන	306

ම	පිටුවකයා
මකුණු පලාසි සාරමහි	242
මච්ඡානං භොජනං දන්වා	150
මට්ඨෙජරා ව පමාද ව	376
මඤ්ඤා භොවණ්ණණයො රාසි	16
මණිං අනග්ගං රුචිරං පහස්සරං	354
මණ්ඩව්‍ය භාසිස්සං අභාසනොයාං	362
මතමතමෙව රොදථ	176
මතං මරිස්සං රොදන්ති	228
මතානි මංසානි බහු සුසානෙ	504
මධු ඉති මඤ්ඤමානා	222
මධුවණ්ණං මධුරසං	222
මනු ඤ්ඤමෙව භාසෙය්‍ය	12
මනුස්ස සුමුමාලානං	262
මනුස්සසෙස්සව තෙ සිසං	180
මනුස්සසෙස්සව මෙ සිසං	180
මනුස්සඤ්ඤා ජහිත්වාන	200
මනුස්සස්ස කතං හතං	378
මනො වෙ තෙ න පනමති	178
මනොභිජ්ජෙත්ත පුරස්ස තුඤ්ඤං	442
මමඤ්ඤ දිස්වාන පට්ඨකායං	254
මමනතපානං වීජුලං උළාරං	124
මම ලොභිතභසකිස්ස	168
මමෙවායං මඤ්ඤමානො	142
මයං ව හරියා නාතිස්සමාම	370
මඤ්ඤං ගාමවිරං දෙති	488
මලමජ්ජකසමා රාජ	530
මහති වත තෙ බොන්දි	98
මහස්සාද සුඛා කාමා	400
මහාභයො හිංසනකො	410
මහාමත්තා ව මෙ අත්ති	408
මහාසිත්වාන සමොධිං	460
මහාරාජස්සහං ධිතා	242, 244
මහෙසි රුචිනො හරියා	500
මා කිඤ්ඤි අවච්ඡිත්ථ ගඛගමාලං	312
මා මො තං තාත පකෙතාසි	76
මා ව පුත්තෙ මා ව පතිං	480
මාතා ව පිතා ව භාතරො ව	398
මා තාත කුප්පි න හි සාධු කොමො	234
මාතා පිතා ව හගිනී භාතරො ව	370
මාතා පිතා ව මෙ චුද්ධා	476
මාතා පිතා සමණ්ඩාභමණො ව	394
මාතා මෙ සා මහාරාජ	388

ම	පිටුවකිනා
මා තුවං වජෙඤ්ඤ රුජ්ඤ	480
මා තෙ මිත්තො අමිත්තො වා	232
මා තං නදී රාජපුත්ත	86
මා බාලියං වීරපලපි න නිසස කාදියං	110
මා බ්‍රාහ්මණ ඉත්තර දසසනෙන	182
මාමග්ගසංසු රොදනං	180
මා මං අපාදකො හිංසි	94
මා මං තාත නිවාරෙසි	402
මා මුනිකසස පිහසි	12
මා මෙ ජනපද ආසි	470
මාලං ව යො කාසික වතුනං ව	494
මාලියො වතුමිත්තො ව	344
මා සාලකසස පිහසි	150
මා සු නන්දි ඉව්ඪසි මං	26
මාසසු කුජ්ඣි හුමිපති	234
මිගරාජා පුරෙ ආසිං	248
මිගං තිපලලත්තමනෙකමායං	6
මිගානං කොස්ථිකො අනෙතො	156
මිත්තරුපෙනිට්ඨකලෙව	372
මිත්තරුපෙන බහවො	372
මිත්තං ව කසිරාජ සුභග්ගං ව	488
මිත්තං සභායං අධිගමි පණ්ඩිතො	488
මිත්තං සභායං ව කරොනති පණ්ඩිතා	486
මිත්තානි වෙ යසස හවන්ති සනෙතො	382
මිත්තාභිරාධි වීරමෙව ජීව	474
මිත්තාමච්චපරිබ්බුලහං	402
මිත්තො මිත්තසස පාතියං	400
මිත්තො හවෙ සත්තපදෙන හොති	34
මිලෙහන ලිත්තා රුහිරෙන මක්ඛිතා	236
මුඤ්ඤිට්ඨං මහානාගං	388
මුත්තො ව බො පණ්ඩිතො ආපදසු	388
මොසා ජාති ව විමොක්ඛො ව	218

ය

යක්ඛගණපෙවීතෙ	484
යත්තබාහමසම් කල්‍යාණි	396
යඤ්ඤි ජඤ්ඤ කුලෙ ජාතං	222
යඤ්ඤි හෙතුං උපාදය	416
යඤ්ඤිග සමෙතාග විසෙසදසසනං	164
යතො ව බො පණ්ඩිතො ආපදසු	224
යතො ව බො බහුතරං	126

ය	පිටියිකයා
යනො ව ජානෙයා අලබ්භනෙයො	224
යනො ව ජානෙයා පසාදමික්කනො	308
යනො මං සරත්ථි රාජා	100
යනො යනො ගරුධුරං	12
යනො විලුක්ඛා ව භතා ව ගාවො	32
යනො සරාථී අක්කානං	306, 410
යත් පොසං න ජානනති	126, 166
යත් බිජුනි රුහනති	334
යත් වෙරි නිවසති	42
යත්ථාලයො ව දසෙකා ව	238
යත්තෙකො ලහතෙ බබ්බු	56
යථනෙතා පුරිසො හොති	44
යථා අභං ඉතො ගන්තො	450
යථා උග්ගතපං සනතං	336
යථා කුසො ව සසෙකා ව	408
යථා කෙසා ව මසු ව	132
යථා දධිං ව බිරං ව	408
යථා නදී ව පඤ්චා ව	26, 414
යථා නළො ව වෙලු ව	410
යථා පංසුමුට්ඨිං පුරිසො	224
යථාපි උදකකුමො	210
යථාපි කිතා පුරිසසුපාහනා	112
යථාපි දරකො වතුං	210
යථාපි බීජං අභ්භසිමි	364
යථා මාණවකො පඤ්ච	144
යථා වාචා ව භුක්ඛසු	52
යථා යාවිතකං යානං	522
යථා සමං මණ්ඩමානො පනෙයා	444
යථා සරණමාදිත්තං	406
යථා සාරදිකං බීජං	132
යථෙතං ඉතිවිති ව	230
යථොදකෙ අවෙජ විපසසෙනෙ	84
යථොදකෙ ආවිලෙ අපාසනෙත	84
යද කච්ඡපලොමානං	318
යද කදථි මනුජෙසු බ්‍රහෙම	392
යද කාකා උලුකා ව	320
යද කුච්චෙකා සකුණො	320
යද තා පසස්සති සමෙකමානා	412
යද න පසස්සති සමෙකමානා	412
යද නිසෙසණි මාරුග්ග	318
යද පරාගවො හොති	72
යද පුලසපත්තානං	320

ය	පිටුවනො
යද බිමෙකොටස් සමපනො	320
යද මකසදයානං	318
යද මනො ව දිනො ව	154
යද යද යඤ්ඤ යද	10
යද සර සමපනො	194
යද සස විසාණානං	318
යද සාමුද්දිකං නාවං	320
යද සුරාසං පිකං	320
යදි හෙසසනි දසසාම	194
යදෙසමානා විවරනති ලොකෙ	496
යම සමානා විවරිමෙ	512
යනිතං වසනිතසමයෙ	176
යනනු ගිජෙකො යොජනසතං	72
යනනු චොරං ගහෙසසනි	172
යනනු පුට්ඨං විකස්සො	358
යනනු සමම අහං බාලො	250
යමරියධමෙමන පුනතති වදා	384
යමානසිං සොමනසං	334
යමුඤ්ඤං වහනෙ වුග්ගමානං	468
යමෙතං පටිසප්පසි	192
යමෙතං වාරිජං පුජං	258
යමිති ජාතෙ න පසසනි	358
යමිති සභං ව ධමො ව	72
යසසසිනො උග්ගමපුග්ගලසං	190
යසසසිනං කුලෙ ජාතං	134
යසං ලඤ්ඤාන දුමෙමධො	50
යසොකරො පුණ්ණකරොභමසම්	392
යසො දුතං නාහිනද්දං කදවි	360
යසම් ව ජායමානසම්	358
යසම් මනො නිවිසති	28
යසස ඵතාදියා අසපු	386
යසස ඵතෙ තයො ධමො	24
යසස කායෙත වාචාය	202
යසස ගාමෙ සධා නාඤ්ඤ	174
යසස විතං අභාලිද්දං	184
යසස වෙතෙ න විජ්ජනති	108
යසසතො නාලමෙකොව	212
යසසකො දුරමායනති	130
යසස දිවා ව රතො ව	130
යසස දෙවා පිතරො ව	382
යසස හරියා කුලාවයා සමග්ගා	382
යසස මධ්ගලා සමුහතා	36

යසස රාජා භූතපති යසසී	384
යසස රුකබසස ජායාය	380, 518
යසස සමුද්ධ විමෙණ්ණන	168
යසස සාධා පලබ්ධනී	446
යසසා හි ධම්මං මනුජො විජ්ඣා	380
යමෙසසනෙ වතුරො ධම්මා	24 · 108
යමෙසසව හිතො න දදති මච්ඡරි	376
යං අනතපානසස පුරෙ ලහාම	186
යං උසස්සකා සඛකරනති	148
යං එතා උපසෙවනති	192
යං කිඤ්චි ධිට්ඨං ව හුතං ව මඤ්ඤං	356
යං ව අපෙක්ඛා න රසබ්බතී	4
යං ව ජ්ඣාදා කුලෙ ජාතං	222
යං වෙ දිසවා කණ්ණරි කිනකරානං	196
යං තෙ පච්ඡිකස්සිතං පුරෙ	32
යං කුං අධ්මසම්මං වෙදිසිසී	226
යං කුං සුමෙත්තාභිසමෙකමසෙ මං	356
යං කෙටි ජ්ඣාදා සද්ධිසො මමනති	70
යං දෙවසඬා වදනති	502
යං න ලහිතා මනුජෙසසන	386
යං න සකතා පාලෙතුං	404
යං නිසස්සිතා ජගතිරුහං විහබ්බමා	16
යං හු ලොමං අභාරෙසී	262
යං නො අපුට්ඨස්ස කුචං හදනො	506
යං පසස්සති න කං ඉච්ඡති	118
යං පුට්ඨිනො න කං අකම්බා	96
යං බ්‍රාහ්මණො අවාදෙසී	26
යං ලඤ්ඤං තෙන කුට්ඨමං	56
යං ලහති න තෙන කුසස්සති	120
යං විනෙජො විනෙජස්ස	158
යං සකතවස්සානි මමානුබ්බසී	508
යං සුපමෙණ්ණං සුපමෙණ්ණන	84
යං හි කපිරා කං හි වදෙ	178, 220, 240
යං හොති කිව්වං අනුකම්පකෙන	486

යා

යාවනං රොදනං ආහු	180
යා කිංසති සාරමයා අනුජස්සකා	264
යා තෙ සා හරියා අනරියරූපා	368
යා දළිඳ්දී දළිඳ්දස්ස	178
යානි කරොති පුරිසො	106, 208

යා	පිටුවකින
යානි පුරෙ කං දෙව්	166
යා මනත්තා අරඤ්ඤසමිං	192
යා මෙ සා ව්‍යාකාසි පමුඤ්ඤපෙතං	466
යා යඤ්ඤමනුසසාසනි	46
යා යෙ වානුසාසනියා	234
යාවතා චතුරො දීපා	320
යාවතා චන්ද්‍රිමසුරියා	128
යාව දෙවසසහු කිඤ්චි	186
යාව නුපපජනි බුද්ධො	194
යාව යාව නීසංසාම	148
යාව සො මහතමඤ්ඤයි	126
යා සා රතී උත්තමා කාමභොගිනං	396

යෙ	
යෙ කුසලා රාජකුලමහි වඬා	10
යෙ කුළිරා සමුද්දසමිං	134
යෙ කෙටි අප්පි සමණා පථව්‍යා	510
යෙ බන්ධියාසෙ අනිසම්මකාරිනො	308
යෙ ච බො තං පසංසනති	144
යෙ ච බො පටිසම්බිය	222
යෙ ච සිලෙන සමපන්නා	180
යෙ වාසි මෙ සකුණා අප්පි බඬා	512
යෙ තෙ භවිතති නාගා	456
යෙන එකො රථො යානි	194
යෙන කාමං පණාමෙති	64
යෙන කාහනති ඔවාදං	90
යෙන කෙනවි වජ්‍රණන	380
යෙන ජාතෙන නන්දිසං	334
යෙන ජාතෙන නන්දනති	358
යෙන භත්තානි පච්චනති	334
යෙන භුත්තෙන යාපෙතති	334
යෙන මිත්තෙන සංසයා	138
යෙන සත්තු බිලබ්බා ව	46
යෙන සිඤ්ඤානි දුක්ඛිතං	334
යෙනාභිභූතො කුසලං ජහාති	358
යෙනාසි කිසියා පණ්ඩු	134
යෙ පණ්ඩිතා අත්ථදසනා භවන්ති	352
යෙ ඵලත්ථා සමනජනති	330
යෙ බ්‍රාහ්මණස්ස සමණස්ස	260
යෙ බ්‍රාහ්මණා වෙදගු සබ්බධමෙම	66
යෙ වඬමපවායනති	16

යෙ	පිට්ඨකයා
යෙ වෙ සබ්බං සබ්බාරො භවිතති	328
යෙ සඤ්ඤිතො තෙපි දුග්ගතා	54
යෙසං වො ඵදිසො ධම්මො	138, 144

යො	
යො අත්තනො දුක්ඛමනානු ථුට්ඨො	454
යො අත්තකාමස්ස භිතානුකම්පිතො	18, 236
යො අපදුට්ඨස්ස නරස්ස දුස්සති	224
යො අලිතෙන විතෙතන	22
යො ඉන්ද්‍රියානං කාමෙන	314
යො කොපතෙයො න කරොති කොපං	352
යො ච උප්පතිනං අත්තං	196, 246, 306, 372
යො ච කාලෙ මිතං භාසෙ	188
යො තෙ සබ්බා දද්දරො සාධුරුපො	346
යො ච ධම්මෙන වරති	340
යො ච වන්තකසාවස්ස	106
යො වා පි සිතෙ අප්චාපි උඤ්ඤ	244
යො වීඨ කම්මං කුරුතෙ පවාය	190
යො වෙ අනට්ඨං නට්ඨනති වාහ	496
යො වෙ කතෙ පටිකතෙ	198
යො වෙ ධම්මං ධරං කත්වා	52
යො තස්ස දුක්ඛජාතස්ස	454
යො නිත්තුරුක්ඛස්ස පරො පිලක්ඛ	168
යො තෙ පුත්තකෙ අබාදි	344
යො තෙ ඉමං විසාලක්ඛං	358
යො තෙ වීක්ඛස්සතෙ තාත	340
යො තෙ හත්ථෙ ච පාදෙ ච	172
යො තං වීදුග්ගා නරකා සමුඤ්චි	472
යො තං වීක්ඛස්සතෙ තාත	202
යො දක්කිකාලෙ තරති	200
යො දක්කිකාලෙ දක්කිති	200
යො දිසවා භික්ඛුං වරණුපපන්නං	256
යො දුක්ඛථුට්ඨාය භවෙය්‍ය තාණං	42, 102
යොධ උප්පතිනං අත්තං	306
යො ධම්ම ලභ්ඛස්ස දදති දුතං	316
යො න හතති න සාතෙති	378
යො නාවජානාති සභායමනෙත	382
යො නීලියං මණ්ඩයති	198
යො පරෙසං වචනාති	218
යො පහට්ඨන විතෙතන	22
යො පාණ්ණනාති අගෙඨයං වරං	318

යො	පිටියක
යො පුබ්බි කතකලායාණො	36, 164
යො පුබ්බි කරණියානි	30
යො මාතරං වා පිතරං වා විසිට්ඨං	366
යො මෙ හතෙව පාදෙ ව	172
යො යං භිසානි බණ්ඨි	258
යො යුජ්ඣමානානං අයුජ්ඣමානො	464
යො වෙ උපානිතං අත්ථං	246
යො වෙ කාලෙ අසමපතන	188
යො වෙ මෙතෙනා විතෙනා	74
යො වෙ සබ්බසමෙනානං	136
යො සබ්බලොකස්ස නිවාතවුතති	382
යො සාහසෙන අධිගම්මි හොගෙ	338
යො හතර මත්තිකං ථාලං	232
යො හු සෙට්ඨො සහස්සස්ස	404
යවායං සාලියජාපොති	224

ර

රට්ඨස්ස ගිඤ්ඤා රාජානො	534
රාජපුත්ත නමොත්තාසුච්ඡි	178
රාජා අවොච විධුරං	524
රාජා කාලිඬො වක්කවිතති	456
රාජායතනං උච්ඡුපුටං	526
රාජාවතා සුරවතා ච අත්ථො	488
රාජා විලුප්පතෙ රට්ඨං	334
රාජාහමසම් නරපමදනම්ස්සරො	308
රුදං මනුෂ්ඤං රුචිරා ච පිට්ඨි	14
රුමි රජොපලලිධරො	502
රොදිතෙන හවෙ බුහෙමි	228

ල

ලක්ඛි වත මෙ උදපාදි අජජ	258, 478
ලඬං සමුද්දං පක්ඛඤ්ඤි	348
ලඤ්ඤා සතසහස්සානි	348
ලඬි ව තෙ නිප්පලිතා	58
ලහුං ව වත බ්ඨං ව	306
ලාහො අලාහො අයසො යසො ච	188
ලාහො සිලොකො සකකාරො	482
ලිත්තං පරමෙන තෙජසා	38
ලුඤ්ඤ වරි පාසහත්ථො අරඤ්ඤ	512
ලුබ්බාති තිණ්ඤිජාති	260
ලොහෙන වෙ හඤ්ඤාති ජාතරූපං	394

ව	පිට්ඨකයා
වඩ්ඪිකුමෙව නිග්‍රොධො	226
වණණුගන්ධ රසුපෙනො	84
වණණුවා අභිරුපොසි	378
වණණුරොහෙන ජාතියා	218
වඩ්ඪසාමී තෙ ලුට්ඨකිකෙ පුත්තකානි	214
වනං යදඝ්ඤ දහති	200
වන්ඤ්ඤි නං කුඤ්ඤරසට්ඨිභායනං	214
වන්ඤ්ඤ තෙ පාදෙ අධිර චුභෙම	484
වමචික ථූපසමී කිපිලලිකානි	506
වරඤ්ඤ මෙ භංස භවං දදෙය්‍ය	328
වරඤ්ඤ මෙ අදෙ සකක	350, 460, 462
වරං වරං ත්වං නිහනං පුරෙ වරි	146
වස දෙවානුභාවෙන	520
වසසංච සරෙ පාදෙ	480
වසසානි පඤ්ඤස සමාධිකානි	142
ව්‍යවං මනං ව පණ්ඩාය සමමා	398
වාචාය කිර තෙ ආසි	36
වාචාය සබ්බෙලා මනො විදුතො	248
වාණිජකසමා රාජ	526
වාණිජා සමීතිං කතො	516
වානි ගජෙධා නිමීරානං	216
වානි වායං තතො ගජෙධා	184
වාමෙන භික්ඛමාදය	534
වායමෙට්ඨ පුරිසො	22, 50, 472
වාරිද පුරිමා සාධා	518
වාළොදකං අපාරසං නිහීනං	82
විකක්ඛං සුකරං දිසවා	150
විකක්ඛ රෙ මහාමිග	216
විකක්ඛාමී න පාරෙමී	216
විවරාමී දනි ගිරිවරනදියො	484
විවේය්‍ය දනං සුගතප්පසඤ්ඤං	318
විසමානාසු මරුවාසු	88
විදිනං ථූසං උඤ්ඤරානං	192
විදෙසවාසං වසතො	166
විනිල දුග්ගං භජසි	68
විරතෙ මෙට්ඨනා ධම්මා	524, 526, 528, 530
විරූපකෙඛති මෙ මෙක්ඛං	94
විලුච්ඡතෙව පුරිසො	116
විවරට්ඨ ඉමාසං ඥාරං	162
විචිතෙධති උපායෙහි	220
විසං මා පතිසෙවිතො	452
විසං යථා හලාහලං	402

ව

පිටුසංඛ්‍යා

විමංසමානෝ ඉසිනෝ හිසානි	498
විසං වා පඤ්චවිසං වා	198
වුත්තං මෙ භවතං දිබ්බං	522

ස

සකම්භනස්ස කමෙවන	488
සකංනිකෙතං අතිභීලයානෝ	506
සකා රට්ඨා පබ්බාපිතෝ	166
සකුණාදීන ලොහිතපෙ	246
සකුණො මය්ගකෝ නාම	256
සකෙකාපි පටිනාදිත්ථං	520
සත්තං සාපිවකරො	364
සබ්බසමෙතං පටිලොභාපං	366
සබ්බසමෙව අමිත්තසම්මං	72
සබ්බසමා සබ්බතබ්බානි	172
සබ්බසමාරුපෙන භවං මමත්ථං	212
සබ්බසමාචාරො සුරො	82
සච්චං බො වදෙසි මාණව	374
සච්චං කිර කුමපි භූරිපඤ්ඤා	380
සච්ච කිරෙව මාහංසු	30, 250, 468
සචෙ අයං භූතධරං න සකෙකා	212
සචෙ අරඤ්ඤං හිත්තාන	450
සචෙ බො තං උදයොසි	398
සචෙ ව ජඤ්ඤා දව්සයා මහනො	454
සචෙ ව මං රක්ඛති දෙවරාජා	202
සචෙ ව රාජ විවිකිච්ඡසෙ තුවං	474
සචෙ තස්ස හෙතුමෙ උභො ගභීතා	254
සචෙ තුවං යුග්ගබලො අධම්ම	394
සචෙ තෙ උභං කාමෙහි	402
සචෙ තෙ දුක්ඛං උපපජ්ජ	454
සචෙ පණාදිකෙනෙව	134
සචෙ පි මං පිහයසි	262
සචෙ පි සනෙතා විවිදතති	172
සචෙ පි සෙලසම්මං වපෙය්‍ය ධීජං	160
සචෙ බ්‍රාහ්මණ ගවජසි	248
සචෙ මුඤ්ඤා පෙට්ටි මුඤ්ඤා	8
සචෙ රොදෙ කිසා අස්සං	210
සචෙ උභෙථ නිපකං සභායං	326
සචෙ ව තනුපො පොසො	82
සචෙ හි නාහං ධනහෙතු ගභීතො	508
සචෙ හි සච්චං භණ්ඩ	312, 314
සඤ්ඤාග සමෙතාග විසෙසදස්සනං	164

සයසස සායෙයගමීදං සුවිතතිතං	102
සට්ඨිවසස සහසසානි	174
සට්ඨිවාහ සහසසානං	460
සත්තතනතිං සුමධුරං	118
සත්ත මෙ රොහිතා මච්ඡා	174
සත්තවසසා පබ්බජිතා	260
සත්තාහමෙවාහං පසන්නවිනේනා	360
සතං සහසසානං දුක්ඛාසිතානං	466
සද්දහාමි මහාරාජ	88
සද්දහාසි සිගාලසස	46
සද්ධාය නිකමම පුතං නිවහේනා	362
සත්තා දත්තායෙව පරිබ්බජන්තා	360
සනති අශ්වෙසු පි සතුණා	240
සනති අශ්වෙසු පි සයනා	384
සනති රුක්ඛා හරිතපත්තා	330
සනති පනඛා අපතනා	14
සන්දිට්ඨිකමෙව පසසථ	312
සන්ධිං කත්වා අමිනේනන	72
සපපං පමොක්ඛාමි න තාව කාකං	254
සබ්බකාමදදං කුමහං	154
සබ්බඥා සබ්බච්ඡ ව	458
සබ්බමීදං වරිමවතං	170
සබ්බලොකචිරද්ධාසි	378
සබ්බසංභාරකො නත්ථි	44
සබ්බසස කතපු ඥාඤසස	148
සබ්බං කිරෙව පරිනිට්ඨිතානි	164
සබ්බං හණ්ඩං සමාදය	230
සබ්බං සුත මධියෙථ	230
සබ්බා දිසා අනුච්ඡමොහමසමි	394
සබ්බානි එතාන සුභාසිතානි	352
සබ්බාමිනේන රණං කත්වා	82
සබ්බායසං කුටමතිප්පමාණං	200
සබ්බෙ අපිහිතා ආරා	348
සබ්බෙ තෙ ධම්මගුණා	502
සබ්බෙහි කිර ඤාතීහි	136
සබ්බෙහි කිංසුකො දිට්ඨො	120
සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණා	94
සබ්බෙසං සිතිභූතානං	492
සබ්බෙසු කිර භූතෙසු	78
සබ්බො ජනො තිංසිතො පිඤ්ඤාලොක	116
සබ්බො ලොකො අක්කමනො අහොසි	102

ය	පිටුවක
සබ්බකා ලොකො පරච්ඡේදනා අච්ඡේදනා	466
සබ්බකිරෙව සමාසෙථ	86
සමණෙ තුවං ප්‍රාභමණෙ අභිකෙ ව	362
සමණෙ ප්‍රාභමණෙ වාපි	500
සමණෙ මයං ප්‍රාභමණෙ අධිකෙ ව	368
සමණං තං මඤ්ඤමානො	182
සමනිකිකං අනවසෙසං	40
සමනතා පරිකරිංසු	516
සමාගතා ජාතපද	470
සමා ගොපනිසාදෙහි	528
සමපතං සාලිකෙදරං	476
සමපසං අතනි වෙරං	378
සමෙපසි ඛො මං වාචාය	240
සමෙපසිකො ව රඤ්ඤ	458
සමමුඛා වා පරොක්ඛා වා	184
සමමොදමානා ගච්ඡන්ති	14
සරහං ගිරිඤ්ඤසමිං	472
ස රාජා ඉසිනා සතෙතා	314
සරිරදව්‍යං වඤ්චා	92
සරිරමජ්ඣමිහි ධීතානි මඤ්ඤිතං	842
සවණෙන චෙකසස පියා හවන්ති	448
සවණෙන පියො මෙසි	448
සසමුද්ද පරියායං	170, 336
සහසස කණ්ඩං සතභෙණ්ඩුං	134
සහසස චෙදෙ පි න තං පටිච්ච	236, 490
ස සසා තාත රාජානො	452
සංකප්පරාගධොකෙන	124
සංචසන්තාපි විචසන්ති	450
සංචාසෙන භවෙ සසක	228
සංචිග්ගරූපො ඉසිනා විශාකතො	342
සාකං හිසං මධුං මංසං	534
සාගර පරිසන්තාය	456
සා ව ජිනතාව පග්ගරි	516, 518
සා තස්ව විතතා සුමනා පතීතා	356
සාධු ඛො පණ්ඩිතො නාම	40
සාධු ඛොසි අනුපාතො	520
සාධු භාසකයං යජෙඤ්ඤ	400
සාධු සකඤ්ඤිකං භොති	328, 330
සාධු සමඛුලා ඤාති	30
සාධුති රමණියානි	200
සා නුත සා කපණිකා	388

ස	පිටුවකිකා
සාමකිංචෙව සිකෙබ්ථ	448
සාමාපි ටො වැනනලික්කගන්තා	208
සා මං අනෙගන පානෙන	216
සා මං සජ්ජෙගන මුද්දනා	216
සායමෙකෙ න දිස්සන්ති	404
සායං සමඤ්ඤ ඉධ ම'ජ්ජ පත්තා	76
සාලිනං භොජනං භුඤ්ජ	170
සාහං අභිංසා රතීති	500
සාහං බ්‍රාහ්මණ රාජානං	500
සා භොතු නාවා පිලකුපපන්නා	356
සිකෙබ්බයා සිකතීතබ්බාති	44
සිගාල බාල දුමමධ	230
සිගාලො මානස්කොව	118
සිඬගී මිගො ආයතවඤ්චු නෙකෙණා	134
සිඬගගන නිභනාහෙතං	142
සිරි ව ලක්ඛි ව තමෙව බන්ධිය	308
සිලෙසුපමා සිඛිරිව සබ්බහක්කා	412
සිලවනෙණා න කුබ්බන්ති	192
සීලං කීරෙව කල්‍යාණං	36, 152, 186
සීලං සෙය්‍යො සුතං සෙය්‍යො	218
සීහබ්බුලි සීහනටො	84
සීහො ව සීහනාදෙන	62
සුකස්ස භාසමානස්ස	260
සුකඛඤ්ච රුක්ඛං කොලාපං	330
සුකඛඤ්චලි පගගභීතා	372
සුඛකාමෙ දුක්ඛාපෙත්වා	316
සුඛනන්තා බණ්ඩසො ජිනනං	416
සුඛස්සානනාහරං දුක්ඛං	314
සුඛං ජීවීතරූපොසි	104
සුඛං ජීවීතාරූපොසි	104
සුඛං දුක්ඛෙන පරිපාවයනෙණා	380
සුඛං නිරාසා සුපති	186
සුඛා ඝරා වච්ඡනං	114
සුඛිති ඵලෙක න කරොන්ති පාපං	380
සුබ්බමාලරූපං දිස්වාන	532
සුච්චරං වත නච්චි	178
සුචිත්තපක්කච්ඡදන	246
සුණන්තා මෙ ජානපද	334
සුණොම ධම්මං අත්තං සත්තං ව	368
සුණොමි තිට්ඨාමි වදෙහි බ්‍රහ්ම	390
සුණොහි මග්ගං වචනං ජනිත	390

ස	පිටපතකා
සුතං මෙනං මහාබ්‍රහ්ම	332
සුතා හි මය්‍යං පරමා විසුද්ධි	158
සුනිතිකං අරඤ්ඤමහි	340
සුදස්සං වජ්ජං අඤ්ඤසං	230
සුදිට්ඨරුපුග්ගතපානුවත්තනා	342
සුදුකකරං කමමකා	486
සුනතාතො සුචිලිතොසි	232
සුබ්බු සුභා සුප්පච්ඡිග්ගකමබ්බු	354
සුමජ්ජඤ්ඤා සුපායඤ්ඤා	250
සුරකමිතං මෙනි කප්පනු විස්සසෙ	342
සුරාමෙරය මධුකා	400
සුවණ්ණමාලං සතපතනුපුලං	354
සුවස්ස ව වරං දත්තා	328, 332
සුවිජානං සිගාලානං	448, 454, 470
සුවොසිතං ඉසිතං ඵකරණං	498
සුසුඛං වත ජීවතති	260
සුසුඛං වත ජීවාමි	178
සුසුඛං වත මං ජීවතං	44
සුසු යථා සකබ්බරධොතපාණි	124
සුචිං කමමාරගාමසුචිං	252
සුරෙන බලවනෙන	490
සුරො සුරෙන සබ්බමම	108
සෙණි මොකෙබ්බාපලාහෙන	220
සෙතානි හිමවතො	484
සෙතො බලසා පතමානො	74
සෙය්‍යො අමීතො මනියා උපෙතො	18
සෙය්‍යො අමීතො මෙධාවි	18
සෙය්‍යංසො සෙය්‍යංසො හොති	146
සො කරසසු අනුභාවං	180, 378
සො කොසියො අතමනො උදග්ගො	478
සො බත්තියො හොතු පසස්සකාරි	494
සො ගාමණි හොතුසභාය මජ්ඣෙ	494
සො සොරරුපං නිරයං උපෙති	236
සොචං පණ්ඩුකිසො හොති	212
සො තෙ කරිස්සාමි යථානුභාවං	168, 190
සො තෙ සුව වරං දමෙ	328
සො නුත මධුරං ඤාති	380
සො පස්සසනෙතා මහතා ඵලෙන	254
සො බජ්ඣතං පාස්සතෙහි ජමඤ්	496
සො බාලමනං කසිරෙන ලඤ්ඤං	444
සො බ්‍රහ්මගුණො විරමෙව ජීව	64
සො බ්‍රාහ්මණො හොතු අච්ඡරාගො	494
සොහති මට්ඨො ගඤ්ඤො	96

ස	පිටුවක
සො හිතනසිසො රුහිරමකඛිතබෙයා	506
සො මාණවො තසසි පාවදි	374
සො මං දහනි රාගනි	102
සොවණණමයො පහසසිරො	374
සොවණණමයං මණිමයං	374, 384
සො වෙදජාතො අජකුහවිං අමිකෙත	134
සොසනෙතා සොසිනො	38
සොහං අබ්බුළහ සලොසමි	208, 230, 374, 386
සොහං එතාදිසිං දිසවා	522
සොහං ගන්තවා මනුසෙසසු	522
සොහං චතුරුත්තමිදං විහබ්බමං	468
සොහං ජනිතො ජනමහි පුට්ඨො	442
සොහං දසසකුචො හොකබ්බකුචො	406
සොහං නයෙන සමපකොතා	74
සොහං නුත ඉතො ගන්තවා	174
සොහං සතං අකුසලපරොසමි හංස	328
සොහං සීලං සමාදිසසං	152
සොළසිසි සහසසානි	500
සොනහ සබ්බජිතා ගන්තවා	350
සවාගතං තෙ මහාරාජ	520
සවායං සාළියජාපොති	224
සවායං භායනි වෙව	156
සවාසස ගොමයවුණණානි	220

හ

හත්පාදං යථා ජිතෙ	416
හත්පාරුහා අභිකට්ඨා	406
හදයබ්බමං කණණසුඛං	512
හතනි හතොති පාදෙහි	204
හන්තවා කුඛවා වට්ඨිතවා ව	120
හරාමි පුතො දරෙ ව	532
හරං අකුසල පානකුචො	204
හරිටකං ආමලකං	526
හළිද්දිරාගං කපිවිතං	202, 340
හංසා කොණ්ඩා මයුරා ව	94
හංසි ත්වං එව මණ්ඩපි	46
හංසො පළාසමව්ව	226
හිතෙන තාසං නන්දමි	500
හිරණ්ණං මෙ සුවණණං මෙ	104
හිරිඤ්ඤාස සමපකොතා	4
හිරිං තරතං විජිග්ගමානං	220
හිතෙන බුහමවරියෙන	318
හොති සීලවතං අකො	6
හොතනි හෙතෙ මහාරාජ	168

සහස්සරා නාමානුකූල නිකාය

අ	පිට්ඨකයා	ක	පිට්ඨකයා
අකිකති	460	කකණ්ඩකො	74
අගගික	52	කව්චානි	302
අගගිමාලී	408	කප්ඛල	232, 496
අට්ඨසෙන	274	කටාහක	50
අඤ්චපිල	166	කණ්ඩරි	196
අධම්ම (දෙවපුකක)	392	කණ්ණ	12, 384, 386
අනුරුඳ්ව	498	කණ්ණදීපායන	360
අපෙකසනතු	74	කප්ප	280
අප්පච්චනී	46	කරණඤ්ඤා	284
අබ්භනාකරං (දුම)	146	කලණ්ඩක	52
අරිඤ්ඤා	282	කලිඛා	162, 284
අරුණ	162	කසිප	172, 462, 498
අලිනච්ඡත	65	කංස	146
අචාරියපිතු	234	කාකානී	184
අසිකාහු	114	කාරණකිය	212
අසිකො	316	කාලකණ්ණි	34
අසසක	162	කාලිඛා	458, 460
		කාලිඛාගාරද්වාර	458
ආ		කාසි	400
ආනන්ද	498	කාසිරාජ	172, 174, 388
ආයාචනී	238	කාළ	6
		කාළබාහු	186
ඉ		කාළද්වී	498
ඉන්ද්‍ර	520	කිංගරා	196
ඉන්ද්‍රසමානගොතක	70	කුන්දලී	134
ඉලිපිස	32	කුරු	110
		කුරුඛා	10
උ		කුසනාළි	50
උදය	310, 396	කුසමාලී	408
උදයා	398	කෙකක	110
උද්දලක	490	කෙකුක	184
උද්දියාන	518	කෙසව	384, 386
උපාසාලනක	72	කොට්ඨිමබ්බි	292
උපොසථ	408	කොණ්ඩ ආඤ්ඤා	20
උප්පලවණ්ණා	498	කොමාය පුකක	158
උසිතර	424	කොරව්‍ය	524
		කොසල	64
එ		කොසිය	52
එකරාජ	164		
එකී (කුල)	278	ඛ	
ඔ		ඛරාදිය	6
ඔට්ඨිව්‍යාසි	286	ඛුණ්ඩකරා	498
		ඛුරමාලී	408

ග	පිට්ඨකා	ද	පිට්ඨකා
ගග්ග	65	දදුර	164
ගඬගමාල	310, 312	දඩ්මාලී	408
ගඬයා	134	දඩ්වාහන	84
ගන්ධමාදන	320, 484	දබ්බසෙන	164
ගන්ධාර	282, 284, 390	දරිමුඛ	238
ගයා	428	දසරථ	404
ගිරිදත්ත	82	දළුත ධමම	286
ගුමනියො	222	දුස්සම්ම	166
ගොතම	278, 532	දුමුමුඛ	284
		දෙවල	316
		දෙණ	428
ස		ආරවතී	384
සත්ත	210, 384, 386		
		ධ	
ච		ධනඤ්ජය	186
චණ්ඩාරණ	388	ධනපාලී	40
චතුර්වතී	336	ධමම (දෙවපුත්ත)	392
චතු	484		
චිත්තගහපති	498	න	
චිත්තලතාවත	238		
චේත	20	නග්ගථී	284
චේතිය	312, 314	නඤ්ඤ	166
		නඤ්ඤසෙන	162
		නමමද	134
ඡ		නාරද	314, 522
ඡත්ත	152	නිග්ගොධ	6
		නිමිරාජ	284
ඡ			
ඡනක	274	ප	
ඡනසංඝ	128, 422	පඤ්ඤාල	110, 180, 284
ඡිවක	40	පණාද	132
ඡුණක	390	පණ්ඩව	82
		පනර්ත	40
ත		පාටල	334
තක්කසිලා	390	පාපක	40
තව්ස {		පාරාසරිය	106, 208
තව්සක {	512, 516	පාරිලෝයා	498
තමබ	216	පාවාරික	196
තාවතිංස	520, 522	පිඬාල	116, 186
තිපලලත්	6	පිඬගියානි	196
තිබ්බරුනිස	428	පුණ්ණ	498
තිරිට්චල්	128, 130	පුණ්ණක	152
තුණ්ඩල	252	පුණ්ණිකා	152
		පොට්ඨපාද	186

	ස	පිටියිකා		ස	පිටියිකා
සාධිත		520	සුඛානු		218
සාම		82	සුරුච්චි		500
සාමා	70,	178	සුරුච්චින		400
සාරිපුත්ත		498	සුලසා		306
සාලක		122	සුසිම	70,	290
සාලක		150	සුභනු		64
සිභිල		180	සෙගු		102
සිව		316	සෙනකෙතු		234
සිතා		404	සෙනක	250,	274
සුචච්චික		166	සෙපණ්ණි		10
සුපච්ච		166	සෙරිවා		2
සුද්ධ		218	සොණ		64
සුධම්මා		520	සොමදත්ත	100,	288
සුපත්ත		154			
සුපාරක		408		හ	
සුඵසසා		154	භාරිත		332

විසේසපද්‍යා ක්‍රියාමණිකා

අ	පිට්ඨකයා	අ	පිට්ඨකයා
අකත සූත්‍රසූ	30	අනුජං	214
අකිලාසු	2	අනුජො	188
අකිලාසුනො	2	අනුච්ඡං	42, 226
අකුතුහලං	38	අදණ්ඩාවචරං	522
අකුතොභයො	512	අදණ්ඩියං	434
අකඛං	38	අදෙජ්ඣං	248, 468
අකඛණ්ඩෙයි	82	අදෙජ්ඣං	162
අකඛපරාජිනො	222	අභිකෙ	390
අකඛාසිනො	188	අධිවච	382
අසෙකතඛන්ධා	492	අධුරායං	462
අඛන්ධක ඡුංඡුංකො	104	අනාඛණ්	54
අසෙ	414	අන සුඤ්ඤවයා	398
අච්ඡං	516	අනාධිවරා	456
අච්ඡා	482	අනපාදසු	422
අජකාණො	192	අනපෙට්ඨා	4
අජගරං	324	අනරියරූපා	368
අජිනසාටියා	182	අනවසසුතා	356
අජියා	18	අනසිත්ථාන	532
අඤ්ඤදන්ත	204	අන නතපාටියකුණො	156
අට්ඨා	486, 488	අනාදනසූ	534
අට්ඨාලකොට්ඨකං	396	අනාදනො	518
අට්ඨාලො	318	අනාමතං	72
අට්ඨමුරං	6	අනාමයා	242
අට්ඨනාමො	434	අනිග්ගානාසු	196
අට්ඨිකතො	134, 254	අනිකො	360
අඛන්ධපාදෙ	434	අනිසමමකාරිනො	308
අඛන්ධානං	54	අනිසමමකාරී	188, 206, 380
අඛන්ධරක්ඛාවපාටියං	6	අනිතිනං	50
අභිකට්ඨා	406	අනුච්ඡං	482
අභුං	2	අනුඤ්ඤානං	190
අභිකට්ඨෙද	528	අනුපාදනො	224
අභිකට්ඨෙත	72	අනුබ්බතා	382
අභිකට්ඨං	312	අනුබ්බුහයං	26
අතරමානානං	4	අනුච්ඡියානො	276
අනිධනං	24	අනුච්ඡො	394
අනිපණ්ඩිතො	40	අනුච්ඡො	70
අනිවෙලහාණි	464	අනුසාරං	424
අනිච්ඡියානො	506	අනොමදසසිසු	296
අනුලො	394	අනනිමග්ගධිනි	362
අනතට්ඨප සුඤ්ඤ	330	අනනිමග්ගධිනො	362
අනුබ්බාපත්ති	316	අනුභූතා	26
අනුසංකප්පයානි	284	අනුභූතව්චා	140
අනුසංකප්පාරා	34	අපණ්ණකං	2

අ	පිට්ඨකයා	අ	පිට්ඨකයා
අපතනා	14	අව්‍යායනා	162
අපරාධිනී	286	අව්‍යායනං	58
අපරිනායකො	112	අව්‍යායනො	464
අපසසිකො	76	අව්‍යායනා	234
අපාකවිඤ්ඤා	32	අසං	66
අපාකුභා	426	අසන්තසන්තො	392
අපුනපුනං	60	අසන්තං	178, 230
අපාච්ඡායී	46	අසම්මුතං	422
අපොදවිකො	516	අසමමානකම්මකං	62
අපොසසුකො	504	අසංකාමිනං	162
අබ්බුලහසංඥා	288	අසා	26
අබ්බිකො	210	අසිවම්මං	426
අබ්බිද	18	අසුරාධිපො	408
අබ්බො	316	අසමා	278
අබ්බිතනාය	380	අසමාකර්මසං	248
අබ්බිමානො	132	අසසකං	98
අබ්බිතදස්සනා	12	අසසතරස්ස	46
අබ්බිතතනා	142	අසසවා	390
අබ්බාසියා	198	අහන්තරං	224
අබ්බෙවනං	136	අහහා	310
අහුමිං	68	අහාපිඤ්ඤං	184
අමතකඤ්ඤා	126	අහි	96
අමමස්ස	534	අහිංසා	72
අමමො	492	අලාරකම්මි	26, 28
අමිත්තභක්ඛගතො	18		
අමධ	196	ආ	
අමධධාතුලස්ස	298	ආකාරකෙන	22
අමධ්වි	98	ආගමබලයා	458
අධිර	484, 488	ආවාමකුණ්ඩකං	126
අරියචුත්තනො	364	ආජ්ඣාසක	68
අරියෙන වෙදෙන	246	ආපාසු	130, 162
අලං	52	ආපොසිජං	490
අලකමාලි	496	ආමිසවකුණ්ඩා	514
අලකම්මකා	242	ආමුත්තමණිකුණ්ඩලා	516
අලකතනායො	224	ආයතවකුණ්ඩනො	134
අලිකං	44, 442	ආරතං	534
අලිකවාදිනං	62	ආරාමතරාසු	196
අලින	22	ආරොග්‍යං	34
අලිතමනසො	22	ආලපානි	366
අලලපිට්ඨං	288	ආලොකස්සධිං	496
අවජීයනී	28	ආවට්ඨනිමායා	132
අවඤ්ඤා	14	ආමන්තරණියො	532
අවගොතකං	248	ආවාසු	412
අවංසිරො	394	ආවේණිකං	520
අවිසංවාදක සස්ස	382	ආවේධං	124

ආ	පිටුවනිකා	උ	පිටුවනිකා
ආවේලලිකසි ඩබ්ලිව් කො	432	උඩුවහනං	298
ආසජ්ජ	72	උඩුපාදෙ	394
ආසසානා	430	උඩුකුං	196
ආසසානො	356	උණුරානං	192
ආසාවතී	238	උපකුලිනො	40
		උපකුසිනො	92
		උපබ්භිකො	446
ඉ		උපයාවිනො	20
ඉඛ්ඤ	96	උපාහනානි	356
ඉණං	476	උපොසථං	502
ඉණදනං	476, 478	උප්පානා	36
ඉණමොකො	476, 478	උමහනං	22
ඉත්තරවාසො	398	උහයො	396
ඉත්ථිපරිනායිකා	6	උමි	244
ඉත්ථියානං	412	උරසි (පුත්තො)	218, 220
ඉඤ්ඤ	408		
ඉඤ්ඤොපකසඤ්ඤා	468		
ඉඤ්ඤමානගොත්තං	70		
ඉසස්සුකි	242	උ	
ඉසෙසා	446	උභයානං	78
ඊ		උ	
ඊසාමුඛෙන	14	උකව්වියා	30
		උකත්ථමං (පාසාදං)	414
උ		උකාසී	426, 428
උකසා	486	උතො	324, 464
උකතිණ්ණානාරපරිචං	396	උරකවාතසුත්තා	356
උග්ගච්චපාදං	356	උසානො	222
උග්ගපුත්ත	432	උසිකානි	82
උච්ඡේධං	28	උළගලාභමෙධං	230
උච්ඡුප්පවං	526	උළමුග්ගං	274
උච්ඡුභුතා	162	උළමුග්ගො	18, 362
උණ්ණානාභි	96	උළිකියා	322
උත්තමඛරුහා	4		
උද්	356		
උද්ඛිතණ්ණ	2	ඔ	
උද්ඤ්ඤි	44	ඔකං	304
උද්දානං	138	ඔඩ්ඪිතං	372
උද්දානො	230	ඔධිකානි	286, 430
උද්ධමං	152	ඔපත්තං	330
උද්ධර	196	ඔවජ්ජමානො	18, 236, 242
උද්ධරා	158	ඔසධි	478
උද්ධරො	98	ඔසධියො	524
උද්ධිතහත්තො	138	ඔහව්ව	226
උද්ධිගාරාථී	512	ඔහාරිතං	94

ක	පිට්ඨකයා	ක	පිට්ඨකයා
කකණ්ණිකා	74	කාපුරිසෙන	70
කකණ්ණිකා	58	කාපුරිසෙහි	372
කකාරා	182, 184	කාමකාමීනී	196
කඩතු	44	කාමදුහා	356
කටග්ගහො	502	කාරුපු	86
කට්ඨකරුපෙබ්බු	98	කාලකණ්ණිකා	34
කඩ්ඪනං	364	කාලිකං	292
කණ්ණිකා	176	කාලො	70
කණ්ණිකා	44	කාසං	482
කණ්ණිකාරා	388	කාලෙ	8
කණ්ණිකාවාටො	242	කිකිං	76
කණ්ණිකා	6	කිව්ඨ	314
කණ්ණිකාවතනී	200	කිබ්බිසකාරකං	172
කණ්ණිකා	32, 224, 274	කිබ්බිසෙ	198
කණ්ණිකා	390	කිම්පකකං	34
කදරියං	62	කිම්පුරිසං	480
කදරෙ	92	කිලොමං	174
කණ්ණිකා	412	කිසියා	134
කපිවිතං	202	කිංකිණිකායො	524
කපිකා	158	කිලනෙය්‍යා	498
කපොතකසස	18	කුකතුටපොටීනී	246
කබ්බං	12, 388	කුකතුරා	10
කමණ්ණිකු	78, 526	කුකතුරෙ	12
කමබ්බෙ	518	කුකතුලානුගතා	310
කමබ්බිගිටො	406	කුකතුරිං	414
කමබ්බාජකා	412	කුට්ඨා	388
කමබ්බාගාමසමිං	250, 252	කුට්ඨාපිහසෙයා	446
කමබ්බා	372	කුට්ඨාපිහි	518
කරණ්ණියො	200	කුණ්ණි	32
කරවර	388	කුණ්ණියො	518
කලබ්බානි	366, 532	කුණ්ණිහි	496
කලිං	58	කුණ්ණිනං	12
කව්වං	388	කුණ්ණිනී	198
කසියා	398	කුණ්ණිනී	318
කසියා	494	කුණ්ණිකා	514
කසියා	138	කුණ්ණිසපිණ්ඩියා	296
කලාය	78	කුණ්ණියො	516
කසපාලං	232	කුරරො	486
කසමලලක	166	කුරුබො	96
කසො	32	කුරුච්ඡ	388
කසාහං	226	කුලලා	102
කාකනිලසමිං	140	කුලාවකා	14
කාකකාලා	238	කුලිබො	464
කානියානි	304	කුලාහි	382
කිව්ඨ	70	කුලිං	412

ජ	පිටුවක	ක	පිටුවක
ජක-ණභාරීකා	287	කකකලා	366
ජමාසසසනෙතා	6	කකකලානි	532
ජමඤ	496	කකකිකා	2
ජවං	88	කවසාරසමපජිකා	224
ජාදියා	516	කණ්ඩුලනාලිකා	4
		කදුපිකා	98
ජ		කකෙවුළු	246
		කකෙලොහවිලිනං	402
ජගභිකායෙ	232	කයොධමො	24
ජකකලා	378	කරමානරුපො	384
ජච්චා	290, 382	කරෙසිනො	234
ජනාධිප	4	කචෙතසංසි	302
ජනිතං	78, 80	කසිතං	356
ජනිඤ	164	කායිකා	42
ජනිඤ සෙට්ඨ	520	කාරකා	20
ජපං	442	කාලි සසතගරහොජනෙ	482
ජපෙසන	224	කාලු	532
ජමබු	196	කිණපරිසා	126
ජමබුක	190	කිත්තා	420
ජමබුභි	98	කිත්ති	128
ජමමං	76, 78, 88, 186, 364, 442	කිඤ්ඤං	78
ජමමං	18	කිපුකණ්ණවිදො	496
ජමම	152	කිපුසිසං	126
ජමමො	86, 122	කිබ්බකාමසමි ද්විපු	522
ජලාබුජ	72	කිමිරානං	216
ජාතචෙද	14, 58, 132, 220	කිමිසසිකායං	390
ජාතු	26, 36	කිරිටිනො	188
ජාරං	184	කිලොදනො	302
ජිගිංසං	212	කුට්ඨකං	56
ජිමහං	190	කුරිකාභිනිපාතිනං	62
ජිනො	206, 230	කුලාචයා	382
ජිවකං	40	කුලායා	164
ජිවගාහං	64, 508	කුණං	146
ජුලෙණහ	8	කෙදණ්ඩකො	128
ජුතිස්සරා	136	කෙලොධොනෙ	134
		කොරණගෙහ	74
		කාජ්ජ	304
		කාසසුනි	414
		කාහං	356
කු			
කුතිසසුනංපුරකකිකං	6		
ය		ඨ	
යීතමරියවනති	308	ඨසං	192

ද	පිට්ඨකයා	ධ	පිට්ඨකයා
දකඛිං	24	ධඛා	212, 378
දකෙඛයාං	316	ධපායු	134
දණ්ඩාධාරො	308	ධක්ඛපණං	222
දණ්ඩිං	434	ධනපාලිං	40
දත්තපක්ඛණං	510	ධනිමා	494
දද්දභ	180	ධනුග්ගහො	82
දද්දරං	62, 76	ධනුභස්සකලාපෙභි	78
දධිවාරකං	174	ධනොත්ත	24
දමො	72	ධමෙ	24
දධිතඛං	184	ධමමගු	354
දරං	288	ධමමසුජාය	354
දරියා	148, 212	ධමමචිරො	302
දවපපුදො	242	ධමමවිදු	354
දළහපමාණං	302	ධමමො	72, 302
දයාචුධො	512	ධිකතිගා	6
දයීනී	64	ධුතතී	44
දයීනො	148	ධුරං	76
දයසමිං	248	ධුමකෙතු	360
දසානං	298	ධුමනෙත්තං	526
දිවජනති	376	ධොනසාධො	208
දිට්ඨපදෙ	212		
දිත්තරූපං	244		
දිත්තො	154		
දිසනං	448, 518, 522		
දිසමපති	206, 414	නකඛණං පරිමානෙන නතං	20
දිසොදිසං	146, 328	නකඛිත්තයොගං	442
දිසජ්ඣකා	256	නටා	498
දීපං	380	නනාකවාසිනී	166
දුක්ඛාභිතුණ්ණො	504	නදීරිව	412
දුක්ඛමපරෙතො	130	නරපමදනං	308
දුක්ඛියනා	212	නරවිරියසෙට්ඨ	520
දුපපසභා	514	නභාපිතකුමභකාරභාවං	310
දිබ්බිදු	414	නලොන	8
දුභයං	308	නාගදනනං	354
දුමුක්ඛරූපා	234	නාගො	12
දුරන්තයො	376	නාතිධමෙ	24
දුතචිප්පභිනානි	286	නානාදුම්භසනායො	484
දුභකං	34	නාවජීයති	28
දුභි	42	නිකටෙට්ඨ	188, 306
දුරෙපාති	82	නිකණ්ණිකා	192
දෙණ්ඩිමං	32	නිකත්තා	104, 184
දෙවදුතා	4	නිකෙතං	512
දෙවධමමො	4	නිකෙතනෙව	248
දෙවො (රාජා)	4	නිකෙතනනො	80
දෙසෙසා	126	නිකඛං	522
දෙහළිනී	146	නිකඛනාභිකඛං	528

න	පිට්ඨකයා	ප	පිට්ඨකයා
නිගුලෙහා	52	පජ්ජ.	192
නිග්ගාහක සමා	526	පජ්ජනන	30
නිව්වයනෙහා	414	පජ්ජනනනාථ	466
නිජ්ඣපයං	396	පඤ්චේයසම්.	48
නිද්දරං	220	පටිකතෙ	198
නිද්ධාපිතං	186	පටිකිඤ්ඤ	198
නිද්දිකාරං	466	පටිවිජ්ඣයාන	418
නිබ්බානෙ	210	පටිසංචාරවුත්තං	6
නිමිතෙය්‍ය	230	පටිසෙධිකාරො	88
නිමිතනි	230	පඨවිඥානාසො	66
නියාමනං	2	පණ්ණාසිකා	526
නියාමො	100	පණ්ණාසකුටි.	70
නිරංකකා	80, 250, 314, 490	පතිමානෙතනා	20
නිරබ්බුද්ධං	278	පත්තයාන	158, 240, 328
නිරුද්ධකා	528	පත්තිකාරිකා	406
නිරුද්ධාභසාපො	492	පඤ්ඤානො	40
නිවසකොපො	488	පඤ්ඤාදනො	426
නිසිතානි	518	පථායා	214, 242
නිසසයසමපනෙහා	64	පද්ධිඤ්ඤාණං	180
නිසෙසණි	318	පනස	98, 196
නිහතො	18	පජ්ඣං	40
නිහිතපච්චො	82	පජ්ඣො	26
නිලියං	198	පපා	2, 26, 414
නිවාරං	532	පපිළිකා	112
නුග්ගහා	282	පබ්බතපඤ්ඤ	90
නුපා	522	පබ්බොධො	132
නෙකනිකං	364	පරපඤ්ඤා	180
නෙකනිකා	426	පරපෙඤ්ඤා	298
නෙකනිසං	78	පරමෙත	38
නෙකනිසංවරධාරිනි	78	පරායණං	380
නෙකනිසංසො	402	පරිකතං	422
නෙකෙන	190	පරිකතවො	190
		පරිච්ඡෙද	314
		පරිනායක	514
පකකා	188	පරිනායමානො	488
පකකිද්දිකා	66	චරිපජ්ජ	178
පගඤ්ඤා	26	පරිප්පව් ග්‍රන්ථං	324
පගඤ්ඤන	66	පරිබ්බුලො	402, 408
පඤ්ඤානො	234	පරියාය	228, 450
පච්චානා	44	පරිසංඝකපථො	324
පචාරා	522	පරිසුමන	274
පච්චිග්ගං	154	පරිභාරකො	276
පච්චිකා	224	පරොසහසං	390
පච්චිකාසිංහං	102	පලාසානි	216
පජානා	382		

ප	පිටුවක	ප	පිටුවක
පලිතං	290	පිළකා	32
පලිපො	236	පියසපිං	196
පවනෙ	102	පුකකුසා	218
පවාසා	90	පුච්ඡා	442
පව්වකං	32	පුකුකුලකකිණං	148
පවුත්තං	438	පුටකමෙසස	144
පවේණියා	224	පුටං	144
පවේලලමානා	290	පුණ්ණිකංසං	396
පසකකිතා	530	පුණ්ණිමාසියා	252
පසද	94	පුණ්ණිය	306
පසාරියං	532	පුට්ඨයො	414
පසාසනිතො	282	පුතං	60
පසබ්බකෙ	524	පුතාභ්ගවාය	804
පහට්ඨං	492	පුබ්බාවරිය වචො	140
පහුතසො	324	පුරාණ කකකරො	98
පළාසි	242	පුණ්ණියා	86
පළිසං	82	පුලසපත්තානං	320
පංසුපිසාවකා	202	පුතිසරා	32
පාකාරපරිකෙට්ඨං	460	පුතිලොමො	62
පාවනෙහි	496	පුරුහකො	138
පාවිරූපා	394	පෙටුණානි	14
පාවිහාරියපකට්ඨං	502	පෙට්ට	8
පාඨිතං	378	පෙතනිකං	152
පාතරාසෙ	466	පෙතනිකෙ	74
පානියො	22	පෙතනිකො	86
පාථේයාං	240	පෙතනිපිතාමහානං	70
පානාගාරං	26, 414	පෙසෙස	500
පානියං	354	පොසකං	464
පාපධුක්කක	38	පොකො	154
පාපියානි	518	පොසථං	504, 506, 508
පාපියො	6	පොසථිකො	504, 506
පාපුරණං	318		
පාහනෙන	2	ඵ	
පාවාරො	318	ඵලාසා	4
පාචුසං	378	ඵලිතං	330
පාසහකො	512	ඵලිමා	328
පාළිහඳුකා	442	ඵාසුකා	58
පිඤ්ජානි	232	ඵතානි	282
පිට්ඨිමංගුන	232	බ	
පිට්ඨිමංසකො	422	බදර	534
පිතුච්ඡයං	426	බද්ධවසානුගසස	196
පිපථලි	182	බබ්බු	56
පිලකකුඳුබරානි	292	බබ්බුකාචිලං	56
පිලකකු	168	බලසා	74
පිසාවා	64	බහුවිතභි	46

බ	පිටියිකා	භ	පිටියිකා
බහුතං	302	භූමො	394
බළියං	428, 436	භූසං	12, 54
බළියානි	250	භූසා	332
බාළියෙන	248	භූසාමිව	150
බාලං	250	භූතධරං	212
බාලා	466	භූතපතිං	498
බාටෙරුං	194	භූතාධිපතී	498
බාහියා	44	භූතහතා	214
බිඳලසුපියො	516	භූමා	60
බිඳුසසරො	156	භෙදසංඛි	218
බිලොඨාධිපමපනෙනා	318	භොකං	406
බිලරා	360	භොජනං	10
බිළාලියො	366		
බිළාලී	532		
බිරුණුපමහකසමිං	100	ම	
බුහුකමිනො	62	මකරෙහි	216
බොධියා	66	මකසං	18
බොඤ්ඤි	98	මකාපො	192
බුහනං	30	මකභි	242
බුහා	190	මඩාලදෙසවිතිවනෙනා	36
බුහමගුනෙනා	64	මවජගුමබං	84
බුහමවණණං	64	මවජරි	242
බුහම	228, 302	මච්ඡ	14
බුහමණං	66, 218	මවජ්ඣනං	150
		මඤ්ජනා	246
භ		මඤ්ජනාණිනො	194
භකුටිං	186	මණ්ඩලෙ	82
භකඛිතං	34	මණ්ඩුකියො	32
භවවා	140, 490	මතමතමෙව	176
භඤ්ඤං	276	මතිවිසුහිනො	18
භණ්ඩු	166	මතතිකපුපසමිං	208
භතිකාය	424	මනං	40
භතතවෙනනං	406	මනුඤ්ඤං	12
භඤ්ඤිකා	22	මනුසසකසා	278
භරුකච්ඡා	216	මනුසසලේගු	372
භරුරාජා	100	මනුසසවසසිතං	448, 454
භවිතං	78, 80	මනොවිදුගෙනා	248
භසනං	250	මනොභිජයෙන	442
භාගිනෙයො	6	මඤ්ඤකෙහි	522
භානුමතා	316	මනොන	224
භිසායාමා	388	මමොනි	226
භිසං	534	මමෙව	378
භිසානි	494, 498	මඤ්ඤකො (සකුණො)	256
භිමයෙනො	358	මරිසසං	228
		මරුවාසු	86

උ	පිට්ඨකයා	ච	පිට්ඨකයා
ලොමසා	488	වාරුණිං	20
ලොලො	112	වාසව්	194
ලොභිතපෙ	246	වාසව්.	498
		වාළොදකං	82
		විකණ්ණකෙන	112
වකා	32	විකත්ථමානා	496
වසකඛය	142, 328	විකක නතවාරිනී	286
වසකඛයා	324	විවිජ්ඣා	96
වඩකදණ්ඩං	526	විජ්ජාමයං	128
වඩකානිවඩකිකං	6	විකුයතං	284
වටුමං	296	විදෙසනා	274
වට්ටනං	232	විපකකඛ්ඛමවරියො	4
වණ්ඩකෙ	274, 368	විපව්වණිනො	396
වණ්ණපථෙ	2	විපලාවිතං	30
වනනානි	310	විපරියාසො	32
වද්ධා	10, 394	විභිංසකා	202
වද්ධානං	324	විභිට්ඨක	98
වනථං	190	විභිට්ඨකං	526
වනනිමිරමිනකකඛි	480	විභෙදකො	242
වනභුතානි	166	විභෙදිකා	26
වනසපති	416	වියායතං	284
වනසපතිං	30	විසුළෙහ	134
වමේකං	182	විරියබ්දපපනො	2
වමේනො	518	විලිනං	402
වරණකට්ඨහසෙජා	30	විලුත්තා	32
වරාකියා	180, 484	විලුමපමානානං	326
වලජං	378	විලුනං	232
වලිමුඛො	128	විවක්ඛව්ජෙඤ්ඤ	274, 472
වසා	56	විවනං	104
වස්සපතිනා	368	විවනසම්	130
වසස්සිතං	448, 454	විවරදස්සිනො	30
වළවා	10	විවසනො	462
වංසකානනො	372	විසදගාමිනී	226
වාකයං	324	විසසට්ඨනුනො	282
වාජපෙය්‍යං	336	විහඛයමො	126
වාණිජා	408	විහංගො	32
වාණිජො	2	විතං (මතං)	184
වාතජානි	8	විනිසාරං	434
වාතසිඛා	324	වුද්ධානුමතං	34
වාමුරුං	158	වෙගසා	216
වායසස්ස	194	වෙනනං	234
වායසො	60	වෙදං	134
වාරත්තකං	216	වෙදගු	66
වාරිජ (කුමභිල)	196	වෙදජානො	134
වාරිජකතා	486	වෙදබ්බං	20
වාරිසයො	134, 254	වෙද	236

ව	පිටුවක	ස	පිටුවක
වෙදෙහං	68	ස නාතරබාහිරං	4
වෙධවේරා	426	ස නාතරමානො	206
වෙය්‍යග්‍යියා	514	ස නන්සොරව්ව සමාධිසංකීතා	308
වෙය්‍යඤ්ජනිකවිජේථා	458	සන්දනං	394
වෙය්‍යඤ්ජනිකා	458	සන්දනමාදිතා	66
වේරබ්‍රාතං	324	සන්ධිමං	2
වේලා	26	සපරිග්‍රහතා	534
වෙසස පටේස්ස	528	සබ්බකාමදදං	154
වෙසසා	218	සබ්බසොසා	26
ව්‍යංග්‍යා	238	සබ්බභූතධරණියා	456
		සබ්බසංයොජනකකියං	22, 64
සකියා	368	සභා	26
සකුණිකා	514	සමණකොල ඤාණං	456
සකබරධොතපාණි	124	සමන්තකිකං	40
සකාරුපං	422	සමනුගීතො	456
සකාරො	480	සමාධිපරො	186
සබ්බලො	244, 398	සමෙකකං	76
සබ්‍රං	148	සමුපරෙතෙ	278
සසව්වා	10	සමේලලභාසිනිං	358
සබ්බවණ්ණං	318	සමුච්චවේදීතො	26
සබ්බනිසසථවානි	392	සරණං	406
සබ්බරුපා	398	සරදෙසනං	64
සබ්බාහතො	398	සරඬු	96
සබ්බපතො	514	සරභා	292, 294
සබ්බිතො	514	සරිකෙබ්බ	244
සව්වං	72	සරිකෙබ්බා	50, 256
සව්වනිකමො	394	සරිතං	156
සව්වුපසංභිතං	314	සරිරදවා	92
ස ඤාණම නතස්ස	194	සලලකී	388
සට්ඨිභායනං	214	සලං	6
සයො	242	සලලීකතො	10
සණ්ඩාසෙන	198	සව්වාකරං	320
සණ්ඩාවාටො	244, 398	සව්වණ්ණභූතො	308
සතපතො	96	සවාදිතො	112
සතපදී	96	සව්විට්ඨකං	96
සතපොරිසං	182	සසාකායං	54
සතභෙණ්ඩු	134	සසානිසමා	240
සත්ති	402	සසසුදො	502
සතතු	46	සහ සාකණ්ඩං	134
සතතුහසනං	274	සහ සාකෙකකා	502
සතතුසමුදාධා	196	සහ සාතොතො	194, 302
සතොතං (ඉසිනා)	314	සහ සාතෙව්ද	236
සද්දුට්ඨො (සද්-ථුට්ඨො)	392	සාධාමිග	186
සද්දුතො	508	සාගරතුණ්ඩලං	336
සද්ධිම සසනියාමනං	2	සාදනො	534
සන නතො	392	සාද්‍යඵලො	22

ස	පිටියක	ස	පිටියක
සාධුසිලියං	92	සුඛා	354
සානි	62	සුමනා	398
සානුනි	212	සුරාමෙරයමධුකා	400
සාපතෙයා	152	සුරොදකං	408
සාපදනි	90	සුව ණණකායුරං	306
සාමාක	532	සුව ණණකායුරා	388
සාමාකනිවාරං	200	සුව ණණනිකෙඛ	390
සාරතතා	26	සුව ණණා	32
සාරමභී	242	සුවාමිනී	252
සාලිකෙදරං	476	සුවාමිනො	500
සාලියවකං	420	සුවිලාකමපජකි	356
සාවිත්තං	424	සුවොසිතං	498
සාළිකා	46	සුසු	124
සාළියජාපො	224	සුභඥයං	488
සිඛිට්ට	412	සුභතොනන	44
සිඛි	26	සුරියං	24
සිගාලා	238	සුරියො	206
සිඛි	516	සෙණිමොකොපලාහෙන	220
සිඛි	134, 254	සෙතො	74
සිප්පකං	44	සෙයායසො	242
සිප්පිකානංසනං	46	සෙයායං සො	146
සිප්පියමබ්බකං	84	සෙරුමං	216
සිඤ්ඤි	184	සෙලං	284
සිරි	244	සෙවාරුප ණකං	378
සිතපතො	98	සොප්චං	92
සිමනකිනිනං	496	සොප්චානං	382
සිලමඤ්චං	316	සොක්ඛානෙන	382
සිලියං	180, 378	සොඤ්චියා	490
සිහා	238	සොදරියං	28
සුකිව්ඡරූපං	426	සොඤ්ඤා	366
සුකුණ්ඩලං	522	සංසාරියං	532
සුකකව්ඡවි	426	සංනිරංකඤා	294
සුකකධම්මසමාහිතා	4	සංයමො	7
සුබ්බද්දානි	384	සංවිහාරී	398
සුචිත්තපත්තව්ඡදන	246	සංවිසසඤා	382
සුචිත්තතෙ	396		
සුඡමපති	202	හ	
සුඤ්ඤා	302	හඤ්චාරුහා	406
සුඤ්ඤා	218	හඤ්චොද්දි	60
සුධම්මායං	502	හරිතාමයො	134
සුනිසිතං	188	හරිස්සාවණ්ණ	66
සුත්තානො	232	හරිටකං	526
සුපණ්ණා	188	හරිපද	216
සුපාසිකො	402	හලාහලං	188
සුපාසියං	250	හළිඤ්ඤා	202
සුපාටිමුත්තකමබ්බ	354	හිරිමත්තපස මපත්තා	4
		හෙමජාලාභිජනනං	142